

සුත්‍රානුපිටකයෙහි

24 වන ග්‍රන්ථය

කුද්ගන්ඨයෙහි දසවැනි වූ

ජාතකපාලි

ප්‍රථම භාගය

සිංහලානුවාදය

මහරගම සිරි වජිරඤ්ඤා ධර්මායතනාධිපති

මඩිගේ සිරි පක්කදාසිභාගිධාන

මහානායක සඨරියන් වහන්සේ විසිනි

ශ්‍රී බු. ව. 2550

රාජ්‍ය ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 30

The Twenty-fourth Book in the
Suttanta-Pitaka
Khuddaka-Nikāya (7)

24

JĀTAKA PĀLI (I)

With the Sinhala translation by

The Venerable
Madihe Siri Paññāsīha Mahā Nāyaka Thera
The Principal of Siri Vajirañāna
Dharmāyatanaya, Maharagama

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පටිභතඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුර්වේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තූත්තමස්ස ධම්මිස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමිස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤානො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිලි ඥානචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වේශාරදත්ථ විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුන්ට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිළයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානමය පුණ්‍යකර්මය

**“අපාරුකා තේසං අමකස්ස ද්වාරා
යේ සෝතචන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං”**

**“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදත්වා
ඔවුන්ට අමා දොර විවෘත කරන ලදී”**

අප භාග්‍යවත් අර්භන් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවාද්ධිය පිණිස ම වන
බව අපගේ හැඟීම ය.

සැම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො
සළකා හිඳිත් ද ? චතුර්වේශාරදත්ථ සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ
සඵඤ්ඤා වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස
ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුළ ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය
යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෞකික ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත
හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුණු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධිධ චිත්තං
පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය
යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද
වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, විරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුළ
ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි
අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවනයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුක්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධම්ම දේශණාමය සහ ධම්ම සවනමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්තට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අපර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළේවා !

බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී විරස්ථිතික වේවා !

ලෝ සත්තට සෙත් වේවා !

"අමතං දදෝ ව සෝ හෝති, යෝ ධම්මනුසාසකි"

(යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, හේ අමානය දෙන්නේ ය)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය

මෝහ නිවීම විධිවිසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කරුණික වූ සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සවිඥා ඥානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවෘද්ධිකාමී,

සමින්ද රණසිංහ.

2009.06.28

සුත්‍රාන්තපිටකෙ චූදකනිකායෙ

ථාතකපා ලී

පඨමො භාගො

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි කුද්දගත්ථයෙහි

ථාතකපා ලී

ප්‍රථම භාගය

**“තථාගතපසුවේදිනො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොවති
නො පටිච්ඡනෙනා.”**

**“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරන ලද
ධර්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබළයි. වැසුණේ නො ම බබළයි.”**

(අඩගුණරත්නාය, කිකතිපාත - හරණ්ඩවග්ග, 9 පූත්‍රය)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුළුවන. වම් පසින් පාළි පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:13 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

පටුන CONTENTS

	පිටු
සංස්කාරක නිවේදනය	xiii
මුලිංක සමපාදක මණ්ඩලය	xv
සංචිත නිරූපණය	xvii
පාළු හෝඩිය	xix
විසය සූචි	xxi-xxxvii
පෙළ හා පරිවර්තනය	2-535
ගාරාදිපාදනුක්කමණිකා	537-580
සංඥානාමානුක්කමණිකා	581-584
විසයපදනුක්කමණිකා	585-598

සංස්කාරක නිවේදනය

අප නිලෝගුරු සම්මාසම්බුද්ධන් බුද්ධත්වයට පැමිණ පන්සාලිස් හවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි ආකාශගඛනාප්‍රවාහයක් සෙයින් දේශනා කොට වදළ වතුරසිතියහසුසංඛ්‍ය වූ ධර්මසකන්ධය ශාසනාශාසන නම් වෙයි. ශාසනාශාසනය වූකලී 'සුඤ්ඤාය' දී අඛණ්ඩ නවයෙකින් පරිමිත කොට බුදුරදුන් විසින් මැ නානාසූතයෙහි ලා වදරන ලද්දේ ය. නවාඛණ්ඩයන් කෙරෙහි සන්වැනි අඛණ්ඩය වූයේ ජාතකාඛණ්ඩය යි. සාර්ධපක්ඛණ්ඩය ජාතකයෙකින් පරිමිත වූ ජාතකාඛණ්ඩය බුදුරදුන් වදළ සන්දහසකට ආසන්න වූ ගාථායෙන් හා අතීත කථායෙන් ද යුක්ත වෙයි. ජාතකපාළියෙහි අපේක්ෂාකරය දුෂ්කර යැ, බුද්ධානුමත වූ අරී කථාව මැ වහල් කොටගෙන ජාතකාරී නභාගහයුතු වෙයි. සිංහල ජනතාවගේ සද්භාවය සඳහා ජාතක කථායෙන් ලැබෙන පිටුවහල සලකා වීරසිංහප්‍රතිරාජයන් විසින් ජාතකටඛකථා ඇසිරී කොට සිංහල ජාතක පොත නිපදවන ලද්දේ ය. ජාතකාරීවබෝධය සඳහා රාජ-මුරාරීන් ලියූ ජාතක සන්තයකුදු එසේ මැ අනාතර ආවායභවයන් විසින් නිපදවන ලද ජාතක ගැටපදය හා වෙසතුරුද සන්තයද ඇත. මේ හැම කරුණෙකින් මැ ඇත අතීතයෙහි සිට සිංහල ජනතාව සම්භාවනා පූර්වක වැ ජාතක කථා පරිශීලනය කළබව සැලකිය යුතු වේ.

දෙදහස්පන්සියයේ බුද්ධජයකභී අනුසමරණය සඳහා පිහිටුවනලද ලඛ්‍යා බෞද්ධ මණ්ඩලය මගින් ආරම්භ කළ ක්‍රියාපද්ධතියෙහි විශිෂ්ටතම වූයේ පාළි ත්‍රිපිටක බුද්ධවචනය සියබසට නභා පළකරවා ලීමේ අති දුෂ්කර කායඛිය වේ. ඒ සඳහා ප්‍රයුක්ත වූ ත්‍රිපිටක මණ්ඩලය විසින් ජාතකපාළිය ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි 30, 31, 32 ග්‍රන්ථ වශයෙන් අංකිත වැ ඇත. එහි සිංහල පරිවර්තනය සඳහා ආරාධනා ලැබුවාහු මහරගම සිරිවජිරඤ්ඤාණ ධර්මායතනාධිපති මඩිනේ සිරි පඤ්ඤාසිහානිධාන මහානායක සථවිරයන් වහන්සේ යි.

වර්තමාන ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයෙහි ධර්මර මහතෙරවරුන් විසින් ජාතකපාළි පාඨශෝධනය ද කරමින් එහි සිංහල අනුවාදය ද මහත් පරිශ්‍රමයෙන් ශෝධනය කොට මුද්‍රණයට සකස්කරන ලද්දේ ය. එසේ ම ධර්මවේෂකයනට එලවත් වූ ගාථාදීපාද සූචිය ද සංඥානාම හා විශේෂපදනුමුණිකා ද පිළියෙළ කොට ඇත. ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ-මාලායෙහි 30 වැනි ග්‍රන්ථය වූ ජාතකපාළි ප්‍රථම භාගය ප්‍රකාශයට පමුණුවාලීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අනුග්‍රහය ද සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍යාංශයේ අතිරේක ලේකම් තැන්පත් සෝමපාල ජයවර්ධන මහතාණන්ගේ විශේෂ උදෙසාගය ද ලැබීම අගය කොට සලකමහ.

ශ්‍රී සද්ධම්මචාර්යත්වය සඳහා ක්‍රියා කරන ගරු සංඝකෘතික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍ය තැන්පත් ඊ. ඇල්. බී. හුරුල්ලේ මැතිතුමාණන් ප්‍රමුඛ සංඝකෘතික අධිකාරියෙහි සුදිහු ද නිසර මුද්‍රණාලයෙහි කායාර්-මණ්ඩලය ද මේ සඳහා සහාය දෙන හැම පින්වත්හු ද ධර්මානුමය කුසල හෙතෙයෙන් සහමොක් සුව ලබන්වා යි ආශංසනය කරමිහ.

ජාතක දෙශනා පිළිබඳ විශේෂ ප්‍රස්තාවනාව තැනිය භාගයෙහි ලා ප්‍රකාශ කරනු ලැබේ.

මේ වගට, ශාසනෝදයකාරී,

ලබ්‍රගම ලබ්‍යානාඤ්ඤ

මහානායක ස්ථවිර

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සම්පාදක

2526

1983 අගෝස්තු 20 වැනි දින

115, මහානායක වාරිකාරාමයේ

ත්‍රිපිටක මණ්ඩලය,

විජේරාම මාවත,

කොළඹ 7.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක :

අභ්‍යන්තර පණිවිඩ, බලන්නොඩ අනුකූලවේදය මහානායක මහාසංචරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති :

අනංගම විද්‍යාවන්තරවේදනාධිපති, ත්‍රිපිටකවාග්ගිඥවරාචායක, කෝදනොඩ ශ්‍රී ඥානාලොක දක්ෂිණලංකායෙහි ප්‍රධාන සභානායක සංචරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක :

මොල්ලිගොඩ ප්‍රච්චනොදය පරිවේණාධිපති ශ්‍රී මහාවිහාරවංශාලංකාර විමල කීර්ති ශ්‍රී ත්‍රිපිටකවාග්ගිඥ, රාජකීය පණ්ඩිත ලුඞ්ගම ශ්‍රී ලංකානායක—කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධම් මහාසභාසභායෙහි මහානායක සංචරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක :

කිරුළපන පූර්වාරාමයෙහි හා නාරාහේන්පිට අභයාරාමයෙහි දධිපති අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපාදිපති, ආඥාපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ ශ්‍රී ප්‍රඥාලොක — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධම් මහාසභාසභායෙහි අනුනායක සංචරයන් වහන්සේ.

ගෙරලියාවල ශ්‍රී සුධර්මාරාමාධිපති, ආඥාපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, වේඩරුවේ ශ්‍රී අනවමදර්ශී කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධම් මහාසභාසභායෙහි අනුනායක සංචරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ, මාකඩවර විහාරාධිපති, ශ්‍රී රෙවත පරිවේණාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සංචරයන් වහන්සේ.

කොළඹ තිඹිරිගස්සායේ අශෝකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරදන ශ්‍රී ප්‍රඥලංකාර නායක සංචරයන් වහන්සේ.

අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපාදයෙහි ත්‍රිපිටක අංශයෙහි මහාචායක, ආඥාචායක, රාජකීය පණ්ඩිත, ත්‍රිපිටකාචායක උඩුවේ ජනානායක සංචරයන් වහන්සේ.

ලේකම් :

කොළඹ බෞද්ධාලොක මාවතෙහි බෞද්ධාලොක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත, දෙරහමුවේ සිරි ධම්මපාල—කොළඹදිශායෙහි ප්‍රධාන සභානායක සංචරයන් වහන්සේ.

සංකේත නිරූපණය

- සි.මු. - සිහළකවරවූදීන ජාතකපාළි
අට්ඨකථා - සිහළකවර වූදීන ජාතකට්ඨකථා
ම.ජ.සං - මරඹ්මරවෙය් ජට්ඨසංගීතියා සොධිත ජාතකපාළි
සඟා. - තායෑකවරවූදීන ජාතකපාළි

ဇာ ဇာန် ဂျိ ဝဲၣ် ငု ငုပီ ဝဲၣ် ဝဲဝဲ

	කka	ඬkha	ගga	ඟgha	ව්va		
	චca	ඡcha	ජja	ඤjha	ඤvā		
	ටpa	ඨtha	ඩdha	ඪdha	ණna		
	තta	ථtha	දda	ධdha	නna		
	පpa	ඵpha	බba	භbha	මma		
යya	රra	ලla	වva	සsa	හha	ළla	අංna
කka	කokā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙē	කෝkā
ඬkha	ඬokhā	ඬිkhi	ඬීkhī	ඬුkhu	ඬූkhū	ඬෙkhē	ඬෝkhā
ගga	ගgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙē	ගෝgā

කකkka	කකකකික	කුtra	මමmpha
කකkka	කකකකha	දදda	මම, මම mba
කකkya	කකකica	දදddha	මමmbha
කුkri	කකුරු kricha	දුdra	මමmma
කවkva	කකුරු kija	දව, වදva	මමmha
කකkha	කකකකijha	ධධdhva	යය, යයyya
කවkhva	කවkha	නනnta	යයyha
කකgga	ධධ, ධධkha	නනntha	ලලlla
කකggha	ධධදදda	නනnda	ලලlya
කකකkka	ධධදදdha	නනndha	ලලlha
ගුgra	කකකකgga	නනmna	වවvha
ධධධධkha	කකකkha	නනnha	වවssa
ධධධධga	කකකkha	පපppa	වවsma
ධධධධgha	කකක, වචda	පපppha	වවsya
වවcca	තතtta	වවbba	වවbma
වවccha	තතttha	වවbha	වවvha
ජජjja	ජජtva	බ්බbra	ලලlha
ජජච්චjha		මමmpa	

08 01 01 02 03 04

ජාතක පාලි

පඨමො භාගො

විසය සූචි

1. ඵකක නිපාතො 2 - 61

1. අපණ්ණකවග්ගො 2 - 5

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිට්ඨකා
1.	1. අපණ්ණක ජාතකං	2-3
2.	2. වණ්ණපථ	2-3
3.	3. සෙරිවාණිජ	2-3
4.	4. චුලලසෙට්ඨි	2-3
5.	5. තණ්ඩුලනාළි	4-5
6.	6. දෙව්ධම්ම	4-5
7.	7. කට්ඨභාරි	4-5
8.	8. ගාමණි	4-5
9.	9. මධ්‍යදෙව	4-5
10.	10. සුඛවිහාරි	4-5

2. සිලවග්ගො 6 - 9

11.	1. ලක්ඛණමිග ජාතකං	6-7
12.	2. නිග්‍රොධමිග	6-7
13.	3. කණ්ඩින	6-7
14.	4. වාතමිග	6-7
15.	5. බරාදිය	6-7
16.	6. නිපලලක්ඛමිග	6-7
17.	7. මාළුන	8-9
18.	8. මතකහත්ත	8-9
19.	9. ආයාචිතහත්ත	8-9
20.	10. නළුපාන	8-9

3. කුරුඳුගවග්ගො 10 - 13

21.	1. කුරුඳුගමිග ජාතකං	10-11
22.	2. කුකුඤ්ඤ	10-11
23.	3. භොජාජානිය	10-11
24.	4. ආජ්ඣාසු	10-11
25.	5. තිස්ස	10-11

විසය සූචි

1. එකක නිපාතො 2-61

3. කරුණු වග්ගො 10-13

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතක නාම	පිටපත්
26.	6. මහිලාමුඛ	10-11
27.	7. අභිෂේක	12-13
28.	8. නානදිව්‍යාල	12-13
29.	9. කණ්ණ	12-13
30.	10. මුනික	12-13

4. කුලාවකවග්ගො 14-17

31.	1.	කුලාවක	ජාතකං	14-15
32.	2.	නව්ව	14-15
33.	3.	සමමාදාන	14-15
34.	4.	මව්ප	14-15
35.	5.	වච්චක	14-15
36.	6.	සකුණ	16-17
37.	7.	නික්කර	16-17
38.	8.	බක	16-17
39.	9.	නානද	16-17
40.	10.	බද්ධිකාර	16-17

5. අසන්නාමවග්ගො 17-21

41.	1.	ලොසක	ජාතකං	18-19
42.	2.	කපොතක	„	18-18
43.	3.	වෙළක	„	18-19
44.	4.	මකස	„	18-19
45.	5.	රොහිණි	„	18-19
46.	6.	ආරාමදුසක	„	18-19
47.	7.	වාරුණිදුසක	„	20-21
48.	8.	වෙදහ	„	20-21
49.	9.	නානිහන	„	20-21
50.	10.	දුමෙමධ	„	20-21

6. ආසිංසවග්ගො 22-25

51.	1.	මහාසීලව	ජාතකං	22-23
52.	2.	චුළුජනක	22-23
53.	3.	පුණ්ණපානි	22-23
54.	4.	කිම්බල	22-23
55.	5.	පඤ්චාමුඛ	22-23
56.	6.	කණ්ණිකානික	22-23
57.	7.	වානරික	24-25
58.	8.	කපොධමම	24-25
59.	9.	හෙරිවාද	24-25
60.	10.	සඤ්චමන	24-25

විසය සූචි

1. එකක නිපාතො 2-61

7. ඉක්වග්ගො 26 - 29.

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටප්පිට්‍තකා
61.	1. අසාතමනා ජාතකං	26-27
62.	2. අනිභූත	26-27
63.	3. තකක	26-27
64.	4. දුරාජාත	26-27
65.	5. අනභිරතී	26-27
66.	6. මුදුලකචණ	28-29
67.	7. උච්ඡබ්බ	28-29
68.	8. සාකෙත	28-29
69.	9. විසවනා	28-29
70.	10. කුඤ්ඤ	28-29

8. වරණවග්ගො 30 - 33

71.	1. වරණ ජාතකං	30-31
72.	2. සීලවනාගරාජ	30-31
73.	3. සව්චිකිර	30-31
74.	4. රුක්ඛබ්බම	30-31
75.	5. මච්ඡ	30-31
76.	6. අසඬකිය	30-31
77.	7. මහාසුපින	32-33
78.	8. ඉලලීස	32-33
79.	9. බරසාර	32-33
80.	10. හිමසෙන	32-33

9. අපායිමහවග්ගො 34 - 37

81.	1. සුරාපාන ජාතකං	34-35
82.	2. මිහභවිඤ්ඤ	34-35
83.	3. කාලකණ්ණි	34-35
84.	4. අප්පසාදාර	34-35
85.	5. කිම්බකක	34-35
86.	6. සීලවීමංස	36-37
87.	7. මඩ්දල	36-37
88.	8. සාරමන	36-37
89.	9. කුහක	36-37
90.	10. අකතඤ්ඤ	36-37

විසය සූචි

1. එකක නිපාතො 2-61

10. ලිපිවග්ගො 38 - 41

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටුවක
91.	1. ලිපිත ජාතකං	38-39
92.	2. මහාසාර ,, ..	38-39
93.	3. විඤ්ඤාසහොජන ,, ..	38-39
94.	4. ලොමහංස ,, ..	38-39
95.	5. මහාසුදස්සන ,, ..	38-39
96.	6. තෙලපතන ,, ..	40-41
97.	7. නාමසිඤ්ඤි ,, ..	40-41
98.	8. කුටවාණිජ ,, ..	40-41
99.	9. පරොසහසස්ස ,, ..	40-41
100.	10. අසාතරූප ,, ..	40-41

11. පරොසහවග්ගො 42 - 45

101.	1. පරොසහ ජාතකං	42-43
102.	2. පණ්ණාසක ,, ..	42-43
103.	3. චෙට්ඨි ,, ..	42-43
104.	4. මිත්තවිඤ්ඤා ,, ..	42-43
105.	5. දුඛබලකට්ඨ ,, ..	42-43
106.	6. උද්දාසනි ,, ..	44-45
107.	7. සාලිකානක ,, ..	44-45
108.	8. බාහිය ,, ..	44-45
109.	9. කුණ්ඩලුච්ඡි ,, ..	44-45
110.	10. සබ්බසංහාරක පඤ්ඤා ,, ..	44-45

12. හංසවග්ගො 46 - 49

111.	1. හද්දහ පඤ්ඤා ,, ..	46-47
112.	2. අමරාදෙවි පඤ්ඤා ,, ..	46-47
113.	3. සිගාල ජාතකං ,, ..	46-47
114.	4. මිත්තවිඤ්ඤා ,, ..	46-47
115.	5. අනුසාසික ,, ..	46-47
116.	6. දුඛච්ඡි ,, ..	48-49
117.	7. නිත්තර ,, ..	48-49
118.	8. චචට්ඨක ,, ..	48-49
119.	9. අකාලරාචි ,, ..	48-49
120.	10. බන්ධනමොක්ඛ ,, ..	48-49

විසය සූචි

1. එකක නිපාතො 2-61

13. කුසනාළිවගෙහො 50 - 53

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම				පිටස්ඛ්‍යා
121.	1.	කුසනාළි	ජාතකං	..	50-51
122.	2.	දුමමුඛ	50-51
123.	3.	නඩගලීස	50-51
124.	4.	අඛෙ	50-51
125.	5.	කවාහක	50-51
126.	6.	අපිලකුණ	52-53
127.	7.	කලණ්ඩුක	52-53
128.	8.	බිලාරවක	52-53
129.	9.	අභික	52-53
130.	10.	කොසිය	52-53

14. අසම්පදනවගෙහො 54 - 57

131.	1. අසම්පදන ජාතකං 54-55
132.	2. පඤ්චගරුක 54-55
133.	3. සතාසන 54-55
134.	4. ක්කානසොධන 54-55
135.	5. චන්ද්‍රහ 54-55
136.	6. සුවණ්ණගාස 56-57
137.	7. බබ්බුක 56-57
138.	8. ගොධ 56-57
139.	9. උභතොභව්ව 56-57
140.	10. කාක 56-57

15. කකණ්ඩකවගෙහො 58 - 61

141.	1. ගොධ ජාතකං 58-59
142.	2. සිගාල 58-59
143.	3. විරොචන 58-59
144.	4. නඬුගුඨ 58-59
145.	5. රාධ 58-59
146.	6. කාක 58-59
147.	7. පුප්ඵරක 60-61
148.	8. සිගාල 60-61
149.	9. එකපණ්ණ 60-61
150.	10. සක්ඛිව 60-61

විසය සූචි

2. දුකනිපාතො 62 - 123

1. දළොවගො 62 - 69

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටපිපිටු
151.	1. රාජපාදාද ජාතකං ..	62-63
152.	2. සිගාල ..	62-63
153.	3. සුකර ..	62-63
154.	4. උරග ..	62-65
155.	5. ගගන ..	64-65
156.	6. අලිතවික්ක ..	64-65
157.	7. ගුණ ..	64-65
158.	8. සුහත්‍ර ..	64-67
159.	9. මොර ..	66-67
160.	10. විනිලක ..	66-68

2. සන්තප්ත වගො 70 - 75

161.	1. ඉන්ද්‍රසමානගොක්ක ජාතකං ..	70-71
162.	2. සන්තප්ත ..	70-71
163.	3. සුසිම ..	70-71
164.	4. ගිජ්ඣ ..	72-73
165.	5. නකුල ..	72-73
166.	6. උපසාලහ ..	72-73
167.	7. සමීරි ..	72-73
168.	8. සකුණංසි ..	74-75
169.	9. අරක ..	74-75
170.	10. කකණ්ඩක ..	74-75

3. කල්‍යාණධම්මවගො 76 - 81

171.	1. කල්‍යාණධම්ම ජාතකං ..	76-77
172.	2. දද්දර ..	76-77
173.	3. මකකට ..	76-77
174.	4. දුරියමකකට ..	76-77
175.	5. ආදිවෘත්තයාන ..	78-79
176.	6. කල්‍යාණධම්ම ..	78-79
177.	7. තිත්තක ..	78-79
178.	8. කථික ..	78-81
179.	9. සත්තධම්ම ..	80-81
180.	10. දුද්ද ..	80-81

2. දුක නිපාතො 62-123

4. අසද්ධිවග්ගො 82-87

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටියුක
181.	1. අසද්ධි ජාතකං	82-83
182.	2. සංඛාලාවචර	82-83
183.	3. වාළොදක	22-83
184.	4. ගිරිදත්ත	82-83
185.	5. අනභිරතී	84-85
186.	6. දඩිලාහන	84-85
187.	7. චතුමඬ	84-85
188.	8. සිහකොත්ථික	86-87
189.	9. සිහවච්ච	86-87
190.	10. සිලානිසංස	86-87

5. රුහකවග්ගො 88-93

191.	1. රුහක ජාතකං	88-89
192.	2. සිරිකාලකණ්ණි	88-89
193.	3. චුලලංසුම	88-89
194.	4. මණ්ඩවාර	88-91
195.	5. පබ්බතාසුර	90-91
196.	6. වලාහස්ස	90-91
197.	7. මිණාමිත්ත	90-91
198.	8. රාධ	90-93
199.	9. ගහපතී	92-93
100.	10. සාධුසීල	92-93

6. නතංදළාවග්ගො 94-96

201.	1. ඛන්ධනාගාර ජාතකං	94-95
202.	2. කෙළිසීල	94-95
203.	3. ඛන්ධන	94-97
254.	4. වීරක	96-97
205.	5. ගඬෙය්‍යා	96-97
206.	6. කුරුඬුමිග	96-97
207.	7. අක්කක	98-99
208.	8. සුංසුමාර	98-99
209.	9. කකුභර	98-99
210.	10. කන්දගලක	98-99

බීරණසම්මානවග්ගො 100-105

211.	1. සොමදාන ජාතකං	100-101
212.	2. උච්ඡිද්ධාන	100-101
213.	3. භරු	100-101
214.	4. පුණ්ණකදී	100-101
215.	5. කච්ඡප	102-103

විසය සූචි

2. දුක නිපාතො 62-123

7. බිරුණකුම්භකවග්ගො 100 - 105

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතක නාම	පිටපටුකා
216.	6. මච්ඡ	.. 102-103
217.	7. සෙග්ගු	.. 102-103
218.	8. කුට්ඨාභිජ	.. 102-105
219.	9. ගරභික	.. 104-105
220.	10. ධම්මදාය	.. 104-105

8. කාසාවචග්ගො 106 - 111

221.	1. කාසාව	ජාතකං 106-107
222.	2. වුළුනැඳිය 106-107
223.	3. පුට්ඨක 106-107
224.	4. කුම්භිල 108-109
225.	5. බතනිවණ්ණන 108-109
226.	6. කොසිය 108-109
227.	7. ගුට්ඨාණක 108-109
228.	8. කාමනීත 110-111
229.	9. පලාසි 110-111
230.	10. දුතියපලාසි 110-111

9. උපාහතවග්ගො 112 - 117

231.	1. උපාහත	ජාතකං 112-113
232.	2. විණාථුත 112-113
233.	3. විකණ්ණක 112-113
234.	4. අසිකාභූ 114-115
235.	5. වච්ඡනබ 114-115
236.	6. බක 114-115
237.	7. සාකෙත 114-115
238.	8. එකපද 116-117
239.	9. හරිතමාතු 116-117
240.	10. මහාපිඬුල 116-117

10. සිංහලවග්ගො 118 - 123

241.	1. සබ්බදාය	ජාතකං 118-119
242.	2. සුතබ 118-119
243.	3. ගුණිල 118-119
244.	4. විනිවච්ඡ 118-121
245.	5. මුලපරියාය 120-121
246.	6. තෙලොවාද 120-121
247.	7. පාදකුප්පි 120-121
248.	8. කිංසුකොපම 120-123
249.	9. සාලක 122-123
250.	10. කපි 122-123

විසය සූචි

3. නිකනිපාතො 124 - 164

1. සඛ්ඛපපටිග්ගො 124 - 131

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටුවක
251.	1. සඛ්ඛපපා ජාතකං ..	124-125
252.	2. නිලමුඛි ..	124-125
253.	3. මණිකට්ඨ ..	124-127
254.	4. කුණ්ඩකකුට්ඨසිංහව ..	126-127
255.	5. සුඛ ..	126-127
256.	6. පරුදපාන ..	126-129
257.	7. ගාමණිවණ්ණ ..	128-129
258.	8. මණ්ඩක ..	128-129
259.	9. නිරිට්ඨව ..	128-131
260.	10. දුත ..	130-131

2. පදුමවග්ගො 132 - 137

261.	1. පදුම ජාතකං ..	132-133
262.	2. මුද්දපාණි ..	132-133
263.	3. මුලලපලොහන ..	132-133
264.	4. මහාපණ්ණාසක ..	132-135
265.	5. මුරපා ..	134-135
266.	6. වාතක ..	134-135
267.	7. කකකට්ඨ ..	134-135
268.	8. ආරාම දුසක ..	136-137
269.	9. සුජාත ..	136-137
270.	10. උදුක ..	136-137

3. අරකුද්දවග්ගො 138 - 145

271.	1. උද්දානදුසක ජාතකං ..	138-139
272.	2. වාග්ග ..	138-139
273.	3. කට්ඨක ..	138-139
274.	4. ලොල ..	140-141
275.	5. රුචිර ..	140-141
276.	6. කුරුඳුම ..	140-143
277.	7. රොමක ..	142-143
278.	8. මහිස ..	142-143
279.	9. සතපත ..	144-145
280.	10. සුට්ඨක ..	144-145

විෂය සූචි

3. තික නිපාතො 124-161

4. අබ්ගනාරවග්ගො 146 - 153

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටප්වකා
281.	1. අබ්ගනාර ජාතකං 146-147
286.	2. සෙය්‍යංස 146-147
283.	3. වඩ්ඪකිසුකර 146-149
284.	4. සිරි 148-149
285.	5. මණ්ඩුකර 148-149
286.	6. සාලුක 150-151
287.	7. ලාභගර්භ 150-151
288.	8. මව්‍යුද්දන 150-153
289.	9. නානාවජ්ඣ 152-153
290.	10. සිලවිමංස 152-153

5. කුම්භවග්ගො 154 - 16

291.	1. හද්‍රසට ජාතකං 154-155
292.	2. සුපතන 154-155
293.	3. කායවිජ්ඣ 154-155
294.	4. ජම්බුධංකුක 156-157
295.	5. අනන්ත 156-157
296.	6. සමුද්ද 156-157
297.	7. කාමවිලාප 158-159
298.	8. උද්ධර 158-159
299.	9. කොමායපුත්ත 158-161
300.	10. වක 160-161

4. වතුකකනිපාතො 162 - 205

1. විවරවග්ගො 162 - 171

301.	1. වුලකාලිඛ ජාතකං 162-163
302.	2. මහාඅසොරොහ 162-165
303.	3. එකරාජ 164-165
304.	4. දදුර 164-167
305.	5. සිලවිමංස 164-167
306.	6. සුජාතා 166-169
307.	7. පලාස 168-169
308.	8. ජවනසතුණ 168-169
309.	9. ජවක 170-171
310.	10. සයන 170-171

4. චතුක්ක නිපාතො 162-205

2. පුට්ඨෙඤ්චග්ගො 172 - 179

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටියක
311.	1. පුට්ඨෙඤ් ජාතකං ..	172-173
312.	2. කසපපමඤ්ඤ ..	172-173
313.	3. භතතිවාදී ..	172-175
314.	4. ලොහකුමභි ..	174-175
315.	5. මංස ..	174-175
316.	6. සස ..	174-177
317.	7. මනරොදන ..	176-177
318.	8. කණ්ඩෙර ..	178-179
319.	9. තිත්තීර ..	178-179
320.	10. සුච්චර ..	178-179

3. කුට්ඨසකචග්ගො 180 - 187

321.	1. කුට්ඨසක ජාතකං ..	180-181
322.	2. දද්දහ ..	180-181
323.	3. බ්‍රහ්මදත්ත ..	180-183
324.	4. චම්පියාචක ..	182-183
325.	5. ගොධ ..	182-183
326.	6. කකකාරු ..	182-185
327.	7. කාකාතී ..	184-185
328.	8. අනනුසොචිය ..	184-185
329.	9. කාළබාහු ..	186-187
330.	10. සිලවිමංස ..	186-187

4. කොකාලිකචග්ගො 188 - 195

331.	1. කොකාලික ජාතකං ..	188-189
332.	2. රජලච්ඡි ..	188-189
333.	3. පක්කගොධ ..	188-191
334.	4. රාජොවාද ..	190-191
335.	5. ජමබුක ..	190-191
336.	6. බ්‍රහ්මජක්ක ..	192-193
337.	7. පිඨ ..	192-193
338.	8. උස ..	192-193
339.	9. බාටෙරු ..	194-195
340.	10. විසයන ..	194-195

විසය සූචි

4. චතුක්ක නිපාතො 162-205

5. චූළකුණාලවග්ගො 196 - 205

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටපිවකා
341.	1. කින්නරී ජාතකං ..	196-197
342.	2. වානර ..	196-197
343.	3. කුතකිනී ..	198-199
344.	4. අමබ්වොර ..	198-199
345.	5. ගජකුම්භ ..	200-201
346.	6. කෙසව ..	200-201
347.	7. අයකුට ..	200-203
348.	8. ආරණ්‍ය ..	202-203
349.	9. සන්ධිතෙජ ..	202-205
350.	10. දෙවිකාප ..	204-205

5. පඤ්චකනිපාතො 206 - 233

1. මණිකුණාලවග්ගො 206 - 217

351.	1. මණිකුණාල ජාතකං ..	206-207
352.	2. සුජාත ..	206-207
353.	3. ධොනසාඛ ..	208-209
354.	4. උරග ..	210-211
355.	5. සත ..	210-213
356.	6. කාරණධිය ..	212-213
357.	7. ලවුකික ..	214-215
358.	8. චූළබලවපාල ..	214-215
359.	9. සුවණණ්ණිග ..	216-217
360.	10. සුසන්ධි ..	216-217

2. වණණාරොහවග්ගො 218 - 227

361.	1. වණණාරොහ ජාතකං ..	218-219
362.	2. පිලවිමංස ..	218-219
363.	3. හිරි ..	220-221
364.	4. ඛණ්ණපණක ..	220-221
365.	5. අභිකුණ්ඩික ..	222-223
366.	6. ගුම්භිය ..	222-223
367.	7. සාලිය ..	224-225
368.	8. තවසාර ..	224-225
369.	9. මිත්තවිඤ්ඤ ..	226-227
370.	10. පලාස ..	226-227

විසය සූචි

5. පඤ්චකනිපාතො 206-233

3. අධ්‍යයනවග්ගො 228 - 233

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටපත්
371.	1. දිඞ්ඛිකොසල ජාතකං 228-229
372.	2. මිගපොතක " 228-231
373.	3. මුසික " 230-231
374.	4. චුලලබ්බාග්ග " 230-233
375.	5. කපොත " 232-233

6. ජකකනිපාතො 234 - 263

1. අධ්‍යයනවග්ගො 234 - 249

376.	1. අධ්‍යයන ජාතකං 234-235
377.	2. සෙතකෙතු " 233-237
378.	3. දරිද්‍රව " 236-239
379.	4. තෙරු " 238-239
380.	5. ආසවන " 238-241
381.	6. මිගාලොප " 240-241
382.	7. සිරිකාලකණ්ණි " 242-245
383.	8. කුසකුට " 246-247
384.	9. බලබල " 246-249
385.	10. නන්දියමි " 248-249

2. සෙනකවග්ගො 250 - 263

386.	1. බරපුත්ත ජාතකං 250-251
387.	2. සූචි " 250-253
388.	3. තුණ්ඩිල " 252-253
389.	4. සුවණ්ණකසකටක " 254-255
390.	5. මයතන " 256-257
391.	6. බප්ඵගෙය " 256-259
392.	7. භිසුපු " 258-259
393.	8. විසාස " 260-261
394.	9. චට්ඨක " 260-261
395.	10. කාක " 262-263

විසය සූචි

7. සත්තකනිපාතො 264 - 301

1. කුසලවග්ගො 264 - 281

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටියටුකා
396.	1. කුසල ජාතකං 264-265
397.	2. මනොජ 266-267
398.	3. සුතනු 266-269
399.	4. ගිජ්ඣ 268-269
400.	5. දබ්භ 270-271
401.	6. දසණ්ණක 272-273
402.	7. සතකුහස්ත 272-275
403.	8. අට්ඨසෙන 274-277
404.	9. කපි 276-279
405.	10. බකට්ඨමි 278-281

2. ගන්ධරවග්ගො 282 - 301

406.	1. ගන්ධර ජාතකං 282-283
407.	2. මහාකපි 282-285
408.	3. කුමහකාර 284-287
409.	4. දළහධම්ම 286-289
410.	5. සොමදත්ත 288-289
411.	6. සුසිම 290-291
412.	7. කොට්ඨිඤ්ඤි 292-293
413.	8. ධුමකාරි 292-295
414.	9. ජාගර 294-295
415.	10. කුළුමාසපිණ්ඩ 296-299
416.	11. පරන්තප 298-301

8. අට්ඨකනිපාතො 302 - 323

1. කඨානිවග්ගො 302 - 323

417.	1. කඨානි ජාතකං 302-305
418.	2. අට්ඨසග්ග 304-305
419.	3. සුලසා 306-307
420.	4. සුමඬ්ඨල 306-311
421.	5. ගබ්බමාල 310-313
422.	6. වේනිය 312-315
423.	7. ඉන්දිය 314-317
424.	8. ආදිත්ත 316-319
425.	9. අට්ඨාන 318-321
426.	10. දිපි 320-323

විසය සූචි

9. නවකනිපාතො 324 - 347

2. ගීජකිවග්ගො 324 - 347

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතක නාම	පිටියකුණා
427.	1. ගීජකි ජාතකං 324-325
428.	2. කොසලකි 326-327
429.	3. මහාසුක 328-331
430.	4. වුලලසුක 330-333
431.	5. හාරික 332-333
432.	6. පදමාණවක 334-335
433.	7. ලොමසකසසප 336-337
434.	8. වසන්තවක 336-339
435.	9. හළිඳ්ඵරාග 340-341
436.	10. සමුග්ග 342-345
437.	11. පුතිමංස 344-345
438.	12. නිතතිර 344-347

10. දසකනිපාතො 348 - 387

439.	1. වතුඳ්ඵාර ජාතකං 348-349
440.	2. කණ්ණ 348-351
441.	3. වතුපොසථික 352-355
442.	4. සබ්බ 354-357
443.	5. වුලලබොධි 358-361
444.	6. කණ්ණදීපායන 360-363
445.	7. නිග්‍රොධ 364-365
446.	8. තසකල 366-369
447.	9. මහාධම්මපාල 368-371
448.	10. කුණකුට 372-373
449.	11. මට්ටකුණ්ඩලි 374-375
450.	12. ධීළාරකොයිය 376-377
451.	13. වසන්තවක 378-379
452.	14. භුරිපඤ්ඤ 380-383
453.	15. මහාමධුල 382-385
454.	16. සතපණ්ඩිත 384-387

11. එකාදසකතිපාතො 388 - 411

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටපත්
455.	1. මාතුපොසක ජාතකං	388-389
456.	2. ජුණ්ණ	390-393
457.	3. ධජ්ජ	392-395
458.	4. උදය	396-401
459.	5. පාතිය	400-403
460.	6. යුධකුණ්ඩ	402-405
461.	7. දසරථ	404-407
462.	8. සංවර	406-409
463.	9. සුප්පාරක	408-411

12. ද්විදසකතිපාතො 412 - 441

464.	1. වුළකුණාල ජාතකං	412-415
465.	2. හද්දපාල	414-417
466.	3. සමුද්දවාණීර	416-421
467.	4. කාම	420-423
468.	5. ජනසන්ධි	422-425
469.	6. මහාකණ්ණ	424-427
470.	7. කොසිය	426-431
471.	8. මෙණ්ඩකපණ්ණ	432-435
472.	9. මහාපද්ම	434-437
443.	10. මිණ්ණාමිණ	438-441

13. තෙරසකතිපාතො 442 - 475

474.	1. අමෙ ජාතකං	442-445
475.	2. එන්දන	446-449
476.	3. ජවනභංග	448-451
477.	4. වුලලනාරද	450-453
478.	5. දුත	452-455
479.	6. කාලිඛකබොධි	456-461
480.	7. අකිකි	460-465
481.	8. නකාසාරිය	464-467
482.	9. රුරුමිග	468-471
483.	10. සරහමිග	470-475

විසය සූචි

පකි-ඡාණකනිපාතො 476 -535

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටපත්
484.	1. සාලිකෙදර ජාතකං 476-479
485.	2. චන්දකිත්තර " 478-485
486.	3. මහාඋකාකුස " 486-491
487.	4. උඤ්ඤක " 490-493
488.	5. භිස " 494-499
489.	6. සුරාවි " 500-503
490.	7. පඤ්චපොසථ " 504-509
491.	8. මහාමොර " 508-513
492.	9. තච්ඡසුකර " 512-517
493.	10. මහාවාණිජ " 516-519
494.	11. සාධින " 520-523
495.	12. දසප්‍රාහමණ " 524-531
496.	13. භික්ඛාපරපෙර " 532-535

සුභතභාවපිටකේ බුද්ධකනිකායෝ

ජාතකපාලි

පඨමෝ භාගෝ

ජාතකපාලි

(පටමො භාගො)

තමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමා සම්බුද්ධස්ස.

එකකතිපාතො

1. අපඤ්ඤාකවගෙතා

1. අපඤ්ඤාකං යානමෙකෙ දුතියං ආහු තනතිකා,
එතදඤ්ඤාය මෙධාවී තං ගණෙන යදපඤ්ඤාකනි¹.

1. අපඤ්ඤාකජාතකං.

2. අකිලාසුතො වණ්ණපථෙ² ඛණ්ණතා
උදඛගණෙ තත්ථ පපං අවිත්තං,
එවං මුනී විරියබ්බුපපතො³
අකිලාසු විජෙඤ්ඤායස්ස සතතිකති.

2. වණ්ණපථජාතකං⁴.

3. ඉධ චෙ හි නං⁵ විරාධෙයි සභම්මස්ස නියාමතං⁶,
විරං කං අනුතපෙසසයි⁷ සෙරිවායංච වාණිජොති.

3. සෙරිවාචාණිජජාතකං⁸.

4. අප්පකෙතපි මෙධාවී පාහතෙන විවකකිණො,
සම්මුඛාපෙති අනානං අණුං අගගිංච සන්ධිමනි.

4. පුලලසෙට්ඨිජාතකං⁹

-
1. තං ගණෙන යදපඤ්ඤාකං - මජ්ඣං.
 2. වණ්ණපථෙ - මජ්ඣං.
 3. මුනී විරිය - මජ්ඣං, සා.
 4. වණ්ණපථ - මජ්ඣං.
 5. ඉධ චෙතං - මජ්ඣං, සා.
 6. නියාමතං - මජ්ඣං, සා.
 7. අනුතපෙසසයි - මජ්ඣං, සා.
 8. සෙරිවං, සා. සෙරිවාචාණිජ. - මජ්ඣං.
 9. පුලල - මජ්ඣං, සා.

ජාතකපාලි

(ප්‍රථම භාගය)

ඒ භගවත් අභිත් සමා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමසකාර වේවා.

එකකනිපාතය.

1. අපණ්ණක චර්ගය.

1. බෝධිසත්ත්වාදී නුවණැති සමහර කෙනෙක් අවිරුද්ධ වූ
කාරණය (අපණ්ණක ප්‍රතිපදාව=නිසි මඟ) ගත්හ. (තම තමන්ගේ
උත්ප්‍රේක්ෂායෙන් කල්පනා කරන) තාර්කිකයෝ සාපරාධ වූ දෙවැනි
කාරණය (නො මඟ) ගත්හ. ප්‍රශස්ත වූහි ඇත්තේ මේ මඟ
නො මඟ දැනගෙන නිසි මඟ මැ ගන්නේ යැ.

1. අපණ්ණක ජාතකය.

2. පවත් ගන්නා ලද වියඹ ඇති උත්තමයෝ අඩකණ
සඞ්ඛ්‍යාත අනාවර්තක භූමිප්‍රදේශ ඇති වැලිමහෙහි බිම සාරන්-
නාහු ඒ වාලුකාමාර්ගයෙහි ජලය ලදහ. එපරිද්දෙන් වියඹයෙහුද
කායබල ඤාතබලයෙහුද යුක්ත වූ වියඹවත් තපස්වී තෙමේ සිතට
හා හෘදයට ද ගීතලභාව කරණයෙන් ආත්ති නම් වූ (ධ්‍යානවිදර්ශනා-
අභිඤ්ඤ අර්හත්මාර්ග සඞ්ඛ්‍යාත) ආයඨධර්මය ලබන්නේ යැ.

2. වණ්ණපථ ජාතකය.

3. මේ ශායනයෙහි සද්ධර්මයට ප්‍රතිනියත වූ ඒ ශ්‍රෝත ආපක්ක
මාර්ගය යම් හෙයකින් (වියඹ නොවැඩීම නිසා) වැරදවූයෙහි නම්
තෝ බොහෝ කාලයක් තැවෙන්නෙහි ය. සේරිවා නම් වෙළෙන්දා
(ලක්ෂයක් අගනා) ස්වණී පාත්‍රය නො ලැබීමෙන් යම්සේ තැවුණේ ද
එලෙසිනි.

3. සේරිවාචාණිජ ජාතකය.

4. වෙළෙඳාමෙහි දක්ෂ වූ නුවණැත්තේ ස්වල්ප වූ බඩු මිලයෙන්
(මහත් ධනය ද යශස ද උපදවා) තමන් (උසස් තැනට) පිහිටුවයි.
ඒ කෙසේ ද යත්: මුඛ වාතයෙන් පිඹ දල්වා ගන්නා වූ මදවූ
ගින්නක් මෙනි.

4. වූලලසෙධ්වී ජාතකය.

4 ජාතකපාළි - එකකතීපාතො

5. කිංගසනි¹ තණ්හුලනාළිකාය
අසාන මුලාය වදෙහි රාජා,
බාරාණසි සන්තරබාහිරතො²
අයමගසනි තණ්හුලනාළිකානි.*

5. තණ්හුලනාළිජාතකං.

6. හිරිඤ්ඤාසමසනා සුක්කධම්මසමාහිතා,
සහෙනා සසුරියා ලොකෙ දෙවධම්මානි වුවරෙති.

6. දෙවධම්මජාතකං.

7. පුතො නාහං මහාරාජ නං මං පොස ජනාධිප,
අශ්වෙදි දෙවො පොසෙති කිංඤ්ඤ දෙවො සකං පජතති.

7. කට්ඨභාරිජාතකං.

8. අපි අතරමානානං ඵලාසාව සමීජකිති,
විපකකමුඛවරියොසමි ඵලං ජානාහි ගාමණීති.

8. ගාමණීජාතකං.

9. උක්කමඛාරුහා මග්ගං ඉමෙ ජානා වියොහරා,
පාතුහුතා දෙවදුතා පබ්බජජායමයො මමානි.

9. මබාදෙව්ජාතකං.

10. යඤ්ඤ අශ්වෙදනරකකිති යො ව අශ්වෙද න රකකිති,
ස වෙ රාජ සුඛං සෙති කාමෙසු අනපෙඨවති.

10. සුඛවිහාරිජාතකං.

අපරිඤ්ඤාකවග්ගො පටිමො.

තස්සුද්දනං:

විරාජණ්ණකවණ්ණපථසෙරිවරො
සුච්චකමණ්ණනණ්හුලනාළිකසං,
හිරිපුත්තවරුත්තගාමණීනා
යො ව න රකකිති තෙන දස.

1. කිංගසනි - මජ්ඣං.

2. රාජා. - මජ්ඣං.

3. බාරාණසි සන්තරබාහිරතො - මජ්ඣං.

4. කට්ඨභාරික - මජ්ඣං.

5. දෙවදුතා, සහා. මසදෙව - මජ්ඣං.

* සහා. කිංඤ්ඤ තණ්හුලනාළිකාව බාරාණසි අන්තරබාහිරානි, අසාසඤ්ඤාසමසනානි
රකා තණ්හුලනාළිකානි,

5. රජතුමනි, (පත්සියයක්) අසුන්ගේ මිල සඳහා වූ සහල් නැළිය කුමක් අගනේ දැයි කිව මැනවැයි. අස් වෙළෙඳු කෙමේ රජහට කියේ ය. නැවත රජු විසින් විමසනු ලැබූ බඩු මිල කරන්නා මේ සහල් නැළිය අගනුවරත් ගම් නියම් ගමුත් සහිත බරණැස් රාජ්‍යය ම අගනේ යැයි කී ය.

5. තණ්ඩුලනාළි ජාතකය.

6. (දුසිරිතෙහි පිළිතුර ඇති කරන) තිරියෙන් ද (දුසිරිතෙහි) බියෙන් ද සම්පූර්ණ වූ, කුශල ධර්මයන්ගෙන් සමන්විත වූ ශාන්ත වූ සත්පුරුෂයෝ සත්ත්ව ලෝකයෙහි දේවධර්ම ඇත්තේ යැයි කියනු ලැබේ.

6. දේවධර්ම ජාතකය.

7. මහරජ, මම ඔබගේ (අත්‍ය) පුත්‍රයෙමි. ජනප්‍රධානය මා පෝෂණය කර. රජතෙමේ සේවක මිනිසුන් හා කිරිසනුන් ද යන අන්‍යයන් පෝෂණය කෙරෙයි. ස්වකීය ප්‍රජාව වූ මා කුමක් කියා පෝෂණය නො කරන්නේ ද?

7. කට්ඨභාරි ජාතකය.

8. නුවණැත්තන්ගේ අවවාදයෙහි පිහිටා, ඉක්මන් නොවී උපාය ක්‍රමයෙන් කම්පානකයෙහි යෙදෙනවුන්හට ප්‍රාභූතා කළ ප්‍රයෝජනයෙහි ආශාව නොහොත් බලාපොරොත්තු වූ ඵලය සමාධි වේ ම ය. (සතර සභිග්‍රහ වස්තු මූලක යශා සම්පත්තීන් මුහුකරවා සිටී බැවින්) පරිපක්ව මුහුච්චයා ඇත්තෙමි වෙමි. ගාමණිය, (ඔබ උසස් බවට පැමිණි සැටි) මෙසේ දනුව.

8. ගාමණිවණ්ඩ ජාතකය.

9. මාගේ උක්තමාඛනයෙහි (හියෙහි) හටගන්නා වූ වයස හැර ගන්නා වූ මේ නර (පැසුණු) කෙස්සු උපන්න. මරණයට ළඟ බව කියන නරකෙස් නම් වූ දෙවදුතයෝ සහළ වූහ. දන් මාගේ පැවිද්දට කාල යැයි.

9. මධ්‍යදේව ජාතකය.

10. සෙසු බොහෝ පුද්ගලයෝ යමකු රක්‍ෂා නො කෙරෙත් ද මහරජ ඒ පුද්ගල තෙමේ (වස්තුකාම ක්ලේශකාමයන්හි) අපේක්‍ෂා කැත්තේ ඒකාන්තයෙන් ම කායච්චේක විතතිච්චේක සැපයෙන් වාස කෙරෙයි.

10. සුබවිහාරි ජාතකය.

පළමු මන අපරිණිත වර්ගයයි.

එහි උද්දත:

උතුම් අපරිණිත-වණ්ණපර-උතුම් සෙරිවා (වාණිජ) සුචිකඛණ (වුල්ලසෙට්ටි) තණ්ඩුලනාළි-තිරි (දේවධර්ම) පුක්‍ෂා (කට්ඨභාරි) වරුක්ක (මධ්‍යදේව) ගාමණි යොව නරකඛති (සුබවිහාරි) යන්න හා දස ජාතකයෝ ය.

2. සිලවහෙයා

11. හෙයා සිලවහෙයා අපොදා පටිසන්ධාරි¹වුන්හිනි,
ලක්ඛණං පසස ආයතනං ඤාතිසත්තපුරස්කිතං
අර පසසසිමං කාලං සුවිභිනංවි ඤාතිභිති.

1. ලක්ඛණමිගජාතකං².

12. නිග්‍රොධමෙව සෙවෙයා න සාබ්බපසංවසෙ³,
නිග්‍රොධසම්මං මතං සෙයොගා යඤ්චි සාබ්බසම්මං ථිවිතතති.

2. නිග්‍රොධමිගජාතකං⁴.

13. ධිරස්සු කණ්ඩිතං සලලං පුරිසං ගාලාපෙධිතං,
ධිරස්සු තං ජනපදං යඤ්චි පරිනායිකා,
තෙ වාසි⁵ ධිතතිතා සත්තා යෙ ඉඤ්චිතං වසං ගතාති.

3. කණ්ඩිතජාතකං⁶.

14. න කිරස්සි රසෙහි සාපියො
අවසෙහි වා සස්සෙවෙහි වා,
වාසමිගං ගෙහනිසිති⁷
වසමානෙයි රසෙහි සස්සෙයොති.

4. වාසමිගජාතකං

15. අවධිචුරං⁸ බරාදියෙ මිගං වඩ්ඪාතිවඩ්ඪිතං,
සත්තති කලාහනිසත්තනං⁹ න තං ඔවදිකුසසහෙති.

5. බරාදියජාතකං.

16. මිගං කිපලලස්මිගෙනකමායං
අවධිචුරං අවධිරත්තාවපායිං¹⁰,
ඵකෙන සොනෙන ජමාසත්තසෙනො
ජති කලාහනිහොති හාගිනෙයොති.

6. කිපලලස්මිගජාතකං¹¹.

1. පටිසන්ධාර - මිත්තං.
2. ලක්ඛණජාතකං - මිත්තං, සායා.
3. නාසාබ් - උපසංවසෙ - සායා.
4. නිග්‍රොධජාතකං - මිත්තං, සායා.
5. තෙවාසි - සායා.
6. කණ්ඩිතජාතකං - මිත්තං.
7. ගෙහනිසිති - මිත්තං, සායා.
8. අවධිචුරං - මිත්තං, සායා.
9. සත්තති කලාහනිසත්තනං සායා. සත්තනාලොභනිසත්තනං - මිත්තං.
10. අවධිචුරං අවධිරත්තාවපායිං - මිත්තං, සායා.
11. කිපලලස්මිගජාතකං - මිත්තං.

2. සිල වර්ගය

11. සිල්වත් වූ හෙවත් ආචාර සම්පන්න වූ (ආර්ථික පරිසරයේ ධර්ම පරිසරයෙන් යන) පිළිසඳර පෙවෙතින් යුක්ත වූවන්ට අභිවාද්ධි (සිදු) වන්නේ ය. ඥාති සමූහයා විසින් පිරිවරන ලදුව රන්නා වූ ලක්ෂණ (මාග) යා බලව. වැළි දු නැයන්ගෙන් විශේෂයෙන් භීත වූ මේ කාල (මාග) යා බලව. මේ දෙදෙනා දෙස බැලීමෙන් සිල්වත් බව හා පිළිසඳර පෙවෙන හා දෙකේ වෙනස දනගේ යැ යු මේ යි.

1. ලක්ෂණමය ජාතකය.

12. (දියුණුව කැමැත්තේ වී නම්) නාශ්‍රොධ මාගරාජයා සේවනය කරන්නේ ය. සාධ මාගයා කරා නො ඵලගන්වන්නේ ය. සාධ මාගයා සම්පයෙහි යම් ජීවත් වීමක් ඇද්ද (ඵයට වඩා) නාශ්‍රොධ මාගරාජයා පාමුලා (වැදගෙව) මිය යැම උතුම් වන්නේ ය.

2. නාශ්‍රොධමය ජාතකය.

13. කණ්ඩිත නම් ශරය ඇති දැඩි කොට වීදිනා වූ පුරුෂයාට නින්ද වෙවා ! යම් ජනපදයෙකිනි ස්ත්‍රියක් නොමෝ පරිණායිකා වන්නී ද ඒ ජනපදයට නින්ද වෙවා ! යම් කෙනෙක් ස්ත්‍රීන්ගේ වසයට ගියාහු ද ඒ සත්ත්වයෝ ද නින්දිතයහ.

3. කණ්ඩිත ජාතකය.

14. නිරන්තර වාසස්ථාන වූ ආවාසයෙහි ද ජීව සන්ධයෙහි ද (ජතුරාගය) ලාමක ය. දිවට දනෙන රසයෙහි ජතුරාගය යටැ කී දෙකරුණෙහි ඇල්මට වඩා ලාමකතරය. ඊට වඩා අධික ජතුරාගයක් නො ම ඇත්තේල. සඤ්ජය නම් උයන්පලු කෙමේ වනගහන ස්ථානයෙහි වූ වාතමාගයා රසයෙන් පොලොබවා තමාගේ වසයට පැමිණැවිය.

4. වාතමය ජාතකය.

15. බරාදිය නමැත්තිය කුර අටක් ඇති මුලින් වක් වූ අ ඇති හෙයින් වඩකානිවඩකික වූ අවවාද කාලසකක් ඉක්මවා සිටි අකීකරු ඒ මාගයාට අවවාද කරන්නට උත්සාහ නැත්තෙමි.

5. බරාදිය ජාතකය.

16. සහෝදරිය, ත්‍රිවිධාකාරයෙකින් ශයනය කරන්නා වූ අට කුරයක් ඇති බොහෝ මාගමායා දන්නා වූ මද්ධාම රාත්‍රියෙහි පැත් බොන්නා වූ (බැනණු) මාගයාට (මාගමායා) හොඳින් ඉගැන්විමි. (ඒ කෙසේ ද යත්) යට වූ එක් නායිකා ශ්‍රාතසකින් පොලොවට ආශ්වාස හරනේ සවැදුරුම් මාගමායා කලාවෙන් බැනණු කෙමේ වැද්ද වංචා කරන්නේ ය.

6. නිපල්ලසම්මය ජාතකය.

8 ජාතකපාළි - එකකන්තිපාතො

17. කාළේ¹ වා යදි වා ජුණේන යද වායති මාලුතො,
වාතජාති හි සිතාති උභොසුමපරාජිතාති.

7. මාලුතජාතකං.

18. එවිණ්ඨ සත්තා ජාතොයග්ගං දුක්ඛං ජාතිසම්භවො,
න පාණො පාණිනං හණ්ණං පාණසාති හි සොචතිති.

8. මහකහත්තජාතකං.

19. සචෙ මුණ්ඨ පෙච්ච මුණ්ඨ මුච්චමානො හි බජ්ඣති,
නභෙවං ධිරා මුච්චතති මුත්ති සාරස්ස බන්ධන'නති.

9. ආයාචිතහත්තජාතකං.

20. දිස්සා පදමනුකම්ණ්ණං දිස්වා නොතරිතං පදං,
නලෙන වාරිං පිච්ඡාමා² නෙව මං තිං⁴ වධිස්සසි'ති.

10. නළපානජාතකං.

සිලවග්ගො දුතිග්ගො.

කසුපුත්තං:

අඵලකම්ණසාබ්ඨිරක්ඛුසුන
නකිරතීරසෙතිබරාදියා,
අතිහොතිරසමාලුතපාණ
මුච්චිතනළආවිසයනොක හවිතති දස.

1. කාළෙ - මජ්ඣ., කස.

2. සචෙ මුණ්ඨ පෙච්ච මුණ්ඨ, - මජ්ඣ.,

3. පිසාමි.

4. න ව මං තිං, - මජ්ඣ.

17. කෘෂ්ණ පක්ෂයෙහි වේවයි ඉක්ල පක්ෂයෙහි වේවයි යම් කාලයෙක්හි වාතය හමා ද (එකමයෙහි ගීත වේ. කුමක් හෙයින් ද යත්:) ගීතයෝ නම් වාතයෙන් හටගන්නාහු ය. එහෙයින් මේ වාදයෙහි ලා සිංහ ව්‍යාඝ්‍ර තෙරි දෙදෙනා ම නො පැරදුණාහුය.

7. මාලුක ජාතකය.

මී

18. මේ (ඒ ඒ තත්ති) ඉපැදීම ද වැඩීම ද (ජරා ව්‍යාධි මරණාදී) දුකට කාරණාවනුයෙන් දුක් වන්නේය යි. සත්ත්වයෝ මෙයේ දන්නාහු නම්, ප්‍රාණයෙක් අත් ප්‍රාණයකු නො නසන්නේ ය. යම් හෙයකින් ප්‍රාණ චිත්තය කරන්නේ ගොත කරන්නේ වේ ද එහෙයිනි.

8. මානභතක ජාතකය.

19. ඉදින් අත්තරාශවලින් මිදෙනු කැමැත්තේ වී නම් යම්යේ පරලොවිහි කම්බන්ධනයෙන් නො බැඳේ ද එපරිද්දෙන් මිදෙව්. (ප්‍රාණවිධාදී දුශ්චරිත කොට දන්) මිදෙන්නේ එකාන්තයෙන් ම (මතු පාප පාශයෙන්) බැඳෙන්නේ ය. නුවණැත්තෝ එපරිද්දෙන් නො මිදෙන්නාහු ම ය. බාලයාගේ මිදීම (තවත්) බැඳීමෙනි. යමෙක් ප්‍රාණවධ කොට අත්තරාශයන් මිදේ ද හේ පරලොව පාප පාශයෙන් නො මිදෙන හෙයින් මිදුණත් බැඳුණාහු නම් වෙති.

9. ආයාචිතභතක ජාතකය.

20. දියෙන් ගොඩට නො නැගී පියවර දකැ (දියෙන් ගොඩට නැගී පියවර නොදකැ යු සේ යි.) දියට බව පියවර(ම) දකැ බව නළින් ජලය බොන්නෙමු. තෝ මා නො නසන්නෙහි ය (නසනු නො හැක්කෙහි ය).

10. නළපාන ජාතකය.

දෙවැනි සීල වර්ග යි.

එහි උද්දත :

ලකඛණ මිග, සාධ න්‍යශ්‍රොධ මිග. ධිරත්ථු (කණ්ඩිත) නකීරභී රභ (වාතමිග) බරාදිස අභිභොති (තිපල්ලක්ථමිග) මාලුක පාණ(මතක භතත) මුච්ච (ආයාචිත භතත) නළපාන යන මේ නම් ඇති දසය යි.

3. කුරුඳුගිව්වගො

21. සුතමෙතං කුරුඳුගිව්වං යං නිං සෙපණං සෙයාසි,
අඤ්ඤං සෙපණං¹ ගච්ඡාමි න මෙ තෙ රුච්චිනෙ ඵලකං.

1. කුරුඳුගිව්වගො

22. යෙ කුකුරු රාජකුලෙහි වඤ්ඤා²
කොලොයානා විඤ්ඤාද්වපපනා,
තෙ'මෙ න වජ්ඣා මයමසම වජ්ඣා
නායං සසව්වා³ දුබ්බලභාතිකායතර්.

2. කුකුරුජාතකං.

23. අපි පසෙඤා සෙමානො සලොථි සලලිකතො,
සෙයො ව චළවා නොපෙජා⁴ යුඤ්ඤ මඤ්ඤව සාරථී⁵ති.

3. නොපෙජානීයජාතකං⁶.

24. යද යද යත් යද යත් යත් යද යද,
ආපඤ්ඤා කුරුතෙ වෙගං භාගනී තත් වාළවා⁷ති.

4. ආපඤ්ඤාජාතකං.

25. අඤ්ඤමඤ්ඤති තිසෙථි අසං පායෙති සාරථි,
අව්වාසනසිස පුට්ඨො⁸ පායාසසිසි තපසනී⁹ති.

5. තිසජාතකං.

26. පුරාණවොරාන වචො නිසම්ම
මහිලාමුඛො පොරයමානුවාරි^{*}
පුසඤ්ඤානාං හි වචො නිසම්ම
ගජ්ඣතමො සබ්බගුණස්ස අට්ඨාති.

6. මහිලාමුඛජාතකං.

1. සෙපණං - මජ්ඣං, සා.
2. රාජකුලානි වධං - සා.
3. සසව්වා - මජ්ඣං,
4. නොපෙජා සා., නොපෙජා, - මජ්ඣං,
5. නොපෙජානීයජාතකං - මජ්ඣං,
6. පුට්ඨො - මජ්ඣං,
7. පොරයමානුවාරි - මජ්ඣං,
8. අනවධාරි අයමෙව වා පායොති අට්ඨකරා.

3. කුරුඹන වර්ගය

21. එම්බා ඇද්දෙමට රුක, තෝ යම් හෙයකින් (ඉදිරියෙහි පල) විසුරුවනු වූයෙහි ද මේ කාරණය කුරුඹන මාගයා දන්නා ලදී. අන් ඇද්දෙමට රුකක් කරා යම්. කාගේ පල මට නො රුස්නේ ය.

1. කුරුඹගම්ග ජාතකය.

22. වර්ණයෙන් හා කායබලයෙන් යුක්ත වූ රාජකුලයෙහි උපන් රජගෙයි වැඩුණු යම් බලු කෙනෙක් ඇද්ද, ඒ මේ බල්ලෝ වධයට සුදුස්සෝ නො වෙති. අපි වධයට (විනාශයට) සුදුසුවම්හ. මේ වධය ප්‍රබල වධ නම් නො වේ. මේ දුර්වල වධ නම් වේ.

2. කුකකුර ජාතකය.

23. යරයෙන් විදින ලද එහෙයින් ම එක පාර්ශ්වයෙකින් හෝනා ද වූ, හොජාජාතීය වූ ජාති සෛන්ධවයා ම බලුඛා අශ්වයාට (සින්ඩු දෙශයෙන් අන්‍ය දෙශයෙහි උපන් කුඩා අශ්වයාට වඩා) උතුම්, සාරවීය, මා මෑ යුධයෙහි යොදව.

3. හොජාජාතීය ජාතකය.

24. (පෙරවරු ආදී) යම් යම් කාලයෙක්හි වේවා, ග්‍රාමාදී යම් තැනෙක්හි වේවා, යම් ඝෂණයෙක්හි වේවා, (යුධ මණ්ඩලාදී) යම් යම් ස්ථානයෙක්හි වේවා, උපහාර ලැබුම් ආදී යම් යම් කාලයෙක්හි වේවා (සාරවීයාගේ අභිප්‍රාය දන්නා සුලු) උතුම් සෛන්ධවයා ම වියඹ කිරීමට පටන්ගනී ද එහි දී බලුඛා අශ්වයෝ පිරිහෙත්. (පසුබසින්)

4. ආජ්ඣ්ඤ ජාතකය.

25. සාරවීය අනෙක් අනෙක් නොටෙකින් අශ්වයා පොව. (නතවව) පුරුෂ තෙමේ අධික කොට කැමෙන් මිහිරි පායාසයෙන් ද තෘප්ත වේ. (මතු නොකනු කැමැත්තේ වේ.)

5. කීර්ති ජාතකය.

26. මහිලාමුඛ නම් ඇතා පළමු සොරුන්ගේ (රෝද) වචනය අසා (හමු වූවන්) මරමින් සොරුන්ගේ වචනය අනුවැ හැසුරුණේ ය. සුසංයත වූ සිල්වතුන්ගේ මෘදු මොළොක් තෙපුල් අසා උත්තම භස්තියා (පළමු තමා තුළ තුබුණු) සියලු ගුණයෙහි (නැවත) පිහිටියේ ය.

6. මහිලාමුඛ ජාතකය.

12 ජාතකපාළි - එකකතිපාතො

27. නාලං කබලං¹ පදතවේ
න ව පිණ්ඩං න කුසෙ න සංසිතුං,
මඤ්ඤම් අභිඤ්ඤාදායකා
නාමො සිද්ධාත්මකායි² කුසකුරෙති.

7. අභිඤ්ඤාජාතකං.

28. මනුඤ්ඤමෙව භාසයා නාමනුඤ්ඤං කුදවනං
මනුඤ්ඤං භාසමානස්ස ගරුභාරං උද්ධරි,
ධනඤ්ඤි නං අලබ්භාසි මොනවත්තමනො අහු³ති.

8. නන්දිවීර්යාලජාතකං.

29. යමනා යමනා ගරුධුරං යමනා ගමිණිරව්හතී,
තදත්ථ¹ කණ්ඨං පුඤ්ඤති ඥාණෙ නං වහතෙ ධුරතතී.

9. කණ්ඨාජාතකං.

30. මා මුනිකස්ස පිහටි ආකුරන්තානි භුඤ්ජති,
අපෙසාත්ථුසෙසා භුසං බාද එතං දීසාසුලකම්භෙනි.

10. මුනිකජාතකං.

කුර්ඛාචරිතො නතිශො.

කඤ්ඤාදායකා:

කුර්ඛාචරිතකුසකුරහොජවරො
පුන වාළච්ඡකසිරිවයමො,
මහිළාමුඛනාමනුඤ්ඤවරො
වහතෙධුරමුනිකෙන දස.

1. කබලං - මිජයං.

2. අභිඤ්ඤා - මිජයං.

3. අහු - මිජයං සත්තං.

27. (බතට පළමුව දෙන) කවුක බෙහෙත් පිණිස ගන්නට හෙවත් අනුභව කරන්නට නො සමත් ය. බත් පිටු ගන්නට ද නො සමත්ය. තෘණ ගන්නට ද නොසමත්ය. (නඟවන වෙලෙහි) ඇඟ උළාලීමෙහි ද නොසමත් ය. ඇත් තෙමේ නිතර දකිමෙන් බල්ලා කෙරෙහි ස්නෙහ කෙළේ ය යි හඟිමි.

7. අභිණහ ජාතකය.

28. මනොඤ්ච වචනයක් ම කියන්නේ ය. කිසි කලෙක්කිද අමනෝඤ්ච කොට නො බණන්නේ ය. මනොඤ්ච කොට බණන්නාහුගේ (ප්‍රමාණ වශයෙන් ගැල් සියයක්) බරවූ සකට භාරය ඉදිරියට ඇදපි ය. එයින් බමුණා ධන ද ලැබෙවිය. සතුටු සිතැත්තේ ද විය.

8. නන්දිවිසාල ජාතකය.

29. යම් තැනෙක්හි (ගැල්) ධුරය ඉතා බරවේ ද යම් තැනෙක්හි (දිය හා මඩ ඇති බැවින්) ගැඹුරු වූ මාර්ගයෙක් වේ ද එකල්හි කණන නම් බලිවර්දයා (ගොනා) යොදත්. හෙතෙමේ ඒ ධුරය උසුලන්නේ ය.

9. කණහ ජාතකය.

30. මුනික නම් ඉකරයාගේ භෝජනය ප්‍රාසිද්ධා නො කරව. (කුමක් හෙයින් ද යත්) මුනික ඉකර තෙමේ මරණ භෝජන අනුභව කරයි. (මඩුරාභාරය) අලොක්සුක ව තමා විසින් ලබන තෘණපත් අනුභව කරව. මෙය දීර්ඝායු ලක්ෂණයෙකි.

10. මුනික ජාතකය.

තෙවෙනි කුරුඹ වග්ගය.

එහි උද්දත:

කුරුඹකම්ම කුක්කුර භොජාජාතිය වාළව (ආජ්ඣාඤ්ඤ) සිටිවය (තිස්ස) මහිලාමුඛ නාග (අභිණහ). මනුෂ්‍යඤ්චර (නන්දිවිසාල) වහනෙ (කණහ) මුනික යන දසයයි.

4. කුලාවකවග්ගො

31. කුලාවකා මාතලි සිඤ්ජිකම්.
 ඊසාමුඛෙන පරිවජ්ජයඤ්ඤ,
 කාමං චජාම අසුරෙසු පාණං
 මාසිමෙ දිජා චිකුලාවා අහෙසු'තති.

1. කුලාවකජාතකං.

32. රුදං මනුඤ්ඤං රුචියා¹ ච පිට්ඨි
 වෙච්චියවණ්ණපනිභා වා ශීවා,
 ව්‍යාමමකානි ච පෙඬුණානි²
 නභෙවනා තෙ ධිතරං නො දදම්'ති.

2. නව්වජාතකං.

33. සමෙමාදමානා ගවජනති ජාලමාදය පකඛිනො,
 යද්ද තෙ විචිදිසසගති තද්ද එභිනති මෙ වස'තති.

3. සමෙමාදමානජාතකං.

34. න මං සිතං න මං උණං න මං ජාලසම්බාධනං,
 යඤ්චි මං මඤ්ඤතෙ මව්ඤ්ඤ අඤ්ඤං සො රතියා ගතො'ති.

4. මව්වජාතකං.

35. සත්ති පකඛා අපතනා සහති පාද අවඤ්චිනා,
 මාතා පිතා ච නිකඛිතනා ජාතවෙද පටිකකමා'ති.

5. වට්ටකජාතකං.

1. මාසම දිජා චිකුලවා අහෙසු - මණ්ඩං.
 2. රුචියා - මණ්ඩං.
 3. වෙච්චිය වණ්ණපනිභා වා - මණ්ඩං.
 4. පෙඬුණානි - සත්තා.

4. කුලාවක වර්ගය

31. මාතලිය, සුපර්ණ පෝතකයෝ (ගුරුළු පැටව්) ඉඹුල් වෙනෙහි එළි භාවිතී. ඔවුන් රථ ශීර්ෂයෙන් දුරු කරව. (ඔවුන්ගෙන් රථ ශීර්ෂය දුරු කරව යු සේයි.) අසුරයන් කෙරෙහි ප්‍රාණය හරිමිහ. මේ සුපර්ණ පෝතකයෝ කැදුල්ලෙන් පහවුවාහු නො වෙත්වා.

1. කුලාවක ජාතකය.

32. මසුරය තාගේ ගබ්දය මනොඤ්ඤ ය. පිට ද සිත්කලු ය. ශ්‍රීවය ද වෛද්‍යයා මාණික්‍යයෙහි වර්ණය හා සමාන ය. පිල් ද බලයක් පමණ ය. (වෙසේ රූපි වුවද ලජ්ජා හය නැති) නැවීම හෙතු කොට තට මාගේ දුඛ නො දෙමි.

2. නවව ජාතකය.

33. වවු පක්ෂීහු සමඟි වුවාහු වෙත්. විවාද නො කරන්නාහු දල ඔසවාගෙන යෙති. ඔවුහු යම් කලෙකි විවාද කෙරෙත් ද එකල්හි මාගේ වසයට එති.

3. සම්මොදමාන ජාතකය.

34. ශිතල මා පෙළන්නේ නො වෙයි. උෂ්ණය මා පෙළන්නේ නො වෙයි. දළෙහි බැඳීම ද මා පෙළන්නේ නො වෙයි. යම් හෙයකින් මා නො දක්නා වූ මත්ස්‍යයෙකු නොමෝ හේ (මත්ස්‍යයා) අන්‍ය මත්ස්‍යයෙකුට හා කාමරතිය පිණිස ගියේ යැ යි සිතා ද එය මේ සියලු දුකට වඩා මා පෙළන්නේ ය යි.

4. මව් ජාතකය.

35. මාගේ පියාපත් ඇත. (එහෙත්) පියාසර කරන්නට අසමත් ය. පාදයෝ ඇත. (එහෙත්) පියවර ගමනින් යන්නට අපොහොසත් ය. මැණියෝ ද පියාණෝ ද මා හැරී ගියහ. ජාතවේදය (ගින්න) පහවි (නවතු)

5. වට්ටක ජාතකය.

36. යං නිසසිකා ජගතිරුහං විභවතමා
 ඥායං අභිං පට්ඨෙති,
 දිසා හජරං වසතොති¹
 ජාතං සරණං තෙ සගනි.

6. සකුණජාතකං.

37. යෙ විඤ්චපට්ඨායකති නරා ධම්මස්ස කොථිද,
 දිට්ඨෙව ධම්මෝ පාසංසා සම්පරායෙ ව සුභගති²ති.

7. තිත්තිරජාතකං.

38. නාවලිතං නිකතිපාඤ්ඤා නිකතා සුඛමෙධනී,
 ආරාධෙති නිකතිපාඤ්ඤා ඛතො කසකට්ඨාමිවා³ති.

8. බකජාතකං.

39. මඤ්ඤා සොචණ්ණයො රාසි සොචණ්ණමාලා ව නන්දතො,
 යත් දසො ආමජාතො ධිතො ථුලලානි ගජජනී⁴ති.

9. නන්දජාතකං.

40. කාමං පතාමි තිරයං උඤ්චසාදෙ අවංසිරො,
 නානාරියං කරිසාමි හන්ද පිණ්ඩං පට්ඨග්ගහා⁵ති.

10. බද්ධිමාරජාතකං.

කුලාවභවගො වතුපො.

කසුද්දනං:

සිරිමාතලිධීතරපකඤ්චරො
 රතීරාගතොමාතාපිතා ව සුන,
 ජගතිරුහවුද්ධසුකසකට්ඨො
 තරා නන්දකපිණ්ඩවරෙන දස.

1. වසතොති - සනා.

2. දිට්ඨෙව ධම්මෝ ව - සනා.

36. පක්ෂිහු යම් රුකක් ආශ්‍රය කළෝ ද ඒ රුක මැ ගිනි හරහේ යැ. පක්ෂිනි, සරණසානයෙන් හෙවත් පිහිටවනසානයෙන් හය උපති. (එහෙයින්) දිශා හඳුනා කරමි (රුක හැර යව).

6. සතුණ ජාතකය.

37. (වැඩිහිටියන් සැලැකීම නම් වූ) ගුණධර්මයෙහි දක්ෂ වූ යම් කෙනෙක් ගුණයෙන් ද වියසින් ද වැඩිහිටියන් පුදත් ද ඔවුහු මෙලොව දී ම පැසැසියයුතු වෙති. පරලොවිහි ද සුගතිය වෙයි.

7. තිත්තිර ජාතකය.

38. වඤ්ඤා බුද්ධි ඇත්තේ තමාගේ ම වංචා හේතුවෙන් නිත්‍යයෙන් සුව නො වඩයි. කිසි සුවයෙක්හි නො පිහිටයි. වඤ්ඤා බුද්ධි ඇත්තේ (තමා කළ වැරදිවල කටුක වීසාක) ලබයි. කකුළුවාගෙන් (ගෙල සිඳගත්) කොකා වෙති.

8. බක ජාතකය.

39. කුලජාත දසියගේ පුත්‍ර වූ නන්දක දස තෙමේ යම් තැනෙක්හි සිටියේ පරුෂ කොට ගර්ජනා කෙරේ ද (බෙණේ ද) ස්වර්ණරාශිය ද ස්වර්ණමාලා ද එතැන්හි යැ යි හඟිමි.

9. නන්ද ජාතකය.

40. උර්ධවපාද ඇත්තෙමි. අධිකෘත භීස ඇත්තෙමි. එකාත්තයෙන් නරකයෙහි වැටෙමි. (එතෙකුදු වුවත් දන් නොදීම සිල් නොරැකීම ආදී) අනායාස ක්‍රියාවක් නො කරමි. එබැවින් පිණිස නම් ලද බක පිළිගන්නේ මැනවි.

10. බදිරඛාර ජාතකය.

සිවුවැනි කුලාවක වර්ගය යි.

එහි උද්දන :

සිරිමානළු (කුලාවක) සිතර (නව්ව) පකඨිවර (සමෝදායාන) රතීරාගගත (මවුර) මාතෘපිතා ව පුත (නැවත වට්ටක) ජගති රූහ (සතුණ) වූද්ධසු (නික්කර) කසතට (බක) තථා නන්දක (එසේම නන්ද) පිණිසවර (බදිරඛාර) යන්න සමග දසය යි.

5. අත්තකාමවග්ගො

41. යො අත්තකාමස්ස භික්ෂානුකම්පිතො
ඔවජ්ජමානො න කරොති සාසනං.
අජියා පාදමොලොකා¹
මිත්තකො විය සොවතීති.

1. ලොසකජාතකං.

42. යො අත්තකාමස්ස භික්ෂානුකම්පිතො
ඔවජ්ජමානො න කරොති සාසනං,
කපොතකස්ස වචනං අකඤ්ඤා
අමිත්තකත්තභග්ගොව හෙතී'ති.

2. කපොතකජාතකං.

43. යො අත්තකාමස්ස භික්ෂානුකම්පිතො
ඔවජ්ජමානො න කරොති සාසනං,
එවං සො නිපතො සෙති
ඉවජකස්ස යථා පිතා'ති.

3. ඉවජකජාතකං.

44. සෙයොගා අමිත්තො මතියා උපෙතො
නතෙව මිත්තො මතිවිසංගිතො,
මකස්ස වධිසස්සග්ගී භි ඵලමුගො
සුත්තො පිතු අබ්බිද උත්තමඛයහති.

4. මකස්සජාතකං.

45. සෙයොගා අමිත්තො මෙධාවි යඤ්ඤා බාලානුකම්පකො,
පස්ස රොගිඤ්ඤකං ජම්බං මාතරං හභවාන සොවතී'ති.

5. රොගිඤ්ඤජාතකං.

46. න වෙ අත්තකුසලෙන අත්තවරියා සුඛාවහා,
හාපෙති අත්තං දුමමෙධො කපි ආරාමිකො යථා'ති.

6. ආරාමදුස්සකජාතකං.

1. අජියා පාදමොලොකා - මජ්ඣං.

5. අත්කාම වර්ගය

41. අභිවාද්ධි කැමැත්ත වැඩිවන විකල්පයෙන් අනුකම්පා කරන්නාහුගේ ඒ අනුශාසනය අවවාද ලබන යමෙක් නොකෙරේ ද (එසේ වූ පුරුෂ තෙමේ) එළියගේ පය ගෙනූ ශෝක කරන මිත්ත විඤ්ඤා මෙන් ශෝක කරයි. (මිත්ත විඤ්ඤා ශෝක කළාක් මෙන් ශෝක කරයි.)

1. ලොසක ජාතකය.

42. අක්ඛයක් කැමැත්ත වැඩිවන විකල්පයෙන් අනුකම්පා කරන්නාහුගේ ඒ අනුශාසනය අවවාද ලබන යමෙක් නොකෙරේ ද පරවියාගේ වචනය නොකොට අමිත්‍ර වූ සුදයාගේ (අරක්කැමියා) අතට හිය කාකයා මෙන් (ව්‍යසනයට පැමිණූ) හෝනේ ය.

2. කපොත ජාතකය.

43. දියුණුව කැමැත්තා වූ භික්ෂුකයෙක් අනුකම්පා කරන්නාක්ෂුගේ අනුශාසනය ඔවා ලබන යමෙක් නොකෙරේ ද හෙතෙමේ වෙළඳ නම් සර්පයාගේ පියා යමෙක් ද එපරිද්දෙන් නෂ්ට ව හෝනේ ය.

3. වෙළඳ ජාතකය.

44. ප්‍රඥයෙන් සුක්ත වූ අමිත්‍ර තෙමේ උතුම් වේ. ප්‍රඥයෙන් විප්‍රභීණ වූ (නුවණ නැති) මිත්‍ර තෙමේ උතුම් නොවේ මැයි (කුමක් හෙයින් යත්) මුඛ (කෙළතොල්) උත්ත තෙමේ මදුරුවා මරම් යි පියාගේ හිස පැළි ය.

4. මකස ජාතකය.

45. අනුකම්පා කරන යම්බඳු බාලයෙක් ඇද්ද (ඔහුට වඩා) නුවණැත්තා වූ අමිත්‍රයා උතුම් වේ. බාලවූ රෝහිණි නම් නුවණ නැත්තිය බලව (මැස්සන් මරම් යි) මව මරා ශෝක කරන්නී ය.

5. රොහිණි ජාතකය.

46. අනාභියෙහි දක්ෂයා විසින් කරන ලද අක්ඛයාව සුව එළවන්නී නොවේ. නුවණ නැති බාලයා දියුණුව පිරිහෙළයි. (කවරක්ෂු මෙන් ද යත්) උයන බැලීමෙහි යෙදුණු ව්‍යාකරයා මෙනි.

6. ආරාමදූෂක ජාතකය.

47. අනාභියෙහි දක්ෂයා විසින් (අභියෙහි අදක්ෂයා විසින්) කරන ලද අභිව්‍යාධි සුව ඵලවන්තී නො වේ. නුවණ නැති බාලයා දියුණුව පිරිහෙළයි. (කවරක්හු මෙන් ද යක්) සුරාව නැසු නොණ්ඩයෙකු නම් ශිෂ්‍යයා මෙනි.

7. වාරුණි ජාතකය.

48. යමෙක් අනුපායයෙන් (වැරදි මගින්) අභිවෘත්ති කැමැති වේ ද හෙතෙමේ (ඵසින්) විනාශ වෙයි. වෙනිය නම් රටවැසි සොරු (වෙදදර්ශ නම් මන්ත්‍රය හෙතුකොටගෙන) වෙදබ්‍රත නම් බමුණා නැසූහ. ඒ සොරු සියලු දෙනා ද (මවුනොවුන් ඇත කොටාගෙන) විනාශයට පැමිණියෝ ය.

8. වෙදබ්‍ර ජාතකය.

49. අභිය නැතත් බලන අභ්‍යාසය ඉක්මැ යෙයි. අභිය (අභිජට ප්‍රතිඵල ලාභය ම) බලාපොරොත්තු වන අභිවෘත්තිය ලැබීම ම නැතක වේ. තාරකාවෝ කවර නම් අභියක් යොදත් ද (නො යොදත් ම ය.)

9. නකබ්‍රත ජාතකය.

50. මා විසින් නුවණ නැති මිනිසුන් දහසෙකින් (යාගයක් කරමි යි දේවතාවන් වෙතට ගොස්) ආරාධනා කරන ලදි. මම දත් යාගය කෙරෙමි. කුමක් නිසා ද යත් අධාර්මික ජනයා බහුලය (ඵහෙයිනි.)

10. දුමිමේධ ජාතකය.

පස්වැනි අත්කාම වර්ග යි.

පළමු පණ්ණාසක යි.

එහි උද්දන :

මිත්‍යාක (ලොසක) කපොත වෙළඳ ඵලමුග (මකය) රොහිණි කපි (ආරාම දුසක) වාරුණි වෙනවරා (වෙදබ්‍රත) තාරක (නකබ්‍රත) යඤ්ඤවර (දුමිමේධ) යන දසය යි.

6. ආසිංසවගෙහා

51. ආසිංසවෙරට¹ පුරිසො න නිබ්බන්දොයා පණ්ඩිතො,
පසසාමි වොහං අත්තානං යථා ඉච්ඡං කරා අහුනි

1. මහාසීලවජාතකං.

52. වායමෙරටව පුරිසො න නිබ්බන්දොයා පණ්ඩිතො,
පසසාමි වොහං අත්තානං උදකා ථලමුඛත'හභි.

2. වුළුපනකජාතකං.

53. තරෙට්ව පුණ්ණ පාතියො අභිඤ්ඤාං වසතෙන කරා,
ආකාරකෙන ජානාමි න වායං හඤ්ඤා² සුරානි.

3. පුණ්ණපාතිජාතකං.

54. නායං රුකෙඛා සුරාරුහො නපි ගාමිනො ආරකා,
ආකාරකෙන ජානාමි නායං සාදුරලො සුමොති.

4. කිංචලජාතකං³.

55. යො අලිනෙන විනෙතන අලිනමනසො නරො,
ගාවෙති කුසලං ධම්මං යොගකෙකම්සස පණ්ණියා
පාපුණෙ අනුපුට්ඨෙන සබ්බසංයෝජනකම්යකනි.

5. පඤ්චාවුධජාතකං.

56. යො පහදෙධන විනෙතන පහධම්මනසො නරො
ගාවෙති කුසලං ධම්මං යොගකෙකම්සස පණ්ණියා
පාපුණෙ අනුපුට්ඨෙන සබ්බසංයෝජනකම්යකනි.

6. කඤ්චනකම්යජාතකං.

1. අසිංසවෙරට - මුත්තං.
2. තෙවොහා හඤ්ඤා - හතා
3. ථලජාතකං - භිදු, සාං.

6. ආසිංස වර්ගය

51. පුරුෂ තෙමේ (පටන්ගන්නා ලද ක්‍රියාවෙහි නිමාවට පැමිණෙනු සඳහා) ආශා කරන්නේ මැ ය. ක්‍රවණුත්තේ (විශ්ව විධානයේ) උකටලි නො වන්නේ යැ. බලාපොරොත්තුව නො සිදු ගන්නේය.) යම්සේ බලාපොරොත්තු වීම ද, එසේ මැ වී. මම (එයින් රාජ සම්පත්තියට පැමිණි) තමා දක්මි.

1. මහාසිලව ජාතකය.

52. පුරුෂ තෙමේ වෑයම් කරන්නේ මැ යැ. ක්‍රවණුත්තේ (අපේක්ෂාව සාදගතහැකි දෑ සි) උකටලි නො වන්නේ ය. මම (විශ්වයෙන් සාගරය පිතා) දියෙන් ගොඩට නැංගා වූ තමා දක්මි.

2. වූළුජනක ජාතකය.

53. පුරා පාත්‍රයේ එසේ මැ (මා යන කලා තුඩුසේ මැ) පිරුණාහ. යම් මේ (පුරාවර්ණනා) කතාවක් පවතී ද (මේ) අනෙකක් මැ යැ. (බොරුවෙක් මැ යැ.) ආකාරයෙන් දනිමි. එකාන්ත-යෙන් මේ සුරාව යහපත් නො වේ යැයි.

3. පුණ්ණපාති ජාතකය.

54. මේ වෘක්ෂය දැකයේ නැංග පුත්තේ නො වෙයි. (සුවසේ නැඟියැහෙයි.) ගමින් දුරුවූයේ ද නො වෙයි. (ඉදින් මිහිරි එල ඇත් නම් එක ද පලයක් ඉතිරි නො වේ. එයින්) මේ වෘක්ෂය මිහිරි පල ඇත්තේ නො වෙයි (මේ කරුණ) ආකාරයෙන් දනිමි.

4. කිංඵල ජාතකය.

55. (වතුර්විධ) යෝගසෂ්මයට හෙවත් නිවනට පැමිණෙනු සඳහා උදර වූ අදහස් ඇති යම් මනුෂ්‍යයෙක් නො පසුබට වූ සිතින් කුශල ධර්මයන් වඩා ද හෙතෙමේ පිළිවෙළින් සියලු සංයෝජනයන්ගේ ඝෛරවයට හෙවත් රහත්ඵලයට පැමිණෙයි.

5. පඤ්චාවුධ ජාතකය.

56. යෝගසෂ්මයට හෙවත් නිවනට පැමිණෙනු සඳහා දුරු කළ නිවර්ණයන් ඇති සිතින් (එහෙයින් ම) නිර්මල වූ සිත් ඇති යම් මනුෂ්‍යයෙක් කුශලධර්මයන් වඩා ද හෙතෙමේ සියලු සංයෝජනයන්ගේ ඝෛරවයට හෙවත් රහත්ඵලයට පිළිවෙළින් පැමිණෙයි.

6. කඤ්චනකබන්ධ ජාතකය.

24 ජාතකපාළි-එකකනිපාතො

57. යසෙසුනෙ චතුරො ධම්මා වානරිඤ්ඤ යථා නව,
සව්වං ධම්මා ධිජී වාගො දිට්ඨං ඥා අතිවක්කති¹ති.

7. වනරිඤ්ඤ ජාතකං.

58. යසෙස එතෙ කඥො² ධම්මා වානරිඤ්ඤ යථා නව,
අකඨියං සුරියං පඤ්ඤා දිට්ඨං ඥා අතිවක්කති³ති.

8. කඥොධම්මජාතකං.

59. ධම්ම ධම්ම නාතිධම්ම අතිධම්මා⁴ හි පාපකං,
ධම්මානා⁵ හි සකං ලභං අතිධම්මානා නාසිත්⁶ති.

9. භෙරිවාදජාතකං.

60. ධම්ම ධම්ම නාතිධම්ම අතිධම්මා⁴ හි පාපකං,
ධම්මානා⁵ධම්මා භාගා තෙ තාමො වීඨම් ධම්මාති.

10. සබ්බධම්මජාතකං⁷.

ආසිංසවග්ගො ඡ්ඤෙධ්දා⁸.

තඤ්ඤාදායකො:

යථාභුජිම් කරාහුදකාරාලා
සුරසාදුරලොවගුලිනම්මො,
සම්පත්තිමග්ගො චතුරො ව කඥො
සත්ලභකභාගධම්මානදස.

1. යසෙසුනෙ ව. - ඔපසං, සයා
2. ධම්මෙක අ. ධම්මානා - සයා,
3. සබ්බධම්ම - ඔපසං,
4. අතිධම්මානා - ඔපසං,
5. ආසිංසවග්ගො - ඔපසං.

57. වානරෙන්නද්‍රය, වාක්සකය, පරික්ෂාභ්‍යය, ටෙටර්යය, ක්‍රායය යන මේ සතර ධර්මයෝ (සතර ගුණයෝ) තව මෙන් යමකුට විද්‍යාමාන වෙද්ද හෙතෙමේ සතුරා ඉක්මවා යේ. (සතුරා මැඩ පවත්වයි.)

7. වානරිත්ද ජාතකය.

58. වානරෙන්නද්‍රය, දක්ෂාභය ද, නිර්භයභාවය ද, ලභය කොශලාභ්‍යය ද යන මේ ත්‍රිවිධ ධර්මයෝ තව මෙන් යමකුට ඇත් ද හෙතෙමේ සතුරා ඉක්මවා යේ.

8. කයොධම්ම ජාතකය.

59. බෙර ගසන්නේ ය. බෙර ගසන්නේ ය. (ප්‍රමාණය ඉක්මවා) අභිශික්ෂිත නො ගසන්නේ ය. නිරන්තරයෙන් බෙර ගැසීම ලාමක ය. (අනර්ථකර ය.) බෙර ගසන්නහු විසින් (කහවණු) සියයක් ලබන ලද (කාලය නො බලා) නිරන්තරයෙන් බෙර වයන්නහු විසින් (ඒ ධනය නසන ලදී.)

9. හෙරිවාද ජාතකය.

60. සක් පිඹින්නේ ය. සක් පිඹින්නේ ය. (කල් නො බලා) අධික කොට නො පිඹින්නේ ය. අධික කොට පිඹීම ලාමක ය. (අනර්ථකර ය) සක් පිඹින්නහු විසින් හෝගයෝ ලබන ලදහ. (අපගේ) පියා නැවත නැවත සක් පිඹින්නේ ඒ හෝගය විනාශ කෙළේ ය.

10. සංඛධම්ම ජාතකය.

සමෑනි ආසිංස වර්ග සි.

එහි ලද්දන :

යථා ඉච්ඡිං තථා අහු (මහාසීලව) දකථල (මුලප්පක) සුරා (පුණ්ණපානි) සංඝථල (කිංථල) අලිනමනො (පංචාචුඩ) සමපහට්ඨමනො (කණ්ඩනකඛිනි) වතුරො (වානරිකු) තයො (කයොධම්ම) සතලඤ්ඤා (හෙරිවාද) භොගධන (සංඛධම්ම) යන දසය යි.

7. ඉපඵවණො

- 61 අසා¹ ලොකීඤ්ඤො නාම වෙලා තාසං න විජ්ජති,
සාරතො ව පගග්ගා² ව සිඨී සබ්බසංසො යථා;
තා හිත්වා පබ්බජ්ඣාමි විවෙකමනුශ්‍රිතයතති.

1. අසාතමනජාතකං.

62. යං ප්‍රාඤ්ඤො අවාදෙසි වීණං යමුත්ථවෙඨිතො,
අනුභුතා භතා භරියා තාසු කො ජාතු වික්ඛංසෙ'ති.

2. අනුභුතජාතකං.

63. කොධතා අකතඤ්ඤ ව පිසුනා ට විභෙදිකා,
බ්‍රහ්මචරියං චර හිත්ඛු සො සුමං න භොභිසිති.*

3. කකතජාතකං⁵.

64. මා සු තඤ්ඤි ඉච්ඡති මං මාසු සොචි න ඉච්ඡති,
ථිනං භාථො දුරාජානො මච්ඡංසංචොදකො ගතතති.

4. දුරාජානජාතකං.

65. යථා නදී ව පඤ්ඤා ව තානාගාරං සභා පපා,
එථං ලොකීඤ්ඤො නාම තාසං කුජ්ඣිකං පණ්ඩිත

5. අනභිරතිජාතකං.

1. අසා ~ සසා.
2. පගග්ගාමි - මඡ්ඡං.
3. අනුභුතා භතජාතකං - මඡ්ඡං.
4. ජාතකවස්සු, පිසුණාමිකදම්මං, මඡ්ඡං, පිසුණා මිත්තංභෙදිකා.
5. න පථිභාභිසිති පාඨො අයථෙවිකො, අධිකතො.
6. කකතපණ්ඩිතජාතකං - මඡ්ඡං.
7. නමිච්ඡති - මඡ්ඡං.

7. සත්‍ය චරිතය

61. ලෝකයෙහි ස්ත්‍රීහු නම් ලාමකයහ. නොහොත් තමන් කෙරෙහි ඇලුණවුනට දුක් දෙන්නාහු ය. ඔවුනට (කෙලයොත්පත්ති නිවාරණයට) මර්යාදවෙක් නැත. සංරක්තයහ, ප්‍රගල්භයහ, සියල්ල කාදම්න ගීන්න මෙන් පුරුෂයන් විශේෂයෙන් සෙවුණාහ. (එසේ වූ) ඔවුන් හැඳ විවේකය වඩන්නෙමි පැවිදි වෙමි.

1. අසාතමන්ත ජාතකය.

62. බමුණු තෙමේ යම් කාරණයෙකින් (සනවස්ත්‍රයෙකින් මුඛය සමග වෙළුන ලද්දේ) විණාව වැසී ද (එසේ ඔහු රැවටූ තැනැත්තිය කෙසේ වූ බැමිණියක් ද යත්) ඔවුකුසැ හොත් කල්හි මැ ආරක්ෂා කොට පෝෂණය කළා වූ භාය්‍යාව යැ. එබඳු (පෙරළෙනසුලු) භාර්යාවන් කෙරෙහි කවර නම් නුවණැත්තෙක් ඒකාන්තයෙන් විශ්වාස තබන්නේ ද? (නො තබන්නේ මැ යැ.)

2. අනබභුතජාතකය.

63. (ස්ත්‍රීහු නම්) කීපෙන සුල්ලහ. කළගුණ නො දන්නෝ ද වෙති. ප්‍රියභාවය ශුන්‍ය කරන්නා වූ ද මිත්‍රයන් හෙද කරන්නා වූ ද කරා කරන ස්වභාව ඇත්තාහු ය. මහණ, බ්‍රහ්මචරියාවෙහි හැසිරෙව. බමුසර හැසිරෙන තෝ සුවයෙන් නො පිරිහෙන්නෙහි ය.

3. තක්ක ජාතකය.

64. (මේ ස්ත්‍රීය) මා කැමැත්තිය යි සතුටු නො වෙව්, මා නො කැමැත්තිය යි ශෝක නො කරව්. දියෙහි මත්ස්‍යයාගේ ගමන මෙන් ස්ත්‍රීන්ගේ ස්වභාවය නො දත හැකි යැ. දියෙහි මත්ස්‍යයාගේ ගමන් සටහන මෙනි.

4. දුරාජාන ජාතකය.

65. ගංගාව ද, මහාමාර්ගය ද, සුරාහල ද ඉසුඹුහල ද, පින්පැන් ඔවුට ද, යම්සේ සියලු දෙනාට සාධාරණයෝ ද ලෝකයෙහි ස්ත්‍රීහු ද එසේ (වූ පැවැතුම් ඇත්තෝ) වෙති. පණ්ඩිතයෝ මේ ස්ත්‍රීන්ට නො කීපෙත්.

5. අනභිරත ජාතකය.

66. එකා ඉවතා පුරෙ ආසි අලඬා මුදලකමණ,
යනො ලඬා අළාරකඩ් ඉවතා ඉවතා විජයපානි.

6. මුදලකමණජාතකං.

67. උව්ඤ්ඤා දෙව මෙ පුරෙණා පරෙ ධාවනතියා පති,
තඤ්ඤා දෙසං න පසංසාමි යනො කොදරියමානගෙයනි¹.

7. උව්ඤ්ඤාජාතකං.

68. යඤ්ඤා මනො නිවිසති විතො වාසි² පසිද්ධි,
අදිට්ඨපුබ්බතො පොසෙ කාමං තඤ්ඤිති විතසෙය³ති.

8. යාකෙකජාතකං.

69. ධිරත්ථු තං විසං වනතං යමහං ජිවිතකාරණං,
වනතං පච්චාවිමිසසාමි⁴ මතං මෙ ජිවිතා වරතනි.

9. විසවනතජාතකං.

70. න තං ජිතං සාධු ජිතං යං ජිතං අවජියති,
තං මො ජිතං සාධු ජිතං යං ජිතං නාවජියතීති.

10. කුසුලජාතකං.

ඉත්ථිවිභග්ගා සතභග්ගො.

තසුසුද්දනං:

සිති සබ්බසංසාරි ව විඤ්ඤා
පිසුනාමිහතභෙදිකානාදිනදී,
මුදලකමණයොදරියවමනො
විසසාධුජිතෙන භවතති දස.

1. කොදරියමානගෙයං - මජ්ඣං,
2. විතසෙයාමි - මජ්ඣං, යනං,
3. පසංසාමි - මජ්ඣං,

66. මුද්‍රලක්ඛණා නම් දේවිය නො ලදින් පුර්වයෙහි එක් තෘෂ්ණාවක් වුව. විශාලතේත්‍ර ඇති ඇය යම් තැනෙක පටන් ලබන ලද ද (පුර්වයෙහි වූ ඒ) තෘෂ්ණාව (ශාභොපකරණ රැස්කිරීම් ආදී අනෙක් ම) තෘෂ්ණාවක් ඉපදවිය.

6. මුද්‍රලක්ඛණ ජාතකය.

67. දේවයෙනි, පුත්‍ර තෙමේ මාගේ ඇකයෙහි මැ යැ. (ඉණට කඩා ගන්නා පලාමෙන් සුලභයහ.) මගෙහි යන්නා වූ මව ස්වාමීපුරුෂයෝ ද සුලභයහ. යම් දේශයෙකින් සහෝදරයකු ගෙන එම ද (මවුපියන් නැති බැවින්) ඒ දේශය (මවකුස) නො දකිමි.

7. උච්ඡඩ්භ ජාතකය.

68. යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි සිත පිහිටා ද, (දුටු පමණෙකින්) සිත පහදී ද පෙර කුණුවීරු ඒ පුරුෂයා කෙරෙහි ඒකාන්තයෙන් විශ්වාසය තබන්නේ ය. (හෙවත් විශ්වාසයට පැමිණෙන්නේ ය.)

8. සාකෙත ජාතකය.

69. යම් විෂයෙක් හරන ලද ද, ඒ වචනය කළ විෂ මම ජීවිතයාගේ පැවැත්ම සඳහාවත්, නැවත හැරගනිමි ද, ඒ විෂට නින්දා වේවා. (වචනය කළ විෂ නැවත හැරගෙන) ජීවත්වීමට වඩා මිය යාම උතුම්.

9. විසවන්ත ජාතකය.

70. යම් ජයක් (සතුරන් විසින්) පරදවනු ලැබේ ද ඒ දිනුම මනා කොට දිනුවා නම් නො වේ. යම් ජයක් (සතුරන් විසින්) පරදවනු නො ලැබේ ද, ඒ දිනුම ම මනා කොට දිනුවා නම් වේ.

10. කුද්දල ජාතකය.

සත්වැනි ස්ත්‍රීවර්ග සි.

එහි උද්දත :

සිව්සබ්බසො (අසාකමණ) විණුවරො (අනිභූත) පිසුනමිත්ත-
විභෙදිකා (තසා) නන්දි (දුරාජාත) නදි (අනභිරත) මුද්‍රලක්ඛණ
සොදරිය (උච්ඡඩ්භ) මනො (සාකෙත) විස (විසවන්ත)
සාධුරිත (කුද්දල) යන දසය සි.

8. වරණවග්ගො

71. යො පුබ්බෙ කරණියාති පච්ඡා යො කාතුච්ඡිත්ති,
වරණ¹ කච්ඡාභග්ගෙඤ්ඤාපි ස පච්ඡාමනුකප්පතිති.

1. වරණජාතකං.²

72. අකතඤ්ඤාසං පොසස්ස නිව්වා විවරදසස්සිතො,
සබ්බඤ්ඤා පඨවීං දජ්ජා නොවි තං අභිරාධයෙති.

2. සීලවනාගරාජ³ජාතකං.

73. සච්චං කීරෙවමාහංසු නරා එකච්ඡියා ඉධ,
කච්ඡං විප්ලාවිතං⁴ සෙය්‍යො නතෙවෙකඤ්ඤියො නරොති.

3. සච්චංකීරජාතකං.

74. සාධු සම්මනුලා කුතී අපි රුක්ඛා අරඤ්ඤජා,
වාතො වහති එකච්ඡං බ්‍රහ්මනලෙඛි වතස්සාතින්තී⁵.

4. රුක්ඛධම්මජාතකං.

75. අභිකර්තය පජ්ජනන නිධිං කාකස්ස නාසය,
කාකං සොකාය රතෙති මඤ්ඤි සොකා පමොචයා⁶ති.

5. මච්ඡජාතකං.

76. අසඬ්ඤියොමිහි භාමමිහි අරඤ්ඤා නත්ථි මෙ භයං,
උජ්ජමග්ගං සමාරුලෙභා මෙත්තාය කරුණාය වාති.

6. අසඬ්ඤියජාතකං.

1. වරණ, සභා. වරුණකච්ඡං - මජ්ඣං.
2. වරුණජාතකං - මජ්ඣං, සභා.
3. සීලවහනී. සභා. සීලවනාන - මජ්ඣං.
4. නිලවර්තං සභා. නිපට්ඨිතං - මජ්ඣං.
5. වතස්සාති - මජ්ඣං, සභා.

8. වරණ වර්ගය

71. යමෙක් පළමු කටයුතු දැ පසුව කරන්නට කැමැති වේ ද හෙතෙමේ ප්‍රඥවරණද්‍රව්‍ය බිඳි මාණවකයා මෙන් පසුව නැවෙයි. (ශෝක කරයි.)

1. වරණ ජාතකය.

72. කළ ගුණ නො දන්නා වූ නිරතුරු (අනුන්ගේ) සිදුරු (වැරදි) දක්නා වූ සුරූපයට ඉදින් මුළු පොළොව හෙවත් සක්විති රජකම දුන්නේ වී නමුදු ඔහු සතුටට පමුණුවනු නො හැක්කේ ය.

2. සිලවතාගරාජ ජාතකය.

73. ගඟදියෙහි පාවෙන දරදඩු (නගා ගොඩ තබන ලද්දේ) උතුම් වේ. (කළ ගුණ නො දන්නා) සමහර සුරූපයෙක් (නගා ගොඩ තබන ලද්දේ) උතුම් නො වේ මැ යි. මේ ලොවැ ඇතැම් පණ්ඩිත කෙනෙක් සැබවක් ම කිහුල.

3. සව්වංකිර ජාතකය.

74. බොහෝ වූ නැයෝ (සම්භව වූ වෙසෙන්නාහු) ශෝභන වෙති. අරණ්‍යයෙහි හටගත් වෘක්ෂයෝ පවා (සන වූ සිවියාහු) ශෝභන වෙත්. වාතය එකලා වූ සිවියා වූ අතුපතර ඇති මහත් වූ වනදෙටු රුක ද මුළිනුපුටා හෙළයි.

4. රුක්කඩම්ම ජාතකය.

75. මෙසය ගර්ජනා කරව. කාක සමුහයාගේ (මත්ස්‍ය) නිධානය නසව. කපුටුමුළුව ශෝකයට පමුණුවව. නැයන් හා මා ද ශෝකයෙන් මුදව.

5. මව්ජ ජාතකය.

76. ගමෙහි ද නිසැකයෙම් වෙමි. අරණ්‍යයෙහි මට බියෙක් නැත. ගමෙහියෙන් ද කරුණාවෙන් ද සෘජු වූ (බ්‍රහ්මලොක හා දිව්‍යලොකයාම්) මාර්ගයට නැංගෙමි.

6. අසංකිය ජාතකය.

77. උසභා රුක්ඛා ගාවියො ගාවා ව,
අසේසා කංසො සිගාලී ව කුමේනා,
පොඤ්ඤාමි ව අපාකවිඤ්ඤා

ලාසුනි සීද්ධති සිලා පලවනති.
මණ්ඩුකියො කණ්ණසංසො සීලනති.
කාකං සුචණ්ණං පරිවාරයනති.
තසාවකා එළකානං හයා හි
විපරියාසො¹ වනනති ත ඉධමස්සීති.

7. මහාසුපිනජාතකං.

78. උභො බසුජා උභො කුණි උභො විසමවත්ඛුකා,
උභින්නං පිළකා ජාතා නාහං පසසාමි ඉලලිසනති.

8. ඉලලිසජාතකං.

79. යතො වීලුකකා ව හතා ව ගාවො
දඩ්ඩාති ගෙහාති ජනො ව නිතො,
අරාගමා පුත්තභතාය පුතො
බරසසරං දෙණ්ඩිමං² වාදයනොති.

9. බරසසරජාතකං.

80. යනෙන පච්ඤානිතං³ පුරෙ
අරං තෙ පුත්තිසරා සරනති පව්ඨා,
උභයං න සමෙති හිමසෙන⁴
යුග්ගකරා ව ඉදං ව තෙ විහංගනති.

10. හිමසෙනජාතකං.

මරණ්චරගතො අට්ඨමො.

තස්සද්දනං :

වරණං අකතඤ්ඤාවරෙසුසව්චරං සවනසාතිනා ව අභික්ඛනය,
කරුණාය සිලාපලවිඤ්ඤාසතො පුතා දෙණ්ඩිමසුතිසරෙන දස.

1. විපරියාසො - මජ්ඣං, ගත.
2. දිඤ්ඤා - මජ්ඣං.
3. විකාමිනි - මජ්ඣං.
4. හිමසෙන - මජ්ඣං.
5. හිමසෙනජාතකං - මජ්ඣං.
6. වරුණ - මජ්ඣං, සතා.

77. (යුද නො කොට ගිය) වෘක්කයෝ යැ, (මල් පලගත් කුඩා) වෘක්කයෝ යැ, (එදවස උපන් වස්සන්ගේ කිරි බොන) දෙන්නු යැ, (වියෙහි යොදන නහඹු) ගවයෝ යැ, (දෙපස වූව ඇති) අශ්ව යැ, (ජර සිවලකුට මෙහි වූ කරව සි පැ සිය දහසක් අගනා) රත්තලිය යැ, (අඹරන රැහැන කාදමන) සිවලී යැ, (හිස් කළ අතුරෙහි තුඩු දිය පිරුණු) කළය යැ, (ගැඹුරු තැන දිය කැලැඹුණු) පොකුණ යැ, (එක් මැ සැළෙහි නිසි සේ) නො පැසුණු බතයැ, (කුණුමෝරු වලට විකුණන සියදහසක් අගනා) රත්සදුන්තර යැ, යන සිහින ද-

හිස් ලබ්බකබල්ලු දියෙහි ගැලෙහි, සන පාෂාණයෝ (නැව් මෙන්) දියෙහි පාවෙහි, මැඩිපැටියෝ කෘෂ්ණ සර්පයන් ගිලිහි, ස්වර්ණ ගංසයෝ කටුඩුවකු පිරිවරති, වෘක්කයෝ එළුවන්ට බියෙන් තැනී ගනිත්. මෙයේ විපයභාසයෙක් පවතී, දැන් වැලිත් මේ පුරුෂ යුගයෙහි (මේ සිහිනයන්ගේ) විපාක දීමෙන් නැති යි.

7. මහාසුපින ජාතකය.

78. දෙදෙනා ම පිළි ය. දෙදෙනා ම කොරු ය. දෙදෙනා ම වමරැයි ය. දෙදෙනාගේ ම හිස (සමාන වූ) පිළිකාමෝ ජාතකය. (එහෙයින්) මම ඉල්ලිය නො දකිමි.

8. ඉල්ලිය ජාතකය.

79. යම් කලෙක්හි ගවයෝ පැහැර ගන්නා ලද්දහු ද, (මස් පිණිස) නසන ලද්දහු ද, ගහයෝ දවන ලද්දහු ද, ජනයෝ ද බැඳූ ගෙන යන ලද්දහු, එකල්හි නැසුණු දරුවන් ඇති මවගේ නිර්ලජ්ජ වූ පුත්‍රයා අමුරු වූ ඔබ්බ ඇති පටහබෙරය වාදනය කෙරෙමින් ආවේ ය.

9. බරස්සර ජාතකය.

80. හිමසේනය, නොප විසින් පෙර සංග්‍රාමයෙහි යමක් කියන ලද ද නැවත පසුව හෙවත් යුද්ධයෙහි දී තාගේ පුතීසර නම් වූ සිරුරුමල වැගිරෙහි. නොපගේ යුද්ධ (පිළිබඳ ඔදවැඩි) කතා ද මේ පිට්ඨව ද යන දෙ කරුණු සම නො වේ.

10. හිමසේන ජාතකය.

සත්වැනි වරණ වර්ගය යි.

එහි උද්දන :

වරණ අකතඤ්ඤා (සිලවනාගරාජ) සව්වර (සව්වංකිර) වනස්පති (රුක්මධම්ම) අභිත්තය (මව්ප) කරුණාය (අසභිකිය) සිලාදාච (මහාසුපින) ඉඤ්ඤා (ඉල්ලිය) දෙණ්ඩිම (බරස්සර) පුතීසර (හිමසෙන) යන දසය යි.

9. අපායිමහවග්ගො

81. අපායිමහ අනවච්ඡිත අපායිමහ රුද්ධිම ව,
විසංඝාතකරණිං¹ පිත්ථා² දිට්ඨා නාහුමහ වානරා³ති.

1. සුරාපානජාතකං.

82. අතිකතමම රමණකං සද්ධම්මඤ්ච දුග්ගකං⁴,
ඤ්චාසි පාසාණමාසිනො යසමා ජිවං න මොක්ඛසී⁵ති.

2. මිත්තවිඤ්ජාතකං.

83. මිත්තො හවෙ සත්තපදෙන⁶ හොති
සතායො පන ආදසකෙන හොති,
මාසද්ධමාසෙන ච ඤාති හොති
තතුහතරිං අත්තසමොපි හොති.
යොහං කරං අත්තසුඛස්ස හෙතු⁷
වීරසනට්ඨනං⁸ කාලකණ්ණිං ජහෙය්‍යතති.

3. කාලකණ්ණිජාතකං.

84. ආරොග්‍යමිවෙජ්ජ පරමඤ්ච ලාභං
සිලඤ්ච චුද්ධානුමතං සුතඤ්ච,
ධම්මානුචතති ච අලිනතා ච⁹
අතරස්ස ද්වාරා පමුඛා ජලෙතෙ¹⁰ති.

4. අත්ථසාද්ධාරජාතකං.

85. ආයතිදෙසං නාඤ්ඤය යො කාමෙ පතිසෙවති,
චිපකතොත හනනති නං කිංපක්ඛමිව හක්ඛිතනති.

5. කිම්පක්ඛජාතකං.

1. විසංඝාතකරණිං - මරණ, භ්‍යා.
2. පිත්ථා - මිශ්‍රය.
3. දුග්ගකං - මිශ්‍රය.
4. සත්තපදෙන - මරණ.
5. අත්තසුඛස්ස - මරණ.
6. වීරසනට්ඨනං - මරණ.
7. ධම්මානුචතතිඤ්ච අලිනතඤ්ච - මරණ.

9 අපායිමනවග්ගො

81. සුරා පිම්ම, (අත් ලෙළවමින්) නැවුම්ම. මහභවින් ශී කීම, (සුරාපානය නපුරු යයි පසුව) හැඩුම්ම. පිහිසන් නැති කරන රා බී (යම් හෙයකින්) වදුරෝ නො වුවමෝ ද එය ම මැනැවි (යි නමාගේ නුභූත කීවේ ය.)

1. සුරාපාන ජාතක යි.

82. පළිඟු පහය ද රිදී පහය ද මැණික් පහය ද ඉක්ම තෙපි (පාපස්සය වන තෙක්) ජීවත් වන්නහු (යම් උරවක්‍රයෙකින්) නො මිදෙන්නහු ද එබඳු පාෂාණ උරවක්‍රයෙකින් මඩනා ලද්දහු.

2. මිත්තවිතද ජාතක යි.

83. එක් වැ සත්පියවරක් යෑමෙන් මිත්‍රයෙක් වන්නේ ය. දෙළොස් දිනක් එක් වැ විසීමෙන් යහළුවෙක් වන්නේ ය. මසෙකින් ද අඩමසෙකින් ද නැයකු හා සම වන්නේ ය. එයින් අධික කාලයක් එක් වැ විසීමෙන් ප්‍රාණසමයෙක් ද වන්නේ ය. ඒ මම නමාගේ සුවය කරණ කොටගෙනැ බොහෝ කාලයක් එක් වැ වාසය කොට පුරුදු වූ කාලකණ්ණි නම් යහළුවා කෙසේ හරනෙමි ද?

3. කාලකණ්ණි ජාතක යි.

84. ආරෝග්‍ය නම් වූ උතුම් ලාභය කැමැති වන්නේ ය, ආචාර ශීලය ද (ගුණයෙන්) වැඩිහිටියන්ගේ අනුමතය ද බහුශ්‍රැතබව ද ධර්මය අනුවැ පැවැත්ම ද විනාශයෙන් නො හැකුළු බව ද යන මේ සදෙන දියුණුවට ප්‍රධාන වූ ද්වාරයෝ ය.

4. අත්ථසාද්වාර ජාතක යි.

85. මතු වන්නා වූ දේශය නො දන යමෙක් කාමයන් පෙවුනේ ද කන ලද කිමසක නම් විෂඵලය මෙන් (ඒ කාමයෝ) ඒ පුරුෂයා විපාක සංඛ්‍යාත අත්තයෙහි (නිරයෙහි නොයෙක් දුක් දී) තසත්.

5. කිමසක ජාතක යි.

36 ජාතකපාළි-එකකතියාමො

86. සීලං කිරෙව් කල්‍යාණං සීලං ලොකෙ අනුක්‍රමරං,
පසං ඥාතව්සො නාමො සීලවාතී න හ ඤායතී'ති.

6. සීලවීමංසජාතකං.

87. යසං මධුලා සමුහතා
උපපාතා පුපිතා ච ලක්ඛණා ච,
සමධුලදෙසව්තිවිලෙහා¹
සුගයොගාධිගතො න ජාතුමෙතීති.

7. මධුලජාතකං.

88. කල්‍යාණිමෙව මුණෙඛියා නහි මුණෙඛියා පාපිකං,
මොසෙකා කල්‍යාණියා සාධු මුත්වා තපනී' පාපිකතතී.

8. සාරමහජාතකං.

89. වාචාව කිර තෙ ආසි සණ්ඨා සව්ලභාණිතො,
තිණමසෙක අසජජිතො නො ච නීකඛසතං හරතතී.

9. කුහකජාතකං.

90. යො පුටෙඛ කතකල්‍යාණො කතතෙථා නාවසුජ්ඣති,
පච්ඡා කිරෙව් සමුපසෙක කතාරං නාධිගච්ඡති.

10. අකතඤ්ඤජාතකං.

අපාසිමහවග්ගො නවමො.

කඤ්ඤානා:

අපාසිමහ ච දුහකසකතපදං
ඡළඤාර ච ආයතීනා ච පුත,
අභිසීලවමඛකලීපාපිකසසා
සකතීකඛකතතථවරෙන දස.

1. මොමඛල - හා.

2. කපනී - මජ්ඣං, ගඟා.

86. ආචාර සිලය ම යහපත් ල, ලෝකයෙහි සිලය ශ්‍රේෂ්ඨ ය. බලව, නපුරු චික ඇති සර්ප තෙමේ සිල්වත් වෙමී යි (අත්‍යයනට) තිංසාවක් නො කෙරේ.

6. සිලවීමංස ජාතක යි.

87. යම් රහත් කෙනකුගේ (දිට්ඨ-සුත-මුත ආදී) මංගලයෝ ද (සුයඹග්‍රහණාදී) උපතාතයෝ ද ස්වර්ණයෝ ද ලක්ෂණයෝ ද මනාකොට නසන ලද්දහු ද මංගලදේශයන් ඉක්ම සිටියේ ද සුගධර්මයන් ද යොගධර්මයන් ද යටපත් කොට සිටියේ ද ඒ රහත් උතුමා එකාන්තයෙන් (ප්‍රතිසන්ධි වශයෙන් මේ ලෝකයට) නො එන්නේ යි.

7. මංගල ජාතක යි.

88. කල්‍යාණ වූ වචන ම කවිත් නිකුත් කරන්නේ ය. ලාමක වචනයක් නො ම නිකුත් කරන්නේ ය. කල්‍යාණ වචනයාගේ (බිඹිම) යහපති, ලාමක තෙසුල් බැණ (දෙලොව) තැවෙන්නේ යි.

8. සාරමහ ජාතක යි.

89. මාදු වූ තෙසුල් බණන්න වූ තොපගේ වචන ම මට සිලිටි වී, තණකෙත්දත් පමණෙකැ නො ඇලුණෙහි ය, (එහෙත්) නිෂ්ක සියයක් හැර ගෙන යන්නේ නො වෙති ද?

9. කුහක ජාතක යි.

90. යමෙක් පෙර කරන ලද උපකාර ඇති වූ නිසාදිත කෘතෘ ඇත්තේ (කළ උපකාරය) නො දනී ද පසුව කටයුත්තක් පැමිණි කල්හි (මුහුට) එය කැරදෙන්නකු නො ලබා යි.

10. අකකණ්ණ ජාතක යි.

නවමැනි අපායිමහ වර්ග යි.

එහි උද්දන :

අපායිමහ (සුරාපාන) දූහක (මිත්තවිකුක) සත්තපද (කාලකණ්ණි) ජළද්වාර (අත්‍යයන ද්වාර) ආයති (කම්පකක) අභිසිලව (සිලවීමංස) මංගල පාපික (සාරමහ) සත්තිසබ් (කුහක) කතන්තවර (අකකණ්ණ) යන දසය යි.

10. ලිඛිතවිග්‍රහය

91. ලිඛිත පරමෙත තෙජසා
ශීලමයං පුරිසො න බුද්ධත්ති,
ශීල රෙ ශීල පාපබ්බතාක
පච්ඡා භෙ කට්ඨකං භවිසසනීති.

1. ලිඛිතජාතකං.

92. උක්කලෙඨ සුරමිච්ඡන්ති මහතිසු අකුතුහලං,
පියඤ්ච අනුපානඤ්ච අනෙව ජාතෙ ව පඤ්චිතන්ති.

2. මහාසාරජාතකං.

93. න විසසමෙ අවිසසතෙව විසසතෙවපි න විසසමෙ,
විසසාසා භයමනෙවති සිහංව මිගමාකුකා'ති.

3. විසසාසගොපනජාතකං.

94. යො තණො යොසිතො එතො භිංසනතෙ වතෙ
නණො න වග්ගිමාසිතො එසනා පසුතො මුනී'ති.

4. ලොමහංසජාතකං.

95. අනිච්ඡා වත සබ්බරා උපාදවයධම්මෙනො,
උපපජ්ඣිතා නිරුජ්ඣන්ති තෙසං චූළකමො සුඛොති.

5. මහාසුද්ධසනජාතකං.

10. ලිඛන වර්ගය

91. මහානෙස්ස ඇති හලාහලවිෂයෙන් රැළුණු පසඇට ගිලින්නා වූ පුරුෂ තෙමේ (එහි විෂ රැළුණු බව) නො දනී, නිවය, (පසඇට) ගිලී, පාසවුකිය ගිලී, පසුව හෙවත් මෙය ගිලී කලා තට කවුක විපාකයෙන් වන්නේ ය.

1. ලිඛන ජාතක යි.

92. එළඟයිව් යුධයෙහි හෙවත් යුධයක් පැමිණි කල්හි ඉරයා (නිර්භය පුරුෂයා ද) මනත්‍රණය කරන කල්හි (රහස් හෙළි නො කරන හෙයින්) අකුතුහල පුරුෂයා ද මධුරාහරාදීන් එළවූ කල්හි (එක් වැ වළඳනා) ප්‍රියයා ද (ප්‍රඥා විසර්ජනාදී) අරියක් උපන් කල්හි පණ්ඩිතයා ද කැමැති වෙති. (පැතිය යුත්තේ ය.)

2. මහාසාර ජාතක යි.

93. (පෙර විශ්වාසයෙන් සිට පසුව) අවිශ්වාස වූවහු කෙරෙහි විශ්වාසය නො කරන්නේ ය. (පෙර අවිශ්වාස ව සිටැ) විශ්වාස වූවහු කෙරෙහි විශ්වාස නො කරන්නේ ය. එබඳු විශ්වාසයෙන් මිච්ඡන් (මාගමානා) ගෙන් සිංහයාට මෙන් හය පැමිණේ.

3. විශ්වාස හෝජන ජාතක යි.

94. (හිරුරැසින්) විශේෂයෙන් තැවුණෙම, (හිමදියෙන්) විශේෂයෙන් තෙත් වූයෙම, බියකරු වෙනෙහි හුදකලා වූයෙම, නග්න වූයෙම, හිනි සමීපයෙහි නො හිඳිනෙම. (බ්‍රහ්මවිශ්වාස) සෙවීමෙහි යෙදුණෙම. (මුනිභාවය පිණිස පිළිපත්තොකැ යි) ලොකයාගේ සැලකුම ලැබීම.

4. ලොමහංස ජාතක යි.

95. සංස්කාරයෝ හෙවත් භේතුප්‍රත්‍යයයෙන් හටගත් වස්තුහු ඒකාන්තයෙන් අනිත්‍යයහ. ඉපද නස්නා ස්වභාවය ඇත්තාහ. ඉපැදූ නැති වෙති. ඒ සංස්කාරයන්ගේ සන්තිදීම නම් වූ නිවන ම සුව ය යි.

5. මහාසුදස්සන ජාතක යි.

96. සමතිකතිකං අනවසෙසකං¹
තෙලසන්නං යථා පරිහරෙය්‍ය,
එවං සවිත්තමනුරතෙකි
පඤ්ඤානො දිසං අගතපුබ්බතං.

6. තෙලපන්නජාතකං.

97. ඵ්වකඤ්ච මතං දිස්වා ධනපාලිඤ්ච දුග්ගතං²,
පඤ්ඤාඤ්ච වතෙ මුළුභං පාපකො පුනරාගතො³ ති.

7. නාමසිද්ධිජාතකං.

98. සාධු ටො පණ්ඩිතො නාම නතෙව අතිපණ්ඩිතො.
අතිපණ්ඩිතෙන පුතෙන මනමිති⁴ උපකුලිතො⁵ ති,

8. කුටවාණිජජාතකං.

99. පරොසහසසම්පි සමාගතානං
කන්දෙය්‍යස්සං⁶ තෙ වසීසයනං අපඤ්ඤා,
එකොව සෙය්‍යො පුරිසො සපඤ්ඤා
යො භාසිතස්ස විජානාති අඤ්ඤා⁷.

9. පරොසහසජාතකං.

100. අසානං සාතරුපෙන පියරුපෙන අපපියං
දුක්ඛං සුඛස්ස රුපෙන පමිත්තමතිවිත්තති⁸ ති.

10. අසාතරුපජාතකං.

ලිතතිවග්ගො දසමො.

තස්සද්දනං:

ඨිලමකකුතුහලමාතුකස්සා
මුනිනා ව අනිවච්ඡපඤ්චරං,
ධනපාලිවරො අතිපණ්ඩිතකො
සපරොසහස්සඅසාත දස.

මජ්ඣිමනිකායෙ සංකො.

1. අනවසෙසකං - මර්ග, සත්‍ය.
2. දුග්ගතං - මර්ග.
3. ධනමිති උපකුලිතො - සත්‍ය, මනමිති උපකුලිතො - මර්ග.
4. කන්දෙය්‍යස්සං - සත්‍ය.

96. මුවවිට දක්වා සමව පිරුණු නො වැගිරෙන්නා වූ කලකෙල් පාත්‍රය යම්සේ ගෙන යන්නේ ද, එසේ ම නො ගියවිරු නිවන් දිසාව පතන්නේ ස්වකීය සිත (භාවනාවෙක යොදා) විසිර යා නො දී රක්තේ ය.

6. කෙලපතක ජාතක යි.

97. ජීවිකයා ද මළහු දක බනපාලි ද දුගී වුවා දක පණ්ඩිතයා ද වෙනෙහි මංග්‍රිලා වුවහු දක පාපක නමැත්තා නැවත (ආපසු) ආවේ ය.

7. නාමසිද්ධි ජාතක යි.

98. පණ්ඩිතයා නම් යහපත, උතුම් ය. (නාම මාත්‍රයෙන්) අති පණ්ඩිතයා උතුම් නො වේ ම ය. අතිපණ්ඩිත පුත්‍රයා විසින් ඇසිල්-ලෙකින් දවන ලද්දෙම් වෙමි.

8. කුටවාණිජ ජාතක යි.

99. රැස්වුවන් අතුරෙහි දහසකට අධික වූ ප්‍රඥා රහිත වූ ඔවුහු අවුරුදු සියයක් හඬන්නාහු නමුදු (කාරණය වටහා නො ගනිති. එහෙයින් උතුම් නො වේ.) යමෙක් ප්‍රකාශිත විවිතයාගේ අර්ථය දනී ද ඒ එක ප්‍රඥවත් පුරුෂ තෙමේ ම උතුම් වේ.

9. පරොසහස්ස ජාතක යි.

100. අමවුරය (අකුශලකම් විපාක දෙන තුරු) මධුර ස්වරූපයෙන් ද අප්‍රියවස්තුව ප්‍රියස්වරූපයෙන් ද දූෂය පුබස්වරූපයෙන් ද ප්‍රමත්ත (මුළාසිහි ඇති) පුරුෂයා යටපත් කෙරෙයි.

10. අසාතරූප ජාතක යි.

දසවැනි ලික්ක වර්ග යි.

එහි උද්දන :

හිලමකක (ලික්ක) අකුතුහල (මහාසාර) මාතුක (විසාස හොජන) මුනි (ලොමහංස) අනිච්චත (මහාසුදස්සන) පතරවර (තෙල පත්ත) බනපාලිවර (නාමසිද්ධි) අතිපණ්ඩිත (කුටවාණිජ) පරොසහස්ස සාක (රූප) යන දසය යි.

මජ්ඣිම පණ්ණාසක යි.

11. පරොසනවග්ගො

101. පරොසනකෙඤ්චි සමාගතානං
 ඤායෙය්‍යං තෙ වසසසතං අපඤ්ඤ,
 ඵකොව සෙයො පුරිසො සපඤ්ඤ
 යො භාසිතස්ස විජානාති අත්ථ'නති.

1. පරොසනජාතකං.

102. යො දුක්ඛද්වයාය භවෙය්‍ය තාණං
 යො මෙ පිතා දුභි¹ වනෙ කරොති,
 සා කස්ස කන්‍යුථි වතස්ස මජ්ඣති
 යො තාගිතා යො සහසා කරොතිති.

2. පණ්ණිකජාතකං.

103. යත්ථ වෙරී නිවසති න වයෙ තත්ථ පණ්ණිතො,
 ඵකරතං දිරතං වා දුක්ඛං වසති වෙරිසුති.

3. වෙරිජාතකං.

104. චතුර්තිඅවධර්මාගමා අවධාති-පි ව යොළස,
 යොළසාති ව ධුතංස අනුච්ඡං වසසමාසදො,
 ඉච්ඡාභතස්ස යොසස්ස වසතං භමති මත්ථකෙති.

4. මිත්තවිඤ්ජාතකං.

105. ධුත්තං පෙතං වනෙ කට්ඨං වානො භණ්ණති දුඛිල
 තස්ස වෙ භායසී නාග කියො භුත භවිස්සසිති.

5. දුඛිලකට්ඨජාතකං.

1. දුඛි - ජෙය, සත.

11. පරොසත වර්ගය

101. රැස්වුවන් අතුරෙහි සියයකට අධික වූ ද ප්‍රඥා රහිත වූ ඔවුහු අවුරුදු සියයක් පරික්ෂා කොට බලන්නාහු නමුදු (කාරණය වටහා නො ගනිති. එහෙයින් උතුම් නොවේ.) යමෙක් ප්‍රකාශිත විවිධයාගේ අරිය දැනී ද ඒ ප්‍රඥාවක් එක පුරුෂයා ම උතුම් වේ.

1. පරොසත ජාතක යි.

102. යමෙක් දුකින් පහරන ලද තැනැත්තියට පිහිට වන්නේ ද මාගේ ඒ පියා වෙනෙහි මිත්‍රප්‍රාති කර්මය කෙරෙයි. වෙනෙහි මැද ඒ මම කවරක්හට (පිහිට සොයා) හඬමි ද, යමෙක් (මට) පිහිට වන්නට සුදුසු ද හෙතෙමේ ම සාහසික කර්මයක් කෙරෙයි.

2. පණ්ණික ජාතක යි.

103. යම් තැනෙකෙහි වෛරී පුද්ගලයා වෙසේ ද එතනෙහි කුටිණැත්තේ නො වසන්නේ ය. (කුමක් හෙයින් ද යත්:) එක දවසක් හෝ දෙකක් හෝ වෛරින් අතුරෙහි (වසන්නේ) දුකින් (ම) වෙසේ.

3. වෙරි ජාතක යි.

104. සතර දෙනෙකුන්ගෙන් අසන්නුෂ්ට වූ අටදෙනෙකුන් කරා ගියේ ය. අටදෙනෙකුන්ගෙන් අසන්නුෂ්ට වූ සොළොස්දෙනෙකුන් කරා ද සොළොස්දෙනෙකුන්ගෙන් අසන්නුෂ්ට වූ දෙකිස්දෙනෙකුන් කරා ද ගියේ ය. (ලද දෙයින් නො සතුටු වූ) වැඩියක් පතන්නේ උරවක්‍රයට පැමිණියේ ය. තෘෂ්ණාවෙන් පෙළන ලද පුරුෂයාගේ මස්තකයෙහි උරවක්‍රය (නැවත නැවත වැටීමෙන්) බිමයි.

4. මිත්තවින්න ජාතක යි.

105. වෙනෙහි බොහෝ වූ (යම්) මේ දුර්ල කාෂ්ටයක් (දණ්ඩක්) සුළඟ බිඳී ද, නාගය, ඉදින් එයට බියපත් වෙහි නම් එකාන්තයෙන් කෘෂ වුවෙක් වන්නෙහි ය.

5. දුබ්බලකට්ඨ ජාතක යි.

106. සුසුමං චත මං ජීවතං¹ පවමානා උදඤ්චි,
චොරී ජායසාවාදෙන තෙලං ලොඤ්ඤා යාවතීති.

6. උදඤ්චිජාතකං.

107. සාධු චො සිලකං නාම අපි යාදිසකීදිසං,
පස්ස ඛඤ්ජපසභාරෙන² ලදා ගාමා චතුඤ්ඤාති.

7. සාලිතතකජාතකං.

108. සිලෙඛයා සිකඛිතබ්බාති සනති සච්ඡන්දනො ජනා,
බාහියා හි සුභතොතන³ රාජානමභිරාධයිති⁴.

8. බාහියජාතකං⁵.

109. යථනෙතා පුරිසො භොති තථතතා තස්ස දෙවතා,
ආභරෙනං කණං පුච්ඡං මා මෙ භාගං විතාසයාති

9. කුණ්ඩපුච්ජාතකං.

110. සබ්බසංභාරකො නත්ථි සුඤ්ඤං කඬු පවායති,
අලිකං භාසන යං ධුන්ති සච්චමාන මහලලිකාති.

10. සබ්බසංභාරකපඤ්ඤා.

පරොසනච්ඡග්ගා ඵකාදසමො.

කඤ්ඤානං:

සපරොසනකායිකවෙරි පුන
හමචකකථ නාගසිරිවහයනො,
සුබකඤ්චචතසිලකබාහියා
කුණ්ඩපුච්චමහලලිකකා ච දස.

1. සුසුමං චත මං ජීවං - මජ්ඣ.
2. ඛඤ්ජපසභාරෙන - මජ්ඣ.
3. බාහිරා හි සුභතෙන - මජ්ඣ.
4. රාජානං අභිරාධයි - ස්ම.
5. බාහිරං - මජ්ඣ.
6. කුණ්ඩපුච්චං - මජ්ඣ, ස්ම.

106. එකාන්තයෙන් ඉතා සුවසේ ජීවත්වන්නා වූ මා පෙළන්නාවූ දිය ඉස්නා සටිකාවක් මෙන් අත්සතු දෑ පැහැර ගන්නා වූ භායානාමයෙන් යුක්ත සෙරක් තෙල් ද ලුණු ද (අදි කැමැති කැමැති වස්තුව) ඉල්ලයි.

6. උදඤ්චනී ජාතක යි.

107. යම්කම් වූ ශිල්පය නමුදු යහපත් ම ය. බලව කොරා ගේ (එඵබෙට්) ගැසීමෙන් සතර දිගින් සතරක් ගම්හු ලබන ලදහ.

7. සාලිකකක ජාතක යි.

108. හික්මෙන්නට පුදුසු ශිල්පයන් හික්මෙන්නේ ය, (ඉගෙන ගන්නේය) ඒ ඒ ශිල්පයෙහි කැමැති ජනයෝ ඇත්තාහ. යම් භෙයෙකින් බිහි ජනපදයෙහි උපන් ස්ත්‍රී මනා කොට කළ පුරිසසර්ගයෙන් රජහු සිත් ගත්තී ද (එභෙයිනි).

8. බාහිය ජාතක යි.

109. පුරුෂ තෙමේ යම්බඳු ආභාරයක් ඇත්තේ වේ ද මහු ගේ දේවතාවා ද එබඳු ම ආභාර ඇත්තේ ය, මේ කුඩුසුව (කුඩුකැවුම) ගෙනෙව, මාගේ කොටස නො නසව.

9. කුණ්ඩසුව ජාතක යි.

110. මෙහි සඵසංහාර (සියල්ල එකතු වූ) සුවද නැත්තේ ය. (අනෙක් සුවදෙකින් අමිශ්‍ර භෙයින්) පිරිසුදු සුවඟුල්සුවද ද වීභිදෙයි. වූනී වූ මෝ තොමෝ බොරු කියයි. මහල්ලිකා (මැහැලි) තොමෝ සැබවක් කීව.

10. සබ්බසංහාර ජාතක යි.

එකලොස්වැනි පරොසත වර්ග යි.

එහි උද්දත :

පරොසත - තායිත (පණ්ණික) වෙරි හමවනක (මිහිඳුක) නාගයිරි (දුබ්බලකට්ඨ) සුව (උදඤ්චනී) සිසාක (සාලිකක) බාහිය කුණ්ඩසුව මහල්ලික (සබ්බසංහාරක) යන දසය යි.

12. හංසවග්ගො

111. හංසි ත්වං¹ එවමංඤ්ඤි
සෙයොතා පුතෙතන පිතාති රාජසෙවධි,
භක්ඛස්සතරස්ස තෙ අයං
අක්ඛතරස්ස හි ගද්දො පිතා²ති.

1. ගද්දපඤ්ඤා.

112. යෙන සක්ඛධිලබ්බා ව දිගුණ පලායො ව පුප්ඵතො,
යෙනාදුම් තෙන වදුම් යෙන නාදුම් න තෙන වදුම්
එස මග්ගො යව මජ්ඣිකස්ස එතං ජක්ඛපථං විජානාතීති.

2. අමරාදෙවීපඤ්ඤා.

113. සද්දහංසි සිගාලස්ස³ පුරාපිතස්ස ප්‍රාභමණ,
සිප්පිකානං සතං තස්සී තුතො කංසසකා දුවෙති.

3. සිගාලජාතකං⁴.

114. ඔහුවීනති අපවීනති ව උගො ජාලෙ අඛජ්ඣරෙ,
මිතවීනති අමොචෙයි⁵ උගො තස්ස සමගතා⁶ති.

4. මිතවීනතිජාතකං.

115. යායඤ්ඤමනුසාසති⁷ සයං ලොඤ්ඤවාරිණී,
සායං විපක්ඛිකා සෙති හතා වකෙතන සාළිකාති⁸.

5. අනුසාසිකජාතකං⁹.

1. හක්ඛිතුවං - මජ්ඣං.
2. පිතාලස්ස - මජ්ඣං.
3. සිගාල - මජ්ඣං.
4. අමොචෙයි - මජ්ඣං.
5. යායඤ්ඤ - මජ්ඣං.
6. සාළිකා - මජ්ඣං.
7. ලොඤ්ඤාසික - මජ්ඣං.

12. හංස වර්ගය

111. රාජෝක්තමය, ඉදින් තෙපි පුතාට වඩා පියා උතුමා යි මෙසේ හඟනාහු ද එබැවින් තොපගේ අශ්වතරයාට වඩා මේ කොටඵවා උතුම් වන්නේ ය. යම් හෙයෙකින් කොටඵ තෙම අශ්වතරයාට පිය වූයේ ද එහෙයින්.

1. ගද්‍යපඤ්ඤා ජාතක යි.

112. යම් තැනෙක්හි අත්පුණු ද කාඩ් ද චිකුණන අංගානි-යෙක් (කඩපිළක්) ඇද්ද, යම් තැනෙක්හි පිපුණා වූ දෙකක් ව මැදින් බෙදී ගිය පත් ඇති කොබෝලිල රුක ද යම් අතකින් බුදීම ද ඒ (දකුණු) දිසාවෙන් මග කියමි. යම් අතකින් නො බුදීම ද ඒ (වම්) දිසාවෙන් (මග) නො කියමි. යවමැදුම්ගමැ පිහිටි අපගේ ගෙට මේ මාර්ගය ය. මේ සඟවා කී කාරණය දනැගනුව.

2. අමරාදෙව්පඤ්ඤා ජාතක යි.

113. බ්‍රාහ්මණය, සුරා බොන ලද හිටලාගේ වචනය අදහන්-නෙහි ද (මා ළඟ) බොල්ලන් (සිප්පි) සියයකුදු නැත, කහවණු දෙසියයක් කොයින් ද?

3. සිභාල ජාතක යි.

114. බහුවිත්ති නම් මත්ස්‍යයා ද අප්පවිත්ති නම් මත්ස්‍යයා ද යන දෙදෙනා ම දූලෙහි බැදුණාහ. මිතවිත්ති නම් මත්ස්‍යයා (ඔවුන්) දූලෙන් මිදී ය. බහුවිත්ති අප්පවිත්ති දෙදෙනා ම දියෙහි මිතවිත්ති හා එක්වූහ.

4. මිතවිත්ති ජාතක යි.

115. යමක් නොමෝ ලොල් වැ හැසිරෙන්නී අත්‍යයනව අනුශාසනා කරන්නී ද ඒ මේ සැළලිහිණි රියසකින් තසන ලද්දී පහවූ පියාපත් ඇති වැ මාර්ගයෙහි ගෝනී ය.

5. අනුසාසිකා ජාතක යි.

116. අතිකරමකරාවරිය මඤ්ඤපතං න රුවෙති,
වතුපෙඨ ලබ්භයිත්වාන පඤ්චමියස්මි¹ ආවුතොති².

6. දුබ්බචජාතකං.

117. අවුද්ධානා³ අතිබලතා අතිවෙලං පභාසිතා,
වාවා හනති දුමෙච්ඨං කිංකරංවාතිවසසිත⁴නති

7. තිත්තිරජාතකං.

118. නාවිනනයනොසු පුරිසො වීසෙසමධිගච්ඡති,
විතතිත්ඤ්ඤ ඵලං පසස ප්‍රිත්තොසමි වධබන්ධනා⁵ති.

8. වට්ඨකජාතකං.

119. අමානාපිතරි⁶ සංවදොඤා අනාවරියතුලෙ⁷ වසං,
නායං කාලං⁸ අකාලං වා අභිජානාති කුසංඝවො⁹ති.

9. අකාලරාවිජාතකං.

120. අබ්භා¹ තස්ස බජ්ඣනති යස්ස බාලා පභාසරෙ,
බ්භාපි තස්ස මුච්චතති යස්ස ධීරා පභාසරෙ²ති.

10. බන්ධනමොක්ඛජාතකං.

හංඝවග්ගො ද්වාදසමො.

කඤ්ඤාදානං:

අරගද්‍රහසතකු චතංසසතං
බහුවිනතිසාසිකායාතිකර,
අතිවෙලවීසෙසමනාවරියො ච
ධීරාපභාසරතෙන දස.

1. පඤ්චමියස්මි - මිජසං, ස්වා.

2. ආවුතො - මිජසං.

3. අවුද්ධානාතිලපනා - මිජසං.

4. අමානාපිතර - ස්වා, මිජසං.

5. අනාවර - මිජසං.

6. කාලමකාලං වා - ස්වා.

7. අබන්ධා - මිජසං.

116. ආවායාය, තොපට නො පිළිවත් වූ අධික වූ ක්‍රියාවක් කෙළෙහි ය. මට ඒ කාරණය නො රුක්සයි. සතරවැනි ශස්ත්‍රයෙහි (නොවැටී සිරුර) පත්වා පස්වැන්නෙහි ඇවිණි ගියෙහි ය.

6. දුබ්බව ජාතක යි.

117. ඉතා උස්වූ (ඉතා මහත් කොට කියන ලද්ද වූ) ඉතා බලවත් වූ ප්‍රමාණය ඉක්මවා ප්‍රකාශිත වචනය ප්‍රමාණය ඉක්මවා හැඩු වඩුවා මෙන්, නුවණ නැත්තහු නසයි.

7. කිකතිර ජාතක යි.

118. පුරුෂ තෙමේ (පැමිණි දුකින් මිදීමට උපාය) නො සිතන්නේ දුකින් මිදීම නම් වූ විශේෂයට නො පැමිණේ, (එසේ) චිත්තික කම්පයාගේ ප්‍රයෝජනය බලව. මම මරණයෙන් ද බන්ධන-යෙන් ද මිදුණෙමි.

8. වට්ටක ජාතක යි.

119. මවුපියන් සම්පයෙහි නො වැඩුණු ආවායාකුලයෙහි නො වූහු මේ කුකුළා හැඩුවමනා කාලය හෝ නො හැඩුවමනා කාලය හෝ නො දනී.

9. අකාලරාවී ජාතක යි.

120 යම් තැනෙකහි අභූතයෝ බෙණෙද්ද එතැනහි බන්ධනයට නුසුදුස්සෝ ද බැඳෙති. යම් තැනෙකහි නුවණැත්තෝ බෙණෙද්ද එතැනහි බන්ධනයට සුදුස්සෝ ද මිඳෙති.

10. බන්ධනමොක්ඛ ජාතක යි.

දෙළොස්වැනි හංස චරිත යි.

එහි උද්දතය :

ගද්‍ය - සත්තු (අමරාදෙවිපඤ්ඤා) කාසසත (සිභාල බහුවිනාති (මිත්තිනාති) සාසික (අනුසාසිත) අතිකර දුබ්බව අතිබල (කිකතිර) විසෙස (වට්ටක) අනාවරිය (අකාලරාවී) ධීරාපහාසර (බන්ධන-මොක්ඛ) යන දසය යි.

13. කුසනාළිවගෙගා

121. කරෙ සරිසෙඛා අථවාපි සෙට්ඨා
තිභීනකො වා'පි කරෙය්‍ය එකො,
කරෙය්‍යං¹ කෙ ව්‍යසනෙ උත්තමස්සං
යථා අහං කුසනාළි රුවාය'නතී

1. කුසනාළිජාතකං.

122. යසං ලඤ්ඤාන දුමමෙධො අනස්සං වරති අත්තනො,
අත්තනො ච පරෙසස්ස භිංසාය පටිපජ්ජතී'ති.

2. දුමමෙධ ජාතකං.

123. අසඬ්ඬස්සාමිතිං වාවං බාලො සඬ්ඬස්ස භාසති,
නායං දධිං වෙදි න නඬ්ඬලිසං දධිමපයං² මඤ්ඤති නඬ්ඬලි-
සනතී.

3. නඬ්ඬලිසජාතකං.

124. වායමෙට්ඨ පුරිසො න නිබ්බිඤ්ඤාය පණ්ඩිතො,
වායාමස්ස එලං පස්ස භුක්තා අමිඛා අනිතිහනති.

4. අමිඛජාතකං.

125. ධුත්ථපි සො චිකස්ඨයා අඤ්ඤං ජනපදං ගතො,
අනවාගන්ත්වාන දුසෙය්‍ය භුක්ඤ්ඤං භොගෙ කවාහකාති.

5. කවාහකජාතකං.

1. කරෙය්‍ය - මජ්ඣ, ස්‍යා.

2. දධිමපයං. (මෙකෙ.) - මජ්ඣ. ස්‍යා.

13. කුසනාළි වර්ගය

121. (ජාතකාදීන්) සමාන වූයේ ද ශ්‍රේෂ්ඨ වූයේ ද (මිත්‍රධර්මය) කරන්නේ ය. එකෙක් හීන වූයේ ද (මිත්‍රධර්මය) කරන්නේ ය. ඒ මිත්‍රයෝ විපතේයෙහි දී උතුම් වූ අරියක් ම (යහපතක් ම) කරන්නාහු ය. බුරුදගස උපන් මා ද දියබෙරලිය ගස උපන් කුසනාළි ද මෙනි.

1. කුසනාළි ජාතක යි.

122. නුවණ නැත්තේ යශස් (පිරවිර යම්පත්) ලැබූ තමනට අනරිය පිණිස හැසිරෙයි. තමනට ද මෙරමානට ද හිංසා පිණිස පිළිපදී.

2. දුමමුඛ ජාතක යි.

123. නුවණ නැත්තේ හැම තැනට ම නුසුදුසු තෙසුල් හැම තන්හි ම බෙණෙයි. මේ තෙමේ දී ද (දීකිරි ද) නඟුලිය ද නොදන්නේ ය. (යම්යේ) දීකිරි ද නඟුලිය යයි යිතා ද එහෙයිනි.

3. නඟුලිය ජාතක යි.

124. නුවණැති පුරුෂ තෙමේ වැයම් කෙරේ ම ය. නොකලකිරෙන්නේ ය. වැයම් කිරීමේ ප්‍රයෝජනය බලව (රස) මෙසේ ද වී යැ යි මෙසේ ද වී යැ යි ඇසීම් මාත්‍රයෙන් නොවැ (ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් ම) අඹ අනුභව කරන ලදහු ය.

4. අමබ ජාතක යි.

125. ඒ පුරුෂ තෙමේ අනෙක් ජනපදයකට ගියේ බොහෝ කොට ම (පරිභව හා වංචා වචන) බණන්නේ ය. නැවත අවුදින් (තමාගේ ස්වාමියා) දූෂණය කරන්නේ ය. කටාභකය (අනාවාර ගනි හැරැපියා) සම්පත් අනුභව කරව.

5. කටාභක ජාතක යි.

126. තපේවෙකස්ස¹ කල්‍යාණං තපේවෙකස්ස පාපකං,
තප්පො සබ්බං න කල්‍යාණං සබ්බං වාපි න පාපකනති.

6. අසිලකචණජාතකං.

127. තෙ දෙසා තාති වස්සුති අහස්ඵ වනගොවරො,
අනුච්චි චො තං ගණෙනය්‍යං පිබ්බි² ටීරං කලණ්ඩුකාති.

7. කලණ්ඩුකජාතකං.

- 128 යො වෙ ධම්මං ධජං කතා නිගුලෙනා පාපමාවරො,
විසසාසධිතා භූතාති බිළාරං නාම තං වකනති.

8. බිළාරවකජාතකං³.

129. නායං සිඛා පුක්කදහෙතු සාසහෙතු අයං සිඛා,
ත'චතුට්ඨගණනං යාති අලතොතො හොතු අග්ගිකාති.

9. අග්ගික'ජාතකං.

130. යථා වාචා ව භුක්ඤ්ඤු යථාභුක්ඤ්ඤා ව්‍යාහරො,
උභයං තෙ න සමෙති වාචාභුක්ඤ්ඤා කොසියෙති.

10. කොසියජාතකං.

කුසනාළිවගෙහා⁴ තෙරසමො.

තස්සද්දනං:

කුසනාළිසිරිවත්තයනො ව යසං
දුට්ඨමඛකවාහකපඤ්ඤාමකො,
අර පාපක ටීරබිළාරවතං
සිට්ඨිකොසියසවත්තයනොන දසං.

1. තපේවකස්ස - "අයමෙව වං පාඨො, දුතියපදෙපි එසෙවනගො" අවධානය.
2. පිබ්බි මජ්ඣං-සරා.
3. මුඛිකජාතකං-සරා.
4. අග්ගිකභාරවාර - මජ්ඣං.
5. සරිතච්චගො-මජ්ඣං.

126. එකකුහට හේ ම (එය ම) කලාණය (යහපත් ය) එකකුහට හේ ම ලාමක ය. එහෙයින් සියල්ල කලාණ නො වේ. සියල්ල ලාමක ද නො වේ.

6. අසිලකමණ ජාතක යි.

127. (තා උපත් මවුකුස තම් වූ) දේශය ද (මවු ගැබ නම් වූ) වස්තුව ද වනගොවර වූ (කිරිසත් වූ) මම ද දැනිමි. (යොමිවරු) තා දැනු ගැරගන්නාහ. කලණකුස කිරි බොව.

7. කලණකුස ජාතක යි.

128. යමෙක් එකාත්තයෙන් (දගකුසල) ධර්මයන් ධර්මයක් කොට (මතු කොට පෙන්නා) සත්ත්වයන් (ලවා මේ සිල්-වනෙකු යි) විශ්වාස ඇති කරවාගෙනු තමන් තතු සහවාගත්තේ පවි සිදු කෙරේ ද ඔහුගේ ඒ පැවැත්ම බිළාර නම් වූනය යි.

8. බිළාරවක ජාතක යි.

129. මේ සිබාව (හිසු මුදුනෙහි බැදි කෙස් රොද) පින් පිණිස නො වේ. මේ සිබාව අනුන් කනු සඳහා ය. (මේ මුසික සමුහයා) ඇඟිළි ගණනට නො යේ. අඟිකිය තාගේ (මියන් ගිණිම) මේ පමණ වේවා.

9. අඟික ජාතක යි.

130. කොසියාව (ලෙඩෙමි යන) වචනයට අනුකූල වූ අනුහව කරව. කෑ දෙයට අනුකූල වූ මෙහෙ කරව. කීගේ (ලෙඩෙමි යන) කීම ද අනුහව කිරීම ද යන මේ දෙකරුණ සම නො වේ.

10. කොසිය ජාතක යි.

කෙලෙස්වැනි කුසනාළි වර්ග යි.

එහි උදහත:

කුසනාළි - යසං (දුමෙමඩ) දඩි (තඩගලීස) - අඹ - කටාහන - පාපක - (අසිලකමණ) බිර (කලණකුස) බිළාරවක - සිව් (අඟික) කොසිය යන දසය යි.

14. අසම්පදනවග්ගො.

131. අසම්පදනොනිකරිතරසස
බාලසස මිහතානි කලිභවනති,
තසමා හරාමී භුසං අධිභිමානං
මා මෙ මිහි ජිහ්වං¹ සසසතායනති.

1. අසම්පදනජාතකං.

132. කුසලුපදෙසෙ ධිනියා දළභාය ව
අවසුචිතකතා² භයභිරුතාය ව,
න රකඛසිනං වසමාගමිතං³
ස සොජ්ඣාචො මහතා භයෙන මෙනි.

4. පඤ්චගරුකජාතකං⁴.

133. ඛෙමං යතිං තත් අරි උදිරිතො
උදකසස⁵ මජ්ඣෙ ජලනෙ සතාසනො,
න අජ්ජ වාසො මහියා මභිරුහෙ
දියා හජචොතා සරණජ්ජනො භයනති.

3. සතාසනජාතකං.

134. යෙ සඤ්ඤිතො තෙපි දුග්ගතා
යෙපි අසඤ්ඤිතො තෙපි දුග්ගතා,
එතං උභයං විචජ්ජය
තං සමාපතතිසුඛං අනඛගණ⁶ නති.

4. කොනසොධනජාතකං.

135. වජ්ඣහං සුරියාහඤ්ච යො'ධ පඤ්ඤය භාධති,
අවිතකෙතන කොනෙන නොති ආහස්සරූපගොති.

5. වජ්ඣජාතකං.

1. භිජ්ඣත - මජ්ඣං, සතා.
2. අනිවසනිකකො - මජ්ඣං.
3. වසමාගමිතයෙ-මජ්ඣං.
4. භීරුකජාතකං-මජ්ඣං, සතා. (පඤ්චගරුකජාතකං.)
5. දකසස-මජ්ඣං, සතා.

14. අසම්පදන වර්ගය

131. කිසියම් භීත වූ ද උතුම් වූ ද වස්තුවක් නො ගැනීම නිසා අනුවණයාගේ මිතුරෝ කීලුටු වෙත්. (හෙවත් බිඳෙත්.) එහෙයින් (මිත්‍රත්වය රකිනු පිණිස) මිතුරා දෙන ලද බොල් කුරුණි සතර ගත්මි. මගේ මිත්‍රත්වය නො පිරිහේවා, මිත්‍රත්වය සද පවතීවා.

1. අසම්පදන ජාතක යි.

132. දක්ෂ වූ (පසේබුදුවරයන්ගේ) අවවාදයෙහි දඩ් වැ පිහිටි හෙයින් ද භය භීරුතායෙන් නො නැවති හෙයින් ද යකින්නන්ගේ වශයට නො පැමිණියමහ. මට මහත් වූ බියෙන් ඒ සෙන් බව වී.

2. පඤ්චගරුක ජාතක යි.

133. යම් තැනෙකැ නිර්භය ද එ නැත සතුරා නැතිසිටියේ ය. දිය මැද ගිනි දිලියෙයි. පොළෝ තෙලෙහි වූ රුක්හි අඳ වායයෙන් නැත. අන් දෙසෙක යවු අපට පිහිට වූ තැනින් අඳ බිය උපන.

3. සත්ථාසන ජාතක යි.

134. සිතැති යම් සත්ත්ව කෙනෙක් වෙත් ද ඔහු ද දිළිඳු වෙති. සිත නැති යම් සත්ත්ව කෙනෙක් වෙත් ද ඔහු ද දිළිඳු වෙති. සිත ඇති සිත නැති භවයන් දුරු කරව, ඒ අරූප සමවත් සුව නිදෙයි.

4. ක්ෂාන්තයොධන ජාතක යි.

135. මෙ ලොවැ යමෙක් ඔදනකසිණය ද පිතකසිණය ද නුවණින් වඩාද, මේ දෙයාකාරයෙන් වැඩූ විතර්ක රහිත දැහැනින් (දෙවැනි දැහැනින්) ආභසාර බඹ ලොවට පැමිණියේ වෙයි.

5. වජ්‍රග ජාතක යි.

136. යං ලභ්බං තෙන තුට්ඨබ්බං අතීලොභො හි පාපකො,
භංසරාජං ගහෙතොන සුවණ්ණං පරිභායරාති.

6. සුවණ්ණභංසජාතකං.

137. යජෙත්තො ලහතෙ බබ්බු දුතියො තත්ථ ජායත්,
තතියො ච චතුසො ච ඉදං තෙ බබ්බුකා ධීලහති.

7. බබ්බුකජාතකං.

138. කීතොන ජටාහි දුලෙඛධ කීතොන අජිනසාවියා,
අබ්බතතරං තෙ ගහනං බාහිරං පරිමජ්ජිති.

8. ගොධජාතකං.

139. අකඛි භික්ඛා පටො නටෙයා සඨි ගෙහෙ ච භණ්ඩනං,
ලහතො පදුට්ඨකලුතොනො උදකමි ඵලමි වාති.

9. ලහතොහට්ඨජාතකං.

140. නිව්චං උබ්බිඤ්ඤාදයා සබ්බලොකවිහෙසකා,
තසමා තෙසං වයා නත්ථි කාකානඤ්ඤාක ඤාතීන'හති.

10. කාකජාතකං.

අසමපද්‍යනිවග්ගො වුද්දසමො.

කස්සද්දනං:

ඉතරිතරරසබ්බිබ්බේයො ච
පරොසතපඤ්ඤාන ආහසිතරො සුන,
අප්ඵ භංසවරුක්ඛමබ්බුජටං
පටනට්ඨකකාකවරෙන දස.

136. යමක් ලැබුණේ ද එයින් (ලද දෙයින්) සතුටු විය යුතු ය. අධික ලෝභය ලාමක ය. (රන් වැඩියක් ලබනු රිසි ව) ස්වර්ණ-ය රාජයා අල්ලා ගැනීම නිසා රනින් පිරිනුණේ ය. (ලැබෙන්නට තුබූ රන් ද නො ලැබුණේ ය.)

6. සුවිණිශාසනා ජාතක යි.

137. යම් තැනෙකු බළලෙක් (ගොදුරක්) ලබා ද එතැනැ දෙවෙනි බළලෙක් උපදී. තෙවැන්නෙක් ද සිවුවැන්නෙක් ද උපදී. මේ තිගේ බබ්බුකා බිලය යැ. (පළිඟු ගුහාව යැ.)

7. බබ්බුකා ජාතක යි.

138. මෝඩය, ජවයෙන් තට කවර ප්‍රයෝජනයක් ද? අඳුන් දිව් සමෙන් තට කවර ප්‍රයෝජනයක් ද? තාගේ හිත රාගාදී කෙලෙස් කසළින් පිරී ඇත. පිටත (සිරුර) තවුස්වෙස් දරා පිරිමදනෙහි ය.

8. ගොඩ ජාතක යි.

139. නේත්‍රයෝ බුත්ත, සටය (වස්ත්‍රය) තවුයේ ය. (නැති විය) යෙහෙළිය හා තාගේ බිරිය ගෙයි කලහ යැ. දිය ගොඩ දෙතැන්හි දුෂිතකම්පානත ඇත්තෙහි යැ.

9. උභතොහඨ ජාතක යි.

140. සත්තයෙන් තැනීගත් සිත් ඇතියහ. සියලු ලෝචුස්සන් වෙහෙසන්නාහ. එහෙයින් අපගේ නැසියන් වූ ඒ කවුඩනට වුරුණුතෙල් නැත.

10. කාක ජාතක යි.

තුදුස්වැනි අසම්පදන වර්ග යි.

එහි උද්දන:

ඉතරිතර (අසම්පදන) යැ රක්ඛි (පණ්ණිගරුක) යැ මෙමි (සතාසන) යැ පරොසතපඤ්ඤා (කුමානසොධන) යැ ආහංසර (වන්දාන) යැ හංසවරුතගමි යැ බබ්බු යැ ජවා (ගොඩ) යැ පටනඨක (උභතොහඨ) යැ කාක යැ යි ජාතක දසයෙකි.

15. කාකණ්ඩකවග්ගො.

141. න පාපජනසංසෙවී අවිචන්තසුඛමෙධනී,
ගොධාකුලං කකණ්ඩො'ව *කලිං පාපෙති අත්තානතති.

1. ගොධජාතකං.

142. එතං ති තෙ දුරාජාතං යං සෙසි මතසාසිකං,
යසස තෙ කඛඨමානස්ස හස්වා දණ්ණො න මුළුති'ති.

2. සිගාලජාතකං.

143. ලසී ව තෙ නිසුලිතා මස්ථකො ව විදුලිකො,
සබ්බො තෙ ඵාසුකා හග්ගා අජ්ඣ ටො තං විරොචසී'ති.

3. විරොචනජාතකං.

144. බහුමෙථනං අසඬගී ජාතවේද
යං තං වාලධීනා භි පුජයාම,
මංසාරහස්ස නස්ථස්ස මංසං
නඩගුට්ඨමිති හවං පටිග්ගහාතු'ති.

4. නඩගුට්ඨජාතකං.

145. න තං රාධ වීජානාසි අබ්භරතෙ අනාගතෙ,
අව්‍යායතං විලපයි වීරතො කොසියායතෙ'ති.

5. රාධජාතකං.

146. අපි නු හනුකා සන්තා මුඛණ්ඨ පටිපුසසති,
ධරමාම න පාරෙම පුරතෙව මහොදධි'ති.

6. කාකජාතකං.¹

*. පාළිය- පත ඵලං පාපෙතිති ලිඛතෙ, තං වාසුජනං අධිකරාය නති අතෙ
සියා න පුජති. තස්මා යථාග්‍රිහකමෙව ගහෙතස්මා, අධිකරා.

1. සමුදකාකජාතකං.

15. කකණ්ඩක වර්ගය

141. පාපජනයා සෙවුනා පුද්ගල එකාන්තයෙන් සුව නොවිඩයි. (නො ලබයි.) කකණ්ඩකයා (කටුස්සා) කෙරෙන් ගොඩාකුලය මෙන් තමා ද තමා හා එක් වුවහු වීනාගයට පමුණුවයි.

1. ගෝඨ ජාතක යි.

142. යම් කාරණයෙකින් මළ එකක්සු මෙන් හෝනෙහි ද? නොපගේ මේ කාරණය නො දතහැකි ය. (කවර හෙයින් ද යත්.) දඬුකෙළවර අදනා කල්හි තොපගේ අතින් මුගුරුදණ්ඩ නො මිදේ ද (එහෙයිනි.)

2. සිගාල ජාතක යි.

143. තාගේ හිස්මුල් ද පිටතට නික්මුණේ ය. හිසද පළත ලද්දේ ය. තාගේ සියලු ඉළඇට බිදුණේ ය. අද වූකලී තෝ බබළන්නෙහි ය.

3. විරොචන ජාතක යි.

144. අසන්පුරුෂ වූ හිනිදෙවිය, යම් හෙයෙකින් තා වාලටියෙන් පුදමෝද මේ පමණකුදු (නමනට අයිති දේ රැකගත නොහැකි තොපට) බෙහෙව මාංසානුභවයට සුදුසු තොපට අද මස් නැත. පින්වත නඟට ද පිළිගනීවා.

4. නඩගුට්ඨ ජාතක යි.

145. රාධය, තෝ මධ්‍යමරාත්‍රිය නො ආ කල්හි (මෙතෙක් දෙනා ආවාහු යයි) නො දන්නෙහි ය. (එසේ වූ තෝ පරපුරුෂයන් වළකනුව) අව්‍යක්ත වූ විලාපයක් බණන්නෙහි ය. බැමිණිය බමුණා කෙරෙහි නො ඇලුණා ය.

5. රාධ ජාතක යි.

146. අපගේ හනු (හකු) විඩාවට පැමිණියේ ය. මුඛය ද වියළෙයි. මුහුදු දිය ඇදලන්නට වියා කරමින. දිය හිස් කළ නො හෙමින. මහමුහුදු පිරේ ම ය.

6. කාක ජාතක යි.

147. න ඉදං දුක්ඛං අදුං දුක්ඛං යං මං තුදති වායසො
යං සාමා පුප්ඵරකෙන න කතති. නානුභොගස්සීති.

7. පුප්ඵරකජාතකං.

148. නාහං පුනං න ච පුනං න වාපි අපුනපපුනං.
හඤ්චොඤ්චි පචෙක්ඛාමි, නපා හි භයතස්සීතො'ති.

8. සිගාලජාතකං.

149. එකපණ්ණො අයං රුක්ඛො න භූමිං චතුරධ්‍යුලො,
එලෙන විසකපෙන මහායං කිං භවිස්සීති.

9. එකපණ්ණජාතකං.

150. අසනතං යො පගණාති අසනතස්සුපසෙවති,
තචෙව සාසං කුරුතෙ ව්‍යග්ගො සඤ්චිකො යපාති.

10. සඤ්චිජාතකං.

කිකණ්ඨකචගෙහො¹ පණ්ණරසමො.

කප්පද්දනං:

සුඛමෙධස්සිද්ධිචරො ච පුන
ලභිවාලධිපණ්ණමරාධවරො,
සමගොදධිකස්සිද්ධොඤ්චි පුන
චතුරධ්‍යුලබ්‍යසවරෙන දස.

උපරිමපණ්ණාසකො.

එකකනිපාතො නිට්ඨිතො.

කප්ප වග්ගද්දනං:

අපණ්ණකං සිලවග්ගකුරුභිත
කුලාවකං අත්ථකාමෙනපණ්ණමි,
ආසිංසොඉත්ථිරුණං අපාසි.
ලික්ඛවග්ගෙන තෙරස,
පරොසතං හංසිසරික්ඛං
අසමපදංකකණ්ඩවග්ගො.

1. පාසගෙවනවග්ගො - මජ්ඣං.

147. කවුඩු තෙම (හුල කියා සිටින) මා තුඩින් වීදින්නේ ය. යන යම් දුක්ක ඇද්ද, මෙය මට දුක් නො වෙයි. (මාගේ අඹු) සාමා වනුක් මලින් දඬු වස්ත්‍රයෙන් සැරසී කාර්තිකොත්සවශ්‍රීය නො වීදී යන යමක් ඇද්ද, එය මට දුක් වේ.

7. පුළුරුණ ජාතක යි.

148. මම ඇත්කඳ තුළට නැවත නො යෙමි, නැවත ද නො යෙමි, නැවත නැවත ද නො යෙමි. ඒ එසේ මැ ය. එපමණම හයින් තැනී ගත්තෙම වෙමි.

8. සිගාල ජාතක යි.

149. මේ (නොසබ්) ගස (දෙපයෙහි) එක එක පත් ඇත්තේ ය. බිමින් සතරගුලක් වැඩියේ ද නො වෙයි. හලාහල වීස සමාන වූ පත්‍රයෙන් යුක්ත ය. මහත් වැ වැඩුණේ කුමක් නම් වන්නේ ද,

9. එකපණණ ජාතක යි.

150. යමෙක් අසත්පුරුෂයාට සත්කාර සම්මාන කෙරේ ද අසත්පුරුෂයා සෙවන හෝ කෙරේ ද, (ඒ අසත්පුරුෂයා) ඔහු ම භීලගනී. (විනාශයට පත් කෙරෙයි) ව්‍යාඝ්‍ර සංජීවක දෙදෙනා මෙනි.

10. සඤ්ච ජාතක යි.

පසලොස් වැනි කකණ්ඨක වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

සුබමෙධ (ගොඩ) දණ්ඩවර (සිගාල) ලසි (විරොචන) වාලයි (නඩ්ඛට්ඨ) පස් වැනි රාධ මහොදධි (කාක) කන්තික (පුළුරුණ) බොඤ්ඤි (සිගාල) වතුරඩ්ඛල (එකපණණ) ව්‍යාඝ්‍ර (සංජීව) යන දසය යි.

උපරිම පණණුසක යි.

එකක නිපාතය නිමි.

එහි වග්ගය:

අපණණක - සිලව - කුරුඬග - කුලාවක - පස්වැනි අක්කාම - ආසිංස - ඉඤ්ඤි - වරණ - අපාසිමහ - දස වැනි ලිඛන - පරොසන - හංසි - පරිකව (කුසනාළි) අසම්පදන - කකණ්ඨක යනු යි.

දුකනිපාතො

1. දළොවගො

151. දළොං දළොසං විපති මලලිකො¹ මුදුනා මුදු-
සාධුවපි සාධුනා ජෙති අසාධුවපි අසාධුනා,
එතාදිසො අයං රාජා මග්ගා උය්‍යාහි සාරථී.
152. අසොකාධෙන ජිනෙ කොධං අසාධුං සාධුනා ජිනෙ,
ජිනෙ කදරියං දනෙන සංවිවිත අලිකවාදිනං²
එතාදිසො අයං රාජා මග්ගා උය්‍යාහි සාරථී.

1. රාජොවාදජාතකං.

153. අසමකතිතකමනතං තුරිතාහිනිපාතිනං,
යාති කම්මාති තපෙපනති උණං විජේකාහිතං මුඛෙ.
154. සිහො ව සිහනාදෙන දදුරං අභිනාදමි,
සුඛා සිහසං නිශොසං සිගාලො දදුරෙ වසං
හිතො සත්‍යසමාපාදි හදයඤ්ඤා අපරිජිති.

2. සිගාලජාතකං.

155. වතුපපදෙ අහං සමම තමපි සමම වතුපපදෙ,³
එහි සිහ නිවහනස්සු කිනත්‍ර හිතො පලායසි.
156. අසුචි සුත්ලොමොසි දුග්ගතො වාසි සුකර,
සටෙ සුජකිතුකාමොසි ජයං සමම දුමි තෙති.

3. සුකරජාතකං.

157. ඉධුරගානං පචරො⁴ පච්චෙය්‍යා
සෙලස්ස විශේණ්ණෙන පමොක්ඛමිවජං,
බුහම්ඤ්ඤි විශේණං අපවායමානො
බුහුක්ඛිතො නො වීසහාමි. ගොතතුං.

1. ඛන්තිකො-මජ්ඣං, මලලිකො-සරා.
2. සංවිවිතාලිකවාදිනං-මජ්ඣං, සරා.
3. සමම - මජ්ඣං, සරා.
4. පචරං-සීමු.

දුකනිපාතය

1. දළභ වර්ගය

151. මලලික නම් රජ දඩ් (තද) අයට තදින් පහර දෙයි. මෘදු අය මෘදුභාවයෙන් දිනයි. අසත්පුරුෂයා සාධු ගුණයෙන් ද අසත්පුරුෂයා අසාධු ගුණයෙන් ද දිනයි. මෙ රජ මෙබඳු ගති ඇත්තේ ය. රථාවාය්, මාර්ගයෙන් පහව යා (යි මලලික රජුගේ රථාවාය් යා බරණැස් රජුගේ රථාවාය් යාට කී ය.)

152. ක්‍රොධ කරන්නා ක්‍රොධ නො කිරීමෙන් (මෙමන්ත්‍රියෙන්) දිනයි. අසත්පුරුෂයා සාධු ගුණයෙන් දිනයි. තදමසුරා (තදමසුරාබව) දීමෙන් දිනයි. බොරු කියන්නා සත්‍යවචනයෙන් දිනයි. මෙ රජ මෙබඳු ගුණ ඇත්තේ ය. රථාවාය්, මාර්ගයෙන් පහව යා (යි බරණැස් රජුගේ රථාවාය් යා මලලික රජුගේ රථාවාය් යාට කී ය.)

1. රාජොවාද ජාතක යි.

153. මනා කොට පරික්ෂා නො කොට කරන ලද කම්මාන ඇති, (නොවිචාරා) වහා කටයුතු පටන් ගන්නා, උණු අහරක් මුඛයෙහි තැබීමෙන් මුඛය දූවෙන්නා සේ තමාගේ ක්‍රියාවෝ (ඔහු) තවත්. (ස්වකීය ක්‍රියාවලින් ඔහු තැවෙයි, දූවෙයි.)

154. සිංහ තෙමේ ද සිංහනාදයෙන් පර්වතය එකනාද කෙළේ ය. පර්වතයෙහි වසන්නා වූ හිවලා සිංහයාගේ මහභව අසා (මරණ බියෙන්) බියපත් වූයේ තැනිගැන්මට පැමිණියේ ය. ඔහුගේ හෘදය ද පැරණේ යි.

2. සිගාල ජාතක යි.

155. යහළුව, මම සිවුපායෙහි. යහළුව, තෝ ද සිවුපායෙහි. සිංහය මෙහි එව, නවතුට, බියපත් වූයේ කුමට පලායෙහි ද?

156. (තෝ) අපවිත්‍ර වූ කුණු වූ ලොම් ඇත්තෙහි ය, දුගඳ හමන්නෙහි ය. ගුහරය, ඉදින් මා හා සුදු කරනු කැමැත්තෙහි නම් යහළුව තට ජය දෙමි.

3. සුකර ජාතක යි.

157. මිදීමක් කැමැත්තා වූ සර්පරාජ තෙමේ හෙළ වර්ණයෙන් මේ වල්කලාවට හෙවත් තවුස් පොරෝණය ඇතුළට පිවිසියේ ය. මම තොප වහන්සේගේ ශ්‍රිතවර්ණය පුදන්නෙමි (බඩගිනි ඇත්තෙමි) කනු කැමැත්තෙමි නමුදු කන්නට නො පොහොසත් වෙමි.

158. යො භ්‍රහ්මගුණො විරමෙව ජීව
දිබ්බා¹ ච තෙ පාකුභවන්තු හක්ඛා,
යො භ්‍රහ්මව ඡණ්ණං² අපවායමානො
බ්‍රහ්මකම්මො නො වීසභාසි භොක්කුකති.

4. උරගජාතකං.

159. ජීව වක්ඛසතං ගඟ්ඨ³ අපරානි ව වීසති.
මා මං පිසාවා බාදන්තු ජීව නං යරදෙසතං.
160. නවමි වක්ඛසතං ජීව අපරානි ව වීසති,
විසං පිසාවා බාදන්තු ජීව නං යරදෙසතකති.

5. ගගගජාතකං.⁴

161. අලීනවික්ඛං නික්ඛාය පහවධා මහතී වමු,
කොසලං සෙනාසනතුට්ඨං ජීවගාහං⁵ අගාහයි.
162. එවං නික්ඛායසම්පන්නො භික්ඛු ආරදධිවිරියො,
භාවයං කුසලං ධම්මං යොගකම්මස්ස පත්තියා.
පාපුණෙ අනුපුට්ඨන සම්මසංයොජනකම්යතති.

6. අලීනවික්ඛජාතකං.

163. යෙන කාමං පණ්ණමෙති ධම්මො බලවතං මිථි,
උත්තරදන්තී වීජානාති ජාතං සරණතො හයං.
164. අපි වෙපි දුබ්බලො මිත්තො මිත්තධම්මෙසු තිට්ඨති,
යො ඤාතො ච බන්ධු ච යො මිත්තො යො ච මම සබ්බා
දයිති මාතිමඤ්ඤිකො⁷ සිගාලො මම පාණදෙති.

7. ගුණජාතකං.

165. න ඉදං වීසම්ඨිලෙන යොණෙන සුභනුස්සහ,
සුභනුපි තාදියොයෙව යො යොණස්ස ස ගොචරො.

1. දිබ්බාව - මජ්ඣං, ස්‍යා.

2. භ්‍රහ්මං වක්ඛං - මජ්ඣං.

3. ගඟ්ඨ - මජ්ඣං, ස්‍යා.

4. වීසති - මජ්ඣං, ස්‍යා.

5. ගගගජාතකං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

6. ජීවගාහං - අට්ඨකථා, මජ්ඣං, ස්‍යා.

*. උත්තරදන්තීති පාඨොයෙව.

7. මාතිමඤ්ඤිකො - මජ්ඣං, ස්‍යා මාතිමඤ්ඤිකො.

158. උක්තම වර්ණයට පුදන්තා වූ කනු කැමැත්තා වූ ද යමෙක් අනුභව කරන්නට නොපොහොසත් ද (ඒ තෝ) බ්‍රික්කියා විසින් රක්තා ලද්දෙහි ය. බොහෝ කලක් මැ ජීවත් වේවා! කට දිවාහෝජනයෝ පහළ වෙත්වා!

4. උරග ජාතක යි.

159. ගඟගය තෙපි එක්සිය විසි වසක් ජීවත් වව, පියාවගේ මා නොකත්වා, තෙපි ශරත් සෘතු සියයක් (එක්සියවිසි වසක්) ජීවත් වව. (ශරත් සෘතු සියය නම් අවුරුදු සියයයි.)

160. තෙපි දු එකසිය විසිවසක් ජීවත් වව. පියාවගේ හලාහල විෂය කත්වා, තෙපි ශරත් සෘතු සියයක් ජීවත් වව.

5. ගඟ ජාතක යි.

161. අලිනව්ත කුමාරයා නිසා ඉතා සතුටු වූ මහත් වූ සෙනා තොමෝ ස්වකීය රාජ්‍යයෙන් සතුටු නො වූ (පරරාජ්‍යලෝභයෙන් පැමිණි) කොයොල් රජු ජීවිත්‍යයෙන් අල්වාගත්තී ද,

162. මෙසේ නිෂ්‍රය සම්පන්න වූ වතුර්විධ යොගයාගේ ඤාමයට හෙවත් නිවනට පැමිණෙනු සඳහා සත්තීය බොධිපාක්ෂික කුශලධර්මයන් වඩන්නා වූ පටන් ගන්නා ලද වියඞ් ඇති මහණ පිළිවෙළින් සියලු සංයෝජනයන්ගේ ඤාමට (රහත්බවට) පැමිණේ.

6. අලිනව්ත ජාතක යි:

163. උත්තත වූ දළ ඇති මෘගරාජය, ඊශ්වර තෙමේ යම් දිශාවෙකින් සේවකයා පහ කරනු කැමැති ද ඒ දිශාවෙන් ඒකාන්තයෙන් පහ කෙරෙයි. බලවතුන්ගේ ස්වභාවධර්මය මෙසේ දැනුව, නොහොත් උස් වූ නාද ඇති සිංහබෙණුව යම් කාරණයකින් ඒකාන්තයෙන් සිංහ කෙරේ ද එපරිදි තී දැනුව. යම් හෙයකින් පිහිට වැ සිටි තොප කෙරෙන් හය උපන්නේ ද එහෙයින් යම්හ.

164. ඉදින් දුර්වල වූ මිත්‍ර තෙමේ මිත්‍රධර්මයෙහි පිහිටියේ නම් හෙතෙමේ නැයා ද, බන්ධු ද, මිත්‍ර ද, යහළුවා ද වේ. සිංහිය අවමන් නොකරව, හිටලා මාගේ ප්‍රාණදයක මිත්‍ර වේ.

7. ගුණ ජාතක යි.

165. සුභනු නම් අශ්ව තෙමේ සෝණ නම් අශ්වයා සමඟ යම් ප්‍රේමයක් කෙරේ ද එය තමාගේ විෂම ස්වභාවයෙන් නො වේ. යම් සුභනු නම් අශ්වයෙක් සොණ අශ්වයා හා සමාන ගොවර ඇත්තේ ද සුභනු නම් අශ්වයා ද එබඳු මැ යි.

166. පකඛ්ඤ්ඤා පගබෙහනා¹ නිව්වං සන්දනබාදිනා
සමෙති පාපං පාපෙහ සමෙති අසතා අසනති².

8. සුභනුජාතකං.

167. උදෙනයං වතබ්බමා එකරාජා
හරිස්සවණෙණං පඨවීසහාසො,
තං තං නමස්සාමි හරිස්සවණෙණං පඨවීසහාසං
තයජ්ජ ගුණා විහරෙමු දිවසං.

168. යෙ බ්‍රාහ්මණා වෙදගු සබ්බධමෙම
තෙ මෙ නමො තෙ ව මං පාලයන්තු,
නමිත්ථි බුද්ධානං නමිත්ථි බොධියා
නමො විමුක්තානං නමො විමුක්තියා.
ඉමං සො පරිත්තං කතං මොරො වරති එසනා.

169. අපෙතයං වතබ්බමා එකරාජා
හරිස්සවණෙණං පඨවීසහාසො,
තං තං නමස්සාමි හරිස්සවණෙණං පඨවීසහාසං
තයජ්ජ ගුණා විහරෙමු රතනිං.

170. යෙ බ්‍රාහ්මණා වෙදගු සබ්බධමෙම
තෙ මෙ නමො තෙ ව මං පාලයන්තු,
නමිත්ථි බුද්ධානං නමිත්ථි බොධියා
නමො විමුක්තානං නමො විමුක්තියා.
ඉමං සො පරිත්තං කතං මොරො වාසමකපයි³ති.

9. මොරජාතකං.

1. පගබෙහන-මජ්ඣං.
2. සසනති-සනා.

166. අශ්වයන් මතුයෙහි පතිත පියවි ඇති කායප්‍රගල්භකාදි-
යෙන් යුක්ත වූ නිකර (තමා බැඳි) රහන කන ස්වභාව ඇති
පාපස්වරූපඇතියහු හා දුශ්ශීලත්වය සමාන වන්නේ ය. (එසේම)
අසත් පුරුෂයා අනාවාරයෙන් යුක්තයා හා සමාන වන්නේ යි.

8. සුභනු ජාතක යි.

167. (අත්ධකාර විධමන කොට දකුම ලබා දෙනුයෙන්)
වක්ෂුස්මත් වූ (සක්වළ මුළුල්ලේ ආලෝකය පතුරුවන්නන් කෙරෙන්
ශ්‍රේෂ්ඨ හෙයින්) එකරාජ වූ ස්වර්ණවර්ණ වූ පොළොව ඛුච්ච
වන්නා වූ මේ සූර්යයා උද වේ. එහෙයින් රත්වත් වූ පොළොව
ඛුච්චවන්නා වූ කොපට නමස්කාර කෙරෙමි. තොප විසින් ආරක්ෂා
කරන ලද්දෙමෝ අද දවහල වාස කරමහ.

168. සියලු (ස්කන්ධාදි) ධර්මයන් සිය නැණින් දනෑ
ගන්නා වූ යම් (ක්ෂීණාසුච) බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් ඇද්ද ඔවුනට
මාගේ නමස්කාරය වේවා, ඒ උතුමෝ මා පාලනය කෙරෙත්වා,
බුදුවරයනට මාගේ නමස්කාරය වේවා, බෝධිඥනයට ද මාගේ
නමස්කාරය වේවා, අරහත්ඵලවිමුක්තීන් විමුක්තියනට ද මාගේ
නමස්කාරය වේවා, (තද්ඛාදි පක්ඛ) විමුක්තියට ද මාගේ නමස්-
කාරය වේවා, ඒ මයුරයා මේ පිරිත කොට ගොදුරු සෙවීම පිණිස
හැසිරේ.

169. වක්ෂුස්මත් වූ ඒකරාජ වූ ස්වර්ණවර්ණ වූ පොළොව
ඛුච්චවන්නා වූ සූර්යයා අස්තයට යෙයි. එහෙයින් රත්වත් වූ
පොළොව ඛුච්චවන්නා වූ ඔබට නමස්කාර කෙරෙමි. තොප
විසින් ආරක්ෂා කරන ලද්දෙමෝ රාත්‍රියෙහි වාස කරමහ.

170. සියලු ධර්මයන් සිය නැණින් දනෑ ගන්නා වූ යම්
(ක්ෂීණාසුච) බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් ඇද්ද ඔවුනට මාගේ නමස්කාරය
වේවා, ඒ උතුමෝ මා පාලනය කෙරෙත්වා, බුදුවරයනට මාගේ
නමස්කාරය වේවා, බෝධිඥනයට ද මාගේ නමස්කාරය වේවා
අරහත්ඵලවිමුක්තීන් විමුක්තියනට ද මාගේ නමස්කාරය වේවා,
විමුක්තියට ද මාගේ නමස්කාරය වේවා. ඒ මයුරයා මේ පිරිත
කොට වාසය කෙළේ යි.

9. මොර ජාතක යි.

171. එවිමෙව ඉන් රාජානං වෙදෙහං මිටිලග්ගහං,
අසසා වහනති ආජඤ්ඤා යථා හංසා විනිලකං.
172. විනිල දුග්ගා හජ්ඣ අභූමිං තාත සෙවසි,
ගාමනකිකානි² සෙවස්සු එතං මාතාලයං තවා¹ති.

10. විනිලකජාතකං.

දළඟවගෙගා පඨමො.

කසුද්දනං:

විරමලලීකදඤ්ඤාසුකරකො
උරගුණම පඤ්ඤාම ගග්ගවරො,
මහති වසු යා ව සිගාලවරො
සුභනුනමමොරවිනිල දස.

1. එවිමෙව-මෙසං. (කානි).

2. ගාමනකරානි-මෙසං, ගාමනක සභා.

171. කාරණාකාරණ දන්නා වූ භංසයෝ යමයෝ විනිලක නම් වූ මා උසුළුද්ද එමෙන් මැ විදේශාධිපති වූ මියුලු නුවර රජු අශ්වයෝ උසුළුන්.

172. විනිලය, තෝ පර්වත දුර්ගය සෙවුනෙහි දරුව, තව භූමි නො වූ පර්වත විෂමස්ථානය සෙවුනෙහි ශ්‍රාමාභාසයෙහි වූ (කසළගොඩ අවුසොහොන් ආදී) යානයෝ පෙවන කර. තෙල තොප මවගේ වාසස්ථාන යි.

10. විනිල ජාතක යි.

පළමුවැනි දළ්භ වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

උතුම් මලලික (රාජොවාදක) යැ, දඳුර (සිඟාල) යැ, ගුකර ජාතක යැ, උරගජාතක යැ, පස්වැනි ගගනජාතක යැ, මහාසෙන්‍යා ඇති (අලිනවික්ක) ජාතක යැ, සිඟාල (ගුණ) ජාතක යැ, සුභතූ ජාතක යැ, උතුම් වූ මොර ජාතක යැ, විසිලක ජාතක යැ, යන දසය යි.

2. සන්තච්චගෙහො

173. න සන්තචං කාපුරිසෙන කසිරා
අරියො හි අරියෙන පජානමන්.
චිරානුවුඤ්ඤාසි කරොති පාපං
ගජො යරා ඉන්ද්‍රසමානගොක්කං.
174. යංඤ්චො ජඤ්ඤා සද්දියො මමනති
සිලෙන පඤ්ඤාය සුතෙන වාසි.
තෙනෙව මෙත්තිං කසිරාථ සද්ධං,
සුඛාවභො¹ සපුරිසෙන සබ්බමොති.

1. ඉන්ද්‍රසමානගොක්කජාතකං.

175. න සන්තචස්මා පරමස්මි පාසියො
යො සන්තචො කාපුරිසෙන භොති,
සජාතාසිතො සප්පිතා පායසෙන²
කිට්ඨා කතං පණ්ණාසකුට්ඨං අද්ධංගි.
176. න සන්තචස්මා පරමස්මි සෙයො
යො සන්තචො සපුරිසෙන භොති,
සිහස්ස වායාස්ස ව දිපිතො ව
සාමා මුඛං ලෙහති සන්තචෙනා³ති.

2. සන්තචජාතකං.

177. කාළා මිගා සෙනදන්තා තච ඉමෙ⁴
පරොසකං හෙමජාලාභිසංකුජන්තා⁵,
තෙ තෙ දදමිති සුසිම මුඛි
අනුසාරං පෙත්තිපිතාමහානා.
178. කාළා මිගා සෙනදන්තා මම ඉමෙ⁶
පරොසකං හෙමජාලාභිසංකුජන්තා,
තෙ තෙ දදමිති වදමි මාණව
අනුසාරං පෙත්තිපිතාමහානාති.

3. සුසිමජාතකං.

-
1. යදෙව - සතා.
 2. සුඛොග්ගෙව - මිත්තං, සතා.
 3. පායාසෙන - මිත්තං, සතා.
 4. තචිමෙ - මිත්තං, සතා.
 5. ජාලාභිජන්තා - මිත්තං, සතා.
 6. මමිමෙ - සතා. මමිමෙ - මිත්තං.

2. සන්තති වර්ගය

173. අර්ථය දන්නා වූ (ආචාර) ආර්ය පුද්ගල තෙමේ අනාර්ය වූ කුන්සිත පුද්ගලයා හා සහවාසය නොකරන්නේ ය. (කුමක් හෙයින් ද යත්) බොහෝ කාලයක් එක් වැ වාසය කළත් පවා කරන්නේ ය. බොහෝ කාලයක් එක් වැ වාසය කළ ඉඤ්ඤා සමානගොඤ්ඤා නම් තාපසයා මැරූ හස්තියා මෙනි.

174. ශීලයෙන් ද ප්‍රඥාවෙන් ද ශ්‍රැතයෙන් ද යම් තැනැත්තකු මා හා සදාය යයි දන්නේ ද ඔහු හා සමග ම චිත්‍රත්වය කරන්නේ මැනවි. සත්පුරුෂයා හා එක් වැ වාසය සුව එළවන්නේ යි.

1. ඉන්ද්‍රියසමානගොඤ්ඤා ජාතක යි.

175. කුන්සිත පුරුෂයා සමග යම් සහවාසයෙක් වේ ද ඒ සහවාසයට වඩා අධික වූ අන් නපුරෙක් නැත. (කුමක් හෙයින් ද යත්) ගිතෙලින් කිරිබත් සහකාරිපිත වූ හෙවත් පුද්ගල ලැබූ ගින්න දුකසේ කරන ලද (ඒ කිරිබත පිසූ) අකුපල දව් ද (එහෙයින්.)

176. සත්පුරුෂයා හා යම් සහවාසයෙක් වේ ද ඒ සහවාසයට වඩා අධික වූ අන් උතුම් බවක් නැත. (කුමක් මෙන් ද යත්) සහවාසය කරණ කොටගෙනා සාමා මාගධෙකුට සිංහයාගේ ද ව්‍යාසුරයාගේ ද දිවියාගේ ද මුහුණ ලොව්. (එමෙනි.)

2. සන්තති ජාතක යි.

177. සුසීම මහරජ, තොපගේ මේ සියයකට අධික වූ සුදු දළ ඇති කළුපැහැ ඇත්තු රන්දලින් සඳන ලදහ. තෙල ඇතුන් පියමුතුන් සිරිත් සිහි කෙරෙමින් ඔවුනට (අන් බමුණනට) දෙමි යි කියෙහි සැබැවෙක් ද?

178. මාණවකය, මාගේ මේ සියයකට අධික වූ සුදු දළ ඇති කළුපැහැ ඇත්තු රන්දලින් සඳන ලදහ. ඔවුන් පියමුතුන් සිරිත් සිහි කෙරෙමින් ඒ බමුණනට දෙමි යි කීම්.

3. සුසීම ජාතක යි.

179. යනතු භිජේකාං ගොජනසතං කුණ්ඩානි අවෙසකි,
තස්මා ජාලකාං පාසකාං ආසජාපි න බුජ්ඣයි.
180. යද් පරාභවො භොති පොසො ජීවිතසංඛයො,
අථ ජාලකාං පාසකාං ආසජාපි න බුජ්ඣති'ති.

4. ගිජ්ඣජාතකං.

181. සන්ධිං කන්ධා අමිකෙතන අණ්ඩජෙන ජලාබුජ,
විවරිය දුධං සෙසි කුතො තං¹ භයමාගතං.
182. සංඛෙතපෙව අමිකෙසම් මිකෙසම්ච න විසංසෙ,
අභයා භයමුපපන්නං අපි මුලානි කන්තති'ති.

5. නකුලජාතකං.

183. උපසාලාකනාමානං සහස්සානි චතුදසං,
අස්මි පදෙසෙ දඩ්ඪානි නස්මි ලොකෙ අනාමතං.
184. යමිති සච්ඡිකාං ධම්මො ව අභිංසා සංයමො දමො,
එතද්වියා සෙවනති එතං ලොකෙ අනාමතතති.

6. උපසාලාජාතකං.

185. අභුජා භික්ඛයි භික්ඛු න භි භුජාන භික්ඛයි,
භුජාන භික්ඛු භික්ඛස්ස මා තං කාලො උපච්චගා.
186. කාලං වොහං න ජානාමි ජනෙසා කාලො න දිස්සති,
තස්මා අභුජා භික්ඛාමි මා මං කාලො උපච්චගාති.

7. සමිද්ධිජාතකං.

1. තෙ - මජ්ඣං, සායං,

179. ගිවිසිල්ලකිණියා යොදුන් සියයක් ඉක්මවා සිටියා වූ ද කුණසයන් දකී. (එහෙත්) මරුදලටත් මලසුටුවටත් පැමිණ ද කුමක් හෙයින් එය නො දක්ති ද.

180. ජීවිතාවසානය පැමිණිය යම් කලෙක්හි විනාශය වන්නේ ද එකල්හි සත්ත්ව තෙමේ මරුදලට ද මලසුටුවට ද පැමිණක් (ජීවිත විනාශ කාරණය) නො දකී.

4. ගිවිසිල්ල ජාතක යි.

181. ජලාබුජය (මුගටිය) සතුරු වූ අණ්ණජයා (සර්පයා) සමඟ මිතුරුකම් කොට දළ විවෘත කැටගෙනා හෝනෙහි ය. තට බිය කොයින් ආගේ ද.

182. සතුරා කෙරෙහි දු සැක කරන්නේ මැ ය. මිතුරා කෙරෙහි දු විශ්වාස නො කරන්නේ ය. මිත්‍ර වූ අභයසාරානගෙන් උපන් බිය මුල් ද කපා විනාශ කරන්නේ ය.

5. නකුල ජාතක යි.

183. උපසාළ්භක නමින් තුද්ද දහස් දෙනෙක්. මේ ප්‍රදේශයෙහි දවන ලදහ. මේ ලොවහි අමෘතසාරානගෙන් නැත.

184. යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි සත්‍යය ද බර්මය ද අවිනිශ්චය ද භීෂංගමය ද ඉන්ද්‍රියදම්නය ද යන මේ ගුණයෝ වෙත් ද ආර්යයෝ මේ සාරානග පේවනය පිණිස එළඹෙත්. ලොවහි මේ ගුණසමූහය (අමෘතභාවය සිදු කරනුයෙන්) අමෘතසාරාන නම් වේ.

6. උපසාළ්භක ජාතක යි.

185. මහණ, යොවුන් වියෙහි කාමයන් අනුභව නො කොට හික්කාවෙහි හැසිරෙහි. කාමයන් අනුභව කොට හික්කාවෙහි නො හැසිරෙන්නෙහි. මහණ, තරුණ කාලයෙහි කාමයන් අනුභව කොට මහලු වියෙහි හික්කාවෙහි හැසිරෙයි. (කාමයන් අනුභවයට සුදුසු කාලය තොට නො ඉක්මව්වා).

186. මම (මධ්‍ය ක්‍රියා) කාලය නො දනිමි. කාලය හැඟවුණේ නො දක්නා ලැබෙයි. එහෙයින් කාමයන් අනුභව නො කොට හික්කාවෙහි හැසිරෙමි. මා තපස්කාලය නො ඉක්මව්වා.

7. සමිද්ධි ජාතක යි.

187. සෙතො බලසා පතමානො ද්‍රාප ගොවරයාසීනං,
සහසා අජ්ඣාපකො මරණං තෙනුපාගමී.
188. සොහං නයෙන සමපතොනං පෙනතො ගොවරෙ රතො,
අපෙතසතං මොද සමපතං මී අජ්ඣාපකොනොති.

8. සතුණ්ණිජාතකං.

189. යො වෙ මෙතෙන වීතොන සබ්බලොකානුකමපතී,
උද්ධං අධො ච තිරියඤ්ච අපමාණෙන සබ්බසො.
190. අපමාණං හිතං වීතං පරිපුණ්ණං සුභාවිතං,
යං පමාණකතං කමමං තං තං තප්‍රාපිසිසාති'ති.

9. අරකජාතකං.

191. නායං පුරෙ උනමති' තොරණගෙහ කකණටතො,
මහොසධ වීජානාහි තෙන උද්ධො කකණටතො.
192. අලභිපුබ්බං ලභානං අභිමාසං කකණටතො,
අතිමඤ්ඤති රාජානං වෙදෙහං මිටීලග්ගහතති.

10. කකණටක ජාතකං.

සනථව්වගෙහා දුතී සො.

සංස්කෘතං.

අර ඉන්ද්‍රසාග්‍රහසප්තණ්ණොටි
සුසිමුක්තමග්ගිජ්ඣරලාබ්‍රජකා,
උපසාද්‍රාහකහිකුලු සලාපවරො
අර මෙතෙවරො දස උනමතිති.

1. ඔනමතිති - අධිකරා දුතීපාත.

*. මොඋම මෙතජාතකං.

187. වෙගයෙන් දිවෙන උතුසු ගෝවරයෙහි සිටියා වූ කිරිල්ල වෙතට වතා පැමිණියේ ඒ ශීඝ්‍ර ගමනින් මරණයට පැමිණියේ ය.

188. නීතියෙන් සම්පූර්ණයෙහි, පිය පරපුරෙන් ආ ගෝවරයෙහි ඇලුණෙහි. පහ වූ සතුරා ඇති ඒ මම තමනට අර්ථයක් බලාපොරොත්තුවෙමින් සතුටු වෙමි.

8. සතුණගි පාතක යි.

189. යමෙක් ඒකාන්තයෙන් මැ අප්‍රමාණ වූ මෙමත්‍රී සිතින් උඩින් ද යටින් ද සරසින් ද සි යර්වප්‍රකාරයෙන් සතල ලෝකයා කෙරෙහි අනුකම්පා කෙරේ ද.

190. අප්‍රමාණ වූ හිත වූ මෙමත්‍රී වික්‍රය සම්පූර්ණ කොට නො වැ වඩන ලද ද, (එසේ මැ) ප්‍රමාණවත් වැ කරන ලද (යම් කාමාවචර) කුශලකර්මයෙක් වේ ද ඒ කර්මය මෙමත්‍රී වික්‍රයෙහි නො සිටිනේ ය. (අර්පණාප්‍රාප්ත මෙමත්‍රී වික්‍රය කාමාවචර කුශල කර්මය යටපත් කොට සිටී යනු අදහසය.)

9. අරක පාතක යි.

191. තොරණෙහි අගැ සිටින මේ කටුස්සා පූර්වයෙහි උඩඟු නො වී ය. මහෙංඛය, කටුස්සා කවර හෙයින් උඩඟු වී ද සි දනුව.

192. කටුස්සා පෙර නො ලද විරූ අඩමස්සක් ලදින් මියුලු නුවර වේදේහ රජු ඉක්මවා සිතා යි.

10. කකණ්ටක පාතක යි.

දෙවෙනි සන්ථව වර්ග යි.

එහි උද්දනය :

පණණකුටිය දවු සන්ථවපාතකය සමග ඉන්ද්‍රසමාන ගොතන පාතකය යැ. උතුම් වූ සුසිම පාතක යැ. හිණ්ඩි පාතක යැ. (ජලාබුජක) නකුල පාතක යැ. උපසාළහක යැ. (හිකුඬු) සමිඳ්‍ර පාතකයැ. (ලාප) සතුණගි පාතක යැ. (මෙත් වැඩු) අරක පාතක යැ. (උත්තමනය ඇති) කකණ්ටක පාතකය යන දසය වෙත්.

3. කල්‍යාණධම්මවග්ගො

193. කල්‍යාණධම්මොති යද ජනිතු
ලොකෙ සමඤ්ඤ අනුපාදුණාති,
තසමා න භීයෙථ නරො සපඤ්ඤ
භිරියාපි සන්තො ධුරමාදියනති.
194. සායං සමඤ්ඤ ඉධ ම'ජ්ජපතො
කල්‍යාණධම්මොති ජනිතු ලොකෙ,
තා'හං සමෙක්ඛං ඉධ පබ්බජිතං.
න හි ම'ජ්ඣ ජනෙ ඉධ කාමභොගෙ'ති.

1. කල්‍යාණධම්මජාතකං.

195. කො භු සද්දෙන මහතා අභිනාදෙනි දඤ්ඤ,
කිං සිභා නපට්ඨනතුනති¹ කො නාමෙසො මිභාධිගු
196. අධිමො මිහජාතානං සිභාලො තාත වසනති,
ජාතිමසස ජිගුච්ඡන්තා තුණ්හි සිභා සමච්ඡරෙති.

2. දඤ්ඤජාතකං.

197. තාත මාණවකො ඵයො තාලමුලං අපසස්සිකො,
අගාරකඤ්ඤිදං අජ්ඣ හතු දෙමසස්'ගාරකං.
198. මා මො තං තාත පසෙසාසි දුගෙය්‍යා නො අගාරකං,
නෙතාදිසං මුඛං හොති ප්‍රාග්භිණස්ස සුසිලිනො'ති.

3. මසකපජාතකං.

199. අදමක තෙ වාරි පඤ්ඤරූපං²
සමමාභිතතස්ස පිපාසිතස්ස,
සොදනි පිච්චාන නිකිං කරොසි
අසංගමො³ පාපජනෙන සෙය්‍යො.
200. කො තෙ සුතො වා දිට්ඨො වා සිලවා නාම මසකපො,
ඉදනි කො තං උභවවි⁴ ඵසා අසමාක ධම්මො'ති.

4. දුතියමසකපජාතකං.

1. ක සිභා පටිකාදානි-මජ්ඣං. කං සිභා නපට්ඨනතුනති.-සං.
2. පඤ්ඤරූපං - මජ්ඣං. පඤ්ඤරූපං-සං.
3. සමගමො - මජ්ඣං.
4. උභවං - මජ්ඣං. මහසං-සං.

3. කලාණ්ඩම් වර්ගය

193. නිරිදුනි, ලොවිහි යම් කලෙකැ කලාණ්ඩම් ඇත්තේ යයි සම්මතයට පැමිණි ද නුවණැති මනුෂ්‍ය තෙමේ ඒ යොදුරුබව නො පිරිහෙළයි. විළිබියෙන් යුත් සත්පුරුෂයෝ පැවිද්ද ලබාගනිත්.

194. නිරිදුනි, ලොවිහි කලාණ්ඩම් යයි යමක් ඇත්තේ ද ඒ මේ ප්‍රඥප්තිය මා විසින් අද ලබන ලද්ද ඒ ප්‍රඥප්තිය මම බලන්නෙමි, පැවිදි වන්නෙමි, කාමානුභවයෙහි කැමැත්තෙක් නැති.

1. කලාණ්ඩම්ම ජාතක යි.

195. මාගරාජය, මේ රිදී පර්වතය මහත් ශබ්දයෙන් ගුහුරු-වන්නේ කවරෙක් ද කවර හෙයින් සිංහයෝ ප්‍රතිනාද නො කෙරෙත් ද මේ තෙමේ කිනම් ඇත්තෙක් ද.

196. පුත්‍රය, මාගජාතීතට අධිම වූ සිව්ලා හඬයි. මොහුගේ ජාතිය පිළිකුල් කෙරෙමින් සිංහයෝ නිහඬ වූ හිඳිත්.

2. දද්දර ජාතක යි.

197. පියාණෙනි, තෙල මාණවක තල්ගසමුලැ ඇසුරු නොට සිටී. මේ ගෙය ද ඉඩ ඇත. එබැවින් මොහුට අපගේ ගෙය ඉඩ දෙමු.

198. දරුව, ඔහු නො කැඳව, අපගේ ගෙය දූෂණය කරන්නේ ය, යුයිල්වත් ඔවුණකුගේ මුහුණ මෙබඳු නො වේ.

3. මකකට ජාතක යි.

199. හිරු රැසින් තැවී පිපාසිත වූ තට බොහෝ ජලය දුනිමි. හේ තෝ ජලය බී දැන් කිං කිං (යි වදුරු ශබ්ද) කෙරෙහි ය. පාපජනයන් හා එක් නොවීම ශ්‍රේෂ්ඨ යි.

200. කවර නම් වදුරෙක් සිල්වතැ යි තා විසින් අසන ලද්ද දක්නා ලද්ද, දන් තා හිසැ වර්වස් හෙළා කිලිටි කෙරෙමි. මෝ තොමෝ අපගේ ධර්මතා යි.

4. දුතියමකකට ජාතක යි.

201. සමබ්බසු කිරි භූතෙසු සතභි සිලසමාහිතා,
පක්ඛ සාමා මිගං ජම්මං ආදිව්වුපතිට්ඨති.
202. නාසං සිලං වීජානාට අනඤ්ඤා පසංසට්
අගගිහුක්ඛණ්ණං¹ උභතතං² දෙව ව භික්ඛා කමණ්ඩු³ති.

5. ආදිව්වුපට්ඨානජාතකං.

203. බාලො වතායං දුමසාබගොවරො
පඤ්ඤා ජනිඤ නයිමසං වීජපති,
කළායමුට්ඨිං අවකිරිය කෙවලං
එකං කළායං පතිතං ගවෙසති.
204. එවමෙව මයං රාජ යෙ වඤ්ඤා අතිලොභිනො,
අපෙඨන ඛුද්ධං පියාමා¹ කළායෙතෙව වානරොති.

6. කළායමුට්ඨිජාතකං.

205. ධත්තාසු කළාපෙති නෙත්තිංසවරධාරිති,
සමනාසා පරිකිණ්ණමා කටං මොකෙඛා හවිසසති.
206. අපෙඨව ඛුද්ධකිරිවානං අපෙඨා ජායෙට් කොච්ඡි නං,
අපථී රුක්ඛසාස අවිජිනං ඛජ්ජතඤ්ඤෙව කිදුකන්තී.

7. කිදුකජාතකං.

207. ජනිත්තමෙමි හවිත්තමෙමි¹ ඉති පටෙයා අවසාසී,
තං මං පටෙයා අජ්ඣාහවී යථා දුබ්බලකං තථා
තං තං වද්ථී හග්ගව පුරුණාති විවතං මම.

1. උභයං-මග්ගං. උභතං - සායං.
2. ඛුද්ධං ජෙය්‍යාමි - සායං.
3. පතිතං මෙ හවිතං මෙ - සායං.

201. සියලු භූතයන් (සත්ත්වයන්) කෙරෙහි සිල්වත් එකඟ සිතැත්තෝ ඇත්ල. භීත වූ වදුරා බලව. (හෙතෙමේ) සූර්යයා වදිමින් පිවි.

202. මොහුගේ ශීලය නො දන්නහු ය, නො දනූ ප්‍රශංසා කරන්නහුය. (මොහු විසින්) භීතියේ පුදන කෙණෙස්ස ද වර්වසින් කිලිටි කරන ලද, දෙ කුණ්ඩිකාවෝ ද බිඳින ලදහ.

5. ආදිවවුපටයාන ජාතක යි.

203. ජනෝශ්වරය, වාක්ෂශාඛාවන්හි හැසිරෙන මේ වදුරා එකකින් මැ අඤාන ය, මොහුට නුවණ නැත. කළුමැමිට බිම හෙළා බිමහුණු එක් මැ මැඟුටය සොයයි.

204. එපරිද්දෙන් මැ මහරජ, දැඩි ලොභී වූ අපි ද යම් අනෙක් කෙනෙක් ද යි යන සියල්ලෝ මැ මැඟුට මිටින් වදුරා මෙන් බෙහෙවින් පිරිහෙමු.

6. කළායමුට්ඨි ජාතක යි.

205. දුනු භියවුරු ගත් දුනුවායන් විසින් ද උතුම් කඩු ගත් යෝධයන් විසින් ද භාත්පසින් පිරිවරනලද්දම්හ. මෙයින් මිදීමක් කෙසේ නම් වන්නේ ද.

206. බොහෝ කටයුතු ඇතියනට කිසි අර්ථයක් උපන්නේ වී නම් යෙහෙක. කිසිව් ගසෙහි එල නො කැඩූ තැන් ඇත. තිත්දුක එල කන්නට ලැබේවා.

7. තිත්දුක ජාතක යි.

207. මාගේ උපන් බිම ය කියා ද වැඩුණු බිම ය කියා ද මඩෙහි වැදූ හොත්තෙමි. මා ඒ මඩ දුර්වලවූවකු යමියේ ද එසේ මැ විනාශයට පැමිණෙමි ය. භාරගවය, එහෙයින් තට කියමි. මාගේ වචන අසව.

208. ගාම මාර්ග වාසය වාසය සුඛයෙන් යුක්තව,
 තම ජාතික හිමිකම් ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය,
 යම් ජීවිතයක් ගෙවීම නිකායානුකූලව සිදුකර.

8. නිකායානුකූලය.

209. තම අතපොත් පිළිබඳව තමා කිවීමට හෝ අය,
 සොහොන ප්‍රාග්ධනවත්වීමට ම. භූතය තමා පිළිබඳව.
210. එවැනි බවට නිරාකාරී විය යුතු අවස්ථාවක පිවිසීම,
 සත්‍යයන්ට ලාභයක් ලබාදීමට නොහැකිවීම.

9. සත්‍යයන්ගේ ජාත්‍යන්තරය.

211. දුර්වල දේශනානුකූලය සුඛයෙන් යුක්තව,
 අසත්‍යයන් නොපෙන්වීමට සත්‍යයන් දුර්වලයන්.
212. තමා සත්‍යයන් අසත්‍යයන් නොපෙන්වීමට හෝ හිමි,
 අසත්‍යයන් නිරාකාරී වීමට සත්‍යයන් සත්‍යයන්ගේ.

10. දුර්වලයන්ගේ.

නිකායානුකූලයෙන් පිළිබඳව.

පිළිබඳව:

සුඛයෙන් යුක්තව මාර්ගයෙන්
 වාර්තාකරුවාට පිළිබඳව,
 සත්‍යයන්ගේ සත්‍යයන්ගේ සුඛයෙන්
 සත්‍යයන්ගේ සුදුසුකම් දෙය.

1. තම ජාතික හිමිකම් "ජාතික-සත්‍යයන්,
 සාමාන්‍යයෙන් දිනපතා සාමාන්‍යයෙන් අධ්‍යයනය
 2. යම් ජීවිතයක් ගෙවීම-සත්‍යයන්.

208. ගමෙහි වේවයි අරණයෙහි වේවයි යම් තැනෙක්හි සුව පැමිණියේද ඒ ස්ථානය කරුණු දන්නා වූ පුරුෂයාට උපන් තැන ද වැඩුණු තැන ද වේ. යම් තැනෙක්හි ජීවත්වියහැක්කේද එතැනට යන්නේ ය. වසනතැන නැති වූයේ නො වන්නේ යි.

8. කවිජප ජාතක යි.

209. ඒ බත ද ස්වල්පය (මඳ ය), ඒ මඳබත ද ඉඳුල් ය, ඒ මඳ වූ ඉඳුල් වූ බත දුකසේ දින (ලැබිණ). ඒ මම පිරිසුදු බවුණුකුල ඇත්තෙමි. මා විසින් කන ලද එකී ආහාරය ද ලේන් සමඟ උඩට නැඟිණ (වමනය විය).

210. එලෙසින් (ආජීව පාරිශුද්ධි ශීල නම් වූ) ධර්මය දුරු කොට යම් මහණෙක් අධර්මයෙන් ජීවත් වේ ද හේ සතධර්ම බ්‍රාහ්මණයා මෙන් ලද අහරින් තුටු නො වේ. (දුකට පැමිණේ.)

9. සතධම්ම ජාතක යි.

211. අසත්පුරුෂයෝ (හැම දෙනා විසින් මැ නො කළ හැකි හෙයින්) දුද්දද නම් වූ දන් දෙන්නවුන් ද දුෂ්කර ක්‍රියා කරන්නවුන් ද අනුකරණ නො කෙරෙති. (එසේ මැ) සත්පුරුෂයන්ගේ ස්වභාව සම්බන්ධ දනය (මෙ බදු එල්ලිපාක ඇතැයි) නො දත හැකි වෙති.

212. එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ද අසත්පුරුෂයන්ගේ ද මෙයින් මතු භවයෙහි ප්‍රතිසන්ධිය වෙනස් වෙයි. අසත්පුරුෂයෝ තීරයට යෙති. සත්පුරුෂයෝ ස්වර්ගපරායණ වෙත්.

10. දුද්දද ජාතක යි.

තෙවන කලාණ වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

සුසම්මාදි කලාණධම්ම ජාතක යැ (මිඟාධිභූ) දද්දර ජාතක යැ, (මාධවක) මකකට ජාතක යැ, (වාරි පහුත) දුතිය මකකට ජාතක යැ, ආදිවුට්ඨාන ජාතක යැ, කළායමුට්ඨි නිසුක ජාතක සහිත වූ (පවස) කවිජප ජාතක යැ, සතධම්ම ජාතකය හා දුද්දද ජාතකයෙන් දසය වේ.

4. අසර්වභූතයා

213. ධත්‍රිග්‍රහණයෙන් අසන්නා රාජපුරුෂයෙකු මහබඩලො, දුරෙහිදී අසන්නාට වඩා මහාකායසපද්‍රවණය.
214. සබ්බාසමුප්පාදන රණං කඛාන න ච කිංඤ්චි ඵ්ඵි භෙදාදි, භාතරං සොද්ධං කඛාන සබ්බාසමුප්පාදනං අද්ධාපාගමිති.

1. අපදිපජාතකං.

215. සබ්බාමාවචරො සුරො බලවා ඉති විසසුතො,
කින්නු තොරණොසස්ස පටික්ඛමසි කුණ්ණර.
216. ඔමග්ග ඛිංසං පළිංසං ඵසිකානි ව අඛංඛං,
තොරණානි⁴ පමඤ්චා ඛිංසං පටිස කුණ්ණරාති.

2. සම්ප්‍රාමාණවර්ජනකය.

217. *විලෝඤ්ඤාං අසංසං නිභිතං.
 ධිත්වා මදෙ ජායති ගුණානං,
 ඉමස්ස පිත්තාන රසං පඤ්ඤාං.
 මදෙ න සක්ඛායති ධිත්වානං.
218. අසං පිච්චිනාන නිභිතජ්වේඨා
 යො මජ්ඣතිං තෙන ජනිතූ ඵ්ඵවේයා,
 ධොරග්ගාසිලො ච කුලමිති ජාතො
 න මජ්ඣති අග්ගරසං පිච්චා'ති.

3. ව්‍යාලෝචන ජාතිකයා.

219. දුසිතො ගිරිදනෙනන ගයො සාමසස පණ්ඩවො,
පොරාණං පකතීං ගිතො තසෙසව අනුච්ඡිසති.
220. සවෙ ව් තනුජො පොසො සිවරාකාරකපිතො,⁷
ආනනෙ තං ගහෙතොන මණ්ඩලෙ පරිවත්තයෙ
ඛිප්පමෙව පහතොන තසෙසව අනුච්ඡිසති.

4. ගිරිදහනජාතකം.

1. දුරෙහි - සිඳු.
2. වීගෙහි - මරණ.
3. අභිභූත - මරණ. උඩබහ-සා.
4. තොරණානි ව - මිණස.
5. මළගෙ - මරණ.
6. සලෙ ව - මිණස.
7. සිහිපාතකාර - සා.
8. වාසනානිසි පාදො - අවිකාර.

4. අසදාය වර්ගය

213. මහත් වූ බල ඇති සර (රිතල) දුරට විදිනා වූ ඉලක්ක නො වරදවා විදින මහාකායයන් පළන්නා වූ අසදාය නමැති රාජ පුත්‍ර ධනුර්ධර තෙමේ;

214. සියලු සතුරන් යුද කොට පලවා හැර කිසිවක්හු නො පෙළී ය. මලණුවන් සුවසත් කොට ශීලසංයමයට හෙවත් පැවිද්දට පැමිණියේ යි.

1. අසදිස ජාතක යි.

215. යුද මැඩ හැසිරෙන ඉර වූ එඩි ඇති බලවතු යි කියා ප්‍රසිද්ධියෙහි ය. හස්තිය, වාසල් දෙරටුවට පැමිණ කවර හෙයින් පසුබසිති ද?

216. යතුරු අඟුල වහා මඩිනු, එසිකාස්තම්භයන් ද (අඟුලකණුව) වහා උදරව. හස්තිරාජය, වාසල් දෙරටුව මැඩූ වහා (නුවරට) පිවිසෙව.

2. සධ්‍යාමාවචර ජාතක යි.

217. (නියද කඩින් පෙරු) අල්ප වූ භීත වූ රස ඇති ජලය බී කොටඵවනට මද හටගනී. ප්‍රණීත වූ මේ රසය බී සෛඤ්චියනට මද නො හටගනී. (මීට කාරණා කිම ද යි විචාළේ ය.)

218. ජනෙන්ද්‍රය, භීතජාති ඇති ඒ භීතභාවයෙන් පහස ලැබූ හෙතෙමේ රසමද ජලය බී මත් වෙයි. ධූරවහනසුලු උසස් කුලයෙහි උපන් (හෙයින්) සෛඤ්චියා අග්‍ර වූ මිදිරස බී ද මත් නො වේ.

3. වාලෝදක ජාතක යි.

219. සාම රජුගේ පණුවා නම් අශ්වයා ගිරිදක්ක නම් කොර අස්පලුවා වීසින් දූෂණය කැරිණ. පුරාණ (නො කොර) ස්වභාවය හැර අස්පලුගේ කොරය අනු වැ හික්මේ.

220. ඉදින් මහට අනුරූප වැ උපන් සොදුරු බැවින් කල්පිත වූ (සැදුම් ලත්) පුරුෂයෙක් මුවලනුව ගෙනූ අසු අශ්වමණ්ඩලයෙහි ඇවිද්ද වී නම් කොරබව හැර වහා මැ අශ්වයාගේ උකුම් ස්වභාවය අනු වැ හික්මේ.

4. ගිරිදත්ත ජාතක යි.

221. යථොදනෙ ආච්ඡෙදෙ අත්‍යයනෙන
න පසංගි සිප්පියමුක්ඛං මච්ඡගුමිං.
එවං ආච්ඡෙදෙ හි වීරෙණ
න පසංගි අත්තදස්සං පරස්සං.

222. යථොදනෙ අවෙස් විපසනෙන
සො පසංගි සිප්පියමුක්ඛං මච්ඡගුමිං.
එවං අනාච්ඡෙදෙ හි වීරෙණ
සො පසංගි අත්තදස්සං පරස්සංගි.

5. අනභිරතිජාතකං.

223. වණ්ණගන්ධිරසුපෙතො අමොයං¹ අභුවා පුරෙ,
තමෙව පූජං ලභමානො කෙනමො කට්ඨකප්පලො.

224. පුච්ඡන්තපරිවාරො අමො තෙ දධිවාහන,
මූලං මූලෙන සංයට්ඨං යාමා යාමා නිසෙවරෙ²
අසතං සනතිවාසෙන තෙනමො කට්ඨකප්පලො³ති.

6. දධිවාහනජාතකං.

225. උච්චවිට්ඨං⁴ මාරුක්ඛ මනතයවෙහා රහොගතො,
නිවෙ ඔරුක්ඛ මනතයවෙහා මගරාජාපි සොක්ඛති⁵.

226. යං සුපඤ්ඤො සුපඤ්ඤනං⁶ දෙවො දෙවෙන මනතයෙ,
කිං තෙස්ස⁷ චතුමට්ඨස්ස ඛිලං⁸ පටිස ජලොකාති.

7. චතුමට්ඨජාතකං.

-
1. අමොයං - මජ්ඣං සූතං.
 2. යාමා යාමං නිව්ඤ්ජෙ - මජ්ඣං.
 3. විට්ඨ - මජ්ඣං සූතං.
 4. පුච්ඡන්ත - මජ්ඣං.
 5. සුපඤ්ඤො සුපඤ්ඤනං - මජ්ඣං.
 6. කිං තෙස්ස - සූතං, සි.
 7. ඛිලං - සූතං.

221. යම්සේ මඩින් මිශ්‍ර වූ නො පැහැදුණු පලයෙහි රත්වත් බෙල්ලන් ද වටබෙල්ලන් ද මසුන් ද (බලන්තේ නමුදු) නො දකී. එමෙන් මැ සිත කැලඹුණු කල්හි ද ආත්මාර්ථ පරාර්ථයන් නො දකී. (නො පෙනේ.)

222. යම්සේ නො කැලඹුණු පැහැදුණු දියෙහි රත්වත් බෙල්ලන් ද මසුන් ද හේ (බලන පුරුෂයා) දකී ද එමෙන් මැ හිත (ලොභාදියෙන්) නො කැලඹුණු කල්හි ආත්මාර්ථය ද පරාර්ථය ද හේ (රාශාදීන් දුරු කළ සිතැති පුරුෂ) දකී.

5. අනභිරුක ජාතක යි.

223. මේ අභිරුක පූර්වයෙහි වර්ණයෙන් ද සුවඳින් ද රසයෙන් ද යුක්ත වූයේ වී ය. පූර්වයෙහි කළ සැලැකිලි දනුදු ලබමින් මේ අභිරුක කවර හෙයින් තිත්ත වූ එල අත්තේ වී ද?

224. දඩ්වාහන රජුනි, ඔබේ අභිරුක කොහොඹ රුක් පිරිවර කොට ඇත්තේ මූලයෝ මුලින් එක් වූ සිටියහ. ශාඛාවෝ ශාඛාවන් හා සෙවුනාහ. ඒ අමඬුර වූ කොහොඹ රුක් හා සහවාසයෙන් මිනිසු අභිරුක අමිනිසු පල ඇත්තේ වී ය.

6. දඩ්වාහන ජාතක යි.

225. උස් ගසෙකැ වෙළඳට නැඟී (නොපි) රහසේ මන්ත්‍රණය කරන්නෙහු ය. ගසින් බැසැ බිමැ සිට මන්ත්‍රණය කරවූ. එවිට මෘගරාජයා ද එය අසයි.

226. යම් කරුණෙකින් තංසයා තංසයා හා ද දෙවියා දෙවියා හා ද මන්ත්‍රණ කෙරේ ද ඒ මන්ත්‍රණයෙහි ගරීර යැ ජාති යැ ස්වර යැ භූණ යැ යන සතර කරුණෙකින් හීන වූ තට කවර නම් ප්‍රයෝජනයක් ද, ජම්බුකය (සිඟාලය) බිලයට පිවිසෙව.

7. වතුමට්ට ජාතක යි.

227. සීහඬුළු සීහනබො සිහපාදපතිට්ඨිනො,
සො සිහො සීහසඬුමති එකො නදති අඤ්ඤාපා.
228. මා නිං නදී රාජපුත්ත අසාසඤ්ඤ වනෙ වස,
සරොන¹ බො තං ජානෙයත්තං න හි තෙ පෙතතිකො සරො²ති

8. සීහකොත්ථකජාතකං.

229. නෙතං සීහස්ස නදිතං න ව්‍යඤ්ඤා³ න දීපිනො,
පාරුතො සීහවම්බන ජම්බො නදති ගුහො.
230. විරම්භි බො තං ඛාදෙය්‍ය ගුහො හරිතං යවං,
පාරුතො සීහවම්බන රවමානොව දුසඨි⁴ති.

9. සීහවම්බජාතකං.

231. පස්ස සද්ධාය සීලස්ස වාගස්ස ච අයං ඵලං,
නාගො නාවාය වණ්ණෙන සද්ධං වහති උපාසකං⁵.
232. සබ්බිරෙව සමාසෙර සබ්බි කුබ්බෙර සන්ථං,
සතං හි සතතිවාසෙන සොත්ථි ගච්ඡති *නභාපිතො⁶ති.

10. සීලානිසංසජාතකං.

අසද්දිසවගෙහා චතුරො.

තස්සුද්දනං:

ධනුගතභකුඤ්ඤරඤ්ඤපරසො
ගිරිදත්තමනාවිලචිත්තවරං,
දධිවාහනපඤ්ඤකසීහනබො
හරිතයවනාගවරෙන දස.

1. සරෙන මාතං - මජ්ඣං.
2. ඛාගස්ස න ව දීපිනො - මජ්ඣං.
3. වහතුපාසකං - මජ්ඣං, සායං.
4. නභාපිතොපි පාදො - අට්ඨකපා.

227. සිංහයනට බඳු ඇතිළි ඇති සිංහයනට බඳු නිය ඇති සිංහ පාදයන්ගෙන් පිහිටී මේ සිංහ තෙමේ සිංහ රළෙහි හුදෙකලා වූ අනෙක් පරිද්දෙකින් (සිඟාල) නාද කෙරේ.

228. සිංහරාජ පුත්‍රය, තෝ නාද නො කර. නිහඬ වූ වෙනෙහි (සිංහයන් අතරෙහි) වාසය කරව. තා ස්වරයෙන් (සිවිල් බව) දැනගන්නාහු ය. තට පියාගේ ස්වරය නැත.

8. සිහකොත්ථුක ජාතක යි.

229. මේ සිංහයකුගේ නාදය නො වෙයි. ව්‍යාභ්‍රයකුගේ ද දිවියකුගේ ද නාදය නො වෙයි. සිංහහම් පොරවන ලද ලාමක වූ කොටඵවා නාද කෙරේ.

230. කොටඵවා සිංහහම් පොරවන ලදු වූ බොහෝ කාලයක් නිල්වත් යව කෑවේ ය. තමාගේ කොටඵ හඬ නහන්නේ (ජාතිය ප්‍රකාශ කොට) දූෂණයට (විනාශයට) පැමිණියේ යි.

9. සිහවම්ම ජාතක යි.

231. ශ්‍රඬාවෙහි ද ශීලයෙහි ද ත්‍යාගයෙහි ද එලය (අනුසස්) බලව. දිව්‍යතාගයා නැවත ආකාරයෙන් ශ්‍රඬාවත් උපාසකයා උසුලයි.

232. පණ්ඩිතයන් හා එක් වූ වාසය කරවු. සත්පුරුෂයන් හා මිතුරුකම් කරවු. සත්පුරුෂයන් හා සහවාසයෙන් කරනැහැවියා සුවයේ යයි.

10. සිලානිසංස ජාතක යි.

සිවුවැනි අසද්දාය වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

(ධත්‍රුග්ගහ) අසදිස ජාතක යැ, (තුඤ්ජර) සඬයාමාවචර ජාතක යැ, (අපාරස) වාළොදක ජාතක යැ, ගිරිදත්ත ජාතක යැ, (අනාවිලචිත්ත) අනභිරත ජාතක යැ, දධිවාහන ජාතක යැ, (ජම්බුක) වතුමට්ට ජාතක යැ, (සිහ හඬ) සිහ කොත්ථුක ජාතක යැ, (හරිතයව) සිහවම්ම ජාතක යැ, (නාගවරෙන) සිලානිසංස ජාතකය යන මෙයින් ජාතක දසය වේ.

5. රූහකවග්ගො

233. අමෙකා රූහක¹ ජිකාපි ජියා සන්ධියතෙ ඉන,
සන්ධියස්ස පුරාණියා මා කොධස්ස වසං ගමී
234. විජ්ජමානාස්ස² මරුවාස්ස විජ්ජමානොස්ස කාරුස්ස,
අඤ්ඤං ජියං කරිස්සාම අලංකොඤ්ච පුරාණියා³ති.

1. රූහකජාතකං.

235. ඉත්ථි සියා රූපවතී සා ච සීලවතී සියා,
පුරියො තං න ඉවෙජ්ජාය සද්දහාසි මහොසධ.
236. සද්දහාමි මහාරාජ පුරියො දුඛොගො සියා,
සිරි ච කාලකණ්ණි ච න සමෙනති කුද්වනනති.

2. සිරිකාලකණ්ණි ජාතකං.⁴

237. අයමෙව සා අහමි සො අනංකොඤ්ඤ
අයමෙව සො හස්වර්ණෙනා අනංකොඤ්ඤ
යමාහ කොමාරපතී⁵ මමනති
වජ්ජකීජීයො නත්ථි ඉත්ථිස්ස සචචං.
238. ඉමඤ්ඤ ජම්මං මුසලෙන හන්තවා
බුද්ධං ජවං පරදරූපමෙවී,
ඉමීස්සා ච නං පාපපතිබ්බකාය
ජීවිතතියා ජිත්ථං කණ්ණිකාසනති.

3. චුලලපදුමජාතකං.

239. න සන්ති දෙවා පවසන්ති නුත
නභ නුත⁶ සන්ති ඉධ ලොකපාලා,
සහසා කරොන්තානං අසඤ්ඤිතානං
නභ නුත සන්ති පටිපෙසධිතාරො⁶.

1. අපිරූහක - මජ්ඣ. - සිමු.

2. විජ්ජමානොස්ස වානොස්ස - මජ්ඣ.

3. මහාලම්මගජාතකො.

4. යමොස්ස කොමාරි - මජ්ඣ. සා. යමාහකො මරිපතීකො "යමොස්ස කොමාරපතීති, පාඨො අධිකාරා.

5. නත්ථිනුත - මජ්ඣ. සා.

6. පටිපෙසධිතාරො - මජ්ඣ.

5. රූහක වර්ගය

233. රූහකය, සිඳි ගිය දුන්නේ ලැබුව ද නැවැත සන්ධි කරනු ලැබේ. (එපරිද්දෙන්) කා පුරාණී නම් බිරිය හා සමඟි වැ වස. ක්‍රෝධයාගේ වසයට නො යව.

234. (දුනු දිය තනන) මරුවනම් වැහැරි ඇති කල්හි දුනු දිය කරන්නවුන් ඇති කල්හි අනෙක් දුනුදියක් කරන්නෙමු. පුරාණී බිරිය නො කැමැත්තෙමි.

1. රූහක ජාතක යි.

235. ස්ත්‍රිය රූ ඇත්තී වන්නී ය, ඒ රූමත් ස්ත්‍රිය ආචාරශීලී ද වන්නී ය. පුරුෂයෙක් එබඳු ස්ත්‍රිය ද නො කැමැත්තේ ය. මහෙෂ්ඨයෙනි, (මේ කරුණ ඔබ) අදහන්නෙහි ද යි (රජ විවාළේ ය).

236. මහරජ, එය අදහමි. පුරුෂයා පින් නැත්තේ වී නම් ශ්‍රියත් (වාසනාවත්) කාලකණ්ණියත් අවාසනාවත් කිසි කලෙකත් එකතු නො වේ.

2. සිරිකාලකණ්ණි ජාතක යි.

237. හෝ (මා විසින් පොෂණය කරනු ලැබූ) තැනැත්තී මෑ ය. මම ද (මෑ පොෂණය කළ තැනැත්තා විනා) අනෙකෙක් නො වෙමි. අත් සිඳින ලද මේ කොටා ද අතීකෙක් නො වේ. මාගේ කුමාර කලා හිමියා යි යමක් කී ද ඔ තොමෝ මෑ ය. ස්ත්‍රීහු වධයට පුදුසු ය. ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි ඇත්තක් නැත.

238. රොදු වූ නිර්ගුණභාවයෙන් මළකඳක් බඳු වූ පරදරයන් සෙවුනා ලාමක වූ මේ කොටා ද මොහොලින් තලා (දමවු). නින්දිත පතිව්‍රතා ඇති ජීවත් වන්නා වූ මෑ මෑගේ කන් නැහැ කපවු.

3. චුල්ලපදුම ජාතක යි.

239. (සිල්වකුන් රක්නා) දෙවියෝ නැතැ යි සිතමි. (එබඳු කටයුතුවලින්) බැහැර යෙනි යි සිතමි. මෙලොව ලෝකපාලක දෙවියෝ ද නැතැ යි සිතමි. අපරීක්ෂාකාරී වූ දරුණු කම් කරන්නා වූ දුශ්ඨිලයන්ගේ දරුණු ක්‍රියා වළකන්නෝ ද නැතැ යි සිතමි.

340. අකාලෙ වසසති කසස කාලෙ කසස න වසසති,
සතො ව ච චිතිට්ඨානා නත්ත යො තාවතා භතො'ති.

4. මණිවොරජාතකං.

241. පබ්බතපස්සිමෝ රමෙම පාතා පොඤ්ඤිති සිවා,
තං සිගාලො අපාපාසි ජාතං සිහෙන රක්ඛිතං.
242. පිටිතති වෙ මහාරාජ සාපදනි මහානදිං
න තෙන අනදී භොති බමසසු යදි තෙ පියා'ති.

5. පබ්බතපස්සරජාතකං.¹

243. යෙ න කාහනති ඔවාදං නරා බුද්ධෙන දෙසිතං,
ව්‍යසනං තෙ ගමිසසතති රක්ඛිතිව වාණිජා.
244. යෙ ච කාහනති ඔවාදං නරා බුද්ධෙන දෙසිතං,
සොත්ථි පාරං ගමිසසතති වලාභෙනෙව වාණිජා'ති.

6. වලාභස්සජාතකං.

245. න නං උමකයතෙ² දිස්වා න ච නං පටිනාඤ්ඤි,
වතබ්බති වසස න දදති පටිලොමඤ්ඤි වතනති.
246. එතෙ³ භවතති⁴ ආකාරා අමිත්තස්මිං පතිට්ඨිතා,
යෙති අමිත්තං ජාතොය්‍ය දිස්වා සුභවා ච පණ්ඩිතො ති

7. මිත්තාමිත්තජාතකං.

247. පවායා ආගතො තාත ඉදති න විරාගතො,
කථිතත්ත තාත තෙ මාතා න අඤ්ඤාමුපසෙවති.

1. පබ්බතපස්සර - මජ්ඣං.
2. සිගාලො අපාපාසි - මජ්ඣං.
3. පිටිතති වෙ - කසප්පි.
4. පබ්බතපස්සර - මජ්ඣං.
5. උමකයතෙ - මජ්ඣං.
6. යෙතෙ අ.
7. භවතති නා,

240. (නො දැහැමි රජුගේ විසිතයෙහි) නො කල් වැඩි වසි, ඒ රටෙහි කාලයෙහි නො වසි. ඒ නො දැහැමි රජ දෙවලොවින් මිදෙ යි. (අපායයෙහි ඉපිද) ඒකාන්තයෙන් විනාශයට පත්වී ය.

4. මණිවොර ජාතක යි.

241. සිත්කලු වූ හිමාලය පර්වත සමීපයෙහි සිහිල් දියැති පොකුණෙක් වී ය. ඒ පොකුණ සිංහයකු විසින් රක්ෂා කරන ලද බව දන්නා සිව්ලෙක් බැසූ පැන් බි ගියේ ය.

242. මහරජ, ඒකාන්තයෙන් මැ සිවුපාවෝ මහානදියෙහි දිය බොත් මැ ය. එයින් (ඒ නදී) අනදී වූයේ නො වේ. ඉදින් කොපට ඒ අඩුව ප්‍රිය වී නම් (ඇමැතිත් ප්‍රිය වී නම් දෙදෙනාට ම) කමා කරව.

5. පබ්බතූපත්ථර ජාතක යි.

243. යම් කෙනෙක් බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද අවිවාද නො කෙරෙත් ද ඔවුහු රාක්ෂසින්ගෙන් විනාශයට පැමිණි වෙළෙඳුන් මෙන් වනසට පැමිණෙත්.

244. යම් කෙනෙක් බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද අවිවාද කෙරෙත් ද ඔවුහු වලාහක කුලයෙහි උපත් අශ්වරාජයා නිසා කැමැති තැනට පැමිණි වෙළෙඳුන් මෙන් සුවයේ පරතෙරට (නිවනට) පැමිණෙත්.

6. වලාහස්ස ජාතක යි.

245. ඔහු දැකූ සිත්ත පහළ නො කෙරේ නම් වචනයට යතුටු නො වේ නම් ඔහු දෙස සෘජුව නො බලා නම් ඔහුට විරුද්ධ වූ පවතී.

246. යම් ආකාරයකින් පණ්ඩිතයා දැකූ ද අසා ද අමිත්‍රයා (හතුරා) දැනැගිනි ද මේ ආකාරයේ සතුරා කෙරෙහි පිහිටියාහු වෙති.

7. මිත්තාමිත්ත ජාතක යි.

247. දරුව, විදේශයෙන් ආයෙම් බොහෝ කල් නො වෙමි. කීමෙක් ද කොපගේ මව අනිකකු සේවනය නො කරා ද?

248. න ටො පනෙනං සුභං ගිරං සච්චිපසංභිතං,
සයෙථ පොඨිපාදෙව මුළුමුරෝ¹ උපකුසිතො²ති.*

8. රාධජාතකං.

249. උභයං මෙ න ධමනී උභයං මෙ න රුච්චනී,
යා වායං කොඨධමොතිණ්ණො න දස්සං³ ඉති භාසනී,
250. තං තං ගාමපති භූමි කදරෙ අසසම් ජීවිතෙ,
දෙව මාසෙ කාරං කන්ධාන⁴ මංසං ජරග්ගවං කීසං,
අපතතකාලෙ වොදෙසි තඤ්ඤි මග්ගා න රුච්චනී.

9. ගභපතිජාතකං.

251. සරිරදවං වද්ධවං⁵ සොජච්චං සාධුසිලියං*,
ධ්වංගමණ්ණොධිව පුච්ඡාම කං⁶ නු තෙසං වණිමග්ගෙසං.
252. අඤ්ඤා අඤ්ඤා සරිරණ්ණං වද්ධවංග්ගං⁷ නමො කරෙ,
අඤ්ඤා අඤ්ඤා සුචාතසම් සිලං අකමාක රුච්චනීති.

10. සාධුසිලජාතකං.

රුහකමග්ගො පඤ්චමො.

තස්සද්දනං.

අමෙතොරුහකරුපවතීම්බසලො
පවසනතී සපඤ්චමපොකකිරණි,
අථ මුත්තිමවාණිජ උමකයතෙ
වීරභාගත කොඨධි සරිර දස.

1. මංසුරෙ සතං, මුළුමුරෙ - මජ්ඣං.
* උපකුසිතොති පාටො අයමෙව අඤ්ඤා අධිකරො.
2. කදරං - මජ්ඣං.
3. සංකරංග්ගං - මජ්ඣං. සභිගරං කන්ධා සතං.
4. වුඨ්ඨිතං - මජ්ඣං, සතං.
* සුච්චිතනිසංගො. අධිකරො.
5. කීනභු - මජ්ඣං, සතං.
6. වුඨ්ඨිතංග්ගං - මජ්ඣං, සතං.

248. සත්‍යයෙන් යුක්ත වූ මේ වචනය ඇති සැටියෙන් කිව යුතු නො වේ. (ඉදින් ඇති සැටියෙන් ප්‍රකාශ කළ කෙතෙක් වෙන් නම්) ගිනි මුහු අලුයෙහි දවා භාවන ලද පොට්ටොයා මෙන් හෝනේ මැ යි.

8. රාධ ජාතක යි.

249-250. දෙබස මැ මට සිහිය නො හෙයි. දෙබස මැ මට රිසි නො වෙයි. මේ තැනැත්තී (වී නැති බව කැලෑ මැ දන්නී) කොටුවට බටුවා වී නො දක්මි යි (නැතැ යි) කිය යි. එකරුණින් ගම්පකිය, තොපට මෙය කියමි: කෂටතර වූ අල්ප ජීවිතය පවත්නා කල්හි වී පිණිස මස් දෙන්නේ දෙමසකට සත්‍යකාර කොට (ගිවිස) කෘශ වූ ගොන්මාල්ලා දී දන් නො පත් කල්හි ඉල්ලයි එ ද මට නො රුස්නේ යි. (තොප දෙදෙනාගේ වඤ්ඤා ප්‍රයෝග දැනිමි'යි සේ යි.)

9. ගහපති ජාතක යි.

251. එකකුගේ සුරූපී බව ඇත. එකකුගේ වෘඳ්‍ධ භාවය ඇත. එකකුගේ කුලවත් බව ඇත. එකකුගේ ආචාරශීලී බව ඇත. ඉ්‍රාහම්ණය තොප විචාරමි. මොවුනකුරෙන් කවරක්හු කැමැති වමෝ ද?

252. මනොඤ්ඤා ශරීරයෙහි ද අභිවෘද්ධියෙන් ඇත් මැ ය. වෘඳ්‍ධ භාවයට නමස්කාර කෙරෙමි. උසස් කුලයෙහි උපන්නහු කෙරෙහි ද වැඩෙක් ඇත. (එහෙත්) ආචාරශීලය මැ අපට රුස්නේ යි.

10. සාධුසීල ජාතක යි.

පස්වැනි රූහක වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

රූහක ජාතක යැ (රූපවතී) සිරිකාලකන්නි ජාතක යැ, මොහොලින් තැළීම පතවන වුලලපදුම ජාතක යැ, ප්‍රවාසය සිතන මණිවොර ජාතක යැ පස්වැනි පොකබරණින් යුත් පබ්බතපඤ්ඤා ජාතක යැ යළි වෙළුනේ ගේ මිදීම දක්වන වලාහස්ස ජාතක යැ, උම්භයතෙ යනු පවසන මිත්තා මිත්ත ජාතක යැ, (විරාගත) රාධ ජාතක යැ, (කොට්ඨ) ගහපති ජාතක යැ, අභිරූප ශරීරය පවසන සාධුසීල ජාතක යැ යන දසය යි.

6. නිතං දළ්භවිග්ගො

253. න තං දළ්භං බන්ධනමාහු ධීරා
යද්ධසං දුරුජං බබ්බජ්ඣ,¹
සාරත්තරත්තා මණිකුණ්ඩලෙසු
පුත්තෙසු දුරෙසු ච යා අපෙඛා.
254. එතං දළ්භං බන්ධනමාහු ධීරා
ඔහාරිතං සිරිලං දුප්පවුඤ්ඤං,
එතම්පි ඡෙත්වාන චජන්ති ධීරා
අනපෙක්ඛිතො කාමසුඛං පහායාති.

1. බන්ධනාගාරජාතකං.

255. භංසා කොඤ්ඤා මයුරා ච හත්ථියො² පසද්³ මිගා,
සබ්බෙ සිහසන භායනති නත්ති කායසම්මි තුල්යතා.
256. එවිමෙව මනුසෙසසු දහරො වෙපි පඤ්ඤවා
සො හි තත්ථ මහා භොති නෙව බාලො සරිරවා⁴ති.

2. කෙළිසිල්ලජාතකං.

257. වීරුපසෙකිති මෙ මෙත්තං මෙත්තං ඵරාපරෙහි මෙ,
ඡබ්බයාපුත්තෙහි මෙ මෙත්තං මෙත්තං කණ්ණාගොක්ඛමකෙහි ච.
258. අපාදකෙහි මෙ මෙත්තං මෙත්තං දිපාදකෙහි මෙ,
චතුප්පදෙහි මෙ මෙත්තං මෙත්තං බහුප්පදෙහි මෙ.
259. මා මං අපාදකො හිංසි මා මං හිංසි දිපාදකො,
මා මං චතුප්පදෙ හිංසි මා මං හිංසි බහුප්පදෙ.
260. සබ්බෙ සත්තා සබ්බෙ පාණා සබ්බෙ භූතා ච කෙච්චලා,
සබ්බෙ හද්දාති පසස්සනතු මා කඤ්චි¹ පාපමාගමා.

1. දුරුජපබ්බජ්ඣ - මිජසං සතා

2. හත්ථියො - මිජසං.

3. සි, සපද - මිජසං, චසද.

පසදමිගාතිපි පායො. පසදමිගාති අත්තො, අවස්සරො.

4. කීර්ති - මිජසං සතා.

6. නතංදළ්භ වර්ගය

253. අයෝමය බන්ධනය ද දරුමය බන්ධනය ද වැහැරී ආදි-
යෙන් කළ බන්ධනය ද දළ බැඳුම් යයි නුවණැත්තෝ නො කියත්.
මණිකුණ්ඩලයන්හි දැඩි ඇල්මක් ඇද්ද අඹුදරුවන් කෙරෙහි යම්
අපේක්ෂාවක් ඇද්ද-

254. (යට කී) මේ බන්ධනය දැඩි යයි නුවණැත්තෝ කියත්.
ඔබ්බොබ ඇදහෙළෙන්නා වූ සිථිල වූ මුදුලිය නො හැක්කා වූ යම්
ක්ලේශ බන්ධනයක් ඇද්ද එය ද සිදු කාමයන්හි අපේක්ෂා නැති
නුවණැත්තෝ කම්සුව හැරපියා තපසට යෙති.

1. බන්ධනාශාර ජාතක යි.

255. හංසයෝ ද කොස් ලිහිණියෝ ද මොණරු ද ඇත්තූ ද
එළුවෝ ද වෙනත් මෘගයෝ ද යන මේ සියල්ලෝ සිංහයාට බිය
වෙත්. ශරීරයෙහි සමාන බවක් නැත. (ශරීරයෙහි උස් මිටි බව
කරුණක් නො වේ යනු අදහස යි.)

256. එපරිද්දෙන් මැ මනුෂ්‍යයන් අතර ද ඉදින් වයසින් බාල-
නමු දු නුවණැත්තෝ වී නම් හේ මැ එහි මහත් වන්නේ ය. මහත්
ශරීර ඇත්තේ නමුදු අභ්‍යාසා මහත් නො වන්නේ යි.

2. කේළිසිල ජාතක යි.

257. වීරූපකඛ නම් නාකුලය සමඟ ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ.
එරාපර නම් නාකුලය සමඟ ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ. ජබ්‍යාපුකක
නම් නාකුලය සමඟ ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ. කණ්ඩාගොතමක
නම් නාකුලය සමඟ ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ.

258. පා නැතියන් හා ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ. දෙපාවන්
හා ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ. සිවු පාවන් හා ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ.
බහුපාවන් හා ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ.

259. අපාදක සතෙක් මට හිංසා නො කෙරේවා. දෙපා සතෙක්
මට හිංසා නො කෙරේවා. සිවුපා සතෙක් මට හිංසා නො
කෙරේවා. බහුපා සතෙක් මට හිංසා නො කෙරේවා.

260. සියලු සත්ත්වයෝ ය, සියලු ප්‍රාණිහු ය, සියලු භූතයෝ ය
යන සියල්ලෝ මැ යහපතක් මැ දකින්නා. කිසිවකු කරා දුකක්
නො ඒවා.

261. අපමාණො ධුරො අපමාණො ධම්මො අපමාණො
සමාණවන්හානි පිරිසපානි¹
අති විච්ඡිකා සතපදී උණණනාති සරඤ්ඤා මුසිකා.
262. කතා මෙ රසානි කතා මෙ පරිත්තා පටිසන්ධනානු භුනානි,
සොභං නමො හගවිතො නමො සකකතං සම්මාසම්බුද්ධා-
නතී.

3. බන්ධවතජාතකං.

263. අපි වීරක පසෙසසි සතුණං මහස්සුභාණකං⁴,
මයුරගිවසකාසං පතිං මය්ගං⁵ සවිට්ඨකං.
264. උදකථලවිරසිස පකභිතො නිව්චං ආමකමච්ඡභොරිතො,
තස්සානුකරං සවිට්ඨකො සෙවාලො⁶ පළිගුණධිතො⁷ මනො⁸ති.

4. වීරකජාතකං.

265. සොහති⁹ මච්ඡා ගඬොයො අපො සොහති යාමුතො,
චතුසද්දං¹⁰ පුරිසො නිග්‍රොධපරිමණ්ඩලො,
රීසකායතථිවො ච සඤ්චච අතිරොචති.
266. යං පුළුචිතො නං තං අසානි අශ්ශං අසානි¹¹ පුළුචිතො,
අතපසසංසකො පොසො නායං අසමාක රුචිති¹²ති.

5. ගඬොයාජාතකං.

267. ඉඬා වද්ධමයං¹¹ පාසං ජිඤ්ඤානති කච්ඡප,
අහං තථා කරිස්සාමි යථා නොභිති පුද්දකො.
268. කච්ඡපො පාවිසි වාරිං කුරුඬොසා සාවිසි වනං.
සතපතො දුමග්ගමො දුරෙ පුතො අපානයිති.

6. කුරුඬමිගජාතකං.

1. සරිසපානි-මිසසං.
2. සරඤ්ඤා-කසපි.
3. විසමකපරිත්තං - සායං.
4. මහස්සුභාණකං-මිසසං.
5. පතිමයං-කසපි.
6. සෙවාලො-සායං.
7. පළිගුණධිතො-මිසසං.
8. සොහති මච්ඡා සී. ගඬොයො අපො සොහති යමුතා. සායං.
9. චතුසද්දං-මිසසං.
10. අසානි. අ.
11. වද්ධමයං-මිසසං.

261. බුදුරද (අනන්ත ගුණානිශේන්) අප්‍රමාණය. ධර්මය අප්‍රමාණය. සත්ත්වයා අප්‍රමාණය. දීර්ඝජාතීන් ද නයි ද ගෝත්‍රස්සෝ ද සියපාවෝ ද (පත්තකුශෝ ද) මකුච්චෝ ද සික්කානු ද මියෝ ද ප්‍රමාණවත්හ.

262. මා විසින් (රුවන්තියා ගුණ බෙලෙන්) ආරක්ෂාව කරන ලද්ද. මා විසින් පරිත්‍රාණ ද කරන ලද්ද. (මව අභිත වූ) භූතයෝ පහවෙත්වා. හේ මම භාග්‍යවතුනට නම්ස්සාර කෙරෙමි. (විපසී ආදි) සත් බුදුවරුනට මාගේ නම්ස්සාරය වේවා.

3. බන්ධවක්ක ජාතක යි.

263. වීරකය, මියුරු කොට හඬන මොණර කරකට බදු පැහැති මාගේ වල්ලභයා වන සවිට්ඨක නම් පක්ෂියා දක්වයි?

264. දියෙහි ද ගොඩ ද හැසිරෙන නිත්‍යයෙන් අමු මස් කන ඒ පක්ෂියාට අනු වැ ක්‍රියා කරන (නි සැම) සවිට්ඨක නම් කවුඩා සෙවෙලෙහි වෙළී මෙළේ යි.

4. වීරක ජාතක යි.

265. ගංගාවෙහි උපන් මත්ස්‍යයා ද හොබනේ ය. යමුනාවෙහි උපන් මත්ස්‍යයා ද හොබනේ ය. නිග්‍රොධ පරිමණ්ඩලකාය ඇති පියභිසක් සේ දික් වූ ශ්‍රීවා ද ඇති පා සතරක් ඇති මේ සත්ත්ව කෙමේ (මේ ඉදිබුවා) සියල්ලන් මැ (කොප දෙදෙනා මැ) ඉක්මවා බබළ යි.

266. යමක් ඇසී ද එය නො කියේ ය. විවාරන ලද්දේ අනෙකක් කිය යි. ආත්මප්‍රශංසා කරන මේ සත්ත්වයා (මේ ඉදිබුවා) අපට නො රුස්නේ ය.

5. ගඬෙගයා ජාතක යි.

267. එබැවින් ඉදිබුව, (මුවා බැදුණු) වරපවින් ඇඹරු මලපුබුව දකිත් කපව. වැදී යම් සේ නො ඒ ද මම එසේ කෙරෙමි. (වැද්දගේ ගමන වළක්වමි.)

268. ඉදිබුවා දියට පිවිසියේ ය. මුවා වනයට පිවිසියේ ය. ශතපත්‍රයා (කැරලා) තමා හුන් අතු අඟින් දරුවන් ගෙනෑ අඳුරට ගියේ යි.

6. කුරුඬගමිභ ජාතක යි.

269. අයමසසකරාජෙන දෙසො විවිට්ඨො මයා,
අනුකාමයානුකාමෙන¹ පියෙන පතීනා සහ.
270. නවෙන සුඛදුකෙඛන පොරාණං අපිථීයති*,
තසමා අසසකරසුඤ්ඤා නිවො පියතරො මමනති.

7. අයුහප්‍රායාස.

271. අලමෙනෙහි අබෙහි ජය්‍යෙහි පනසෙහි ව,
යානි පාරං සමුද්දායක වරං මහං උද්ධරො.
272. මහති වත තෙ බොන්දි න ව පණ්ණා තුසිකා,
සුංසුමාර වණ්ණිතො මෙසි ගව්ඤ්ඤි යථා සුමනති.

8. **ସଂସ୍କୃତିରଚନା.**

273. දිට්ඨා මයා චනෙ රුක්ඛා අසාසනණ්ණෙථිට්ඨකා,
න තානි එවං සක්කනති යථා තං රුක්ඛ සක්කති.
274. පුරාණකක්කරො අයං හෙතො පඤ්ඤරමගතො,
කුසලො වාළසායානං අපක්කමති භාසනීති.

9. **ಪಾಪಪುರಕವಾಪು.**

275. අමෙයා කො නාමයං රුකෙකා සිනපකෙකා සකභවකො,
යත් එකපාතාලෙන උත්තමබ්බං විසාරිතං.
276. ආවරිතායං⁷ චිතුදං චනානි
කට්ඨබ්බරුකෙබ්බු අසාරකෙසු,
අරාසද්ධිදිරං ජාතසාරං
යත්ඛිද්ධි ගරුලො උත්තමබ්බනති.

10. ದಜ್ಜಲಿಪಟುನವಂ.

නිතිං දැනවිණො, ඡෛත්යං.

သမ္မုဒ္ဒိတံ.

දළබිසවනහංසවිමරා ව පුන
විරූපකඩ සවිට්ඨකමච්ඡවිමරා,
සතුරුබසදසසකආබවමරා
පුන කකකරකො ගරුලෙන දස.

1. **අනුකූලීයථාන - මිලියන 650.**

2. අප්‍රියතිය - මුද්‍රාණය.

3. **අළුපත-කොට්ඨාසය** - මිහි, ප. 2.

4. පුරාණයා නැගීමට - මිනිසා.

5. සංඝරාජකයා - සරා, ඩිනාරාජකයා.

6. **අධාර්ථතායං - සත්‍ය.**

269. ඔහු කැමැත්තා වූ මා විසින් කැමැති වූ ප්‍රිය වූ ස්වාමී වූ අස්සක නම් රජු හා පෙර මේ ප්‍රදේශය හැසිරෙන ලද.

270. අළුත් වූ සුවිදුක් දෙකින් පැරණි සුවිදුක් දෙක මුළු කරනු ලැබේ. එහෙයින් අස්සක නම් රජුට වඩා මේ ගොම පණුවා මැ මට අතිශයින් ප්‍රිය වේ.

7. අස්සක ජාතක යි.

271. ගඬකාවෙන් එතෙර යම් මිහිරි එළයක් දක්නා ලද ද ඒ අඹ පලයෙන් ද දඹ පලයෙන් ද වැළවිරකායෙන් ද මට කම් නැත. මාගේ උදුම්බර වෘක්ෂය මැ (මට) උතුම්.

272. සුංසුමාරය, තාගේ සිරුර එකකින් මහත් වේ. ඒ සිරුරු පමණට නුවණ නැත. මා විසින් වංචා කරන ලද්දෙහි ය. දන් කැමැති පරිදි නැඟී යව.

8. සුංසුමාර ජාතක යි.

273. වෘක්ෂය, මා විසින් වෙනෙහි දක්නා ලද අස්වකර්ණ නම් වූ ද බුළු නම් වූ ද වෘක්ෂයෝ වෙති. ඒ රුක්හු තෝ යම් සේ ඔබ්බෙන් හැසිරෙන්නෙහි ද එසේ නො ඇවිදිත්.

274. මැදිරිය බිඳූ ගෙනෑ ආ මේ පුරාණ කක්කරයා (සේවවුවා) වාලයෙන් ඇඹරූ පාසයෙන් ගැළැවීමෙහි දක්ෂ වූයේ පලා යයි. (මිනිස් බසින්) බණන්තේ ය.

9. කකකර ජාතක යි.

275. පින්වත, යම් රුකකක්හි එක් පහරින් මුදුන බිදින ලද ද කුඩා පත් ඇති කටු පහිත වූ මේ කවර නම් ඇති රුකක වේ ද?

276. (ඉඹුල් ආදී) හර නැති කාෂ්ට අවයව ඇති වෘක්ෂයන් විදිමින් මේ කන්දගලකයා ඇවිදින ලද්දේ ය. පසුව පක්ෂියා යම් රුකකක්හි ඇත හිස පළා ගත්තේ ද එසේ වූ හර ඇති කිහිරි රුකට පැමිණියේ යි.

10. කන්දගලක ජාතක යි.

සමෑති නතංදළ්ල වර්ග යි.

එහි උද්දතය;

දළාබන්ධන-බන්ධනාගාර ජාතක යැ' හංසාදීන් පවසන කෙළිසිල ජාතකය ද යළි විරූපකඛාදී නම් ඇති බන්ධවහන ජාතක යැ සවිච්ඡික නම් කටුඩා පවසන විරක ජාතකයැ, (මව්පවර) භවෙහයා ජාතක යැ, කුරුඬයමිග ජාතකය හා අසසක ජාතකය සහිත අඹපල සඳහන් කරන සුංසුමාර ජාතකය කකකර ජාතක යැ, (ගරුළ) කන්දගලක ජාතකය යන මෙයින් දසය වේ.

7. බිරණනම්මක වග්ගො

277. අකාසි යොග්ගං¹ ධුට්ඨප්පමකො
සංච්ඡරං බිරණනම්මකසම්,
ව්‍යාකාසි සංඝඤ්ඤා² පරිසං විග්ගො
න නියතමො³ කායනි අප්පඤ්ඤා.
278. ද්වයං⁴ යාවනකො තාත යොමදත්ත නිගච්ඡති,
අලාභං ධනලාභං වා එවං ධම්මො හි යාවනා⁵ති.

1. සොමදත්ත ජාතකං.

279. අඤ්ඤා උපරිමො විභේණා අඤ්ඤා විභේණං විභේණං විභේණං
බ්‍රාහ්මණං ජෙට්ඨ පුට්ඨාමි නිං හෙට්ඨා කිඤ්ඤි උප්පරි.
280. අහං නටොසම් හදුනොති භික්ඛුකොසම් ඉධාගතො,
අයං හි කොට්ඨමොතිභේණො අයං සො යං ගවේසසීති.

2. උච්ඡිට්ඨහත්තජාතකං.

281. ඉසිතමනාරං කච්චා හරුරාජානි⁶ මෙ සුතං,
උච්ඡිනොතා සහ රට්ඨන⁷ ස රාජා විහවං ගතො
282. තසමා හි ඡන්ද ගමනං නසංසනනි පණ්ඩිතා,
අද්වට්ඨිතො භාසෙය්‍ය ගිරං සඤ්චුපසංහිතනනි.

3. හරුජාතකං⁸.

283. පුණ්ණං නදිං යෙන ව පෙය්‍යමාහු
ජාතං යවං යෙන ව ගුණමාහු,
දුරං ගතං යෙන ව අවිහසනනි
සොත්තාගතො හන්ද ව භුන්දු බ්‍රාහ්මණ.
284. යතො මං සරති රාජා වායසමපි පහෙතවෙ:
තංසා⁹ කොඤ්ඤා මධුරා ව අසනියෙව පාපියානි.

4. පුණ්ණනදීජාතකං.

1. යොගං - මජ්ඣං.
2. ව්‍යාකාසි අඤ්ඤා - මජ්ඣං සත්තං.
3. නියමො - මජ්ඣං. කියමො කප්ථි.
4. ද්වයං - මජ්ඣං.
5. කුරුරාජානි - මජ්ඣං.
6. රට්ඨනි - මජ්ඣං, සත්තං.
7. කුරුජාතකං - මජ්ඣං.
8. තංසකොඤ්ඤාමධුරානං අසනියෙව පාපියො - මජ්ඣං. "අධිකරායං පන
තංසකොඤ්ඤාමධුරානං පාපියො යො සුඤ්ඤායො"

7. බිරණසම්මත වර්ගය

277. බිරණසම්මත සොහොනෙහි අවුරුද්දක් අප්‍රමාද වැ නිරතුරු පුහුණු කෙළේ ය. පිරිස් අතරට වැදී ඒ සංඥාව විකෘත කෙළේ ය. උත්සාහය ප්‍රඥා නැත්තහු නො රකි.

278. පුත සොමදත්තය, ඉල්ලන්නේ අලාභයට ද බහලාභයට ද යි දෙකකට පැමිණෙයි. යාවිකූච නම් මෙබදු ස්වභාව ඇත් මැ ය.

1. සොමදත්ත ජාතක යි.

279. මතු භාගයෙහි අහර අත් අයුරෙකි. යට භාගයෙහි අහර අත් අයුරෙක් මැ යැ. බැමිණිය නී මැ විචාරම්. යට කවර නම් බතෙක් ද උඩ කවර නම් බතෙක් ද යි.

280. ස්වාමීනි, මම නළයෙක්මි. අහර සොයන්නෙමි මෙහි ආයෙමි. තෙපි යමකු සොයවු ද ඇගේ සොර සැම වූ හේ කොටුවට බැසූ ගන්නේ ය.

2. උච්ඡිට්ඨහත්ත ජාතක යි.

281. හරු නම් රජ සෑමිනට අනතුරු කොට රාජ්‍යය හා සමඟ උසුන් වූ ඒ රජ විනාශයට ගියේ ය යි මා විසින් අසන ලදී.

282. එහෙයින් ජක්‍රගනිය පණ්ඩිතයෝ ප්‍රශංසා නො කෙරෙති. අදුෂ්ට වූ (මෙමුත්‍රී) සිතැත්තේ සත්‍යයෙන් යුක්ත වූ තෙසුල් බණන්නේ ය.

3. හරු ජාතක යි.

283. පිරුණා වූ නදිය යමකු විසින් පිය යුතු ය යි කියා ද, වැඩුණා වූ යව (සසායන්) යමකු විසින් සැඟවීමට යුද්ධ ය යි කියා ද, දුර ගිය ප්‍රියයකු පැමිණීම යමකු කරණ කොටගෙනැ කියා ද, හේ තොපට ගෙනෙන ලදී. එබැවින් බ්‍රාහ්මණය අනුභව කරව.

284. රජ තෙමේ කාකමාංශයකු දු එවනු පිණිස යම් කලෙකැ මා සිහි කෙරෙයි ද හංසයෝ ය කොස් ප්‍රිතිණියෝ ය මයුරයෝ ය යන මොවුන් ලද කල්හි කිම සිහි නො කෙරෙයි ද, එසේ සිහි නො කිරීම ම ලාමක ය.

4. පුණණනදී ජාතක යි.

1. කොපටි වැඩිත් මැ වෙවයි - රාජතුරායි.

285. අවධි වත අත්තානං කච්ඡපො ව්‍යාහරං¹ ගිරං,
සුග්‍රහතිතස්මිං කට්ඨස්මිං වාචාය සක්ඛියාවධි.

286. එතමපි දිස්වා නරචිරියසෙවධං²
වාචං පමුණෙඤ්ඤි කුසලං නාතිවෙලං
පසස්සයි බහුභාශෙන
කච්ඡපං ව්‍යසනං ගතනති.

5. කච්ඡපජාතකං.

287. න වායමණෙ තපති න සුලො සාධු තච්ඡතො,
යඤ්ඤි මං මඤ්ඤති මව්‍ය අඤ්ඤං සො රතියා ගතො.

288. සො මං දහති රාගභ්‍යි චිත්තං චූපතපෙති මං,
ජාලිතො මුණ්ණිථයිරා මං න කාමෙ හඤ්ඤතෙ කච්ඡති.

6. මච්ඡජාතකං.

289. සමෙකො ලොකො අත්තමතො අහොසි
අතොවිද්‍ය ගාමධිච්ඡෙස්ස සෙඤ්ඤ,
කොමාරිකො නාම තච්ඡුධිච්ඡෙමා
යං තං ගතිතා පටිනෙ පරොදසි.

290. යො දුක්ඛචුට්ඨාය හවෙය්‍ය තාණං
සො මෙ පිතා දුභි වතෙ කරොති,
සා කස්ස කඤ්ඤම් වනස්ස මජ්ඣකි
යො තාධිතා සො සහසා කරොති'ති.

7. සෙග්ගජාතකං.

291. සධස්ස සාදෙය්‍යමිදං සුචිතතිතං
පච්චෙවාඛිතිතං පතිකුටස්ස කුටං,
චාලකෙඤ්ඤි අදෙය්‍යුං³ මුසිකා
කස්මා කුමාරං කුලලා නො හරෙය්‍යුං⁴

1. කච්ඡපො සො පඤ්ඤාහරං - මජ්ඣං, කච්ඡපෙට්ඨි පඤ්ඤාහරං, ස්‍යා.

2. නරචිරියසෙවධං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

3. මාදෙය්‍යුං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

4. හරෙය්‍යුං - මජ්ඣං, න.

285. කැපුටු තෙමේ බස් තෙපලනුයේ ඒකාන්තයෙන් තමා නැසිය. මුවින් මනාකොට බැහැරක් දඩුකඩ ඇති කල්හි තමාගේ තෙපුලෙන් තෙමේ මැ තමා නැසී.

286. මිනිසුන් කෙරෙහි වියතියෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ වූ මහරජ, තෙල කරුණ දැක (පණ්ඩිත පුරුෂ) සත්‍යාදීන් ප්‍රතිසංයුක්ත හෙයින් කුශල වූ තෙපුල කල්යල් නො ඉක්මවා බණන්ගේ යැ, බොහෝ කොට බිණීමෙන් වනයට පැමිණි කපුටුවා දක්නෙහි යයි.

5. කවිජප ජාතක යි.

287. මේ ගීන්ත මා නො තවයි, මැනවින් සස්නා ලද හුල ද නො තවයි, මැසිනි 'හේ කාම රතී හේතුයෙන් අන් මැසින්තක වෙත ගියේ වනැ' යි මා ගෙන සිතා නම්-(එය මා තවයි.)

288. ඒ රාග නැමැති ගීන්ත මා දවයි, ඒ රාගසම්ප්‍රයුක්ත සිත ද මා තවයි, ස්වාමී වූ කෙටුලෙති, මා මුද්දියව, කාම විෂයෙහි සිටි නොහොත් කාම හේතුයෙන් හැසිරෙන කිසිවෙක් (තොප වැනියන් විසින්) නො තසනු ලැබේ.

6. මව්ජ ජාතක යි.

289. සියලු ලෝවැසි තෙම කාමයේවන හේතුයෙන් සතුටු විය, සෙත්තු, තෝ ග්‍රාමධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වුව, ද්‍රව කුමරිය, යම් හෙයෙකින් මහවෙතෙහි (කාම සෙවන පිණිස) අත ගන්නා ලද තෝ හඬයි ද දන් තිගේ ස්වභාව කෙ නම් වී ද?

290. යමෙක් දුකින් පහස්නා ලද්දියට පිහිට වන්නේ ද, ඒ මාගේ පියෙ වෙතෙහි දොහිකම් කෙරෙයි. ඒ මම වනමැද කවරක්භට හඬමි ද, යමෙක් රක්‍ෂා කරනුයේ වී නම් හේ සැහැසිකම් කෙරේ යයි.

7. සෙගු ජාතක යි.

291. ශබ් (කෙරාටික) වුවහුට මේ ශබ්බව මොනවට සිතන ලද, කුට (කපටි) වුවහුට පෙරළා කපටි බව මනාකොට අවචන ලද, ඉදින් මියෝ සිවැල් කැවාහු නම් කුමක් හෙයින් උතුස්සෝ කුමරු නො ගෙන ගියාහු ද?

292. කුටසුස හි සනති කුටකුටා
හවති වාපි¹ නිකතිනො නිකතො,
දෙති පුතෙනට්ඨ ඵලනට්ඨසු ඵල-
මා තෙ පුතතමහාසි ඵලනට්ඨා'ති.

8. කුටවාණිජජාතකං.

293. හිරණ්දං මෙ සුවණ්ණං මෙ එසා රත්තංදිවා කපා,
දුමමධානං මත්තුසාරාණං අරියධම්මං අපස්සතං.
294. දො දො ගහපතයො ගෙහෙ එකො තත්ථ අම්ඤ්ජකො,
ලඞ්ඛකුසානො වෙණිකතො අපො අභිකිකකණ්ණකො.
කිකො ධනෙන බහුතා සො තං විතුදතෙ ජනතති.

9. ගරභිතජාතකං.

295. සුඛං ජීවිතරූපොසි රට්ඨා විවිතමාගතො,
සො එකතො අරණ්දකම් රුකබමුලෙ කපණො විය ඤායසි
296. සුඛං ජීවිතරූපොසම් රට්ඨා විවිතමාගතො,
සො එකතො අරණ්දකම්.
රුකබමුලෙ කපණො විය ඤායාමි
සතං ධම්මං අනුස්සරතති

10. ධම්මඤ්ජජාතකං.

බිරණ්දාමහකවග්ගො සත්තමො.

කසුප්පානං:

අථ බිරණ්දාමහවරො ච නටො
හරුරාජවරුණාමපුණ්ණනදී,
බහුභාණි අග්නි පවතෙ මුසිකා
සහලඞ්ඛකුසානො කපණෙන දස.

1. පටො - සනා.

292. කුට (කපටි) වුවහුට කුටාභිකුටයෝ ඇත, නැවත වංචකයා-
හට වංචාවෙන් යුක්ත වූයෙන් වේ මැය, පුත්‍රයා නට තැනැත්ත, සිවුල්
නට තැනැත්තවුට සිවුල් දෙව, සිවුල් නට තැනැත්තේ තාගේ
පුතු නහමක් ගෙනයේවා.

8. කුටවාභිජ ජාතක යි.

293. මාගේ මසුරනැ මාගේ රත්රනැ යි ආයඨධර්මය නො දක්නා
ප්‍රඥා රහිත මිනිසුන්ගේ රෑ දවලෑ පැවැති තෙල කපාව වෙයි.

294. ගෘහයෙහි ගැහැටියෝ දෙදෙනෙක් දෙදෙනෙක් වෙති, ඔවුන්
කෙරෙහි එකෙක් දළිරවුළු නැත්තේ යැ, එල්බෙන තන ඇත්තේ යැ,
සකස් කළ කෙස්කලබ ඇත්තේ යැ, යළි වීදුනා ලද කන් ඇත්තේ යැ,
බොහෝ ධනයෙන් විකිණි ගන්නා ලද්දේ යැ, හේ ඒ (දස්කම්කරු ආදී)
ජනයා මුව සැකින් වීදුනේ යි.

9. ගරහිත ජාතක යි.

295. සුවසේ ජීවත්වූ ස්වභාව ඇතියෙහි රටින් නික්මැ නිර්ජල
වනයට ආයෙහි ඒ තෝ එකලා වූයෙහි වනයෙහි ගස්මුලෙක
කෘපණයක්හු සෙයින් (සිහිවිලි) සිතති. (ඒ කුමක් හෙයින්ද?)

296. ඒ මම සුවසේ ජීවත්වූ පියවි ඇතියෙහි, සිය රටින් නික්මැ
නිරුද්ධ වනයට ආයෙහි එකලා වැ බැහැපත් වුවකු සෙයින් බුද්ධාදී
සත්පුරුෂයන්ගේ (අටලෝ) දහම් සිහි කෙරෙමින් ධ්‍යාන කෙරෙමි යි.

10. ධම්මඤ්ජ ජාතක යි.

සත්වැනි බිරණසම්මතක වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

බිරණසම්මතයෙහි සිට පුහුණු කළ සොමිදත්ත ජාතක යැ, නළුවකු
ඇති උච්චිට්ඨතත ජාතකයැ, හරු ජාතකයැ, පුණ්ණනදී ජාතක යැ,
(බ්‍රහ්මාණි) කව්ජ ජාතකයැ, ගිනි සඳහන් කළ මව් ජාතක යැ,
(පවන) සෙහෙ ජාතකයැ, සිවුල් මියන් කෑ කුටවාභිජ ජාතක යැ,
ලම්බන පැවැසු ගරහිත ජාතකය සමග (කපණෙන) ධම්මඤ්ජ
ජාතකයෙන් දසය වේ.

8. කාසාවචග්ගො

297. අනික්ඛසාවො කාසාවං යො වඤ්ඤා පරිදහෙසති,
අපෙකො දම්මපෙතින න සො කාසාවමරහති.
298. යො ච වනික්ඛසාවස්ස සිලෙසු සුසමාහිතො,
උපෙකො දම්මපෙතින ස වෙ කාසාවමරහති'ති.

1. කාසාවජාතකං.

299. ඉදං තදවරියවචො පාරාසරියො යදමුචි,
මා සු ඤා අකරා පාපං යං ඤා පච්ඡා කතං තපෙ
300. යානි කරොති පුරිසො කානි අත්තනි පස්සති,
කල්යාණකාරී කල්යාණං පාපකාරී ච පාපකං,
යාදිසං වපතෙ¹ ඛිජං කාදිසං හරතෙ ඵලනති.

2. චූළනඤ්ඤාජාතකං.

301. නමෙ නමනාස්ස හපෙ හජනං
කිම්මානුකුඩ්ධස්ස කරෙය්‍ය කිම්මං,
නානාඤ්ඤාස්ස කරෙය්‍ය අඤ්ඤා
අසම්මජ්ජනමපි න සම්මපෙය්‍ය.
302. වපෙ වජ්ජනං වංඤ්ඤං න කඨිරා²
අපෙතථිකෙතන න සම්මපෙය්‍ය,
දිජො දුමං ඛිණ්ණඵලනති³ ඤාඤා
අඤ්ඤං සමමකෙධය්‍ය මහා හි ලොකොති.

3. පුට්ඨප්පාදාජාතකං,

1. පොරාණාවරියොමුචි - මජ්ඣ.
2. අකරී - මජ්ඣං ඤා.
3. වසතෙ - මජ්ඣං.
4. කාරියා න - මජ්ඣං.
5. ඛිණ්ණං ච - ඤා.

8. කාසාව වර්ගය

297. ප්‍රභීණ නො කරන ලද කෙලෙස් කසට ඇති යමෙක් කාසාය වස්ත්‍රය (සිවුර) හඳුනේ පොරෝනේ ද ඉඤ්ඤ දමනයෙන් හා පරමාර්ථ සත්‍යයෙන් (වතුසත්‍යාවබෝධයෙන්) පහ වූ හෙතෙමේ කසාවතට (සිවුරට) නුසුදුසු යි.

298. යමෙක් දුරු කරන ලද කෙලෙස් කසට ඇත්තේ ද හෙවත් කෙලෙස් නසන ලද්දේ ද (ලොකොත්තර - මාර්ගඵල) ශීලයෙහි මනාකොට පිහිටියේ ද ඉඤ්ඤ දමනයෙන් හා පරමාර්ථසත්‍යයෙන් යුක්ත ද හෙතෙමේ ඒකාන්තයෙන් කසාවතට (සිවුරට) සුදුසු යි.

1. කාසාව ජාතක යි.

299. පාරාසරිය බිමුණු තෙමේ, තෝ පාපය නො කරව්, යම්බඳු පාපයක් කරන ලද ද තෝ පසුව නැවෙන්නෙහිය කියා යම් වචනයක් එකල්හි කියේ ද මේ ආචාර්යවචන යි.

300. පුරුෂ තෙමේ යම් ක්‍රියාවක් කෙළේ ද ඒ ක්‍රියාව තමා කෙරෙහි දකී. කල්‍යාණ ක්‍රියා කරන්නේ කල්‍යාණයක් ම දකී. පාපක්‍රියා කරන්නේ පාපයක් ම (අයහපතක් ම) දකී යම්බඳු විප්‍රච්ඡන්ධ වපුරා ද එබඳු ම ඵලයක් ගෙනයන්නේ ය.

2. වූලලනඤ්ඤ ජාතක යි.

301. (ආචාර වශයෙන්) නමස්කාර කරන්නාහට නමස්කාර කරන්නේ ය. තමා සෙවුනහු සේවනය කරන්නේ ය. තමාගේ කෘතයට අනුව කටයුතු කරන්නාහට ප්‍රතිකෘතිය (පෙරළා කටයුතු) කරන්නේ ය. අවැඩ කැමැත්තහට වැඩක් (අර්ථයක්) නො කරන්නේ ය. තමා හඳුනා නො කරන්නහු ද හඳුනා නො කරන්නේ ය.

302. තමා අත්හරින්නහු තෙමේ ද හරින්නේ ය. ඔහු කෙරෙහි තෘෂ්ණාව නො කරන්නේ ය. පහ වූ වික්‍රමයෙන් (හෙවත් හිතවත්-කමින් සිහි බැහැර වූ කල්හි ඔහු) නො සෙවුනේ ය. වෘක්ෂය ඵලයන්ගෙන් හීන යයි දනැගත් පක්ෂියා අන් රුකක් සොයා යන්නේ ය. ලෝකය මහත් ය, විශාලය. (ලෝකය මිනිසුන්ගෙන් පිරී පවත්නා බැවින් තමා කෙරෙහි ස්තූතිය නො කරන පුරුෂයා හැඳෑදමා ස්තූතිය කරන පුරුෂයකු සොයා ගතයුතුය යනු කී සේයි.)

3. පුට්භතත ජාතක යි.

303. යසස්සමෙ වතුරො ධම්මා වානරිඤ්ඤ යථා තථ,
සච්චං ධම්මො ධිති වාගො දිට්ඨං සො අතිවත්තති.

304. යසස්ස වෙනෙ න විජ්ජනති ගුණං පරමගඤ්ඤා,
සච්චං ධම්මො ධිති වාගො දිට්ඨං සො නාතිවත්තති'ති.

4. කුමරිලජාතකං.

305. අපි මෙ පුරිසො දෙව සබ්බකිලෙවසු ව්‍යාවථො,
තස්ස වෙකො පරාධස්සි තස්ස සං කිත්ති මඤ්ඤයි.

306. අමොක්ඛස්සි¹ පුරිසො එදිසො ඉධ විජ්ජති,
දුලලොහො අඛයසමනෙතො චන්තිරස්මාක රුච්චතිති.

5. චන්තිවණ්ණනජාතකං.

307. කාලෙ නික්ඛමනා සාධු නාකාලෙ සාධු නික්ඛමො,
අකාලෙන හි නික්ඛමම එකකම්ඨි ඛණ්ණජනො,
න කිඤ්චි අත්ථං ජොතෙති ධංකසෙනාව කොසියං.

308. ධිරො ව විධිවිධානඤ්ඤ පරෙසං විවරනාගු,
සබ්බාමිතෙත වසීක්ඛවා කොසියොව සුථි සියා'ති.

6. කොසියජාතකං.

309. සුරො සුරෙන සඛගම්ම වික්ඛන්තොන පහාරිනා,
එහි නාග නිවත්තඤ්ඤ කිත්තු හිතො පලායසී?
පස්සන්තා අඛගමගධා මම කුසාඤ්චි වික්ඛමං.

310. න තං පාද වධිස්සාමි න දනෙතති න සොණ්ඩියා,
මිලොනන තං වධිස්සාමි සුති හඤ්ඤතු සුතිනා'ති.

7. ගුරුපාණකජාතකං.

1. අමොක්ඛස්සි උ.

303. වානරන්ද්‍රය, වාක්සතාය ද පරික්ෂාඥානාය ද මෙධයතීය ද ත්‍යාගය ද යන මේ ධර්මයෝ සතර දෙන නට මෙන් යම් පුද්ගලයකුට විද්‍යාමාන වෙත් ද හෙතෙමේ සතුරා ඉක්මවා පවතී.

304. වාක්සතාය ද පරික්ෂාඥානාය ද මෙධයතීය ද ත්‍යාගය ද යන මේ අතිපුඤ්ඤා වූ ගුණයෝ යමක්භට විද්‍යාමාන නො වෙත් ද හෙතෙමේ සතුරා ඉක්මවා නො පවතී.

4. කුමහිල ජාතක යි.

305. දේවයෙහි, මාගේ සියලු කෘත්‍යයන්හි ව්‍යාවෘත වූ පුරුෂයෙක් ඇත. ඔහුගේ ද එක් අපරාධයෙක් ඇත. ඒ අපරාධයෙහි ලා ඔබ කුමක් සිහන්තෙහි ද? (කවර නම් දැඩුවමක් අනුමත කරන්නෙහි ද?)

306. අපගේ ද එබඳු පුරුෂයෙක් ඇත. (හේ) මෙකන්හි ම ඇත. (සිටී) සකලගුණාධිකයෙන් සැදුණු පුද්ගලයෝ දුර්ලභයහ (එහෙයින් මෙබඳු අවස්ථාවන්හිදී) අපට ඉවැසීම අහිමන යි (සුසුසුයි.)

5. බන්ධනවිඤ්ඤාන ජාතක යි.

307. සුදුසු කාලයෙහි නික්මීම නොහොත් පරාක්‍රමය යහපත් වේ. අකාලයෙහි (නම් නිවාසස්ථානයෙන්) නික්මීම නොහොත් පරාක්‍රමය යහපත් නො වේ. අකාලයෙහි නික්ම නොහොත් වීර්ය කොට කිසි දියුණුවක් නො බබළයි හෙවත් නො ලබයි. (නො කල්හි නික්මුණු) බකමුහුණුවා නැසු කාකයෙකුට මෙන් (නො කල්හි) හුදෙකලා වුවහු (වීර්ය කළ ද) බොහෝ දෙනා වට කොට විනාශයට පමුණුවන්නාහු ය.

308. (පැරැණි පඬිවරුන් ව්‍යවස්ථා කොට තබන ලද) විධියගේ විධාන දන්තා වූ නොහොත් විධාන ක්‍රම දන්තා වූ අන්‍යයන්ගේ සිදුරු දන්තා වූ ප්‍රාඥයා සියලු සතුරන් විසඟ කොට නුවණැති බකමුහුණා මෙන් සුවපත් වූයේ වන්නේ යි.

6. කෝසිය ජාතක යි.

309. ඉර ගුණයෙන් යුක්ත වූ වික්‍රම ස්වභාව ඇති පහර දෙන්නා වූ පුරුෂයා හා ඉර පුරුෂ තෙමේ එක්තැනට පැමිණ (ඔවුනොවුන් සටන් නො කොට කුමට යේ ද?) හස්තිය, මෙහි එව් නවතුව. කුමට බිය වූයේ පළා යෙයි ද? මාගේ ද කාගේ ද වික්‍රමය අඟුමගට දෙරට වැස්සේ බලන්වා.

310. තා පාදයෙන් නො මරමි, දළ සහළෙන් නො මරමි, යොඩිනුත් නො මරමි. අඟුවියෙන් ම තා මරමි, අඟුවියෙන් අඟුවිය නසනු ලැබේවා. (කුරුවැණියක් ඇතකු දකෑ සටනට කැඳවූ අවස්ථාවෙහි ඇතුළුවස් පිණිසයක් හෙළා කුරුවැණියා මැරූ සැටි දක්වේ.)

7. ගුටපාණක ජාතක යි.

311. තයො ගිරිං අනතරං කාමයාමි
පස්සාලා කුරුයො තෙකතෙ ව,
තකුත්තරිං¹ බ්‍රහ්මණ කාමයාමි
තිතිව්ථ මං බ්‍රහ්මණ කාමනීතං.
312. කණ්ණාහි දට්ඨස්ස කරොන්ති හෙතෙ
අමනුස්සවඤ්ඤා කරෙ තති පණ්ණිනා,
න කාමනීතස්ස කරොති කොචි
ඔක්කන්තසුක්කස්ස හි කා තිතිව්ථා'ති.

8. කාමනීතජාතකං.

313. ගජභගමෙසෙති භයභගමාලිති
රජුමිජාතෙති සරාහිවස්සති,
ථරුභගභාවට්ඨදළභපභාරිති
පරිවාරිතා තක්කසිලා සමන්තතො .
314. අභිධාවරා ව පතරා ව
විවිධවිනදිතා ව දන්ති,
වක්කතස්ස කුමුලො සොසො
යරා විජ්ජතා ජලධරස්ස ගජ්ජතොති.

9. පලාසිජාතකං.

315. ධජමපරිමිතං අනන්තපාරං
දුප්පභං ධජෙක්ඛති සාගරමිව²,
ගිරිමිව අනිලෙන දුප්පභො
දුප්පභො අභමස්ස තාදිසෙන
316. මා බාලියං වීරපලපි න හික්ඛ තාදිසං
වීළඤ්ඤෙ න හි ලභසෙ නිසෙධකං,
ආසස්සි ගජමිව එක්ඛාරිතං
යො තං පාද නළමිව පොර්ඨස්සති'ති,

10. දුතියපලාසිජාතකං³.

භාසාවම්භෙයො අට්ඨමො.

තසසුද්දනං:

වරවස්ථවචොදුමඛිණථලං
වතුරො ධම්මවිරංජුරිසුක්කම,
ධම්මගධා ව තයො ගිරිනාම
ගජභගවරොධජවරෙන දස.

1. තදුක්කරි - මජ්ඣ.

2. පලාසිජාතකං - මජ්ඣං පලාසිජාතකං නා ස්‍යා.

3. සාගරං ව - මජ්ඣං. "අට්ඨකරායමිපත තෙතෙව සො නත්ථ සුසෙත ඛාදජ්ඣිපියායො"

4. දුතියපලාසික - මජ්ඣං ස්‍යා, දුතියපලාසි නා.

311. බ්‍රාහ්මණය, උත්තරපක්ෂාලය ද කුරුරට ද කෙකක නම් රට ද යන මේ තුන් රාජ්‍යයන්ගේ අන්තරය ද ප්‍රාර්ථනා කෙරෙමි. (මා අනුභව කෙරෙමින් සිටි) බරණැස් රජයට වඩා වැඩියක් ප්‍රාර්ථනා කෙරෙමි. බඩුණ, කාමයෙන් විනාශයට පමුණුවන ලද මා (මට) පිළියම් කරව.

312. කෘෂ්ණ සර්පයන් වීසින් දළට කරන ලද්දකුට සමහර කෙනෙක් පිළියම් කෙරෙති. පඬිවරු අමනුෂ්‍යයන් වීසින් මඩනා ලද්දකුට පිළියම් කෙරෙති. කාමයෙන් හානියට පමුණුවන ලද්දකුට කිසිවෙක් පිළියම් නො කෙරෙති. (ඒ එසේ මැයි) කුලලධර්ම දුරු කොට අකුලලධර්මයෙහි පිහිටියහට පිළියම් කවරේ ද?

8. කාමනීත ජාතක යි.

313. උත්තම හස්ති නැමැති මේසයෙන් ද අග්‍ර වූ තුරඬක මාලාවන්ගෙන් ද සර (ඊතල) නමැති වර්ෂාවන් ඇති රට කරඬක මාලාවන්ගෙන් ද කඩුම්චි ඇත්තා වූ වේගයෙන් පරිත්‍රමණය කොට දඩි පහර දෙන යෝධයන්ගෙන් ද හාත්පසින් තක්සලා නම් නගරය වටකරන ලද්දේ ය.

314. නානාප්‍රකාරයෙන් මහානාද කරන්නා වූ තෙපි හස්තීන් හා සමග දුවවූ පනිවු. අද මහත් වූ භේෂ්ඨාවෙක් පවතීවා. ගර්ජනා කරන්නා වූ මේසයාගේ මුඛයෙන් නික්මෙන විදුලියක් මෙන් දුවන්නාහු නුවර වහා වට කරව.

9. පලායි ජාතක යි.

315. රජයෙහි මසුරපාදයෙහි නගන ලද ධවජ අපමණය. මාගේ සේනාව කෙළවර නැත්තේ ය. සමුද්‍රොලලඬකනයෙහි අසමත් කාකයා මෙන් සතුරන් වීසින් මැඩපිය නො හැක්කේ ය. පර්වතවලනයෙහි අසමත් වාකයා මෙන් මාගේ සේනාව කා වීසිනුත් විනාශ කොට නො හැක්කේ ය. මම අද තාසේ වුවත් වීසින් මැඩපිය නො හැක්කෙමි වෙමි.

316. (තාගේ) බාලභාවය ප්‍රකාශ නො කරව. කාසේ වූ පුරුෂයෝ රාජ්‍යය ගැන්වෙහි සමර්ථයෝ නො වෙත්. හුදෙක් ක්ලේශ දහයෙන් දවනු ලැබෙහි මා වළකන්නට නුසුදුස්සෙහි ය. හුදෙකලා ව හැසිරෙන ඇත් රජක්හු සම්පයට මෙන් එන්නෙහි ය. පාදයෙන් පුණු කළ හුණනළක් මෙන් හෙතෙමේ තා මැඩපුණු කෙරේ.

10. දුතිය පලායි ජාතක යි.

අටවැනි කාසාව වර්ගයි.

මහි උද්දතය:

උතුම් වස්ත්‍ර ඇති කාසාව ජාතකයැ, ආවායඨව්වනය දක්වන වූළනැඳිය ජාතක යැ, ක්ෂීණඵලවාක්ෂය දක්වන පුටහඟන ජාතකයැ. (වතුරොඩමම) කුම්භිල ජාතක යැ, උතුම් පුරුෂයා දක්වන ඛනකිවණ්ණන ජාතක යැ, (වඬක) කොසිය ජාතකය හා (මගධ) ගුරුපාණ ජාතක යැ, (තයොගිරි) කාමනීත ජාතක යැ, පලායි ජාතකය හා දුතියපලායි ජාතකයෙන් දසය වේ.

9. උපාහනවග්ගො

317. යථාපි කිංචා පුරිසසප්පසාහනා
සුඛස්ස අප්පාය දුඛං උදබ්බතෙ,
සමමාභිකතතා තලස්ස පපිළිතා
තසෙස්සව පාදෙ පුරිසස්ස බාදරෙ.
318. එවමෙව දුක්ඛලිතො අනරියො
නභිතාකවිජ්ජඤ්ඤා සුභඤ්ඤාමාදිය,
තමෙව සො තස්මි අනුතො බාදති
අනරියො චුච්චති පානදුපමොති¹.

1. උපාහනජාතකං.

319. එකවිතතිතොව අයමප්පො බාලො අපරිනායකො,
න හි චුජෙජන වාමෙන භොති සබ්බතකුමරහසි.
320. පුරිසුසහං මඤ්ඤමානා අහං චුජ්ජමකාමසි.
යොයං සබ්බචිතො යෙති ජිනනතතති යථා චුඡාති.

2. විභාජ්ජණජාතකං.

321. කාමං යතිං ඉච්ඡසි තෙන ගච්ඡ
විදේධාසි මමමති විකණ්ණකෙන,
හතොසි හතෙතන සවාදිතෙන
ලොලො ව මචේජ අනුබන්ධමානො.
322. එවමපි ලොකාමිසං මපතනොනා,
විහඤ්ඤති විතතවයානුචතති,
යො හඤ්ඤති ඤාතිසබ්බානමජෙති
චචජානුගො සොරිචි සුංසුමාරොති.

3. විකණ්ණකජාතකං.

9. උපාහත වර්ගය

317. පුරුෂයාහට සුවපිණිය යම්සේ මිලදී ගන්නා ලද (නපුරු කොට, කළ) උපාහතයෝ (පාවිහත්) දුක් එළවත් ද, ග්‍රීෂ්මයෙන් විශෙෂයෙන් තැවුණා වූ පාදයෙන් පිඩිත වූවාහු ඒ පුරුෂයාගේ ම පාදයන් කා වණකරන්නාහ.

318. එපරිද්දෙන් යම් මැ හිත කුලයෙක උපන්නා වූ අනාර්ය පුද්ගලයා ආචාර්යවරයාගෙන් විද්‍යාව හා ශ්‍රැතය ද ගෙන එහි ශ්‍රැතයෙන් හෙතෙමේ එය ම කරන්නේ ය. අනාර්ය පුරුෂයා උපාහතයක් බදුයි කියනු ලැබේ.

1. උපාහත ජාතක යි.

319. (මේ කුදු පුරුෂයා සමඟ පලාගිය මැනැවැයි යන) මේ කාරණය හුදෙකලාව සිතන ලද ද (මේ කුදු ඥාතවර්ගයෙන්) බාලය. (ස්වශක්තියෙන් යන්නට අපොහොසත් හෙයින්) අපරිණායකය. පින්වතිය, කොර වූ අත්පා ඇති කුදු හා සමාගමයට සුදුසු නො වෙහි.

320. කුදු පුරුෂයන්හට උතුමෙකැයි සිතන්නා වූ මම කුදු පුරුෂයා කැමති වීම්. ඒ මා කැමති කුදු පිඳින ලද තත් ඇති විණාදණ්ඩක් මෙන් හැකුළුණේ හෝවි.

2. විණාදුන ජාතක යි.

321. ඒකාන්තයෙන් (තෝ) යම් තැනෙක්හි කැමැත්තෙහි නම් එහි යට. මර්මස්ථානයෙහි හිසෙන් විදුනා ලද්දෙහි ය. මත්ස්‍යයන් අනුව ද්‍රවන්නා වූ ලොල් වූ තෝ බෙරවැසුම් සහිත වූ බත කරණ කොටගෙනා නටුයෙහිය.

322. ලෝකාමියැයි කියන ලද පක්‍ෂාකාමයට අනුව ද්‍රවන්නා වූ වික්කවසි වැ පවත්නාවූ පුද්ගලයා එපරිද්දෙන් ම වැනැයේ. හේ මත්ස්‍යයන් අනුව ද්‍රවන්නා වූ සුංසුමාරයා මෙන් නැ මිතුරන් මධ්‍යයෙහි වැනැයේ.

3. විකණණක ජාතක යි.

323. තිමෙව දුනි මකර යං කාමො ව්‍යගමා තස්සි,
සොයං අප්පට්ඨන්තිකො ඛරාජිත්තංව රෙරුකං.

324. අභිච්ඡා අතිලොභෙන අතිලොභමදෙන ව,
එවං භායති අසීකො අභංව අසිතාභුයා'ති.

4. අසිතාභුජාතකං.

325. සුඛා සරා වච්ඡන්තං සතිරණුඤ්ඤ සභොජනා,
යසී භුන්වා ව පින්වා වී සයෙය්‍යාථ අනුසසුකො.

326. සරා නානිභමානස්ස සරා නාභණ්ණො මුසා,
සරා නාදිනඤ්ඤාභස්ස පරෙසං අනිකුඛමතො
එවං ඡිද්ධා දුරහිතවං කො සරං පටිපජ්ජති'ති.

5. වච්ඡන්තජාතකං.

327. හද්දකො වත යං පක්ඛි ද්විජො කුමුදිසන්තිහො
වුපසනෙත්ති පකෙඛි මන්දමන්දෙව ක්කියති.

328. නාස්ස සිලං වීජානාථ අනඤ්ඤාය පසංසරං,
අමෙහ දිජො න පාලෙති තෙන පක්ඛි' න ඵන්ති'ති.

6. බකජාතකං.

329. කො හු ඛො භගවා හෙතු එකවෙව ඉධ පුත්තලෙ,
අතිව හදයං නිබ්බාති වික්ඛණ්ණොපි පසිදති.

330. පුලෙඛව සතතිවාසෙන පවුප්පනතිතෙන වා,
එවං කං ජායතෙ පෙමං උසල්ලංව යථොදකෙ'ති.

7. සාකෙකජාතකං.

1. රෙරුකං - මජ්ඣං, ස.ප.

2. භුන්වාපිච්ඡවා ව - මජ්ඣං, ස.ප.

3. සයෙය්‍යාසි - ස.ප.

4. පකෙඛ සි.

323. තා කෙරෙහි යම්බඳු වූ (මාගේ) කාමයෙන් (ධ්‍යාන බලයෙන්) පහවී ද ගුණවිශේෂය දැන් (මා නො කැමැති වූ කිහිපයකට පස්සේ දිවු) තෝ ම කෙළෙහි ය. කියතෙකින් සිඳින ලද ඇත්දළක් මෙන් (ධ්‍යානයෙන් ඔබන ලද) ඒ මේ ක්ලේශකාමය ප්‍රතිසන්ධාන නො කොට හැකි වී.

324. ඒ ඒ වස්තුවෙහි ලෝභ කරන තැනැත්තේ අධික ලෝභයෙන් ද අතීලෝභ සම්බන්ධ පුරුෂමයෙන් ද අසිතාහු නම් රාජකන්‍යාව කෙරෙන් පිරිහුණු මා මෙන් අභිලාෂිතාර්ථයෙන් පිරිහේ.

4. අසිතාහු ජාතක යි.

325. වචනබය, මධුරාහාර අනුභව කොට ද මධුර පානයන් පානය කොට ද යම් සිරියහනෙක්හි උකටලී නො ව හෝනෙහි ය. එසේ හෙයින් තීරණය සහිත වූ ද හෝජන සහිත වූ ද ගෘහයේ සුවයයි ගෘහ වර්ණය කළෝ.

326. උත්සාහවත් නො වන්නාහට ගෘහයේ නැත. බොරු කියන්නාහට ගෘහයේ නැත. නො ගන්නා ලද දවු ඇති මෙරමාහට දවුවම් නො කරන්නාහට ගෘහයේ නැත. මෙකී පරිද්දෙන් ජිදු ඇති දුරාරාධ්‍ය වූ ගිහිගෙට කවරෙක් නම් පැමිණේ ද? (නො පැමිණෙන්නේ මැයි)

5. වචනබ ජාතක යි.

327. හෙළැඹුල පෙනී බඳු පියාපත් ඇති මේ පක්ෂියා ඉතා යහපත් ය. සන්ත්‍රත් පියාපත් ඇතිව (මසුන් දෙය බලමින්) මඳින් මඳ ඉතා දුබල එකතුමෙන් සිතයි.

328. මොහුගේ ආචාරසීලයක් නො ම දැනුව නො දන ප්‍රශංසා කරව. පක්ෂියා අප නො රකී (මසුන්ගෙන් කවරකු අල්ලා ගනිමිද යි සිතන හෙයින්) පියා පත් නො සොලවයි.

6. බක ජාතක යි.

329. හාග්‍යවත්ති, මෙලොවැ ඇතැම් සුභලකු දුටුමකින් හදවත ඉතා නිවී යයි. සිත ද පැහැදේ. මීට හේතු කවරේ ද?

330. පෙර හවයෙහි එක් වූ විසීමෙන් වේවයි මේ හවයෙහි කළ හිතයෙන් වේවයි, මෙසේ ඒ ප්‍රේමය හටගනී. (මඬක් දියත් නිසා) දිගේ උපුල් හටගන්නා මෙනි.

7. සාකෙත ජාතක යි.

331. ඉඛ්ඛ ඵකපදං තාත අනෙකක්ඛපදනිසසිතං,
කිංඤ්චි සබ්බාතීකං චූඤ්චි යෙනතෙඤ්ච සාවයාමසෙ.
332. දසෙකියොක්ඛපදං තාත අනෙකක්ඛ පදසසිතං¹,
තඤ්ච සීලෙන සංග්ගතං ඛතතියා උපපාදිතං.
අලං මිනෙත පුබාපෙතං අමිත්තානං දුඛාය වාතී.

8. එකපදජාතකං.

333. ආසීවීසං මමං සනතං පව්ඨං කුමිනාමුඛං,
රුවවතෙ හරිතා මාතා යං මං බාදතති මච්ඡකා.
334. විදුම්පතෙව පුරිසො යාවස්ස උපකප්පති,
යද වණෙඤ්ඤ විදුම්පතති සො විදුතො විදුප්පති²ති.

9. හරිකමාකුජාතකං.

335. සබ්බො ජනො භිංසිතො පිඛ්ඛලෙන
තස්මිං මනෙ පව්චයං³ වේදයතති,
පියො හු තෙ ආසි අකණ්ණනෙතොතො
කසමා හු තං රොදයි ආරපාල.
336. න මෙ පියො ආසි අකණ්ණනෙතොතො
භායාමි පව්වාගමනාය හස්ස
ඉතො ගතො භිංසෙය්‍ය මච්ඡුරාජං
සො භිංසිතො ආනෙය්‍ය සුත ඉධ.
337. දඛෙතා වාහසභසෙකති සිතොතො ඝට්ඨතෙති සො,
පරික්ඛතා ව සා භුමි මා භාසි නාගමිස්සති⁴ති.

10. මහාපිඛ්ඛලජාතකං.

උපාහනිවග්ගො නිවමො.

තස්සසුද්දනං:

වරුපාහනාමුජ්ජවිකණ්ණකතො
අසිනාභුයා පඤ්චම වච්ඡනතො,
දීජපෙමවරුක්ඛම ඵකපදං
කුමිනාමුඛපිඛ්ඛලකෙන දසාති.

1. පදනිසසිතං - සිවු.

2. "විදුම්පතෙතිපි පාඨයා, අයමෙවතො, විදුම්පතතිපි පඨනති තස්සතො න යමෙති"

අට්ඨකපා.

3. පව්චයා-සි.

4. අට්ඨකපායං පන, කසමා කුචනති පාඨයා.

331. පියාණෙනි, අයදීම යම් පදයකින් දියුණුව අස්වන්නමෝ ද එබඳු අරුතැති පද සංග්‍රහ වූ එක පදයක් කිව මැනැව්.

332. දරුව (ඒ) ලාභෝත්පාදක ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත වියා සම්බිභාන අනෙකාර්ථනීයත්ව පදය යි එද සිලයෙන් සංයුක්ත වූයේ ඝණාතියෙන් සමුපේත වූයේ මිතුරන් සැපවත් කරන්නටත් සතුරන් දුක් පත් කරන්නටත් සමර්ථ වේ.

8. එකපද ජාතක යි.

333. විෂදළ ඇති මා කෙමිනවුවට (කෙමිනෙහි කටට) පිවිසි කලා යම්බඳු මා මාලුවෝ කන් ද, නිල්මැඩ්දෙන මව කොට ඇතිය, තොපට එය රැස්තේ ද?

334. යම්තාක් ඔහුට ඵෙස්වයාසී සමාදායී ඇත් ද ඒ තාක් පුරුෂයා (මෙරමා) පහරතේ මැයැ. යම් කලෙකැ සෙස්සෝ ඵෙස්වයාසීයෙහි සිට පහරින් ද. (එකල) පහරන ලද හේ පහරනා ලැබේ.

9. හරිතමාතු ජාතක යි.

335. පිංගල රජු විසින් සියලුදෙනා නිංසා කරනු ලැබිය. ඔහු මළ කලා (ජනයා) ප්‍රීත වෙත්. දෙරවුපාලය, පිඟුවන් ඇස් ඇත්තා තට ප්‍රිය වී ද? කවරගෙයින් තෝ හඬන්නෙහි ද?

336. පිඟුවන් ඇස් ඇති රජ මව ප්‍රිය නො වේ. ආපසු ඔහුගේ පෙරළා පැමිණීමට බිය වෙමි. මෙලොවින් ගිණේ මෘත්‍යුරාජයාට (යමරජුට) නිංසා කරන්නේ යැ පිඬින වූ ඒ මෘත්‍යුරාජ යළි මෙහි ගෙනෙන්නේය.

337. හේ දර ගැල් දහසකින් දවන ලද්දේය. දිය කළ සියයකින් තෙමන ලද ඒ බීම ද සාරා දමන ලද, නො බව හේ පෙරළා නො එන්නේ යි.

10. මහාපිංගල ජාතක යි.

නවවැනි උපාහන වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

උපාහන ජාතක යැ, කුද උකුමැයි සිතු විණායුත ජාතක යැ, විකණ්ණක ජාතක යැ, අසිතාභු ජාතක යැ, පස්වැනි වච්ඡනට ජාතක යැ, (දිජ්) බක ජාතක යැ, උත්තම ප්‍රේමය පවසන සාකෙක ජාතක යැ, එකපද ජාතක යැ, (කුමිනාමුට්) හරිතමාතු ජාතකය හා මහාපිංගල ජාතකයෙන් දසය වේ.

10. සිගාලවග්ගො

338. සිගාලො මානස්සොඤ්ඤාච පරිවාරෙන අස්සකො,
සාපුණි මහතිං භූමිං රාජාසි සබ්බද්ධිනං.
339. එවිමෙවං මනුසොසසු යො හොති පරිවාරවං,
යො හි තස්මි මහා හොති සිගාලො විය ද්ධින'නති.

1. සබ්බද්ධි'ජාතකං.

340. බාලො වතායං සුනාමො යො වරතං න ඛාදති,
බන්ධනා ච පමුණෙඤ්ඤා¹ අසිනො ච සරං වජ්ජ.
341. අට්ඨිතං මෙ මනසම් මෙ අරො මෙ හදයෙ කතං,
කාලංඤ ජතිකබ්බාමි යාච පඤ්ඤපතු ජනොති.

2. සුනාමජාතකං.

342. සත්තතතතිං සුමධුරං රාමණෙය්‍යං අචාවයිං,
යො මං රබ්බථති අවෙහති සරණං මෙ හොති කොසිය.
343. අහං තං සරණං සමුච අහමාවරිය පූජකො,
න තං ජයිසසති සිසෙසා සිසසමාවරිය ජෙසසයි'ති.

3. ගුතතිලජාතකං.

344. යං පසසති න තං ඉච්ඡති
යඤ්ච න පසසති තං කිර ඉච්ඡති,
මඤ්ඤාමි ටීරං වරිසසති
න හි තං ලච්ඡති යං යො ඉච්ඡති.

1. පරිවාරිනො-භි.

2. සබ්බද්ධි - සතා.

3. "පමුණෙඤ්ඤාති පමොවෙය්‍ය, අයමෙව වං පාමො.

10. සිංහල වර්ගය

338. පිරිවර නිසා මානසෙන් තද වූ සිවලා තව තවත් පිරිවර කැමති වූයේ, මහත් සම්පත්තියට පැමිණියේ ය. දළැති සියලු සතුන්ට රජ විය.

339. එසේදී මෑ මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි පිරිවර ඇත්තේ වේ ද, හේ දළ ඇතියන්ට රජ වූ හිවලා සේ ගරු කළයුතු වේ. (සිවල්හු සෙයින් පිරිවර නිසා වැනසේ යි සේයි)

1. සබ්බද්ධ ජාතක යි.

340. යමෙක් වරපට නොකෑ නම් ඒ මේ සුනඛ තෙම එකත්තෙන් මුළු වූයේ වෙයි. බන්ධනයෙන් මිදුණේ සුභිතව ගෙට යන්නේ යැ.

341. තොප කියන දය මාගේ සිත්හි පිහිටියේ යැ. යළි ඒ තොප විසින් මාගේ හෘදයෙහි කරන ලද පලා යන්නට නිසි කල් බලමි. යම්තාක් මේ ජනතෙමේ නිද්‍රේපගත වෙවා.

2. සුනඛ ජාතක යි.

342. තත් සතක් ඇති ඉම්බිරි රමණිය වූ විණා ගායනය ඉගැන්විමි. ඒ (ශිෂ්‍යයා) මා රහමඩලට (වාද පිණිය) කැඳවයි. ශක්‍රය මට පිහිට වන්න.

343. මිතුර, මම තොපට පිහිට වෙමි. මම ඉරුන් පුදන්තෙක්ම ඒ ශිෂ්‍යයා නො දිනන්නේ ය. ඇදුරු තෙම (සිසුහු) දිනන්නේය.

3. ඉන්තිල ජාතක යි.

344. යමක් දකී ද එය නො කැමැති ය. යමක් නො දකී ද එය කැමැති ය. (ජලයෙන් විනිර්මුක්ත වූ ගඟාවක් සොයමින් බොහෝ කල් ඇවිදින්නේය යි සිතමි. යමක් හේ කැමැති ද එය නො ලබන්නේ ය.

345. යං ලහනි න තෙන තුස්සති
 යං පඤ්ඤති ලභං භිලෙති,
 ඉවාහි අනන්තභොවිරා
 විනිවුජානං¹ නමො කරොමසෙති.

4. විනිවුජජාතකං.

346. කාලො සසති භූතානි සංඛාතොව සහකතා,
 යො ව කාලසයො භූතො ස භූතපවතිං පථී.
 347. ඛහුනි තර්ථිසානි ලොමසානි බ්‍රහ්මානි ව,
 ථිවාසු පථිමුක්ඛානි කොවිදෙවෙසු කණ්ණෙවාති.

5. මූලපරියායජාතකං.

348. භතඤා කුඤ්ඤා වධිඤා ව දෙති දනං අසඤ්ඤතො,
 ඵදිසං භක්ඛං භුඤ්ජමානො ස පාපෙන උපලිප්පති.
 349. පුක්ඛදුරම්භි වෙ භතඤා දෙති දනං අසඤ්ඤතො,
 භුඤ්ජමානොපි සපාසඤ්ඤ න පාපෙන උපලිප්පති²ති.

6. තෙලොවාදජාතකං³.

350. අඤ්ඤා පාදඤ්ජලි සංඛෙ පඤ්ඤය අතිරොචති,
 තරා හි ඔට්ඨං භඤ්ජති උත්තරිං නූන පස්සති.
 351. නායං ධම්මං අධම්මං වා අසානාසංච බුද්ධානි,
 අඤ්ඤත්‍ර ඔට්ඨතිඤ්ඤාගා නායං ජානාති කිඤ්ඤිතානි.

7. පාදඤ්ජලිජාතකං.

352. සංඛෙහි කිංසුකො දිට්ඨො කිංකේඤ්ඤා⁴ විවිතිවුජප,
 න හි සංඛෙසු යානෙසු සාරථී පරිපුඤ්ජිතො.

1. විනිවුජානං - සතා.
 2. ඛාලොවාද - මිඡසං සතා.
 3. කිංකේඤ්ඤා - නා.

345. යමක් ලබා දුන් තුටු නොවේ, යමක් පතා ද ලද දෙය පිළිතුල් කරයි. ආසාව අනන්ත අරමුණු ඇත්තේ ය. පහ කළ ආසා ඇත්තවුන්ට නමස්කාර කරමු.

4. විනිවිස් ජාතක යි.

346. කාලය තමා හා සමග හැම සතුන් මැ කයි. කාලය කැ යම් සත්ත්වයෙක් ඇද්ද, ඒ සත්ත්වයා භූතපවති සම්බන්ධතා කෘෂ්ණාව දරී.

347. බොහෝ ලෝම ඇති මහත් වූ ගෙල හා බැඳි නර ශීර්ෂයෝ බොහෝ වෙති. මොවුනතුරෙහි කිසිවෙක් මැ කන් (ප්‍රඥාවන් නැණවත්තු) ඇත්තේ යි.

5. මූලපරියාය ජාතක යි.

348. දුශ්ශීලයා පහර දී, ක්ලාන්තකරවා මරා දන් දේ ද, එබඳු දන් වළඳන ඒ පුද්ගලයා ද පාපයෙන් තැවැරේ.

349. ඉදින් දුශ්ශීල තෙම අඹුදරුවනුදු මරා දන් දේ ද, එය වළඳන ප්‍රඥවන්තයා පාපයෙන් නො තැවැරේ.

6. කේලෝවාද ජාතක යි.

350. පාදඤ්ඤි කුමාරයා ඒකාන්තයෙන් ම අප හැමට වඩා ප්‍රඥාවෙන් ඉතා බබළයි. එය එසේ මැ යැ. කොල් බිඳීයී, මතුයෙහි අන් කරුණක් ඒකාන්තයෙන් බලයි.

351. මේතෙම (පාදඤ්ඤි කුමාරයා) දහම ද නො දහම ද දියුණුව ද පිරිහීම ද නො දනී. කොල් බිඳීම වීනා අන් කිසිවක් නො දනී.

7. පාදඤ්ඤි ජාතක යි.

352. හැමදෙනා විසින් කැලගස දක්නා ලද. මේ කරුණෙහි කුමට සැක කරවූ ද? සියලු තන්හි (කැලගස පෙන්නු අවසරාවන්හි) රියැදුරා නො විචාරන ලදී.

353. එවං සඤ්ඤාති සුභංගාති යෙසං ධම්මා අජානිතා,
තෙ වෙ ධම්මෙසු කඛ්ඛිනාති කිංසුකස්මිං භාතරො'ති.

8. කිංසුකොපමජාතකං.

354. එකපුත්තකො හව් සසසි
ත්වං ච නො භෙසසසි ඉසසරො කුලෙ,
ඔරොහ දුමසමා සාලක
එති දනී සරකං වජෙමසෙ.
355. නානු මං හදයෙති මඤ්ඤසි
යඤ්ඤ මං හනසි වෙච්චයධිසා,
පක්කඤ්ඤවනෙ රමාමසෙ
ගව්ස් ත්වං සරකං යථාසුමනති.

9. සාලකජාතකං.

356. අයං ඉසි උපසමසංයමෙ රතො
සත්තිවංසති සිසිරභයෙන අධීතො,
හත්තු අයං පච්ඡතුමං අගාරකං
විනොතු සිතං දරථඤ්ඤ කෙවලං.
357. නායං ඉසි උපසමසංයමෙ රතො,
කපි අයං දුමවිරසාබගොවරො,
සො දුසකො රොසකො වාපි ජලෙමා
යවෙ වජෙ ඉමඤ්ඤ දුසයෙ සරතති.

10. කපිජාතකං.

සිගාලවග්ගො දසමො.

කඤ්ඤානං:

අථ රාජාසිගාලවරො සුනංඛො
තථා කොසිය ඉවත්ති කාලසයො,
අථ දනවරොවංසි සාරථිනා
පුනාපවනඤ්ඤ සිසිරකපි දස.

දුකනිපාතො නිට්ඨිතො.

වග්ගාදානං:

දඤ්ඤා¹ වග්ගං අපරෙන සත්ථං.
කලාභංගවග්ගං සදිසො ව රුහකං,
නතංදඤ්ඤා² බිරනාත්මහකං පුන
කාසාට්ඨපාහනසිගාලකෙන දසා'ති.

1. දඤ්ඤා-නා.

2. හනතං-නා.

353. එපරිදි සියලු විදර්ශනා ඥානයෙන් යම් කෙනෙකුන් විසින් ස්වර්ණායතනාදී ධර්මයෝ නො දන්නා ලද ද ඔවුහු එකානන්තයෙන් කැලහස පිළිබඳ සැකකළ සොහොයුරන් සේ ධර්මයන්හි සැක කරත්.

8. කිංසුකොපම ජාතක යි.

354. සාලකය, තෝ එකම පුතා වූයෙහි ය, අපගේ ගෙහි අධිපති වන්නෙහි ය. රුකින් බසිති, එව දුන් ගෙට යමහ.

355. මා තොපගේ මිතුරෙකු යි සිතති ද? යම් හෙයකින් උණ යටියෙන් මා පහළෙහි ද, එ හෙයින් තොප හා නො එම්. විළිකුන් අඹ උයන්හි රමණය කරමහ. තෙළි සුවසේ ගෙට යව.

9. සාලක ජාතක යි.

356. රාගාදී කෙලෙසුන් සන්සිද්ධියෙහි ඇලුණු මේ තවුස් සිතල නිසා හටගත් බියෙන් පෙළුණේ (ගෙදර) සිටී. අනේ මේ තවුස් මේ ගෙට පිවිසේවා! සියලු සිත පිඩා දුරු කෙරේවා!

357. මේ කෙලෙස් සන්සිද්ධියෙහි ඇලුණු තවුසෙක් නො වෙයි. මේ වෘක්කයාටා ගෝවර කොට ඇති වදුරෙකි. හෙතෙම ගිය ගිය තැන මල මූ කිරීම ආදියෙන් දූෂණය කරන්නෙකි, කිපෙන්නෙකි, ලාමකයෙකි. ඉදින් පිවිසියේ වී නම් මේ ගෙය ද දූෂණය කරන්නේ යි.

10. කපි ජාතක යි.

දහවැනි සිංහල වර්ගයි.

එහි උද්දනය

සිව්ලා රජ වූ සබ්බද්ධ ජාතක යැ, සුනම් ජාතක යැ, එසේමැ (කොසිය) භුන්තිල ජාතක යැ, (ඉවුන්ති) විනිවුස් ජාතක යැ, (කාලසසො) මුලපරියාය ජාතක යැ, තෙලොවාද ජාතක යැ, (ඔට්ට) පාදඤ්චි ජාතක යැ, (සාරථීනා) කිංසුකොපම ජාතකයෙන් හා සාලක ජාතක යැ, කපි ජාතකය යන මෙයින් දසය වේ.

දුක නිපාණය නිමිසේ යි.

වර්ග උද්දනය:

දළුභ වර්ගය ද, අනාභ වූ සත්ත්ව වර්ගය ද, කල්‍යාණ ධර්මවර්ගය ද, අසද්ධි වර්ගය ද, රුහක වර්ගය ද, නතංදළුභ වර්ගය ද, යළි බිරණ-කාමික වර්ග ය ද, කාසාව වර්ගය ද, උපාහන වර්ගය ද, සිංහල වර්ගය ද යන මෙයින් වර්ග දසය වේ.

විකතිපාතෝ

1. සංකප්පවග්ගො

358. සංකප්පරාගධොතෙන විතකනතිසිතෙන ව,
නාලංකිතෙන හද්දෙන න උසුකාරකතෙන ව.
359. න කණ්ණියනමුත්තෙන නපි මොරුපසෙව්නා,
තෙනමි හද්දෙ විද්දො සංකප්පවිද්දනිනා.
360. ආවෙධස්සන පස්සාමි යතො රුහිරමස්සවෙ,
යාව අයොනියො වීක්කං සයං මෙ දුක්ඛමාහත'නති.

1. සංකප්පජාතකං.

361. අජ්ජාපි මෙ තං මනසි¹ යං මං තං තිලමුට්ඨියා,
බාහාය මං ගහෙතොන ලට්ඨියා අනුනාළයි.
362. නනු ජීවිතෙ න රමයි යෙනාසි ප්‍රාණමණාගතො,
යං මං බාහං ගහෙතොන තික්ඛතං අනුනාළයි.
363. අරියො අනරියං කුඛොතං යො දණ්ණං නිසෙධති,
සාසනස්ස² න තං වෙරං ඉති නං පණ්ණිනා විදුති.

2. තිලමුට්ඨිජාතකං.

364. මමනකපානං විපුලං උළාරං
උපපජ්ජතිමස්ස මණ්ණස්ස හෙතු,
තං තෙ න දස්සං අතියාවකොසි
න වාපි තෙ අස්සමං ආගමිස්සං.
365. සුසු යථා සංකරධොතපාණි
නාසෙසි මං සෙලං යාවමානො,
තං තෙ න දස්සං අතියාවකොසි
න වාපි තෙ අස්සමං ආගමිස්සං.

1. සරසි - මණ්ණ.

2. සාසනං තං-මණ්ණං, සනා,

නිකනිසා නය

1. සඛිකප වර්ගය

358. කාමචිතර්ක සම්ප්‍රයුක්ත රාගජලයෙන් දෝනා ලද විතර්ක ශිලායෙහි මුවක් තැබූ, නො සැරසූ හි වඩුවකු විසිනුදු නො කළ -

359. දකුණු කන්සිඵව දක්වා ඇද නො හැරියාවූ ද මොනරපත් ආදියෙන් නො සාදන ලද සියලුම දවන්තා වූ ඒ කෙලෙස් ඊයෙන් (මගේ) තදවත විදින ලද්දේ -

360. විදිනා ලද කැනකුදු ලේ වැගිරෙන කැනකුදු නො දක්මි. ඉතා අනුවණ ලෙසින් සිත වැඩි ද එහෙයින් මා විසින් මේ දුක පමුණුවා ගන්නා ලදී.

1. සංකප්ප ජාතක යි.

361. තලම්ටක් නිසා මා අත්කරගත්වා තෙපි මා උණ ලියෙන් කැඳුනු ද, අද දක්වා ඒ පහර මා සිත්හි ඇත.

362. බමුණ, යම්බදු මගේ අත්කරගත්වා තෙවරක් කැඳුනු ද, (මෙහි) පැමිණි හෙයින් ජීවිතයෙහි නො ඇලෙකි සිතමි.

363. යම් ආර්යයෙක් නො කටයුතු කරන්නහු දඩුවමින් වළකා ද එය හික්මවනු පිණිසය. වෙර පිණිස නො වේ යයි පඩිවරු දනිති.

2. තිලමුඬි ජාතක යි.

364. මේ මාණිකා රත්නය නිසා මට උදර වූ බොහෝ ආහාරපාන උපදී. තොපට එය නො දෙමි. පමණ ඉක්ම යාවකු කරව, එසේ හෙයින් තොපගේ අසපුවට ද යළි නො එන්නෙමි.

365. තෙල් පහණ උලා මුවහත් කළ කඩුවක් ගත් තරුණයකු මෙන් තෙපි මැණික්ගල ඉල්ලනුයේ මා තැනි ගැන්වූහ, අධිකව යාවකු කරව, තොපට එය නො දෙමි. තොපගේ අසපුවට ද යළි නො එන්නෙමි.

366. න තං යාචෙ යසා පියං ජිහිංසෙ
දෙසෙසා හොති අතියාවනාය,
නාගො මණි යාවිතො බ්‍රාහ්මණෙන
අදක්‍ෂනංයෙව තදජ්ඣගමා'ති.

3. මණිකණ්ඩජාතකං.

367. භුක්වා තිණපරිසායං භුක්වා ආවාමකුණ්ඩකං,
එතං තෙ භොජනං ආසි කසමාදති න භුක්‍රසි.
468. යත් පොසං න ජානනති ජාතියා වීතයෙන වා,
පත්‍ර තත් මහාබ්‍රහ්මෙ අපි ආවාමකුණ්ඩකං.
369. තිණො ඔබ් මං පජානාසි යාදිසායං හස්සනමො,
ජානනොසා ජානමාගමම් න තෙ හක්ඛාමි කුණ්ඩකහරී.

4. කුණ්ඩකකුට්ඨිසිනධවජාතකං.

370. යාව සො මත්තමඤ්ඤසි භොජනසම් වීභබ්බමො,
තාව අද්ධානමාපාදි මාතරඤ්ඤ අපොසයි.
371. යතො ව ඔබ් බහුතරං භොජනං අපඤ්චපාහරී
තතො තතෙව සංසිදි අමත්තඤ්ඤ හි සො අහු.
372. තත්මා මත්තඤ්ඤතා සාධු භොජනසම් අභිභුතෝ,
අමත්තඤ්ඤ හි සිද්ධතී මත්තඤ්ඤව න සිද්ධරතී.

5. සුක්කජාතකං.

373. ජරුදපානං ඔණමානා වාණිජා උදකජ්ඣිකා,
අජ්ඣගංසු ආයො ලොහං තිප්පසිසඤ්ඤ වාණිජා:
රජතං ජාතරූපඤ්ඤ මුත්තා වෙථරියා බහු.
374. තෙ ව තෙන අසත්තකුට්ඨං හිමයො හිමයො අබාණිසු,
තෙ තත්වාසිවිසො සොරො තෙජසයි' තෙජසා හති.

1. "පාළිය පන අභිධම්මානි ලිපිතං. තතො අයං අවධානමාපාදොව සුඤ්ජනරො"

2. තෙජසි - සිඳු.

366. යමකුට යමක් ප්‍රිය යයි දන්නේ ද එය නො ඉල්ලන්නේය. අධික යාවනයෙන් ආවේණිය වෙයි. බමුණුහු විසින් මැණික අයදනා ලද නාරජ එතැන් පටන් නො දැක්මට මැ පැමිණියේ යි.

3. මණිකණ්ඩ ජාතක යි.

367. (අශ්ව වෘෂභාදීන්) කා ඉතිරි වූ තණ ද කැඳබත් ද කා වැඩුණ හෙයින් මෙය තව හෝජනය විය. දෑන් එය කුමක් හෙයින් නො කන්නේ ද?

368. බමුණුකුමනි, යම් තැනෙකැ බොහෝදෙනා උපකින් උසස් බව හා ආචාරශීලයෙන් යුතු බව නො දකිත් ද එහි දී කැඳවතුර ද කුඩු ද පරිභෝග කරමි.

369. ඔබ වනාහි මා ශ්‍රේෂ්ඨ අශ්වයෙකැයි හොඳින් දන්නෙහි ය. දන්නකු වන ඔබ වෙත පැමිණ දන්නෙක් වන මම ඔබේ කුඩු නො කමි.

4. කුණ්ඩකකුට්ඨි සින්ධව ජාතක යි.

370. ඒ කුරුල්ලා යම් තාක් ආහාරයෙහි පමණ මෙතරමය යි දන සිටියේ ද, එතෙක් ජීවත් විය. මා පියන් ද පෝෂණය කෙළේය.

371. යම් කලෙකැ ඒ කුරුල්ලා අහරෙහි පමණ නො දන්නේ ද අධික ලෙස ආහාර අනුභව කෙළේ ද, එකලා මුහුදෙහි ම හැටුණේය.

372. අහරෙහි පමණ නො දන්නෝ යම් හෙයකින් ගිලෙද් ද, දන්නෝ නො ගිලෙද්ද, එහෙයින් අහරෙහි පමණ දැනීමත් එහි ගිවු නො වීමත් මැනවි.

5. සුක ජාතක යි.

373. දියෙන් ප්‍රයෝජන ඇති වෙළෙන්දෝ පැරණි ළිඳක් සාරත්තාහු කළයකඩ, තඹ, ඊයම්, පිදී, රන්, මුතු හා දියමන්ති ද ලදහ.

374. එයින් අසතුටු වූ ඔවුහු වැඩි වැඩියක් සැරූහ. එහි (ළිඳෙහි) හුන් දරුණු තෙදැති නයා තෙදින් (වියෙන්) ඔවුන් නැසී ය.

375. තසමා බලෙණ නාතිබලෙණ අතිබාතං හි සාපකං,
බාතෙන ව ධනං ලඞ්ඛං අතිබාතෙන නාසිතතති.

6. ජරුද්ධානජාතකං.

376. නායං සරානං කුසලො ලොලො අයං වළිමුලො,
කතං කතං බො දුසසයා එවං ධම්මමිදං කුලං.
377. නයිදං චික්ඛවතො ලොමං නායං අසාසාසිකො මිගො,
සසං මෙ ජනසංකුත නායං කිංකුචි චිජානති.
378. න මාතරං වා පිතරං භාතරං හගිණිං සමං,
භරෙයා තාදියො පොසො සිට්ඨං දහරෙරන මෙති.

7. ගාමණිවණ්ඩජාතකං¹.

379. යාවතා වජ්ජිමසුරියා පරිහරණී දිසාභනනී විරොචනා,
සංඛෙව දසා මජ්ඣානු යෙ පාණං පයච්ඡිසස්සිතා.
380. න කභාපණවසෙසන තිසාරි කාමෙසු විජ්ජති,
අපසසාද දුට්ඨා කාමා ඉති විඤ්ඤාය පණ්ඨිතො.
381. අපි දිඛෙසු කාමෙසු රතීං සො නාධිගච්ඡති,
තණ්හකුසලතො භොති සමමාසමුද්ධිසාවකො'ති.

8. මන්ධාකුජාතකං.

382. නයිමසස විජ්ජාමයමපී කිංකුචි
න බන්ධුවො නො පන තෙ සභායො,
අථ මකන වලංගුණික නිරිට්ඨවෙජා
තෙදණ්ඩිකො භුඤ්ජති අග්ගපිණ්ඩං.

1. ගාමණිවතු - මජ්ඣං, ෩.

375. එහෙයින් සාරන්න. පමණට වඩා නො සාරන්න. පමණ ඉක්මවා සැරීම ලාමකය, (හෙවත් මෝඩ කමකි.) සැරීමෙන් ධනය ලදී. පමණට වඩා සැරීමෙන් නසන ලදී.

6. ජරාදායන ජාතක යි.

376. මේ විලිඬුවා නිවාස තනන්නට දක්ෂයකු නොවේ. මෙතෙම කළ කළ දේවල් දුෂණය කිරීමේ ලෝලයෙකි. මේ වසුරු කුලය නම් (කළ දෙය දුෂණය කිරීම වැනසීම යන) මෙබඳු ස්වභාව ඇත්තේය.

377. විමර්ශන ඝනයෙන් යුක්තයකුට මෙබඳු රළුලොම් නැත. මේ මෙරමා අස්වසන්නාවූ මෘගයකු නොවේ. මොහු කිසිත් නො දනිය යි ජනසඟ්ග රජතුමා විසින් මට අනුසාසනා කරන ලදී. හෙවත් කියන ලදී.

378. එබඳු වසුරු ජාතික සත්ව තෙමේ මව, පියා, සහෝදරයා සහෝදරිය හෝ යහළුවකු පෝෂණය නො කරන්නේය යි දශරථ රජු විසින් මට මේ ශාස්ත්‍රය කියන ලදී.

7. ගාමණිවණ්ඩ ජාතක යි.

379. සඳහිරු දෙදෙනා යම් පමණ තැන් මෙර පැදකුණු කෙරෙද්ද යම් පමණ දිසා බමුළුවත් ද, යම් පමණ බබළන ස්වභාවය ඇත්තාහු ද ඒකාක් තනති පොළොව ඇසුරු කොට වෙසෙන යම් පමණ මනුෂ්‍ය ප්‍රාණිහු වෙත් ද ඔහු හැම දෙනා මනසාතු රජුගේ දයයෝ යැ.

380. කහවත්තු වැස්සෙන් පවා කාමයෙහි තෘප්තියක් නො පෙනේ. කාමයෝ අල්ප ආත්මාද ඇත්තාහ යි ද, දුකට හේතු වන්නාහයි ද මෙසේ පණ්ඩිත තෙම දනෑ.

381. හේ (පණ්ඩිතයා) දිව්‍ය වූ කාමසම්පතෙහි දු ඇල්මට නො පැමිණේ. සම්මායම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක නිවනෙහි ඇලුණේ වෙයි.

8. මන්ධාකු ජාතක යි.

382. විද්‍යාවෙන් නිපද වූ කිසිවක් මේ කාපසයාට නැත. කොපහේ නැගෙක් හෝ යහළුවෙක් හෝ නොවේ. ත්‍රිදණ්ඩයක් ඇති තිරිච්චව්‍ය නම් වූ මෙතෙම කවර කරුණක් නිසා බොහෝ රසැති අග්‍රහෝජනය වළඳන්නේ ද.

383. ආපාසු මෙ පුද්ධපරාජිතස්ස
ඵතස්ස කන්ධා විචනස්මි කොරෙ,
පසාරයි කිව්වතස්ස පාණිං.
තෙත්තුදතාරිං දුට්ඨමපරෙතො.
384. ඵතස්ස කිව්වන ඉධානුපතො
වෙසායිතො විසයා පිට්ඨොකො,
ලාභාරහො තාන කිරිට්ඨවෙණ්ඨා¹
දෙරස්ස මහාගං යජනංඤ්ඤි ය ඤ්ඤිතති.

9. කිරිට්ඨව්වජාතකං.

385. යස්සන්ධා දුරමායනති අම්බනමපි යාවිතුං,
තස්සදුරස්සහං දුතො මා මෙ කුජස්සි රජෙසහ.
386. යස්ස දිවා ච රතො ච විසමායනති මාණ්ඩා
තස්සදුරස්සහං දුතො මා මෙ කුජස්සි රජෙසහ.
387. දදම් තෙ ප්‍රාණමණ් රොහිණිනං.
ගවං සහස්සං සහ පුබ්බවෙන,
දුතො හි දුතස්ස කථං න දජ්ජං.
මයමෙ තස්සෙව හවාම දුතා'ති.

10. දුතජාතකං.

සමුත්ථප්පව්ගගො පඨමො.

තස්සදුතා:

උසුකාරවරො කිලමුට්ඨිමණි
භයරාජ්ඣිභක්කමආසිවිසො,
ජනසන්ධිකභාපණ්ඩස්ස පුන
කිරිට්ඨ පුන දුතවරෙන දස.

1. කිරිට් - මජ්ඣං, කිරිට් - සතා.

383. සටන්ත් පරදවන ලද්දේ ජලය රහිත බියකරු වනයෙහි හුදෙකලාව විපතට පත් මට ආපදයෙහි ළිඳෙන් ගොඩ එන්නට අත දිගු කෙළේය. ඒ උපකාරය නිසා දුකින් පෙළුණු මම ගොඩ ආවෙමි.

384. මේ තාපසයාගේ උපකාරයෙන් මෙහි පැමිණියෙමි. පරලොවෙන් මිදී මෙලොව වසමි. දරුව, නිරිටවච්ඡ නවුසා ලාඛ (සිවුපසය) ලබන්නට නිස්සෙකි. පරිභොග කටයුතු දේ ද, යාග කිරීමට ගන්නා යාගද්‍රව්‍ය ද දෙවු.

9. නිරිටවච්ඡ ජාතක යි.

385. යමක්හු සඳහා සතුරාගෙන් වුව ද යමක් ඉල්ලා ගන්නට දුරයානයකට වුව යෙන් ද, මම ඒ උදරයාගේ දුතයෙක්මි. රජතුමනි මට නො කීපුන මැනැවි.

386. සත්තියෝ රූ දවල්හි යම් උදරයක්හුගේ වසඟයට යෙන් ද මම ඒ උදරයාගේ දුතයෙක්මි. රජතුමනි මට නො කීපුන මැනැවි.

387. ඔවුණ, වෘෂභ රාජයකු සහිතව රතු පැහැති ගවයන් දහසක් තොපට දෙමි. දුතයෙක් දුතයකුට කෙසේ නො දෙන්නේ ද? අපි ද ඔහුගේ ම (උදරයාගේ) දුතයෝ වෙමු.

10. දුත ජාතක යි.

පළමුවන සංකප්ප වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

උපිකාරය පවසන සංකප්ප ජාතක යැ, තිලමුට්ඨි ජාතක යැ (මණි) කණ්ඩ ජාතක යැ, අස්වජකු ඇති කුණ්ඩකකුච්ඡිකිට්ඨ ජාතක යැ, (විහබගම) සුක ජාතක යැ, ආශීවිෂයකු ඇති ජරාදපාන ජාතක යැ, ජනයන් රජු ඇති ගාමණිවිණ්ණ ජාතක යැ, යළි කතවනු වැසි සඳහන් මන්ඩාකු ජාතක යැ, නිරිටවච්ඡ ජාතක යැ, යළි දුත ජාතකයෙන් දහය වේ.

2. පද්මමුඛයෙහි

388. යථා කෙසා ච මසු ච ජිකා ජිකා විරුහති.
එවං රුහතු කෙ නාසා පද්මං දෙහි යාවිතො.
389. යථා සාරදිකං ජිජං චෙකෙහි වුකතං විරුහති,
එවං රුහතු කෙ නාසා පද්මං දෙහි යාවිතො.
390. උභොපි පලපජෙනෙහි අපි පද්මානි දක්කති,
වජ්ජං වා කෙ න වා වජ්ජං නස්සි නාසාය රුහනා,
දෙහි සමම පද්මානි අහං යාවාමි යාවිතො.

1. පද්මජාතකං.

391. පාණි ටෙ මුද්දකො වසස නාගො වසස සුකාරිතො,
අපකිකාරො ච වසෙසයා අථ නුත කද සියා.
392. අතලා මුද්දකොසා දුප්පරා තා¹ නදිසමා,
සිද්ධති නං විදිවතා අරකා පරිවජ්ජමෙ.
393. යං එතා උපසෙවනති ජකුසා වා ධනෙන වා,
ජාතවෙදො සංකයානං ටිපං අනුදහනති නකති.

2. මුද්දපාණිජාතකං.

394. අභිජ්ජමානො වාරිකම් සයං ආගමමි ඉභ්බියා,
මිසසිහාවිස්ථියා ගතංවා සංසිද්ධි මහණණ්ඩෙ.
395. ආවට්ඨති මහාමායා මුහම්මරියවිකොපනා,
සිද්ධති නං විදිවතා අරකා පරිවජ්ජමෙ.
396. යං එතා උපසෙවනති ජකුසා වා ධනෙන වා,
ජාතවෙදො සංකයානං ටිපං අනුදහනති නකති.

3. මුලලප්පලොභනජාතකං.

397. පණ්ණොදු නාම සො රාජා යසසි යුපො සුවණ්ණොයො,
කිරියං සොළස පට්ටෙට්ටො උච්චිමාසු සහසසධා.

1. දුප්පරකා - මහසං.

2. පද්ම වර්ගය

388. යම් සේ භික්ෂකස්ථ ධර්මද කැපු කැපුසේ යළි වැඩේද එලෙස නොපගේ නාසය නැවත හටගනීවා. ඉල්ලන ලද්දෙහි පිසුමක් දෙව.

389. යම් සේ ශරත් සමයෙහි ගෙන තැන්පත් කළ සරු බිජුවට කෙතෙහි වසුළේ මනා සේ වැඩේද, එපරිදි ඔබේ නාසය නැවත හටගනීවා. ඉල්ලන ලද්දෙහි පිසුමක් දෙව.

390. තුලුහු දෙදෙනාම මල් දෙන්නේයයි සිතා බොරු කියති. ඔහු කියත්වයි නො කියත්වයි. නාසිකාවගේ වැඩීමෙන් නැත මිතුර, ඉල්ලන ලද්දෙහි පිසුම දෙවයි.

1. පද්ම ජාතක යි.

391. ඉදින් අක්කල මොළොක් වී නම්, හස්තියා සුසික්ෂිත වී නම්, රැය අසුරු වී නම් වැසි ද වස්තේ වී නම් අපගේ අදහස එකැතින් සඵල වන්නේ යි.

392. පුරුෂයන්ගෙන් තෘප්ත නො වන්නා වූ මාදු සම්භාෂණ ඇති පුරවන්නට බැරි ගහක් සමාන වූ ස්ත්‍රීහු තමාට වසඟයන් අපායේ ගිල්ලති. මෙය දැන ඇය දුරින් දුරු කරන්න.

393. තෙල ස්ත්‍රීහු රුවියෙන් වේවයි ධන හේතුයෙන් වේවයි යම් පුරුෂයකු ඇසුරු කෙරෙත් ද තමා සිටි තැන දවන ගින්න සේ සේවනය කළහු ම වහා දවති.

2. මුද්‍රපාණිජාතක යි.

394. අභිදාමාන උදකයෙහි තෙමේ සාද්ධිබලයෙන් අවුත් ස්ත්‍රිය හා මිශ්‍රභාවයට ගොස් මහසයුරේ ගිලෙති.

395. මේ ඉතිරියෝ කාමයෙන් (පුරුෂයන්) පොළොඹවන්නෝය. මහාමායා ඇත්තෝය. බබ්සර නම් වූ උකුම් හැසිරීම නසා පුරුෂයන් අපායේ ගිල්වත්. මෙය දැන ඇය දුරින් ම දුරු කරන්නේ යැ.

396. තෙල ස්ත්‍රීහු කැමැත්තෙන් වේවයි ධන හේතුවෙන් වේවයි යම් පුරුෂයකු ඇසුරු කෙරෙත් ද, තමා සිටි තැන දවන ගින්න සේ සේවනය කළහු ම වහා දවත්.

3. මුල්ලපලෝභන ජාතක යි.

397. යම් රජක්හුගේ ස්වණ්ණමය වූ ප්‍රාසාදය ශරයින් සොළොස් භිසනක් පමණ වේ ද, උසින් දහස් භිසනක් පමණ වේ යයි කිහු ද එ රජ පණාද නම.

398. සහසාසකණ්ඩු සතහෙණ්ඩු ධජාල්¹ හරිතාමයො,
අනාච්ඡං තස්ම ගතඛබ්බා පසහසානී සතතධා.

399. එවමෙතං තද ආසි යථා භාසසි හද්දරී,
සසෙකා අහං තද ආසිං වෙය්‍යාවච්චකරො තචන්තී.

4. මහාපණ්ඩපාත්තකං.

400. දිස්වා චූරපෙඨ ධත්තුවෙගුනෙත
බ්බෙග්ග ගභීතෙ තිබ්බෙණ තෙලධොතෙ,
තසමිං හයසමිං මරණෙ විදුලො
කසමා නු තෙ නාහු ජම්බනත්තනතී.

401. දිස්වා චූරපෙඨ ධත්තුවෙගුනෙත
බ්බෙග්ග ගභීතෙ තිබ්බෙණ තෙලධොතෙ,
තසමිං හයසමිං මරණෙ විදුලො
වෙදං අලස්සං විපුලං උළාරං.

402. යො වෙදජානො අජ්ඣාසවී අමිතෙත
සුඛෙඛච මෙ ජීවිතමාසි චිත්තං,
න හි ජීවිතෙ ආලයං කුඛමානො
සුරො කසිරා සුරකිචං කදචිති.

5. චූරපපජාතකං.

403. යෙනාසි කිසියා පණ්ඩු යෙන හත්තං න රුළුති,
අයං යො ආගතො තාතො² කසමාදුති පලායසි.

404. සචෙ පනාදිකෙනෙව සඤ්චො නාම ජායති,
යයො භායති ඉඤ්චං තසමා තාත පලායහං.

405. යසසිතං කුලෙ ජාතං ආගතං යා න ඉච්ඡති,
යොචති චිරරක්කාය වාතග්ගමිව කුඤ්චිති.

6. වාතග්ගජාතකං.

406. සිඛිති මිගො ආයතචකුට්ඨනෙත්තා
අට්ඨිත්තචො වාරිසයො අලොමො,
තෙනාභිභූතො කපණං රුද්ධි
මානෙව මං පාණසමං ජහෙය්‍ය.

407. අය්‍ය³ තං න ජභිසාමි කුඤ්ඤර සට්ඨිභායන⁴,
පච්චාය වාතුරන්තාය සුඤ්ඤො හොසි මෙ කුචං.

408. යෙ කුළිරා සමුද්දසමිං ගඛාය නමිද්දය ව,
තෙසං නිං වාරිජො සෙට්ඨො ට්‍රිඤ්චි රොදන්තියා පතිගතී.

7. කකකටකජාතකං⁵.

1. “අට්ඨකරො යං පත කුසාලාභවිතාමයොති පාඨො හරිතමිති යෙති මාරකවාචවාතසානෙති සමිත්තාගතොති අපේදො. කුසාලී කිර මාරකවාච වාතසානානං නාමි.” අට්ඨකරො,

2. හත්තං - මිජ්ඣං, හත්තං - සතං.

3. අය්‍ය න තං. ගතං.

4. කුඤ්ඤර සට්ඨිභායනං - මිජ්ඣං සතං.

5. කුළිරජාතකං - මිජ්ඣං, සුචරණකුක්කුචකං - සතං.

398. උසින් දහස්කඩ පමණ වූ ඒ මාලිගාව සියක් මහල් ඇත්තේ යැ යි පවසනු ලැබූයේ යැ. නිල්මැණිකින් සදනලද්දේ යැ. එහි සඳහසක් තරුවේ ස්පතප්‍රකාර වැ නැවූහ.

399. හදූර් යම් සේ කියා නම් එකල්හි තෙලපහය මෙසේ වී. එකල්හි තොපට (විස්කම් ලවා මාලිගාව කරවූ) වතාවත්කරු සක්දෙව රජ මම වීමි.

4. මහාපණ්ඩ ජාතක යි.

400. වාප (දුනු) වේගයෙන්, හරනා ලද මහනිතල ද තෙල් සණලා මුවහත් කළ කඩු ද දක මරණය එළැඹ සිටී ඒ හයෙහි තොපට කුමක් හෙයින් තැනිගැන්මෙක් නො වී ද.

401. වාපවේගයෙන් හරනාලද, ඊතලද, තෙල්සණලා මුවහත් කළ කඩු ද දක මරණය සමීප වැ සිටී ඒ හයෙහි උදර වූ මහත් සතුටක් ලදීම්.

402. ප්‍රීත වූ ඒ මම සතුරන් මැඩීමි. පළමු මාගේ ජීවිතය හරනාලද. ජීවිතයෙහි ආලය කරන ඉර තෙම කිසි කලෙක ඉරක්‍රියා නො කරන්නේයි.

5. බුරුප්ප ජාතක යි.

403. යම් කරුණෙකින් කෘශ වැ පඩුවන් වී ද, යම් (ප්‍රේම) කරුණෙකින් ආහාර අරුවී වී ද, කී පතන ඒ ප්‍රියයා ආයේ යැ. දන් කුමට පලායෙහි ද?

404. පළමු මැ සංසර්ග මිත්‍රත්වය නො හටගනී. යම් හෙයකින් ස්ත්‍රීන්ගේ ගර්භ සංඛිඤ්ඤා යසස පිරිනේ ද, එහෙයින් දරුව, පලායෙමි.

405. යම් ස්ත්‍රීයක් තමා සමීපයට ආ ප්‍රශස්ත කුලයෙහි උපන් පුරුෂයා නො කැමති වේද, ඔ තොමෝ "වෘතතා" නම් අසු නො කැමැති වූ 'කුඤ්චි' නම් කොටළුදෙන මෙන් දිගුකලක් ගෙවූ කරන්නී යැ.

6. වෘතතාසිත්තව ජාතක යි.

406. දිග ඇස් ඇති ඇට මැ හම ඇති දියෙහි වෙසෙන ලෝම රහිත වූ "සිංහිමිත" නම් කකුළුවෙක, ඔහු විසින් මඩනා ලද්දේම අසරණ වැ හබිමි. ප්‍රාණ සම වූ මා නො හැරපියව.

407. සැටවිය ඉක්ම උමහිත වූ කුඤ්චර ස්වාමීනී, විපතට පත් තොප නො හරින්නෙමි. සතර දිග පැතිරුණු මුහුද අවසන් කොට සිටී මහපොළොවටත් වඩා තොප මට ප්‍රිය යැ.

408. මුහුදෙහි ද ගඬානාදියෙහි ද නම්ද නදියෙහි ද යම් කකුළු කෙනෙක් ඇද්ද, එ හැමට වඩා ජලයෙහි උපන් තෙපි රුහුණුයෙන් හා මහත්ත්වයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ වූවු යැ. හබන්නා වූ මාගේ සැමියා මුදව.

7. කකුළු ජාතක යි.

409. යො වෙ සබ්බසමනානං අනුචා සෙට්ඨසමමනො
තසායං එදිසි පඤ්ඤා කිමෙව ඉතරා පජා.
410. එවමෙව තුචං බුද්ධෙ අනඤ්ඤාය චිතින්ද්‍රියි,
කථං මුලං අදිස්වාන රුක්ඛං ජඤ්ඤා පතිට්ඨිතං.
411. නාතං තුමෙව චිතින්ද්‍රියි යෙ වඤ්ඤා වානරා වනෙ,
විසසංසෙනොව ගාරග්ගො යසසස්ස රුක්ඛරොපකා'ති.

8. ආරාමද්‍රව්‍යජාතකං.

412. න හි වඤ්ඤානා සමපන්නා මඤ්ඤා පියදස්සනා,
බරවාචා පියා ගොතති අසමිං ලොකෙ පරමිකි ව.
413. නානු පසසසිමං කාලිං දුබ්බභංගං තිලකාහනං,
කොකිලං සණ්කහාණෙන බ්‍රහ්මනං පාඨිතං පියං.
414. තස්මා සබ්බවාටස්ස මහගාමි අනුදාමනො,
අස්සං ධම්මඤ්ඤා දිපෙති මධුරං තස්ස භාසිතතති.

9. පුජාතජාතකං.

415. සබ්බෙහි කිර ඤාතිහි කොසියො ඉසසරො කතො,
සෙව ඤාතිහනුඤ්ඤානො හඤ්ඤායාහං එකවාටියං.
416. හණ සමම අනුඤ්ඤානො අස්සං ධම්මඤ්ඤා කෙවලං,
සතති හි දහරා පකම් පඤ්ඤාචරොතො පුතින්ද්‍රියං.
417. න මෙ රුච්චිති හද්දං වො උලුකස්සාභිසෙවනං,
අනුදාමස්ස මුඛං පසස කථං තුද්ධො කපිසසතිති.

10. උලුකජාතකං.

පද්ධම්මවග්ගො දුතිග්ගො.

පඤ්ඤා:

පද්ධම්මකමනාගසිරිවිහයනො
සමහණභවපුපුරප්පවරො,
අථ තුද්ධලිතුඤ්ඤාචරරුක්ඛ පුන
බරවාටඋලුකවරෙන දසා'ති.

409. රැස් වූ හැමදෙනා අතුරෙහි යමෙක් ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨයා යි ප්‍රසිද්ධ වූයේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාව ද මෙබඳු විය, අන්‍යයන් ගැන කවර කරා ද?

410. බමුණ, තෙපි හේතු නො දන මෙසේ නින්දා කරව. පොළොවට ඇද තිබෙන මූල නො දක කෙසේ ගස අඳුනන්නාහු ද?

411. මම තොපටත් වනයෙහි වෙයෙන අනෙක් වානරයන්ටත් නින්දා නො කරමි. තොප වැන්නවුන් ආරාමයෙහි පත් කළ විශ්වයෙන් රජතුමා මැ කින්දා කටයුතු වෙයි.

8. ආරාමද්‍රව්‍යය ජාතක යි.

412. වර්ණවත් වූ මධුරනාද ඇති දකුම්කලු වූවා හු ද, රජබසින් යුතු වූවාහු නම් මෙලොව ද පරලොව ද කිසිවක් හුවත් ප්‍රිය නො වෙති.

413. කළුපැහැති දුර්වර්ණ වූ තලකැලැල් ඇති මේ කෙවිලිය සිලිවි බසින් බොහෝ වූ ප්‍රාණීන්ට ප්‍රිය වූවා නො දක්නෙහි ද?

414. එහෙයින් මට සිලිවි කරා ඇති වන්නේ යැ. නුවණින් පිරිසිදු කරා කරන මහත්‍රාණී වන්නේ යැ. උඩඟු නො වන්නේ යැ. ඔහුගේ මධුර භාෂිතය අර්ථයත් ධර්මයත් ප්‍රකාශ කරයි.

9. සුජාත ජාතක යි.

415. සියලු නැයන් විසින් මහමුහුණු රජ කරන ලද්දේ යැ, ඉදින් නැයන් විසින් අනුදන්නාලද්දේ නම් මම වචනයක් කියමි.

416. යහළුව, අප විසින් අනුදන්නා ලද්දෙහි යැ. හේතුව හා ප්‍රවේණි ධර්මය කියව, ප්‍රඥාවත් ප්‍රඥාලෝකයක් ඇති තරුණ පක්ෂිහු ඇත් මැ යි.

417. තොප හැමට සෙන් වේවා, මහමුහුණු අභිෂේක කරනු මට වීසි නො වෙයි. නො කිසියුමේ මුහුණ බලව. කිසියේ කුමක් කරන්නේ දැයි නො දනිමි.

10. උදුකජාතක යි.

දෙවැනි පද්මවර්ග යි.

එහි උද්දනය

පද්ම ජාතක යැ, මුද්‍රපාණි ජාතක යැ, සයුරෙහි ගැලීම කියන වූලා-පලොහන ජාතක යැ, මහායුජය ඇති මහාපණ්ඩු ජාතකය හා මුරපා ජාතක යැ, යළි ගොත කරන කුකුලිය ඇති වාතග්‍රහසිංහව ජාතක යැ, (කුකුළු) කකතවක ජාතක යැ, (රුකඩ) ආරාමද්‍රව්‍යය ජාතක යැ, (බරවා) සුජාත ජාතක යැ, උදුක ජාතක යැ යන දසය යි.

3. අරභයුමගො

418. අරභයුමසංඝ¹ ඉසිනො විරරක්කපසසිනො²,
කිව්ඨා කතං උදපානං කරො සමම අවාහසි³.
419. එසධමෙමා සිගාලානං යමපිඤ්ඤා ඔහදමසො,
පිකුපිකාමහං ධමමො න නං උප්ඤ්ඤාමරහසි.
420. යෙසං වො එදිසො ධමමො අධමමො පන කිදිසො,
මා වො ධමමං අධමමං වා අභ්භාසම කුදුවනනති.

1. උදපානදුසකජාතකං.

421. යෙන මිත්තෙන සංසතො⁴ යොගසෙකමො⁵ විහිංසති,
දුබ්බවජ්ඣානවජාතකං රතෙකං අකත්ථි පණ්ඩිතො.
422. යෙන මිත්තෙන සංසතො යොගසෙකමො පටිච්ඡිති,
කරොයාසකසමං වුත්තිං සබ්බකිමෙමසු පණ්ඩිතො.
423. එථ වාග්ගා නිවත්තමො⁶ පච්චමෙථ⁷ මහාවතං,
මා වතං⁸ ජිද්දි නිවාග්ගං වාග්ගා මාගෙසු නිබ්බතා⁹ති.

2. වාග්ගජාතකං.

424. තො හු උද්දිගහතො¹ පුරහතො² වුත්තමෙණ,
කහනහු භික්ඛං අවරි කං සඤ්ඤා උපසබ්බමි.
425. අහං කපිසම්³ දුමමිමෙධා අනාමාසාති ආමසිං,
ඤ්ඤා මං මොව්ස හඤ්ඤානු මුත්තො ගච්ඡන්තං පබ්බතං.
426. කච්ඡපා කසපා හොනති කොණ්ඩඤ්ඤා හොනති මසකධා,
මුත්තං කසපා කොණ්ඩඤ්ඤා කතං මෙදුත්තකං තයා⁴ති.

3. කච්ඡපජාතකං.

1. අරභයුමසංඝ - මජ්ඣ.
2. විරරක්ක - මජ්ඣ.
3. අවාහසි - සිද්ධි.
4. සංසතො - සි.
5. යොගසෙකමො - සි.
6. පටිච්ඡෙද - මජ්ඣ, සංය.
7. මා හො වතං - සංය.
8. විහිංස - සංය, උද්දිග - මජ්ඣ.
9. කිදිසම - සංය.

3. ආරණ්‍ය වර්ගය

418. යහළු ශාඛාලය, වනවැසි වූ බොහෝ කල් තපස් රක්තා වූ සෑහින් විසින් දුකසේ කරන ලද ලීද කුමට මළ මුත්‍රයෙන් දුෂණය කෙළෙහිද?

419. යම් තැනෙකැ දිය බී එහි මල මුත්‍ර කරමෝ නම් තෙල සිටිලුන්ගේ දහමෙකි. පිය මුත්‍රන්ගේ දහමෙකි. එයට දෙස් නගන්නට නො සුදුස්සෙහි.

420. ඒ තොපගේ දහම මෙබඳු වී නම් අදහම කෙබඳු වේද? තොපගේ දහමක් හෝ අදහමක් හෝ කිසි කලෙක අපි නො දක්මහ.

1. ලද්දාන දුයක ජාතක යි.

421. යම්බඳු පාපමිත්‍ර සංසර්ගය හේතු කොටගෙන කායචිත්ත සුඛය පිරිහේ ද, පණ්ඩිත පුරුෂ තෙම ඒ පාපමිත්‍රයා විසින් අභිභවනය කළයුතු දෑ තමාගේ දෙ ඇස් මෙන් කැල මැ රැකගන්නේ යැ.

422. යම්බඳු කල්‍යාණමිත්‍රයකු සමග සංසර්ග හේතුවීන් කාය චිත්තසුඛය වැඩේද ඒ කල්‍යාණමිත්‍රයාගේ සියලු කටයුත්තෙහි පණ්ඩිත පුරුෂ තෙම පැවැත්ම තමා හා සම කරන්නේ යැ.

423. එව් ව්‍යාසුයෙනි, පෙරළා එව් මහවනයට එළඹෙවු වගුන් රහිත වනය නො සිඳිවා ව්‍යාසුයෝ වන වීරහිත වුවාහු නො වෙත්වා.

2. ව්‍යග්ග ජාතක යි.

424. පිරු බත් පාත්‍රයක් ගත්තකු මෙන් (මේ) කවරෙක්ද? (කාර්තික සුජායෙහි ලද) පූර්ණ පාත්‍රයක් අතැති බමුණකු මෙන් (මේ) කවරෙක්ද? කවර පෙදෙසක පිටු සිඟා හැසුරුනේද? කවර ශ්‍රද්ධාවන්තයකු කරා එළැඹියේද?

425. මම මුළු වදුරෙක්මි. ස්පර්ශ නො කටයුතු තැන් ස්පර්ශ කෙළෙමි. තෙපි මා මුදුනු මැනැවි. මිදුණෙමි පර්වතයට යමි. තොපට යහපතක් වේවා!

426. ඉදිවුවෝ කෘතෘප ගෝත්‍රය ඇත්තෝ වෙති. වදුරෝ කොණ්ඩකෘද් ගෝත්‍ර ඇත්තෝ වෙති. කාශ්‍යාපය, කොණ්ඩකෘද්‍යා මුද්ව, කාශ්‍යාප ගෝත්‍රයෙහි උපත්හු විසින් කොණ්ඩකෘද් ගෝත්‍රයෙහි උපත් මොහු හා නො සම මෙමුදුන කෘතෘයෙක් කරන ලදි.

3. කච්ඡ ජාතක යි.

427. කායං බලාකා සිඛිති වොරි ලභිසිතාමහා,
ඔරං බලාතෙ ආගච්ඡ වණ්ණො මෙ වායසො සමා.
428. නාහං බලාකා සිඛිති අහං ලොලොසම් වායසො,
අකඤ්චා වචනං කුසාං පසා පුනොසම් ආගතො.
429. පුන පාපජ්ජසි සමම සිලං හි තව තාදිසං,
න හි මාත්‍රසකා භොගා සුභුඤ්ජා භොතති පකඛිතා'ති.

4. ලොලජාතකං.

430. කායං බලාකා රුචිරා කාකතිළසම්¹ අවජ්ඣ,²
වණ්ණො කාතො සමා මයාං තසාං වෙතං කුලාවකං.
431. නත්‍ර මං සමම ජානාසි දිජ සාමාකභොජන,
අකඤ්චා වචනං කුසාං පසා පුනොසම් ආගතො.
432. පුනපාපජ්ජසි සමම සිලං හි තව තාදිසං,
න හි මාත්‍රසකා³ භොගා සුභුඤ්ජා භොතති පකඛිතා'ති.

5. රුචිරජාතකං.

433. තව සඤ්ඤා සිලඤ්ඤා විදිත්වාන ජනාධිප
වණ්ණං අඤ්ජනවණ්ණණන කාලිඛිතසම්⁴ නිඵලිතසෙ.⁵
434. අනගගච්චා ව හච්චා ව යොධ උඤ්ඤා ගමන්ති,
යතෙති තෙ අපප්ඵකඛිතා⁶ පුබ්බාවරියවචො ඉදං.

1. නිඤ්ඤා - සසා.
2. මවජ්ඣ - සසා.
3. මාත්‍රසකා - මජ්ඣ.
4. කාලිඛිතසම් - මජ්ඣ.
5. නිඵලිතසෙ - මජ්ඣ.
6. අපප්ඵකඛිතා - මජ්ඣ.

427. සිඵ ඇති හෙරවු මේඝය මුතුන් කොට ඇති මේ කෙකිනි කවරක් ද? කෙකින් න මැනට නැතිඵව, මාගේ මිතුරු කවුඩා වණ්ඩය.

428. මම සිඵ ඇති කෙකිනි නො වෙමි. මම ලොල් වූ කවුඩෙක්මි. තොපගේ වචනය නො කළ නිසා පියාපත් සිඳුනා ලද්දෙමි වෙමි. ගොදුරු බිමැ සිට ආයෙහි මා බලව.

429. යහඵව, මෙබඳු දුකකට නැවැත පත් වන්නෙහිය. තොපගේ ආචාර සිලය ඵවැනිය. මනුෂ්‍යයන්ගේ හොඟයෝ පක්ෂියා විසින් සුවසේ බුදින්නට යොග්‍ය නො වෙත්.

4. ලොල ජාතක සි.

430. සිත්කලු වූ මේ කෙකිනි කවුඩු කැඳල්ලේ හිඳී. හෝ කවරක් ද? මාගේ මිතුරු කවුඩා තදුරුය. මේ ඔහුගේ කැඳල්ලය.

431. සබඳිනි පක්ෂිය, බොඩහමු බුදිනාව, මා අඳුනන්නෙහි නො වේ ද? තොප කී අවවාද නො කොට පියාපත් සිඳුනා ලද්දෙමි වෙමි. ගොදුරු බිමැ සිට ආයෙහි මා බලව.

432. යහඵව, මෙබඳු දුකකට නැවැත පත්වන්නෙහිය. තොපගේ ආචාර සිලය ඵවැනිය. මනුෂ්‍යයන්ගේ හොඟයෝ පක්ෂියා විසින් සුවසේ බුදින්නට යොග්‍ය නො වෙත්.

5. රුවිර ජාතක සි.

433. මහරජාණෙනි, නුඹ වහන්සේගේ ශ්‍රද්ධාව ද සීලය ද දන අඳුන්වන් වූ මතුලැතු කරණ කොටගෙන කලිඟුරජු සම්පයෙහි ඇතු ගෙන එමහඬි ස්වර්ණරජකාදිය විනිමය වශයෙන් ගනුමහ.

434. කැඳබන් ආදි ආහාර අනුන්ගෙන් ලබා ජීවත් වන්නෝ ද, එසේ අනුන්ගෙන් නො ලබා ජීවත් වන්නෝ ද යන මොවුනතුරෙන් කිසිවෙක් කිසිවක් පතා කෙනතු කරා යේ නම් ඔවුන්ගේ අයැදුම් පිළිකෙටි නො කටයුතුය. මේ මවුපියන්ගේ වචනයයි.

435. දදම් වො ට්‍රාහමණං නාගමෙන
රාජාරහං රාජ භොගං¹ යසසසිනං,
අලඛකං හෙමජාලාභිජනනං
සසාරජිං ගච්ඡති යෙන කාම'නිති.

6. කුරුබ්බමජාතකං.

436. වසසානි පඤ්ඤාස සමාධිකානි
වසිමෙ සෙලසස ගුහාය රොමක,
අභධ්‍යමානා අභිනිබ්බතතො²
හත්තමායනති මමණ්ඩපා පුරෙ.
437. තෙදනි වසසඛා කිමසම්මුසසුකා
හත්තති අඤ්ඤං භිරිකඤ්ඤං දිජා,
න නුත මඤ්ඤනිති මම. යථා පුරෙ
විරතවුත්තං අථවා න තෙ ඉමෙ.
438. ජානාම තං න මයමසම මුලා³
සොයෙවි⁴ කුට්ඨෙ මයමසම නාඤ්ඤ,
විතාඤ්ඤා තෙ අසමිං ජනෙ පද්ධං
ආජිවක තෙන තං උත්තසාමානි.

7. රොමකජාතකං.

439. කමසම්මභියපධාය⁵ ලහුවිතසස දුභිතො⁶,
සබ්බකාමදුහසෙසවි⁷ ඉදං දුක්ඛං තිතිකඛසි.
440. සිංහෙන නිහනාහෙනං පදසා ව අධිවංහ,
භීයො බාලා පකුලේකියසුං නො වසස පටිසෙධනො.
441. මමෙවායං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤමෙපවං කරිසසති,
තෙ තං තත්ථ වධිසසනති සා මෙ මුත්ති හවිසසති'ති.

8. මතිසජාතකං.

1. භොගං - මිත්තං.
2. අභිනිබ්බතවිජනා - මිත්තං, සත්තං.
3. විරතවුත්තං - සත්තං විරතවුත්තං - මිත්තං.
4. සමුලා - සත්තං මයං සමුලා - මිත්තං.
5. කුට්ඨ - මිත්තං, සත්තං.
6. කිමසම මභියපධාය - මිත්තං, සත්තං.
7. දුභිතො - මිත්තං, සත්තං.
8. සබ්බකාම රහසෙසවි - මිත්තං.

435. බවුණෙනි, රජුන්ට සුදුසු රජුන්ගේ පරිහරනයට සුදුසු පිරිවර ඇති රන්දලින් අලංකාර කළ (හෙවත් රන් අඬරණින් සැරසූ) ඇත්ගොව්වන් සහිත මේ ඇත්රජු තොපට දෙමි. කැමැති මහෙකින් ගෙන යවු.

6. කුරුඳුමම ජාතක යි.

436. පරෙවිය, පනස් අවුරුද්දකට වැඩි කලක් ගල්ගුහාවෙහි විසුමහ. සත්සුන් සිතැති පක්ෂීහු මා සැක නො කරන්නෝ පෙර මගේ අත්පසට එති.

437. පක්ෂිය, දැන් ඒ පක්ෂීහු කුමට කලකිරුණාහු පර්වතයෙන් අත් හිරිකළුරකට යෙත් ද? පෙර පරිදි මේ පක්ෂීහු මට ගරු නො කෙරෙහිසි සිතමි. නැතහොත් දිගුකල් මොවුහු පිටත වැසෑ පැමිණි හෙයින් මේ ඔහු ම යයි නො හඳුනාත් ද?

438. තොප දනුමහ. අපි මුත් නො වමහ. තෙපි ඒ තවුස් මය. අපිදු ඔහු මය අන්‍යයෝ නො වමහ. තොපගේ මේ සිත පක්ෂි ජනයා කෙරෙහි දුෂ්ට ය. ආජීවකය, එහෙයින් තට බිය වමහ.

7. රෝමක ජාතක යි.

439. සැහැල්ලු සිතැති ජිත්‍ර ශ්‍රෝතියාගේ මේ දුක (හිංසාව) කැමැති හැමදේ දෙන ස්වාමියකු (කරුණ දෙයක්) සේ සිතා කවර හෙයින් ඉවසා සිටින්නෙහි ද?

440. මොහු අභිත් ඇත නයට. පාදයෙන් මැඩ පියව්. වළකනු-යෙක් නො වී නම් මෝඩයෝ බොහෝ කීපෙන්නාහ.

441. මෙතෙම (සෙස්සන්) මා මෙන්ය යි සිතන්නේ සෙස්සන්ට ද මෙසේ කරන්නේය. ඔහු එහිලා ඒ වදුරා මරන්නාහ. මට ඒ පවින් මිදීම වන්නේ ය.

8. මහිය ජාතක යි.

442. යථා මාණවිකො පතෙඤ්ඤාපි සිඛාපිං වනගොචරීං,
අත්ථකාමං පථෙදෙනති¹ අනත්ථකාමාති මඤ්ඤති
අනත්ථකාමං සත්ථකං අත්ථකාමොති මඤ්ඤති.
443. එවිමෙව ඉඛෙකවෙඨා පුත්තලො හොති තාදිසො,
භිතෙහි වචනං වුත්තො පතිගණනාති² වාමනො.
444. යෙ ව ඛො නං පසංසනති හයා උක්කංසයනති ව³
තඤ්ඤි යො මඤ්ඤන්තෙ මිත්තං සත්ථකංව මාණවො⁴ති.

9. සත්ථකපාඨානකං.

445. අඛා හි නුත මිගරාජා පුට්ඨකමඤ්ඤා කොච්ඡෙ,
තථාහි පුට්ඨං දුසෙති අඤ්ඤං නුත කරිසසති.
446. න මෙ පිතා වා මාතා වා පුට්ඨකමඤ්ඤා කොච්ඡෙ⁵,
කතං කතං ඛො දුසෙම එවං ධම්මච්ඡිදං කුලං.
447. යෙසං වො එදිසො ධම්මො අධම්මො පන කිදිසො⁶,
මා වො ධම්මං අධම්මං වා අග්ගසාම කුදුවන⁷ති.

10. පුට්ඨසක්ඛාපාඨානකං.

අරඤ්ඤවග්ගො⁸ නභිජයා.

තස්සද්දනං:

උදපානවරං වනබ්බගසකපි
සිඛිනී ව බලාකරුචිරවරො,
සුචරිතාධිපරොමකදුස පුත
සත්ථකත්ථවරො පුට්ඨකමි දසා⁹ති.

1. පථෙදෙනති - මිත්තං, සත්ථකං.
2. පතිගණනාති - මිත්තං, සත්ථකං.
3. වා - මිත්තං, සත්ථකං.
4. කොච්ඡෙ - සත්ථකං.
5. කිං දිසො - මිත්තං.
6. උදපානවග්ගො - සත්ථකං.

442. යම්ගේ මාර්ගයෙහි මාණවික තෙම වනයෙහි හැසිරෙන වැඩ කැමැතිව කියන සිවල් දෙන අවැඩ කැමැතියකු යි සිතාද අවැඩ කැමැති කරලා වැඩ කැමැත්තකු යි සිතාද.

443. එලෙසම මෙලොව ඇතැම් පුතුලෙක් එබඳු වේ. හිත කැමැතියන් විසින් වචනය කියන ලද්දේ නො කටයුතු කොට ගත්තේ යි.

444. යම් කෙනෙක් ඔහු බියෙන් පසසන්ද හුවා බෙණෙත්ද ඔවුන් මිතුරු යි හේ සිතයි. කරලාගේ බප විශ්වාස කළ මාණවයා මෙනි.

9. භක්ත ජාතක යි.

445. ඒකාන්තයෙන් මාගරාජයා මල්ගොටු සැදීමට දක්ෂ යයි හඟිමි. ඒ එසේමය. ලා පු මල්ගොටු දූෂණය කරයි, හෙවත් නසයි. මනාපතර අත් මල්ගොටු කරති හඟිමි.

446. මාගේ පියා හෝ මව හෝ මල්ගොටු කිරීමට දක්ෂ නො වෙති. කළ කළ දේ නසමහ. මේ වදුරු කුලය මෙබඳු ස්වභාව ඇත්තේ ය.

447. යම්බඳු වූ තොපගේ දහම මෙබඳු වී නම් නො දහම කෙබඳු වේ ද? තොපගේ දහම හෝ අදහම කිසිකලෙකත් නො දකුමහ.

10. පුට්ඨසක ජාතක යි.

තෙවැනි ආරණ්‍යවර්ග යි.

එහි උද්දනය:

උද්දානසක ජාතක යැ, ව්‍යඝ්න ජාතක යැ, (කපි) කච්ඡප ජාතක යැ, (සිංහි) ලොල ජාතක යැ, රුවිර ජාතක යැ, (පුජනාධිප) කුරුඳුමේ ජාතක යැ, රොමක ජාතක යැ, යළි (ද්‍රසක) මහිස ජාතක යැ, සතප්පා ජාතක යැ, (පුට්ඨසක) පුට්ඨසක ජාතක යැ යන අය යි.

4. අභ්‍යන්තරවගන්ති

448. අභ්‍යන්තර නාම දුමො යසස දික්කම්දං එලං,
භුක්තා දෙහළුනි නාරි වක්කවත්ති විජායති.
449. තක්කෝ හදෙද මහෙසිසි සා වා සි පත්තො පියා,
ආහරික්කති තෙ රාජා ඉදං අභ්‍යන්තරං එලං.
450. හතතුරුතෙව පරක්කතොයා යං යානමධිගවත්ති,
සුරො අත්තපරිව්වාගි ලහමානො හවාමහත්ති.

1. අභ්‍යන්තරජාතකං.

451. සෙය්‍යංසො සෙය්‍යංසො හොති යො සෙය්‍යමුපසෙවති,
එතෙන සන්ධිං කත්වාන සතං විජෙක්ඛි අමොවසිං.
452. කසමා සබ්බන්තා ලොකෙන සන්ධිං කත්වාන එකකො,
පෙව්චි සග්ගං නිගවෙජ්ජයා ඉදං සුඤ්ඤාච කාසයො.
453. ඉදං වත්වා මහාරාජා කංසො ධාරාණසිග්ගහො,
ධතුං තුණ්ණෙති නික්ඛිසා සංයමං අත්ඤ්ඤාගමීති.

2. සෙය්‍යංසජාතකං.

454. වරං වරං භං නිහනං පුරෙ වරිං
අසමිං පදෙසෙ අභිභුයා සුක්කරෙ,
සොද්දති එකො වාපගමිං ක්කායසි
බලනතු තෙ වාසෙ න වජ්ජ වීජ්ජති.
455. ඉමො සුදං යනති දිසොදිසං පුරෙ
හයට්ඨිකා ලෙණගවෙසිනො පුට්ඨි,
තෙ දති සංගමම් රසනති එකතො
යත්ථ ධීතා දුප්පසහජ්ජ, මම මයා.

1. අභ්‍යන්තරං - සතා.
2. භුංගි - මජ්ඣං, භුංගි - සතා.
3. වාසි - සතා, මජ්ඣං.
4. ලොකෙන සබ්බන්තා - මජ්ඣං.
5. කාසියා - මජ්ඣං, සතා.
6. ඉදං වත්වා යො රාජා - මජ්ඣං, සි.
7. ධතුං තුණ්ණෙති - සතා, ධතුකණ්ණෙති - මජ්ඣං.
8. සෙය්‍යා ජාතකං - මජ්ඣං, සතා.
9. වජ්ජ - සි.
10. ධාරාණසිග්ගහි - මජ්ඣං, ධාරාණසිග්ගහි - සතා.
11. අත්ඤ්ඤාගමිති - මජ්ඣං, සතා.

4. අබහනතරවර්ගය

448. යම් අභිගසෙකු එලය දිව්‍යභාජනයට සුදුසු ද අබහන්තර නමැති ඒ අභිගසෙහි අඹ කෘ දෙළ ඇති ඉතිරිය සක්විත්තකු ප්‍රසූත කරයි.

449. සොදුර, තී අගථියෝ වෙති ඒ තෙපි සැමියාට ප්‍රියමනාප වූවහු ය. රජතෙම තිට මේ අබහන්තර නමැති අභිගසේ ගෙඩි ගෙනෙන්නෝය.

450. මාතෘ පිතෘ ස්වාමී යන ක්‍රීඩිධ ස්වාමීන්ට වැඩ පිණිස වැයම් කරන්නාවූ ජීවිත පරිත්‍යාග කරන ඉර පුරුෂයා යම්බඳු ස්වභාව සැපතකට පැමිණේ ද මම ද එය ලබන්නෙමි වෙමි.

1. අබහනතර ජාතක යි.

451. උසස් කුශල ධර්මයන්ගෙන් හෙබියාවූ පුභුලෙක් එබඳු කුශල ධර්මයට ආශා ඇති පුභුලකු ඇසුරු කෙරේ ද (එහෙයින්) හෙතෙම පැයැසුම් ලබන්නේ හෝ උතුම් වන්නේ හෝ වෙයි. එකකු යමග මෙන් වඩා මරණයට කැප වූ සියයක් පමණ එයින් මිදුවෙමි.

452. සියලු ලෝකවාසීන් සමග එක්ව (මෙමුත්‍රි භාවනා වඩා) කවර හෙයින් පරලොවැ ස්වර්ග ගාමී නොවන්නේද? කසි රට වැසියෙහි, මෙය අසවි.

453. බරණැස් නගරයේ වෙසෙන කංඝ නමැති මහරජ තෙමේ මෙවැනි කියා දන්න හා තියවුර හැරපියා ගිලඝ-යමයට පැමිණියේ ය.

2. යෙය්‍යංඝ ජාතක යි.

454. ව්‍යාප්‍රය තෝ පෙඳ මේ පෙදෙසේ සියලු හුරන් මැඩ ගෙන (හුරන් කෙරෙහි) උතුම් හුරන් මරමින් හැසිරුනෙහි ය. දන් තෝ තනිව බැහැර වැ සිතමින් සිටින්නෙහි ය. ව්‍යාප්‍රය අද තාගේ කායගක්කිය නැත්තේ ද?

455. මේ හුරෝ පෙඳ හයින් පිඩිතවැ රැකෙන තැන් සොයන්නෝ වෙත් වෙත් වැ දිශාවෙන් දිශාවට යති. දන් ඔහු එක් රැස්වැ එක්වලා නාද කෙරෙහි. යම් කැනෙන සිටියා වූ මොහු අද මා විසින් මැඩලිය නොහැකියෝ යි.

456. නමිත්ථි සඛ්භානං සමාගතානං
දිස්වා සයං සමානං වද්ථි අඛ්ඛතං,
ව්‍යග්ගං මිභා යත්ථ ජිනිංසු දධිනො
සාමනේයා දධබලෙසු මුත්තරෙති.

3. වඩ්ඨකීසුකරජාතකං.

457. යං උසස්සකා සඛ්භරනති අලකඛිකා බහුං ධනං,
සියවනොතා අසිංසා ච ලකඛිවා තාති භුඤ්ජති.
458. සබ්බත්ථ කතපුඤ්ඤස්ස අතිවට්ඨෙඤ්ඤව¹ ජාණිනො,
උපපජ්ජනති බහු භොගා අප්පනායතනෙසුපි².
459. කුතඤ්චමමණයො³ දණ්ඩා ථියො ච පුඤ්ඤලකඛණො,
උපපජ්ජනති අපාපස්ස කතපුඤ්ඤස්ස ජහානො⁴ති.

4. සිරිජාතකං.

460. දරියා⁵ සත්තවස්සානි නිංසමස්සා වසාමසෙ,
භගෙඤ්ජම⁶ මණිනො ආභං ඉති නො මනනිතං අහු.
461. යාවි⁷ යාව නිසංසාම භියො චොදයතෙ මණි,
ඉදඤ්චද්දති⁸ පුට්ඨාම කිං කිච්චං ඉධ මඤ්ඤපි.
462. අයං මණි චෙළරියො අකාචො විමලො සුභො⁹,
නාස්ස සකකා සිරිං ගතං අපකාමථ සුකරා⁹ති.

5. මණිසුකරජාතකං.

-
1. අතිමහෙඤ්ඤව අතිවට්ඨෙඤ්ඤව - සි.
2. අසිංසායතනෙසුපි - මජ්ඣං.
3. කුතඤ්චො - මජ්ඣං, සා.
4. දරියා - මජ්ඣං.
5. භගෙඤ්ජම - මජ්ඣං, සා.
6. යාවතා මණිං සංසාම - මජ්ඣං, යාවතා මණි සංසාම - සා.
7. චොදයතෙතිව පුට්ඨාම - සි.
8. අකාචො විසුලො සුභො - මජ්ඣං.
9. මණිසංසරාතකං - මජ්ඣං.

456. රැස් වූ හුරු සමූහයාට නමස්කාර වේවා! අද්භූත වූ මිතුරු බවක් තෙමේ දකු කියමි. යම් කැනෙකලා දළැනි හුරෝ ව්‍යාභ්‍රයා දිහු ද, දළ බල කොට ඇති හුරන්ගේ සමගි බලය නිසා සතුරා මැඩ මරණයෙන් මිදුණාහ.

3. වඩ්ඩකිසුකර ජාතක යි.

457. හස්ති ශිල්පාදි උගත් ශිල්ප ඇත්තා වූ ද ශිල්ප නැත්තා වූ ද ධන රැස්කිරීමේ මහත් වෑයම ඇති පින් නැති ජනයෝ බොහෝ ධනය රැස් කෙරෙද්ද පින් ඇත්තේ ම ඒ ධනය අනුභව කෙරේ.

458. හැමතන්හි ම කළ පින් ඇතියාට අන්‍ය ප්‍රාණින් අහිංසා අන්‍යායතනයෙහි දු බොහෝ වූ හෝගයෝ උපදිත්.

459. අලාමක වූ කළ පින් ඇති සත්වයනට ශ්‍රීමත් වූ කුකුළෝ ද මාණික්‍යයෝ ද ආරක්ෂායම්වි ද පුණ්‍යලක්ෂණ ස්ත්‍රීහු ද උපදනාහු යි.

4. සිරි ජාතක යි.

460. තිහක් පමණ දෙනා සත් අවුරුද්දක් මැණික් ගුහාවෙහි විසුමහ. මාණික්‍යයේ දිප්ති ය ව්‍යාසම්භවි, අප විසින් මන්ත්‍රණය කරන ලද්දේ වී.

461. මැණික යම් තාක් ගටමෝ ද බෙහෙවින් නිර්මල වෙයි. බමුණ කොප ම විචාරමහ. මේ කරුණෙහිලා කුමක් කටයුතු දැයි ඔබ සිතන්නෙහි ද?

462. මේ මැණික වෙරළමිණෙක කරකය නො වෙයි. නිම්ලය සුඤ්ජරය. මෙහි සිරිය නසන්නට නො පිළිවන සුකරයෙහි ඉවත යවයි කී ය.

5. මණිසුකර ජාතක යි.

463. මා සාලකසස පිහයි¹ ආතුරනනානි² භුඤ්ඤි,
අපෙසාසනුකෙසා භුසං මාද ඵතං දිසායුලකඛණං.
464. ඉදති යො ඉධාගනාමා අතිරී යුක්තසෙවකො,
අථ දකඛි සාලකං සයනං මුසලුක්කරං.
465. විකක්කං³ යුක්කරං දිසවා සයනං මුසලුක්කරං,
ජරණවා⁴ විචිතොසුං වරණොකං භුසාමිවා⁵ති.

6. සාලකජාතකං.

466. නානුමමෙකො නාපිසුනො නානවො⁶ නාකුතුහලො,
මුලෙහසු ලහකෙ ලාභං එසා තෙ අනුසාසනී.
467. ධිරස්සු තං යසලාභං ධනලාභණි බ්‍රාහ්මණ,
යා වුක්ති විනිපාතෙන අධිමච්චියාය වා⁷.
468. අපි වෙ පක්කමාදය අනාභාරො පරිඛ්ඤජ,
එසාවි ජිවිකා සෙයොයා යා වාධිමෙවන එසනා⁸ති.

7. ලාභගරහජාතකං⁹.

469. අගසනති මච්ඡා අධිකං සහස්සං
න යො අඤ්ඤි යො ඉමං සඤ්ඤොයා,
මයගණි අස්ස ඉධ සත්ත මාසා
අභමිති තං මච්ඡ්ඤ්ඤා¹⁰ කිණෙයානති.
470. මච්ඡානං භොජනං දක්වා මම දකඛිණමාදිසි¹¹,
තං දකඛිණං සරනතියා කතං අපචිතිං තයා.

1. පිහයි - පිච්ඡි.

2. ආතුරනනානි - සි., මජ්ඣ.

3. විකක්කං - සි. සනා.

4. ජරණවා වා විකක්කං - සි. ජරණවා අචිකක්කං - සනා.

5. නාකො - මජ්ඣ.

6. අධිමච්චියා වා - සි. මජ්ඣ.

7. ලාභගරහික - සනා.

8. මච්ඡදනං - මජ්ඣ. සනා.

9. මද්දි - මජ්ඣ.

463. සාලක නම් සුකරයාගේ භවිතාවය නඟමක් පතව, සාලකයා මරණ භෝජනය අනුභව කරයි. උනුගේ අහරට උත්සාහ නොකොට බොල් මුසු පිදුරු කව, මේ දීර්ඝායු ලබන්නට හේතුයි.

464. දන් ජේවකයන්ගෙන් යුක්ත වූ ඒ වෛවාහික ආගන්තුක පුරුෂ තෙම මෙහි අවුදින් සිටියේ යි. අනතුරු ව මොහොල් බඳු උඩුකොල ඇති මරණ පිණිස හෝනා වූ සාලක නම් සුකරයා දක්නෙහි.

465. මොහොලක් වැනි උඩුකොල ඇති ව වැතිර සිටුනා කපාලු සුකරයා දක යොන්නු අපගේ රවු (පිදුරු) ම උතුමැ යි සිතූහ.

6. සාලක ජාතකයි.

466. උමතු නො වූයේ කේලාම් නො කියනුයේ නො නටනුයේ කුහුල්කතා නැත්තේ මෝඩයන් සම්පයේ ලාභ නො ලබයි. මේ තව අපගේ ලාභානුශාසනා යි.

467. බමුණ යශස්ලාභයට ද ධනලාභයට ද කමා නැසෙන පරිදි අධර්මයකරයෙන් වන ජීවිතා වෘත්තියෙන් වේ නම් ඊටද නින්ද වේවා!

468. අධාර්මික සෙවුමෙන් දිවි පවත්වනුවාට වඩා අගාරික වැහෙවත් පැවිදිව පාත්‍රයක් ගෙන සිඟා ලද අහරෙන් පවත්වන මේ දිවිපැවැත්ම ශ්‍රේෂ්ඨ යි.

7. ලාභගරහ ජාතකයි.

469. මත්සරයෝ (මසුරන්) දහසකට වඩා අහිතී යන්න අදහන්නෙක් නැත. මෙහි මට ද මාසක සතක් ඇත. මම ද ඒ මාර වැළ මිල දී ගනිමි.

470. මසුන්ට කෑම දී මට පින් අනුමෝදන් කෙළේ ය. තා අනුමෝදන් කළ ඒ පින් සිහි කරන මා විසින් තොපගේ ධනය රක්නා ලදි.

471. පදුට්ඨවීක්ඛස්ස න එතී හොති
න වාපි නං දෙවතා පූජයනති,
යො භාතරං පෙත්තිකං සාපතෙය්‍යං
අවඤ්චි දුක්ඛතතමමකාරී'ති.¹

8. මච්ඡුද්‍රව්‍යජාතකං².

472. නානාවජ්ඣද්‍රව්‍යං මහාරාජ එකාගාරෙ වසාමසෙ,
අහං ගාමවරං ඉවෙජ් බ්‍රාහ්මණී ව ගවං සතං.
473. ඡත්තො වා ආජඤ්ඤරථං කඤ්ඤ ව මණිකුණ්ඩලං
යා වෙසා පුණ්ණිකා ජමේ³ උදුක්ඛලං⁴ අභිකඛිති.
474. බ්‍රාහ්මණස්ස ගාමවරං දෙථ බ්‍රාහ්මණියා ගවං සතං,
පුත්තස්ස ආජඤ්ඤරථං කඤ්ඤ මණිකුණ්ඩලං
යඤ්ඤතං පුණ්ණිකං ජමම් පටියාදෙථ උදුක්ඛල'නති.

9. නානාවජ්ඣජාතකං.

475. සීලං කිරෙවි කල්‍යාණං සීලං ලොකෙ අනුක්‍රාතරං,
පස්ස සොරවීසො නාගො සීලවාති න හඤ්ඤති.
476. සොහං සීලං සමාදිස්සං ලොකෙ අනුමතං සිටං,
අරියවුක්ඛි⁵ සමාවාරො යෙන චුට්ඨති සීලවා.
477. ඤාතිනඤ්ච පියො හොති මිත්තෙසු ව විරොචති,
කායස්ස හෙද පුගති උපපජ්ජති⁶ සීලවාති.

10. සීලවීමංසජාතකං.

අභ්‍යන්තරවග්ගො චතුර්ථො.

කසුද්දනං:

දුමකංසවරුත්තම ධ්‍යානසමිතා
මණියො මණි සාලුකමච්ඡයනො,
අනුසාසනියොපි ව මච්ඡවිරො
මණිකුණ්ඩලකෙන කිරෙන දයාති

1. දුක්ඛව කමකාරීති - මජ්ඣං සූතං.
2. මච්ඡද්‍රව්‍ය ජාතකං - මජ්ඣං සූතං.
3. නානාවජ්ඣ, නානාවජ්ඣ - මජ්ඣං.
4. ඡත්තො - මජ්ඣං සූතං.
5. අරියවුක්ඛි - මජ්ඣං පුණ්ණිකා ජමම් - සූතං.
6. උදුක්ඛලම් කඛිති.
7. අරියවත්ත - සූතං.
8. උපපජ්ජති - සූතං.

471. දුෂ්ටයින් ඇතියාට දෙලෝ දියුණුව සිදු නො වේ. අධර්මයේ කරන්නෙක් පියා සතු වස්තුව සොහොයුරාට වැඩවා කෙළේ ද දෙවියෝ ඔහු නො පුදත්.

8. මව්පුද්දන ජාතකයි.

472. මහරජ, වෙන වෙන රීසි ඇති අපි එකගෙයි වසමහ. මම ගම්වරයක් කැමැත්තෙමි. බැමිණි ගවයන් සියයක් කැමැත්තී ය.

473. ජනන මාණවක ආජානෙය අසුන් යෙදූ රියක් ද, ලේලි මිණිකොටොලක් ද, පුණ්ණිකා නම් මිඩි තොමෝ කුලුමොහොල් සහිත වනක් ද කැමැතී ය.

474. බමුණාට ගම්වරයක් ද බැමිණියට ගවයන් සියයක් ද ජත්‍ර නම් බ්‍රාහ්මණපුත්‍රයාහට ආජානෙය අසුන් යෙදූ රියක් ද ලේලියට මිණිකොටොලක් ද හීන වූ මේ පුර්ණිකා දසියට වනක් මොහොලක් ද පිළියෙළ කොට දෙවූ.

9. නානාවජන්ද ජාතකයි.

475. ආචාර සිලය ම හොබනේ ල, සිලය ලෝකයේ අනුත්තර ය, බලව දරුණු වීෂ ඇති නයා පවා සිල්වතැයි හිංසා කරනු නො ලැබේ.

476. සිල්වතා යම් සිලයක් නිසා ආර්ය පැවැතුම් ඇත්තේ යයි කියනු ලැබේ ද, ලොවැ නිර්භය තත්ත්වයෙකැ යි දන්නා ලද ද එබඳු සිලය මම සමාදන් වෙමි.

477. සිල්වතා නැයන්ට ප්‍රිය වෙයි. මිතුරන් අතරේ ද බබළයි. මරණින් මතු දෙවලොවැ උපදී.

10. සිලවිමංස ජාතකයි.

සතරවැනි අබ්‍යන්තර වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

(දුම) අබ්‍යන්තර ජාතකයැ, උතුම් වූ සෙය්‍යංස ජාතක යැ, ව්‍යාප්‍රයා නැසූ වඩ්ඪකීපුකර ජාතක යැ, (මණි) සිරි ජාතක යැ, මණිසුකර ජාතක යැ, සාලුක ජාතක යැ, (අනුසාසනී) ලාභගරහ ජාතක යැ, මව්පුද්දන ජාතක යැ, (මණිකුණ්ඩල) නානාවජන්ද ජාතක යැ (කිරිමරන) සිලං කිර යනාදී වූ සිලවිමංස ජාතක යැ යන මෙයින් දසය වේ.

5. කුමනවග්ගො

478. සබ්බකාමදදං කුමනං කුටං¹ ලභ්වාන ධුක්කතො,
යාච සො² අනුපාලෙති තාච සො සුබමෙධති.
479. යද මනො ව දිනො ව පමාද කුමනමධිදි,
නතො නග්ගො ව පොතො ව පච්ඡා බාලො විභඤ්ඤති.
480. එවමෙව යො ධනං ලභ්වා අමක්ඛා පටිභුඤ්ඤති,
පච්ඡා තපති දුලබමධො කුටං හිනොච ධුක්කතො³ති.

1. හද්දපජාතකං.

481. බාරාණසං⁴ මහාරාජ කාකරාජා නිවාසිකො⁵,
අසීතියා සහසෙහි සුපතො පටිචාරිතො.
482. තස්ස දෙනළිනි හරියා සුඵක්ඛා මච්ඡම්චන්ති,⁶
රඤ්ඤො මහානායො පක්ඛං පට්ටග්ගං රාජගොජනං.
483. තෙසාහං පභිනො දුතො රඤ්ඤො වමභි ඉධාගතො,
හතතු අපචිතිං කුමම් නායායමකරං විණන්ති.

2. සුපක්ඛජාතකං.

484. ඵුට්ඨස්ස මෙ අඤ්ඤතරෙන ව්‍යාධිනා
රොගෙන බාලහං දුට්ඨස්ස රුපාතො,
පටිසුඤ්ඤති ධිට්ඨමිදං කළෙබ්බරං
සුඵං යථා පංසුති ආතපෙ කතං.
485. අජඤ්ඤං ජඤ්ඤසබ්බානං අසුචිං සුචියමමං,
නානාකුණපපටිසුරං ජඤ්ඤරූපං අපක්ඛතො.
486. ධිරත්ථු නං ආතුරං පුත්තිකායං
පෙගුච්ඡයං අසුචිං බ්‍යාධිධමමං,
යත්ථපමක්ඛා අධිමුච්ඡිකා පජා
භාපෙනති මග්ගං සුගතූපපක්ඛියා⁶ති.

3. කායච්චන්ද්‍රජාතකං.

1. කුට - ධී, හතා.
2. නං - මජ්ඣ.
3. සුරාසවජාතකං - මජ්ඣං හද්දපවග්ගෙස ජාතකං - හතා.
4. බාරාණසං - මජ්ඣං, හතා.
5. නිවාසකො - මජ්ඣං, හතා.
6. සුඵයා හතබ්බ මච්ඡති - මජ්ඣං, හතා.

5. කුම්භ වර්ගය

478. සියලු වස්තු කාමයන් දීමට සමත් කළය ලැබ මූර්තයා යම්කාක් කල් රකී ද ඒකාක් සුව වඩා.

479. යම් කලෙක සුරාමදයෙන් මත් වූයේ උඩඟු වූයේ සැලැකිලි රහිත වූයේ කළය බිත්තේ ද? ඉක්බිති නගන වූ කඩමාලු හැන්ද වූ මුඩයා පසුව වැනැස්ද.

480. එපරිදි යමෙක් ධනය ලැබූ පමණ නොදනා පරිභෝග කෙරේ ද ඒ අනුවණයා හදුසටය බිඳ ගත් මූර්තයා යේ පසුව කැවේ.

1. හදුසට ජාතකයි.

481. මහරජ බරණැස්නුවර නිවැසි අසුදහසක් පමණ කවුඩුවන් පිරිවරා ගත් සුපත්ත නමැති කවුඩු රජෙක් ඇත.

482. මහට දෙළඳක් ඇති සුඵසා නම් බිරිඳ රජුගේ මුළුතැන් ගෙයි පිසූ අළුත් වූ නොහොත් වෙන වෙන මහඇඟි වූ රාජ භොජනය අනුභව කරන්නට කැමැත්තී ය.

483. මම ඔවුන්ගේ දුකියෙක්මි. රජතුමා විසින් මෙහෙයවන ලද්දෙම් මෙහි ආයෙම්, සිය සැමියාට සත්කාර කෙරෙමි, එහෙයින් මේවඩන්නාගේ නාසයෙහි වණය නෙළෙමි.

2. සුපත්ත ජාතකයි.

484. එක්තරා රොගයෙකින් දැඩි වූ පහරනලද එහෙයින් ම දුඛිත වූ පෙළන ලද මාගේ මේ සිරුර අති පහරන වැල්ලෙහි ලූ මලක් මෙන් වහා වියැළේ.

485. මනාප නොවූ (බාලයන් විසින්) මනාප යැයි සංඛ්‍යාවට ගිය අපචිත්‍ර වූ පචිත්‍ර යැයි සම්මත වූ කේශාදී නොයෙක් කුණපයෙන් පිරිසුන් මේ සිරුර නුවණින් නො දක්නාහට මනාප ස්වරූපයෙන් වැටහෙන්නේ ය.

486. යම් ගරිරයෙක්හි (ක්ලෙශමූර්ජායෙන්) අනිශ්චිත් මුසපත් වූ පුජාවෝ සුගතියෙහි උපතට මහ පිරිහෙළක් ද, එයේ වූ නිති ගිලන් වූ පිළිකුල් කටයුතු වූ අපචිත්‍ර වූ ව්‍යාධිසම්භාවය ඇති මේ කුණකයට නින්ද වේවා!

3. කායවිච්ඡන්ද ජාතකයි.

487. කොයං බිත්තංසරො වග්ග පවදනානාමුක්තමො,
අවුට්තො ජමුට්ඨසාධාය මොරව්ජාපොව කුජති.
488. කුලපුත්තොව ජානාති කුලපුත්තෙ පසංසිකුං,
වාග්ගව්ජාපසරිවිච්ඡේණං¹ භුක්ථ සමම දදුම් නෙ.
489. විරහං වත පසාමි මුසාවාදි සමාගතෙ,
වනාදං කුණපාදඤ්ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පසංසකෙ'ති.

4. ජමුට්ඨාදකජාතකං.

490. උසහස්සෙව නෙ ඔසෙධා සිහස්සෙව විජමහිතං,
මිගරාජ නමොත්තාසු අපි කිඤ්චි උභාමසෙ.
491. කුලපුත්තොව² ජානාති කුලපුත්තෙ පසංසිකුං,
මුසුරගිවසධිකාස ඉතො පරියාභි වායස.
492. මිගානං කොසුකො³ අපනානා පකඛිනං පත වායසො,
ඵරණ්ඩා අපනානා රුක්ඛානං තයො අනානා සමාගතා'ති.

5. අනන්තජාතකං.

493. කොනායං⁴ ලොණකොයසම් සමනානා පරිධාවති,
මච්ච මකරෙ ව වාරෙති උමීසු⁵ ව විහඤ්ඤති.
494. අනන්තපාඨි සකුණො අතිත්තොති දිසාසුතො,
සමුද්දං පාකුම්භාමි සාගරං සරිතං පතිං.
495. සවායං භායති ටෙව පුරතෙ ව මහොදධි,
නාසිස නායති පිතනො⁶ අපෙයො කිර සාගරො'ති.

6. සමුද්දජාතකං.

1. බ්‍රහ්මචාරි සරිවිච්ඡේණා මිඡසං. වාග්ගව්ජාප සරිවිච්ඡේණ - සනා.
2. කුලපුත්තො පජානාති - මජ්ඣං, සනා.
3. සිංහාලො - මිඡසං. කොසුකො - සනා.
4. කොනවායං - සනා.
5. උමීසු - මිඡසං. උමීසු - සි.
6. පිතනො - මිඡසං.

487. බිත්දු (පිඩු වූ) ස්වර ඇතියේ මධුර නාද ඇතියේ හඬන්නවුන් අතුරෙන් උතුම් වූයේ ජම්බු අත්තක හිඳ මොනර පැටියකු සේ නාද කරන්නේ කවරෙක් ද?

488. කුලපුතුන් පසසන්නට කුලපුතෙක් ම දැනී. වග පොච්චකු සමාන පැහැයෙන් යුත් මිතුර කෙපි (දඹ) අනුභව කරන්න. තොපට දෙමි.

489. බොරු කියන, හවුටු කලා ඔවුනොවුන් පසසාගන්නා වූ වමනය කන්නා වූ කවුඩා ද මළකුණු කන හිටලා ද බොහෝ කලෙකින් දකිමි.

4. ජම්බුබාදක ජාතක යි.

490. තොපගේ කඳ වෘෂභරාජයකුගේ වැන්න, විජාමහණය සිංහයකුගේ මෙනි. මෘගරාජය තොපට නමස්කාර වේවා! කිසිවක් ලබමෝ නම් මැනවි.

491. කුලපුතුන් පසසන්නට කුලපුතෙක් ම දැනී. මොනරකු ගේ ගෙල බදු ගෙලැති කවුඩාණෙනි මෙහි එන්න.

492. මෘගයන් අතුරෙන් හිටලා හීන යැ, පක්ෂීන් අතුරෙන් කවුඩා හීන යැ, වෘක්කයන් අතුරෙන් එරඹුගස හීන යැ. හීනයෝ කිදෙනෙක් එක්වූහ.

5. අන්ත ජාතක යි.

493. ලවණජලයෙහි භාක්පසැ ද්වයි. මාලුවන් හා මෝරුන් වළකයි. ධලෙහි ද ගැවේ. මේ කවරෙක් ද?

494. ගංගාවන්ට ස්වාමීවූ මුහුද බොන්නට පිස්සෙමි. එහෙයින් අනන්තපායී පක්ෂියා වෙමි. සපුරන්නට නො හැකි ආශාවෙන් යුත් හෙයින් අතෘප්ත යයි දිශාවන්හි ප්‍රසිද්ධ වෙමි.

495. මේ සාගරය දිය බස්නා වේලායෙහි බසී. වැටෙන වේලායෙහි පිරෙයි. සාගරය බිමෙන් අඩු නො වේ. එහෙයින් සයුර අපෙය (කෂයකොට පානය කළ නො හැකි) වේ.

6. සමුද්ද ජාතක යි.

158 ජාතකපාළි-තිකනිපාතො

496. උච්චි සතුණ ධේමානා¹ පක්කයාන විහබ්බම,
වජ්ජාසි ටො තිං වාමුරුං චීරං ටො සා කරිස්සති.
497. ඉදං ටො සා න ජානාති අසිං සත්ඤ්ඤා ඔධ්ධීතං,
සා වජ්ඣි කාහති කොධං තං මෙ තපති නො ඉධං.
498. එස උපපලසන්නාහො නික්ඛමුසසිසකෝ කතං,
කාසිකඤ්ඤා මුද්දං වසං තසංතු² ධනකාමිකා³ති⁴.

7. කාමවිලාපජාතකං.

499. උදුම්බරා විමෙ පක්කා නිග්‍රොධා ව කරිස්සනා,
එභි නික්ඛම⁵ භුඤ්ජස්ස කිං ජිහවජාය මීයසි.
500. එවං යො සුභිතො භොති යො වද්ධමපවායති,⁷
යථාභමජ්ජ සුභිතො දුමපක්කානිමාසිතො.
501. යං වනෙජො වනෙජස්ස වඤ්ඤායා කපිතො කපි,
දහරොපි⁸ තං න සද්ධොයා න භි ජිජෙණ්ණ ජරාකපි⁹ති.

8. උදුම්බරජාතකං.

502. පුරෙ තුවං සීලවතං සකාසෙ
ඕක්කජ්ඣිකං¹⁰ කීළසි අසිසමනේ,
කරොහරෙ මක්කවියානි මක්කව
න තං මයං සීලවතං රමාම.
503. සුතා හි මග්ගං පරමා විසුද්ධි
කොමායපුත්තස්ස¹¹ බහුඤ්ඤාසස්ස,
මාදුති මං මඤ්ඤි තුවං යථා පුරෙ
ක්කානානුයුක්තා¹² විහරාම ආවුසො.

1. ධේමන - මජ්ඣං.

2. ඉදං - මජ්ඣං.

3. නික්ඛමුසසිසකො තිසං - මජ්ඣං නික්ඛමුසසිසකො - සායා.

4. තපෙසතු - සී. මජ්ඣං සායා.

5. ධම්මා පියා - මජ්ඣං.

6. නික්ඛමිමි - මජ්ඣං.

7. යො වුච්චමපවායති - මජ්ඣං, සායා.

8. දහරො කපි සභොයා - මජ්ඣං.

9. ඕක්කජාතිකං - මජ්ඣං.

10. කොමාය පුත්තස්ස - සායා, කොමාරපුත්තස්ස - මජ්ඣං.

11. ක්කානා නියුක්තා - සී.

496. උස තන්හි පියාඹන්නා වූ පක්ෂිය, පියාපත් යාන කොට ඇති පක්ෂිය, තා කෙසෙල් කඳක් වැනි මනා කලවා ඇති තැනැත්තියට මා උලා උන්බව කියව. ඇය බොහෝ කලෙකැ සිට සිහි කෙරේ.

497. කඩුවට හා තෙබට සමාන වූ හුලා නගනා ලද බව ඔ කොමෝ නො දනී. වණබ වූ ඇය මට ක්‍රොධ කරයි. ඇගේ කොපය මා තවයි. උල ඇති දුක මා නො තවයි.

498. හිස්දෙරු තැබූ උපුලක් සමක මේ සන්නාහය ද රන් නිකෙකින් කළ මුද්ද ද කසි වස්ත්‍ර යුග්මය ද ඇත. වස්තුව පිසි මාගේ ප්‍රියාව මෙයින් තෘප්තිමත් වේවා.

7. කාමවිලාප ජාතකයයි.

499. විලිකුන් පල ඇති දිඹුල්, කුඹ, ගිවුලු යන මේ ගස් පල බරින් තැම් ඇත. කෝ ද ගොස් අනුභව කරව. සාහිත්තේ මියැයනුයේ කිම?

500. අද මම රුක්ඵල කා සුවපත් වීම ද ඵලෙස යමෙක් වැඩිමහල්ලන් පුද ද ඒ පුරුෂයා සුවපත් වේ.

501. වනයේ උපන් වදුරා වනයේ උපන් වදුරාට යම් රවටිමක් කරන්නේ ද එය තා වැනි ළදරු වදුරෙක් නො අදහන්නේ ය. ජරපත් මා වැනි මහලු වදුරෙක් නො අදහන්නේ මැයි.

8. උදුමබර ජාතකයයි.

502. කොළ වදුර, පෙර හෝ කෙළිලොල් අප හමුයෙහි පැනපැනා, කෙළතෙහි අපගේ අසපුවෙහි දී වැදිරිවුහුණ පෙන්නීම ආදී ක්‍රීඩා කරව. වානරය ක්‍රීඩා ප්‍රකෘතික වූ තා කෙරෙහි අපි නො ඇලෙමු. එයට කරුණු කිම.

503. ඇවැත්නි, බහුශ්‍රැත වූ කොමායපුතකගේ උසස් ධ්‍යාන විභූද්ධි මා විසින් අසන ලද. තෙපි පෙර පරිදි මා පිළිබඳ ව නො සිතව. ධ්‍යාන ඇති ව වසමු.

504. සච්චි සෙලසම් වපෙය්‍ය ධරං
දෙවො ව වසෙත නෙව හි තං රුහෙය්‍ය,
සුතා හි තෙ සා පරමා විසුද්ධි
ආරා තුවං මහකට කොනගුමියාති.

9. කොමායපුත්තජාතකං.¹

505. පරපාණරොධා² ජීවතොතා මංස ලොභිතභොජනො³,
වකො වතං සමාදය⁴ උපපජ්ජ උපොසථං.
506. කසස සකෙතා වතඤ්ඤය අපරුපෙත්තුපාගම්,
විකතපො⁵ අස්ඛිපකෙතා⁶ හඤ්ජේ ලොභිතපො කපං.
507. ඵව්වෙවං ඉධෙකචෙව සමාදනසම් දුබ්බලා,
ලහුං කරොන්ති අත්තානං වකොව අපකාරණා⁷ති.

10. වකජාතකං.

කුමභවගෙහා පඤ්චමමං.

කසසද්දනං:

වරකුමභසුපතනසිරිවිභයතො
සුච්චමතඤ්ඤවරො චූසහො,
සරිතංපතිවණ්ඩිජරාකපිතා
අථ මහඤ්චියා වකකෙන දසාති.

කිකතිපාතො නිවර්තිතො.

වහුද්දනං:

සඤ්චපො පද්ගමා චෙව උදසානෙන තතියං,
අබ්ගනායරං සටහෙදං කිකතිපාතමඤ්ච ලබ්බකකති.

1. කොමායපුත්තජාතකං - මජ්ඣං.
2. පරපාණතො - භා.
3. ලොභිතා - මජ්ඣං.
4. සමාදයි - සී.
5. විකපිතපො - මජ්ඣං, සී.
6. අස්ඛිපකො - මජ්ඣං භා.
7. අපකාරණා - මජ්ඣං භා.

504. වාතාරය, ඉදින් ගල්කලායෙහි බිජ වසුරන්තාහු ද වැසි වලා ද මැනවින් වස්තේ නමුදු ඒ (අසෛත්‍රයෙහි) වපුළ බිජය නො මැ හටගන්නේ ය. (එහෙයින් මැ) ඔවුන්ගේ අනුක්‍රම විසුද්ධි අසනලද නමුදු තෙපි ධ්‍යාන භූමියෙන් දුරු වවු.

9. කොමායසුක්ක ජාතක යි.

505. පරපණ නැසීමෙන් මස් ලේ අනුභව කොට ජීවත් වන්නා වූ වෘකයා පෙහෙවස් සමාදන් විය.

506. ශක්‍රයා ඔහුගේ වූතය දැනු එළු වෙසින් ළඟට ආවේය. (එකෙකෙහි) තපස පහව ගියේ ලේ බොනා ගේ තපස බිඳගති.

507. එපරිදි මෙලොවැ ඇතැම් කෙනෙක් සමාදන් වූ සීලය රැක ගැනීමට (දුබල නොහොත්) සමත් නො වෙති. එළුවා නිසා සැහැල්ලු බවට පත් වෘකයා මෙන් තමා සැහැල්ලු කෙරෙති.

10. වක ජාතක යි.

පස්වැනි කුමභවිර්ග යි.

එහි උද්දනය:

(වරකුමභ) හදසට ජාතක යැ, සුප්පාන ජාතක යැ, දහැන් සිරි කැඳ වූ කායච්චජන්ද ජාතක යැ, (සුවිසමමත) පමබ්බාදක ජාතක යැ, සිව්ලාට පැහසු අන්ත ජාතක යැ, (සරිතංපති) සමුද්ද ජාතක යැ, වණ්ඤ වූ ස්ත්‍රියක් ඇති කාම වීලාප ජාතක යැ, වසුරකු දක්වෙන උදුම්බර ජාතක යැ, වක ජාතකයෙන් දසය වේ.

තික නිපාතය නිමි.

වර්ග උද්දනය:

සචක්ක වර්ග යැ, පදුම ජාතකය ආදී වූ මොසිය වර්ග යැ, උද්දාන දුසක ජාතකය ආදී මොට ඇති අරඤ්ඤ වර්ග යැ, අබ්ගනාකර වර්ග යැ, කුමභ වර්ගය යන පණ්ඨි වර්ගය තික නිපාතයෙහි සැරැසි සිටියේ යි.

වතුකකතිපාතො

1. විවරවගෙහා

508. විවරථ¹ ඉමාසං දචාරං නගරං පච්ඡිකුං මයා,
අරුණරාජස්ස සිහෙන සුසිට්ඨන සුරකඛිතං නන්දියෙතෙන².
509. ජයො කලිඛනානං අසයනසාහිතං
පරාජයො අනගො අස්සකානං,
ඉච්චිව නෙ භාසිතං බුහුචාරි
න උජ්ජ්ඣතා විතරං භණ්හති.
510. දෙවා මුසාවාදමුපාතිවත්තා
සච්චිං³ ධනං පරමං තෙසු සක්ක,
තං නෙ මුසාභාසිතං දෙවරාජ
කිං වා පටිච්ච මසවා මභීඤ.
511. නත්තු නෙ සුතං බ්‍රාහ්මණ භණ්ඤමාතෙ
දෙවා න ඉසසෙහි පුරිසපරකකමසස,
දමො සමාධි මනසො අද්දෙජකිං⁴
අව්‍යාභ්‍යතා නිකඛමනඤ්ච කාලෙ,
දුළාඤ්ච විරියං පුරිසපරකකමො ව
තෙනෙව ආසි විජයො අස්සකානෙහි.

1. මුලකාලිඛනපාතක..

512. අද්දෙය්‍යස්ස දදං දනං දෙය්‍යස්ස නසාවෙව්ඡති⁵,
ආපාසු⁶ ව්‍යසනං පතොසා සභායං නාධිගව්ඡති.
513. නාද්දෙය්‍යස්ස දදං දනං දෙය්‍යස්ස යො පවෙව්ඡති,
ආපාසු ව්‍යසනං පතොසා සභායමධිගව්ඡති.

1. විවරථ ඉමාසං දචාරං නගරං පච්ඡිකු අරුණරාජස්ස, සිහෙනසුසන්ධන-සුරකඛිතං නන්දියෙතෙන, සභා, විවරථ ඉමාසං දචාරං නගරං පච්ඡිකු - මජ්ඣ.
2. සුසිට්ඨන-නන්දියෙතෙන - මජ්ඣ.
3. සච්චිං තරු; පටිච්චාරාහු සක්ක - මජ්ඣ. සච්චිං තතං පරමං තරුහු සක්ක - සභා.
4. අද්දෙජකිං - මජ්ඣ.
5. න පවෙව්ඡති - මජ්ඣ.
6. ආපාසු ව්‍යසනං - මජ්ඣ.

වතුකකතිපාතය

1. පිටර වර්ගය

508. මොවුන්ට නගරයට පිවිසෙන්නට දෙර හරිවු. අසාසකරව අරුණ රජුගේ ශ්‍රේෂ්ඨ පුරුෂයා වූ ද මැනවින් අනුශාසනා කළා වූ ද නන්දිසෙන නමැති මා විසින් මනාලෙස රැකි නගරයට (පිවිසෙත්වා)

509. දුස්සහ වූ හය ඉවසනසුලු කලිගුරට වැසියනට ජය වෙයි. අස්සකරට වැසියන විනාශයට හා පරාජය වේ යයි තොප විසින් මෙසේ කියන ලද තපස්විය සෘජු වූවෝ බොරු නො කියත්.

510. ශක්‍රය දෙවියෝ මුසවා ඉක්ම සිටියහ. (බොරු නො කියති) ඔවුන් කෙරෙහි සත්‍යය උතුම් ධනය වෙයි. දිව්‍ය රාජය, මසවය, මහෙන්ද්‍රය තොප විසින් ඒ බොරුව කුමක් හෙයින් කියන ලද ද?

511. බමුණ ඒ ඒ තැන කියනා කල්හි තොප විසින් අසන ලද නො වේ ද? දෙවියෝ පුරුෂ ජෛර්යයට ඊශ්‍රා නො කෙරෙති. ආත්ම දමනය ද වික්‍රා සමාධිය ද වික්‍රායාගේ එකඟකම නො විසුළු බව ද සුසුසු අවස්ථාවෙහි ඉදිරියට යාම ද දැඩි උත්සාහය ද වියභිය ද (යන මේ) හෙතුන් නිසා අසාසකරව වාසීන්ට ජය අත් විය.

1. වුලාකාලිංග ජාතක යි.

512. දුතාර්භ නො වන්නන් කෙරෙහි දන් දෙනුයේ දුතාර්භයන් කෙරෙහි නො දේ ද, හේ ආපදායෙහි ව්‍යසයනට පැමිණියේ ඒ පුද්ගලයා විපතට සහායයකු නො ලබයි.

513. යමෙක් දුතාර්භ නො වන්නන් කෙරෙහි දන් නො දේ ද, දුතාර්භයන් කෙරෙහි පරිත්‍යාග කෙරේ ද ඒ පුද්ගල ආපදායෙහි විපතට පැමිණියේ මිතුරකු ලබයි.

514. සංඝඤ්ඤාගසමාගථිසෙසදසන්නං
අනරියධමෙමසු සමෙසු නස්සති,
කතස්ස අරියෙසු ච අඤ්ඤෙසු ච
මහපථං හොති අඤ්ඤා¹ කාදිසු.
515. යො පුබ්බෙ කතකල්යාණො අකා.ලොකෙ සුදුක්ඛරං,
පටිණ කට්ඨරා න වා කට්ඨරා අච්චන්තං පුජනාරණං² ති.

2. මහාඅසාසාරොහජාතකං.

516. අනුක්කරො³ කාමභූතං සමිදෙධි
භූතොන පුබ්බෙ වසී⁴ එකරාජා,
සොදනී දුග්ගා නරකභි ධීවතො
නපපජගෙ වණ්ණබලං පුරාණං.
517. පුබ්බෙව ඛතති ව නපො ව මඤ්ඤා⁵
සමපජිතා දබ්බසෙතා⁶ අභොසි,
තංදනී ලඤ්ඤා කථනසු රාජ
ජගෙ අහං වණ්ණබලං පුරාණං.
518. සබ්බං කීරෙව⁷ පරිනිවසීතානි
යස්සසුතං පඤ්ඤවන්තං⁸ වීසංඝා,
යසො ව ලඤ්ඤා සුරිමං⁹ උළාරං
නපපජගෙ වණ්ණබලං පුරාණං.
519. පනුජ්ජ දුග්ගකත සුඛං ජනිඤ්ඤා
සුඛෙන වා දුක්ඛමසංඝාතාති,
උග්ගසංඝා සංගො¹⁰ අභිනිබ්බුතං
සුඛෙ ව දුග්ගං ව හවන්ති තුල්යා¹¹ ති.

3. එකරාජජාතකං.

520. ඉමානි මං දද්දර කාසයන්ති
වාචාදුරුක්කානි මනුස්සලොකෙ,
මණ්ඩුකහක්ඛා උදකන්තෙථි
ආසිවිසං¹² මං අවිසං සපන්ති.

1. අඤ්ඤා කාදිසු - මජ්ඣ.
2. අනුක්කරො - මජ්ඣ.
3. වසී - මජ්ඣ.
4. දුග්ගකත - මජ්ඣ. 12. 1.
5. මඤ්ඤා - මජ්ඣ. 12. 1.
6. පඤ්ඤවන්තං - ම.
7. සුරිම - මජ්ඣ.
8. උළාරං - ම.
9. ආසිවිසං - මජ්ඣ.
10. අවිසං - මජ්ඣ.
11. සපන්ති - මජ්ඣ.

514. අනායාසී ස්වභාවය ඇති කපටයන් හා එක්වීමත් එක් ව ක්‍රියා කිරීමත් (උපකාර වශයෙන් කරන දෙය) දියෙහි ඇදී ඉරක් සේ වහා නසී. කළ ගුණ දන්නා වූ සෘජු වූ ශ්‍රේෂ්ඨ පුද්ගලයන්ට කළ උපකාරය සුළු වුවත් දෙලොවින් ම මහත් ප්‍රයෝජන වේ.

515. යමෙක් පෙර (උපකාර ඉල්ලන්නට පළමුව) යමකට උපකාර කෙළේ ද හේ ලොවෙහි දුෂ්කරයක් කෙළේ වෙයි. (උපකාර ලද පුඟුලා පෙරලා උපකාර කළේ හෝ නොකෙළේ හෝ) උපකාර කළ පුඟුලා පිදුම් ලබන්නට ඉතා සුදුසු වේ.

2. මහාඅසාසුර ජාතක යි.

516. එකරාජය, පෙරැ තෙපි නිරුක්තර වූ සමෘද්ධි වූ පස් කම් ගුණයන් අනුභව කොට (හෙවත් විඳිමින්) විසූවහ. දැන් ඒ තෙපි නරාවළ බහාලන ලද්දහු (නමුදු) පැරැණි ගුණවත්කම හා (ධ්‍යාන) බලය නො හරනහු.

517. දඬුසෙනය, මා විසින් කැලෑ මැ ඉවැසීම හා තපස හා පතන ලද රජකුමනි, එය දැන් ලදින් පැරැණි ගුණවත් කම හා (ධ්‍යාන) බලය කෙසේ මම හැරපියමි ද?

518. යසැත්තාණෙනි, පැනැත්තාණෙනි, කමන්නාණෙනි, සියල්ල පෙරැ මැ මා විසින් නිමවන ලද. පෙරැ (මම) නොලද උදර යසස හා මෙමත්‍රීධ්‍යානය ලැබූ වර්ණය හා බලය නො හරින්නෙමි.

519. ඉවසන්නට නො හැකි දුක් ඉවසන රජකුමනි, දුකෙන් සුවය දුරු කොට, සුවයෙන් දුක දුරු කොට (වෙසෙන) සත් පුරුෂයෝ දෙකැන්හි නිවිභිය සත්තාන ඇතිව සුව දුක් දෙකෙහි එක සමාන (කම්පා නොවන හෙයින්) වෙත්.

3. එකරාජ ජාතක යි.

520. දද්දරය, මිනිස්ලොවෙහි මැඩියන් කා උදකාන්තයෙහි (දියයට) වයන්තේ ය යන මේ නපුරු වචන මට දුක් උපදවයි. විෂ සහිත මා විෂ නැතිකර දේ (සිතා) (ගම්දරුවෝ) ආක්‍රොෂ කෙරෙති.

521. සකා රව්ඨා පබ්බාජිතො¹ අඤ්ඤං ජනපදං ගමනා,
මහනතා නොට්ඨං කසිරාථ දුරුක්ඛානා නිබ්බතංවි.
522. යඤ්ඤං පොසං න ජානනී ජාතියා විනායෙන වා,
න තඤ්ඤං මානා කසිරාථ වසමඤ්ඤානෙන ජනෙ.
523. විදෙසවාසං වසතො ජාතවේදසමෙනපි,
බ්බිකඛ්බං සපඤ්ඤාන අපි දසසං තපජිතනති.

4. දුද්දරජාතකං.

524. නඤ්ඤං ලොකෙ රහො නාම පාපකම්මං පකුඛ්බතො,
පසසනති වනභූතානි තං බාලො මඤ්ඤාති² රහො.
525. අහං රහො න පසසාමි පුඤ්ඤං වාපි න විජ්ජති,
යඤ්ඤං අඤ්ඤං න පසසාමි අපුඤ්ඤං හොති තං මයා.
526. දුජ්ජවෙවා ව³ සුජ්ජවෙවා ව නෙදු ව සුබවච්ඡතො,
වෙජ්ජා අඤ්ඤාච්ඡා ව තෙ ධම්මං ජහ්මස්සීකා.
527. ආභමිතො ව කථං ජහෙ සබ්බධම්මානපාරගු,
යො ධම්මමනුසාලෙති ධීතිමා සවච්ඡික්ඛමොති.

5. සිලවිමංසජාතකං.

528. කීං අණ්ඩකා ඉමෙ දෙව නික්ඛිත්තා කංසමලලකෙ,
උපලොභිතකා වග්ග තං⁴ මෙ අසබ්බාති පුච්ඡිතො.
529. යාති පුරෙ නිං දෙවී හණ්ඩු නනිත්තවාසිනී,
උච්ඡබ්බහස්සා පච්ඡාසි තස්සා තෙ කොලියං ඵලං.
530. උඤ්ඤානෙන⁵ න රමති හොගා විසාජහනති තං,
තඤ්ඤාච්ඡා පච්ඡොතං යඤ්ඤං කොලං පච්ඡාසති.

1. පබ්බාජිතො - සිලි.
2. මඤ්ඤාති - සිලි.
3. අජ්ජවෙවා ව - සිලි.
4. කෙ මෙ තථෙව - සිලි.
5. උඤ්ඤානෙන - මජ්ඣ. සිලි.

521. සිය රචිත නෙරපන ලද තැනැත්තා අත් දනව්වකට ගිය (කලා) නොමනා ලෙස කී කරා තබනු සඳහා ගබඩාවක් සාදන්නේ ය. (ඉවසන්නට හිත දියුණු කරන්නේ ය).

522. පුරුෂයා යම් තැනෙක වෙසේ ද එහි දී තමා පිළිබඳ තොරතුරු නො දක් පිරිස අතරේ වෙසෙන කලා (මෙතරම් වැදගත් මට ජනයා) බුහුමන් නො කෙරෙහි යි උඩඟු නොවන්නේ ය.

523. විදේශයෙහි වෙසෙන නුවණැති ශිනි හා සමාන (අනුභාව සම්පන්න) කෙනෙක වුවද දසයකුගේ තර්ජනය ද ඉවැසියයුතු ය.

4. දේදර ජාතක යි.

524. පව කරන්නාට ලොවැ රහසෙක් නැත. වනදෙවතාවෝ (එය) දකිත්. (එහෙයින්.) (එහෙත්) මෝඩයා කළ පාපය රහසක් ලෙස සිතයි.

525. පව කරන්නට යොග්‍ය රහස් තැනක් මම නො දකිමි. ජන භූතා ස්ථානයකුදු නැත. ජන භූතා අනෙක් තැනක් යම් තැනෙක නො දකිමි ද එබඳු තැන භූතා නො වෙයි යි මා විසින් කියන ලදී.

526. දුෂ්ටව අප්‍රච්ඡිතන්ද සුඛවස් වෙස් අද්ධවසිල යන ශිෂ්‍යයෝ ගැහැනුන් ලබාගන්නට තැබූ රිසිය හරවෝ ය.

527. ඔවුන්ගෙන් පිට කෙනකු වන සිල්සපත් බමුණා ඒ ගැහැනියගේ ලැබීම කෙසේ හැරපියන්නේ ද? යමෙක් පන්සිල් දස සිල් රකිමින් ත්‍රිවිධ සුවර්තය මැනවින් රක්නේ ද එබඳු දෙවරය සම්පන්න පුරුෂයා සිලය රකී.

5. සිලවිමංස ජාතක යි.

528. දේවයන් වහන්ස, රත්තැවියේ තබන ලද රතු පැහැයෙන් යුතු මනා පෙනුමැති මේ ගෙඩි මොනවා ද? විවාරන ලද මට කියනු මැනව.

529. දේවිය භික්ෂුහු කොට කඩමාලු හැඳූ ඇකයෙහි කළ අතැති ව එකතු කළ ගෙඩි වර්ගයක් වී නම්, කීගේ කුලයට අයත් ගෙඩි ජාතිය යි මේ.

530. ලෝකුඹු නිරයේ උපන්නියක සේ (මැය), දවෙන්නේ ය. පින් මද හෙයින් රාජසම්පත විදින්නට සිත නො ඇළේ. වෙබර කඩා එකතු කළ තැනට මැය නැවත ගෙන යවු.

531. මොනදි මොන මොරාජ ඉදිරිපත්කරාය¹ නාරියා,
බම දෙව පුජාකරාය මාසයා² කුජකි³ රජෙහෙයානි.

6. පුජාකරාජාතක..

532. අවේනනං බ්‍රාහ්මණ අසප්පණනං
ජාතො අජානනාමිමං පලාසං,
ආරභිච්චියො ධුචං අපමනො
පුබ්බෙය්‍යං පුච්ඡයි කිසස හෙතු.
533. දුරෙ පුතො වෙච්ච බ්‍රහ්ම ච රුකො
දෙසෙ ධිතො භුනන්තිවසරුපො,
තසො නමසොමි ඉමං පලාසං
යෙ වෙඤ්ච භුතා තෙ ච ධනස්ස හෙතු.
534. යො තෙ කරිස්සාමි යථානුභාවං
කතඤ්ඤං බ්‍රාහ්මණ පෙක්ඛමානො,
කරං හි ආගමිමි සතං සකාසෙ
මොසානි⁴ තෙ අසප්ප පරිච්ඡිද්ධානි.
535. යො කිසුරුකස්ස පරො⁵ පිලනඬු
පරිච්චිතො පුබ්බෙය්‍යෙඤ උළාරො,
තෙසෙව මුලසමි⁶ තිධි නිබානො
ආදයාදෙ ගව්ඨ තං උභිරාමි⁷ති.

7. පලාසජාතක..

536. අකරමෙසතෙ කිච්චං යං බලං අනුචිතෙසෙ,
මිගරාජ නමො තානුඤ අපි කිඤ්චි ලහාමෙසෙ.
537. මම ලොහිතහක්ඛස්ස නිච්චං ඵසුති කුබ්බතො,
දන්තනාගරගතො සනොතා තං බහුං යමි⁸ ජිවයි.
538. අකතඤ්ඤමකතාරං කතස්ස අපටතිකාරකං⁹,
යසමි¹⁰ කතඤ්ඤා නත්ති නිරත්ථා තස්ස සෙවනා.
539. යස්ස¹ සමුච්චිතෙණ්ණො² මිත්තධමෙමා න ලබ්බති,
අනුසුය්‍යා³මනාමකාසං සමිකං තමො අපක්කමෙ⁴ති.

8. ජවසතුණජාතක..

1. ඉදිරිපත්කරාය, ඉදිරිපත්කරාය - සි. මජ්.
2. මාසු - මජ්.
3. කුජකි - මජ්.
4. මොසා - සා.
5. පුජා මිලනඬු - මජ්., පරො පිලනඬු - සා.
6. යමි - සි.
7. පරිච්චිත - මජ්., අපටතිකාරකං - සා. කතකපටතිකාරකං - සි.
8. යසමි - සා.
9. සමුච්චි - මජ්.
10. අනුසුය්‍ය - මජ්.

531. මහරජ ඉසුරුබරවු (කලා) ඉතිරියට මෙබඳු පමා දෙස් වෙති. දේවයන් වහන්ස, සමාවන්නේ මැනවි. රජතුමනි, මේ සුභතාවට නො කිපෙන්නේ මැනවි.

6. සුපාතා ජාතක යි.

532. බමුණ, සිත නැති නො ඇසෙන නොදන්න මෙය කැලඟසක් බව දන්නේ ය. (එහෙත්) හැමද වැයමෙන් හා සැල-කිල්ලෙන් සුවසේ නිදියේ ද යි විචාරයි. එයට හේතු කවරේ ද?

533. මේ ගස දුර දේශයන්හි ද ප්‍රසිද්ධ ය. විශාල ය. සම බීමක පිහිටා ඇත. දෙවියන්ට නිවාසයෙකි. එහෙයින් මේ කැලඟසේ යම් දෙවියෙක් වේ නම් ධනාශාවෙන් නමදිමි.

534. බමුණ, කළ ගුණ දන්නා මම මගේ ශක්තිප්‍රමාණයෙන් තව උපකාර කරන්නෙමි. ඔබගේ විමසීම විසින් වාක්චන්දික ද හැදිමි ආදී කායචන්දික ද සන්ත්‍රුණයන් හමුවේ කෙසේ නිෂ්ඵල වේ ද?

535. නිඕරිගයෙන් එපිට පළොල්ගස මුලා වටා සාරා යාග වශයෙන් තැන්පත් කළ නිදන්සැළි ද හිමියෙක් නැති නිධානය ද ගන්න.

7. පලාය ජාතක යි.

536. මෘගරාජය, අපට යම් තරමක බලයක් වී ද ඒ පමණින් ඔබට වැඩ කෙළෙමු. ඔබට නමස්කාර වේවා! කිසිවක් ලබමෝ නම් මැනවි.

537. නිකියෙන් රුදුරුකම් කෙරෙමින් ලේ මස් කන මාගේ දත් අතරට ගොස් නො මැරී පිටින් වීම ම නා ලද උපකාරය වේ.

538. කළගුණ නො දත් සිය කැමැත්තෙන් උපකාරයකු නො කරන උපකාර කළහුට ප්‍රකෘෂ්ටකාර නො කරන කෙනකු වේ නම්, කළ ගුණ යමකුට නො වේ නම් ඔහුගේ ආශ්‍රය නිෂ්ඵල ය.

539. යමකුගේ හමුවේ කළ ගුණයෙන් චිත්‍රධර්මය නො ලැබේ ද, (එකල) ඔහුට ඊර්ෂ්‍යා නො කොට නො දෙඩා සෙමෙන් ඔහුගෙන් ඉවත් වන්නේ ය.

8. ජවසකුණ ජාතක යි.

540. සබ්බමිදං¹ වරිමවතං උභො ධම්මං න පසංසරෙ,
උභො පකක්ඛා චුතා යොවායං සප්පකපයති².
යො ව ධම්මං අධියති.
541. සාලිත හොජනං³ භුඤ්ඤ පුට්ඨං මංසුපසෙවනං,
තස්මා එතං න සෙවාමි ධම්මං ඉසිති සෙවිතං.
542. පරිබ්බප මහා ලොකො⁴ පවනාඤ්ඤාපි පාණිනො,
මා⁵ තං අධිලෙමා ආවරිතො අස්මා කුමනමිවාහිද.
543. ධිරජ්ඣි තං යසලාභං ධනලාභඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ,
යා චුක්ඛි වීතිපාතෙන අධම්මවරණෙන වා⁶ති.

9. ජවකජාතකං.

544. සසම්මුද්ධපරියායං මහිං සාගරකුණ්ඩලං
න ඉවෙත් සහනිජය එවං සංගා විජාතහි.
545. ධිරජ්ඣි තං යසලාභං ධනලාභඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ⁷
යා චුක්ඛි වීතිපාතෙන අධම්මවරණෙන වා.
546. අපි වෙ පතතමාදය අනාගාරො⁸ පරිබ්බපෙ,
සායෙව⁹ ජීවිකා සෙයෙයා යා වාධම්මෙන එසනා.
547. අපි වෙ පතතමාදය අනාගාරො පරිබ්බපෙ,
අඤ්ඤං අභිංසයං ලොකෙ අපි රජෙජන තං වරන්ති.

10. සංගාජාතකං.

විවරවග්ගො¹ පඨමො.

තසසුඤ්ඤා:

විවරඤ්ඤා අදෙයාසමිද්ධවරං
අථ දඤ්ඤාපමහාතිරහො,
අථ කොලිපලාසවරඤ්ඤා කර
වරිමං සසම්මුද්ධවරෙන දස.

1. සමපදමිදං වරිමං තතං - සබ්බං ඉද්ධං මරිතං - සා.
2. මනසාසංකප්පයානි-යොව මනසං අධියති - පිඬු.මජ්ඣ. මනොසංකප්පයානි - යොව මනසං අධියති - සා.
3. සිද්ධං - මජ්ඣං, සා.
4. බ්‍රහ්ම - මජ්ඣං.
5. මා, භට්. අධිලෙමා ආවරිතො, මා, භට්. අධිලෙමා වරිතො මා, භට්. අධිලෙමා අවරි - සි, සා.
6. ජවජාතකං - සා.
7. අනාගාරො - මජ්ඣං.
8. සා එව - පිඬු.
9. කුලිකවග්ගො - මජ්ඣං.

540. අප කළ හැමදෙය ම ලාමක ය. යමෙක් ධර්මය හදාරවා ද යමෙක් ධර්මය හදාරා ද දෙදෙන ම පැරණි ධර්මය (සිරිත්) නො බලති. දෙදෙන ම ප්‍රකෘති ධර්මයෙන් ගිළිහුණෝ ය.

541. නන් අයුරින් පිළියෙළ කළ පවිත්‍ර මාංශස්පයන් සමග ඇල්හාලේ බත බුද්ධි. එහෙයින් බුද්ධාදි උතුමන් සෙව් මෙ දහම නො සෙව්මි.

542. මෙකැනින් අන් තැනකට යව්. ලෝකය විශාල ය. සෙසු සත්ත්වයෝ ද (කෑම) පිසත්. ගලක හැපි කළයක් බිඳෙන පරිදි හැසිරුණු නා අධර්මය නිසා නො නැසේවා.

543. බමුණ, ඒ යසස් ලැබීමට හා වස්තු ලැබීමට ද අපායෙහි වැටීමට හේතුවන යම් නො දැනුම් පැවැත්මක් වේ ද එයට ද නින්දා වේවා.

9. ඡවක ජාතක යි.

544. දහැත්සුව සහිත පැවිද්ද හැර දමා සාගරයට කුණකලා-හරණයක් වැනි චක්‍රවාට පව්ව සහිත මහපොළොව (ලබ්ධාගන්තව) නො කැමැත්තෙමි. සයහය, මෙසේ දනගනුව.

545. බමුණ යසස් ලැබීමට ද වස්තු ලැබීමට ද අපායෙහි වැටීමට හේතුවන යම් නො දැනුම් පැවැත්මක් වේ ද එයට ද නින්දා වේවා.

546. ගෘහ රහිත වූයෙම් පාත්‍රය ගෙන භාත්පය ගෙහි හික්කාටනය කෙළෙමි ද, යම් බදු අධර්ම ඒෂණාවක් ඇද්ද එයට වඩා ඒ හික්කාටනයෙන් කරන ජීවිකාව ම උතුම්.

547. ලොවැ අනිකකු නො පෙළුමින් අනගාරිකව පාත්‍රයක් ගෙන ගේ නැති ව පිඬු සිභා යන්නෙමි නම් එය රාජ්‍යයට වඩා උතුම් වේ.

10. සයහ ජාතක යි.

පළමුවන විවර වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

දෙර විවර කරවයි කී වූළකාළිබ්බ ජාතක යැ, අදෙයෙහස්ස යනාදිය පැවසූ මහාඅස්සාරොහ ජාතක යැ, සමෘද්ධි කාමගුණ ඇති ඒකරූප ජාතක යැ, යළි දද්දර ජාතක යැ, පාපකාරිභව රහස්නැති සේ කී සීලවීමංස ජාතක යැ, (කොළි) සුජාතා ජාතක යැ, පලාස ජාතක යැ, අකරමහසෙ යනාදිය කී ජවසකුණ ජාතක යැ, වරිමවක දක්වූ ජවක ජාතක යැ, (සවුද්දවර) සයහ ජාතකයෙන් දසය වේ.

2. ප්‍රවීණතාවය

548. උදව්‍යවි වෙර කි. පෙසි කො අනෙක් ප්‍රවීණතා වෙ, මා තං ගණනු¹ රාජානො ගාමෙ කිව්විසකාරකං.
549. යනතු වෙරං ගණනුතනී ගාමෙ කිව්විසකාරකං, කිං තත් ප්‍රවීණතා වනෙ ජාත්‍යන්තර කිව්විසකාරකං.
550. න තං අනෙක් පානාසි මම වෙරසක වනතරං, වෙරං ගණනු රාජානො ගාමෙ කිව්විසකාරකං අපෙතනි නිව්විසකාරකං තත්. මෙ සකාරක මනො.
551. සමකාරක සකාරකවි රකෙව්විසකාරකං තං, අනාගතතං ධීරො උනො ලොකෙ අවිසකාරකං.

1. ප්‍රවීණතාත්මක.

552. අපි කසකපමනිකා යුවා සපති හතති වා, සකෙතනං මමනෙ ධීරො පනවිතො තං තිතිකවිති.
553. සවෙසි සතොසා විවිදනති විසං සකෙයරෙ පුත, බාලා පතොසි හිසතති න තෙ සමරමනකි.
554. එතෙ හෙයොසා සමායනති සතති තෙසං න ජීරති, යො වාධිපතො ජානාති යො ව ජානාති දෙසනං.
555. එසො හි උකතවිතරො හාරවානො ධුරතරො, යො පරෙසාධිපතොතං සයං සකාරකවිතරං.

2. කසකපමනිකාත්මක.

556. යො තෙ හතෙ ව පාදෙ ව කසකපමනාසකෙ ජෙද්ධි, තසක කුජකි මහාවිර මා රට්ඨං විතසකා ඉදං.
557. යො මෙ හතෙ ව පාදෙ ව කසකපමනාසකෙ ජෙද්ධි, විරං ජීවතු යො රාජා න හි කුජකිනති මාදිසා.
558. අනු අතිතමනිකා² සමකො මනතිදිපතො, තං මනතියායෙව ධීරං කාසිරාජා අපෙද්ධි.

1. මං ගණනු ගණනු - සත.

2. අතිතමනිකා - පිළි, මිසං සත.

2. පුරිමන්ද වර්ගය

548. වෛරය නැතිවුව. කුමට වැදගෙයි ද? වැදගීමෙන් තව කවර ප්‍රයෝජනයක් ද? ගමෙහි දරුණුකම් කළ කා රජදරුවෝ අල්ලා නො ගනිත්වා.

549. ගමෙහි දරුණුකම් කළ සොරා අල්ලා ගනිති. යන යමෙක් වේ ද (එයින්) වනයෙහි ඉපද සිටිනා වූ කොහොඹ ගසට එහි ලා කුමක් වේ ද?

550. අසව්‍යය, මාගේ ද සොරාගේ ද අතර (වෙනස) ඔබ නො දන්නෙහි ය. ගමේ අසරාධ කළ සොරහු රජදරුවෝ ගෙන කොහොඹ උලෙහි තබන්. මාගේ සිත එකරුණෙහි ලා සැක කෙරේ.

551. සැක කටයුත්තන් සැක කරන්නේ යැ. නො පැමිණි බිය රක්තේ යැ. අනාගත භය හේතු කොටගෙන ප්‍රාඥයා දෙලොව බලයි.

1. පුරිමන්ද ජාතක යි.

552. කාශ්‍යපය, ළදරුවා ළදරු බව නිසා බැණීම හෝ පහර දීම හෝ කෙරෙයි. ඒ සියල්ල තුවණැත්තා ඉවසයි. පණ්ඩිතයා එය කමා කෙරෙයි.

553. ඉදින් (වනාහි) සත්පුරුෂයෝ විවාද කෙරෙත් නමුදු, වහා එකතු වෙති. නැවත බාලයෝ (මැටි) පාත්‍ර මෙන් බිඳෙති. ඔවුහු සන්තිදීමට නො පැමිණෙත්.

554. යමෙක් තමා මැඩගෙන උපන් දෝෂය දැනී ද, යමෙක් වරද දෙසීම පිළිගන්නා සේ දැනී. මොවුහු නැවත එකතු වෙති. ඔවුන්ගේ මිතුරුකම නො නැසේ.

555. යමෙක් දෝෂයෙන් දූෂිත වූ මෙරමාගේ සන්ධ්‍යානය කරන්නට (සමගි කරන්නට) තෙමේ සුදුසු වේ ද මෙතෙම වනාහි උත්තරීතර වෙයි. භාරොද්විභ්‍යාස කරන්නේ ද වේ. ධුරන්ධර ද වෙයි.

2. කසපමන්දිය ජාතක යි.

556. මහාවීරයාණෙනි, යමෙක් ඔබගේ අත් පා කන් නාසා කැප්පී ද ඔහුට කිපෙන්නේ මැනැවි. මේ රට විනාස නො කරව.

557. යමෙක් මගේ අත් පා කන් නාසා කැප්පීද ඒ රජ සැර-දේවා! මා වැන්නෝ නො කිපෙත්.

558. අතීත කාලයේ ඉවැසීමේ අගය ප්‍රකාශ කරන ශ්‍රමණයෙක් විය. ඉවැසීමේ ම පිහිටි ඔහු කසි රජ ඡේදනය කරවි.

559. තසං කම්මස්ස ඵරුසසං විපාකො කට්ඨකො අහු,
යං කාසිරාජා වෙදෙසි නිරයමි සම්පපිනො'ති.

3. ඛනනිවාදිජාතකො.

560. දුජ්ජිවිතං අජ්ජිමෙ යෙ සන්තො න දදම්හසෙ,
විජ්ජමානෙසු හොගෙසු දීපං නාකමි අත්තනො.
561. සට්ඨි වසසහස්සානි පරිපුණ්ණානි සබ්බසො,
නිරයෙ පච්චමානානං කද අන්තො භවිස්සති.
562. නත්ථි අන්තො කුතො අන්තො න අන්තො පතිදිස්සති,
තද හි පකතං පාපං මම¹ තුස්සඤ්ච මාරිසා².
563. සොහං³ නුන ඉතො ගතවා යොනිං ලභ්බාන මානුසිං,
වද්දාසු සිලසම්පන්නො කාහාමි කුසලං බහු'නති.

4. ලොහකුට්ඨිජාතකො.

564. ඵරුසා වත තෙ වාචා මංසං යාවතකො අසි,
කිලොමසදිසි වාචා කිලොමං සම්ම දද්ධි තෙ.
565. අඛතමෙතං මනුස්සානං භාතා ලොකෙ පවුච්චති,
අඛතස්ස සදිසි වාචා අඛතං සම්ම දද්ධි තෙ.
566. තාතාති පුත්තො වදමානො කම්මෙති හදයං පිතු,
හදයස්ස සදිසි වාචා හදයං සම්ම දද්ධි තෙ.
567. යස්ස ගාමෙ සබ්බා නත්ථි යථාරඤ්ඤං තථෙව තං,
සබ්බස්ස සදිසි වාචා සබ්බං සම්ම දද්ධි තෙ'ති.

5. මාංසජාතකො.

568. සත්ත මෙ රොගිතා මව්ඡා ලද්ධා ඵලමුක්ඛතා,
ඉදං ප්‍රාග්බලං මෙ අත්ථි ඵතං භුන්වා වනෙ වස.
569. දුස්ස මෙ ඛෙත්තපාලස්ස රත්තිහත්තං⁴ අපාහතං,
මංසසුලා ව ඥානං ගොධා ඵකඤ්ච දසිවාරතං;
ඉදං ප්‍රාග්බලං මෙ අත්ථි ඵතං භුන්වා වනෙ වස.

1. සට්ඨි - සිද්ධි, භික්ඛා.
2. මම - සිද්ධි, මජ්ඣං, සත්තා.
3. මාරිසා - සිද්ධි, සත්තා.
4. අපාහතං - සිද්ධි.
5. රත්ත - සිද්ධි, මජ්ඣං.

559. නිරයේ පිහිටි (හෙවත් උපත්) කසිරස් යම් දුකක් වින්දේ ද එය කර්කශ විය. එය පරුෂ වූ ඒ කර්මයාගේ විපාක යි.

3. බන්ධිවාදී ජාතක යි.

560. යම්බඳු අපි වස්තු විද්‍යාමාන කල්හි නො දන්නමෝ ද එහෙයින් හෝග ඇති කල්හි තමහට ප්‍රතිෂ්ඨාවක් නො කළමෝ ද මෙසේ නපුරු ජීවිකාවෙන් ජිවත් වූමහ.

561. සර්වප්‍රකාරයෙන් අවුරුදු හැටදහසෙක් පිරිණ. නිශ්චිත පැසෙන (අපට) කවද (මේ දුකේ) කෙළවරෙක් වේද?

562. නිද්‍යාණෙනි, මා විසිනු දු තා විසිනු දු එකල්හි බොහෝ පාපකර්ම කරන ලද. මේ දුකෙහි කෙළවරෙක් නැත. කවර අවසානයෙක් ද? කෙළවරෙක් නො පැනේ.

563. ඒ මම මින් (සැව) ගොස් මිනිස් දිවියක් ලදින් ත්‍යාගශීලී වූයෙමි සිල්සපත් වූයෙමි ඒකාන්තයෙන් බොහෝ කුසල් කෙරෙමි.

4. ලොහකුමිහි ජාතක යි.

564. යහළුවා ඉල්ලන්නෙක් වෙති. එකැතින් ඔබේ වචන පරුෂ ය. තොපගේ වචන දළඹුවට (ගරිරයේ කොටසක්) සමාන ය. එහෙයින් තොපට දළඹුව දෙමි.

565. ලෝකයේ ඔහුණයන්ට සහෝදරයා යන මේ සම්මුතිය (ගරිරයේ) අංගයකැ යි කියනු ලැබේ. මිතුර තොපගේ වචන අංග සමාන ය. එහෙයින් තොප ගරිරාංගයක් දෙමි.

566. පුතා පියාය යි කියන්නේ පියාගේ හදවත කම්පා කෙරේ. තොපගේ හෙපුල් හදවතට සමාන ය. (කථාව මිහිරි ය.) එහෙයින් තොපට හෘදයමාංශය දෙමි.

567. යම්කුගේ ගමෙහි මිතුරෙක් නැද්ද. ඒ මිතුරන් නැති ගම අරණ්‍යයක් වැනි ය. තොපගේ මුඛ වචන තමා සතු සියලු වස්තුවට සමාන ය. එහෙයින් සියලු ලිස් ගැල ම තොපට දෙමි.

5. මාංස ජාතක යි.

568. බමුණ, දියෙන් ගොඩ දු රේමස්සු සත් දෙනෙක් ඇත. මේ මත්ස්‍යාභාර අනුභව කොට වනයෙහි වාස කරව.

569. අපට නුදුරෙහි තෙල කුඹුරු රක්තනුට රැබකට ගෙනා පැලනු මස්සුල් දෙකක් ද තලගොයෙක් ද දීකිරි කළයෙක් ද ඇත. මෙය වළඳා වෙනෙහි වසන්න.

176 ජාතකපාළි-වතුකතනිපාතො

570. අමුපසෙකාදකං සිතං සිතව්‍යායංමනොරමං
ඉදං බ්‍රහ්මණං මෙ අත්ථි එතං භුතා වතො වස.
571. නා සසසස කිලා අත්ථි නා මුග්ගා නපි තණ්ඩුලා,
ඉමිනා අග්ගිනා පකකං මමං භුතා වතො වසාති.

6. සසජාතකං..

572. මතමතමෙව රොදරං
න හි තං රොදරං යො මරිසසති,
සබ්බෙව සරිරධාරිතො
අනුදුට්ඨෙන ජහනති ජිවිතං.
573. දෙවමනුසසා වතුපද
පකඛිගණා උරගා¹ ව භොගිතො,
සමිති සරිරෙ අතිසසරා
රමමානාව ජහනති ජිවිතං.
574. එවිඤ්චිතං අසංකීතං
සුඛදුක්ඛං මනුජපසු අපෙකඛිය.
කඤ්චරුදිතං නිරුත්තං
කිං ථෙව සොකගණාතිකිරරෙ.
575. ධුතතා² සොණ්ඩා අකතා
බාලා³ සුරා අයොගිතො,
ධිරං මඤ්ඤනති බාලොති
යෙ ධම්මසස අකොච්ඡති.

7. මතරොදනජාතකං..

576. යනතං වසනතසමයෙ කණුවෙරෙසු හානුසු,
සාමං බාහාය පිළෙසි සා තං ආරොග්ගමබ්බි.
577. අමෙතො න කිර සඤ්ඤායං යං වාතො පබ්බතං වහෙ,
පබ්බතඤ්ඤි වහෙ වාතො සබ්බමිදි පඨවිං වහෙ,
යත් සාමා කාලකතා සා මං ආරොග්ගමබ්බි.
578. න වෙව සා කාලකතා න ව සා අඤ්ඤමිච්ඡති,
එකහත්තා කිර සාමා තමෙව අභිකඛිකති.

1. අරච - සිඳු.

2. ධුතතාව - මෙස.

3. සුරාවිජා - මෙස.

570. බමුණ, ඉදුණු අඹ පලයෙක් ද සිහිල් දිය ද මනරම් සිහිල් සෙවණ ද මට ඇත. මෙය වළඳා වෙනෙහි වාස කරව.

571. සාවකුට තල නැත. මුං සහල් නැත. මේ ශීන්තෙන් පැලැහුණු මා වළඳා වෙනෙහි වාසය කරව.

6. සස ජාතක යි.

572. මළහු මළහු ගෙනෑ ම හඬවු. යමෙක් මියයන්නේ ද ඒ මරණකියතය ගැනැ නො හඬවු. සිරුරු දරන හැමදෙනාම අනුක්‍රමයෙන් තම කමත්ගේ දීවී හරනාහු වෙති.

573. දෙවිමිනිස්සු ද සිවුපාවෝ ද පක්ෂි සමූහයා ද තොග ඇත්තෝ ද සිය සිරුරෙහි ආධිපත්‍යය නැති ව තමතමන් උපන් අත්බැවිහිත් ඇලුම් ඇති ව දීවී හරනාහු වෙති.

574. මෙසේ තුන් හවයෙහි නිශ්චලතාවක් සංස්ථානයක් නැති-යෙන් සලිත වූ නො පිහිටි සැපයුක් මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි අපේක්ෂා කොට ගෙන හැඩිම වැලපීම නිරර්ථක ය. ශෝක රාශීහු තොප කුමට මැඩපියද්ද?

575. ධූර්තවූ ලොල් වූ සිප්සතර පුරුදු නො කළා වූ මෝඩ වූ නො කටයුත්තෙහි ඉර වූ, ධර්මයෙහි අදහස වූ යම් කෙනෙක් වෙද්ද ඔවුහු මා මෝඩයෙකු යි සිතති.

7. මතරෝදන ජාතක යි.

576. වසන්ත කාලයේ රක්ත වර්ණය ඇති කණේරු වෙනෙහි දී ඔබ සාමා නමැති යම් ස්ත්‍රියක් බාහුයෙන් පෙළි ද ඔ නොමෝ තොපට අරොග බව කිව.

577. පින්වත, සුළඟ පර්වතයක් (තණපතක් සේ) පා කර හරින්නේ නම් එය විශ්වාස කළ නො හේ ම ය. ඉදින් සුළඟ පර්වතයක් පා කරා නම් පොළොව ද පා කරයි. යම් තැනෙකැ සාමා මරණයට පත් වූ ද ඕනෙමෝ මට අරොග බව කිව යනු දු නො විය හේ මැ යි.

578. සාමා කල්ලිය නො කළා ය. ඔ නොමෝ අනිකකු නො කැමැත්තී ය. ඒකහස්තික වූ සාමා තොප ම පතන්නී ය.

579. අසනුත්තං මං විරසනුත්තෙන
නිමිති සාමා අධුටං ධුවෙන,
මයාපි සාමා නිමිතොයා අඤ්ඤං
ඉතො අහං දුරතරං ගමිස්සන්ති.

8. කණ්ටෙරජාතකං.

580. සුසුඛං චත පීචාමි ලභාමි චෙටි භුඤ්ඤං
පරිපඤචි ච තිට්ඨාමි කාන්තා හතොත ගතී මම.
581. මනො චෙ තෙ න පනමති පක්ඛි සාපස්ස කම්මිනො,
අව්‍යාවටස්ස හදස්ස න පාපමුප්පිට්ඨති.
582. ඤාතකො නො නිසිනෙතාති ඛු ආගච්ඡතෙ ජනො,
පට්ඨති කම්මං චුසති තස්මිං මෙ සබ්බතෙ මනො.
583. පට්ඨති කම්මං න චුසති මනො චෙ නසද්දස්සති,
අපෙසාඤ්ඤාත්තස්ස හදස්ස න පාපමුප්පිට්ඨති.

9. තික්කිරජාතකං.

584. සුච්චජං චත නච්චජි වාචාය අදදං ගිරිං,
කිම්හි තස්සං චජන්තස්ස වාචා අදද පබ්බතං.
585. යං හි කඨිරා තං හි චදෙ යං න කඨිරා න තං චදෙ,
අකරොන්තං භාසමානං පරිජානන්ති පණ්ඩිතා.
586. රාජපුත්ත නමො නාසු සච්චි ධම්මෙ ධීතොවසී,
යස්ස තෙ වාසනං පනො සච්චස්මිං රමනෙ මනො.
587. යා දළිඳි දළිඳස්ස අඛරා අඛරස්ස කික්කිමා,
ස හික්ක පරමා හරියා සතිරඤ්ඤස්ස ඉස්ථියොති.

10. සුච්චජාතකං.

සුච්චිමනද්වගො දුතියො.

කඤ්ඤානං:

අථ චොරයකස්ස පබ්බතති චරො
දුජ්ජිතතා ච චරාචරාසා,
අථ සසමකඤ්ඤා චසන්තසුඛං
සුච්චජං චත නච්චජිතා ච දස.

1. කාසු - මජ්ඣ. කාසු - 8.

579. සාමා සංසර්ගයක් නො කළා වූ අසරීර වූ මා දිගු කලක් සංසර්ග කළ සරීර සැමියාගෙන් පිරිවට (හුවමාරු) කළා සාමා මා කරුණකොටගෙන ද අනෙකකු පිරිවට ගන්නී ය. මම මෙනැතිනුත් ඉතා ඇතට යන්නෙමි.

8. කණුවෙර ජාතක යි.

580. ස්වාමීනි, ඒකාන්තයෙන් ඉතා සුවසේ ජීවත් වෙමි. කෑම ද ලබමි. එහෙත් උපද්වයෙහි සිටිමි. මට කවර පිහිටක් ද?

581. පක්ෂිය, තොපගේ සිත පාපක්‍රියාවට නො නැමෙමි. පාප කර්මයෙහි නො යෙදෙන යහපත් පැවතුම් ඇති තොපට පාපය නො ඇලේ. (හෙවත් පාපයක් නැත.)

582. අපේ නැයෙක් හුන්නේ යයි බොහෝ දෙනා (පක්ෂිහු) එකී. මා නිසා ප්‍රාණසාත අකුශලය ලබයි. මගේ සිත (මේ කරුණෙහි ලා) සැක කෙරේ.

583. ඉදින් තොපගේ සිත අද්‍රෂ්ඨනම් (වධක වේතනා නැති නම්) තා නිසා ප්‍රාණසාත කර්මය සිදු නො වේ. සාපකර්මයට උත්සාහ රහිත වූ යහපත් පැවැත්ම ඇතියාට පාපය නො ඇලේ. (හෙවත් පාපය සිදු නො වේ.)

9. තිත්තිර ජාතක යි.

584. වචනමාත්‍රයෙන් දිය හැකි ව තිබියදී ද දෙන්නට පිළිවන් දෙය ඒකාන්තයෙන් නුදුන්නේ ය. වචනමාත්‍රයෙන් රන්මුවා පරිව දෙන ඔහුට කවර භානියක් ද? එහෙත් වචනමාත්‍රයෙන් නුදුන්නේ ය.

585. යමක් කරන්නේ ද එය කියන්නේ ය. යමක් නො කරන්නේ ද එය නො කියන්නේ ය. දනාදී පුණ්‍යක්‍රියා නො කරන බොරු කියන්නාවුන් පඬිවරු දැනගනිත්.

586. රාජපුත්‍රය, සත්‍යවචනයෙහි ද ස්වභාවධර්මයෙහි ද පිහිටි යම්බඳු ඔබ වීපතට පැමිණියේ වුව ද (ඔබේ) සිත සත්‍යකතායෙහි ම ඇලේ. එහෙයින් තොපට නම්ස්කාර වේවා.

587. යම් ස්ත්‍රියක් දිළිඳු සැමියාට දිළිඳු බිරිඳ වී ද ධනවත් සැමියාට ධනවත් බිරිඳ වී ද කීර්තිය ඇති ම නොමෝ මොහුගේ උතුම් වූ බිරිඳ ය. රන්රුවන් ආදී ඉසුරු ඇතියහුට ස්ත්‍රීහු වෙති. (ඒ ආශ්වාස නො වේ.)

10. සුච්ඡ ජාතක යි.

දෙවෙනි පුච්ඡන්ද වර්ග යි.

එහි උද්දත:

සොරකු සඳහන් කරන පුච්ඡන්ද ජාතක යැ, කසපපමඤ්ඤ ජාතකය, සහිත උතුම් ක්ෂාන්තිවාදී ජාතක යැ, දුට්ඨ ජීවිත ඇති ලොහකුමිහි ජාතක යැ, පරුෂාදී වචන ඇති මංස ජාතක යැ, යළි සස ජාතක හා (මහංච) මත රොදන ජාතකය ද වසන්ත යමය කියන කණුවෙර ජාතක යැ, (සුඛං) තිත්තිර ජාතක යැ, සුවච්ඡ ජාතකයෙන් දසය වේ.

3. කුට්ඨසකච්ඡෙසො

588. මනුස්සසෙසව තෙ සීසං හත්ථපාද ව වානර,
අරි කෙන නු වණ්ණෙන අගාරං තෙ න විජ්ජති.
589. මනුස්සසෙසව මෙ සීසං හත්ථපාද ව සිංහල,
යාහු සෙට්ඨා මනුසෙසස්ස සා මෙ පඤ්ඤා න විජ්ජති.
590. අනවට්ඨිතවිනාසස්ස ලහුවිනාසස්ස දුබ්බිනො,¹
නිව්වං අද්ධවසීලස්ස සුචිභාවො² න විජ්ජති.
591. සො කරස්ස අනුභාවං විනිවක්කස්ස සීලියං.
සීතවාතපරික්කං කරස්ස කුචිකං කපිති.

1. කුට්ඨසකජාතකං.

592. දද්ධායති³ හද්දනො යසම් දෙසෙ වසාමහං,
අගමෙපතං න ජානාමි කිමෙතං දද්ධායති.
593. ඛෙට්ඨවං පතිතං⁴ සුඛවා දද්ධානම් සසො ජවි,
සසස්ස වචනං සුඛවා සනාතනා මිගවාහිනී.
594. අප්පඛවා පදවිඤ්ඤාණං පරසොයානුසාරිනො,
පමාදපරමා ඛාලා තෙ භොතති පරපතියා.
595. යෙ ව සීලෙන සමපතනා පඤ්ඤාසුපසමෙ රතා,
'ආරකා වීරතා ධීරා න භොතති පරපතියාති.

2. දද්ධජාතකං⁵.

596. ආයං යාවනකො රාජ භුක්ඛිදත්ත නිගව්ජති,
අලාහං ඛනලාහං වා ඵලං ඛමො හි යාවතා.
597. යාවනං රොදනං ආහු පඤ්ඤාලානං රථෙසහ,
යො යාවනං පච්චක්ඛාති තමාහු පටීරොදනං.
598. මා මද්දසංස්ස⁶ රොදනං පඤ්ඤාලා සුසමාගතො,
කුචං වා පටීරොදනං තඤ්ඤා ඉච්ඡාමහං රහො.

1. දුබ්බිනො - සිමු.
2. සුචිභාවො - සිමු.
3. දද්ධායති - මජ්ඣ.
4. ඛෙට්ඨං - කිප්පිත - සිමු.
5. දද්ධායති - සිමු.
6. ආරකා - සිමු.
7. දද්ධ ජාතක - මජ්ඣ.
8. මා අද්දසු - මජ්ඣ. - සා.

3. කුටිද්‍රසක වර්ගය

588. වානරය, නොපගේ හිස ද අත්පාද මිනිසකුට සමාන ය. එසේ කලා කවර නම් කාරණයෙකින් තොරව ගෙයක් නැත් ද?

589. සිංහිලය, මගේ හිස ද අත්පාද මනුෂ්‍යයකුගේ වැනි ය. මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි යමක් ශ්‍රේෂ්ඨය යි කියන්නේ ද. ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ප්‍රඥාව මට නැත.

590. එක අරමුණක නොපවත්නා වහා වෙනස්වන සිත් ඇති මිත්‍රයෙහි වූ අසාධාරණ ගති ඇත්තාව පවිත්‍ර බවක් නැත.

591. වළුර ප්‍රඥාව ලැබෙන උපායක් කරව. දුසිල් බව (නොහික්මුණ ගතිය) දුරු කරව. සිතවාත පරිත්‍රාණයට සමථ කැඳල්ලක් කරව.

1. කුටිද්‍රසක ජාතක යි.

592. ඔබට සෙනක් වේවා! මම යම් දෙසෙක වෙසෙමි ද එහි දද්දහ යන හඬ කෙරෙයි. මම ද මෙය නො දනිමි. කවර කරුණෙකින් දද්දහ යන මේ හඬ කෙරේ ද?

593. වැටුණ බෙලිගෙඩියේ හඬ අසා සාවා දද්දහ යයි (කියා දිව්වේ ය.) සාවාගේ වචනය අසා නැතිගත් දහස් ගණන් මෘග සේනාව ද දිවු.

594. විශුද්ධිපදයට නොපැමිණ (කනින් නොඅසා) පරිසරය අනුව යන පරතෝයෝජ සබ්බාත ප්‍රමාදය පරම කොට ඇති ඒ අනිබාලයෝ අනුන්ගේ වචන හඳුනා කරන්නෝ වෙති.

595. යම් කෙනෙක් ආර්ය සීලයෙන් සමෘද්ධ වූවාහු මාර්ග ඥානයෙන් කෙලෙසුන් සන්තිද්‍රව්‍ය ලීමෙහි ඇලුණාහු වෙන්ද සාප ක්‍රියායෙන් දුරු වූ වෙන් වූ ඒ පණ්ඩිතයෝ ප්‍රත්‍යක්ෂ බැවින් මෙරමා බස් විශ්වාස නොකෙරෙති.

2. දද්දහ ජාතක යි.

596. බිඳුන් රජතුමනි, යාවිඤා කරන්නන් වස්තුව ලැබීමට හෝ නොලැබීමට යන මේ දෙකට පැමිණෙයි. යාවිඤාව මෙබඳු ස්වභාව ඇත්තේ ය.

597. පංචාලෙශ්වරය, ඉල්ලීම හැඩිමකැ යි පුරාතනයෝ කීහ. යමෙක් ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කෙරේ ද එය පෙරළා හැඩිමකැ යි කීහ.

598. රැස්ව සිටින පංචාලරව වැසියෝ හඬන මා ද පෙරළා හඬන ඔබ ද නොදකින්නා. එහෙයින් මම රහස් කැමැත්තෙමි. (හෙවත් රහසිගත ව සිටිනු කැමැත්තෙමි.)

599. දදම් තෙ ව්‍යාභිණ රොතිණිනං
ගවං සහසසං සහ පුබ්බවෙන,
අරියො හි අරියස්ස කථං න දණ්ණ
සුතවාන ගාථා තව ධම්මපුත්තා'ති.

3. බ්‍රහ්මදත්තජාතකං.

600. කල්‍යාණරුපො වතයං වතුතදෙ
සුභද්දකො වෙවි සුපෙසලො ව,
යො ව්‍යාභිණං ජාතිමත්තපපත්තං
අපවායති මෙණ්ඩවරො යසසී.
601. මා ව්‍යාභිණ ඉත්තරදස්සනෙන
විසසාසමාපජ්ජි වතුසදස්ස,
දුක්ඛපහාරං අභිකඩ්ඛමානො
අපසක්කති' දස්සති සුපතාරං.
602. උරුධ්වි හත්ථං පතිතො ධාරිභාරො'
සධ්ධං හණ්ඩං ව්‍යාභිණස්සිධිතිනං,
ධාතාපත්තායා කැදුති.
අභිධාවතා හණ්ඩතෙ බ්‍රහ්මචාරි
603. එවං සො නිහතො සෙති යො අසුජං නමස්සති,
යථාහමජ්ජ පහටො හතො මෙණ්ඩන දුම්මති'ති.

4. චම්බසාටකජාතකං.

604. සමිණං නං මණ්ඩපමානො උපහන්දිං අසන්ධිකං,
සො මං දණ්ඩන පාතාසි යථා අක්කමණො තථා.
605. කිං තෙ ජටාහි දුලෙඛධි කිං තෙ අජිනසාවියා,
අඛතාතාරං තෙ ගහනං ඛාහිරං පරිමජ්ජයි.
606. එහි ගොධ නිවත්තස්ස භුක්ඛ සාලිතමොදනං,
තෙලං ලොණඤ්ච මෙ අභි පහුතං 'මයා පිපථලි.
607. එස භියො පචෙකධාමි චම්බකං සතපොරිසං,
තෙලං ලොණඤ්ච කිත්තෙසි අභිතං මයා පිපථලිති.

5. ගොධජාතකං.

608. කායෙන යො නාවහරෙ වාටය න මුසා හණ්,
යසො ලඛා න මජ්ජයා' ස වෙ කසකාරුමරහති.

1. දජජං - මජ්ජං.

2. අවසක්කති - සිලි, හතා.

3. උරුධ්වි හත්ථං පතිතො ධාරිභාරො - සසංඝණං ව්‍යාභිණස්ස භිතං.
ධාතාපත්තායා කැදුති - අභිධාවත හණ්ඩතෙ බ්‍රහ්මචාරි - මජ්ජං.
උරුධ්විහත්ථං පතිතො ධාරිභාරො - යඛං - හණ්ඩං ව්‍යාභිණස්සෙවිතිනං.
උගොපි ඛාතා පහගයෙහවකපද්ධි - අභිධාවත හණ්ඩතෙ බ්‍රහ්මචාරි. හතා.

4. පසංසති - සිලි.

5. මයා පිපථලි - මජ්ජං.

6. මජ්ජයා. - මජ්ජං, හතා.

599. බමුණ, වෘත්තයකු හා රතුවෙකුන් දහසක් තොපට දෙමි. සහේතුකව (මබ) කී ගාරාවන් අසා ආර්යයෙක් ආර්ය වූ තොපට කුමක් හෙයින් නො දෙන්නේ ද?

3. බ්‍රහ්මදත්ත ජාතක යි.

600. යශස්වී වූ යම් බැටළුවෙක් උතුම් ජාතිය හා මන්ත්‍රයෙන් යුතු (මන්ත්‍ර දන්නා) බ්‍රාහ්මණයාට ගරු කෙරේ ද (මේ ගුණයෙන් යුතු) මේ සිවුපාවා ඉතා යහපත් ගනි ඇත්තේ උත්තම වූයේ ද හික්මුණේ ද වේ.

601. බමුණ, සිවුපාවා දුටුපමණින් විශ්වාය නො කරව, දඩ පහරක් දෙනු කැමැති ව පසුබසී. දඩ පහරක් දෙන්නේ ය.

602. කලවා ඇටය කැඩිණි. තවුස්පිරිකර වැටිණි. තවුසාගේ තවුස්පිරිකර සියල්ල කැඩී විඳී ගියේ ය. තවුසා නසනු ලැබේ. කෙසි ඉදිරියට දුවව යි (පිරිස කියමින්) දෙ අත් නඟා ගෙන හබසී.

603. නුවණ නැති මම අද බැටළුවා විසින් පහර දෙන ලද්දේ යම්යේ තවුසෙමි ද එයේ යමෙක් පුජාර්ත නො වුවහුට නම්දී ද හෙතෙම මැරී හෝන්නේ යි.

4. වම්මසාටක ජාතක යි.

604. අසායක වූ තා ශ්‍රමණයෙකු යි සිතමින් ළඟට ආවෙමි. හෙතෙම අශ්‍රමණයකු මෙන් මට දණ්ඩකින් පහර දුනි.

605. අඤ්ඤා, තට ජටා කුමට ද? තට අඳුන් දිවියම් කුමට ද? තාගේ අභ්‍යන්තරය කෙලෙසුන්ගෙන් ගහන ය. එයේ වුව ද (සිරුර) ඔප කරන්නෙහි ය.

606. ගෝධය, මෙහි එව් නවතුව, ඇල්භාලේ බත බුදිනු. (තවත්) බොහෝ කලතෙල්, ලුණු, වගපුල් මට ඇත.

607. ඒ මම සතපොරිය ප්‍රමාණ වූ කුඹකකට යළිත් ඇතුළු වෙමි. කලතෙල් ලුණු ඇතැ යි කියති. වගපුල් ආදිය මට අපරා යි.

5. ගෝධ ජාතක යි.

608. යමෙක් කයින් සොරකම් නො කරේ ද, වචනයෙන් බොරු නො කියා ද, යශස් ලැබූ මත් නො වේ ද, හෙතෙම ඒකාන්තයෙන් දිව කැකිරිමල් පළඳින්නට සුදුසුය.

609. ධම්මෙන විහ්ගමෙසය්‍ය න නිකත්‍යා ධනං හරෙ,
භොගෙ ලුඤ්ඤා න මජ්ඣය්‍ය ස වෙ කක්කාරුමරහති.
610. යස්ස වික්ඛං අභාලිඤ්ඤං සඤ්ඤා ව අචිරාගිනී,
එතො සාද්ධං න භුජෙඤ්ඤා ස වෙ කක්කාරුමරහති.
611. සමුද්ධං වා පරොක්ඛං වා යො සන්තො න පරිභාසති,
යථාචාදී කථාකාරී ස වෙ කක්කාරුමරහති.

6. කක්කාරුජාතකං.

612. වානි වායං තතො ගජෙඤ්ඤා යස්ස මෙ වසති පියා,
දුරෙ ඉතො හි කාකානි යස්ස මෙ නිරතො මනො.
613. කථං සමුද්දං මතරි කථං අතරි¹ කෙබ්බකං,
කථං සත්ත සමුද්දනී කථං සිඤ්ඤිමාරුහි.
614. තයා සමුද්දමතරිං තයා අතරි කෙබ්බකං,
තයා සත්ත සමුද්දනී තයා සිඤ්ඤිමාරුහි.
615. ධිරප්පු මං මහාකායං ධිරප්පු මං අවෙනනං,
යස්ස ජායායහං ජාරං අචභාමී වහාමී වානි.

7. කාකානිජාතකං.

616. ඛණ්ණතං විජ්ජති භොති තෙහි කිලෙහ භවිස්සති,²
තස්මා එතං න සොවාමි පියං සම්මිලුභාසිනිං.³
617. තං තඤ්ඤා අනුසොවෙය්‍ය⁴ යං යං තස්ස න විජ්ජති,
අක්කානමනුසොවෙය්‍ය යද් මව්චුට්ඨං ගතං.⁵
618. නභෙව ධීතං නාභීතං න සයානං න පඤ්ඤං,
යාව පාති නිමේසති තත්‍රාපි සරති වෙය්‍යා.
619. තස්සක්කනි⁶ වතප්පඤ්ඤා විනාභාවෙ අසංසයෙ,
භූතං සෙසං දුරිතඛං චිතං අනනුසොචියතති.⁷

8. අනනුසොචියජාතකං.

1. තිලොක්ඛං වා - සිද්ධි.
2. පතරි - සිද්ධි.
3. තෙහි මෙ කිං භවිස්සති - සිද්ධි.
4. සම්මිලුභාසිනිං - මජ්ඣං.
5. තං තං අනුසොවෙය්‍යං - මජ්ඣං.
6. යද් මව්චුට්ඨං ගතං - මජ්ඣං.
7. තස්සක්කනි - සිද්ධි. වාතප්පඤ්ඤා යො - තත්පරතනි වත ඛණ්ණං - මජ්ඣං.
8. මතං තං - මජ්ඣං. - අනනුසොචියං.

609. දැනුමින් ධනය සපයන්නේ ය. කරවී කමෙන් ධනය රැස් නො කරන්නේය. වස්තුව ලැබූ මත් නොවන්නේ ය. හෙතෙම ඵකාන්තයෙන් දිවකැකිරීමල් පළඳින්නට සුදුසු ය.

610. යමකුගේ සිත කහපැහැය සේ ඉක්මණින් වෙනස් නො වේ ද ස්වල්ප හේතුවක් නිසා ශ්‍රද්ධාව කො බිඳේ ද රසවත් ආහර ලැබූ තනි ව නො බුද්දි හෙතෙම ඵකාන්තයෙන් කැකිරීමල් පළඳින්නට සුදුසු ය.

611. යමෙක් අභිමුඛයේ හෝ අනභිමුඛයේ සත්පුරුෂයන්ට පරිභව නො කෙරේ ද යථාචාර දී තථාකාරී වේ ද හෙතෙම ඵකාන්තයෙන් කැකිරීමල් පළඳින්නට සුදුසු ය.

6. කකකාරු ජාතක යි.

612. යම් ගුරුළු හවනයෙකු මගේ ප්‍රියාව වාස කෙරේ ද එයින් මේ සුවිද හමයි. යමක් කෙරෙහි මගේ සිත ඇදුණේ ද ඒ කාකාතිය මෙයින් ඇත ය.

613. මුහුදු තරණය කෙළේ කෙසේ ද, කෙබුක ගංගාව තරණය කෙළේ කෙසේ ද, සත් සමුද්‍ර තරණය කෙළේ කෙසේ ද, ඉඹුල් ගසට කෙසේ නැංගේ ද?

614. තා නිසා මුහුදු තරණය කෙළෙමි. තා නිසා කෙබුක ගඟ තරණය කෙළෙමි. තා නිසා සත්සමුද්‍ර තරණය කෙළෙමි. තා නිසා ඉඹුල්ගසට නැංගෙමි.

615. යම් ගෙයෙකින් මාගේ ප්‍රියාවගේ සොරසැමියා මම යම් තැනෙක උසුලා ගෙන ගියෙමි ද, යළිත් උසුලා ගෙන ආවෙමි ද, මහත් සිරුර ඇති මට තින්ද වේවා. සිරුර විශාල බැවින් සැහැල්ලු බව හා බර බව නො දැනෙන මට තින්ද වේවා.

7. කාකාතී ජාතක යි.

616. මේ පින්වතී (අප හැර දැන්) බොහෝ වූ මළවුන් අතරේ ඇත. ඔවුන් හා වෙසෙන තෙල තැනැත්තී මට කවරක් වන්නී ද? එහෙයින් ප්‍රිය වූ තෙල සමීලිලභාසිනියට ශෝක නො කරමි.

617. ඉදින් ඒ ශෝක කරන්නහුගේ යම් යම් දෑයක් නිරුඳි වී ද, ඒ ඒ දෑ ගෙන ශෝක කෙරේ නම් හැම මොහොතක ම මරු වසඟයට යන්නා වූ තමා ගැන ද ශෝක කරන්නේ යැ.

618. ආයුසංස්කාරය සිටින්නහු අනුව නො නැවැතී යයි. හුන්නහු අනුව නො නැවැතී යයි. සයනය කරන්නහු අනුව නො නැවැතී යයි වැදගෙව සිටින්නහු අනුව නො නැවැතී යයි. ඇසිපිය හෙළන තරම් සුලු කාලය තුළ දී ද වයස ගෙවී යයි.

619. එහිලා තමා (වයසින්) අර්ධ වැ සිටි කල්හි (ජීවිතයෙන්) වෙන්වීම නිසැක කල්හි සෙසු ජීවින් ගැන මෙෙහි කළයුතු යැ. මළහු ගෙන ශෝක නො කටයුතු.

8. අනනුසොචිය ජාතක යි.

620. යං අනනපානස්ස පුරෙ ලහාමි
තංදුති සාධාමිගමෙවි ගවජති,
ගවජාමදුති චනමෙවි රාධි
අසක්කතා වසම් ධනඤ්ජයාය.¹
621. ලාහො අලාහො අයසො යසො ච
නිත්ථා පසංසා ච සුඛඤ්ච දුක්ඛං,
එතෙ අනිච්ඡා මත්තපෙසු ධම්මා
මා සොචී කිං සොචයි පොච්ඨපාද.
622. අඬා තුවං පණ්ඩිතකොසි රාධි
ජානාසි අත්ථාති අනාගතාති,
කථනානු සාධාමිගං දහ්ඨිසාමි
නිඬාපිතං රාජතුලතොච ජම්මං.
623. වාලෙති කණ්ණං හතුටං කරොති
මුත්තං මුත්තං භායගතෙ කුමාරෙ,
සයමෙවි තං කාහති කාළබාහු
යෙනාරකා යස්සති අනනපානාති.

9. කාළබාහුජාතකං.

624. සීලං කීරෙවි කල්‍යාණං සීලං ලොකෙ අනුකරං,
පස්ස සොරවිසො නාගො සීලවාති න හඤ්ඤති.
925. යාවදෙවිසසත්ත කිඤ්චි තාවදෙවි අබාදිසුං,
සඛ්ඛමම කුළලා ලොකෙ න භිංසනති අකිඤ්ඤනං.
626. සුඛං නිරාසා සුපති ආසා ඵලවතී සුඛා,
ආසං නිරාසං කතානා සුඛං සුපති පිඛගලා.
627. න සමාධිපරො අත්ථී අසම් ලොකෙ පරමති ච,
න පරං නාපි අත්තානං වීථිංසති සමාතිතො'ති.

10. සීලවීම.සජාතකං.

තුටිදුසකවග්ගො භතියො.

තසසුත්තං:

සමත්තස්ස සදද්දහ යාවනකො
අථ මෙණ්ඩවරුක්කම ගොධවරො,
අථ කාය සකෙවුක ගොතිවරො
අථ රාධි සුසීලවරෙන දස.

1. ධනඤ්ජයාය. - මජ්ඣ.

620. රාධයෙනි, පෙර මේ රජු සම්පයෙන් යම් ආහාරපානයක් ලබමෝ ද, දැන් එය වළුරකු කරා යයි. එහෙයින් ධනාත්ය රජු විසින් නො සලකා හරන ලදුවම්හ. දැන් වනයට ම යම්හ යි.

621. පොට්ඨපාදය, ලාභ, අලාභ, අයස, යස, නිත්‍ය, ප්‍රශංසා, සුව, දුක් යන මේ අටලෝභම් මිනිසුන් කෙරෙහි අනිත්‍ය වේ. ශෝක නොකර කුමට ශෝක කෙරෙහි ද?

622. රාධයෙනි, තෙරි ඵකානනයෙන් පණ්ඩිතයවු. මතු වන්නා වු දෙය දන්නහු ය. රජ මැදුරෙන් පලවා හැරි භීත වළුරා කෙසේ දකිමු ද?

623. කන සොලවයි. බැම බිඳීයි. මොහොතින් මොහොත රජ කුමරුවන් බිය ගන්වයි. ආහාරපානයෙන් ඉවත්වී සිටින හෙයින් කාළබාහු වළුරා තෙමේ ම එය කරන්නේ ය.

9. කාළබාහු ජාතක යි.

624. ලෝකයෙහි සීලය යහපත් ය. සීලය නිරුත්තර ය. (හෙවත් සීලයට වඩා උසස් ඉණයෙන් නැත.) බලව, දරුණු විෂ සහිත නාගයා පවා සිල්වත් ය යි නසනු නො ලැබේ.

625. යම්තාක් මේ උකුස්සාගේ මුඛයෙහි කන දෙයක් වී ද ඒ තාක් උකුස්සෝ එකතු වූ කෑහ. ලොවැ කිසිත් නැත්තහුට (කිසිකෙනෙක්) භිංසා නො කෙරෙත්.

626. ආසා නැත්තී සුවසේ නිදන්නී ය. බලවත් වූ ආසාව සුවයට හේතු වේ. පිංගලා නම් දස්ස ආසාව නසා සුවසේ නිදන්නී ය.

627. මෙලොව ද පරලොව ද සමාධියට වඩා උසස් අත් සුවයෙන් නැත. එකඟ සිතැත්තේ අනුන්ට ද තමන්ට ද භිංසා නො කරයි.

10. සීලවීමංසක ජාතක යි.

තෙවන කුට්ඨසක වර්ග යි.

එහි උද්දතය:

වළුරා මිනිසුන්ට සමයයි පැවැසූ කුට්ඨසක ජාතක යැ, දඬුහ ජාතක ය සහිත යාවනය දක්වන මුහම්දත ජාතක යැ, යළි මෙණ්ඩයා උතුමැයි කී විමලසාටක ජාතක යැ, ගොඩ ජාතක යැ, යළි කාප සුවරිතාදිය කියන කකකාරු ජාතක යැ, කෙටුක නදය ඇති කාකානී ජාතක යැ, (හොතිවරො) අනනු සොවිය ජාතක යැ, රාධ නම් ගිරවා ඇති කාළබාහු ජාතකය හා උතුම් සීල වීමංස ජාතකයෙන් දසය වේ.

4. කොකාලික විග්ගො

628. යොවෙ කාලෙ අසම්පන්න අතිවෙලං පභාසති,
එවං යො නිහතො සෙති කොකිලාදීව අනුජො.
629. න හි සන්ධං සුනිසිතං වීසං හලාහලං ඉව,
එවං නිකට්ඨි¹ පාතෙති වාචා දුබ්බාසිතා යථා.
630. තස්මා කාලෙ අකාලෙ ච වාචං රසෙකියා පණ්ඩිතො,
නාතිවෙලං පභාසෙය්‍ය අපි අත්තසම්මති වා
631. යො ච කාලෙ මීතං භාසෙ මතිපුලබ්බා විචක්ඛණො,
සබ්බෙ අමිත්තෙ ආදෙනි සුපඤ්ඤං උරං ඉවා²ති .

1. කොකාලිකජාතකං.

632. අපි භන්තො භතො බ්‍රුති ජෙත්වා ජිනොති භාසති,
පුබ්බමික්ඛාසිතො රාජ එකදන්තො³ න සද්දංගො.
633. තස්මා පණ්ඩිතජාතියො සුඤ්ඤායා ඉතරස්ස පි,
උභින්නං විවන් සුභා යථා ධම්මො තථා කරො.
634. අලයො ගිහී කාමභොගී න සාධු
අසඤ්ඤො පබ්බජිතො න සාධු,
රාජා න සාධු අනිසම්මකාරී
යො පණ්ඩිතො කොධිතො තං න සාධු.
635. නිසම්ම ඛින්නියො කඨිරා නානිසම්ම දිසම්බති,
නිසම්ම කාරිතො රාජ යසො කිත්ති ව චිඤ්ඤි⁴ති.

2. රජලට්ඨිජාතකං.

636. තදෙව මෙ තං විදිතො වනමජ්ඣකි රජෙසහ,
යස්ස තෙ ඛණ්ණබ්බස්ස⁵ සන්තාද්ධස්ස නිරිට්ඨිතො
අසත්තදුම්මසාමාය පසංසා⁶ ගොධා පලාසට.
637. නමෙ නමනාස්ස හජෙ හජනාං
කිච්චානුකුබ්බස්ස කරෙය්‍ය කිච්චං
නාතතර්කාමස්ස කරෙය්‍ය අන්ධං
අසම්පන්නමිති න සම්මතෙය්‍ය.

1. නිකට්ඨි - සිඳු. නික්කට්ඨි - සන්ධා.
2. ඉවා - සිඳු. අභිභවා - මජ්ඣ.
3. රජෙසහ - සිඳු.
4. ඛින්නිය - සිඳු.
5. සන්තාද්ධා - සිඳු. මජ්ඣ.

4. කොකාලික වර්ගය

628. යමෙක් කරා කළයුතු කාලය නො පැමිණි කල්හි පමණකට වඩා කරා කෙරේ ද හෙතෙම කෝකිලාවගේ පුත්‍රයා මෙන් මැරී මෙසේ හෝනේ වෙයි.

629. යමෙක් හලාහල විෂයක් මෙන්, දුබැසි වදන් දිවි නසා ද මැනවින් මුවත් තැබූ අවිය ද එසේ ජීවිත නො තසයි.

630. එහෙයින් (කරාවට) කල්හි ද නො කල්හි ද නුවණැත්තේ වචනය රක්නේ ය. (සිමිත වී කතා කරන්නේ ය) තමා හා සමානයකු සමග වුව ද පමණ ඉක්මවා කතා නො කරන්නේ ය.

631. නුවණ පෙරදැරි වූ විවික්ෂණ වූ යමෙක් සුදුසු අවස්ථාවෙහි ප්‍රමාණවත් වී කරා කෙරේ ද හෙතෙම ගුරුළා සර්පයකු අල්ලා ගත්තා සේ සතුරන් අල්ලන්නේ ය.

1. කොකාලික ජාතක යි.

632. තෙමේ පහර දී අනුන් විසින් පහර දෙන ලදිමි යි කියයි. තෙමේ අනුන් පරද අනුන් විසින් පරදවන ලදිමි යි කියයි. රජතුමනි, පළමුව කීවහුගේ වදන් ඒකාන්තයෙන් විස්වාස නො කරන්නේ මැනවි.

633. එහෙයින් පණ්ඩිත ස්වභාව ඇති රජතුමා අනිකාගේ කීම ද අසන්නේ ය. දෙදෙනාගේ කීම අසා සුදුසු පරිදි විනිශ්චය කරන්නේ ය.

634. සම්පත් කැමැති අලස ගිහියා නො මැනවි, හික්මීමක් නැති පැවිද්ද නො මැනවි, පරික්ෂාවෙන් තොරව ක්‍රියා කරන රජ නො මැනවි, යම් පඬිවරයෙක් කිපෙන සුදු වේ නම් හේ ද නො මැනවි.

635. දිසම්පති රජතුමනි, ඤාත්‍රියයා විමසා ක්‍රියා කරන්නේ ය. කරන දෙය නො විමසා නො කරන්නේ ය, විමසා කරන්නාහුගේ පරිවාරාදි යසස ද කීර්තිය ද වැඩේ.

2. රජලංකී ජාතක යි.

636. රජතුමනි, කඩුව දරා සතකඩ වැටී විවිසුහුලු හඳුනා වූ කොපගේ පැලැහු ගොයා වනමැද ඇයැතු රුක්හි ශාඛායෙන් පලාගියා වේ ද එදවස් මැ මා විසින් තෙපි දන්නා ලද්දහු යැ.

637. යමෙක් තමා දෙස නැමේ ද ඔහුට මැ තෙමේ ද නැමෙන්නේ ය. තමා හජනය කරන්නාහු තෙමේ ද හජනය කරන්නේ ය. තමහට අනුකූල වැ ක්‍රියා කරන්නාහුට සුදුසු කෘතෘයක් තෙමේ ද තමහට අනෙකී කැමැත්තාහට තෙමේ ද අත්ථියක් නො කරන්නේ ය. තමා ළහට නො එන්නවුන් කරා තෙමේ ද නො යන්නේ ය.

638. වජ්‍ර වජ්‍රතං වනථං න කසිරා
අපෙතවිනෙතන න සමිහජේයා,
ඒජො දුමං ඩිංචලනති ඤානවා
අඤ්ඤං සමෙසෙඛයා මහා හී ලොකො.
639. සො තෙ කරිසසාමී යථානුභාවං
කතඤ්ඤතං ධතතීයෙ පෙකඛමානො,
සබ්බඤ්ච තෙ ඉසිසරියං දුද්ධී
යසසිච්ඡි නසස තුවං දදමිති.

3. පක්කගොධජාතකං.

640. ගවිඤ්ච තරමානානං ජිමිහං ගච්ඡති පුඛ්ඛවො,
සබ්බා තා ජිමිහං ගච්ඡන්ති නෙතෙත ජිමිහං ගතෙ සති.
641. ඵවිලෙව මනුසොසු සො හොති සෙට්ඨසම්මතො,
සො වෙ අධම්මං වරති පගෙව ඉතරා පජා
සබ්බං රට්ඨං දුඛං සෙති රාජා වෙ හොති අධම්මිකො.
642. ගවිඤ්ච තරමානානං උජුං ගච්ඡති පුඛ්ඛවො,
සබ්බා තා උජුං ගච්ඡන්ති නෙතෙත උජුගතෙ සති.
643. ඵවිලෙව මනුසොසු සො හොති සෙට්ඨසම්මතො,
සො වෙපි ධම්මං වරති පගෙව ඉතරා පජා
සබ්බං රට්ඨං සුඛං සෙති රාජා වෙ හොති ධම්මිකො'ති.

4. රාජොවාදජාතකං.

644. බ්‍රහ්ම පවඨ්ඨාසො' සො දිසද්දො ව ජම්බුක,
න තං තඹි කුලෙ ජාතො යත්ත ගණනති කුඤ්ජරං.
645. අපිහො සිහමානෙන යො අතනානං වීකුඛති,
කොඤ්චි' ගජමාසජ්ජ සෙති භූමා අනුඤ්ජනං.
646. යසසසිතො උත්තමපුත්තලස්ස
සඤ්ජාතඛන්ධස්ස මහබ්බලස්ස,
අසමෙකඛිය ථාමබ්බපපත්තිං
ස සෙති නාගෙන හතොව' ජම්බුකො.
647. යො විධ කම්මං කුරුතෙ පමාය
ථාමබ්බං අතනති සංවිදිතවා,
ජපොන මනෙතන සුභාසිතෙන
පරිකම්බො යො වීජුලං ජිනාති'ති.

5. ජම්බුකජාතකං.

1. ඩිංචලං - සිඳු.
2. පවඨ්ඨාසො - මිත්තං.
3. කුඤ්ජර - සිඳු.
4. හතොයං - මිත්තං, සහ.

638. තමා හරනනු තෙමේ ද හරනේ යැ. (ඔහුට) ආශා නො කරන්නේ ය. නො ඇලුණු සිතින් හරනය නො කරන්නේ යැ. පක්ෂියා ගස ගෙඩි රහිත බව දැනු ගෙඩි ඇති අත් ගසක් සොයා යන්නේ ය. ලොව විශාල වේ මැ ය.

639. සෞත්‍රියාවතී, කළ ගුණ සලකන මම යක්ති පමණින් තිට උපකාර කරන්නෙමි. තිට සියලු සම්පත් දෙමි. තෙත් යම්කුට යමක් දෙනු කැමැත්තෙහි ද ඔහුට දෙවි.

3. පක්කගොධ ජාතක යි.

640. ගඟ තරණය කරන ගවයන් අතුරෙහි ප්‍රධාන ගවයා වන්නේ යේ ද, ප්‍රධාන ගවයා වන්නේ වැ ගිය කලා සියලු ගවයෝ වන්නේ වැ යෙහි.

641. එපරිද්දෙන් මනුෂ්‍යයන් අතරේ යමෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ යයි සම්මත වේ ද, ඉදින් හේ නො දහැමි ව හැසිරේ ද (ක්‍රියා කෙරේ ද) සෙස්සන් ගැන කවර කථා ද? ඉදින් රජතුමා අධාර්මික වේ ද (එකල) රටවැසි සියලුදෙන දැකින් හෝනේ යි.

642. ගඟ තරණය කරන ගවයන් අතුරෙහි ප්‍රධාන ගවයා සෘජු ව පිනා යේ ද, ප්‍රධාන ගවයා සෘජු වැ පිනා යන කලා සියලු ගවයෝ සෘජු ව යෙහි.

643. එ පරිද්දෙන් මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි යමෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ යයි සම්මත වේ ද ඉදින් හේ දහැමි ව ක්‍රියා කෙරේ ද සෙස්සන් ගැන කවර කථා යැ? ඉදින් රජතුමා දහැමි වේ ද (එකල) රටවැසි සියලු දෙනා සුවසේ හොනේ යි.

4. රාජොවාද ජාතක යි.

644. ජම්බුකය, හේ මහත් වූ වැටුණු කය ඇත්තේ යැ. දික්වූ දළ ඇත්තේ යැ. යම් සිංහ කුලයෙකු උපන්නාහු ඇතු අල්ලා ගනිත් ද, තෙහි ඒ කුලයෙහි නූපන්නහු ය.

645. සිංහයකු නො වී සිංහ මානය උපදවා ගෙන යමෙක් සිංහවෙස් මවා ගනී ද (හේ) ඇතු වෙත පැමිණි හිවලා මෙන් කෙඳිරිගාමින් බිම හෝනේ ය.

646. ඉසුරු ඇති වට වැ හැසුණු කඳට ඇති මහබල ඇති කැණබලයෙන් යුක්ත වූ උත්තම පුද්ගලයාගේ ශක්තිය බලය උත්පත්තිය ද නො විමසා (ක්‍රියා කළ) ඒ සිවලා ඇතු විසින් නසන ලද්දේ හෝනේ යි.

647. යමෙක් මෙලො වැ තමා කෙරෙහි වූ කැණබල හා කායබල දැනු පරික්ෂාවෙන් ක්‍රියා කෙරේ ද හෙතෙම ජපයෙන් අධ්‍යයනයෙන් ද සාකච්ඡායෙන් ද සුබැසි කරායෙන් ද පරික්ෂායෙන් යුක්ත වූයේ වේ ද හේ මහත් ජය ලබයි.

5. ජම්බුකජාතක යි.

648. තිණං තිණනායි ලපසි කො භු තෙ තිණමාහරි,
කිත්තු තෙ තිණකිච්චස්සී තිණමෙව පභාසසි.
649. ඉධාගමා ඉභමාවාරි ඉභා ඡතෙභා බහුසුතො,
පො මෙ සබ්බං සමාදය තිණං නිකම්පස ගව්හි.
650. එවෙනං හොති කහ්ඨබ්බං අපෙතං බහුමිච්ඡතා,
සබ්බං සකස්ස ආදනං අනාදනං තිණස්ස ච
වාටිසු පකම්පිත්තානා¹ තස්ස කා පරිදෙවනා.
651. සීලවනොභා න කුබ්බනාති බාලො සීලානි කුබ්බති,
අනිච්චසීලං දුස්සීලා² කිං පණ්ඩිතං කරිස්සති³ ති.

6. ඉභාඡතකජාතකං.

652. න තෙ පිට්ඨද්ධිමහා න පානං නපි භොජනං,
ඉභමාවාරි බමෙස්සු මෙ එතං පසංසාම අවටයං.
653. නෙවාභිසජ්ජාමි න වාපි කුපෙස
න වාපි මෙ අසීයමාසි කිංඤ්චි,
අපෙතං මෙ ආසි මනොචිතකෙකා
එතාදිසො භුත කුලස්ස ධම්මො.
654. එසසමාකං කුලෙ ධම්මො පිතුපිතාමහො සද,
ආසනං උදකං පස්සං සබ්බධං නිපදමසෙ.
655. එසසමාකං කුලෙ ධම්මො පිතුපිතාමහො සද,
සකතච්චං උපතිට්ඨාම උක්කමං වීය ඤාතකතාති.

7. පිට්ඨජාතකං.

656. විදිතං පුසං උත්තරානං විදිතං පන තණ්ඩුලං
පුසං පුලං විච්ඡෙද්ධවා තණ්ඩුලං පන බාදරෙ.
657. යා මනතතා අරණ්ණසමිං යා ච ගාමෙ නිකණ්ණිකා,
යණ්ණිතං ඉතිච්ඡිති එතමෙ විදිතං මයා.
658. ධම්මමන කිර ජාතස්ස පිතා පුත්තස්ස මස්සාවො,
දහරණ්ණව සතතස්ස දනෙතභි ඵලමච්ඡද.
659. යමෙනං පරිසප්පසි⁴ අජකාණොව සාසපෙ,
යොපායං භෙට්ඨතො සෙසි⁴ එතමෙ විදිතං මයා⁴ ති.

8. පුසජාතකං.

1. තිණස්ස වාටිසු ගතො, - සතා.
2. දුස්සීලං. - සිඤ්ඤ.
3. පරිසප්පසි. - මජ්ඣ.
4. සෙසි - සිඤ්ඤ.

648. තෘණ තෘණ යයි කියන්නෙහි ය. ඔබගේ තෘණ කවරෙක් හැරගනී ද ඔබ හුදෙක් තෘණ ගැන මැ කියති. තෘණයෙන් තොපට කවර ප්‍රයෝජනයක් ඇද්ද?

649. උස් වූ බහුශ්‍රාව වූ ජත්‍ර නමැති උක්කම්වරයා ඇතියෙක් මෙහි පැමිණියේ ය. හෙතෙම මාගේ සියලු ධනය ගෙන සැළියේ තෘණ බහා ගියේ යැ.

650. ස්වල්ප වූ තෘණයෙන් බොහෝ ධනය කැමැත්තේ මෙලෙස කටයුතු ය. පියා සතු සියලු ධනය ගැනීම ය, නො ගතයුතු තෘණ සැළියේ ලා ගමන් කිරීම ය (යන මේ දෑ බ්‍රහ්මඤ්ඤා කෙළේ ය) ඒ කරුණෙහි කවර හැඩ්මෙක් ද.

651. සිල්වත්තූ මෙබඳු දෙය නො කරති. අඤ්ඤා තෙම අනාවාරස්වභාවය නිසා මෙසේ කරයි. බොහෝ කල් නො පවතින සිල් ඇති දුස්සිලයාට පණ්ඩිතකම කුමක් කෙරේ ද?

6. බ්‍රහ්මඤ්ඤා ජාතක යි.

652. බම්බුරිය, තොපට ප්‍රවූවක් නො දෙවුම්හ. ආහාරයක් හෝ පානයක් හෝ නො දෙවුම්හ. මාගේ වරද දකිමි. (මට) ඤාණය කරව.

653. තොපගේ දනයකැ නො ලැගෙමි. (කිසිවක් නො දීනැ යි) නො ද කීපෙමි. මට කිසිවක් අප්‍රිය ද නො වී ය. එහෙත්, මෙය එකානතයෙන් කුලස්වභාව ය යි මට අදහසක් විය.

654. ආසන, පා දෝනා දිය හා පා ගල්වන තෙල් යන මේ සියල්ල හැමද දෙමු. මෙය අපගේ පියවුකුන් පරපුරේ (වාරිත්‍ර) ධර්ම යි.

655. උතුම් නැයකුට මෙන් මැනවින් උපස්ථාන කරමු. මෙය අපේ පියවුකුන් පරපුරේ හැමද පැවති (වාරිත්‍ර) ධර්ම යි.

7. පිය ජාතක යි.

656. මියන් විසින් වී පොතු ද දන්තා ලද යැ. සහල් ද දන්තා ලද යැ. ඔහු පොතු හැරපියා සහල් කන්නාහු ය.

657. උයනෙහි යම් රහස් සාකච්ඡාවක් වී ද ගමෙහි ද යම් රහස් කීමක් වී ද මට පහර දීමට ඉඩක් සෙවී ද මෙය මා විසින් දන්තා ලදී.

658. උපන් වදුරා ළපටි වියේ සිටියදී ම පියා (වදුරු) විසින් වදුරු පැටියාගේ කොණය දතින් සිද්ධි ල.

659. අබ කෙතකට වත් කණ එළදෙනක මෙන් ඔබමොබ යන්නෙහි ය. යම්බඳු මෙතෙම සයනය යට හෝතේ ද මේ ද මා විසින් දන්තා ලදී.

8. ප්‍රිය ජාතක යි.

660. අදහසනෙන් මොරසස සිටිනො මක්කුණාණිනො,
කාකං තත් අපුපෙත්තුං මංසෙන ච ඵලෙන ච.
661. යද ච සරසම්පන්නො මොරො බාවෙරුමාගමා,
අථ ලාභො ච සසකාරො වායසස්ස අභායථ.
662. යච නුපජ්ජති බුද්ධො ධම්මරාජා පහඬකරො,
තථ අඤ්ඤා අපුපෙත්තුං පුත්ථ සමණ්ඩ්‍රාගමිණ.
663. යද ච සරසම්පන්නො බුද්ධො ධම්මමදෙසයි,
අථ ලාභො ච සසකාරො තිස්සියානං අභායරා'ති.

9. බාවෙරුජාතකං.

664. අද්ධි දනාති පුරෙ විසඤ්ඤා
දදන්තො ච තෙ බයධම්මො අහොසි,
ඉත්තං පරණෙව න දදෙය්‍ය දනං
තිවෙඨියං. තෙ සඤ්ඤාමන්තස්ස භොගො.
665. අනට්ඨමට්ඨයෙන සහස්සනෙත්ත
සුද්දුග්ගනෙත්තාපි අක්ඛිට්ඨමාහු,
මා වො ධනං තං ජනිතු අහුවා¹
යමෙතාගහෙතු චිජ්ඣෙම සඳ්ධං.
666. යෙන ඵකො රජො යාති යාති තෙන පරො රජො,
පොරාණං නිභිතං වත්තං වත්තකඤ්ඤාච වාසව.
667. යදි හෙසසති දස්සාම අසනෙත කිං දදමසෙ,
ඵවං භුතාපි දස්සාම මා දනං පමදමාසෙ'ති

10. විසයහජාතකං.

කොකාලිකවග්ගො චතුස්ථො.

කඤ්ඤාදානං:

අතිවෙලං පහාසති ජිනවරො
විනමිජේකිරජෙසහජිග්ගමො,
අථ ජලේකිණාසනපීඨවරං
අථ කණ්ඩුල මොර විසයා දස.

1. අනුදෙවරංජ. - 88.

660. සිඵ ඇති මිහිරි නාද ඇති මොනරා දැක නැති හෙයින් එහි මනුෂ්‍යයෝ මස්වලින් හා පලවැලයෙන් කවුඩා පිදුහ.

661. යම් කලක මිහිරිනාද ඇති මොනරා බාවේරු පෙදෙසට ආයේ ද එකල කවුඩා ලාභයෙන් හා සත්කාරයෙන් පිරිහුනේ ය.

662. යම්කාක් ධර්මාඡන් වූ ලොව එළි කරන්නා වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ලොව නුපදී ද එතෙක් අත්තොටු බොහෝ මහණ බමුණන් ලෝවැසියෝ පිදූ.

663. යම් කලක බ්‍රහ්මඝෝෂයෙන් යුතු බුදුරජාණන් වහන්සේ දහම් දෙසූ ද එකල තීර්ථස්ථානවල ලාභ සත්කාර නැති විය.

9. බාවේරු ජාතක යි.

664. විසය්‍යය, පෙර දන් දින. දෙන්නා වූ තොපගේ වස්තු විනාශ විය. මින්පසු දන් නො දෙන්නේ නම් දීමෙන් වළකින තොපට පෙර පරිදි භොගයෝ සිටුනාහ හෙවත් ඉතිරි වන්නාහ.

665. දහස් ඇස් ඇත්තාණෙනි, ජන දෙවුවාණෙනි, ඉතා දිළිඳු වූ ආයතියා විසින් වුවත් පාපක්‍රියාවන් නො කටයුතුය යි කියත් වස්තුව නිසා ශ්‍රද්ධාව අත් හරි නම් ඒ ධනයෙන් ප්‍රයෝජනයක් නැත.

666. ශක්‍රය, යම් මගෙකින් රියක් යේ ද ඒ මගින් අනෙක් රියක් යයි. පෙර මා තැබූ දන්වැට මා සිටුනා තාක් (දවසින් දවස) වැඩේවා.

667. ඉදින් වස්තු විදාමාන වී නම් දෙන්නෙමු. වස්තුව නැති කල කුමක් දෙන්නෙමුද (මෙයේ තණ සපයන්නකු වුව ද) අනාථ ව සිටුනේ නමුදු දන් දීමට ප්‍රමාද නො වමහ.

10. විසයා ජාතක යි.

සභරවන කොකාලික වර්ග යි.

එහි උද්දතය:

වෙලාව ඉක්මවා කරා කළ කොකාලික ජාතක යැ, (ජීනවර) රජලලිඨ ජාතක යැ, (වනමජ්ඣ) ගොඩ ජාතක යැ, (රටෙසහ) රාජොවාද ජාතක යැ, යළි ජමබුක ජාතක යැ, (තිණ) බ්‍රහ්මචාරී ජාතක යැ, පිය ජාතක යැ, (තණ්ඩුල) උස ජාතක යැ, මොණරකු ඇති බාවේරු ජාතකයැ, විසය්‍ය ජාතකය යන මෙයින් දසය වේ.

5. චූළකුණාලවග්ගො

668. නරානමාරාමකරාසු නාරිසු
අනෙකච්ඡකාසු අනිඤ්ඤාසු ව,
සබ්බකතනාපිනිකරාපි චෙ සියා
න වසසසෙ කිසසමා හි නාරියො.
669. යං චෙ දිස්වා කණ්ඩරි කිත්තරානං¹
සබ්බිජ්ජියො න රමනති අගාරෙ,
තං තාදිසං මච්චං වජ්ජිවං හරියා
අඤ්ඤං දිස්වා පුරියං පියසපපි.²
670. බකස්ස ච පාවාරිකස්ස රඤ්ඤා
අවචනකකාමානුගතස්ස හරියා,
අවාචරි බ්ඛවසානුගස්ස
තං වා ඉත්ථි නාතිවරෙ තදඤ්ඤං.
671. පිඬ්ඬයාති සබ්බලොකිස්සරස්ස
රඤ්ඤා පියා බ්‍රහ්මදත්තස්ස හරියා,
අවාචරි බ්ඛවසානුගස්ස
තං වාපි සා නාජකිගා කාමකාමිනී'ති.

1. කිත්තාරිජාතකං³.

672. අසකඤ්ඤං වත අත්තානං උඤ්ඤං උදකා ධරං,
න දනාහං පුත තුයහං වසං ගව්ජාමි වාරිජ.
673. අලචෙතෙති අලභෙති ජලුකි පනසෙති ව,
යාති පාරං සමුද්දස්ස වරං මයං උදුම්බරො.
674. යො ව උප්පතිතං අත්ථං න ඛිප්පමනුච්ඡකිති,
අමිත්තවසමනෙවති පච්ඤා ව අනුකප්පති.
675. යො ව උප්පතිතං අත්ථං ඛිප්පමෙව නිබ්බාධති,
මුච්චතෙ සසතුසම්බාධා න ව පච්ඤානුකප්පති'ති.

2. වානරජාතකං.

1. යං ව දිස්වා කිත්තරි කිත්තරානං.-මජ්ඣං සංඛු දිස්වා කිත්තර කිත්තරිනං.- හතා,
2. පියසප්පි.-මජ්ඣං.
3. කුණ්ඩරික ජාතකං.- හතා

5. වූලකුණාල වර්ගය

668. මිනිසුන් කෙරේ ඇලීම කරන නොයෙක් සිතුවිලි ඇති නිශ්‍රහ කොට හික්මවන්නට නො හැකි ස්ත්‍රීන් විශ්වාස නොකරන්නේ ය. ඉදින් හැම ස්ත්‍රීහු තමන් අප්‍රීති වන්නේ වුව ද නොටුවල සමානාසන.

669. කණ්ඩරි රජුටත් කින්නරි බියොවටත් යම් රාගකාරණයක් වී ද එය දක හැම ස්ත්‍රීහු සිය සැමියන්ගේ ගෙහි නො ඇලෙති. එය එසේ ම ය. කණ්ඩරි රජුගේ භාය්‍යාව පිළි වූ අන් පුරුෂයකු දක රජු හැර දැමී ය.

670. අතීතය කාමාශක්ත බක, පාවාරික යන රජවරුන්ගේ බියෝවරු මෙහෙකරුවන් හා අනාවාරයෙහි හැසුරුණහ. ස්ත්‍රීහු සිය සැමියා කෙරෙන් පිටත් කවර පුරුෂයකු සමග වුව නොහැසිරෙත් ද?

671. මුළු ලොවට අධිපති බඹදත් රජුගේ පිංභියානී නැමැති කාමසමන් පතන ප්‍රිය බිරිඳ මෙහෙකරුවකු හා අනාවාරයෙහි හැසුරුණා ය. ඕනෑමෝ ඔහු ද අගබියෝ තනතුර ද යන (දෙකින්) පිරිහුණා ය.

1. කින්නරි ජාතක යි.

672. කුම්භීලය, (මම) තමා දියෙන් ගොඩ නගන්නට එකානිකයෙන් සමත් වීම. දන් මම යළිත් තාගේ වසඟයට නො යමි.

673. සාගරයක් වැනි ගහෙන් එතෙර යම්බඳු එළඳානියක් ඇඳ ද (එයින් මට) කම් නැත. තෙල අඹ දඹ වැල වරකා වලට වඩා දිඹුල්ගෙඩි මට උතුම්.

674. යමෙකුත් උපන් අතීය වහා නො වටහා ගනී ද හෙතෙම සතුරන්ගේ වසඟයට පැමිණෙයි. පසුව තැවෙන්නේ ද වේ.

675. යමෙක් උපන් අර්ථය වහා වටහා ගනී ද හෙතෙම සතුරු පිඩාවෙන් මිදෙන්නේ ය. පසුව නො තැවෙන්නේ යි.

2. වාතර ජාතක යි.

198 ජාත්‍යන්තර-විකුණාගැනීමේ

676. අවසානය තවදුරටත් නිවැරදි සහතිකයක්,
නිවැරදි දැනුම වැඩි. හැකි රාජ වර්තමාන.

677. යො වෙ කතෙ පවිත්තෙ කිංකරෙ පවිත්තෙ,
එවං තං සමෙති වෙරං වස කුන්තති මාගමා.

678. න කතස්ස ච කතා ච මෙත්ති සන්ධියතෙ පුත,
හදයං නානුජානාති ගව්‍යෙකෙව රජෙසහ.

679. කතස්ස වෙව කතා ච මෙත්ති සන්ධියතෙ පුත,
ධර්මානං නො ච බාලානං වස කුන්තති මාගමා'ති.

3. කුන්තතිජාතක..

680. යො නිලියං මණ්ඩයති සණ්ඩයෙන විහංගෙති,
තස්ස සා වසමනෙවතු යා නෙ අමෙඛ අවාහරි.

681. විසං වා පඤ්චවිසං¹ වා උනාතිංසංච ජාතියා,
තාදියා පතිමාලද්ධා යා නෙ අමෙඛ අවාහරි.

682. දීසං ගව්‍යෙ අද්ධානං එකිකා² අභිසාරියා,
සංකප්පෙන පති මාද්දස යා නෙ අමෙඛ අවාහරි.

683. අලංකාරා සුවසනා මාලිනී වන්දනාද,
එකිකා සයනෙ සෙතු යා නෙ අමෙඛ අවාහරිති.

4. අමබවාරජාතකං.

1. මකරි - මකරා.
2. පඤ්ච විසං - සි.
3. අභිසාරියා - සි.

676. රජතුමනි, තොපගේ ගෙහි නිතර සත්කාර කරනලදු වූ පුද්ගලයෙකු වූ විප්‍රවේශ්‍ර. දැන් තෙහි ම නිවසින් යන කරුණු කෙළෙහි. එහෙයින් මම යමි.

677. යමෙක් අනුන් වීසින් දරුණු අපරාධ තමාට කළ කලා තමා විසිනුදු දරුණු අපරාධ අනුන්ට කළේ ද එකානකයෙන් එය කරන ලදු යි දනී ද මෙසේ වූ කල වෛරය සන්තිදේ. කොස් ලිහිණිය, මෙහි වසව (පිටත) නො යව.

678. රජතුමනි, අනුන්ට පීඩා කළ පුද්ගලයාගේ ද පීඩා ලද පුද්ගලයාගේ ද මිත්‍රත්වය නැවත ඇති නො වේ. මාගේ හිත මෙහි වාසයට කැමති නො වේ. එහෙයින් යත්තෙමි.

679. උපකාර ලබන්නාගේ ද උපකාර කරන්නාගේ ද මිත්‍රත්වය නැවත ගැළපේ. ප්‍රාඥයන්ගේ මිතුරුකම නැවත ඇති වේ. බාලයන්ගේ මිතුරුකම නැවත ඇති නො වේ. කුන්තිනිය, මෙහි වසව (පිටත) නො යව.

3. කුන්තිනී ජාතක යි.

680. යම් තැනැත්තියක් තොපගේ අභි සොරකම් කළා ද ඔහුගේ පැත්තේ පැසුණු කෙස් කපා කරන, සුදු කෙස් උගුල්ලා වෙහෙසට පත්වන්නකුගේ වසඟයට යේවා.

681. යම් තැනැත්තියක් තොපගේ අභි සොරකම් කළා ද ඔහුගේ උපතින් විසි අවුරුද්ද, පස්විසි අවුරුද්ද හෝ එකුන්තිය අවුරුද්දට පත් වසඟ ඇති සැමියකු ලබාවා.

682. යම් තැනැත්තියක් තොපගේ අභි සොරකම් කළා ද ඔහුගේ ගණිකාවක වී හුදෙකලා ව දිගමග යේවා. සලකුණු කී තැනෙහි දී සැමියා නො දකීවා.

683. යම් තැනැත්තියක් තොපගේ අභි සොරකම් කළා ද ඔහුගේ මනාලෙස හැදි පැළඳි වස්ත්‍ර හා මල්දම් ඇත්තී සපුන්කල්ක ගල්වා සැරසුණි තනි ව යහනේ සයනය කෙරේවා.

4. අමබවෝර ජාතක යි.

684. වනං යදග්‍රි දහති පාවකො කණ්ඩකතී,
කථං කතොසි පවිලක එවං දන්ධපරිකතො.
685. බහුනි රුකබ්ඪ්ඤ්ඤානි පථව්‍යා¹ විවරානි ව,
කානි චෙ නාභිසමෙහාම හොති නො කාලපරියායො.
686. යො දන්ධකාලෙ තරති තරණියෙ ව දන්ධි,
සුඛපණ්ණං² අසකම්ම අත්ථං හඤ්ඤති අත්තනො.
687. යො දන්ධකාලෙ දන්ධති තරණියෙ ව තාරසි,
සසිව රතතිං විහජං තස්සකො පරිසුරති³ති.

5. ගජකුම්භජාතකං.⁴

688. මනුසස්සදං ජනිතවාන සබ්බකාමසම්භූතං,
කථං හු භගවා කෙසි කප්පස්ස රමති අසකමෙ.
689. සාධුනි රමණියානි සතති වක්ඛා මනොරමා,
සුභාසිතානි කප්පස්ස තාරද රමයතති මං.
690. සාලීනං ඔදනං භුඤ්ඤා සුචිමංසුපසෙවනං,
කථං සාමාකන්තිවාරං අලොභං ඡාදයතති තං.
691. අසාදං යදි වා සාදං⁵ අත්ථං වායදි වා බහුං,
විසසකො යතථ භුඤ්ඤායා විසසකපරමා රහාති.

6. කෙසවජාතකං.⁴

692. සබ්බායසං කුට්ඨතිසමාණං
පඤ්ඤායො හො තිට්ඨති අනාලිකෙඛි,
රක්ඛාය මෙ තථං විභිතො නුසස්ස
උද්භු මෙ වායමසෙ වධාය.
693. දුතො අහං රාජිධ රක්ඛසානං
වධාය කුඤ්ඤං පභිතොහමසමි,
ඉතෙදු ව තං රක්ඛති දෙවරාජා
තෙත්ථකතමිහිං න තෙ ඵාලයාමී.⁵

1. පථව්‍යා - මිජසං.

2. පාණ්ණපණ්ණං - මිජසං.

3. සාදං වායදි වා සාදං - මිජසං.

4. කෙසවජාතකං - මිජසං.

5. තෙත්ථකතමිහිං - මිජසං.

684. පවලකය, පාවක නම් වූ ද කෘෂ්ණ වර්තනී නම් වූ ද හීන්ත යමකලෙක වනය දවා ද එකලා මද විරිය ඇත්තේ කෙසේ කරන්නෙහි ද?

685. ගස්බෙහ ද පොළවෙහි ගුල් ද බොහෝ වෙති. ඉදින් ඒවා කරා නො පැමිණියමෝ නම් අපට මරණය ම වෙයි.

686. යමෙක් කටයුතු සෙමින් කළයුතු කාලයේ ඉක්මනට කෙරේ ද, ඉක්මනට කටයුතු කාලයෙහි සෙමින් කෙරේ ද හේ පැහි ගිය වියළි තල්පතක් මෙන් දියුණුව නසයි.

687. යමෙක් වැඩ සෙමින් කටයුතු කල්හි සෙමින් කෙරේ ද ඉක්මනින් කටයුතු කල්හි ඉක්මනින් කෙරේ ද හේ රාත්‍රියේ පුර අව පක්ෂයන් අනුව බෙදෙන හඳ මෙන් අභිමතාර්ථය සම්පූර්ණ කරයි.

5. ගජකුම්භ ජාතක යි.

688. හැම සැපතින් සම්පූර්ණ අපගේ රජතුමා හැරපියා කෙශව නැමැති භාග්‍යවත් තපස්වී කප්ප තවුසාගේ අසපුවෙහි කෙසේ ඇලේ ද?

689. නාරදය, කප්ප තවුසාට මිහිරි වූ ළගන්නා වූ සුබැසි වචන ද සිත් අලවන රුක් ද ඇත. මොහු මාගේ සිත් අලවති යි.

690. පිරිසුදු මස්තක සහිත ඇල්සාලේ බත බිදිය යැ. ලුණු නැති බොඩහවු හුරුහැල් කෙසේ ඒ තොප පිනවා ද.

691. විශ්වායය ඇති කල්හි අමිහිරි වූ ද මිහිරි වූ ද මද වූ ද බොහෝ වූ ද ආහාර අනුභව කෙරේ ද (එය රසවත් වේ). රසයෝ විශ්වායය පරම කොට ඇත්තෝ ය.

6. කේසව ජාතක යි.

692. ඉතා විශාල යකුළු ඔසොවා ගෙන ඒ ඔබ අහසේ සිටී. තෙපි මාගේ රැක්ම පිණිස නියුක්තවු ද නැතහොත් මා මරන්නට සිතන්නහු ද?

693. රජාණෙනි, තොපට වඩ පිණිස මම මෙහි මෙහෙයවන ලද්දෙමි. දෙවියන්ගේ රජ වූ ශක්‍රයා තා රක්තේ ය. එහෙයින් තොපගේ හිස නො පළමි.

694. සඳහා වූ ම. රක්ෂකී දේවරාජා
දේවරාජීයෝ මසවා සුරජිනි,
කාම. පියාවා කඳුනතු සබ්බ
න සන්තප්ත රක්ෂකියා පජාය.

695. කාම. කඳුනතු කුමරණ්ඩු සබ්බපංසුපියාවකා,
නාල. පියාවා සුඛාය මහතී සා විභිංසිකානි.

7. අයනුට්ඨානක..

696. අරඤ්ඤා ගාමමාගමම කිං පිලං කිං වතං අහං,
පුරිසං නාත සෙවෙය්‍යං තං මෙ අක්කාහි පුරිසිතො.

697. යො තං විසසාසයෙ නාත විසසාසඤ්ඤා බමෙය්‍යං තෙ,
පුඤ්ඤා ව තිතිකතී ව තං භජෙහි ඉතො ගතො.

698. යසස කායෙන වාචාය මනසා නත්ථි දුක්ඛං,
මරපිට පතිට්ඨාය තං භජෙහි ඉතො ගතො.

699. භළිද්දරාගං කපිච්ඡතං පුරිසං රාගච්ඡරාහිනං,
නාදිසං නාත මා සෙවී නිමමනුස්සමපි වෙ සියා'ති.

8. ආරඤ්ඤාජාතකං.

700. නෙව ඉත්ථිසු සාමදායං නපි භක්කෙසු සාරථී,
අරහස් සන්තිහෙදස්ස පස්ස යාව සුචිතතිතං.

701. අසි තිසෙකාව මංසමහි පෙඤ්ඤාං පරිවක්කති,
යත්ථසහඤ්ඤා සිහඤ්ඤා භක්කියනති මිගාධමා.

732. ඉමං යො සයනං සෙති යට්ඨං පස්සපි සාරථී,
යො වාචං සන්තිහෙදස්ස පිසුනස්ස නිබ්බාධති.

1. අරඤ්ඤා - මජ්ඣ.

2. තං භජෙය්‍යාහිතොගතො - මජ්ඣ.

694. ඉදින්, දෙවියන්ට අධිපති වූ ද මසවා නැමැති වූ ද සුජාතාගේ සැමියා වූ ද දිව්‍යරාජයා මා රකී නම් සියලු පිසාවයෝ හඬක්වා. රකුසන්ට විය නො වෙයි.

695. සියලු කුමනාණ්ඩයෝ ද පිසාවයෝ ද රිසියේ හඬක්වා. මා හා සටන් කරන්නට පිසාවයෝ පොහොසත් නො වෙති. යක්ෂයන්ගේ බිහිසුණු දර්ශන මහත් වෙයි.

7. අයකුට ජාතක යි.

696. පියාණෙනි, මම වනයෙන් ගමට පැමිණියෙමි කවර සිල් ඇති කෙබඳු පැවතුමි ඇති පුරුෂයකු ඇසුරු කෙරෙමි දැයි විතාරන ලද්දෙහි. එය මට කියන්නේ මැනවි.

697. පුත්‍රය, යමෙක් තා විශ්වාස කෙරේ ද, තාගේ විශ්වාස කැමැත්තේ ද, තා කියනදෙය අයනු කැමැත්තේ ද කරන වැරදි ඉවසා ද මෙයින් ගියේ ඔහු ඇසුරු කරව.

698. යමකුගේ කය වචනය සිත යන තිදෙවින් වැරදි කිරීමක් නැත් ද, මෙයින් ගියේ ඔහු ළෙහි හොවා වැඩු පුතකු සේ (සිතා) ඇසුරු කරව.

699. පුත්‍රය, කහපාට මෙන් අයර් වූ වදුරකු සේ වසල සිතැති ඇළිම සහ නො ඇළිම වෙනස්වන ස්වභාවය ඇති පුරුෂයා දඹදිවැ මිනිසුන්ගෙන් හිස්වැ ගිය ද ඇසුරු නො කරව.

8. අරඤ්ඤ ජාතක යි.

700. රටාවාය්‍යය, ස්ත්‍රීන් දෙදෙනා කෙරේ සමාන බවක් නැත. ආහාරයෙහි ද සමාන බවක් නැත. එයින් කල්හයට කරුණු නැතයි සේ යි. එහෙත් මිතුරන්ගේ මිතුරුකම බිඳූ දෙදෙනාගේ මස් කන්නට සිතු මේ දූෂ්ට සිවලාගේ සිතිවිල්ල බලව.

701. ප්‍රිය බව සුන් වැ ගිය තැනෙකැ හිවල්ලු වෘක්කයා ද සිංහයාද අනුභව කරති, තියුණු කඩුව මාංශය මෙන් පිසුනු බස මිත්‍රත්වය පෙරලයි නොහොත් මිත්‍රත්වය කපා දමයි.

702. රටාවාය්‍යය, මේ දෙදෙනාගේ යම් මෘතශයනයක් දක්නෙහි ද යමෙක් මිත්‍රභෙද කරන්නහුගේ කීම සත්‍යයැ යි පිළිගනී ද හේ ද මෙසේ මරණයට පැමිණේ.

703. තෙ ජනා සුඛමෙධනානි නරා සන්තගතාරිච,
යො වාචං සන්ධිභෙදස්ස නාච බොධෙතති¹ සාරථී'ති.

9. සන්ධිභෙදජාතකං.

704. හතති හතෙථති පාදෙති මුඛෙඤ්ච පරිසුමනති,
ස වෙ රාජ පියො භොති කං තෙනමභිපස්සයි.
705. අකෙතාසති යථාකාමං ආගමෙඤ්චස්ස න ඉච්ඡති,
ස වෙ රාජ පියො භොති කං තෙනමභිපස්සයි.
706. අබ්බසබ්බාති අභුතෙන අලිකෙනමභිසාරයෙ,
ස වෙ රාජ පියො භොති කං තෙනමභිපස්සයි.
707. හරං අතකඤ්ච පානඤ්ච වස්ථසෙනාසනානි ච,
අඤ්ඤදත්ථු හරා සන්තා තෙ වෙ රාජ පියො භොතති,
කං තෙන මභිපස්සයිති.

10. දෙවතාපසෙභ්වා.

චූළකුණාලවග්ගො පඤ්චමො.

තඤ්ඤානං:

නරානං අසකභිවසිමුඛවරො
නිලියමග්ගිවරඤ්ච පුන,
පුන රසායසකුටවරො
තථාරඤ්ඤසාරථී හතති දස.

චතුකතනිපානො නිට්ඨිනො.

තඤ්ච වග්ගඤ්ඤානං:

වීචරං පුච්චෙඤ්ච
කුච්ඡ්ඤං බහුතාණකං,
චූළකුණාලවග්ගො සො
පඤ්චමො සුප්පකාසිතොති.

1. බොධන්ති - බිඳී.

703. රජාවායාය, මිතුරන්ගේ මිතුරුකම බිඳින්නාවූයේ කීම යම් කෙනෙක් සත්‍යයැයි නොපිළිගනිත් ද ඔවුහු දෙවලොව ගියවුන් සේ සැප විඳිති.

9. සන්ධිමේද ජාතක යි.

704. රජකුමනි, අතින් පහරනේ යැ. පයින් පහරනේ යැ. මුහුණ පහරනේ යැ. (එහෙත්) හෙතෙම එකානායයන් ප්‍රිය වේ. පහර දීමේ හෙතුවෙන් ප්‍රියවන්නා කවරේ දැයි දන්නෙහි ද?

705. රජකුමනි, කැමැති සේ ආක්‍රොශ කෙරෙයි (එහෙත්) ඔහුට ආක්‍රොශ පැමිණීම රිසි නොවේ. හෙතෙම එකානායයන් ප්‍රිය වේ. ඒ කරුණු නිසා ප්‍රියවන්නා කවරෙක් දැයි දන්නෙහි ද?

706. රජකුමනි, අහන වොදනාවෙන් වොදනා කරයි. බොරු සිහිපත් කරවන්නේ ය. හෙතෙම එකානායයන් ප්‍රිය වේ. ඒ කරුණු නිසා ප්‍රියවන්නා කවරෙක් දැයි දන්නෙහි ද?

707. රජකුමනි, ආහාරපාන ද රෙදිපිළි ද ඇඳුණු ආදිය ද ගෙන යන ඔවුහු එකානායයන් ප්‍රිය වෙත්, ඒ කරුණු නිසා ප්‍රියවන්නා කවරෙක් දැයි දන්නෙහි ද?

10. දෙවතා පඤ්ඤා ජාතක යි.

පඤ්ඤා මූලිකකුණාල වග යි.

එහි උද්දතය :

මිනිසුන්ගේ ඇලීම පවසන කිත්තරි ජාතක යැ, 'අසක්ඛි' යන පදය ඇති වාතර ජාතක යැ, 'අවසිම්භ' යනාදී වූ කුතර්නි ජාතක යැ, නීලිය සඳහන් කරන අමබවාර ජාතක යැ, අග්නිදහය කියන ගජකුම්භ ජාතක යැ, ස්වාදු රස දක්වන කෙසව ජාතක යැ, යළි අයකුට ජාතක යැ, එසේම අරඤ්ඤ ජාතක යැ, සාරථියා ඇමතු සන්ධිමේද ජාතක යැ, 'භනනි' පදයද ඇති දෙවතා පඤ්ඤා යැ යන දසය යි.

වතුකක නිපාතය නිමි.

එහි වර්ග උද්දතය :

වීර වර්ග යැ, පුච්චික වර්ග යැ, කුච්චික වර්ග යැ, බ්‍රහ්මාණකයකු ඇති කොකාලික වර්ග යැ, පස්වැනි මූලිකකුණාල වර්ගය ද මොනවට ප්‍රකාශ කරන උද්දේ යි.

පඤ්චකනිපාතො

1. මණිකුණ්ඩලවග්ගො

708. ජිනෝ¹ රජසං²මණිකුණ්ඩලෙ ව
සුසෙක ව දරෙ ව තරෙව ජිනෝ,
සබ්බසු භොගෙසු අසෙසිතෙසු
කයමා න සන්තප්පසි සොකකාලෙ.
709. පුබ්බෙ ව මව්වං විජහනි භොගා
මලෙවා වා තෙ³ පුබ්බතරං ජහාති,
අසස්සතා භොගිනො කාමකාමී
තයමා න සොවාමහං සොකකාලෙ.
710. උදෙති ආපුරති⁴ වෙති වනෙ
අත්ථං තපෙත්වානා⁵ පලෙති සුරියො,
විදිතා මයා සත්තුක ලොකධම්මා
තයමා න සොවාමහං සොකකාලෙ.
711. අලසො ගිහී කාමභොගී න සාධු
අසඤ්ඤතො පබ්බජිතො න සාධු,
රාජා න සාධු අනිසම්මකාරී
යො පඤ්ඤතො කොධතො තං න සාධු.
712. නිසම්ම ඛනිකයො කපිරා නානිසම්ම දියමන්ත,
නිසම්ම කාරිතො රඤ්ඤ යසො කිනති ව වඩ්ඪතිති.

1. මණිකුණ්ඩලජාතකං.

713. කිහනු සන්තාරමානොව ලාගිතො හරිතං කිණං,
බාද බාදති විලපි ගතසන්නං ජරග්ගවං.
714. න හි අනෙකන පානෙන මත්තො ගොණො සමුට්ඨගෙ,
තිඤ්ඤි තුව්ඡං විලපසි යථා තං දුමමි තථා.
715. තරෙව තිට්ඨති සීයං හත්ථපාද ව වාළුධි,
සොකා තරෙව තිට්ඨනති මඤ්ඤ ගොණො සමුට්ඨගෙ.

1. ජිනනා - සත්‍ය, මණිසා.

2. රජවසය - සත්‍ය.

3. මලෙවා - මලය, පිළි.

4. පුරෙති වියති - සත්‍ය.

5. අත්ථං - තපෙත්වාන - මණිසා.

සඤ්චකනිපාතය

1. මණ්කුණ්ඩල වර්ගය

708. (මහරජ, තෙපි) රජ අශ්ව මිණිකොඩොල් යන මෙයින් පිරිනුණු. එසෙයින් ම දුරුවන්නගෙන් හා බිරිඳගෙන් පිරිනුණු. සියලු ඉසුරු ඉතුරු නැතිව නැතිව ගිය කල්හි ශෝක වියයුතු අවස්ථායෙහි කවර හෙයින් ශෝක නොවන්නහු ද?

709. කාමකාමිය, (කාමය කැමැත්තාණෙනි) වස්තු සම්පත් සත්ත්වයා පළමු ව හැරයයි. (නැති වෙයි) සත්ත්වයා ද පළමු කොට ම වස්තු සම්පත් හැරයයි. (මැරෙයි) වස්තු සම්පත් ඇත්තෝ සදකාලික නොවෙති. එහෙයින් ශෝක කටයුතු කල්හි මම ශෝක නො කරමි.

710. සත්තුකය, වන්ද්‍යයා උදව් ක්‍රමයෙන් පිරි බැයයයි. සුය්‍යා ද ලොව උණුසුම් කොට බැය යයි. මා විසින් ලෝක ධර්මයන් (අටලෝ දහම) දන්නා ලදී. එහෙයින් ශෝක කටයුතු කල්හි මම ශෝක නො කරමි.

711. පස්කම් සුවයට ගිවු අලස ගිහියා නො මැනැවැ. හික්මීමක් නැති පැවිද්ද නො මැනැවැ. නො විමසා ක්‍රියා කරන රජ නො මැනැවැ. යම් පණ්ඩිතයෙක් කිපෙන සුලු ද ඒ කිපීම නො මැනැවි.

712. තරඳෙව්‍යාණෙනි, ඝෘත්‍රිය තෙමේ විමසා කටයුතු කරන්නේ ය. නො විමසා කටයුතු නො කරන්නේ ය. විමසා කටයුතු කරන්නහුගේ පිරිවර ද කීර්තිය ද වඩනේ යි.

1. මණ්කුණ්ඩල ජාතක යි.

713. නිල්තණ වහා කපා ගෙන අවුත් මළ මහලු ගොනාට කව කවැ යි කියන්නේ කිම?

714. ආහාරපානයෙන් මළ ගොනා නොම නැගිටීයි. මෝඩයකු මෙන් තෝ නිෂ්ඵල දයක් කියමින් හඬනෙති.

715. හිස අක්පා හා වලග එසේ ම (පෙර පරිදි) ඇත්තේ ය දෙකක් ද එලෙසින් ම ඇත්තේ ය. එහෙයින් ගොනා නැගිටී යයි සිතමි.

716. තෙවයාකසස සිසං වා හත්ථපාද න දික්ඛරෙ,
රුදං මහතිකපුට්ඨස්මි නනු ත්වංගෙඤ්ච දුමමති.
717. ආදික්ඛං චත මං සන්තං සතසිත්තංච පාවකං,
වාරිතා විය ඔසිඤ්ඤිං සබ්බං නිබ්බාපයෙ දරං.
718. අබ්බුද්ධං චත මෙ සලලං සොකං හදයනිසසිත්තං,
යො මෙ සොකපරෙතස්ස පිතුසොකං අපානුදි.
719. සොහං අබ්බුද්ධසලලොසමි වීතසොකො අනාවිලො,
න සොවාමි න රොදමි තච සුත්වාන මාණව.
720. එවං කරොතති සපඤ්ඤා යෙ භොතති අනුකම්පකා,
විනිවක්ඛයනති¹ සොකමතා සුජාතො පිකරං යරාති.

2. සුජාතජාතකං.

721. නයිදං නිව්චං හවිතබ්බං ඉඤ්ඤාසන
බෙමං සුභික්ඛං සුඛතා ච කායෙ,
අත්ථව්වයෙ මා අහු සමපමුද්දො
තිත්ථපලවො සාගරස්සෙව මරෙඤ්ඤි.
722. යාති කරොති පුරිසො තාති අත්තනි පසස්සති,
කල්ලාණකාරි කල්ලාණං පාපකාරි ච පාපකං,
යාදිසං වපතෙ බීජං තාදිසං හරතෙ එලං.
723. ඉදං තදවරියවචො පාරාසරියො² යදබ්බි,
මාසසු ත්වං අකරා පාපං යංතං පච්ඡා කතං කපෙ.
724. අයමෙව යො පීඩනිය ධොනසාධො³
යමිති⁴ ඝාතයිං බහතියානං සහස්සං,
අලුඛකතෙ වන්දනසාරලිතෙත
තමෙව දුක්ඛං පව්වාගතං මමං.
725. සාමාපි ධො වන්දන ලික්ඛගතො⁵
සිඬ්ඪව භොගඤ්ඤාකස්ස උග්ගතො,
අදිසවාච කාලං කරිස්සාමි උබ්බරිං
තං මෙ තතො⁶ දුක්ඛතරං හවිස්සතිති.

3. ධොනසාධ ජාතකං.

1. විනිවක්ඛනති - මජ්ඣං.

2. පාරානාවරියො - මජ්ඣං.

3. ධොනසාධො - මජ්ඣං.

4. යමං - මජ්ඣං.

5. වන්දනලික්ඛගතො - සිමු, සංය.

6. ඉතො - සිමු.

7. ධොන සාධ - සිමු, මජ්ඣං.

716. අපේ මිය ගිය මුත්තාගේ හිස වෙව්යි අත් පා වෙව්යි දක්නට නැත. මැටිසෑය අබ්මුමයෙහි තබන තෙපි මැ අඤ්ඤා නො වනු ද?

717. ගිනෙලින් ඉසින ලද ගින්නක් මෙන් ගොකාගේනින් දල්වුණු මා දිය ඉසෑ නිවන්නකු සෙයින් සියලු පිඩා හැර නිවාලූයේය.

718. පියා මළ සොවන් පෙළුණු මාගේ ශෝකය යමෙක් දුරු කෙළේ ද හේ හදවතේ ඇවිණි තුඩු ශෝක නමැති උලු ඇද දමමේ ය.

719. මම උදුරා යූ සෝක හුල් ඇති වෙමි, පහව ගිය ශෝක ඇති වෙමි, නො කැලඹුණ සිත් ඇත්තෙමි වෙමි. මාණවය, තොපගේ වචන අසා ශෝක නො වෙමි, නො හඬමි.

720. අනුකම්පාව ඇති නුවණැති යම් කෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුහු සොවන් පෙළුණු පියා ශෝක රහිත කළ සුජාත මෙන් ශෝකයෙන් වළකති.

2. සුජාත ජාතක යි.

721. මුහුණකය, නිරූපණය බවත් ආහාරපාන සුලභ වීමත් හැමදු එකසේ නො වේ. මුහුදු මැද දී නැව කැඩී ගිය තැනැත්තෙක් ඉතා දුකට පත්වන්නේ යම්යේ ද එසේ වස්තු විනාශයෙහි දී මුළු වේ.

722. පුරුෂයා යම් ක්‍රියාවක් කෙරේ ද එහි ඵලය තමා දකී. යහපත කරන්නා යහපත ද අයහපත කරන්නා අයහපත ද දකී. යම් වර්ගයක මිත්‍රයක් රොපණය කෙරේ ද එබඳු ඵලයක් ලබයි.

723. තෝ පව් නො කරව, යම්බඳු පාපයක් කරන ලද්දෙහි නම් එය තා තමා යයි එකල්හි කීයේ ද මෙය සාරාසරිය නමැති ගුරු ඇදුරුකුමාගේ ප්‍රකාශයයි.

724. පිංගිය බමුණ, සඳුන්කල්ක තවරා සැරසුණු දහස්ගණනක් කෘත්‍රියයන් යම් ගසක්මුල දී විනාශ කරවීම ද, පැතුරුණු අතු ඇති ඒ ගස, දුක මා කරා නැවත පැමිණවී.

725. සඳුන්කල්ක ගල්වා ගොහමාන වූ සාමාද මඳ සුළඟේ සැලෙන මුරුංගා ගසක්සේ මනස්කාන්ත උබ්බරි බිසව ද නොදක මිය යන්නෙමි. මරණ දුකට වඩා ඇය නො දකීමේ දුක ඉතා වැඩිය.

3. ධොනසාබ ජාතක යි.

726. උරුමයෙහි තවං ජීවත්වී සිටින ගවස්නි සං තනුං,
එවං සරීරෙ නිබ්බානං පෙනෙ කාලකාලෙ සති,
727. ධර්මානුමානා න ජානාති සුඤ්ඤාං පරිදෙවිතං,
තස්මා එතං න සොවාමි ගතො සො තස්ස යා ගති.
728. අනට්ඨිතො තතො ආගං අනුඤ්ඤානො¹ ඉතො ගතො,
යථා ගතො තථා ගතො තත් කා පරිදෙවිතො.
729. ධර්මානුමානා න ජානාති සුඤ්ඤාං පරිදෙවිතං,
තස්මා එතං න සොවාමි ගතො සො තස්ස යා ගති.
730. සචෙ රොදෙ කිසා අසාං තස්සා මෙ කිං ඵලං සියා,
සුඤ්ඤානං තස්සා නො අරතී සියා.
731. ධර්මානුමානා න ජානාති සුඤ්ඤාං පරිදෙවිතං,
තස්මා එතං න සොවාමි ගතො සො තස්ස යා ගති.
732. යථාපි දුරුකො වන්දං ගවස්නාමිත්තරොදති,
එවං සම්පදමෙවෙතං යො පෙනමිත්තසොවති.
733. ධර්මානුමානා න ජානාති සුඤ්ඤාං පරිදෙවිතං,
තස්මා එතං න සොවාමි ගතො සො තස්ස යා ගති.
734. යථාපි උදකකුමෙතො භික්ෂුණා අයථිසනධිමො,
එවං සම්පදමෙවෙතං යො පෙනමිත්තසොවති.
735. ධර්මානුමානා න ජානාති සුඤ්ඤාං පරිදෙවිතං,
තස්මා එතං න සොවාමි ගතො සො තස්ස යා ගති.

4. උරුමපාලක..

736. අපෙකං සොවතති රොදනං අපෙකං අසසුමුඛා ජනා,²
පසන්නමුඛවං භවති තස්මා සත න සොවති.

1. ආගං - මජ්ඣිම. සං.

2. අනුඤ්ඤානො - මජ්ඣිම. සං.

3. අනුඤ්ඤා අසසු මුඛා ජනො.

726. දිරු හැව හැර යන සර්පයා මෙන් ජීවිතේන්ද්‍රිය නැති හෙයින් සිය ශරීරය හැරද පරලොව ගිය කල්හි,

727. දවනු ලබන්නේ නැයන්ගේ හඬා වැලැපීම නො දනී. එහෙයින් මළා වූ මොහුට නො හඬයි. ඔහුගේ යම් ගතියක් ඇද්ද හේ එපරිදි ගියේ ය.

728. කැඳවීමක් නැති ව එලොවින්, ආයේ ය. අනුදැනීමක් නැති ව මෙලොවින් ගියේ ය. කැඳවීමක් නැති ව යම්සේ ආයේ ද එසේ අනුදැනීමක් නැති ව ගියේ ය. එහි ලා කවර හැඬීමක් ද?

729. දවනු ලබන්නේ නැයන්ගේ හඬා වැලැපීම නො දනී. එහෙයින් මළා වූ ඔහුට නො හඬයි. ඔහුගේ යම් ගතියක් ඇද්ද හේ එපරිදි ගියේ ය.

730. ඉදින් හඬන්නේ නම් කෘශ ශරීර ඇත්තෙකිම වේමි. ඒ මට කවර ප්‍රයෝජනයක් වේද? සැකිම්ප්‍රතිකවතුන්ට (මා කෙරෙහි) වැඩියක් නො ඇල්ම වන්නේ ය.

731. දවනු ලබන්නේ නැයන්ගේ හඬා වැලැපීම නො දනී. එහෙයින් මළා වූ ඔහුට නො හඬයි. ඔහුගේ යම් ගතියක් ඇද්ද හේ එපරිදි ගියේ ය.

732. අහසේ යන හඳ දක කුඩා ළමයෙක් එය ඉල්ලා යම්සේ හඬා ද, එසේ යමෙක් මිය පරලොව ගිය පුද්ගලයාට නැවත නැවත ශෝක කෙරේ ද එය ළමයාගේ හැඬීම් වැන්න.

733. දවනු ලබන්නේ නැයන්ගේ හඬා වැලැපීම නො දනී. එහෙයින් මළා වූ ඔහුට නො හඬයි. ඔහුගේ යම් ගතියක් ඇද්ද හේ එපරිදි ගියේ ය.

734. බිඳුණු වතුරකළය නැවත ගැළපිය නො හැක්කේ යම්සේ ද, යමෙක් මිය ගියහුට නැවත ශෝක කෙරේ ද එය මෙසේ නිෂ්ඵල තැනකි.

735. දවනු ලබන්නේ නැයන්ගේ හඬා වැලැපීම නො දනී. එහෙයින් මළ ඔහුට නො හඬයි. ඔහුගේ යම් ගතියක් ඇද්ද හේ එපරිදි ගියේ ය.

4. උරග ජාතක යි.

736. ඝන රජතුමනි, සෙස්සෝ ශෝක කරති, හඬති. සෙසු ජනයා කදුළු සහිත මුහුණු ඇත්තෝ ය. (තෙහි) පහන්මුහුණ ඇත්තහු ය. කවර හෙයින් ශෝක නො කරන්නහු ද?

737. නාබ්බතීතභරො සොකො නානාගතස්සධාවහො,
තස්මා ධංක¹ න සොවාමි නත්ථි සොකො දුතියතා.
738. සොචං පණ්ණු කිසො හොති භත්තඤ්ඤා න රුවවති,
අමිත්තා සුමනා හොතති සලලවිඤ්ඤා න රුවවති.
739. ගාමෙ වා යදි වා රණෙහි නිවෙත වා යදි වා ඵලෙ,
ධීතං මං නාගමිස්සත්ති² ඵවං දිට්ඨපඤ්ඤා අහං.
740. යසසනතා නාලමෙකොච සබ්බකාමරසාරහො,
සබ්බාසි පයථි තස්ස න සුඛං ආවතිස්සතිති.

5. සත්ථානකං.³

741. එකො අරඤ්ඤා ගිරිකඤ්ඤායං
පග්ගාග්ග පග්ගායා සිලං පට්ඨෙව්ඡයි,⁴
පුනාපුනං සත්තාරමානරූපො
කාරණධීය කො භු නවි සිධිතො.
742. අහං නිමං සාගරසෙවිතනතං
සමං කර්මකාමි යථාසි පාණිං,
චිකිට්ඨ සානුනි ච පබ්බතානි ච
තස්මා සිලං දරියා පකඨිපාමි.
743. නයිමං මභිං අරහති පාණිකසං
සමං මනුසොසා කරණායමෙකො,
මඤ්ඤමිමඤ්ඤව දරිං ජිහිංසං
කාරණධීය භායසි ථිවලොකං.
744. සට්ඨ අයං භුතධරං න යතෙතා
සමං මනුසොසා කරණායමෙකො,
ඵවමෙව ඤං ධුහෙම ඉමෙ මනුසොසා
නානාදිට්ඨිකෙ නානාසිසාසි තෙ.
745. සබ්බිත්තරූපෙන හවං මමඤ්ඤං
අකඛාසි කාරණධීය ඵවමෙතං
යථා න සත්තා පයථි සමායං
කාතුං මනුසොසන තරා මනුසොසාති.

6. කාරණධීයජාතකං.

1. ධංක - සිවු.
2. න තං මං ආගමිස්සති - සිවු.
3. ධිට්ඨපඤ්ඤා, - සත්තා.
4. පට්ඨෙව්ඡයි - සිවු, මිඡසං.

737. ධාතය, ශෝකය හිය දෙය යළි නොගෙනේ නො පැමිණි සැපය ගෙනෙන්නේ නො වේ. එහෙයින් ශෝක නො කරමි. ශෝකයට සහාය නො වෙමි.

738. ශෝක කරන්නා පඩි පැහැය ඇත්තේ වේ, කෘශ වේ. ඔහුට ආහාරය ප්‍රිය නොවේ. ශෝක නැමති හුලෙන් විදින ලදුව පෙළෙන කල්හි ඔහුගේ සතුරෝ ප්‍රීත වෙති.

739. ගමෙහි හෝ ඉදින් වනයේ හෝ වළ තන්හි හෝ ගොඩ තන්හි හෝ සිටින මා වෙත විපත් නො එන්නේ ය. මම ධ්‍යාන දක්නා ලද්දෙමි වෙමි. නැතහොත් අටලෝදහම දන්නා ලද්දෙමි වෙමි.

740. යමක්හුගේ සියලු යම්පත් රස එළවන එක් මැ ආත්මය තෙම ධ්‍යාන රස එළවන්නට යමක් නො වේ. එහෙයින් මුළු පොළොව ද ඔහුට (කාශික වෛතසික) සුඛය නො එළවන්නේයි.

5. සත ජාතක යි.

741. කාරණ්ඩිය, හුදෙකලාව වනයෙහි වසනුයෙහි යුහුසුලු ස්වභාවයක් ඇති ව නැවත නැවතත් කඳුරැළියෙහි ගල් දමන්නෙහිය. මෙයින් තොපට කවර ප්‍රයෝජනයක් ද?

742. මම යසුරෙන් වට වූ මේ මහපොළොව සියලු කඳු හා පර්වත විසුරුවා හැර අල්ල මෙන් සම කරන්නෙමි. එහෙයින් කඳුරැළියෙහි ගල් දමන්නෙමි.

743. කාරණ්ඩිය, එක් මිනිසෙක් මේ මහපොළොව අත්ල මෙන් සම කරන්නට නො හැකි වේ යයි සිතමි. තෙපි කඳුරැළිය පිරවීමට යන්න දරන්නාහු මැ මේ සත්ත්වලෝකය හරනාහු යයි (හෙවත් මරණයට පත්වන්නේ ය) සිතමි.

744. බ්‍රහ්මණය, එක් මනුෂ්‍යයෙක් සතුන් ධරා සිටුනා මේ මහපොළොව සම කරන්නට සමත් නො වේ ද එපරිදි තෙපි ද නානාදෘෂ්ටික වූ මේ මනුෂ්‍යයන් සිල් ගන්නැයි කියා ඔවා දී තොප වශයට නො පමුණුවන්නාහු යි.

745. කාරණ්ඩිය, මිනිසකු විසින් මේ පොළොව සම කරන්නට යම්යේ නො හැකි ද, එසේ මැ සියලු මනුෂ්‍යයෝ ද හික්මවන්නට නො පිළිවත්ත යි හවත් මාගේ ශුභ සිද්ධිය සලකා ස්වල්ප වශයෙන් මට යමක් කියේ ද එය එසේ ම ය.

6. කාරණ්ඩිය ජාතක යි.

746. වින්දුමි තං කුඤ්ජරං සට්ඨිභායනං
ආරඤ්ඤකං යුජ්ජනීං යසස්සිං,
පනෙඛිති තං පඤ්ජලිකං කරොමි
මා මෙ වධි පුත්තකෙ දුබ්බලායං.
747. වින්දුමි තං කුඤ්ජරං එකචාරිං
ආරඤ්ඤකං පබ්බතසාත්‍රගොචරං,
පනෙඛිති තං පඤ්ජලිකං කරොමි
මා මෙ වධි පුත්තකෙ දුබ්බලායං.
748. වධිස්සාමි තෙ ලට්ඨකිකෙ පුත්තකානි
කීං මෙ තුවං කාහසි දුබ්බලායි,
සතං සහස්සානිපි තාදිසිනං
වාමෙන පාදෙන පපොථයෙය්‍ය.
749. නභෙව සබ්බස්ස ඛලෙන කිව්වං
ඛලං ති බාලස්ස වධාය භොති,
කරිස්සාමි තෙ නාගරාජා අනස්සං
යො මෙ වධි පුත්තකෙ දුබ්බලායං.
750. කාකඤ්ච පස්ස ලට්ඨකිකං මණ්ඩුකං නිලමිකස්සිකං,
එතෙ නාගං අසාතෙසු පස්ස වේරස්ස වේරිනං.
කසමා වේරං න කඨිරාථ අපටියෙන ව කෙතථි'ති.

7. ලට්ඨකිකජාතකං.

751. අභමෙව දුස්සා භුතභතා රඤ්ඤා මහාපතාපස්ස,
එතං මුඤ්චතු ධම්මපාලං හතෙ මෙ දෙව ඡෙදෙහි.
752. අභමෙව දුස්සා භුතභතා රඤ්ඤා මහාපතාපස්ස,
එතං මුඤ්චතු ධම්මපාලං පාදෙ මෙ දෙව ඡෙදෙහි.
753. අභමෙව දුස්සා භුතභතා රඤ්ඤා මහාපතාපස්ස,
එතං මුඤ්චතු ධම්මපාලං සිසං මෙ දෙව ඡෙදෙහි.
754. නභත්තනිමස්ස රඤ්ඤා මිත්තාමච්චා ව විජ්ජරෙ සුභද්‍ර,
යෙ න වදන්ති රාජානං මා සාතයි ඔරස්සං පුත්තං.
755. නභත්තනිමස්ස රඤ්ඤා මිත්තා ඤාති ව විජ්ජරෙ සුභද්‍ර,
යෙ න වදන්ති රාජානං මා සාතයි අනුජං පුත්තං.
756. වන්දනරසාත්‍රලික්ඛා බාහා ජිජ්ජන්ති ධම්මපාලස්ස,
ද්‍යාදස්ස පථව්‍යා පාණං මෙ දෙව රුජ්ඣන්තිති.

8. වුලලධම්මපාලජාතකං.

746. හැට අවුරුද්දෙන් බැස යන මද ඇති ඇත් රජුනි, තොප වදිමි. අරණ්‍යයෙහි ජාතය, යුරපනිය, පිරිවර ඇතියව මාගේ පියාපතින් තොප වදිමි. දුබල මාගේ දරුවන් නො නසව.

747. හස්තිරාජය, තොප වදිමි. එකලා වැ හැසිරෙනුට අරණ්‍යකය, පර්වත හා කඳු සම්පයන්හි ආහාර සොයනුට, පියාපතින් තොප වදිමි. දුබල මාගේ දරුවන් නො නසව.

748. කැටකිරිල්ල තීගේ දරුවන් මරන්නෙමි. දුබල වූ කෝ මට කුමක් කරන්නෙහි ද? තී බඳු ලක්ෂයක් වුව ද වම් පයින් (පාගා) සුණුවිසුණු කරන්නෙමි.

749. හස්තිරාජය, හැම තන්හි කාය ශක්තියෙන් ප්‍රයෝජන නැත. අනුවණයාගේ බලය (පර) හිංසාව පිණිස වෙයි. යමෙක් දුබල මාගේ දරුවන් මැරී ද ඒ තොපට විපතක් කරන්නෙමි.

750. කවුඩා කැටකිරිල්ල මැඩියා හා නිලමැස්සා බලව, මොව්හු හස්ති නාභයා මැරූහ. වෙර ඇතියන්ගේ වෙරයේ කරම් බලව. එහෙයින්, කිසි කෙනකුන් කෙරෙහි වෙර නො කරව.

7. ලවුකික ජාතක යි.

751. දේවයන් වහන්ස, මහාප්‍රතාප රජුට වැරදි කෙළෙමි නමුත් තසන ලද වැඩ ඇත්තේ නමුත් මම ම ය. මේ ධම්පාල කුමරුවා මුදවා මාගේ අත් කපන්නේ මැනවි.

752. දේවයන් වහන්ස, මහාප්‍රතාප රජුට වැරදි කෙළෙමි නමුත් තසන ලද වැඩ ඇත්තේ නමුත් මම ම ය. මේ ධම්පාල කුමරුවා මුදවා! මාගේ පා කපව.

753. දේවයන් වහන්ස, මහාප්‍රතාප රජුට වැරදි කෙළෙමි තසන ලද වැඩ ඇතියෙමි මම ම ය. මේ ධම්පාල කුමරුවා මුදවා! මාගේ හිස සිඳුව.

754. ධාරස පුත්‍රයා නො මරව යි රජකුමාර යම් කෙනෙක් නො කියත් ද, (එහෙයින්) මේ රජුට මිතුරෝ ද නෑයෝ ද හිතවත්තු ද ඒකානතයෙන් නැත්තාහ යි සිතමි.

755. පුතා නො මරව යි රජකුමාර යම් කෙනෙක් නො කියත් ද (එහෙයින්) මේ රජුට මිතුරෝ නෑයෝ හිතවත්තු ඒකානතයෙන් නැත්තාහ යි සිතමි.

756. පොළොවට හිමිකරු වූ ධම්පාල කුමාරයාගේ සඳුන් කල්ක ගල්වන ලද දැත කපති. දේවයන් වහන්ස, මාගේ පණ නිරුඳි වේ.

8. වූලලබමමපාල ජාතක යි.

757. වික්කම රෙ මහාමිග වික්කම රෙ හරිපදා,
ඡීරද වාරකකිකං පාසං නාහං එකා වනෙ රමෙ.
758. වික්කමාමී න පාරෙමී භූමිං සුමහාමී වෙගසා,
දළෙහා වාරකකිකො පාසො පාදං මෙ පරිකන්තකි.
759. අනුරසුසු පලාසානි අසිං නිබ්බාහ ලුද්දක,
පට්මං මං හනිත්තානං හන පට්ඨා මහාමිගො.
760. න මෙ සුතං වා දිට්ඨං වා භාසනං මානුසිං මිගිං,
ඤ්ඤා භරෙද්ද සුඛී භොගී ඵසො වාපි මහාමිගො.
761. එවං ලුද්දක නන්දසුසු සහ සබ්බෙහි සුඛිහි,
යථාභමජ්ජ නන්දමී මුක්තං දිස්වා මහාමිගනකි.

9. සුචණ්ණමිගජාතකං.

762. වානි ගජෙධා තිමිරානං කුසමුලෙද්ද ව යොසවා,
දුරෙ ඉතො හි සුසන්ධි තම්බකාමා¹ තුද්ධානි මං.
763. කථං සමුද්දමන්ති කථං අද්දකම් සෙරුමං²
කථං තස්සා ව තුග්ගඤ්ඤා අනු සග්ගසමාගමො³.
764. හරුකවජා පයාතානං වාණිජාන ධනෙසීනං⁴,
මකරෙහමේද⁵ නාවා ඵලකෙතාහමඥවිං.
765. සා මං සමෙකොන මුදුනා ක්වචං වන්දනගතධිනී,
අවෙසනං⁶ උඤ්චි හස්ස මාතං සුක්කංව ඔරසං.
766. සා මං අමෙකොන පානෙන වසන්ත සයනෙන ව,
අක්කනාපි ව මද්දකම්⁷ එවං තම්බ විජානගිති.

10. සුසන්ධිජාතකං⁸.

මඤ්ඤාකුණ්ඩලවග්ගො පටිමො.

තස්සද්දනං:

අපථිතවරොහරිතං කිණ්ණකො
අපථිතතඥවො උරගොවසනො,
දරියා සුන කුඤ්ඤර භුනහතා
මිගසුක්කමසග්ගවරෙන දස.

1. වික්කමරෙ හරිපද වික්කමරෙ මහාමිග මජ්ඣං.

2. වධිවනා - මජ්ඣං.

3. තස්සාහ - මජ්ඣං.

4. යෙද්දමං - මජ්ඣං.

5. අග්ග - සුතං.

6. ධනෙසීනං - මජ්ඣං.

7. මඤ්ඤාකුණ්ඩ - සුතං.

8. අවෙසන - සුතං.

9. මන්දකම් - මජ්ඣං, සුතං.

10. සුසන්ධිජාතකං - මජ්ඣං.

757. එමඛා මෘගය, මහාමෘගය, වෑයම් කරව. රත්වත් පා ඇති මෘගය වෑයම් කරව. වරපටින් තැනූ පුඩුව සිඳින්න. එකලා වැ වනයෙහි (වාසයට) මම නො ඇලෙමි.

758. උත්සාහ ගනිමි. පුඩුව සිඳිලන්නට නො හැක්කෙමි. වේගයෙන් පොළොවට පහර දෙමි, තද වරපටින් කළ පුඩුව මගේ පා කපයි.

759. වැද්දණෙනි, මස් තැබීමට කොළ අතුරව. කඩුව කොපුවෙන් ඉවත ගනුව. පළමුව මා මරා පසුව මහාමෘගයා මරව.

760. මනුෂ්‍ය භාෂාවෙන් කියන (කථාකරන) මුවදෙනක (පිළිබඳ) මා අසා නැත. දකින ලද්දේ ද නැත. සොදුර, තෝ සුවපත්ව, මහමුවා ද සුවපත් වේවා!

761. වැද්දණෙනි, පුඩුවෙන් ගැළවුණ මහාමෘගයා දක මම අද යම්සේ සතුටු වෙමි ද, එසේ තෙපි ද නොපගේ නැයන් සමග සතුටු වේවා!

9. සුවණ්ණමිග ජාතක යි.

762. තඬු රජකුමනි, මිඳෙල්ලමල්හි සුවඳ හමයි. දිය සයුර ද හඬ නගයි. සුසන්ති බියොව මෙයින් දුර දෙසෙක වසයි. කාම සිතුවිලි මගේ හදවත පෙළයි.

763. සයුර කෙසේ තරණය කෙළේ ද සේරුම දුපත කෙසේ දුටුවේ ද සග්ගය, ඇගේ ද තාගේ ද සමාගමය හෙවත් එක්වීම කෙසේ වී ද.

764. හරුකඩන් නැමැති තොටුපලින් පිටත්ව ධන සෙවීමට යන වෙළෙඳුන්ගේ නැව මෝරුන් විසින් බිඳින ලද මම පුවරුකඩෙකින් එතෙර ගියෙමි.

765. නිතර හමා යන සඳුන් සුවදැති ඒ හදාවෝ මුදුමොළොක් බසින් කතා කොට ඔරස පුත්‍රයකු ගන්නා මවක මෙන් මා දෝනින් ගොඩට ගත්හ.

766. තඬුය, ඒ විත්‍රලොවනාවෝ මා ආහාරසානයෙන් ද වස්තුයෙන් හා සයනයෙන් ද පිනවුන. එපමණක් නොව අභිරමණයෙන් ද මා පිනවුන. එය මෙසේ දනු මැනැවි.

10. සුසන්ති ජාතක යි.

පළමුවන මණිකුණ්ඩල වර්ග යි.

එහි උද්දනය :

මණිකුණ්ඩල (ජීනවර) ජාතක යැ, සුජාත (හරිත) ජාතක යැ, ධොනසාක (හික්කපලව) ජාතක යැ, උරගජාතක යැ, ඝනජාතක යැ, කාරණ්ඩිය (දිරි) ජාතක යැ, ලවුකික (කුඤ්ජර) ජාතක යැ, වුලලධම්මපාල (භූතගත) ජාතක යැ, සුවණ්ණමිග (මීගපුත්ත) ජාතක යැ, සුසන්ති (සග්ග) ජාතක යැ යි දසයෙක් වේ.

2. ව්‍යංග්‍යරෝහවිග්‍රහ

767. ව්‍යංග්‍යරෝහන ජාතියා බලනිකමණෙන ව¹,
සුඛානු න මයා සෙයොසා සුද්ධ² ඉති භාසයි.
768. ව්‍යංග්‍යරෝහන ජාතියා බලනිකමණෙන ව,
සුද්ධො න මයා සෙයොසා සුඛානු ඉති භාසයි.
769. එවණේ ම. විහරනා සුඛානු සමම දුකාසි,
නදනාහං තයා සද්ධිං සංවාසමභිරොවයෙ.
770. යො පරෙසං වචනානි සග්ගහෙර³ යථාතරං,
විසං භිජෙජර මිත්තස්මිං වෙරණේ පසවෙ බහුං.
771. න යො මිත්තො යො සද් අසමනො
හෙදසංඛිති රත්තමෙවානුපසයි,
යස්මිණේ සෙති උරසිව පුත්තො
ස වෙ මිත්තො යො අහෙජෙජා පරෙහිති.

1. ව්‍යංග්‍යරෝහජාතකං.

772. සීලං සෙයොසා සුතං සෙයොසා ඉති මෙ සංසයො අහු,
සීලමෙව සුතා සෙයොසා ඉති මෙ නාජි සංසයො.
773. මොසා ජාති ව ව්‍යංග්‍යරෝහ ව සීලමෙව නිරුක්තමං,
සීලෙන අනුපෙතස්ස සුතෙනෙකො න විජ්ජති.
774. බත්තියො ව අධම්මවෙදො වෙසො වාධම්මනිසස්සිතො,
තෙ පරිවච්ඡ්ඨො ලොකෙ උපපජ්ජන්ති දුග්ගතිං.
775. බත්තියා මුහම්මො වෙසො සුද්ධ ව්‍යංග්‍යරෝහකො,
ඉධ ධම්මං වරිච්ඡාන භවන්ති තිදිවෙ සමා.
776. න වෙද සංපරායාය න ජාති නොපි බන්ධවා,
සකණේ සීලං සංසුඛං සම්පරායසුඛාවහන්ති.

2. සීලවිමංස ජාතකං.

1. බලා - සිද්ධි.
2. සුද්ධො - මිත්තං, සිද්ධි.
3. සග්ගහෙර - මිත්තං.

2. වණ්ණාරොහ වර්ගය

767. සුද්ධයෙනි, (නෙපි) ශරීරවර්ණයෙන් ද ආරොහපරිණාමයෙන් ද උක්තම ජාතියෙන් ද කාය බලයෙන් හා වියථි බලයෙන් ද සුබාහු නම් ව්‍යාසුයා මට වඩා උසස් නො වේ යයි කියවූ ද?

768. එම්බා සුබාහු, (නෙපි) ශරීරවර්ණයෙන් ද ආරොහපරිණාමයෙන් ද උක්තම ජාතියෙන් ද කාය බලයෙන් හා වියථි බලයෙන් ද සුද්ධ මට වඩා උසස් නො වේ යයි කියවූ ද?

769. සගය, සුබාහු මෙසේ තා හා සමග වැවසන මා තීව්‍රලාගේ බස් පිළිගෙන නසනු කැමැත්තහු ය. මෙතැන් පටන් මම තා සමග වසනු නොකැමැත්තෙමි.

770. යමෙක් මෙරමාගේ මිත්‍රාචරිතයන් කරා ලෙස හඳුනා ගනී ද හේ මිතුරා කෙරෙහි වහා බිඳෙන්නේ යැ. බොහෝ වූ චෛරය ද දනවන්නේ යැ.

771. යමෙක් හැමදු නො පමාව මිත්‍රයෙකු සැක ඇත්තේ ද මිත්‍රයාගේ සිදුරු මැ දක්නාසුලු වේ ද හේ මිතුරෙක් නො වෙයි. යමෙක් ඖරස පුත්‍රයකු මෙන් වෙසේ ද අනුන් විසින් බිඳිය නොහැකි වේ ද හේ ජකාන්තයෙන් මිතුරෙක් වේ.

1. වණ්ණාරොහ ජාතක යි.

772. සීලය ශ්‍රේෂ්ඨ වේ ද ශ්‍රාතය ශ්‍රේෂ්ඨ වේ ද? යි මට සැකයෙක් විය. ශ්‍රාතයට වඩා සීලය මැ ශ්‍රේෂ්ඨ වේ යන මෙහි (දන්) සැකයෙක් මට නැත.

773. ඝෂත්‍රියාදි ජාති ද ශරීර වර්ණ ද තුළින් යැ. සීලය ම උතුම් වේ උ. සීලයෙන් යුක්ත නො වූවහුගේ ශ්‍රාතයෙන් ප්‍රයොජනයෙක් නැත.

774. අධර්මයෙහි පිහිටි ඝෂත්‍රියයා ද අධර්මය ඇසුරු කළ චෛත්‍යයා ද යන දෙදෙන දෙව්මිනිස් දෙලොව හැර දුගතියෙහි උපදිති.

775. ඝෂත්‍රිය යැ ප්‍රාණිණ්ණ යැ චෛත්‍ය යැ ඉද්‍ර ය. වණ්ණාල යැ බමුරු යැ යන කුලයන්හි උපන්නේ මෙලොව පින්කම් කොට දෙව්ලොව දී සම වෙති.

776. වෙදයෝ ද ජාතිය ද නැයෝ ද පරලොව සුව පිණිස නො වෙත්. තමාගේ පිරිසුදු සීලය මෙලොව පරලොව සුව පිණිස වේ.

2. සීලවිමංස ජාතක යි.

777. හිරිං තරන්තං විජිග්ඛජ්ජමානං
තවාහමසම්භිං ඉති භාසමානං,
සෙය්‍යානි කමමානි අනාදිය නිත්තං
නොසො මමනති ඉති නං විජ්ඣෙය්‍ය.
778. යං හි කඨිරා තං හි වදෙ යං න කඨිරා න තං වදෙ,
අකරොනිත්තං භාසමානං පරිජානානති පඤ්ඤිකා.
779. න යො මිත්තො යො සද අපමනො
හෙදසඛති රුක්ඛමවානුපසයි,
යසම්ඤ්ඤි සෙති උරුසිව පුත්තො
ස ටෙ මිත්තො යො අහෙජ්ජා පරෙති.
780. පාමොජ්ජකරණං යානං පසංසාවහනං සුඛං,
ඵලානිසංසො භාවෙති වහනො පොරිසං ධුරං.
781. පටිට්ඨකරසං පිත්තං රසං උපසම්භ්‍යා ව,
නිද්දරො හොති නිත්තංසො ධම්මපිතිරසං පිට්ඨ'නති.

3. නිරිජාතකං.

782. කො නු සන්තමිහි පජ්ජානෙ අකප්පියෙසනං වරං,
අද්දකම් රතතිං ඛජ්ජානං ජාතවේදං අභිඤ්ඤාථ.
783. සවාසස ගොමයවුණ්ණොති අභිමත්තං තිණානි ව,
විපරිත්තාය සඤ්ඤාය නාසකම් පජ්ජලෙනටෙ.
784. ඵවමු අනුපායෙන අත්තං න ලහනෙ මගො,
විසාණනො ගවං දෙහං යත්තං ධීරං න විඤ්ඤති.
785. විවිධෙති උපායෙහි අත්තං පපෙපානති මාණවා,
නිග්ගහෙන අමිත්තානං මිත්තානං පග්ගහෙන ව.
786. සෙණ්ණිමොසෙකං පලාගෙන වලලහානං නායෙන ව,
ජගතිං ජගතිපාලා ආවසනති වසුඤ්ඤානති.

4. ඛජ්ජාපණ්ණකපඤ්ඤා.

777. ලජ්ජාව දුරු කරන මිතුරුවෙ පිළිකුල් කරන මම ඔබගේ මිත්‍රයෙක්මි යි වචන මාත්‍රයෙන් කියන, දෙමි කරමි යන ප්‍රතිඥාව අනුව ක්‍රියා නො කරන මේ පුද්ගල මාගේ මිත්‍රයෙක් නො වෙයි ඔහු දූතගන්තේ ය.

778. යමක් කරන්නේ ද එය මැ කියන්නේ ය. යමක් නො කරන්නේ ද එය නො කියන්නේ ය, නො කරන දය කියන ඔහු පඬුවරු හඳුනාති.

779. යමෙක් හැමදු නො පමා වැ මිත්‍රයෙකුගේ සැක ඇත්තේ ද මිතුරුගේ සිදුරු මැ දක්නාසුලු වෙ ද හේ මිතුරෙක් නො වෙයි. යමෙක් ඔහුගේ පුත්‍රයකු මෙන් වෙසේ ද අනුන් විසින් බිඳිය නො හේ ද හේ ඒකාන්තයෙන් මිතුරෙකි.

780. දුන සිල භාවනාදි පුරුෂයාට අයත් පුණ්‍යක්‍රියා කිරීමට වැයම කරන, එලය හා ආකිංසය විඳිනු රිසි පුද්ගලයා සතුටට හේතුවන පැයැසුම් ගෙන දෙන සැපය දියුණු කරයි.

781. දහම්මය පානය කරන්නේ ත්‍රිවිධ විවේකරසය ද (කාය විවේක, වීක්‍යවිවේක, උපධිවිවේක) කෙලෙස් යන්ත්‍රිද්‍රව්‍යාලීමෙන් ව්‍යුපගමසුබය ද පිඩා නැතිවෙත් ද පඬු නැතිවෙත් ද වෙ.

3. හිරි ජාතක යි.

782. කවරෙක්, දුල්වෙන ගිනි ඇති කල ගිනි සොයා ඇවිදිනුයේ රාත්‍රියේ කණමැදිරියක දකැ ගිනිය යි සිතා ද,

783. හෙතෙම කණමැදිරියා මතුයෙහි ගොමරිටි තණරොඩු එකතු කොට වැරදි කල්පනාවෙන් ගිනි පිණින්නේ නමුදු ගිනි දල්වන්නට නොහැකි වී ද,

784. එපරිදි පිළිවෙළ වරදවාගෙන සොයන අඤානා ප්‍රයෝජන නො ලබයි. ගවහඟින් කිරි දෙවන්නා කිරි නොලබන්නාක් මෙනි.

785. නොයෙක් ක්‍රමයන්ගෙන් මිනිස්සු දියුණුවට පැමිණෙත්. සතුරන්ට නිග්‍රහ කිරීමෙන් ද මිතුරන්ට සංග්‍රහ කිරීමෙන් ද,

786. සේනාවට ප්‍රධාන ඇමැතියන් ලැබීමෙන් ද විශ්වාස කටයුතු ඇමැතියන්ගේ උපක්‍රමයන්ගෙන් ද යන උපායයන්ගෙන් පොළොව අයිති කරගෙන රජවරු වෙසෙති.

4. බජජාපණක ප්‍රශ්නය.

787. ධුමෙත්තාමිනි¹ සමම් සුමුඛ ජුතෙ අක්ඛපරාජිතො,
භරෙහි² අමුඛසක්කානි විරියතොත භක්ඛයාමසෙ.
788. අලිකං වත මං සමම් අභුතෙන පසංසයි,
කො තෙ සුතො වා දිට්ඨො වා සුමුඛො නාම මක්ඛතො.
789. අජජාපි මෙ භවං මනසි යං මං භවං අභිතුණ්ඨික,
ධග්ගඤ්ජපණං පටිඨිභවා මනෙතො ජාතං භනාසි මං.
790. තාතං සරං දුක්ඛසෙයාං අපි රජ්ජමපි කාරයෙ,
නෙවාහං යාවිතො දජුං තථා හි භයතජ්ජතො.
791. යඤ්ච ජග්ගඤ්ජ කුලෙජාතං ගබ්භෙ තිත්තං අමච්ඡරිං,
තෙන සබ්බඤ්ච මිත්තඤ්ච ධිරො සඤ්චාතුමරහනී³ ති.

5. අභිතුණ්ඨිකජාතකං.

792. මධුව ඡණ්ණං මධුරසං මධුගඤ්ච වීසං අසු,
ගුමබ්බියො සාසමෙසානො අරථඤ්ඤ මදහි වීසං.
793. මධු ඉති මඤ්ඤමානා යෙ තං වීසමයාධිප්පං,
තෙසං තං කට්ඨකං ආසි මරණං තෙනුපාගමු.
794. යෙ ව බො පටිසඤ්ඤාය වීසං තං පරිවජ්ජසු,
තෙ ආතුරෙසු සුබ්බා ධග්ගමානෙසු නිබ්බුතා.
795. එවමෙව මනුසෙසසු වීසං කාමා සමොහිතා,
ආමීසං ඛඤ්චනං වෙතං මව්ච්චිමසා ගුහාසයො.
796. එවමෙවං ඉමෙ කාමෙ ආතුරා පරිවාරකෙ,
යෙ සද් පරිවජෙජ්ජනති සඛතං ලොකෙ උපච්චග්ගති.

6. ගුමබ්බියජාතකං.

1. ධුමෙත්තාමිනි - ධිමු.
2. භරෙහි - ධිමු, භාරෙහි - මජ්ඣං.
3. වීසමයාධිප්පං - මජ්ඣං, සත්ථා.

787. යහළු සුමුඛය, (මම) දු කෙළියෙන් පැරදුණු ධුර්තයෙක්මි. අභිපල හෙළාලව. තොපගේ වර්යය අනුභව කරමි. තොපගේ වර්යයෙන් උපන් අභි පල අනුභව කරමි යි සේයි.

788. යහළුව, නැති ගුණයෙන් මා පසස්තෙහි එය එකැතින් මුසා යැ. වාතරයා සුඤ්ජර මුහුණ ඇත්තෙකැයි කවර තැනෙකැ තා විසින් අසන ලද ද දක්නා ලද හෝ වෙද?

789. අභිකුණ්ඩකය, මත් වූ තෙපි සයින් පෙළුණු මා ධාන්‍යාපණයට ඇතුළු කොට යම් ගෙයෙකින් (උණපත්තෙන්) පහර දුන්නෙහි ද එය අද දක්වා මා සිත්හි පවතී.

790. (ඉදින් තෙපි බරණැස් රජය ගෙනැදී) මා ලවා රජය කරවන්නාහු වී නමුදු ධාන්‍යාපණයෙහි ඒ දුක්ඛශයනය සිහි කරන මම තොප විසින් අයදනා ලද්දෙමි එක් අභිපලයකුදු නො දෙමි. එසේ මැ යි. තොප විසින් මම බියෙන් තැති ගන්වන ලදිමි.

791. ප්‍රාඥ තෙම යමකුත් පුජ්‍යකුලයෙහි උපනෙකැ මවුකුස හෝ (සරසා පිළියෙළ කරන ලද) යහත් ගැබ්හි තෘප්තයෙකැ නොමසුරෙකැ යි දන්තේ ද ඔහු හා සමග යහළු බව ද මිතුරු බව ද සටනාවට නිසි වේ.

5. අභිකුණ්ඩක ජාතක යි.

792. මී වැනි පැහැය ඇති මී වැනි රස ඇති මී වැනි සුවද ඇති විෂයෙක් විය. ගුම්බිය නමැති යකෙක් ආහාර සොයනුයේ වනයෙහි විෂ බහාලී ය.

793. මී යයි සිතා යම් කෙනෙක් එය කැවෙත් ද ඔවුන්ට එය කටුක විය. එයින් ඔව්හු මළහ.

794. යම් කෙනෙක් නුවණින් සලකා බලා ඒ විෂ වර්ජනය කළේ ද ඔව්හු මරණාසන්න වූවන් අතරේ සුවපත් වූහ. විෂ තෙදින් දූවෙනුවන් අතුරෙහි නිව්යහ.

795. එපරිදි පංචකාමයෝ මිනිසුන් අතුරේ ඒ ඒ තැනැ තබාලූ විෂයකැ යි දතයුත්තාහ. මේ පංචකාම ආමිෂ ද බන්ධන ද වෙයි. තෙල පංචකාමය ගර්චය නැමැති ගුහායෙහි වෙසෙන මාරයා මැ යි.

796. එපරිදි කෙලෙස් පරිවාරකයන් ඇති මේ පංචකාමයන් මරණාසන්න නුවණැති යම් පුරුෂ කෙනෙක් හැම කල්හි දුරු කෙරෙත් ද ඔහු ලොකයෙහි සඛ්‍ය සඛ්ඛාත රාගාදී කෙලෙසුන් ඉක්මවා ගියාහු වෙත්.

6. ගුම්බිය ජාතක යි.

797. යම්කිසි සාමාජිකයෙකුට කිසිදු හේතුවකින්,
තමා සාමාජිකයෙක් ලෙසින් හෝ සාමාජිකයෙක් ලෙසින්,
798. අන්තර්ජාතික නීතියට¹ යොදා නොගෙන හැසිරවීමට,
එවිට යොදා නොගෙන හැසිරවීමට යොදා ගෙන
799. අන්තර්ජාතික නීතියට² යොදා නොගෙන හැසිරවීමට,
එවිට යොදා නොගෙන හැසිරවීමට යොදා ගෙන
800. යම් සංවිධානයක් පිළිබඳව පවතින පවත්මය,
තමාට යොදා ගෙන හැසිරවීමට යොදා ගෙන
801. යොදා ගෙන හැසිරවීමට නොහැකි වූයේ
සුද්ධ සහ සාමාන්‍ය අන්තර්ජාතික
තමාට යොදා ගෙන හැසිරවීමට යොදා ගෙන
සුද්ධ සහ සාමාන්‍ය අන්තර්ජාතික
සුද්ධ සහ සාමාන්‍ය අන්තර්ජාතික

7. සාමාජිකයෙකු.

802. අන්තර්ජාතික නීතියට පවතින පවත්මය,
පවත්මයට පවතින පවත්මය
803. නොගෙන හැසිරවීමට යොදා ගෙන
අන්තර්ජාතික නීතියට පවතින පවත්මය,
සාමාන්‍ය අන්තර්ජාතික නීතියට
පවත්මයට පවතින පවත්මය
804. යොදා ගෙන හැසිරවීමට යොදා ගෙන
නොගෙන හැසිරවීමට යොදා ගෙන
පවත්මයට පවතින පවත්මය
දිවයිනට පවතින පවත්මය
805. පවත්මයට පවතින පවත්මය
අන්තර්ජාතික නීතියට පවතින පවත්මය
යොදා ගෙන හැසිරවීමට යොදා ගෙන
පවත්මයට පවතින පවත්මය
806. යොදා ගෙන හැසිරවීමට යොදා ගෙන
පවත්මයට පවතින පවත්මය
අන්තර්ජාතික නීතියට පවතින පවත්මය
පවත්මයට පවතින පවත්මය

8. නොගෙන හැසිරවීම.

1. අන්තර්ජාතික නීතියට - සුද්ධ සහ සාමාන්‍ය.
2. අන්තර්ජාතික නීතියට - සුද්ධ සහ සාමාන්‍ය.
3. අන්තර්ජාතික නීතියට - සුද්ධ සහ සාමාන්‍ය.
4. සාමාන්‍ය - සුද්ධ සහ සාමාන්‍ය.
(* තමාට පවතින පවත්මයට යොදා ගෙන හැසිරවීමට)

797. දුෂ්ට භෙදාචාරයෙන් සැළලිහිණි පැවියෙකු යි (කියා) බාලයකු ලවා නයකු ගැන්වී ද මේ ලාමක අනුසාසකයා ඒ සර්පයා විසින් ඩයින ලදුව මළේ ය.

798. යම් මිනිසෙක් (අනුන්) නොපහරන නො මරන කෙනකු නසන්නට කැමැති වේ ද හේ මේ පුරුෂයා මළේ යම්යේ ද එයේ නඩුවේ මරණශයායෙන් හෝනේ ය.

799. යම් මිනිසෙක් (අනුන්) නොපහරන නො මරන කෙනකු මරන්නට කැමැති වේ ද හේ මේ පුරුෂයා මළේ යම්යේ ද එයේ නැසුණේ හෝනේ ය.

800. යම්යේ පුරුෂයෙක් පස්මිටක් උඩුසුළඟට දමා ද, එ රජස් ඔහු මැ පහරනේ ද එයේ මේ පුරුෂයා ද නැසුණේ ය.

801. යමෙක් නිරපරාධ වූ නිකෙලෙස් වූ පුරුෂයාට අභිෂ කෙරේ ද උඩුසුළඟට දැමූ දුලි ලෙසින් අපරාධ කළ එ මැ අනුවණයා කරා පාපය පෙරළා එන්නේ ය.

7. සාළිය ජාතක යි.

802. සතුරන් අතට පත් වූ හුණ දඩුවක බඳනා ලද කෙපි ප්‍රියමනාප මුහුණ ඇත්තකු ය. කවර හෙයින් කෙපි ශෝක නො කරවූ ද?

803. ශෝක වීමෙන් ද හැඩීමෙන් ද මද වූ හෝ ප්‍රයෝජනයක් ලද නො හැකි ය. දුක්ඛිත වූ එහෙයින් මැ ශෝක කරන මොහු දැනගත් සතුරෝ සතුටු වෙති.

804. අභි විනිශ්චය දන්නා නුවණැත්තා යම්භෙයකින් විපතෙහි දී නොසැලේ ද එහෙයින්, විකෘත නො වූ පළමු පැවැති මුහුණ දක්නා සතුරෝ දුකට පත් වෙති.

805. මන්ත්‍ර ජප කිරීමෙන් ද සාකච්ඡාවෙන් ද ප්‍රියවචනයෙන් ද අල්ලස් දීමෙන් ද ප්‍රවේණි කරායෙන් ද යි යම් යම් පරිද්දෙකින් යම් තැනෙකැ ප්‍රයෝජනයෙන් ලැබේ ද එහි ලා ඒ ඒ අයුරින් වැයම් කරන්නේ ය.

806. මා විසින් හෝ අන් කෙනකුන් විසින් හෝ කෙල අභි ලබන්නට නො හැකි යයි යම් භෙයකින් දැනී නම් දැඩි කර්මයෙකැ දැන් කුමක් කෙරෙමි ද යි ශෝක නො කෙරෙමින් ඉවසන්නේ යි.

8. තවසාර ජාතක යි.

807. ක්‍රමානුසාරිනිකරං කිං පාපං පකතං මයා,
යමෙව සිරස්සීං ඔහව්වි¹ චක්කං හමති මඤ්ජනෙ.
808. අනික්කමම් රමණකං සද්ධම්මකං දුග්ගං,
බ්‍රහ්මචරිණී² පාසාදං කෙනෙට්ඨනා ඉධාගතො.
809. ඉතො ඛුන්දා භොගා අත්‍ර මණ්ඩපා භවිස්සරෙ,
ඉති එතාය සඤ්ඤාය පස්ස මං ව්‍යසනං ගතං.
810. චතුර්ධි අට්ඨජ්ඣගමා අට්ඨකාහි ව සොළස³,
සොළසාහි ව ඛණ්ණං අත්‍රිව්ඡං චක්කමාසදො,
ඉට්ඨාහතස්ස පොසස්ස චක්කං හමති මඤ්ජනෙ.
811. උපරි විසාලා⁴ දුපපුරා ඉට්ඨා විසදගාමිනී⁵,
යෙ තං අත්‍රිජ්ඣගති තෙ භොගාහි චක්කධාරිතො⁶ති.

9. මිත්තවිඤ්ඤාජාතකං.

812. භංසො පලාසමව්ච නිග්‍රොධො සමම ජායති⁷,
අච්ඤ්ඤා⁸ තෙ නිසිංහොව සො තෙ මමොති ඡෙට්ඨති.
813. වඬ්ඤ්ඤාමව⁹ නිග්‍රොධො පතිට්ඨස්ස භවාමහං,
යථා සිතා ව මාතා ව¹⁰ එවමෙසො හවිස්සති.
814. යං තං අච්ඤ්ඤාම වඬ්ඤ්ඤා¹¹ ධීරරුක්ඛං හයානකං,
ආමනතා ඛො තං ගට්ඨාම වුඩ්ඤ්ඤා න රුච්ඡති.
815. ඉදති මො මං භායති මහාතෙරු නිදස්සනං,
භංසස්ස අනඤ්ඤාය මහා මෙ හයමාගතං.
816. න කස්ස වුඩ්ඤ්ඤා කුසලස්සසකා
යො වඬ්ඤ්ඤාතො සසතො පතිට්ඨං,
කසස්සපරොධං පරිසව්ඤ්ඤාතො
පතාරසි මුලවධාය ධිරොති.

10. පලාසජාතකං.

මණ්ඩපානවග්ගො දුතිසො.

1. උහව්වි සිත්‍ර. උහව්ව - මජ්ඣ.
2. අනික්කමම් රමණං-සද්ධම්මකං දුග්ගං - මජ්ඣ.
3. බ්‍රහ්මචරිණී - සිත්‍ර, මජ්ඣ.
4. අට්ඨජ්ඣගමා සොළස දුපපුරා - මජ්ඣ.
5. උපරි විසාලා - මජ්ඣ.
6. ඉට්ඨා විසදගාමිනී - මජ්ඣ, සිත්‍ර.
7. භංසජායති - මජ්ඣ.
8. අච්ඤ්ඤා - මජ්ඣ.
9. වඬ්ඤ්ඤාමව - මජ්ඣ.
10. සිතා වා මාතා වා - සිත්‍ර.
11. වඬ්ඤ්ඤා - සිත්‍ර, මජ්ඣ.

807. යම් හෙයෙකින් මගේ හිස පැහැර වක්‍රය මස්තකයෙහි බමා ද එබඳු කවර වරදක් මම දෙවියන්ට කෙළෙමි ද මා විසින් කවර පාපයක් කරන ලද ද?

808. පළිඟු පිදී මැණික් සහ රුවන් යන ප්‍රාසාදයන් ඉක්ම කවර හෙයෙකින් මෙහි ආයෙහි ද?

809. මේ සතර පහයෙහි සම්පතට වඩා මෙහි බොහෝ ඇති වතැයි මේ හැඟීමෙන් විපතට පත් මා බලව.

810. සතර දෙනකුන්ගෙන් නො සතුටු ව අටදෙනකුන් ළඟට ගියේ යැ. අට දෙනකුන්ගෙනුද නො සතුටු ව සොළොස් දෙනකුන් ළඟට ගියේ යැ. සොළොස් දෙනකුන්ගෙනුද නොසතුටු ව දෙකීස් දෙනකුන් ළඟට ගියේ ය. අධික අධිකය පතන්නේ උරවක්‍රයට පැමිණියේ ය. කණ්ණායෙන් නැසුණ පුරුෂයා මතැ උරවක්‍රය බමා.

811. මතු මත්තෙහි විශාල වූ පුරවන්නට නො හැකි තෘෂ්ණා තොමෝ (රූපාදි අරමුණෙහි) පැතිර පවත්නී ය. යම් කෙනෙක් ඒ තෘෂ්ණාව පුනපුනා ගිජු වැ ගනිත් ද ඔහු වක්‍රධාරී වෙති.

9. මිත්තවිත්දක ජාතක යි.

812. භංසයා පලාස දෙවියාට මෙසේ කී ය: යහළුව, නුගරුකෙක් හටගනී. ඒ නුගරුක නොපගේ අඩක සබ්බිත්ත වෙලෙප්ති හුන්නේ මැ නොපගේ මමියන් සිදුනේ යැ.

813. නුගරුක වැඩේවා. මේ රුකට මම පියකු මෙන් හෝ මවක මෙන් හෝ පිහිට වෙමි. තෙල කැනැත්තේ මහලු මාපියනට දරුවකු මෙන් පිහිට වන්නේ යැ.

814. යම් හෙයෙකින් තෙපි බිය ගෙන දෙන කිරිගස ඇකයේ වඩවු ද (එහෙයින්) නොප අමතා යමිහ. මේ නුග රුකෙහි වර්ධනය මට රුස්නේ නො වෙයි.

815. (බාල කල්හි මා තුටු කළ මේ නුගරුක) දන් (වැඩීගියෙ) මා බිය පත් කරයි. භංසයාගේ මහමෙර බඳු වචනය අසා නො දන මට මහබියෙක් ආයේ ය.

816. යමෙක් වැඩෙනුයේ තමහට වූ මූල ප්‍රතිෂ්ඨාව නසා ද ඔහුගේ ඒ වැඩීම කුවණැත්තන් විසින් නො පසස්නා ලද ය ඔහුගෙන් වන විනාශය යයි සැක කරන කුවණැත්තේ මූලිකූප්‍රවන්නට වැයම් කරන්නේ ය.

10. පලාස ජාතක යි.

දෙවැනි වණ්ණාරොහ වර්ග යි.

3. අධිකරණය

817. එවැනිකොට්ත නෙ රාජ අගනගරය වසෙ මම,
අති නු කොට් පරියායො යො නං දුක්ඛං පමොවයෙ.
818. එවැනිකොට්ත මෙ නාත අගනගරය වසෙ තව,
නාති නො කොට් පරියායො යො මං දුක්ඛං පමොවයෙ.
819. නාගොදරං සුචරිතං රාජ නාගොදරං රාජ සුභාසිතං,
නාගොදර මරණ කාලෙ එවමෙවිතරං ධනං.
820. අගනගරය මං අවධි මං අති නි මං අහසි මෙ,
යෙ නං උපනායනාති වෙරං තෙසං න සමමති.
821. අගනගරය මං අවධි මං අති නි මං අහසි මෙ,
යෙ නං න උපනායනාති වෙරං තෙසුපසමමති.
822. නති වෙරෙන වෙරාති සමමතාති කුදවනං,
අවෙරෙන ව සමමතාති එස ධර්මො සනාතනොනාති.

1. දිවිත්තොසලජාතකං.

823. අගාරා පච්චපෙතස්ස අනාගාරස්ස¹ නෙ සතො,
සමණස්ස න තං සාධු යං පෙතමනුසොවසි.
824. සංවාසෙන හවෙ සකක මනුසස්ස මිගස්ස වා,
හදයෙ ජායතෙ පෙමං තං න සකකා අසොචිකුං.
825. මතං මරිස්සං රොදනති යෙ රුදනති උපනති ව,
තසමා තං ඉසි මා රොදි රොදිතං මොසමාහු සනොතා.
826. රොදිතෙන හවෙ මුග්ගෙ මතො පෙතො සමුච්ඡතො,
සබ්බෙ සබ්බම රොදම අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සුතතො.
827. ආදිත්තං වත මං සනාතං සනසිතං ව පාවකං,
වාරිතා වීය ඔසිඤ්ඤං සබ්බං නිබ්බාපයෙ දරං.
828. අබ්බති වත මෙ සලලං යමාසි හදයනිසසිතං,
යො මෙ සොකපරෙතස්ස පුත්තසොකං අපානුදි.

1. අනගාරස්ස - මරණ.

3. අඩවි වර්ගය

817. රජතුමනි, මගේ වසයට පත් ඔබ දුකින් මුද්දන්නට කිසියම් හේතුවක් තිබේද ?

818. දරුව, තාගේ වසයට පත් මෙබඳු මා දුකින් මුද්ද එයට කිසි යම් හේතුවක් නැත.

819. රජතුමනි, සුවර්තයට වඩා අනෙකක් මරණකාලයෙහි රක්තේ නො වෙයි. සුභාෂිතයට වඩා අනෙකක් මරණකාලයෙහි රක්තේ නො වෙයි. ඒ දෙකට වඩා මුතු මැණික් ආදී අත් ධනය මරණකාලයෙහි රක්තේ නො වෙයි. ධනයට වඩා සුවර්තය හා සුභාෂිතය ශ්‍රේෂ්ඨ යයි කී සේ ය.

820. මට ආක්‍රොෂ කෙළේ ය, මට ගැසුවේ ය, මා පැරදවීය, මා සතු දය පැහැර ගත්තේ යයි යම් කෙනෙක් වෙර බිඳින් ද ඔවුන්ගේ වෛරය නො යන්නිදෙයි.

821. මට ආක්‍රොෂ කෙළේ ය මට ගැසුවේ ය, මා පැරදවීය, මා සතු දය පැහැර ගත්තේ යයි යම් කෙනෙක් වෙර නො බිඳින් ද ඔවුන්ගේ වෛරය යන්නිදේ.

822. මෙලොවු වෛරයෙන් වෛරය කිසි කලෙක නො සන්නිදෙයි. අවෛරයෙන් (මෙමනිසෙන්) වෛරය සන්නිදේ. මෙය සනාතන (හැම කල්හි පවත්නා) ධර්මයකි.

1. දිසිති කොසල ජාතක යි.

823. මිය ගිය කෙනෙකුට ශෝක කිරීම යන යමක් වේ ද එය ගිහි ජීවිතය හැර ද පැවිදි වූ ශ්‍රමණයකු වූ ඔබට නො ගැළපේ.

824. ගත්‍රය, එක් ව විසීමෙන් ඒකාන්තයෙන් මනුෂ්‍යයාගේ සහ මෘගයාගේ සිතෙහි ප්‍රේමය හටගනී. ශෝක නො කර සිටින්නට නො පිළිවන.

825. මළවුන්ටත් මැරෙන්නවුන්ටත් යම් කෙනෙක් හඬක් ද වැළපෙත් ද ඒ හැඩීම හිස් ක්‍රියාවකැ යි බුද්ධාදි සත්පුරුෂයෝ කීහ. එහෙයින් සෘෂිය නො හඬන්න.

826. බ්‍රහ්මය, ඒකාන්තයෙන් හැඩීම නිසා මියගිය තැනැත්තේ නැගිටී නම් හැමදෙන එක් වී ඔවුනොවුන්ගේ මළ නැයන්ට හඬවූ.

827. ගිහෙල් ඉස දැලවූ ගින්නක් මෙන් මගේ සිත ඒකාන්තයෙන් ගොත ගින්නෙන් ඇවිළ පැවැත්තේ ය. දිය ඉසි න ලද කලෙක මෙන් සියලු දහ නිරී ගියේ ය.

828. සොවින් පෙළුණු මගේ පුත්‍රශෝකය යමක් දුරු කෙළේ ද හේ මගේ හදවතේ ඇති තුබූ ශෝක නමැති හුල ඒකාන්තයෙන් උද්ගාලී ය.

829. සොහං අබ්බුද්ධසලොකම් චිතසොකො අනාවලො,
න සොවාමි න රොදමි නව සුඤ්ඤාන වාසවාති.

2. මිගපොතජාතකං.

830. කුභිං ගතා කපථ ගතා ඉති ලාලසති ජනො,
අහමෙව ඵලකා ජානාමි උදපානො මුසිකා හතා
831. යථෙතං¹ ඉති විති ව ගද්ධොව නිවිකාසි,
උදපානො මුසිකං හතායා යවං හකඤ්ඤාමි වසි.
832. අහරො වාසි දුමමධ පටමුප්පත්තිකො² සුසු,
දීඝමෙතං සමාසජ්ජ³ න තෙ දස්සාමි ජිවිතං.
833. නානාලිඤ්ඤාවනොනාහං⁴ නාඛග්ගුත්තසිරොන වා⁵,
සුසෙත්තා සිප්පධිසො සිලොකෙති පමොවිතො.
834. සබ්බං සුතමධියෙථ තීනමුක්කධධමජ්ඣමං,
සබ්බස්ස අපථං ජානොය්‍ය න ව සබ්බං පයොජයෙ
හොති තාදිසකො කාලො යත් අත්ථාවහං සුත'කති.

3. මුසිකජාතකං.

835. සබ්බං හණ්ඩං සමාදය පාරං කිංඤ්ඤාසි බ්‍රාහ්මණ,
පව්වාගථජ ලභ්‍යං ටිප්පං මඤ්ඤි තාරෙඤ්ඤානිතො.
836. අසන්ධුතං මං වීරසන්ධුතෙන⁶
නිමිණති හොති අධුවං ධුවෙන,
මයාපි හොති නිමිණොය්‍ය අඤ්ඤං
ඉතො අහං දුරතරං ගමිස්සං.
837. කායං ඵලගලාගුලෙයි⁷ කරොති අනුභාසියං
නාධිධ නවථං වා ගීතං වා කාලං වා සුසමාහිතං
අනමති කාලෙ සුසෙත්තාණි කිත්තා ජගසයි සොහනො.
838. සිගාල බාල දුමමධ අප්පපඤ්ඤාසි ජමබුක්ක,
ජිනො මට්ඨඤ්ඤා පෙසිඤ්ඤා කපණො විය ක්කායසි.
839. සුදස්සං වජ්ජං අඤ්ඤාසං අත්තනො පන දුද්දසං,
ජිනා පතිඤ්ඤා ජාරඤ්ඤා මමරි නිඤ්ඤාසි ක්කායසි.

1. යථෙතං - සිමු, මජ්ඣං.

2. පටමුප්පත්තිකො - සතා, මජ්ඣං, සිමු.

3. දීඝං වෙතං සමාසජ්ජ - මජ්ඣං.

4. නානාලිඤ්ඤාවනොන - මජ්ඣං.

5. නාඛග්ගුත්තසිරොන වා - මජ්ඣං.

6. අසන්ධුතං මං වීරසන්ධුතෙනානිමිසි හොති - මජ්ඣං.

7. කායං ඵලගලාගුලෙයි - සතා, ඵලගලාගුලෙයි - මජ්ඣං.

829. ශක්‍රය, ඒ මම ශෝක නමැති උල උදුරන ලද්දෙම වෙමි. ශෝක රහිත වූ නො කැළඹුණ සිතැති මම ඔබේ කීම අයා ශෝක නො කරමි, නො හඬමි.

2. මිගපොකක ජාතක යි.

830. (මුඛිකා) කොහි ගියාදෝ කොහි ගියාදෝ යි කියමින් ජනයා වැළපෙති. මුඛිකාව ළිඳ සමීපයේ නසන ලද්ද යි එකලා මම දනිමි.

831. යම් හෙයකින් පහර දීමට සුදුසු කැනක් සොයා කොටචවා පසුබසින්නේ යම්සේ ද එසේ පසු බසින කරුණ දනිමි. ළිඳ ලඟ මුඛිකාව මරා යව නම් රජු ද බුද්ධත්වට කැමැත්තෙහි ද?

832. බාලය, (තෝ) කරුණ වෙහි. ප්‍රථම වියස් ඇතියෙහි. කරුණ වෙහි, දිග යටිය ඇති අවියක් එල්බගෙන සිටිනෙහි, තට දිවි නො දෙන්නෙහි.

833. අහසේ වූ දිව්‍ය විමාන යනිසා ද ශරීරාංග සමාන පුත්‍රයා නිසා ද මිදුණෙමි නො වෙමි. පුතා විසින් මාගේ මරණය පතන ලද්දෙමි ආවායන්න බැඳ දුන් ශාරා නිසා (මරණයෙන්) මිදුණෙමි.

834. ලාමක වූද මධ්‍යම වූද උත්කෘෂ්ට වූද විද්‍යාවන් හදාරන්නේ ය. සියලු ශාස්ත්‍රයන්හි අරිය දැනගන්නේ ය. හැම ශාස්ත්‍රයක් ම ක්‍රියාත්මක නො කරන්නේ ය. යම් කලෙකැ යම් ශාස්ත්‍රයකින් ප්‍රයෝජන ලැබේද, එබඳු කාලයක් වන්නේ ය. එකල ශාස්ත්‍රයෙන් ප්‍රයෝජන ගන්නේ ය.

3. මුඛික ජාතක යි.

835. බමුණ සියලු භාණ්ඩ ගෙන එතෙරට ගියෙහි. වහා නැවත එව. මේ නදියෙන් මා ද වහා එතෙර කරව.

836. පින්වතිය, ඇසුරක් නැති අලුතෙන් හමු වූ මා වෙත හැරුණි, දිගු කලක් ඇසුරු කළ ස්ථිර සැමියාගෙන් වෙනස් වූවා ය. නී මා කෙරෙහි දු අනෙකකු පාවා ගන්නී ය. මම මෙතැනින් නුත් ඉතා ඇතට යන්නෙමි.

837. කුටිරලා ලැහැබෙක කවර තැනැත්තියක් මහභවින් සිතායේ ද නැවුමක් ගැයුමක් හෝ කුලුකාලමක් වෙහි නැත සුන්දර උරු සුග්මයක් ඇති රුසිරු තැනැත්තිය හැඩියයුතු අවසායවෙහි සෙන්නේ කුමක් හෙයින් ද?

838. මෝඩ වූ නුවණ රහිත වූ ජම්බුකය, තෝ ඥානය නැත්තෙහි මාචවා ද මස්වැද්දල ද යන දෙක ම නැති වූයේ අසරණයකු සේ සිතිවිලි සිතන්නෙහි.

839. මෙරමාගේ වරද දකින්නට පහසු ය, තමාගේ වරද දකින්නට අපහසු ය. තෝ සැමියා සහ සොර සැමියා යන දෙදෙනාගෙන් පිරිහුනෙහි ය, මා මෙන් කො ද සිතන්නෙහි ය.

840. එවිටෙතං මිගරාජ යථා භාසයි ජමබ්බක,
සා නුතාහං ඉතො ගණ්ඩා හතතු හෙසාං වසානුගා.
841. යො හරෙ මහතිකං ථාලං කංසරාලමිටි සො හරෙ,
කතංයෙව තයා පාපං පුනපෙවං කරිසාසිති.

4. චුලඨනුග්ගභජාතකං.

842. ඉද්දති බොමි සුචිතො අරොගො
නික්කණ්ඩකො නිසාතිතො කපොතො,
කාභාමිද්දති හදයස්ස තුට්ඨිං
තථාහි මං මංසසාකං බලෙති.
843. කායං බලාකා පිටිති වොරි ලබ්බිපිතාමහා,
මිරං බලාතෙ ආගච්ඡ වණ්ණො මෙ වායතො සබ්බා.
844. අලං හි තෙ ජහතිකායෙ මමං දිස්වාන ඵදිසං,
විලුනං සුදුසුතෙනන පිට්ඨිමද්දෙන මකඛිතං.
845. සුතභාතො සුචිලිතොසි අක්කපාතෙන තප්පිතො,
කණ්ණයා ව තෙ වෙච්චියො අගමා කු කජබ්බලං.
846. මා තෙ මිත්තො අමිත්තො වා අගමාසි කජබ්බලං,
පිණ්ණාති තත්ථ ලාභිතා කණ්ණං බන්ධනාති විලචිනං.
847. පුනපාපණ්ණිසි සම්ම සිලං හි තව තාදිසං
න හි මානුසකා හොගා සුභුඤ්ජා හොතති පකඛිනා'ති.

5. කපොතජාතකං.

අද්දිඨවග්ගො නිතිසො.

කණ්ණද්දනං:

අථ වණ්ණං සසිල හිරි ලහතෙ
සුමුධාමිසසාලිය මිත්තවරො,
අථ වක්ක පලාස සරාජ සතො
යවබාලකපොතකං පණ්ණ රසාති.

පඤ්චකනිපාතො නිට්ඨිතො.

කත්ථ වග්ගද්දනං:

ජිනණි වණ්ණං අසමං වග්ගපරි
සුදෙසිතා ජාතකනති පණ්ණි වියති,
මහෙසිතො බ්‍රහ්මවරික්කමුත්තමි
මවොව ගාරා අත්ථවති සුබ්බාඤ්ජනා'ති.

840. මාගරාජය, ඔබ යමක් කිසි දුර මෙය මෙසේ ම ය, ඒ ඒ මම මෙතැනින් ගොස් එකානකයෙන් අනිත් හිමියකු ලැබූ ඔහු අනුව යන්නෙමි.

841. යමෙක් මැටිතලියක් සොරා ගනී ද හෝ ඒ පුරුද්දෙන් රත්තලියක් සොරකම් කරන්නේ ය. තෝ පාපකම්ය කළා ය. නැවත ද මෙසේ කරන්නී ය.

4. වූලලඛනුගහන ජාතක යි.

842. දැන් පරෙවියා නික්මුණේ ය. එහෙයින් සුවසත් ව නිරොග ව සතුරු නමැති කටු නැතිවූයෙම වෙමි. දැන් මාගේ සිතට මනාපවූවක් කරන්නෙමි. එය එසේම ය. මෙමස් ද අනිත් මස් ද මා උත්සාහවත් කරයි.

843. වැඟිවලාව මුත්තඤ්ඤවත් කොට ඇති සෙරක වූ සිඵ ඇති කෙකින්න කවරක් ද කෙකින්න මැතට එන්න. මාගේ මිතුරු කවුඩා නපුරු ය.

844. අරක්කුමියාගේ පුතා විසින් සිදුනා ලද පියාපත් ඇත්තේ, අනනා ලද පිටි ගැල්වූ මගේ සිරුර දක සිනාසීමෙන් කම් නැත.

845. ස්නානය කොටැ පවිත්‍ර වූ මැනැවින් වීලවුන් ගල්වන ලද්දෙහි ය. ආහාරපානයෙන් තෘප්තිමත් කරන ලද්දේ ය, තොපගේ ගෙලෙහි වෙව්දුර්ග මැණිකෙකි. බරණැස් නගරයට ගියේ ද?

846. තොපගේ මිතුරෙක් හෝ සතුරෙක් හෝ කජංගල නගරයට (බරණැස්) නොයේවා කවර හෙයින් ද යත්, එහි ගියවුන්ගේ පියාපත් සිඳූ ගෙලෙහි කැබිලිත්තක් එල්වයි.

847. මිතුරු නැවත මෙබඳු දුකකට පැමිණෙන්නෙහි ය. තොපගේ ගතිය එබඳු ය. මනුෂ්‍යයනට අයත් සම්පත් පක්ෂියකු විසින් පහසුයෙන් බිඳිය නො හැකි ය.

5. කපොත ජාතක යි.

තුන්වන අඩංගු වර්ග යි.

එහි උද්දනය :

වණණරොහජාතක යැ, සිලවිමංසජාතක යැ, තිරිජාතක යැ, බණ්ණාපණ්ණජාතක යැ, අතිකුණ්ඩික (සුමුඛ) ජාතක යැ, භූමිබිය (ආමිස) ජාතක යැ, සාලියජාතක යැ, තවසාර (අමිතක) ජාතක යැ, මිහිකව්ඤ්ඤ (වක්ත) ජාතක යැ, පලාසජාතක යැ, දීපිති කොසල (සරාජ) ජාතක යැ, මිගපොතක (සතො) ජාතක යැ, මුසික (යව) ජාතක යැ, වූලලඛනුගහන (බාලක) ජාතක යැ, කපොතජාතක යැ යි පසළොස්කකි.

පංචක නිපාතය නිමි.

වර්ග උද්දනය:

මහර්ෂි වූ බ්‍රහ්මර්ෂේ උක්තම බ්‍රහ්මවියානු ප්‍රකාශිත අර්ථවත් වූ සුවඤ්ඤන වූ ගාථා ඇති 'ජින' යි ආරාධිත මණිකුණ්ඩල වර්ග යැ, වර්ණරොහ වර්ග යැ මත්තෙහි අපරිපූර්ණ වූ අර්ධවර්ග යැ, යන ජාතක යි සුදෙශිත පස්විසි ජාතකය වදන.

848. මාස්සු කුජ්ඣං භූමිපති මාස්සු කුජ්ඣං රජෙසහ,
කුජ්ඣං අපට්ඨකුජ්ඣං රජා රජෙසහ සුභිකො.
849. ගාමෙ වා යදි වාරෙණෙකු නිකෙත වා යදි වා ථලෙ,
සබ්බස්මාද්වසාසාමි මාස්සු කුජ්ඣං රජෙසහ.
850. අවාරියපිතා නාම අහු ගඬයාය නාවිකො,
සුඛෙක ජනං කාරයිතවා පටිඡා යාවති වෙතනං
තෙනසුභං භණ්ඩනං හොති න ව හොගෙහි වඩ්ඪති.
851. අතිශ්ඤ්ඤායෙව යාවස්ස අපාරං තාත නාවික,
අඤ්ඤා හි තිශ්ඤ්ඤා මනො අඤ්ඤා හොති තරෙසිනො.
852. ගාමෙ වා යදි වාරෙණෙකු නිකෙත වා යදි වා ථලෙ,
සබ්බස්මාද්වසාසාමි මාස්සු කුජ්ඣං නාවික.
853. යා යෙවානුසාසනියා රාජා ගාමවරං අද,
කායෙවානුසාසනියා නාවිකො පහරි මුඛං.
854. භතතං භිතතං භතා භරියා ගඬො ව පතිතො ජමා.
මිගොව ජාතරුපෙන න තෙනස්මං අවඩ්ඪිතුනති.

1. අවාරියජාතකං.

855. මා තාත කුජ්ඣං න හි සාධු කොට්ඨා
බ්‍රහ්මානෙ අදිට්ඨං අඤ්ඤානං,
මාතා පිතා දිසතා සෙතකෙකු
ආවරියමාහු දිසතං පසස්සා.
856. අගාරිනො අහ්ඤ්ඤානංවතරු
අවහාසිකා තමසි දිසං වදන්ති
එසා දිසා පරමා සෙතකෙකු
යං පඤ්ඤා දුක්ඛි සුභිකො භවති.
857. බරාජිතා ජට්ඨා පඤ්ඤානං
දුමුක්ඛරුපා යෙ මෙ ජපනති මනෙත,
කවරි තු තෙ මානුසිකෙ පයොගෙ
ඉදං විදු පරිමුක්ඛා අපායා.

1. කුජ්ඣං - මජ්ඣං.
2. කාරයිතවා - මජ්ඣං.
3. තරෙසිනො - සමං.
4. අබ්ඤ්ඤා - මජ්ඣං.

848. භූමිපාලයාණෙනි, නො කිපෙන්නේ මැනැවි. රජතුමනි, කෝප නො කරන්නේ මැනැවි. කිපියා වූ තැනැත්තෙකුට පෙරළා කෝප නො කරන රජ රටවැසියා විසින් සුදනු සුසුසු ය.

849. ගමෙහි හෝ වනයෙහි හෝ වලකන්හි හෝ ගොඩ බිමෙහි හෝ අනුශාසනා කරමි. රජතුමනි, නො කිසුන මැනැවි.

850. අවාරියපිතු නැමැති කොටියෙක් ගමෙහි විය. හේ පළමු වූ ජනයා ගඟින් එතෙර පමුණුවා පසුව කුලිය ඉල්ලයි. එයින් ඔහුට කලහ ඇති වෙයි. ධනයෙන් හේ නො වැටේ.

851. දරුව, කොටිය, ජනයා ගමෙන් කරණය කරවන්නට පළමු ව කුලිය ඉල්ලන්න. ගත කරණය කළවුන්ගේ සිත අනෙකෙකි. (වෙනස් වේ) එතෙරවීම සොයන්නාහුගේ සිත අනෙකකි.

852. ගමෙහි හෝ වනයෙහි හෝ වලකන්හි හෝ ගොඩබිමෙහි හෝ අනුශාසනා කරමි. කොටිය නොකිසුන මැනැවි.

853. යම් අනුශාසනාවක් නිසා රජතුමා තවුසාව ගම්වරක් දුන්නේ ද ඒ අනුශාසනාව ම නිසා කොටියා තවුසාගේ තට්ට ගැසුවේ ය.

854. බත් බඳුන බිඳින ලදී. බිරිඳ තසන ලදී. ගැබ ද බිම හෙලන ලදී. මුතුමැණික් ආදිය මැඩ ගෙන ගියේ වුව ද එයින් මුවකුට ප්‍රයෝජනයක් ලද නොහැක්කා සේ මෝඩයෙක් පඬිවරයකුගේ ඔවා අසා ද එයින් ප්‍රයෝජනයක් ගන්නට නො හැකි වේ.

1. අවාරිය ජාතක යි.

855. දරුව සේතකෙතු, නො කිපෙන්න. කෝප වීම මනා නො වේ. කා නොදුටු නො ඇසූ දේ බොහෝ ය. මවුපියෝ සුරුව දිසාව වශයෙන් ද ඉරුවරු දකුණු දිසාව වශයෙන් ද බුඬාදි ආර්යයෝ කියත්.

856. සේතකෙතුව, අභාරපාන හා රෙදිපිළි දෙන (එසේ ම) දන් පිණිස කැඳවන ගෘහස්ථයෝ වෙත් ද එය ද දිසාවකැ යි බුඬාදි උතුමෝ කියති. යම් දිසාවකට පැමිණ දුක්පත් ජනයා සුවසත් වෙත් ද මේ දිසාව උතුම් වේ,

857. රළු අඳුන්දිව්සම් අඳින ජට්ටබුලු අපවිත්‍ර දත් යන මේවා නිසා කිලිටි පෙනුම ඇති යම් තවුස් කෙනෙක් වෙත් ද ඔවුහු මතුරු දපත් (නම්) කෙසේ ද මෙය දන්නා මොවුහු අපායෙන් මිදුණෝ ද?

858. පාපානී කච්ඡානී කරිනි රාජ
බහුසුසුකො නෙවි වරෙය්‍ය ධම්මි,
සහසසවේදපි න නං පටිච්ච
දුක්ඛං පමුණෙඤ්ච වරණං අපඤ්චා.
859. සහසසවේදපි න නං පටිච්ච
දුක්ඛං පමුණෙඤ්ච වරණං අපඤ්චා,
මඤ්ඤාමි වේද අච්චා හවිතනී
සසඤ්ඤාමි¹ වරණංඤ්ඤාමි සච්චං.
860. නාහෙවි වේද අච්චා හවිතනී
සසංයමං වරණංඤ්ඤාමි² සච්චං,
කිංකරිං හි පපෙයාති අධිච්ච වේදෙ
සරණං පුතොති³ වරණෙන දරොගාති.

2. සෙසකතෙතුජාතකං.

861. පටෙඤ්ඤා ව කාමා පලිපො ව⁴ කාමා
හයඤ්ඤා මෙතං තිමුලං පවුත්තං,
රජො ව ධුමො ව මයා පකාසිතා⁵
හිඤ්චා තුචං පබ්බජ ඉහමිදත්ත.
862. ගජිතො ව රතො අධිමුඛිකො ව
කාමෙඤ්ඤාමි⁶ ඉහමිණ හිංසරුපං,
නං තුසසගෙ ජීවිකතො පහාතුං
කාමාමි පුඤ්ඤානි අනාපකානි.
863. යො අනුකාමසස හිතානුකම්පිතො
චච්ඡයමානො න කරොති සාසනං,
ඉදමෙව සෙයොගා ඉති මඤ්ඤාමානො
පුනපුනං ගබ්භාමුපෙති මජ්ඣ.
864. යො භොරරුපං නිරයං උපෙති
සුභාසුභං මුත්තකරිසපුරං,
සත්තා සකායෙ න ජහනති ගිද්ධා
යෙ හොනති කාමෙසු අවිතරාගා.
865. මිළොන ලිත්තා රුහිරෙන මකම්භා
සෙමෙතන ලිත්තා උපනිකම්මනති,
යං යං හි කායෙන චුසනති තාවදෙ
සබ්බං අසානං දුක්ඛමෙව⁷ කෙවලං.

1. සසංයමං - සායා.

2. වරණංඤ්ඤාමි - මිජසං.

3. සතනී. පුතොති - පිඤ්ඤා, මිජසං.

4. පලිපාඨ - පිඤ්ඤා.

5. පකාසිතො - මිජසං.

6. කාමෙඤ්ඤාමි - මිජසං.

7. සුභා සුභ - මිජසං.

8. දුක්ඛමෙව.

858. රජතුමනි, උගතතු වුවත් පාසක්‍රියාහි නිරත වෙමින් පුණ්‍යක්‍රියාහි නො යෙදේ නම්, දහස් ගණන් වේදමන්ත්‍ර දත්තේ වුව ද සීලයට හා අධ්‍යයනවතට නො පැමිණ අවාසුකින් නො මිදෙන්නේ ය.

859. බහුශ්‍රැතකම ඇත්තේ වුව ද සිල්සපත් නො වී ඒ බහුශ්‍රැතකම හේතුකොටගෙන අපායාදි දුකෙන් නො මිදෙන්නේ ය. එහෙයින් වෙදය නිෂ්ඵලය යි සිතමි. සීලය සහිත වරණය ම සත්‍යයකි.

860. වෙදය නිෂ්ඵල වූයේ නො වෙයි. සීලය සහිත සමාපත්තිය උතුමි. එය එසේ ම ය. වෙදය හදුරා කීර්තියට පැමිණේ නැවත වරණධර්මයන් නිසා දමිත වූ නිවනට පැමිණේ.

2. යේතකෙතු ජාතක යි.

861. බ්‍රහ්මදත්තය, කාමය මධ වැනි ය. (එසේ ම) පැතිරුණි මධකි. මුල් තුනෙකින් පිහිටි (ගසක් සේ) කාමය අවල ව පිහිටියෙන් බිය උපදවයි. දුර්වල්ලක් ලෙස ද දුමක් ලෙස මා වීසින් ප්‍රකාශ කොට ඇත. කුඹ මේ කාමය හැර පැවිදි වන්න.

862. බ්‍රාහ්මණය, කාමයන් දැඩි ආශා ඇතිසේ එහි ඉතා ඇලුණේ ඒ නිසා මුසපත් වූයෙන් පීඩිතාවට කැමැත්තේ බිය උපදවන ඒ කාමය දුරුකරන්නට වූයම් නො කරමි. (එහෙත්) බොහෝ පින්කම් කරන්නෙමි.

863. යමෙක් දියුණු ව කැමැති ව තිතෙහි ව අනුකම්පා පෙරවු ව ඔවා දෙනුයේ වුව ද මෙය ම වඩා මනා යයි තමා ගත් මතයේ එල්ලගෙන) සිතමින් අනුශාසිත පරිදි ක්‍රියා නො කෙරේ ද හෙතෙම නැවත නැවත මවිඟුබට පැමිණේ.

864. හේ සසරට බිය වූ කුලපුත්‍රයන්හට පිළිතුල් වූ මලමුත්‍ර යෙන් පිරුණු දරුණු ස්වභාවය ඇති මව්කුස නම් වූ නිරයට පැමිණේ. යම් කෙනෙක් කාමයන්හි පහව නොගිය ආශා ඇත්තේ ද එහි ගිජු වූයේ ද ඇලුණේ ද ඔහු මව්කුස වාසය නො හරිත්.

865. අඟුටියෙන් තැවරී, ලෙයින් වැකි, යෙමින් ගැටී සත්ත්‍ර නික්මෙන් ද, යමක් සිරුරෙන් ස්පර්ශ කෙරේ ද එකෙණෙහි ම සියල්ල දුක් ය.

866. දිස්වා වදම් නඟි අසුඤ්ජනා සචං
සුඤ්ඤානිවාසං ඛ්‍යාතං සරාමි,
වික්‍රාති භාරාති සුභාසිතාති
දරිද්‍රඤ්ඤා නිජ්ජාපයි සුමෙධනති.

3. දරිද්‍රඤ්ඤානං.

867. කාකොළා¹ කාකසඤ්ජා ව මයඤ්ඤා පතනං වරා,
සඤ්ඤා සද්ධා භොම ඉමං ආගමිතං පබ්බතං.
868. ඉධ සිතා ව වාගසා ව සිගාලා ව මිගාධමා,
සඤ්ඤා සද්ධා භොතති අයං කො නාම පබ්බතො.
869. ඉමං නෙරුනති ජාතනති මනුස්සා පබ්බතනමං,
ඉධ වජ්‍රභූතා සමපතනා වසනති සබ්බපාණිනො.
870. අමානනා යත් සියා සන්තානං වා විමානනා,
භීතසම්මානනා වා² පි න තත් වසති. වසෙ.
871. යත්ථාලසො ව³ දසෙඛා ව සුරො භීරු ව සුථියා,
න තත් සන්තො නිවසන්ති⁴ අවිසෙසකරො නගො⁵.
872. තායං නෙරු විහජති භීතමුක්ඛාධමජ්ජකිමො⁶
අවිසෙසකරො නෙරු හඤ්ඤා නෙරු ජභාමසෙති.

4. නෙරුජාතකං.

873. ආසාවති නාම ලතා ජාතා වික්කලතාවනෙ,
තස්සා වසසසහසෙසන ඵකං නිබ්බතනො ඵලං.
තං දෙවා පඨිරුපාසනති තාව දුරඵලං සතිං⁷.
874. ආසිංසෙව කුචං රාජ ආසාඵලවති සුඛා,
ආසිංසෙථෙව සො පක්ඛි ආසිංසෙථෙව⁸ සො දිජො.
875. තස්ස වාසා සමිජ්ජකිත් තාව දුරගතා සති⁹
ආසිංසෙව කුචං රාජ ආසා ඵලවති සුඛා.

1. කාකොළ - මජ්ඣ.
2. යත් ව අලසො ව - ඕවු.
3. වසනති - මජ්ඣ., සත්ත.
4. විසෙස අකරෙ ජනෙ - මජ්ඣ.,
5. භීතමුක්ඛාධම - මජ්ඣ., සත්ත.
6. දුරඵලෙති - මජ්ඣ., සත්ත.
7. අසිංසෙව, සත්ත., අසිංසෙව - මජ්ඣ.,
8. තස්සවාසා, මජ්ඣ., තස්සවාසා සමිජ්ජකි - තාවදුරගතෙසති - සත්ත.
9. තස්සවාසා, මජ්ඣ., තස්සවාසා සමිජ්ජකි - තාවදුරගතෙසති - සත්ත.

866. අනෙකකුගෙන් අයා නො කියමි. පෙරවුසු කදපිළිවෙළ දක්නා නුවණින් දකු කියමි. බහුල වශයෙන් පෙරවුසු කදපිළිවෙළ සිහි කරමි. දරිමුඛ පසේබුදු රජාණන් වහන්සේ විසිතුරු ගාරායෙන් වදරා නුවණැති රජුට කම අදහස ගැන්විය.

3. දරිමුඛ ජාතක යි.

867. වනකවුඩුවෝ ද පියව් කවුඩුවෝ ද පක්ෂීන්ට ශ්‍රෙෂ්ඨ වූ අපි ද මේ පර්වතයට පැමිණ සමාන වෙමු.

868. මේ පර්වතයේ දී සිහවගහිවල් යන හැමදෙන සමාන වෙති. මේ පර්වතයේ නම කුමක් ද?

869. මේ උතුම් පර්වතය රුවන් පව්ව යයි මිනිස්සු දනිත්, මේ පව්වේ දී සියලු ප්‍රාණිහු පැහැපත් ව වෙසෙති.

870. යම් තැනෙකැ සිල්සපත් ඉණවතුන්හට ගරුබ්‍රහ්මන් නො කෙරේ ද අවමන් කෙරේ ද, දුසිල් මනුෂ්‍යයනට සමාන කෙරේ ද එහි වාසය නො කරන්නේ ය.

871. යම් තැනෙකැ අලසයා, දක්ෂයා, ඉරයා සහ බියඟුල්ලා යන මොවුන් පිදියයුත්තේ වෙන් ද විෂේෂයක් නො කරන ඒ පර්වතයෙහි සත්පුරුෂයෝ නො වසත්.

872. මේ ස්වර්ණ පර්වතය භීත උත්කෂ්ට මධ්‍යම යනුවෙන් බෙදීමක් නො කරයි. මේ ස්වර්ණ පර්වතය විශේෂයක් නො කරයි. එහෙයින් ස්වර්ණපර්වතය අත් හරිමු.

4. නෙරු ජාතක යි.

873. චිත්‍රලතා වනයෙහි ආසාවතී නැමැති වැලක් හටගත්තේ එහි අවුරුදු දහසෙකින් ගෙඩියක් හටගත්තේ ය. එතරම් දිග කාලයකගේ ඇවෑමෙන් එල හටගන්නා ඒ වැල සම්පයට දෙවියෝ නැවත නැවත එති.

874. රජකුමනි, ඔබ ද පතන්නෙහි ය ආසාව එළවත් වූයේ සැප ගෙන දේ යයි පක්ෂියා බලාපොරොත්තු වේ ම ය. ඒ පක්ෂියා ලබමි යි පතන්නේ ය.

875. එතෙක් දුර ගිය ඔහුගේ ආසාව සම්පූර්ණ විය. එහෙයින් රජකුමනි ඔබ ද පතනු මැනැවි. ආසාව එළවත් වූයේ සැප ගෙන දෙයි.

876. සමෙව්ඤ්ඤා මං වාචාය න ච සමෙව්ඤ්ඤා කට්ඨිනා,
මාලා සෙරෙය්‍යකසෙය්‍යව ච භූමිවනා අගනිකා.
877. අඵලං මධුරං වාචං යො මිකෙත්ත පතුබ්බති,
අද්දං අවිසෙසං හොගං සන්ධි තෙනසස ජීරති.
878. යං හි කසිරා තං හි වදෙ යං න කසිරා න තං වදෙ,
අකරොන්තං භාසමානං පරිජානාති පඤ්ඤා.
879. බලකච්ඡ වත මෙ ධීරං පාරෙය්‍යකච්ඡ න විජ්ජති,
සමෙක පාණ්ණපරොධාය ගන්තුන්ති වජාමහං.
880. එතදෙව හි මෙ නාමං යං නාමසම්මං රජෙසග,
අගමෙහි මහාරාජ පිතරං ආමන්තසාමහං නති.

5. ආසවකජාතකං.

881. න මෙ රුච්චි මිහාලොප යස්ස තෙ තාදිසා ගති,
අතුච්චං තාත පතසි අභුමිං තාත සෙවසි.
882. චතුක්ක භූමිව කෙදුරං යද්ද තෙ පඨවි¹ සියා,
තතො තාත නිවහනස්ස මාස්ස ඵකෙතා පරං ගමි.
883. සතති අසෙසද්වි සතුණා පතායානා විහබ්බමා,
අකම්මතා වාතවෙගගත නට්ඨා තෙ සසසනිසමා.
884. අකත්වා අපරභූමිසස² පිතු වුද්ධසස සාසනං³,
කාලෙ වාතෙ⁴ අතිසකලෙ වෙරමිකානං වසං ගතො⁵.
885. තස්ස පුත්තා ච දුරා ච යෙ වසෙසද්වි අනුරිච්ඡො,
සලෙඛ වාසනාමාපාදං අනොවාදකරෙ දිජෙ.
886. එවිජ්ජි ඉධ වුද්ධානං⁶ යො වාකානං නාචචුජ්ජති,
අතිසිමං වරො දිකෙතා ගිජෙකාචාතිතසාසනො,
සමෙක සංඛ්‍යා නපපොතති අකත්වා වුද්ධසසනානති.

6. මිහාලොපජාතකං.

1. සංඝෙසි - මිජ්ජ.
2. පඨවි - මිජ්ජ.
3. අපකස්ස - මිජ්ජ.
4. පිතු වුද්ධසස සාසනං - මිජ්ජ.

5. කාලවාතෙ - මිජ්ජ.
6. අනා - මිජ්ජ. මිජ්ජං. සා.
7. වධානං - මිජ්ජ.

876. සුවඳ නැති පාට සහිත කටුකරවූ මල් පරිදි මා කරාවෙන් සතුටු කෙළෙහි ය. ක්‍රියාවෙන් සතුටු නො කෙළෙහි ය.

877. යමක් (කිසිවක්) නො දෙන්නේ සම්පත් නො හරින්නේ, යාචනාට නිෂ්ඵල වූ මිහිරිකපා කියා ද (කරාවෙන් පමණක් සංග්‍රහ කෙරේ ද) ඔහු හා මිතුරුකම නො හැළළේ.

878. යමක් කරන්නේ ද එය කියන්නේ ය, යමක් නො කරන්නේ ද එය නො කියන්නේ ය. කියන ලෙස නො කරන්නාවූන් තුවණැත්තෝ දැනගනී.

879. මාගේ බලය ක්ෂය විය, මාර්ගොපකරණ ද නැත. මාගේ පණ නැති වේ යයි සැක කරමි. එහෙයින් දන් මම හැර යමි.

880. රජතුමනි, මෙහි යම්බඳු නමක් වේ ද මේ මාගේ නම වේ. මහරජතුමනි, බලව මම පියා කැඳවමි.

5. ආසාදන ජාතක යි.

881. මිශ්‍රාලොපය, තාගේ ඒ ගමන් මට රැස්නේ නො වේ. සුත, ඉතා උඩට නො යව. තෝ තව නුසුදුසු බීම සෙවුනෙහි.

882. යම් වෙලාවක තව පොළොව හතරැස් කුඹුරක් සේ පෙනෙන්නේ වේ ද දරුව, එයින් නවතුට. ඉන් ඔබ්බට නො යව.

883. පියාපත් යානා කොට අහසින් යන පෙණු පක්ෂීහු ද වෙති. (ඉහළ අහසේ පවතින) වායුවෙහියෙන් අදින ලද ව ඔවුහු මළහ. පොළොව හා පර්වතය සමාන කොට සිතන ඔවුහු පවා මළෝ ය.

884. අපරණ්ණ නමැති මහලු පියාගේ අනුශාසනය පරිදි ක්‍රියා නො කොට කෘෂ්ණ වාතය ඉකුත් කොට ගීර්ථ වෙරම්බ වාතයේ වසඟයට ගියේ ය.

885. මාගාලොප නම් සතුණයා පියාගේ අවවාදයෙහි නො පවත්නා කල්හි (වෙරම්බවාතයෙහි වසඟයට ගිය හෙයින්) ඔහුගේ දරුවෝ ද බිරියෝ ද, ඔහු නිසා දිව් රැකගන්නෝ ද යන හැම නටහ.

886. මෙසේ යමක් මේ ලොවැ ගුණනුවණැති වැඩිහිටි. යන්ගේ කීම වටහා නොගෙන ක්‍රියා කෙරෙත් ද ඔවුහු අනුශාසනාව ඉක්මවා ගිය උඩඟු වූ සීමාව ඉක්මවා ගිය මාගාලොප ගිවුළිහිණියා මෙන් විනාශ වෙති.

6. මාගාලොප ජාතක යි.

887. කා නු කාලෙන වණ්ණෙන න වාසි පියදස්සනා,
කා වා තං කස්ස වා ධිතා කරං ජානෙමු තං මයං.
888. මහාරාජස්සහං ධිතා විරූපකස්ස වණ්ණියා,
අහං කාළි අලකඛිකා කාළකණ්ණිති මං විදු
ඔකාසං යාවිතො දෙහි වසෙමු තව සහතිතෙ
889. කිං ඕලෙ කිං සමාවාරෙ පුරිසෙ නිව්සසෙ¹ තුවං,
පුට්ඨා මෙ කාළි අකඛාහි යරා ජානෙමු තං මයං.
890. මකඛි පළාසි සාරමහි ඉස්සකි මච්ඡරි සයො,
සො මය්හං පුරිසො කතොගා ලඛං යස්ස² විතස්සති.
891. ඉකාධතො උපනාහි ව පිසුතො ව විහෙදකො.
කණ්ඩකවාටො³ එරුසො සො මෙ කතාතතරො තතො.
892. අජ්ජස්සුවෙති පුරිසො සදත්තං නාවලුජ්ඣති,
ඔවජ්ජමානො තුසති සෙය්‍යසො අතිමඤ්ඤති.
893. දවසලුදො⁴ පුරිසො සබ්බමිත්තෙහි ධංසති,
සො මය්හං පුරිසො කතොගා තස්මිං භොමි අනාමයා.
894. අපෙහි එත්තො තං කාළි නෙතං අමෙකස්ස විජ්ජති,
අඤ්ඤං ජනපදං ගව්ඡ නිගමෙ රාජධානියො.
895. අහම්චි බො තං ජානාමි නෙතං තුමෙකස්ස විජ්ජති,
සහති ලොකෙ අලකඛිකා සබ්බරත්ති බ්‍රහ්ම ධනං.
අහං දෙවො ව මෙ භාතා උභො නං විධිමාමසෙ.
896. කානු දිලඛන වණ්ණෙන පරිබ්‍රා සුසන්තිට්ඨිතා,
කා වා තං කස්ස වා ධිතා කරං ජානෙමු තං මයං.

1. නිව්සෙ - මජ්ඣං, සතා.
2. යසං - මජ්ඣං.
3. දෙවපුරිසො යුග්ධා - මජ්ඣං.
4. කණ්ඩකවාටො. නාරද

887. වස්ත්‍රාභරණයෙන් කාළුවර්ණ හෙයින් නො ද ප්‍රිය දැන ඇති තෝ කවරහි? කවරක්හුගේ හෝ දුහිතා වෙහි? අපි කී කෙසේ දකුමෝ ද? හඳුනමෝ ද යි යි සේ යි.

888. මම විරූපාක්ෂ රජුගේ දු වෙමි. ක්‍රොධ කිරීම ස්වභාව කොට ඇති හෙයින් වණ්ඩි නම. කළුපැහැ ඇතියෙන් කාළි නම. අධනයයෙහි. අන්‍යයෝ මා කාලකණ්ණිය යයි දනිති. ආරාධිත තෙපි මට අවකාශ දෙව. එක් රැයක් තොප සමීපයේ වසමු.

889. කෙබඳු සිල් ඇති කෙබඳු සමාවාර ඇති පුරුෂයකු සමීපයේ තෝ වෙසෙහි ද. මා විසින් විවාරන ලද්දෙහි යමයේ කී කවරක් ද යි අපි දත හැකි වන්නමෝ ද එසේ කියව.

890. යම් පුරුෂයෙක් ගුණමකු ද අනුන් දෙස් කියා ද, කරුණුකාරිය කම් ඇත්තෝ ද, ඊෂ්ඨා ඇත්තෝ ද, මසුරු වෙ ද කපටි වෙද, ලද ධනය ධුර්වකම් නිසා වනසා ද එබඳු පුරුෂ මට ප්‍රිය වෙයි.

891. යම් පුරුෂයෙක් කීපෙන සුලු ද බඳාවෙවර ඇත්තෝ ද කේලාම් කියා ද මිත්‍රභෙදය කෙරේ ද සදෙස් බස් තෙපලා ද රළු වචන කියා ද හේ යට කී පුරුෂයාට වඩා ප්‍රිය ය.

892. පුරුෂයා මේ අද කටයුතු දෙය ය, මේ සෙට කටයුතු දෙය යයි තම දියුණුවට අවශ්‍ය කටයුතු නො දනී ද, ඔවා දෙන කලා කීපේ ද තමාට වඩා බ්‍රහ්මන් ලද යුක්තා පහක් කොට සිතා ද.

893. පාවකාමයෙහි බහුල ආශා ඇති, සියලු මිතුරන්ගෙන් පිරිහෙයි ඒ පුරුෂයා මට ප්‍රිය ය. මේ ගුණයන්ගෙන් හෙබි පුහුලන් හා නිදුක් ව නිශ්ශෝක ව වසමි.

894. කාළිය, තෙපි මෙතැනින් ඉවත්ව යව. තොප ප්‍රිය කරන මේ ගුණ අප කෙරේ නැත. අනෙක් දනව්වකට හෝ නියමිතමකට හෝ රජදහනකට හෝ යව.

895. තෙල කරුණු තොප කෙරෙහි අවිද්‍යමාන ය යි මම ද දනිමි. ලොවැ පින් නැත්තෝ වෙසෙති. ඔව්හු බොහෝ ධනය රැස් කෙරෙති. මම ද මාගේ සොහොයුරු දෙවියා ද යන දෙදෙන ඒ ධනය නසමු.

896. විසිතුරු පැහැයෙන් යුතු ව පොළොවෙහි මැනැවින් පිහිටා සිටින තෝ කවර? කවරක්හුගේ හෝ දු වෙහි? අපි කී කෙසේ දකුමෝ ද.

897. මහාරාජසසභං ධිතා ධනරට්ඨස්ස සිරිමනො,
අභං සිරි ව ලක්ඛි ව භුරිපඤ්ඤති මං විදු.
ඔකාසං යාවිතො දෙභි වසෙමු තව සන්තීතො.
898. කිං සීලෙ කිං සමාවාරෙ පුරිසෙ නිව්සසෙ කුචං,
පුට්ඨං මෙ ලක්ඛි අසකාභි යථා ජාතෙමු තං මයං.
899. යො වාපි සීතෙ අථවාපි උණෙත
වාතාතපෙ ධංසසිරිංසපෙ ව,
බුදුං පිපාසං අභිභුයා සබ්බං
රත්තිඤ්චං යො සත්තං නිසුතො.
කාලාගතඤ්ච න භාපෙභි අත්ථං
යො මම මනාපො නිවසෙව්¹ තමි.
900. අකෙතාධනො² මිත්තවා වාගවා ව
සීලුපපනොතා අසයොජ්ඣනො,
සබ්බාගකො සබ්බො සන්තවාපො
මහත්තපකොති නිවාතවුත්ති.
901. තසමාභං පොසෙ විපුලා හවාමි
උමමි³ සමුද්දස්ස යථාපි වණණං,
යො වාපි මිත්තෙ අථවා අමිත්තෙ
සෙට්ඨං සරිසෙඛි අථවාපි භීතො.
902. අත්ථං වරන්තං අථවා අනත්ථං
ආචී රතො සබ්බහමෙව වතෙත,
වාචං න වජ්ජා ඵරුසං කදචී
මතස්ස ජීවස්ස ව තස්ස භොමි.
903. එතෙස යො අඤ්ඤතරං ලභිත්වා
කන්තං සිරි මජ්ඣති අපපඤ්ඤා⁴,
තං දිත්තරූපං විසමං වරන්තං
කරිසජාතං ව⁵ විවජ්ජයාමි.
904. අත්තනා කුරුතෙ ලක්ඛිං අලක්ඛිං කුරුතත්තනා,
න භි ලක්ඛිං අලක්ඛිං වා අඤ්ඤා අඤ්ඤාස්ස කාරකො⁶ති.

7. සිරිකාලකණ්ණිජාතකං.

1. නිවසෙ.
2. අකෙතාධනො, සතා, අකෙතාධනො - සිලු, මජ්ඣං.
3. උමමි - භයා.
4. කරිසයාතං ව - මජ්ඣං.
5. කන්තාසිරි, කන්තසිරි, කන්තං සිරිතති තයොපි පාඨං අවධිකරා.

897. මම සිරිමත් වූතරාක්ෂ්ට්‍ර මහරජුගේ දු වෙමි. මම සිරි සහ ලක්ෂ්මී යන නම් ඇත්තී වෙමි. මා මහ නුවණැත්තිය යි දෙවියෝ දනිති. අයදනා ලද්දෙහි අවකාශ දෙවි. නොප සම්පයේ වසමු.

898. කෙබඳු සිල් ඇති කෙබඳු සමාවාර ඇති පුරුෂයකු සම්පයේ තෙපි වසන්නහු ද, මා විසින් විවාරන ලද තෙපි යම්යේ තී කවරක් ද යි අපි දත හෙන්නමෝ ද එයේ කියව.

899. යමෙක් සිත හා උණුසුම, අවිසුළං මැයි මදුරුවන් හා සර්පයන් සාපවස් යන මේ සියල්ල නණපතක් කොට ද නොගෙන මැඩලා රැවුල් නිරතුරු තම අභිවෘද්ධිය ලබනු සඳහා වැටෙහි යෙදුනේ වේ ද, සුදුසු කාලය පැමිණි කල එළඹ සිටි ප්‍රයෝජනය නො පිරිහෙළා ද එබඳු පුරුෂයා මට මනාප ය ඔහු කෙරේ වසමු.

900. යමෙක් ක්‍රෝධ නො කෙරේ ද, මිතුරන් ඇත්තේ ද, ක්‍රාගශීලී ද, භික්ෂීමෙන් යුතු ද, ජෛරාවික නො වේ ද, අවංක ද, මිතුරන්ට සංග්‍රහ කෙරේ ද, මොළොක් කරා ඇත්තේ ද ඉසුරෙන් හා බලයෙන් උසස් වූව් ද නිරතංකාර වේ ද එබඳු ගුණ ඇති ඒ පුරුෂයා කෙරෙහි යම්යේ සම්ප්‍රියාගේ පැහැය බලන්නාවුනට එහි රළුවැළ විපුල වී වැටහේ ද, එයේ මම ඒ පුභුලා සම්පයේ විශාල වෙමි. යමෙක් මිතුරා කෙරෙහි ද නැතහොත් සතුරා කෙරෙහි ද තමාට වඩා උසස් වූවහු කෙරෙහි ද, තමා සමාන වූවහු කෙරෙහි ද නැතහොත් පහත් වූවහු කෙරෙහි ද.

901. තමාට වැඩ පිණිස කරන්නහුට ද නැතහොත් අවැඩ කරන්නහුට ද එළිපිට හෝ රහසිගත වී සිවුසහරාවතීන් සංග්‍රහ කෙරේ ද.

902. එරුෂ වචන කිසිකලෙකත් නො කියා මළා වූ හෝ ජීවත් වන්නා වූ හෝ ඔහු වෙතට මම ළං වෙමි. (මේ ගුණ ඇත්තා අත් නො හරිමි යි කී සේ යි.)

903. යම් අනුවණ පුද්ගලයෙක් මේ සම්පත් අතුරෙන් සම්පතක් ලබා සැපවත් වූයේ, සම්පත් සඳහා නැවත නැවත උත්සාහ නො කෙරේ ද, නො සැලකිලි වේ ද උඩගු වේ ද පාපක්‍රියාහි නිරත වේ ද ඒ පුභුලා අඟුණි වළක්සේ දුරු කරමි.

904. තමා විසින් තමාට සැපත ඇති කරගන්නේ ය. තමා විසින් තමාට විපත ඇති කරගන්නේ ය. සැපත හෝ විපත අනෙකකුට අනෙකෙක් නො කරන්නේ ය.

7. සිරිකාලකණ්ණි ජාතක යි.

905. සුවිනිපතනවිජදන තමබ්බුළ ව්හබයම,
මරොහ දුමසාබාය¹ මුධා හරියා හවාමි තෙ.
906. වතුපදී කං කලාංගි දව්පදහ² මනොරමෙ,
මීගී පකඛි අසංයුතො අඤ්ඤං පරියෙස යාමිකං.
907. කොමාරිකා තෙ හෙසසාමි මඤ්ඤකා පියභාංගිනී,
විඤ් මං අරියෙන වෙදෙන සාවයා මං යදිව්ඡයි.
908. සතුඤ්ඤාදිනී³ ලොභිතසෙ වොරි කුකකුටපොරීනී,
න කං අරියෙන වෙදෙන මමං හතොර මිව්ඡයි.
909. එවමපි වතුරා නාරි දිස්වාන⁴ පවරං නරං,
නෙන්නී සංඝාතී වාචාහි බිළාරි වීය කුකකුටං.
910. යො වෙ⁵ උප්පතිතං අකං නබ්බමනුබ්බුජ්ඣති,
අමිකකවසමනෙවති පට්ඨා ව මනුභසති.
911. යො ව උප්පතිතං අකං බිසමෙව නිබ්බාධති,
මුච්චිතෙ සතකුසබ්බාධා කුකකුටොව බිළාරියා⁵ති.

8. කුකකුටජාතකං.

912. ධම්මං වරප ඤාතයො ධම්මං වරප හඤ්ඤා වො,
ධම්මචාරි සුඛං සෙති අසමි ලොකෙ පරමිති ව.
913. හඤ්ඤො වකයං පකඛි දිප්ථා පරමධම්මකො,
එකපාදෙන තිට්ඨනොනා ධම්මමෙවානුසාසති.
914. නාසස සිලං වීජානාප අනඤ්ඤා පසංසප්,
තුච්ඡා අඤ්ඤාමි ඡාපෙ ව ධම්මො ධම්මොති භාසති.
915. අඤ්ඤං හනති වාචාය අඤ්ඤං කායෙන කුබ්බති,
වාචාය නො ව කායෙන තං ධම්මං අබ්බිසිතො.

1. දුමං - මිජසං.
2. වීජාදහං - මිජසං.
3. කුඤ්ඤාදිනී, - අරාධකරා.
4. දිස්වාන සබ්බං - මිජසං.
5. යොව - සො.

905. විසිතුරුපකින් කළ සෙවෙණි ඇත්තිය, තබවීමට ආකාශ-
වාරිය, අත්තෙන් බිමට බසිනු. කිසිවක් නො ගෙන මම
තොපගේ බිරිඳ වෙමි.

906. සුන්දරිය, තෝ සිවුසා ඇත්තෙහි. මතරම් තැනැත්තිය,
මම දෙසා ඇත්තෙමි. මාගේ වූ තොද පක්ෂි වූ මම දැයි අපි
දෙදෙන (අමුසැමි වනුවට) අයුත්තමග. එහෙයින් අත් සැමියකු
සොයාගනු.

907. මම තොපට කුමරි බිරිඳ වන්නෙමි. මිනිරිබසින්
හෑදයාගම බස් බෙණෙන්නෙමි. සුන්දර ලාභය ලබම. ඉදින්
කැමැති නම් මා දසි භාර්යාවක් කොට අස්වා ගනුව.

908. පක්ෂින් කන තැනැත්තිය, සතුන්ගේ ලේ බොන්නිය,
සෙර, කුකුළන් මරන්නිය, තෝ බුත්මවරිය ලාභයෙන් මා
ස්වාමි කොට කැමැති නො වන්නෙහි ය.

909. මෙලෙස දක්කම් ඇති ස්ත්රීහු පුරුෂයකු දක මටසිවුව
බසින් බැණු කුකුළකු ගන්නට තැන් කළ බැලලිය මෙන්
සිය වසභයට පමුණුවත්.

910. යමෙක් උපන් කරුණ වහා වටහා නො ගනී ද එහෙයින්
සතුරාගේ වසභයට පැමිණේ. පසු කැවෙන්නේ ද වේ.

911. යමෙක් උපන් අතිය වහා වටහා ගනී ද හේ බැල-
ලියගෙන් මිදුණු උපාය දක්ක කුකුළා මෙන් සතුරු පීඩාවන්ගෙන්
මිදේ.

8. කුක්කුට ජාතක යි.

912. නැයෙහි කුසල් කරව. නැවත නැවත කුසල් කරව.
තොපට යහපතක් වන්නේ ය. කුසල් කරන්නේ දෙලොව සුවසේ
වසන්නේ ය.

913. මේ පක්ෂි තෙම එකාන්තයෙන් හදු යැ. පරමධාර්මික
පක්ෂියෙක. එක් පයින් සිටුවනේ ධර්මානුශාසනා මැ කෙරෙයි.

914. මොහුගේ පිලය (කෙබඳු ද යි) නො දන්නහු ය, නො
දන ප්‍රශංසා කරන්නහු ය. හේ බිඳුවට ද පැටවුන් ද කා ධර්ම
ධර්ම යි කිය යි.

915. වචනයෙන් අනෙකක් කියයි. කයින් අනෙකක් කරයි.
ඒ ධර්මයෙහි වචනයෙන් මිස කයින් පිහිටියේ නො වෙයි.

916. වාචාය සබ්බො මනොවිදුගො
 ජනෙතා කුපසයොව කණ්ණසපො,
 ධම්මධරො ගාමනිගමාස්ස සාධු සමමනො
 දුක්ඛානො පුරිසෙන ධාලිසෙන.
917. ඉමං කුණ්ණෙති පසෙති පාද වීමං විහෙදං,
 ජවං හිමං විනාසෙදං නායං සංවාසනාරහො'ති

9. ධම්මධරජාතකං.

918. සචෙ බ්‍රාහ්මණ ගව්ඡයි සාකෙතං අඤ්ඤානාවනං,
 වජ්ජායි නාඤ්ඤං නාම පුත්තං අසමාකමරසං.
 මාතා පිතා ච තෙ වුද්ධා තෙ තං ඉවජන්ති පසතිකුං.
919. භුක්තා මයා නිවාපාති රාජිනො පාණ්ණොජනං,
 තං රාජපිණ්ඩං අවිභොගකුං නාහං බ්‍රාහ්මණවුත්සහෙ.
920. ඔදතිස්සාමහං පසසං බුරප්පාණ්ඩස්ස රාජිනො,
 තදහං සුඛිනො මුත්තො අපි පසෙත්තො මාතරං.
921. මගරාජා පුරෙ ආසිං කොසලස්ස නිකෙතචෙ,
 නාඤ්ඤො නාම නාමෙත අභිරුපො චතුසඤ්ඤ.
922. තං මං වධිතුමාගඤ්ඤි දයස්මිං අඤ්ඤානාවනෙ,
 ධනුං අදෙජ්ඣං කඤ්ඤාන උසුං සස්සාය කොසලො.
923. කස්සාහං ඔදතිං පසසං බුරප්පාණ්ඩස්ස රාජිනො,
 තදහං සුඛිනො මුත්තො මාතරං දවසුමාගකො'ති.

10. නාඤ්ඤමිග්ජාතකං.

අවාටීයවග්ගො පඨමො,

තසසුද්දනං:

අථ කුජකිරපෙසගකෙතුචරො
 දරිච්ඡිධ සනෙරුතො ච පුත,
 ආසානකුසිරි ච පුච්ඡිකචරො
 අථධම්මිකනඤ්ඤි මිගෙන දස.

1. මරොජ - සත,

916. කර්මාවේන් මායා ය, මනසින් වැදගත නො හැක්කේ ය. ධීලයකු හෝනා කර්මයකු සෙයින් ප්‍රවික්ත යැ (සුවරිතධර්මය ධර්ම කොට ඇවිද්දා හෙයින්) ධර්මධර්ම වූ ගම්නියමගම්නි මැනැවැ යි සම්භාවිත වූ මේ දුශ්ශීලයා අඤ්ඤා පුරුෂයා විසින් දත නො හැකි ය.

917. මේ කපටයා තුඩින් ද පියාපතීන් ද පයින් ද පහරවූ, මේ භික්ෂූන් නසවූ, මේ භික්ෂූන් එක් ව වාසයට නිසි නො වේ.

9. ධර්මධර්ම ජාතක යි.

918. බමුණ, යාකේත නගරයේ අංජන උයනට යන්නේ නම් කොපමේ මහලු මව්පිය දෙදෙනා හා දක්නට කැමැත්තෝ ය යි අපමේ මාරුණ පුත්‍ර නන්දියට කියව.

919. බමුණ (මුවන්ට) ගොදුරු පිණිස වසුළු රජු අයත් තෘණ හා පැත් මා විසින් අනුභව කරන ලදී. රජු සතු ඒ ආහාරය නිකම් බුද්ධන්ට මම වැයම් නො කරමි.

920. දුක්ඛී ගෙන ආ රජුට මා විදුව කියා මම සිරුරේ ඇළය පෙන්වා සිටිමි. එසඳු සුවපත් වූ මරණින් මිදුණු මම මැණියන් දක්නෙම් නම් යෙහෙකැ.

921. කොසොල් රජුගේ වාසගවනයට සමීප වූ උයන්හි ශෝභාසමන්ත වූ නන්දිය නමැති සිවුපාවෙක් වූයෙමි ද.

922. මුවන්ට වාසය පිණිස දුන් අංජන උයන්හි දී කොසොල් රජු දුක්ඛී නඟා ඊතලය පිහිටුවා මා විදිනට ආයේ ය.

923. ඊතල ගත් රජුට මගේ සිරුරේ ඇළය පෙන්වා මා මරව යි කියා සිටිමි. ඉක්බිති සුවපත් වූ මරණින් මිදී මැණියන් දක්නට ආමි.

10. නන්දියමිග ජාතක යි.

පළමුවන අවාරිය වග යි.

කස්සපදත්තය:-

ආචාරියා කුජ්ඣ ජාතක යැ සෙනකෙකු ජාතක යැ දරිට්‍රිම ජාතක යැ නෙරු ජාතක යැ ආසඛික (ආසා) ජාතක යැ මිගාලොප (නැදු) ජාතක යැ සිරිකාලකණ්ණි ජාතක කුසකුට (සුවික්ත) ජාතක යැ ධර්මධර්ම ජාතක යැ නාඤ්ඤිම ජාතක යැ ජාතක දසයෙකි.

924. සච්චං කිරෙව මාහංසු හක්කං¹ බාලොති පණ්ඩිතා,
පක්ඛං බාලො රහොකමමං ආච්ඡාදිං න බුජ්ඣති,
925. කුං කුමො සමම බාලොසි බරපුක්ඛ විජානති,
රජ්ජුයා හි පරික්ඛිනො වට්ඨොට්ඨො ඔතිනො මුට්ඨො.
926. අපරච්ඡිද්ධං සමම නෙ බාලො² යො මුක්ඛො න පලායසි,
සො ච බාලනරො සමම යං කං වහසි සෙනකං.
927. යනත්තු සමම අහං බාලො අපරාජ විජානති,
අපං කෙනා සෙනකො බාලො නං මෙ අංඛාති පුච්ඡිනො
928. උක්ඛමක්ඛං ලභිතොන හරියාය යො පදසසති³,
කෙන ජභික්ඛකක්ඛානං⁴ සා වෙවස්ස⁵ න හෙස්සති.
929. න වෙ පියං මෙනි ජනිඤ්ඤා තාදිසො
අක්ඛං නිරං කතො පියාති සෙවති,
අක්ඛාච සෙයොයා පරමාච සෙයො
ලංඛා පියා ඔවිතසෙතා පඤ්ඤාති.

1. බරපුක්ඛජාතකං.

930. අක්කකසං අච්ඡරුසං බරධොනං සුපාසියං,
සුමුමං තිවිණ්ණකඤ්චි කො සුච්චිං කෙතුමිවති.
931. සුමජ්ජකඤ්චි සුපාසකඤ්චි අනුපුබ්බං සුවත්තිතං⁷,
සතසාතිමං පටිත්ථද්ධං⁸ නො සුච්චිං කෙතුමිවති.
932. ඉතොදති පතායනති සුචියො බළියාති ච,
කොයං කමමාරගාමස්මිං සුච්චිං විකෙතතුමිවති.
933. ඉතො සත්ථාති ගවස්සති කමමනො විච්චා සුඤ්ඤං,
කොයං කමමාරගාමස්මිං සුච්චිං විකෙතතුමිවති.

1. කලකං - සා, ගජං. - මජ්ඣං.
2. අසමිති - මජ්ඣං.
3. බාලො - මජ්ඣං.
4. හරියා න හරියාති - මජ්ඣං.
5. වට්ඨකකක්ඛානං - මජ්ඣං.
6. භාවෙවස්ස ජභික්ඛාති - මජ්ඣං.
7. සුවත්තිතං - මජ්ඣං.
8. පටිත්ථද්ධං - මජ්ඣං.

924. එළුවා මුළු යයි පණ්ඩිතයෝ සැබවක් මැ කිවු ල. බලව, රහස් තන්හි කරවුතු දෙය නො රහස් තන්හි කරනුයේ අයෝග්‍ය බව නො දනී.

925. මිතුරු කොටළු පුත්‍රය, තෙපි වනාහි මට වඩා බාලවු. කවර හෙයින් යත්: වියගහ සමග ගෙල රැහැනින් බඳනා ලදු, වක්වු කොල් ඇත්තවු, (මුඛබන්ධන රජපුයෙන්) බඳනා ලද මුව ඇත්තහු මට වඩා අඤානය යි දනුව.

926. යහළුව, බන්ධනයෙන් මුදු යු තෙපි නො පලායවු ද එය තොපගේ තවත් මෝඩ කමෙකි. තෙපි යම්බඳු සේනක නම් රජතු උසුලවු ද හෙ ද අප දෙදෙනාට වඩා අතිශයින් බාල වෙයි.

927. සගය අපරාජය, යම්හෙයෙකින් මා අඤානය යි දනු ද, සේනක රජ කවර හේතුවෙකින් මුළු වී ද, මා විසින් විවාරන ලද්දහු එය මට කියව.

928. යමෙක් සියලු ශබ්ද දැනගන්නා මන්ත්‍ර සංඛ්‍යාත උතුම් ධනය ලැබගෙන බිරිඳට දෙන්නේ ද එයින් ඔහුගේ ජීවිතය හැරවියන්නේ යැ. ඒ බිරිඳ ද ඔහට නො වන්නී ය.

929. නරේන්ද්‍රය තොප වැන්නෙක් මේ වස්තුව මට ප්‍රිය යයි ජීවිතය හැරවියා ප්‍රිය වස්තුවක් සේවන නො කෙරේ මැ යැ. පරම ශ්‍රේෂ්ඨ වස්තුවට ද වඩා ජීවිතය මැ ශ්‍රේෂ්ඨ ය. වඩනලද ජීවිතය ඇත්තහු විසින් පසුව ප්‍රිය වස්තුව ලද හැක්ක.

1. චරපුත්ත ජාතක යි.

930. රළු නැති මටසිළුවු කරගලෙහි ගා ඉඳි කළ සුන්දර පාශ ඇති සිසුවු වූ තිපුණු තුඩ ද ඇති ඉදිකටුව මීල දී ගන්නට කවරෙක් කැමැති වේ ද.

931. (තුරුදුගල් සුන්නෙන්) මැනවින් මදනා ලද සුන්දර පාශ ඇති අනුක්‍රමයෙන් මොනොවට වට වූ කිනිහිරය විනිවිදනා තද ඉදිකටුව මීලයට ගන්නට කවරෙක් කැමැති වේ ද.

932. දන් ඉදිකටු ද බිළිකටු ද මේ කඹුරුගමින් ඒ ඒ දිග පැතිර යන්නාහ. කඹුරුගමේ ඉදිකටු විකුණන්නට කැමැති මේ කවරෙක් ද?

933. මෙයින් ආයුධ ද බැහැර යනි. තානාවිධ බොහෝ කම්පාත්තයෝ ද (මෙයින් ගෙනගිය උපකරණයෙන් මැ) පවතින්. මේ කඹුරුගමේ ඉදිකටු විකුණන්නට මේ කවරෙක් සුදුසු වේ ද.

934. සුචිං කම්මාරගාමකම් විසේනානබ්බා පජානානා
ආචරියාව ජාතනම්¹ කම්මං සුකතදුක්ඛකං.
935. ඉමඤ්ච තෙ පිතා හඤ්ඤ සුචිං ජඤ්ඤ මයා කතං,
තයා ච මං නිමන්තයා යඤ්ඤාඤ්ඤං සරෙ ධනනම්.

2. සුචිජාතකං.

936. නවජඤ්ඤාදනි දීයනි²
පුණ්ණසං දෙණි සුචාමිනී ධිතා,
ධම්මකෙ ජනෙ පාසපාණිකෙ
නො ච බො මෙ පටිභානි භුඤ්ඤං.
937. තසසි හමසි ලෙණමිච්ඡසි
අත්තාමොසසි³ කුභිං ගම්ඤ්ඤසි,
අපොසායුපොසනා භුඤ්ඤ තුණ්ඩිල
මංසකාය හි පොසියාමසෙ.
938. මග්ග රහදං අකඤ්ඤමං
සබ්බං සෙදම්මලං පවාහය,
ගණනාහි නවං විලෙපනං
යසස ගජෙධං න කදථි ජිජ්ජති.
939. කතමො රහදෙ අකඤ්ඤමො
කිංසු සෙදම්මලනම් චුච්චති,
කතමඤ්ච නවං විලෙපනං
කසස ගජෙධං න කදථි ජිජ්ජති.
940. ධළමො රහදෙ අකඤ්ඤමො
පාපං සෙදම්මලනම් චුච්චති,
සිලඤ්ච නවං විලෙපනං
තසස ගජෙධං න කදථි ජිජ්ජති.
941. නාඤ්ඤාති සරිරසාතිනො
න ච නාඤ්ඤාති සරිරධාරිනො,
පුණ්ණසං ච පුණ්ණමාසියා
රමමානාව ජහනති ජිවිතනම්.

3. තුණ්ඩිලජාතකං.

1. ආචරියාවසජාතනම්. - මජ්ඣං.
2. නවජනනකෙ දෙණි- සංඝානවච්ඡදන - මජ්ඣං.
3. අත්තාමොසසි - මජ්ඣං.
- *. සුචිනම් විහරණීච්ඡලාසො කතොති-අධ්මකර්ම.
4. කසසගජෙධං-මජ්ඣං.

934. දන්නා තැනැත්තා විසින් ඉදිකළුව කඹුරුගමිනි විකිණියයුතු ය. කුමක් හෙයින් ද යත්, මනා නො මනා කම්පාන්තය ශිල්පාවාර්ථිභූ මැ දනිත්.

935. සොදුර නිගේ පියා මා විසින් කරන ලද මේ ඉදිකළුව හැඳින්වේ වී නම් තී ද මට පවරන්නේ ය. ගෙහි යම් අන් ධනයකුත් ඇත් ද එය ද පවරන්නේ යි.

2. සුවි ජාතක යි.

936. අලුත් අයුරෙකින් පිළියෙල කළ දීමනාවක් දෙනු ලැබේ. අපගේ බත්ඔරුව පිරි තිබේ. අපගේ ස්වාමීන්ව ද සිටිනී ය. පාශ ගත් අතැති බොහෝ දෙනා වෙති. මට කන්නට රුචිය ඇති නො වේ.

937. තුණ්ඩිලය, තැනි ගත්තෙහි, ඒ මේ අත කැරකෙන්නෙහි ය, පිහිට කැමැත්තෙහි ය, අසරණ වූයේ කොහි යන්නෙහි ද, අල්පොක්සුක ව දනුහව කරන්න. මස සඳහා අපි පෝෂණය කරනු ලබමිහ.

938. මඩ නැති වීලට බසුව. ඩහදිය කුණු සියල්ල ඉවත් කරව. යමක් පිළිබඳ ගන්ධය කිසිකලෙකත් නො නැසේ ද එබඳු නව විලේපනයක් ගනුව.

939. මඩ නැති වීල කවරේ ද? කුමක් ඩහදිය මලය යි කියනු ලැබේ ද? නව විලේපනය යනු කුමක් ද? කුමක් පිළිබඳ ගන්ධය කිසිකලෙකත් නො නැසේ ද?

940. තුන් සුවරිතය ආදි ගුණදහම් මඩ නැති වීල ය. සියලු පාපයෝ ඩහදියමල ය. සීලය නව විලේපනය යි. සීලයේ ගන්ධය කිසිකලෙක නො නැසේ.

941. අන්‍යයන් නසන්නෝ (අන්‍යයන් නැසීමේ දී) සතුටු වෙති. සිරුරු දරන්නෝ (තමහට මරණ වාරය පැමිණි සඳු) සතුටු නො වෙති. පුන්සඳු උද වැ ඇති (අද වැනි) දවස්හි (ගුණයෙන් පිරුණු අප වැන්නෝ) ප්‍රීති සිතැති ව ම ජීවිතය අත් හරිති.

3. තුණ්ඩිල ජාතක යි.

942. සිඬගි මිගො ආයත වක්ඛුනෙනො
අට්ඨින්නවො වාරිසයො අලොමො,
තෙනාභිභුතො කපණං¹ රුද්දමි
හරෙ සබ්බා කිසසා නු මං ජහාසි.
943. සො පසස්සනෙතො මහතා ඵලෙන
භුජබ්බමො කසකට්ඨජ්ඣපනො,²
සබ්බා සබ්බරං පටිත්තායමානො
භුජබ්බමං කකකට්ඨො ගහෙසි.
944. න වායසං නො පන සපාරාජං³
සායන්තො කසකට්ඨො අදෙයා,
පුට්ඨාමි තං ආයතවත්ථුනෙත්ත
අට්ඨ කිසසා හෙතුමහං⁴ උභො ගහීතා.
945. අයං පුට්ඨො මම අත්ථකාමො
යො⁵ මං ගහෙත්වාන දකාය නෙත්ති,
තස්මිං මතෙ දුක්ඛමනපාකං මෙ
අහංඤ ඵසො ව උභො න භොම.
946. මමඤඤ දිස්වාන පට්ඨඵකායං
සබ්බො ජනො භිංසිතුමෙව මිචෙජ
සාදුඤඤ චුලලඤඤ චුදුඤඤ මංසං
කාකාපි මං දිස්වා විභෙදයෙයස්සං.
947. සථෙ තස්ස හෙතුමහං⁴ උභො ගහීතා
උට්ඨාතු පොසො විසමාවමාමි,
මමඤඤ කාකඤඤ පචුඤඤ වීරො
පුරෙ විසං ගාලුහමුපෙති මච්චිං.
948. සපං පමොයකාමි න තාව කාකං
පට්ඨඤ්ඤො හොතිති තාව කාකො,
පුට්ඨඤඤ දිස්වාන සුථිං අරොහං
කාකං පමොයකාමි යථෙව සපං.
949. කාකො තද දෙවදනො අභොසි
මාරො පන කණ්ණසපපො අභොසි,
ආනන්දහමෙස්ස කසකට්ඨො අභොසි
අහං තද ඩ්‍රාහමණො හොමි සත්ථාති.

4. සුචණ්ණකසකට්ඨක ජාතකං.

1. කපණං-මජ්ඣං.

2. කසකට්ඨකපඨි පනෙතා-මජ්ඣං. කසකට්ඨකමිසකපනො-සංයා.

3. කපණසප-මජ්ඣං.

4. හෙතු-මජ්ඣං.

5. යො-මජ්ඣං.

* සක-සබ්බරත්ථි පාඨය අතතනො සභායනති අනෙක-අට්ඨකට්ඨො.

942. එමඟ යහළුව, දිග ඇස් ඇති කවුට ම සිවිය කොට ඇති දියෙහි වෙසෙන ලොම් නැති අඩු නමැති අං ඇති සිංහිමිග නමැති කකුළුවෙකි. ඔහු විසින් මඩනා ලුගයෙන් අසරණ ව හබිමි. කුමක් හෙයින් මා හැර යෙහි ද?

943. මිතුරු වූ ඒ සර්පයා මිතුරු කපුටා රක්ෂෙන් විශාල පෙණයක් සහිත ව ප්‍රශ්වාස කරමින් කකුළුවා වෙත පැමිණියේ ය. කකුළුවා ඒ සර්පයා ද අල්ලා ගත්තේ ය.

944. කකුළුවා ආහාර වශයෙන් කපුටා හෝ සර්පයා හෝ නො ගත්තේ ය. දිගු තොතැත්තාණනි, තා විවාරම්. කවර හෙයින් අප දෙදෙනා අල්ලා ගත්තෙහි ද?

945. මේ පුරුෂයා මට හිත කැමැත්තේ ය. හේ මා දියට පමුණුව යි. ඔහු මළ කල්හි මට බොහෝ දුක් වන්නේ ය. මම ද මේ තෙමේ ද යන දෙදෙනා ම ජීවත් නො වෙමු.

946. හොඳින් වැඩුණු ගරිරය ඇති, රසවත් වූ මහත් වූ මොළොක් වූ මස් සහිත මා දැක හැමදෙනා හිංසා කරන්නට කැමැති වන්නෝ ය. මා දැක කවුඩෝ ද හිංසා කරන්නෝ ය.

947. ඉදින් ඔහු නිසා අප දෙදෙනා ගන්නා ලද්දහු නම් පුරුෂයා නැගිසිට්ටා විෂ උරා ගනිමි. මිනිසාට විෂ වේදනා වැඩි වන්නට පෙර මා ද කවුඩා ද වහා මුදව.

948. සර්පයා මුදුම්. කවුඩා නො මුදුම්. කවර හෙයින් ද යත්, කවුඩා තව ඇපකරුවකු වන්නේ ය. යමෙක් සර්පයා මිදු-යෙමි ද, පුරුෂයා නිරෝග වූ පසු කවුඩා ද එසේ මුදන්නෙමි.

949. කවුඩා එදවස දෙවදත් විය. මරහු වනාහි කෘෂ්ණ සර්පයා විය. යහළු කක්කටක ආනතු තෙරුන් වහන්සේ වූහ. ශාස්තෘ වූ මම බ්‍රාහ්මණ වීමි.

4. සුවණ්ණකක්කටක ජාතක යි.

950. සකුණො මඤ්ඤො නාම ගිරිසානුදර්වරො
පක්කං පිපථලිමාරුඤ්ඤා මයහං මඤ්ඤානි¹ කන්දති.
951. තසෙසවං² විලපනකසස දිජසඤ්ඤා සමාගතා
භුන්වාන පිපථලිං යනාති විලපිනෙව්ව සො දිජො.
952. ඵවමෙව ඉමෙකමෙවං සඤ්ඤානි ඛන්ධං ධනං,
නෙවසනතො න ඤාතීනං යථොධිං පටිපජ්ජති.
953. න සො අවජාදනං භක්තං න මාලං න විලෙපනං,
අනුභොති සකිං කිඤ්ඤි න සඤ්ඤානාති ඤාතකෙ.
954. තසෙසවං විලපනකසස මඤ්ඤා මඤ්ඤානි³ රක්ඛිතො,
රාජානො අථවා ථොරා දයාදයෙව අපපියා
ධනමාදය ගච්ඡනති විලපිනෙව්ව සො නරො.
955. ධිරො ව භොගෙ අධිගමෙ සඤ්ඤානාති ව ඤාතකෙ,
තෙන සො කික්කං පටෙසාති පෙව්ව සග්ගෙ ව මොදතිති.

5. මයාකජාතකං.

956. දුඛඛණ්ණරූපං තුවමරියවණං
පුරකඛන්ධා⁴ පඤ්ඤාලිකො නමසසති,
සෙය්‍යො නු තෙ සො උදවා⁴ සරිකෙඤ්ඤා
නාමං පරික්කන්තො වාපි මුඛි.
957. න නාමගොතනං ගණනන් රාජ
සම්මග්ගකානුජ්ජගතානදෙවා,
අභඤ්ඤි තෙ නාමධෙය්‍යං වද්ධි
සකෙකාහමසම් තිදසානම්මෙකු.
958. සො දිස්වා හික්ඛුං වරණුපපන්නං
පුරකඛන්ධා⁴ පඤ්ඤාලිකො නමසසති,
පුට්ඨාමි නං දෙවරාජෙකමන්තං
ඉතො වුතො කිං ලහතෙ සුඛං සො.
959. සො දිස්වා හික්ඛුං වරණුපපන්නං
පුරකඛන්ධා පඤ්ඤාලිකො නමසසති,
දිවෙධ්ව ධමෙම ලහතෙ පසංසං
සග්ගඤ්ඤි සො යාති සරිරහෙද.

1. මඤ්ඤා මඤ්ඤානි - අවධානවා.

2. තසෙසවං - මජ්ඣං.

3. පුරකඛන්ධා - මජ්ඣං, සායං.

4. උදවා - මජ්ඣං, සායං.

950. පර්වතයේ ද කඳුබෑවුම්හි ද පර්වත විවරයේ ද හැසිරෙන මය්හක නමැති පක්ෂියෙක් පැසුණුගෙඩි ඇති පුළිල ගසෙක සිට “මයහං මයහං” මගේ මගේ ය යි කියමින් හඬයි.

951. මෙසේ ඔහු හඬද්දී ම ගසට රැස් වූ පක්ෂි සමූහයෝ පුළිලගෙඩි කා යති. ඒ පක්ෂියා හඬන්නේ ම ය.

952. එ සෙයින් ම මෙලොව ඇතැමෙක් බොහෝ ධනය රැස් කොට බෙදුව මනා කොටස් බෙදා නො දෙති. තමා ද නිසි ප්‍රයෝජන නො ලබයි

953. හේ එක්වරෙක් හෝ ඇදුම්වලින් හා ආභාරයෙන් ප්‍රයෝජන නො ගනී. මලින් සැරසීම හෝ විලෙවුන් අලෙවු දීම හෝ නො කරයි. කිසිම නැයකුට සංග්‍රහ නො කරයි.

954. මගේ මගේ යයි රකිමින් හඬන්නා වූ ඔහුගේ වස්තුව රජවරු ද නැතහොත් හොරු ද අප්‍රියයෝ ද ගෙනයත්. ඒ මිනිසා හඬන්නේ ම ය.

955. නුවණැත්තා වස්තුව ලැබ නැයන්ට සංග්‍රහ කරයි. එයින් හේ කීර්තිය ඇත්තේ වේ. පරලොව ද ස්වර්ගයේ (ඉපිද) සතුටු වේ.

5. මය්හක ජාතක යි.

956. සොළුරු රු ඇති තෙපි විරූප වූවකු (පැවිද්දකු) පෙරවූ කොට ඇඳිලි බැඳ නමස්කාර කරවූ. මෙතෙම නොසට වඩා උතුම් ද නැතහොත් සමාන වේ ද. අනෙකාගේ ද තමාගේ ද නම කියව.

957. රජතුමනි, මනා පිළිවෙත් ඇති සෘජුමගට පිළිපත් උතුම් වූ විශුඬ්ඳෙවියන්ගේ නම් ගොත් උත්පත්තියෙන් දෙව් වූවෝ නො ගනිත්. මම ඔබට මගේ නම කියමි. තවතිසා දෙව්ලෝ වාසීන්ට අධිපති වූ මම ශක්‍රයා වෙමි.

958. දෙවරජුනි, මෙය ඔබ විවාරමි. යමෙක් සිලසම්පන්න වූ භික්ෂූන් වහන්සේ දැක (උන්වහන්සේ) ඉදිරියේ ඇඳිලි බැඳ නමස්කාර කෙරේ ද හේ මින් සැවැ කිනම් සුවයක් ලබන්නේ ද.

959. යමෙක් සිල්සපත් භික්ෂූන් වහන්සේ දැක (උන් වහන්සේ) ඉදිරියේ ඇඳිලි බැඳ නමදී ද හේ මේ දිවියේ දී ම පැසසුම් ලබයි. මරණින් මතු දෙව්ලොවට පැමිණේ.

258 ජාතකපාළි-ජකකන්ධපාඨො

960. ලක්ඛි චත මෙ උද්චාදි අස්ස
යං වාසවං භූතපතග්ගසාම,
භික්ඛුඤ්ඤා දිස්වාන තවජ්ජ සක්ක
කාහාමි පුඤ්ඤානි අනපරකානි.

961. අද්ධා හවෙ සෙවිතබ්බා සපඤ්ඤා,
බහුසුත්තා යෙ බහුදානවීතතිනො,
භික්ඛුඤ්ඤා දිස්වාන මමඤ්ඤා රාජ
කරොහි පුඤ්ඤානි අනපරකානි.

962. අසෙකාධනො නිව්වසසනනවීතො
සබ්බාතිට්ඨාචයොගො හවිස්වා,
නිහම්මිමානං අභිව්ඤ්ඤාසං
සුඤ්ඤානං දෙවිඤ්ඤා සුභාසිතානි'ති.

6. ධජවීරෙහස්ථාතකං.

963. යමෙතං වාරිජං පුප්ඵං අදින්නං උපසිඤ්ඤා,
එකඛයමෙතං රොයානං ගතධරෙතොයි¹ මාරිස.

964. න හරාමී න හඤ්ජාමි ආරා සිඤ්ඤාමි වාරිජං,
අරං තෙන ණු වණ්ණණෙන ගතධරෙතොයි වුවවති.

965. යොයං භිකානි ඛණ්ණි පුණ්ණවීතානි හඤ්ජති,
එවං ආකිණ්ණකම්මනොතා කකම්මා එයො න වුවවති.

966. ආකිණ්ණපුලංගං පුරිසො ධානිවෙළුව මකභිකො,
තසමී මෙ වචනං තස්මි තඤ්ඤා අරහාමි වක්ඛවෙ.

967. අනඛගණ්ණස්ස පොසස්ස නිව්වං සුච්ඡවෙසිනො,
වාළගගමකං පාසස්ස අබ්බාමකංව බායති.

968. අද්ධා මං යකඛ ජානාසි අරො මං අනුකම්පසි,
සුතපි යකඛ වජ්ජාසි යද පසාසි ඵදිසං.

969. තෙව තං උපච්චාම නපි තෙ හතකම්මසෙ,
කමෙව භික්ඛු ජානෙය්‍ය යෙන ගවෙජය්‍ය සුඤ්ඤානි'නති.

7. භිසපුප්ඵස්ථාතකං.

1. ගතධරෙතොයි - මරණං. භා.

960. අද දෙවියන්ගේ ස්වාමියා වූ ගත්‍රයා දුටුවෙමු ද එහෙයින් කම්විසාක ඥානය පහළ විය. ගත්‍රය භික්ෂුන් වහන්සේ ද ඔබ ද දැක බොහෝ පින් කරන්නෙමි.

961. බහුශ්‍රැත වූ බොහෝ දේ සිත්ත නැඟවත් යම් කෙනෙක් වෙත් ද ඔහු ඒකාන්තයෙන් ඇසුරු කළ යුත්තාහ.

962. දෙවරපතුමනි, ඔබේ සුබැසි වදන් අසා කෝප නැතියෙක් ව හැමවිට පහන් සිතැති ව සියලු ආගන්තුකයන්ගේ ඉල්ලීමට සුදුස්සෙක් වූ මාතෘ නසා වදින්නෙමි.

6. ධජවිභෙද ජාතක යි.

963. යම් හෙයෙකින් දියේ හටගත් කයින් වචනයෙන් නො දුන් මේ පියුම සුඛුනෙහි ද මෙය අදත්තාදානයේ එක් කොටසෙකි. එසේ හෙයින් නිදුකාණනි, සුවදසොරෙක් වූයෙහි ය.

964. පියුම නො ගෙන යමි. නො කඩමි. දුරින් සිට සිඹිමි. ඉක්බිති කවර කරුණෙකින් සුවදසොරා යි කියනු ලැබේ ද?

965. යමෙක් නෙළුම්පල යාරයි ද හෙළනෙළුම් කඩයි ද මෙබඳු දරුණු කම් කරන්නහු සොරා යයි නො කියනු ලැබේ ද?

966. නිරන්තරයෙන් දරුණුකම් කරන පුරුෂයා කිරිමවගේ අපවිත්‍ර වස්ත්‍රය මෙන් පාපක්‍රියා නිසා හැමවිට අපිරිසුදු ය. එහෙයින් ඔහු ගැන මාගේ කරාවක් නැත. තොප කියන්නට තිස්සෙමි (ශ්‍රමණයන් ඔවා අසන්නට කැමැති හෙයින්.)

967. නිදෙස් වූ නිරන්තරයෙන් (නිදෝ) පවිත්‍ර වූ ගුණදහම් සොයන පුරුෂයාගේ පාපය කෙසෙක් තරම් වුව ද මහවැහි වලාකුළක් මෙන් වැටහේ.

968. එමබා දේවතාව තෙපි ඒකාන්තයෙන් මා දනගත්තහු ය. නැවත මට අනුකම්පා කරව. දෙවිය, යම් කලෙක මෙවැනි දෙයක් දුටුවෙහි නම් එකල්හි දු නැවත ඔවා ලෙසින් කියව.

969. භික්ෂුව (නවුසාණෙති) තොප ඇසුරු කොට ජීවත් නො වමහ. ඔබගේ බැලයක් නිසා ජීවත් නො වමහ. යමක් නිසා සුගතියට යන්නේ ද තෙපි ම එය දන ගනුව යි.

7. භිසසුස්ඵ ජාතක යි.

280 ඡායාකපාළි-ඡායාකපාළිපාඨානො

970. සුසුඛං වත ජීවතති යෙ ජනා විසාසාදිතො,
දිට්ඨං ධම්මෙ පාසංසා සම්පරායෙ ව සුගතති.
971. සුසංසා භාසමානස්ස න නිසාමෙට් පණ්ඩිතා,
ඉදං සුභංචරං යොදුරියා අමෙත වායං පසංසති.
972. නාහං තුමෙත පසංසාමි තුමපාද සුභංචරං මෙ,
උච්ඡිද්ධංභොජිතො තුමෙත න තුමෙත විසාසාදිතො.
973. සංතවස්සා පට්ඨජිතා මෙජ්ඣාරොහොසි සිට්ඨොතිතො,
විසාසෙතෙව යාපෙතො මයෙකෙච්ඡොතො භාරස්සා,
කෙතු භොතො පසංසියා.
974. තුමෙත සිහානං ව්‍යග්ගානං වාළානංචාචිට්ඨං,
උච්ඡිද්ධංභොජිතො යාපෙතො මහෙසදිව්‍යා විසාසාදිතො.
975. යෙ බ්‍රාහ්මණස්ස සමණස්ස අශ්වස්ස ව වණ්ඨිතො,
දකින සෙසං භුක්ඛන්ති තෙ ජනා විසාසාදිතො'ති.

8. විසාසජාතකං.

976. පණ්ඩිතං භුක්ඛංසෙ භතං සප්පිතෙලෙඤ්ච මාතුල,
අට්ඨකෙන භු වණ්ඨිතොති කියොති මමයි වායස.
977. අභික්ඛමජ්ඣෙකං වසතො තෙසු ආචිතමෙසතො,
නිව්‍යං උච්ඡිද්ධංභොජිතො තුමෙත කාසස්ස දුළ්භියං.
978. නිව්‍යං උච්ඡිද්ධංභොජිතො කාසා ධම්මා පාපෙන කම්මිතා,
ලෙඤ්චා පිණ්ඩා න පිණ්ඩාති කියො තෙනස්මි වට්ඨක.
979. ලුඛාති කිණ්ඩියාති අපපොතොති භුක්ඛංසි,
අට්ඨකෙන භු වණ්ඨිතො පුලොති මමයි වට්ඨක.
980. අප්පිතො අප්පිතොස අප්පිතොමතෙන ව,
ලෙඤ්චා ලෙඤ්චා යාපෙතො පුලො තෙනස්මි වායස.
981. අප්පිතස්ස හි පොසස්ස අප්පිතස්ස ව,
සුසංසාමානස්ස වුත්ති සුසංසාදිතො'ති.

9. වට්ඨකජාතකං.

970. යම් කෙනෙක් ඉඳුල් කා ජීවත් වෙත් ද ඔවුහු ඒකාන්තයෙන් ඉතා සුවයේ ජීවත් වෙති. මේ ජීවිතයේ ම ප්‍රශංසා ලැබිය යුත්තෝ ය. පරලොව සුගතිය ලබන්නෝ ය.

971. පඩිවරුනි, ගිරවාගේ වචනය නො අසවු. සංභෝදරයෙනි, මෙය අසවු, මෙතෙම අපට පසසයි.

972. කුණප හඤ්ඤයෙනි, මා කියන්නක් අසවු. මම තොපට ප්‍රශංසා නො කරමි. තෙපි ඉඳුල් කරන්නහු ය. කා ඉතුරු කළ දෙය කරන්නෝ නො වෙති.

973. මේධාරණයෙහි වෙසෙන සිඵව සහිත පැවිද්දන් වූ අපට සත් වසක් ගෙවිණ. ඉඳුල් කා යැපෙන අපි හවත්තු වීසින් ගර්භා කළ යුත්තෝ වමෝ නම් හවත්තු වීසින් ප්‍රශංසා කළ යුත්තෝ කවුරු ද?

974. තෙපි හැම සිංහ ව්‍යාසු ආදී ව්‍යාල මාගයන් කා ඉතුරු කළ දෙය අනුභව කොට ඉන් යැපෙන්නාහු විසාසාද යම්හ සි හඬවු.

975. යම් කෙනෙක් බමුණකුට හෝ ශ්‍රමණයකුට හෝ වෙනත් යාවකයකුට හෝ ආහාර දී ඉතුරු ආහාර බුද්ධි ද විසාසාදයෝ වෙති.

8. විසාස ජාතක යි.

976. (කවුඩු) මයිලණුවනි, රසැති ආහාර අනුභව කෙරෙහි. ගිතෙල් සහ තලතෙල් අනුභව කෙරෙහි. යළි කවර හෙයෙකින් කෘත වූයෙහි ද?

977. සතුරන් මැද වෙසෙන ඔවුනතරෙහි ආහාර සොයා දිව් රකින නිතර උද්වේගයට පැමිණි සිතැති කවුඩාට කවර පුෂ්ටිමත් සිරුරක් ද?

978. ධඩ්කා නම් වූ කවුඩෝ නිතර බියෙන් සැලෙති. මිනිසුන් සතු දෑ පැහැර ගැනීමේ පාපකම්යෙන් ලැබූ ආහාරය (අප) නො පිණවයි. වටුව, එහෙයින් මම කෘතයෙමි.

979. වටුව, රළු වූ ඔපාව මද තෘණ බීජ බුද්ධිනොහි ය. රහෙත් තෝ, පිරුණු මස්ලේ සහිත වූයේ කවර හෙතුවකින් ද?

980. කවුඩා, ආහාරයේ ආශාව අඩු බව ද සිතුවිලි ස්වල්ප වීම ද දුර් ගමන් නොයාම ද ලද දෙයින් තුඩු වීම ද නිසා මම නර වීමි.

981. ආශා මද වූ සිතුවිලි අඩු වූ සැප සහිත වූ පමණ දුන ආහාරය අනුභව කරන්නා වූ පුද්ගලයාට ජීවිතය සුවයේ පවත්වා ගත හැකි ය.

9. වට්ටක ජාතක යි.

1. ධඩ්කා - වතු වූ ග්‍රීවා ඇති හෙයින් ධඩ්කයයි කියනලද - රාජමුරායි සන්නය.

282 ජාතකපාළි-ජක්කන්පාතො

982. වීරසංඝං චත පසංඝාම සහායං මණ්ඩාරීනං,
සුක්කතාය මසසුකුකුකියා සොහතෙ චත මෙ සමා.
983. පරුළුකකච්ඡනචලොමො අහං කමෙමසු ව්‍යාවටො,
වීරසංඝං නතාපිතං ලඛ්‍යා ලොමනතං අපහාරධිං.
984. යං තු ලොමං අනාරෙසි දුලලහං ලඛ්‍යකප්පකං,
අථ කිඤ්චරහි තෙ සමම කමෙය් කිණ්කිණියති.
985. මනුස්සසුමුමාලානං මණි¹ කමෙය්සු ලමෙති,
තෙසාහමනුසිකධාමී මා තං මඤ්ඤී දවා කතං.
986. සචෙපි මං පිහයපි මසසුකුකුකං සුකාරීනං,
කාරධිසංඝාමී තෙ සමම මණිඤ්චාපි දදාමි තෙ.
987. ත්වඤ්ඤව මණිනා ජනෙනා සුක්කතාය ච මසසුයා,
ආමනත බො කං ගච්ඡාමී පියං මෙ තථ දසන්නතභී.

10. කාකජාතකං.

සෙනිකවග්ගො දුතියො.

කසසුද්දනං:

අථ පසංඝ සසුචි ච තුණ්ඩිලකො
මීගමය්සක පඤ්චම සකතවරො,
අථ පඤ්ඤවිචාරීථ චෙජ්ඣ පුත
අථ වච්චක කපොතවරෙන දස.

ජක්කන්තිපාතං නිට්ඨිතං.

කප්‍රවග්ගද්දනං හවතී:

අථ වග්ගං පකිත්තිසං ජනිපාතවරුහතමෙ,
අචාරියො සෙනකො ඥෙව චුත්තා සුබ්‍යඤ්ජනාති.

1. මණි. - මණ.

982. මැණිකක් දරන යහළුවකු එකාන්තයෙන් කලෙකින් දකිමු. මනා ලෙස රවුල කපා ඇති මාගේ යහළුවා දැකුම්කලය.

983. රාජකාරියෙහි නියැලී සිටි හෙයින් වැඩි ගිය කිසිලි රෝම හා නිය ඇත්තේ වීම. බොහෝ කලෙකින් කරනැවැතියකු හමුවී ලෝම ඉවත් කරවීම.

984. යම් හෙයකින් බොහෝ කලෙකින් කරනැවැතියකු ලදින් ලෝම ඉවත් කරවුයෙහි ද (එය එසේ වේවා.) යහළුව, එහෙත් තොපගේ බොටුවෙහි කුමක් කිණි කිණි යන නාදය කරන්නේ ද?

985. සියුමැල් මනුෂ්‍යයන්ගේ බොටුවෙහි මැණිකක් එල්බෙයි. මම ඔවුන් අනුව හික්මෙමි. හෙවත් ඔවුන් ලෙස මම ද පිළි පදිමි. නුඹ එය විනෝදය තකා කරන ලද්දකු යි නො සිතව.

986. සබඳ මැනවින් කරන ලද රවුල කැපීම (තෙහිත්) කැමැත්තහු නම්, තොපට ද එය කරවන්නෙමි. තොපට මේ මැණික ද දෙමි.

987. තෝ ම මේ මැණිකට සුදුස්සෙහි. මනා ලෙස කරනලද රවුල කැපීමට ද තෝ ම සුදුස්සෙහි. මිතුර, තා නො දැකීම මට ප්‍රිය වෙයි. එහෙයින් තා අමතා යමි.

10. කාක ජාතක යි.

දෙවැනි සේනක වර්ග යි.

එහි උද්දතය:-

බරපුක (පක්‍ෂ) ජාතක යැ සුව ජාතක යැ කුණ්ඩල ජාතක යැ සුවණ්ණ කයනටක (මිග) ජාතක යැ මයනක ජාතක යැ ධජවිභේදක ජාතක යැ හිසපුපර (වාරිථ) ජාතක යැ වීතාස (මොකක) ජාතක යැ වටයක ජාතක යැ කාක ජාතක යැ යි දසයෙකි.

ජක්ක නිපාතය නිමි.

වග්ගද්දතය:-

ජාතක නිපාත වරයෙහි අවාරිය යැ සේනක යැ යි සුසංකප්ප වර්ග දෙකක් මැ කියන ලදී.

988. දියවඩකුකතු උදයෙන කණ්ණිකා
විදුරියො අවධ පරික්ඛිපනති නං,
සසිංසපා සාරමයා අපේඛුකා
කුභිං සීතා උපරිතො න ධංසති.
989. යා තිංසති සාරමයා අනුජජ්ජකා
පරික්ඛිටියා ගොපාණසියො සමඛිතා,
තා සඛගභීතා¹ බලසා ව පිළිතා
සමඛිතා උපරිතො න ධංසති.
990. එවං මිනෙතභි දළොභි පණ්ඩිතො
අභෙජ්ජරූපෙති සුච්ඡි මතතිති,
සුඛගභීතො සිරියා න ධංසති
ගොපාණසි භාරවතාව කණ්ණිකා.
991. බරතතවං මෙලලං යථාපි සත්ථවා
අනාමසනොකාපි කරොති තිත්තකං,
සමාහරං සාදා කරොති පඤ්චා
අසාදා² කසිරා තනුවම්ම මුද්ධරං³.
992. එවම්පි ගාමනිගමෙසු පණ්ඩිතො
අසාහසං රාජධනානි සංහරං,
ධම්මානුවතති පටිපජ්ජමානො
සථාති කසිරා අවිභෙදයං පරං.
993. ඔදතමුලං සුච්චාරිසමභවං
ජාතං යථා පොකබරණිසු අමුච්ඡං,
පද්මං යථා අභනිනිකාසිථාලිමං
න කද්දුමො න රජො න වාරි ලිමපති.
994. එවම්පි වොහාරසුචිං අසාහසං
විසුද්ධකම්මනාමපෙතපාපකං,
න ලිමපති කම්මකිලෙසතාදියො
ජාතං යථා පොකබරණිසු අමුච්ඡ⁴ තති.

1. කුකකුජාතකං.

1. සාසිංසපා සාරමයා - මජ්ඣං.
2. පක්ඛිටියා - මජ්ඣං.
3. කාණි සුසංගභීතා - මජ්ඣං.
4. අසාදා - මජ්ඣං. අසාදු - සත්තං.
5. තනුවඩ්දමුද්ධරං තනුවඩ්දමුද්ධරං - මජ්ඣං, සත්තං.
6. මෙලලනති වා පාඨෙ අයමෙ විජ්ජනං - අවධකපා.

988. කැණිමඩල උසින් රියන් එකහමාරකි. අට වියනෙක් එය පිරිකෙව් කෙරෙයි. (වටප්‍රමාණය වියත් අටකි.) එලය නැති ඇවටෙරිය අරවුවෙන් සෑදූ කැණිමඩල කොභි පිහිටියා (බිමට) නො වැටේ ද?

. 989. සෘජු නැති සාරදරායෙන් තැනූ තිසක් පමණ ගොනැස්සු හාත්පසින් සම ව පිරිවරා සිටියාහු ද ඔවුහු (එකිනෙක) මනා කොට එකට බලයෙන් පෙළන ලද්දහු මනාකොට එකට බැඳී සමබරව උඩින් සිටියාහු වෙත් ද, එහෙයින් නො වැටෙත්.

990. මෙසේ නුවණැති රජ දැඩි මිතුරු වූ නො බිඳෙන සුලු වූ පිරිසුදු ගති පැවැතුම් ඇති මැතිවරුන් හා දැඩියේ සමෘද්ධි වූයේ, මනායේ සමබරත්ව වූ ගොණැස් බර දරන කැණිමඩල මෙන් රාජසම්පතින් නො පිරිහේ.

991. යම්යේ අවි ඇත්තේ සන ලෙල්ල ඇති නාරන්ගෙඩියේ ලෙල්ල සැස ඉවත් නො කරන්නේ, නාරන්ගෙඩියේ රස තිත්ත කෙරේ ද, ලෙල්ල සැස ඉවත් කරන්නේ රස මිහිරි කෙරේ ද, තුනී ලෙල්ල සැස ඉවත් කරන්නේ (එහි රසය) අමිහිරි කෙරේ ද,

992. මෙසේ නුවණැති රජ තෙමේ සැහැසි නො වී ගම්නියම්ගම්ති අයබදු අය කරන්නේ අනුන් නො පෙළා දහම් අනුව පැවැත්මෙන් පිළිපදනේ හේ අභිවාසීය කරන්නේ ය.

993. පොකුණුවල සුදුමුල් ඇති පිරිසුදු පලයේ හටගත් නිරු රැසින් පිපුණු පිපුමහි යම්යේ මඩ හෝ රජස් (දූවිලි) හෝ පලය හෝ නො තැවරේ ද,

994. අගති රහිත ව නඩු විනිශ්චය කරන සාහසික ක්‍රියා නැති, සාපක්‍රියා නැති හෙයින් පවිත්‍ර වූ රජ තෙමේ පොකුණුවල හටගත් පිපුම (පොකුණුදිය හා නො තැවරෙන්නා) මෙන් කම් ක්ලෙශ හා නො වැකෙයි.

1. කුක්කු ජාතක යි.

995. යථා වාපො නින්නමති ජියා වාපි නිකුජති,
භණ්ඩොනෙ නුන මනොජො මිගරාජා සධා මම.
996. භන්දුනි වනං තාණං¹ පක්කමාමි යථාසුඛං,
නෙතාදිසා සධා භොතති ලබ්බා මෙ ජීවිතො සධා.
997. න පාපජනසංසෙවි අවචනතං සුඛමෙධති,
මනොජං පසං සෙමානං ගිරියසංඝානුසාසති.
998. න පාපසම්පවච්චෙය්‍යා මාතා පුතෙතන නන්දති,
මනොජං² පසං සෙමානං අවජනකං සමති ලොභිතෙ.
999. එවමාපජජති³ පොසො පාපියඤ්ච නිගවජති,
යො වෙ භිතානං වචනං න කරොති අසාදසසිතං.
1000. එවඤ්ච සො භොති තතො ව පාපියො
යො උත්තමො අධමනුජපසෙවි
පසසුත්තමං අධමජනුජපසෙවිතං⁴
මිගාධිපං යරවරවෙධනිබ්බුතං,
1001. නිභියති පුරිසො නිභීතසෙවි
න ව භායෙථ කදථි තුලාසෙවි,
සෙට්ඨමුජ්ජමං⁵ උදෙති ටිසං
තස්මා අනතො උත්තරි හජෙථාති.

2. මනොජජාතකං.

1002. රාජා තෙ භත්තං පාහෙයි සුවිමංසුජපසෙවනං,
මධාදෙවසම්⁶ අධිවිසෝ⁷ එති නික්ඛම භුඤ්ජසු.
1003. එති මාණව ඔරෙන⁸ භික්ඛමාදය සුපිතං,
තිඤ්ච මාණව භික්ඛා⁹ ව උභො භක්ඛා භවිස්සථ.
1004. අපභෙතන තුවං යක්ඛ ථුලලමසං ජතිසසයි,
භික්ඛං තෙ නාහරිස්සනති ජනා මරණසඤ්ඤිතො.

1. භන්දුනි වනනතානි - රාමු.
2. මනොජ - මජ්ඣ.
3. එවමාපජජනෙ - මජ්ඣ., ස.ස.
4. අධමමනුජපසෙවිතං - මජ්ඣ.
5. සෙට්ඨමුජ්ජමඤ්ච - මජ්ඣ.
6. මධාදෙවසම් - මජ්ඣ., මධාදෙවසම් - ස.ස.
7. අධිවිසො - මජ්ඣ.
8. ඔරෙය - ස.ස.
9. සුපිතං - මජ්ඣ.
10. භික්ඛං ව - මජ්ඣ.

995. යම් පරිදි දුන්න නැමේ ද දුනුදිය පොළන (ලද්දි) හඬ නඟා ද මේ කරුණෙන් මාගේ මනෝර්ත නමැති යහළු සිංහයා මරනු ලැබිය යි සිතමි.

996. එබැවින් දන් සුවසේ කෙරෙම වූ වනයට යමි. මෙවැනි මළානු යාළුවෝ නො වෙති. ජීවත්වන මා විසින් යාළුවෝ ලැබිය හැක්කාහ.

997. පව්වු ජනයා ඇසුරු කරනුයේ බොහෝකල් සුව නො ලැබෙයි. ඊපහර ලැබ හෝනා මනෝර්තයා බල. ගිරිය නම් හිවලා ගේ අනුශාසනය මෙබඳු ය.

998. පව්ව නැමුණු පුත්‍රයා නියා මව සතුටු නො වේ. ඒ එසේ මැ ය. තමාගේ ම ලෙසෙහි ගැලී හෝනා මනෝර්තයා බල.

999. යමෙක් අනාගත අභිවෘද්ධිය දක්නා හිතෙහිනිගේ ඔවා අනුව ක්‍රියා නො කෙරේ ද, එබඳු පුරුෂ තෙම මේ වැනි දුකට පැමිණේ. ලාමක බවට ද පැමිණෙයි.

1000. උතුම් වූ යමෙක් ගුණනුවණින් භීතයකු ඇසුරු කෙරේ ද හේ භීතයාට වඩා පහත් කෙනකු වන්නේ ය. ඒ එසේ මැ ය. භීතයකු ඇසුරු කළ හී පහරින් මළා වූ උත්තම සිංහයා බල.

1001. භීත ජනයන් ඇසුරු කරන පුරුෂ තෙම පිරිහෙයි. සමාන-යකු (ගුණයෙන්) ඇසුරු කරනුයේ කිසිකලෙක නො පිරිහෙයි. සිලාදිගුණයන්ගෙන් පිරුණු කෙනකුන් ඇසුරු කරනුයේ වහා දියුණුවට පැමිණෙයි. එහෙයින් තමාට වඩා ගුණැතියන් ඇසුරු කරන්නේ යි.

2. මනෝර්ත ජාතක යි.

1002. මධ්‍යේඛ නමැති නුගයෙහි වෙසෙන දෙවිය, රජකුමා පව්නු මස්රසයෙන් යුතු බත එව් ය. මැතට අවුත් වළඳනු මැතැව්.

1003. මාණවකය, මස්රස සහිත ආහාරය ගෙන ඔබ්බින් මෙහි එව මාණවකය, නො ද (නා ගෙනා) බත ද මට ගොදුර වන්නවු ය.

1004. යක්ෂය, මරණය ඇති ජනයෝ තට ආහාරය නො ගෙනෙති. එහෙයින් තෝ මද දෑයෙකින් මහත් ප්‍රයොජනයක් අත් හරනෙහි ය හෙවත් නො ලබන්නෙහි ය.

1005. ලද්ධායං යක්ඛි තච නිව්වභික්ඛං
සුචිං පඤ්ඤං රසසා උපෙතං,
භික්ඛානු තෙ ආභරියො නරො ඉධ
සුදුලලභො භොතිති ඛාදිතෙ මයි.
1006. මමෙසං සුතනො අපො යථා භාසයි මාණව,
මයා තං සමනුකුලොකො සොත්ථි පසාසි මාතරං.
1007. ඛණං ජනානු පාතිනු ගවේජවාදයං මාණව,
සොත්ථි පසාසතු තෙ මාතා තුනු පසාසාති මාතරං.
1008. එවං යක්ඛ සුචි භොති සහ සමෙඛති සුනති,
ධනානු මෙ අධිගතං රකෙසු ව ච්චනං කතනති.

3. සුතනුජාතකං.

1009. තෙ කර්තනු කර්ණානති වුද්ධා ගිරිදරිසයා,
අහං ඛෙද්ධාසම් පාසෙන නිලියසස වසං ගතො.
1010. කිං ගිජ්ඣ පරිදෙවයි කානු තෙ පරිදෙවනා,
න මෙ සුතො වා දිට්ඨො වා භාසනො මානුසිං දිජො.
1011. හරාමි මාතාපිතරො වුද්ධා ගිරිදරිසයෙ,
තෙ කර්තනු කර්ණානති අහං වසං ගතො තච.
1012. යතනු ගිජ්ඣා යොජනසතං කුණ්ඩානි අවෙකඛති,
කණ්ඩා ජාලානු පාසනු ආසජ්ජාපි න බුජ්ඣති.
1013. යද පරාභවො භොති පොසො ජීවිතසඛයෙ,
අරං ජාලානු පාසනු ආසජ්ජාපි න බුජ්ඣති.
1014. හරසු මාතාපිතරො වුද්ධා ගිරිදරිසයෙ,
මයා තං සමනුකුලොකො සොත්ථි පසාසාති සුතතෙ.
1015. එවං ලුද්ධ නාදසු සහසමෙඛති සුනති,
හරිසං මාතාපිතරො වුද්ධා ගිරිදරිසයෙති.

4. ගිජ්ඣජාතකං.

1. ලද්ධාවයක්ඛං - යි.
2. භෙතිති - මිජ්ජා, සා.
3. මමෙව - මිජ්ජා, සා.
4. පාතිනු - සා.
5. ගවේජවාදය - මිජ්ජා,

6. ඛෙද්ධාසම් - මිජ්ජා,
7. පරිදෙවයි - මිජ්ජා, සා.
8. දිට්ඨො වා සුතං - මිජ්ජා.
9. වදෙති,

1005. යකෂය, තව රසයෙන් යුත් පවිත්‍ර මිහිරි ආහාරය ලැබෙන්නේ ය. මා කෑ කල්හි ආහාරය ගෙනෙන්නකු දැකීම ඉතා දුලබ වෙයි.

1006. මාණවකය සුතනුවෙනි, තෝ යමක් කියෙහි ද එය මට වැඩ පිණිස වේ. තෝ මා විසින් අනුදන්නා ලද්දෙහි සුවසේ ගොස් මට දකින්නෙහි ය.

1007. මාණවකය, තොපගේ කඩුව ද ඡත්‍රය ද රත්තලිය ද ගෙන මැ යව. තොපගේ මට සුවසේ දැකිවා. තො ද මට බලව.

1008. යකෂය, මා විසින් ධනය ලබන ලදී. රජ කී ලෙස කරන ලදී. සියලු නැයන් සමග තෙපි සුවසත් වෙවයි.

3. සුතනු ජාතක යි.

1009. පාශයෙන් බැඳුණු මම නිලිය නම් වැද්දගේ වසයට ගියෙමි වෙමි. පර්වත කුහරයෙහි වෙසෙන මහලු වූ ඒ මගේ මවුපියෝ කුමක් කරන්නාහු දෝ හෝ.

1010. ගිජුළිහිණිය, කුමක් හෙයින් වැලැපෙහි ද? නාගේ හැඩීම කවර? මිනිස් බසින් කරා කරන පක්ෂියෙක් මා විසින් අසන ලද්දේ හෝ දක්නා ලද්දේ හෝ නැති.

1011. මහලු වූ ගිරිකුහරයෙහි වෙසෙන මවුපිය දෙදෙන පෝෂණය කෙරෙමි. මම තොපගේ වසයට ගියෙමි. ඒ මවුපියෝ කුමක් කෙරෙද්ද (හෙවත් ජීවත් වන්නේ කෙසේ ද?)

1012. ගිජුළිහිණියා යොදුන් සියයෙකින් ඔබ්බෙහි තුබූ කුණ-පයන් ඉවෙන් දූතගන්නට සමත් යයි කියනු ලැබේ. දූල හා පාශය සම්පයට පැමිණ ද කුමක් හෙයින් (බැඳෙන බව) නො දන්නේ ද?

1013. යම් කලෙකැ විනාශය වේ ද එකලැ පුරුෂ ජීවිත විනාශය ඇති කල්හි දූලට ද පාශයට ද ළංවුවත් බැඳෙන බව නො දනී.

1014. පර්වතගුහාවෙහි වෙසෙන මහලු මවුපියන් පෝෂණය කරව. මා විසින් අනුදන්නා ලද තෝ සුවසේ ගොස් නැයන් බලව.

1015. වැද්දගෙනි, පර්වතගුහාවෙහි වෙසෙන මහලු මවුපියන් (යම්සේ) පෝෂණය කෙරෙමි ද, එසේ සියලු නැයන් සමග තෙපි බොහෝ කල් සතුටු වව!

4. ගිජුකු ජාතක යි.

1016. අනුකීරවාරී හදුනෙත සභායමනුධාටි මං,
මහා මෙ ගතීනෝ¹ මචේරා සො මං හරති වේගසා.
1017. ගමනීරවාරී හදුනෙත දළහං ගණනාති ථාමසා,
අහං තං උදධිරිසසාමී සුපණේණ උරගමෙව.
1018. විවාදෙ නො සමුසනෙතා දන්තපුප්ඵ සුණොති මෙ,
සමෙති මෙධගං² සමම විවාදෙ වූපසමමතං³.
1019. ධම්මචේදාහං පුරෙ ආසිං බහු අචං⁴ මෙ තීරිතං,
සමෙමී මෙධගං සමමා⁵ විවාදෙ උපසමමතු.
1020. අනුකීරවාරී නඩගුට්ඨං සීසං ගමනීරවාරීනො,
අරායං⁶ මජ්ඣමො ඛණ්ඩො ධම්මචේදසස් හවිසසති.
1021. විරමපී හනෙතා අහවිසස් සචෙ න විවදෙමසෙ,
අසීසකං අනඩගුට්ඨං සිගාලො හරති රොහිතං.
1022. යථාපි රාජා නානෙයා රජං ලඛානා චන්තියො,
ඵවාහමජ්ජ නන්දමී දිස්වා පුණ්ණෙමුඛං පතී.
1023. කථනනු ඵලපො සනොතා උදකෙ මච්ඡං පරාමසී,
පුට්ඨො මෙ සමම අසකාති කථං අධිගතං තයා.
1024. විවාදෙන කීසා භොතති විවාදෙන ධනකකියා,
ථිතා උග්ග විවාදෙන භුඤ්ඤ මායාථී රොහිතං.
1025. ඵවමෙවං මත්තසෙසසු විවාදෙ යත්ථ ජායති,
ධම්මචේදං පටිධාවතති සො හි නෙසං විනායකො
ධනාපි තත්ථ ජියනති රාජකොසො පටිධවතී⁷ති.

5. දධහපුප්ඵජාතකං.

1. රොහිතො - මජ්ඣ.
2. මෙධගං - රාමු.
3. උපසමමතු - ජංග.
4. අචං - රාමු.
5. සමම - මජ්ඣ., සත්ථ.
6. අරායං - මජ්ඣ.

1016. ඉටුර ළඟ හැසිරෙන මිතුර තොපට යහපතක් වේවා ! මා වෙත දුව එන්න, මා විසින් මහත් වූ මසෙක් ගන්නා ලද, ඒ මාළුවා මා ඉක්මනින් දියට ගෙන යයි.

1017. ගැඹුරෙහි හැසිරෙනුව, තොපට යහපතක් වේවා ! දැඩිව ගනුව, ගුරුලෙක් සර්පයෙකු සෙයින් මම තා දියෙන් නඟා ගන්නෙමි.

1018. දඬපුප්ඵය, (කුසලකමල් පැහැය ඇති සිව්ලා) මා කියන්නක් අසන්න. අපගේ විවාදයෙක් උපත, යහළුව කලහය සන්තිද්වත්තු මැන, විවාදය සන්තිදේවා.

1019. මම පෙර ධර්මයෙහි සිටියෙමි. මා විසින් බොහෝ අර්ථ නිශ්චය කරන ලද. යහළුව, කලහය සන්තිද්වමි, තොප දෙදෙනාගේ විවාදය සන්තිදේවා.

1020. ඉටුරෙහි හැසිරෙන්නාට තහුට හිමි වේ. ගැඹුරෙහි හැසිරෙන්නාට හිය හිමිවේ. මේ මැද කොටස නඩුව විසඳු මට හිමි ය.

1021. ඉදින් විවාද නොකළමෝ නම් දවස් කීපයකට ප්‍රමාණවත් මාළු ලැබෙන්නේ ය. හිය සහ තහුට නැති රොහිත මාළුවා හිවල් කෙමේ ගෙන යයි.

1022. ඝණ්‍රිය රජෙක් රාජ්‍යයක් ලැබූ සතුටු වන්නේ යම් සේ ද එසේ අද මම (සතුටෙන්) පිරුණු මුහුණ ඇති ස්වාමියා දක සතුටු වෙමි.

1023. ගොඩ සිට දිගේ ගැවසෙන මාළුවා අල්ලා ගත්තේ කෙසේ ද, මිතුර විවාරන ලද මට එය කියන්න. තොප විසින් එය ලැබුයේ කෙසේ ද?

1024. මායාකාරිය, විවාදයෙන් කෘෂ වෙති. විවාදයෙන් ධනය නැසේ. විවාදය නිසා මස්කාවෝ පිරිහුනාහ. රේමසා බුදින්න.

1025. එසේ මිනිසුන් අතරේ යම් තැනක විවාදය හටගනී ද විනිසකරුවන් සම්පයට යති. භේ ඔවුන්ගේ විවාදය සන්තිද්වන්නා වෙයි. ඒ නිසා ධනය පිරිහේ. රාජ කෘෂ්ටාගාරය තර වේ.

5. දඬපුප්ඵ ජාතක යි.

1026. දසණණකං නිබ්ණධාරං අසිං සමපගතපායිනං,
පරිසායං පුරිසො ගිලති කිං දුක්ඛාරතරං තතො.
යදඤ්ඤං දුක්ඛාරං යානං තං මෙ අක්ඛාහි පුට්ඨිතො.
1027. ගිලෙය්‍ය පුරිසො ලොහා අසිං සමපගතපායිනං,
යො ච වජ්ජා දදුමිති තං දුක්ඛාරතරං තතො
සබ්බඤ්ඤං සුකරං යානං එවං ජානාහි මාගධි.
1028. ව්‍යාකාසි ආයුරො පඤ්ඤං අත්ථධම්මස්ස කොච්ඡෙද,
පුක්ඛායං දති පුට්ඨාමි කිං දුක්ඛාරතරං තතො;
යදඤ්ඤං දුක්ඛාරං යානං තං මෙ අක්ඛාහි පුට්ඨිතො.
1029. න වාචමුපජීවතති අඵලං ගිරමුදිරිතං,
යො ච දක්ඛා අවාතගිරා තං දුක්ඛාරතරං තතො;
සබ්බඤ්ඤං සුකරං යානං එවං ජානාහි මාගධි.
1030. ව්‍යාකාසි පුක්ඛායො පඤ්ඤං අත්ථං ධම්මස්ස කොච්ඡෙද,
යෙනතඤ්ඤාති පුට්ඨාමි කිං දුක්ඛාරතරං තතො;
යදඤ්ඤං දුක්ඛාරං යානං තං මෙ අක්ඛාහි පුට්ඨිතො.
1031. දදෙය්‍ය පුරිසො දනං අපං වා යදි වා බහුං,
යො ච දක්ඛා නානුතපෙ තං දුක්ඛාරතරං තතො;
සබ්බඤ්ඤං සුකරං යානං එවං ජානාහි මාගධි.
1032. ව්‍යාකාසි ආයුරො පඤ්ඤං අපො පුක්ඛායපොරිසො,
සබ්බෙ පඤ්ඤා අභිභොති¹ යථා භාසති සෙනකො²ති.

6. දසණණකජාතකං.*

1033. විබ්භතඤ්ඤා ඤාපිතිඤ්ඤොසි
තෙනෙතභි තෙ වාරිගණා සවතති,
කිං තෙ නට්ඨං කිං පත පජ්ජයානො
ඉධාගමා බ්‍රාහ්මණ ඉධා බ්‍රාහ්මි.

1. මද්දව - මජ්ඣං.

2. අභිභොති - මජ්ඣං.

3. බ්‍රහ්මෙ භද්දිකාබ්‍රාහ්මි - රාමු.

* දසණණකජාතකං - මජ්ඣං.

1026. මේ පුරුෂ (ධනලොභයෙන්) පිරිස්මැද කිඳු දසාර්ණක දේශයෙහි ජාත වූ පිරිපුන් වැලේ බොන නිපුණු මුවහත් ඇති කඩුව ගිලී. මීට වඩා දුෂ්කර වූ අත් කරුණක් ඇද්ද? විවාරන ලද මට කියන්න.

1027. මගධාධිපතිතුමනි, පුරුෂයෙක් වස්තුලෝභයෙන් පිරිපුන් වැලේ බොන කඩුව ගිලීන්නේ ය. යමෙක් දෙමි යි කියන්නේ නම් එය ඊට වඩා අතිශයින් දුෂ්කර වෙයි. මෙයින් අත් සියලු කරුණු කරන්නට පහසු වේ යයි මෙසේ දත මැනවි.

1028. ඒ අර්ථදෝෂාත්මක ශාස්ත්‍රයෙහි නිපුණ වූ ආයුර තෙම ප්‍රශ්නයාගේ අර්ථය ප්‍රකාශ කෙළේ ය. (ප්‍රශ්නයට පිළිතුර දුන්නේ ය.) දැන් පුක්කුසයන් පුළුවස්මි. ඒ 'දෙමි' යන වචනයට වඩා ඉතා දුෂ්කර කාරණය කුමක් ද? යම් අනෙක් දුෂ්කර කරුණක් ඇද්ද? විවාරන මට කියව.

1029. මගධාධිපතිතුමනි, කියන ලද නිෂ්ඵල වචනය නිසා කිසිකෙනෙක් ජීවත් නො වෙයි. යමෙක් යමක් දෙමි යි පිළින කොට ඒ පරිදි එය දී එහි ලෝභය දුරු කෙරේ ද, එය කඩුව ගිලිවූවාට වඩා කරන්නට දුෂ්කර ය. අනෙක් හැම දේ කරන්නට පහසු බව දැනු මැනවි.

1030. අරුත් විසඳන ශ්‍රත්ථ සංඛ්‍යාත ශාස්ත්‍රයෙහි නිපුණ පුක්කුස තෙම ප්‍රශ්නයට පිළිතුර එළි කෙළේ ය. දැන් සේනකයන් විවාරමි. එයට වඩා දුෂ්කර කාර්යය කුමක් ද? යම් අනෙක් දුෂ්කර කාර්යයක් කිබේ ද? විවාරන මට කියව.

1031. මගධෙශ්වරය, යම් පුරුෂයෙක් ස්වල්ප වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ දනක් දෙන්නේ ද, දීමෙන් පසු නො කැවෙන්නේ ද එය ඊට වඩා දුෂ්කර ය. අනෙක් හැම කරුණ කරන්නට පහසු බව දැනුවි.

1032. ආයුරත් පුක්කුස පුරුෂයාත් ප්‍රශ්න විසඳාලූහ. සේනක තෙමේ යම් පරිදි විසඳන ලද ද එය සියලු පැනවියලුම් ඉක්මවා සිටී. හෙවත් හැම විසඳුමකට වඩා එය උතුම්.

6. දස-ණ්ණක ජාතක යි.

1033. බ්‍රාහ්මණය, වංචල සිත් ඇත්තෙහි ඇලළිඟිය ව්‍යාප්තින්ද්‍රිය ඇත්තෙහි නොතින් කදුළුබිඳු වැගිරෙයි. නොපගේ කුමක් නටුයේ වී ද කුමක් ප්‍රාථනා කරන්නෙහි මෙහි ආයෙහි ද යි එබැවින් එ කරුණ කියව.

1034. මියෙට් හරියා වජ්ජො මමජ්ජ
අගච්ඡන්තො මරණං ආහ යජෙසං,
එතෙන දුක්ඛොත්ත පට්ඨන්තොකම්
අක්කාහි මෙ සෙනක එතමස්ස.
1035. ඛණ්ණි යානානි විචිතාසිත්වා
යමෙස්ස චක්කම් තදෙව සව්වං,
මඤ්ඤම් තෙ බ්‍රාහ්මණ සත්තුහස්සං
අජානන්තො කණ්ණසප්පො පට්ඨෙධා.
1036. ආද්‍ය දණ්ඩං පරිසුමිත හස්සං
පජ්ජන්තිමුගං උරගං ද්විජ්චිතං,
කිංකරස්ස කම්බං විචිකිච්ඡිතානි
භුජංගමං පස්ස පමුඤ්ඤි හස්සං.
1037. සංවිග්ගරූපො පරිසාය මජ්ජෙකි
සො බ්‍රාහ්මණො සත්තුහස්සං පමුඤ්ඤි,
අථ නික්ඛම් උරගො උග්ගතෙජො
ආසිච්ඡො සප්පො එණං කරිත්වා.
සුලභං ලාභා ජනකස්ස රඤ්ඤෙ
යො පස්සති සෙනකං සාධුපඤ්ඤං.
1038. විචක්ඛච්ඡන්තො¹ තුසි සබ්බදස්සි
ස්සණං නු තෙ බ්‍රාහ්මණ භිංසරූපං
ඉමානි මෙ සත්ත සත්තානි අස්සී
ගණ්ණාහි සබ්බානි දදම් තුග්ගං,
තයා හි මෙ ජීවිතමජ්ජ ලභං
අපොසි හරියායමකාසි යොජ්ඣී.
1039. න පණ්ඩිතා වෙක්ඛනමාදියන්ති
විත්‍රාහි ගාථාහි සුභාසිතාහි,
ඉතොපි තෙ බ්‍රහ්ම දදන්තු විත්තං
ආද්‍ය නං ගච්ඡ සකං නිකේශනී.

7. සත්තුහස්සජාතකං.

1040. යෙ මෙ අහං න ජානාමි අධිසෙන වණ්ඩකෙ,
තෙ මං සබ්බත්ථ යාවනති කස්මා මං තං න යාවසි.
1041. යාවකො අප්පියො හොති යාවං අද්දමස්සියො,
තස්මාහන්තං න යාවාමි මා මෙ විද්දෙසනා² අහු.

1. විචිකිච්ඡන්තො - මරණං, විචිකිච්ඡන්තො - යහ.

2. විද්දෙසනං - යහ, මරණං.

1034. සේනක පඬිතුමනි, අද ගෙට යන මාගේ බේරිදු මියෙයි ල, ගෙට නොයන මට (අතරමග) මරණයයි යනෙක් (දෙවියෙක්) කී ය. මේ දුකින් වෙළුළුමි. සේනකයෙනි, මේ කරුණ මට කියව.

1035. බමුණ, බොහෝ වූ මරණ කරුණු සිතා අවබෝධ කොට ගෙන මෙහි යමක් කියමි ද එ මැ යතා යැ. තොපගේ අත්සුණු පසුමිබියට තොප නොදන්නා පරිද්දෙන් කළනයෙක් පිරිසියේ යැ යි සිතමි.

1036. දණ්ඩක් ගෙන පසුමිබියට ගසව. මුවින් කෙළ වැඟි-රෙන දිව දෙකක් ඇති සර්පයා (පසුමිබියෙන් නික්මෙන්නා) බලව. අද තොපගේ සැකය විවිකිවිජාව සිදුව. සර්පයා බලව. පසුමිබිය මුදව.

1037. තැනිගත් ස්වභාවයෙන් සිටි ඒ බමුණු තෙමේ පිරිස මැද අත්සුණු පසුමිබිය මිදුයේ ය. එකලැ උග්‍රතේජස් ඇති වහා පැති-රෙන විෂ ඇති සර්පයා පෙණය දක්වා පසුමිබියෙන් නික්මිණ. යමෙක් මනා ක්‍රවණැති සේනක පඬිතුමා නිතර දක්නේ ද ජනක රජතුමා ලද උසස් ලාභයෝ යි.

1038. බ්‍රාහ්මණයෙනි, කිම? තෙපි විවෘත භෙයධර්ම ඇති සච්ඡ ඛුඬ වවු ද? (අසච්ඡ වූ ම) තොපගේ ඥානය (සච්ඡඤාඥානය මෙන්) බලවත් වෙයි. යම් හෙයකින් අද තොප විසින් දෙන ලද ජීවිතය මා විසින් ලබන ලද යැ. තව ද මාගේ අභිවට ද සෙනක් කෙළේ ද. එහෙයින් මේ මා සතු කහවණු සන්සියයක් ඇත. එ හැම තොපට දෙමි. එය ගනු මැනැවි.

1039. සුභාෂිත වූ චිත්‍රභාරාවත් කරුණකොට ගෙන පඩිවරු කුලී නො ගනිති. බ්‍රාහ්මණය, තොපට මෙයිතුණු (මාගේ පාමුල් පෙට්ටියෙකු) ද (කහවණු තුන්සියක්) ධනය දෙත්වා. එය ගෙන සිය නිවෙසට යව.

7. සත්තුහස්ස ජාතක යි.

1040. ආයං අස්ථිසේනයෙනි, යම් යාවක කෙනකුන් මම නො හඳුනාමි ද ඔහු පවා මා කරා පැමිණ ඉල්වති. තෙපි කුමක් හෙයින් නො ඉල්වවු ද?

1041. යාවක තෙම අප්‍රිය වෙයි යාවඤ කළ දය නො දෙන්නෙ ද වෙයි. එහෙයින් මම තොප අතින් නො ඉල්වමි. (ඉල්වූ කල තොපට ද ඉල්වූ දය නො දෙන කල අපට ද උපදනා) ආභය නො වෙවා.

1042. යො වෙ යාවනථිවානො කාලෙ යාවං න යාවති,
පරණි පුණ්ණං ධංසෙති අනන්තාපි න ජීවති.
1043. යො ව යාවනථිවානො කාලෙ යාවං හි යාවති,
පරණි පුණ්ණං ලබ්භෙති අනන්තාපි ව ජීවති.
1044. න වෙ දිස්සන්ති සප්පඤ්ඤා දිස්වා යාවකමාගතො,
බ්‍රහ්මචාරී පියො මෙසි වරතං හඤ්ඤමිඤ්ඤි.
1045. න වෙ යාවන්ති සප්පඤ්ඤා ධරො වෙදිකුමරහති,
උද්දාස අරියා තිව්ඨන්ති එසා අරියානායාවනා.
1046. දදමි තෙ බ්‍රාහ්මණ රොහිණීනං
ගවං සහස්සං සහ පුබ්බවෙන,
අරියො හි අරියස්ස කථං න දජා
සුචානා භාරා තව ධම්මසුත්තාති.

8. අධිකරණපාත්‍රකාං.

1047. යත්ත වෙරි නිවසති¹ න වසෙ තත්ථ පණ්ඩිතො,
එකරත්තං දිරක්ඛං වා දුක්ඛං වසති වෙරිසු.
1048. දිසො වො² ලහුච්ඡන්තස්ස පොසස්ස අනුච්ඡිදායනො,
එකස්ස කපිතො හෙතු යුථස්ස අනායො කතො.
1049. බාලො ව පණ්ඩිතමානී යුථස්ස පරිහාරකො,
සචිත්තස්ස වසං ගණ්ඨා සංයොජායං⁴ යථා කපි.
1050. න සාධු බලවා බාලො යුථස්ස පරිහාරකො,
අභිතො හවති ඤාතිනං සකුණානං ව වෙතකෙණ්.
1051. ධරො ව බලවා සාධු යුථස්ස පරිහාරකො,
භිතො හවති ඤාතිනං තිදයානං ව වාසවො,

1. වදිකුමරහති - හා.
2. නිවසති - ඔහු.
3. වෙ - මග්ග.,
4. පොසොයං - මග්ග.,
5. වෙවතො - මග්ග.,

1042. සිහමනෙන් ජීවත්වන යමෙක් ඉල්ලියයුතු දෑ සුදුසු කාලයෙහි නො ඉල්ලා ද හේ අනෙකා ද පිනෙන් පිරිහෙළයි. තෙමේ ද සුවසේ ජීවත් නො වේ.

1043. සිහමනෙන් ජීවත්වන යමෙක් ඉල්ලියයුතු දෑ සුදුසු සමයෙහි ඉල්ලා ද හේ අනෙකාට පින ලබාදෙයි. තෙමේ ද සුවසේ ජීවත් වේ.

1044. තපස්විය, (දනය දනවලය දන්නා) නුවණැත්තෝ තමා වෙත පත් යාවකයන් දක එකාන්තයෙන් නො කීපෙති. තෙපි මව ප්‍රිය වවු. කියායුතු යම් දෑක් කැමැත්තවු නම් ඒ දෑ ඉල්ලවු.

1045. නුවණැත්තෝ එකාන්තයෙන් නො ඉල්ලති. නුවණැති උපසරායක අවසරාවට සුදුසු දෑ දනගන්නට වටී. ආර්යයෝ (වාග් හෙද නො කොට) උදෙසා සිටිති, මේ ආර්ය යාවතා යි.

1046. බමුණ, වෘෂභරාජයකු හා සමග රතුදෙනුන් දහසක් තොපට දෙමි. ධර්මයෙන් යුක්ත වූ තොපගේ ගාරා අසා තොප වැනි ආචාර ආර්යයක්හට ආර්යයෙක් කෙසේ නම් නො දෙන්නේ ද.

8. අස්ථිමේන ජාතක යි.

1047. යම් තැනෙක සතුරා වෙසේ ද එතැන නැණවතා නො වසන්නේ යැ. ඉවෙරින් අතුරෙහි එක රැයකුදු දෙරැයකුදු දුකසේ වසන්නේ යැ.

1048. ලඝු වූ සිත් ඇත්තේ අනුවර්තීත වූ පුරුෂයාහට එකාන්තයෙන් සතුරු වන්නෙ යැ. (බලව ලඝු සිත් ඇති අන්ධ බාල වූ) එක් වළුරකුගේ හේතුවෙන් වානර සමූහයාට ව්‍යසනයක් කරන ලද.

1049. සේනා පරිහරනය කරන පණ්ඩිතයෙමි යි සිතන අඟන වූ කැනැත්තේ ද ස්වකීය චිත්තයාගේ වසඟයට ගොස් මේ වළුරා සෙයින් (විනාශයට පැමිණ) හෝන්නේ යැ.

1050. ගණපරිහරණය කරන නොමනා පැවැතුම් ඇති බලවත් වූ අඟන තෙම (නික්කර) සතුණයනට සේවවුවා මෙන් නැයන්ට සතුරු වේ.

1051. ගණපරිහරණය කරන මනා පැවැතුම් ඇති බලවත් නැණවතා දෙවිලෝවැසි ශක්‍රයා මෙන් නැයන්ට හිතෙමි වේ.

1052. ගො ව සිලකුච පඤ්ඤානුසංකප්පානි පසාදි,
උභයානමුඛං වරති අත්තනො ව පරසා ව.
1053. තසමා තුලෙයාමසනාං සිලපඤ්ඤානුසංකප්පානි,
ගණං වා පරිහරෙ ධරො එකොවාසි පරිබුද්ධෙති.

9. කපිජාතකං.

1054. ආසන්නා ගොතමා පුඤ්ඤකම්මා
වසවතතො ජාතිජරං අතීතා,
අයමනනිමා වෙදගු චුභ්භපතති¹
අසමාහිජ්ජානති ජනා අනෙකා.
1055. අපං හි එතං න හි දිසමායු
යං ජං ඛක මඤ්ඤසි දිසමායු,
සතං සහසානං නිරබ්බදනං,
ආයුං පජානාමි තවාහං චුභ්භමි.
1056. අනන්තදස්සි හගවාහමසමි
ජාතිජරං සොකමුපාතිවසනා,
කිමෙම පුරාණං වතසිලවතං
ආවික්ඛ මෙ තං යමහං විජඤ්ඤං.
1057. යං ජං අපායෙසි ඛහු මනුසෙස
පිපාසිතෙ යමමනි සමපරෙතෙ,
තං තෙ පුරාණං වතසිලවතං
සුත්තප්පබුද්ධොව අනුස්සරාමි.
1058. යං එඤ්ඤාසමි ජනං ගතීතං
අමොචසි ගණකතීයමානං,
තං තෙ පුරාණං වතසිලවතං
සුත්තප්පබුද්ධොව අනුස්සරාමි.
1059. ගඛයාස සොකසමි ගතීතනාවං
ලුද්දන නාගෙන මනුස්සකප්පා,
අමොචසි ජං ඛලසා පසාදා
තං තෙ පුරාණං වතසිලවතං.
සුත්තප්පබුද්ධොව අනුස්සරාමි.

1. භොගොතම - මජ්ඣ.

2. චුභ්භපතති - මජ්ඣ.

1052. යමෙක් තමා කෙරෙහි සීලය ද ප්‍රඥාව ද ශ්‍රාතය ද දැකී නම් හේ තමාට ද මෙරමාට ද යන දෙදෙනාට යහපතක් කරයි.

1053. එසේ හෙයින් ප්‍රාඥ තෙම භීල යැ ප්‍රඥ යැ ශ්‍රාත යැ යන මොවුන් මෙන් කුලනය කොට (භීලාදියෙහි පිහිටි බැව් පසක් කොට) සමූහ පරිහරන හෝ කරන්නේ ය. එකඟ වූ හෝ වෙසෙන්නේ ය.

9. කපි ජාතක යි.

1054. ගෞතමයෙනි, ජාති ජරා ඉක්මවා ගිය අනුන් තමා වසභයට ගන්නා කළ පින් ඇති දෙසැත්තුවක් බ්‍රහ්මයෝ මේ බ්‍රහ්මලෝකයෙහි වෙසෙති. මෙය ප්‍රඥවෙන් පැමිණි උත්තම පැමිණීම ය. අපි දු මෙසේ වම්හ යි බොහෝදෙන ඇදිලි බැඳූ පතති.

1055. බක බ්‍රහ්මය, තෙපි යම් තැනෙක දීර්ඝායු ඇතැ යි සිතවූ ද තෙල දීර්ඝායු නො වෙයි. මද ආයු පමණෙක. ඒ එසේ මැ යි. නිරබ්බුදු සියක් දහසක් කොපට ආයු ඇතැ යි මම දනිමි.

1056. භාග්‍යාවතුන් වහන්ස, තෙපි 'මම අප්‍රමාණ වූ දය දක්නෙම් වෙමි, ජාති ජරා ශෝක යන මේවා ඉක්මවා සිටිමි' යි කියව. එබැවින් මාගේ පැරැණි කිනම් වුතයක් හෝ සීලසමාදානයක් හෝ වී ද යමක් අසා මම දනගන්නෙම් නම් තෙල මට කිව මැනැවි.

1057. බ්‍රහ්මයෙනි, යම් හෙයෙකින් තෙපි ශ්‍රීෂ්ම කාලයෙහි ශ්‍රීෂ්මය නිසා පීඩාවට පත් පිපාසිතයන් බොහෝ දෙනෙකුට පැත් පානය කරවුණු ද කොපගේ ඒ පුරාණ වුත සමාදානය ද සිල්වත්තම ද නිද පිබිදියක්හු මෙන් සිහි කෙරෙමි.

1058. ඒණි නමැති ගංඉවුරෙහි සොරුන් විසින් අල්වා ගන්නා ලද බලාත්කාරයෙන් ගෙනයනු ලබන යම් ජන කෙනෙකුන් මුදලි ද කොපගේ ඒ පුරාණ වත ද සීලය ද නිදපිබිදියක්හු මෙන් සිහි කෙරෙමි.

1059. මිනිසුන් නසනු කැමැති වූ රෝද වූ නාගයකු විසින් ගඬාග්‍රොකස්හි දී අල්වාගන්නාලද නැව් (ඔරුපවෙස් ගෙන) බලයෙන් මැඩලා මුදලි ද කොපගේ පුරාණ වුත සමාදානය ද සීලය ද නිදපිබිදියක්හු මෙන් සිහි කෙරෙමි.

1060. කප්පො ව නෙ බ්භවිතො අහොසි.
සමුද්ධිමනතං වත්තං අමඤ්ඤං¹,
තං නෙ පුරාණං වතසිලවත්තං,
සුත්තපට්ඨදොව අනුස්සරාමි.

1061. අද්ධා පජානාසි මමෙතමාසු.
අඤ්ඤමපි ජානාසි තරාහි බුද්ධො,
තරාහි තායං ජලිතානුභාවො
ඕහාසයං තිව්ඨති බුද්ධමෙලාකතනි.

10. බකවුහමජාතකං.

කුකුත්ථිගගගා පඨමො.

සංක්ෂේපා:

වරකණ්ණික වාපවිතො සුතනො
අරග්ගිජ්ඣ සරොහිත මව්ච්චිතො,
සුත පණ්ණාසකයනකයාවතකො
අරවෙරි සමුග්ගි බමකන දඟ.

1. සමුද්ධිමනතං වත්තං අමඤ්ඤං - මිත්තං. සාත.

1060. ('කෙසව' නාපස කාලයෙහි) තොපට 'කස' නම් අතැවැසි වීම්. යම්බඳු වූ තොප බුද්ධියමගනග යැයි ද වූත සම්පන්න යැයි ද සිතීම්. තොපගේ ඒ වත සමාදනය ද සීලය ද නිදිබිඳියක්හු මෙන් සිහි කෙරෙමි.

1061. (තෙපි) ඒකාන්තයෙන් මාගේ කෙල ආයුෂ දන්නහු ය. සෙසු සියල්ලන් දන්නහු ය. එහෙයින් තෙපි බුද්ධි වඩු. එහෙයින් මැ තොපගේ මේ දිලිසෙන අනුභාවය බබලොව ඵලිකරමින් පවතී.

10. බකවුග්ම ජාතක යි.

පළමුවන කුක්කු වර්ග යි

කස්සුද්දනය:

කුක්කු ජාතක (වරකණ්ණික) යැ මනොජජාතක (වාප) යැ සුතහු ජාතක යැ ගිරිකිජාතක යැ දඬුපුජජාතක (රොහිතමච්ඡ) යැ දසණ්ණකජාතක යැ සකකුහණාජාතක යැ අට්ඨසෙන ජාතක යැ කපිජාතක යැ බකවුග්ම ජාතක යැ යි දසයෙකි.

1062. හිතා ගාමසහස්සානි පරිපුණ්ණානි සොළස,
කොට්ඨාසාරානි චිතානි සනනිධිංදනි කුබ්බසි.
1063. හිතා ගන්ධාරවීයං පසුතඛනධානියං,
පසාසනිතො¹ නිකඛනොතා ඉධදනි පසාසසි.
1064. ධම්මං හණ්ණම් වෙදෙහ අධිමෙමා මෙ න රුවිති,
ධම්මං මෙ හණ්ණානස්ස න පාපමුපලිපත්ති².
1065. යෙන කෙනච්චි වණ්ණණෙන පරො ලහති රුප්පනං,
මහජීයමපි වෙ වාවං න තං භාසෙය්‍ය පණ්ණිතො.
1066. කාමං රුප්පකු වා මා වා භුසං වා චිකිරියකු,
ධම්මං මෙ හණ්ණානස්ස න පාපමුපලිපත්ති.
1067. නො වෙ අස්ස සත්තා බුද්ධි චිතයො වා සුසිකඛිතො,
වනෙ අනුමතිසොච්චි³ වරෙය්‍ය ඛුක්කො ජනො.
1068. යස්මා ච පනිධෙකවෙච ආචාරමිති⁴ සුසිකඛිතා,
තස්මා චිතීකචිතයා වරතති සුසමාතිතා⁵ති.

1. ගන්ධාරජාතකං.

1069. අසත්තං සධ්දමං කතා යො සොජ්ඣි සමතාරපි,
කිං කිං තෙසං කිමො⁶ කුත්තං භොග්ගි ඵනෙ⁷ මහාකපි.
1070. රාජාහං ඉසස්සරො තෙසං සුඵස්ස පරිභාරකො,
තෙසං සොකපරෙතානං හිතානං තෙ අරිඤ්ථම.
1071. උලලඛ්ඛසිකා⁸ අසත්තං විස්සවස්ථානුතො සතං,
තතො අපරපාදෙසු දළහං බද්ධං ලකාගුණං.
1072. ජිහ්වකඛමිච වාතෙන නුතොතා රුක්ඛං උපාගමිං,
සොහං අපෙහවං තස්ස සාධං හසෙති අහගතිං.

1. පසාසනාතො - පසාසනාතො - වී. මජ්ඣං.
2. පාපමුපලිපත්ති - මජ්ඣං, සං.
3. වනෙ අනුමතිසොච්චි - මජ්ඣං, සං.
4. ආරෙමිති - මජ්ඣං, සං.
5. කිමෙ - මජ්ඣං.
6. භොග්ගි - මජ්ඣං.
7. සුල-කඛිතා - සුලකඛිතා . මජ්ඣං.
8. විසවස් - මජ්ඣං.

1062. (උපහොඳ පරිහොඳ වස්තූන්ගෙන්) පිරුණු සොළොස් දහසක් ගම් ද (රත්රුවනින් පිරුණු) කොටුගුළු ද හැරපියා දැන් සන්තියි (රැස් කිරීම) කරන්නෙහි.

1463. බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති ගන්ධාර රට හැරපියා (රටවැසියන්ට කරන) අනුශාසනයෙන් ඉවත්වූයෙහි. දැන් (මේ වනයෙහි) අනුශාසනා කරන්නෙහි.

1064. වේදේහය, ධර්මය කියමි. මට අධර්මය නො රැස්නේ ය. ධර්මය කියන්නා වූ මට පාප (සිතුවිලි) නො ඇලේ.

1065. යම් කිසි කරුණෙකින් අන්‍යයා ගැටීම ලබා ද (හෙවත් ක්‍රොධය උපදවා ගනී ද) මහත් අතී ඇති වූ ද ඒ තෙළුල ප්‍රාඥ තෙම නො කියන්නේ ය.

1066. ඒකාන්තයෙන් ගැටීම වේවයි නො වේවයි. දහවියා මිටක් සේ විසිරේවයි ධර්මය කියන මට පාප (සිතුවිලි) නො ඇලේ.

1067. ඉදින් තමාට ක්‍රමණ නැති නම්, මොනොවට හික්මෙන ලද ආචාරවිනය හෝ නො වී නම් බොහෝ වූ එබඳු ජනයා ඇස් නැති වල්මිවතු මෙන් වනයෙහි ඇවිදින්නේ ය.

1068. යම් හෙයකින් මෙලොව ඇතැම් කෙනෙක් ආචාරීන් කෙරෙහි මොනොවට හික්මුණාහු එහෙයින් හික්මුණු ආචාරවිනය ඇත්තාහු සමාහිත සිත් ඇති වූ හැසිරෙත්.

1. ගන්ධාර ජාතක යි.

1069. එම්බා මහාවිහාරය, (යම්) තෙපි තමා සංක්‍රමණයක් (හෙයක්) කොට (මේ වදුරන්) සුවසේ කරණය කළවු යැ, තෙපි ඒ වදුරනට කවුරු වඩු ද තුලුහු තොපට කවුරු වෙත් ද? යි.

1070. අරින්දම රජකුමනි, මම (අසුදහසක් පමණවූ) ඔවුනට රජ වෙමි. තොප කෙරෙන් බියට පත් සොචින් මඬනා ලද ඔවුන්ගේ සමූහය පරිහරණය කරමි.

1071. ඒ මම අනාරොපිත දුක්‍රියක් පමණ තැන් සිරුරු ලම්බන කොට (පැනැ) එතැනින් කටිභාගයෙහි දැවී කොට බඳනා ලද වැල්බාතක් ඇති වූ,

1072. වාතවේගයෙන් සිඳි ගිය වලාකඩක් සේ පිත්‍රයෙම ගසට ළං වීමි. ඒ මම රුක්මතට පනනට නො හැකිවූයෙමි එරුකැ අත්තක් අතින් ගනිමි.

1073. තං මං වියායතං සනතං සාධය ව ලකාය ව,
සමනුසකමනා පාදෙහි සොත්ථි සාධමිග්ථා ගතා.
1074. තං මං න තපතෙ ඛද්දො වධො මෙ න තපසස්සති,
සුඛමාහරිතං තෙසං යෙසං රජ්ජමකාරධිං.
1075. එසා තෙ උපමා රාජ අත්ථසද්දස්සති කතා,
රක්ඛා රධස්ස යොග්ගස්ස බලස්ස නිගමස්ස ව.
සබ්බස්සා සුඛමෙත්ථබ්බං ඛක්ඛියෙන පජානතා'ති.

2. මහාකපිජාතකං.

1076. අභ්භාහමද්දං¹ වනමනාරකථිං
නිලොභාසං එළිතං සංවිරුළුතං,
සමද්දසං එලහෙතු විහග්ගං
තං දිස්වා භික්ඛාවරියං වරාමි.
1077. සෙලං සුමට්ඨං නරචිරං නිට්ඨිතං
නාරි යුග්ගධාරයි අසසද්දං,
දුක්ඛස්ථො ආගමිමි අහොසි සද්දං
තං දිස්වා භික්ඛාවරියං වරාමි.
1078. දිජා² දිජං කුණපමාහරනතං
එකං සමානං බහුකා සමෙව්ව,
ආහාරහෙතු පරිපාතයිංසු
තං දිස්වා භික්ඛාවරියං වරාමි.
1079. උභ්භාහමද්දං යුරස්ස මජ්ඣෙකි
වලස්සකතුං වණ්ණබලුපපතතා,
තමද්දසං කාමහෙතු විතුතතං
තං දිස්වා භික්ඛාවරියං වරාමි.
1080. කරණ්ඩු³ නාම කලිඛනානං ගජධාරානස්ථො නග්ගථි,
නිමිරාජා විදෙහනං පක්ඛොලානස්ථො දුමුමුට්ඨො.
එතෙ රධොනි භික්ඛාන පබ්බජිංසු අක්ඛිස්ථො.

1. භාබමිග්ගා - මජ්ඣ., සූ. 1.

2. මිත්තං - මජ්ඣ., සකකස. සුඛ මෙත්ථබ්බං - මජ්ඣ., සූ. 1.

3. අභ්භාහමද්දසද්දං - මජ්ඣ., සූ. 1.

4. නරචිරානිට්ඨිතං - මජ්ඣ., සූ. 1.

5. දිජාදිජා - මජ්ඣ., දිජාදිජා.

6. කරණධරානලිඛනානං - මජ්ඣ., සූ. 1.

1073. වෘත්තාකාරයෙන් ද වෙනුලනයෙන් ද, අදනාලද ඒ මා පසින් ඇක්මෙමින් සාමුචෝ (විදුරෝ) සුවසේ ගියහ.

1074. ඒ මා පළමු වල්ලිබන්ධ තෙම නො තවයි. දැන් මටවත් (කොප කෙරෙන් පැමිණි) වධය මා නො තවන්නේ යැ. කවර හෙයින් යත්: මම යම් කෙනකුන්ට රජ කෙළෙමි ද මා විසින් ඔවුන්ට සුව ඵලවනලද ද එහෙයිනි.

1075. රජතුමනි, කොපට අභිවෘද්ධිය දක්වන මේ උපමාව කරන ලද නුවණ ඇති ඤාණිය රජහු විසින් රාජ්‍යයට ද රථයෙහි යොදන අශ්වයාදී සතුන්ට ද සේනාවට ද ගමනියම්ගම් වැසියන්ට ද යන හැමට සුව සෙවිය යුත්තේ ය.

2. මහාකපි ජාතක යි.

1076. වන අතුරෙහි මැනවින් වැඩුණු නිල්පැහැ ඇති පල ගත් අඹරුකක් දිටිමි. එ රුක පල හේතුවෙන් බිදුනාලද ද දිටිමි. එය දක (කලකිරි සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍යභාවය මෙනෙහි කොට පසේබුදු වූ) පිඩු සිඟා හැසිරෙමි.

ම

1077. නුවණැති ශිල්පියකු විසින් නිමවනලද මට වූ ගබ්ද රහිත මිණිවළලු දෙකක් ස්ත්‍රියක් (දැනෙහි) දරුවා ය. (දැනේ දමා තුඩු වළලු දෙක එක අතක දමා දු කලා) පළමු වළල්ල දෙවැන්නට පැමිණ හඬ නැඟී. එය දකෑ (බොහෝ දෙනා හා එක්ව විසීම කලහ සිදුවන්නට හේතුය යි කලකිරි කිලකුණු වඩා පසේබුදු වූ) පිඩුසිඟා හැසිරෙමි.

1078. බොහෝ පක්ෂිහු රැස් වූ කුණපය ගෙන එන එකලා වූ පක්ෂියා ආහාර හේතුවෙන් කොටමින් ලුහුබෑද හෙළාහ. එය දකෑ (කලකිරි කිලකුණු වඩා පසේබුදු වූ) පිඩුසිඟා හැසිරෙමි.

1079. මම ගෙරි සමූහයා මැද සැලෙන මොල්ලිය ඇති පැහැයෙන් හා බලයෙන් යුතු වෘක්කයකු දුටිමි. ඔහු කාමය නිසා (අත්) ගොතකු විසින් අනිත්‍ය ලැබූ මළහු දිටිමි. එය දකෑ (කලකිරි සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍යභාවය මෙනෙහි කොට පසේ බුදු වූ) පිඩුසිඟා හැසිරෙමි.

1080. කලිඟුදනවු වැසියන්ගේ කරණසුක නම් රජ යැ ගන්ධාර ජනපද වාසීන්ගේ නග්ගථි නම් රජ යැ විදේශ ජනපද වාසීන්ගේ නිම් නම් රජ යැ පංචාල ජනපද වාසීන්ගේ දුර්වුඩ නම් රජ යැ යන රජවරු රාජ්‍යයන් හැරපියා පළිබෝධ රහිත වූ පැවිදි වූහ.

1081. සබ්බෙව් මම දෙවසමා සමාගතා
අභි යථා පජ්ජිතො තපෙවිමෙ,
අභස්ස ඵකොව චරිස්සාමි හග්ගව්
භික්ඛානා කාමානි යරොධිකානි.
1082. අයමෙව් කාලො නභි අසෙසු අසී
අනුසාසිතා මෙ න හවෙය් පච්ඡා,
අභස්ස ඵකොව චරිස්සාමි හග්ගව්
සකුණ්ච චුක්ඛා පුරිසස්ස හස්සා.
1083. ආමං පක්ඛණ්ණ ජාතභග්ගි අරො ලොණං අලොභිකං,
තමහං දිස්වා පබ්බජිං චරෙව් තං චරාමහතභි.

3. කුමහකාරජාතකං.

1084. අභසෙසු දලාධම්මායා චහතභි නාභිරාධයිං,
නුදනති උරසි සලං යුදෙඛි වික්ඛන්තවාරිනි.
1085. නහ නුන රාජා ජානාති* මම වික්ඛම්පෙට්ඨං,
සබ්බාමෙ සුක්ඛං තානි දුක්ඛපෙතිතානි ව.
1086. සානුනාහං මරිස්සාමි අබ්බු අපරාධිනි,*
තද්ග්ගි කුමහකාරස්ස දිනතා ජතංභාරිකා.
1087. යාවතාසිංසති* පොසො තාවදෙව් පච්ඡති,
අත්ථාපායෙ ජහනති නං ඔට්ඨිව්තාසිංච ඔක්ඛියො.
1088. යො පුබ්බෙ කතකල්යාණො කතස්සො තාවබුජ්ඣති,
අත්ථා තස්ස පටුජ්ජනති යෙ භොනති අභිපස්සිතා.

1. අභසෙසු දලාධම්මසස්ස - මජ්ඣ. සන්.

2. රාජානජාතානි - මජ්ඣ. සන්.

3. අපරාධිනි - මජ්ඣ. සන්.

4. යාවතා සිසති - මජ්ඣ. සන්.

1081. හඟවිය, මෙහැම දෙන මැ විශ්ද්ධ දේවයන් (පූර්ව-ප්‍රත්‍යාකෂ්ට්වයන්) සමාන විශ්ද්ධ වුවාහු එක්රැස් වූහ. දිලියෙන ගිනි යම්සේ බබළා ද එහෙයින් මැ මොහු බබළුණි. අවධි වශයෙන් සිටි (රූපාදි) වස්තුකාමයන් හැරපියා එකලා ව හැසිරෙමි.

1082. හඟව, මෙ මැ පැවිද්දට කළි. අත්කලෙක් නැති. (අනුශාසකයන් දුර්ලභ හෙයින්) පසුව මට අනුශාසනා කරන්නෙක් නො වන්නෙ යැ. (එහෙයින්) මම ද පුරුෂයෙක්හු අතින් මිදුණු කිරිල්ලක සේ එකලා වැ හැසිරෙන්නෙමි.

1083. (අපගේ දරුවෝ) නො පැසුණු පැසුණු අහර දනිති. ලුණු ඇති ලුණු නැති අහර ද දනිති. (එයින් දිව්වඩනට හැකි වෙති.) උන්ගේ ඒ ක්‍රියාව දක මම පැවිදි වීමි. තෙපි ද පිඩු සිඟා හැසිරෙව. මම ද පිඩු සිඟා හැසිරෙමි.

3. කුම්භකාර ජාතක යි.

1084. දූත කටයුතු කරන උරෙහි බැඳි හෙල්ල දමා ගසන සටන්හි දස්කම් පා හැසිරෙන මම දළුහඩම්ම රජතුමාගේ සිත සතුටු නො කෙළෙමි නම් කවරෙක් සතුටු කෙරේ ද.

1085. මාගේ වික්‍රමය ද පුරුෂ පරාක්‍රමය ද සධ්‍යාමයෙහි සුකෘතයෝ ද දූත මෙහෙවර ද ඒකාන්තයෙන් නොපගේ රජ නො දනී.

1086. නැයන් නැති පිහිටක් නැති ඒ මම ඒකාන්තයෙන් මියෙමි. යම් හෙයකින් කුඹලාට ගොම වැරැටි අදහා කොට රජතුමා විසින් දෙන ලදිම ද එහෙයිනි.

1087. පුරුෂ තෙම යම්තාක් (මොහුගෙන් අරි ඇතැ යි) ප්‍රාර්ථනා කෙරේ ද ඒ තාක් සෙවුනේ යැ. ප්‍රයෝජන පහවගිය කල්හි ඔහු ඔට්ඨිව්‍යාධි ඇතින්න හළ රජ මෙන් හැරපියත්.

1088. යමෙක් පෙර (අනුන් විසින්) කළ උපකාර ඇත්තේ කරනලද හිතවැඩ ඇත්තේ පසුව (ඒ උපකාර) නො දනී ද ඔහු විසින් පතන ලද යම් අරි කෙනෙක් ඇද්ද ඒ ඔහු වෙසෙසින් නැගෙත්.

1089. යො පුට්ඨ කතකලාණං කතංථා මනුබ්බුඤ්ඤි,
අඤ්ඤා තස්ස පවිඤ්ඤාති යෙ භොගාති අභිපජ්ඣතා.
1090. තං වො වද්ඪී හද්දා¹ වො යාවනෙත්ථ සමාගතා,
සට්ඨ කතඤ්ඤානො භොථ වීරං සන්නමිති ධස්සරාති².

4. දළහධමමජාතකං.

1091. යො මං පුරෙ පවිබ්බදෙති අරඤ්ඤා දුරමායති³,
සො න දිස්සති මාතඛොයා සොමදසෙත්තා කුභිං ගතො.
1092. අයං වා යො මනො පෙති අලුපිඛංච ජිජ්ජතො,
භූමතා නිපතිතො සෙති අමරා වත* කුඤ්ඤරො.
1093. අනගාරිපුපෙතස්ස විසමුක්ඛස්ස වෙතසො,
සමණස්ස න තං සාධු යං පෙතමනුසොවයි.
1094. සංවාසෙත හවෙ සක්ඛ මනුස්සස්ස මිගස්ස වා,
හදයෙ ජායති පෙමං තං න සක්ඛා අභොවිතුං.
1095. මතං මරිස්සං රොදනති යෙ රුදනති ලපනති ව;
තස්මා භිං ඉසි මාරොදි රොදිතං මොසමාහු සනෙතො.
1096. කජ්ජිනෙන හවෙ බ්‍රහ්ම මනො පෙතො සමුච්ඡිහෙ,
සට්ඨ සමස්මි රොදම අඤ්ඤාමඤ්ඤස්ස ඤාතතො.
1097. ආදිත්තං වත මං සත්තං සතසිත්තංච පාවකං,
වාරිතා වීය ඔසිඤ්ඤා සට්ඨං නිබ්බාපයෙ දරං.
1098. අට්ඨමි වත මෙ සලං සොකං හදයතිස්සිතං,
යො මෙ සොකපරෙතස්ස පුක්ඛසොකං අපානුදි.
1099. සොභං අට්ඨුළුඤ්ඤාසලලොඤ්ඤා වීතසොකො අනාවලො,
න සොවාමි න රොදමි තව සුඤ්ඤාන වාසවා⁴ති.

5. සොමදසෙත්තජාතකං.

1. අදනෙත - මජ්ඣ.

2. වසරාති - මජ්ඣ.

3. මාගතො - මජ්ඣ.

4. අමරාවතාතිමනො වත, අමරිති පාඨො, අවධක්ඛා.

1089. යමෙක් පෙර (අනුන් විසින් තමන්ට) කරනලද කළාණකර්ම ඇත්තේ කරන ලද භික්ෂුවක ඇත්තේ පසුව දැන (සිහි කෙරේ ද) ඔහු විසින් ප්‍රාර්ථන වූ යම් අර්ථ කෙතෙක් ඇද්ද ඔහු ප්‍රකර්ශයෙන් වඩනාහු වෙත්.

1090. මෙහි යම් පමණ කෙතෙක් රැස් වූ ද ඒ තාක් තොපට යෙතක් වේවා. එහෙයින් තොපට කියමි හැමදෙනා කළගුණ දන්නෝ වුව. එයින් බොහෝ කල් දෙවලොව සමපත් වීදිමින් සිටිවු.

4. දළභධම්ම ජාතක යි.

1091. යමෙක් පෙර වනයේ බොහෝ දුර මට පෙරගමන් යේ ද, වැඩිගිය දික්වූ සිරුරු ඇති ඒ සෝමදත්ත නො දක්නා ලැබේ. හේ කොහි ගියේ ද?

1092. සිඳුනාලද මාලුවා ප්‍රසව්වක් සේ සෝමදත්ත මළේ හෝනේ වේයි, මේ හේ මියැ, බිම වැටී හෝනේ යැ, ඇතා ඒකාන්තයෙන් මළේ මැ ය.

1093. මළහුට ශෝක කිරීම යැ යන යමක් ඇද්ද එය අනාභාරික වූ කාමයෙන් මිදුණු සිත් ඇති ශ්‍රමණයකුට නො මැනැව්.

1094. ශක්‍රය, එක්ව විසීම නිසා ඒකාන්තයෙන් මිනිසාට ද තිරිසනාට ද සිතෙහි ඇති ප්‍රේමය උපදී. ඔහුට ශෝක නො කොට සිටින්නට නො හැක්ක.

1095. යම් කෙතෙක් මළහුට හඬන් ද මමත් මැරෙන්නෙමි කියමින් වැලැපෙත් ද එය නිෂ්ඵල යයි සත්පුරුෂයෝ කීහ. එහෙයින් සෘෂිය, තෙපි නො හඬනු මැනැව්.

1096. බවුණ, හැඩිම නිසා ඒකාන්තයෙන් මැරී පරලොව ගිය පුද්ගලයා නැගී සිටී නම් ඔවුනොවුන්ගේ මළ නැයනට අපි සියලුදෙනාමේ එක්වැගෙන හඬමහ.

1097. ගිතෙල් ඉසින ලද දළවුණු ගින්නක් මෙන් (සොවින් දුටුණු) මා දිය ඉස නිවූ කලෙක මෙන් සියලු ශෝක දහය නිවූයෙහි ය.

1098. යමෙක් ශෝකයෙන් මඩනා ලද ඕගේ පුත්‍රශෝකය දුරු කෙළේ ද, (ඒ තෙපි) ඕගේ හෘදය ඇසිරී කළ යම් ගලා-යෙක් වී ද එය ඒකාන්තයෙන් බැහැර කළහු යැ.

1099. ශෝක රහිත නො කැලවුණු සිත් ඇති ඒ මම උපුටාලූ ශෝකශල්‍යය ඇතියෙමි වීමි. ශක්‍රය එහෙයින් තොපගේ බස් අසා ශෝක නො කරමි, නො හඬමි.

5. යොමදත්ත ජාතක යි.

1100. කාළාති කෙසානි පුරෙ අගෙසුං
ජාතානි සීසංඝි යථාපදෙසෙ,
තානස්ස යෙතානි සුසීම දිඤ්චා
ධම්මං වර ඩුග්ගචරියස්ස කාලො.
1101. මමෙව දෙව පලිකං න තුංඤාං
මමෙව සීසං මම උක්කමඛිකං,
අඤ්ඤා කර්මස්සානි මුසා අභාණි¹
එකාපරාධං ඛම රාජසෙට්ඨ.
1102. දහරො තුවං දස්සන්තියොසි රාජ
පඨමුක්කතො හොති යථා කළිරො,
රජපඤ්ඤා කාරෙහි මමං ව පස්ස
මා කාලිකං අනුධාරී ජනිතූ.
1103. පස්සාමි වොහං දහරිං කුමාරිං
සාමට්ඨපස්සං සුතනුං සුමජ්ඣිං,
කාළාපවාළාවා² පච්චෙලලමානා
පලොභයනාතිව නරෙසු ගවස්ති.
1104. තමෙන පස්සාමි පරෙන නාරිං
ආසීතිකං නාට්ටිකංව ජව්වා,
දණ්ඩං ගහෙත්වාන පච්චෙලමානා
ගොපාණසිංහොග්ගසමං වරන්ති.
1105. සොහං තමෙවානුච්චිත්තයනොතා
එකො සයාමි සයනස්ස මජ්ඣෙකං,
අභමිච්චි එවං ඉති පෙක්ඛමානො
න ගෙහෙ රමෙ ඩුග්ගචරියස්ස කාලො.
1106. රජ්ජවාලම්භනී වෙසා යා ගෙහෙ වසතො රති,
එතම්පි ඡෙත්වාන වජන්ති ධීරා
අනපෙක්ඛන්තො කාමසුඛං පහායා'ති.

6. සුසීමජාතකං.

1. අභාණි - මිණි.

2. කාළාපවාළාව - මිණි. කාලසාලලාව - හත.

1100. සුසීම, හිසා කේසයට අනුරූප පෙදෙස්හි හටගත් කේසයෝ පෙර කප්පාහැරෙන් යුතු වූහ, දන් සුදු වූ ඒ කේස් දක දසකුසල්දහමිහි හැසිරෙව්, මෙටුන වරනි සංඛ්‍යාත බබසරව මේ සුදුසු කාලය වෙයි.

1101. දේවයෙනි, නරකෙස් ඇතිදේ මගේ හිසෙහි යැ, ඔබගේ හිසෙහි නො වෙයි, මාගේ මැ හිස යැ, මාගේ උතුමහ යැ, තමහට අර්ථයක් කරන්නෙමි යි සිතා බොරු කීම්. රජතුමනි, එක් අපරාධයකට කමා කළ මැනැවි.

1102. රජතුමනි, තෙපි තරුණවහු, දකුම්කලුවහු, තුරුණු කිළිලක් (ගොබයක්) වැනි ජීවිතයෙහි පළමු වයසෙහි සිටින්නහු යැ. එහෙයින් රාජ්‍යය ද කරනු මැනැවි, මා ද බලනු මැනැවි. (නොහොත් මා අනාර් නො කරනු මැනැවි.) ජනෙන්ද්‍රය, කාලික වූ සුවය අනුව නො දුවනු මැනැවි, නොහොත් මේ ජීවිතයෙහි වින්ද යුතු රජසුව අත් නොහළ මැනැවි.

1103. සිලිටි පහස ද සොදුරු සිරුර ද යහපත් මැදපෙදෙස ද ඇති කුමරිය මම දකිමි, කප්පාල් ළපලුවක් මෙන් සැලෙන හි කෙලෙස් වසහ වූවා පුරුෂයන් සම්පයෙහි යයි.

1104. උපතින් අසු හැවිරිදි වූ හෝ අනු හැවිරිදි වූ හෝ සැරයටියක් ගෙන වෙවුළුමින් ගොනැස්සක් සෙයින් බිදුණු පිරුරු ඇති ව ඇවිදින ඒ ස්ත්‍රීය පසුකලෙක දකිමි.

1105. ඒ මම එය මැ නැවත නැවත සිතමින් යහන්මැද එකලා වැ හෝමි. මම ද මෙසේ (ජරාවට පත් වන්නෙමි යි) සිතා බලනුයෙමි ගෘහවාසයෙහි නො ඇලෙමි. (සොදුර) මෙය බබසර රක්තට සුදුසු කාලය යි.

1106. ගිහිගෙයි වසනුවහුගේ යම් පස්කම් සුවයෙහි ඇලීමක් වේ ද, තෙල එල්බෙන රැහැනක් වැන්න, පස්කම්සුවය ද හැරපියා ප්‍රාඥයෝ අපෙක්ෂා රහිත වූවාහු කම්සුව හැරපියා තපස් රක්තට යති යි.

6. සුසීම ජාතක යි.

1107. අහං දසසතං ව්‍යාමං උරගමාදය මාගතො,
තඤ්ඤා මඤ්ඤා මහාභායං ධාරයං නප්පථෙවයි.
1108. අථ ඉමං බ්‍රහ්මකං පක්ඛං අපසම්පතරං මයා,
ධාරයං ව්‍යාධගෙස භීතො කමස්සං කොට්ඨිබ්බෙලි.
1109. මංඝගකෙඛා භූවං රාජ බලඝකෙඛා අයං දිජො,
අයං නිග්‍රොධ ධීජාති පිලකබ්බුමුරානි ව
අසාසකානි ව භගෙඛකා බජෙති මෙ ඔදතිස්සති.
1110. තෙ රුකඛා සංවිරුහහති මම පසෙස නිවාතජා,
තෙ පරියොනනාධිස්සන්ති අරුකං මං කරිස්සතෙර.
1111. සන්ති අශ්වෙෂා පි රුකඛාසෙ මුලිනො බන්ධිතො දුමා,
ඉමිනා සතුණ්ණජාතෙන ධීජමාහරිතො හතා,
1112. අජ්ඣාරුහාතිවිධිත්තන්' බ්‍රහ්මකමුඛි ව්‍යාසානි,¹
තස්මි රාජ පථෙධාමි සමපස්සං නාගතං භයං.
1113. සඛ්ඛයොස සඛ්ඛිතධ්මානි රකෙඛයානාගතං භයං.
අනාගතභයා ධීරො උහො ලොකෙ අථෙවකට්ඨිති.

7. කොට්ඨිබ්බෙලිජාතකං.

1114. රාජා අප්පච්ඡි වීදුරං ධම්මකාමො යුධිට්ඨිලො,
අපි බ්‍රාහ්මණ ජාතාසි කො ඵකො බහු සොචති.
1115. බ්‍රාහ්මණො අජයුරෙන බහුතෙධො⁴ වනො වසං,
ධුමං අකාසි වාසෙථෙධො⁵ රත්තන්ද්‍රිවමතන්ද්‍රිතො.
1116. තස්ස තං ධුමගජෙධන සරහා මකසඤ්ඤා,⁶
වසාභාචාසං උපගන්ත්‍රං ධුමකාරිස්ස සතතිකෙ.

1. අජ්ඣාරුහාති විධිත්තන් - හතා,
2. ව්‍යාසානි - මජ්ඣං. - හතා.
3. අප්පච්ඡි - මජ්ඣං.
4. බහුතෙධො, බහුතෙතො - යතා,
5. වාසිට්ඨි - මජ්ඣං.
6. මකසඤ්ඤා - මජ්ඣං.

1107. මම බඩ දහසක් පමණ වූ නයකු ගෙන ආයෙමි. විශාල ගිරියක් ඇති ඒ නයා ද මා ද දරමින් නො සැලෙහි.

1108. කොට්ඨිමලිය, මට වඩා අතර්ථ මා-ග ඇති මේ කුඩා පක්ෂියා දරා සිටිමින් තෝ කවර කරුණින් බිය වූයෙහි ද? යි.

1109. රජකුමරි, තෙපි මස් කන්තා ය. මේ පක්ෂි තෙම ගෙඩි කන්තෙකි. මේ තෙමේ නුග පළොල් දිඹුල් ඇසකු යන මේ ගෙඩිවර්ග කා (මාගේ) කඳෙහි මල පහකරන්නේ ය.

1110. මාගේ පාර්ශවයෙහි (අතු අතරෙහි) වාත රහිත තැන්හි වැඩුණු නුග ආදී රුක්හු සරුවට වැඩෙති, ඒ ගස් මා වැළැඳගනී. (පසුව) මා රුක් නැත්තකු කෙරෙත්.

1111. නුග ආදී බිඳුවට ගෙන එන මේ යකුණ සමූහයා විසින් නසනලද මුල් සහිත කඳ ඇති වෙනත් ගස්හු ඇතියහ.

1112. රජකුමරි, විශාලගස් යටපත් කරගෙන (ඇසවු ආදී ගස්) වැඩෙති. එහෙයින් අනාගත බිය දක්නෙම සැලෙමි.

1113. සැක කටයුතු දෙය සැක කරන්නේ ය. නො පැමිණි බියෙන් රැකෙන්නේ ය. (නොහොත් පාණානිපාකාදී පාපක්‍රියාවන් නොකර හැරීම හා පවිත්‍රීකරණය හා චෛරී පුභුලන්ගේ ඇසුරෙන් ඉවත් වන්නේ ය.) නුවණැත්තෝ නො පැමිණි බියෙන් දෙලොව රැක ගන්නේ යි.

7. කොට්ඨිමලි ජාතක යි.

1114. සුවර්ත බර්මය ප්‍රිය කරන 'සුධිත්ථිර' රජු විධුර පඬි තුමා අතින් විවාහේ ය. බමුණ, එකලා ව වසන කවරෙක් බොහෝ කොට ගොක කෙරේ දැ යි කීම දන්නෙහි ද?

1115. එළු රැළ හා සමග බොහෝ දර ඇති ව වනයෙහි වෙසෙන 'වාසසංඨ' බමුණු දවරයෙහි අතලස් වැ මදුරු උවදුරු නැති කරන්නට ගිනි දල්වා දුම ඇති කෙළේ ය.

1116. මැසිමදුරුවන්ගෙන් පෙළුණු සරග මාගයෝ ඒ දුම ගඳින් දුම හටගන්වන ඒ බමුණා සම්පයෙහි වැසිකල විසීමට පැමිණියහ.

1117. සරහෙසු මනං කඤ්ඤා අජායො නාවට්ඨස්සිථං,
ආගච්ඡති චජනති වා නසස්ස තා විනස්සං අජා.
1118. සරහා ව සරදෙ කාලෙ පභීනමකසෙ වනෙ,
පාවිසුං ගිරිඳ්ගානි නදීනං පහවානි ව.
1119. සරහෙ ව ගතෙ දිස්වා අජා ව විහවං ගතා,
කීසො ව විවණෙණං ආසි පණ්ඩුරොගි ව බ්‍රාහ්මණො.
1120. එවං යො සංතීරංකඤ්ඤා ආගතො කුරුතෙ පියං,
යො එතො ඛෙසු යොවති ධුමකාරිව බ්‍රාහ්මණොති.

8. ධුමකාරිජාතකං.

1121. කොඨ ජාගරතං සුනෙතා කොඨ සුනෙතස්ස ජාගරො,
කො මමෙතං¹ විජානාති කො තං පටිභණාති මෙ.
1122. අහං ජාගරතං සුනෙතා අහං සුනෙතස්ස ජාගරො,
අහමෙතං විජානාමි අහං පටිභණාමි තෙ.
1123. කථං ජාගරතං සුනෙතා කථං සුනෙතස්ස ජාගරො,
කථං එතං විජානාසි කථං පටිභණාසි මෙ.
1124. යෙ ධම්මං නප්පජානන්ති සංයමොති දමොති ව,
තෙසු සුප්පමානෙසු අහං ජග්ගාමි දෙවතෙ.
1125. යෙසං රාගො ව දෙසො ව අවිජ්ජා ව විරාජිතා,
තෙසු ජාගරමානෙසු අහං සුනෙතාසමි දෙවතෙ.
1126. එවං ජාගරතං සුනෙතා එවං සුනෙතස්ස ජාගරො.
එවමෙතං විජානාමි එවං පටිභණාමි තෙ.
1127. සාධු ජාගරතං සුනෙතා සාධු සුනෙතස්ස ජාගරො,
සාධු මෙතං විජානාසි සාධු පටිභණාසි මෙති.

9. ජාගරජාතකං.

1. කොඨමෙතං.- මජ්ඣිම. කොමෙතං.හු- යනා.

1117. සරහ මුවන් කෙරෙහි ස්පන්දය උපදවාගත් ඒ බමුණු වනයෙන් පෙරළා එන්නාවූ හෝ ගොවුදෙන් වනයට යන්නාවූ හෝ එළුවන් නො දැකී. එහෙයින් ඔහුගේ ඒ එළුවෝ නැසුණහ.

1118. වනයෙහි මදුරුවන් ප්‍රතිණ ව ගිය සරත් කාලයෙහි සරහමුවෝ ගඬයා හටගන්නා ගිරිදුරුවලට පිවිසියහ.

1119. සරහමුවන් වල් වැදුණු බව ද එළුවන් මළ බව ද දකෑ බමුණු කෘශ වූ දුර්වර්ණ වූ පාණ්ඩුරොගියෙක් විය.

1120. යමෙක් මෙලෙස ස්වකීයයන් බැහැර කොට අමුත්තන් ප්‍රිය කෙරේ ද හෙතෙම ධූමකාරී බමුණා මෙන් එකලා ව බොහෝ දුක් ඇතියෙක.

8. ධූමකාරී ජාකක යි.

1121. මෙලොව කවරෙක් නිදිවර්ජිතයන් අතුරෙහි සයනය කෙළේ ද? සයනය කළවුන් අතුරෙහි කවරෙක් නිදිවර්ජිත ද? මාගේ තෙල ප්‍රශ්නය දැනී ද? කවරෙක් මේ ප්‍රශ්නය විසඳන්නට සමත් වේ ද?

1122. නිදි වර්ජිතයන් අතුරෙහි මම නිදන්නෙමි, සයනය කරන්නන් අතුරෙහි මම නිදි වර්ජනය කරමි. මේ ප්‍රශ්නය මම දනිමි, තොප විසින් සහදන්නට මම පොහොසත්මි.

1123. නිදි වර්ජිතයන් අතුරෙහි කෙසේ නිදගත්තේ ද? නිදන්-නවුන් අතුරෙහි නිදි දුරු කළේ කෙසේ ද? මේ ප්‍රශ්නය කෙසේ දැනිති ද? මා ඇසූ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු දෙන්නට කෙසේ සමත් වෙති ද?

1124. දේවතාවෙනි, සිල්වත් වීම ඉන්ද්‍රිය දම්නය යන ගුණ ධර්මයන් යම් කෙනෙක් නො දැනිත් ද, ඔවුහු කෙලෙස් නින්දෙන් නිදද්දී මම අප්‍රමාද ගුණයෙහි පිහිටා නො නිද සිටිමි.

1125. දේවතාවෙනි, යම් රහතුන් වහන්සේ කෙනකුන්ගේ රාගද්‍රව්‍යමෝහයෝ නැසුණාහු ද ඒ ආර්යයන් නො නිදන කලා මම නිදගත්තෙමි.

1126. නිදි දුරුකරන්නවුන් අතුරෙහි මම මෙසේ නිදමි, නිදන්නවුන් අතුරෙහි මම මෙසේ නිදි වර්ජනය කරමි. මෙසේ මේ ප්‍රශ්නය දැනිමි. ඔබට මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නට සමත් වෙමි.

1127. මනාලෙස නො නිදන්නවුන් අතුරෙහි සයනය කෙළෙහි, මනාලෙස නිදන්නවුන් අතුරෙහි නො නිදන්නෙහි, මනාසේ ප්‍රශ්නය දන්නෙහි, මා ඇසූ ප්‍රශ්නය මනාලෙස විසඳන්නට සමත් වෙති යි.

9. ජාගර ජාකක යි.

1128. න කිරිනි අනොමදසසිසු
පාරිවිටියා බුද්ධසු අපිකා¹,
සුත්තය අලොභිකාය ව
පසා ඵලං කුමාරසපිණ්ඩියා.
1129. භජිගවාසසා ව මො ධු
ධනධනාදං පයවි ව කෙවලා,
නාරියො විමා අච්ඡරුපමා
පසා ඵලං කුමාරසපිණ්ඩියා.
1130. අභිකඛණං රාජකුණ්ණර
ගාරා භාසසි කොසලාධිප,
සුච්ඡාමි තං රට්ඨවිඛින
බාළානං ටිනිමනො පභාසසි.
1131. ඉමසමිං යෙව නගරෙ කුලෙ අඤ්ඤිතරෙ අහුං,
පරකමිකරො ආසිං හතකො සිලසංවුතො.
1132. කමමාය නිසබ්බනාහං වතුරො සමණෙ අඤ්ඤං,
ආචාරසිලසමිපනෙක සිනිභුතෙ අනාසවෙ.
1133. තෙසු විහං පසාදෙවා නිසිදෙවා පණ්ණසසනිතෙ,
අදසිං බුද්ධානං කුමාරියං පසනෙකා සෙහි පාණ්ඩි.
1134. කසා කමමසා කුසලසා ඉදං මෙ ඵදිසං² ඵලං,
අහුතොමි ඉදං රජුං ටිතං ධරණිමුක්තමං.
1135. දද භුණ්ණ ව මා ව පමාදෙ³
විකකං වසතය කොසලාධිප,
මා රාජ අධිමිකො අහු
ධම්මං පාලය කොසලාධිප.
1136. සොහං තදෙව පුනපුනං
වට්ඨමං ආචරිකාමි සොහනෙ,
අරියාවරිතං සුකොසලෙ
අරහනො මෙ මනාපා පසසිකුං.

1. අපකා - මජ්ඣං.

2. ඵදිසං - මජ්ඣං.

3. ඵදිසං - මජ්ඣං.

4. දද භුණ්ණ මා ව පමාදෙ - මජ්ඣං.

1128. අලාමක වූ ප්‍රත්‍යක්ෂබෝධිඥාන ඇති පසේබුදුවරයන් කෙරෙහි කළ වැද්දම් පිදුම් ආදී පරිවර්තාවන්ගේ ආනිත-සය ස්වල්ප නො වේ. තෙල්, පැණි රහිත කොමුපිඩු දායෙහි වීජාක බල.

1129. ඇත් අස් ගවයෝ ද ධනධාන්‍යයෝ ද සියලු මහ පොළොව ද, දෙවහනන් වැනි සුන්දර රූපිකාවෝ ද මට බොහෝ වෙති. කොමුපිඩු දායෙහි වීජාක බල.

1130. කුශලාධ්‍යාය ඇති රාජශ්‍රෙෂ්ඨය, නිරතුරු ගාරා කියත්-තෙහි ය රාජ්‍යය දියුණු කරන උතුම්මයෙකි, ඔබ වීරවර්ම. ප්‍රමුදිත ව මෙහි අරුත් කියනු මැන.

1131. මේ නගරයේ ම එක්කරා කුලයෙක උපන්නේ. අනුන්ට බැලමෙහෙකම් කොට දිව් රක්තෙම පිරිසුදු පන්සිල් ඇති වීම්.

1132. කර්මාභ්‍යාස සඳහා යන මම ආචාරයෙන් හා භීලයෙන් සම්පූර්ණ වූ පාප රහිත හෙයින් සිහිල් වූ ආසුට් රහිත වූ ශ්‍රමණ-යන් වහන්සේ සතර නමක් දිටිමි.

1133. උන්වහන්සේ කෙරෙහි සිත පහදවා කොළ ඇතිරියෙහි වඩාහිඳුවා පහන් සිතැති ව පසේබුදුවරුන්ට සියතින් කොමුපිඩු පිළිගැන්වූයෙමි.

1134. මාගේ පුණ්‍යකර්මයේ වීජාකඵලය මෙබඳු ය. හැම සම්පන්නියෙන් ආභා වූ උතුම් පොළොව සහිත රාජසම්පත පිදිමි.

1135. කෝකලාධිපය, දන් දී වළඳනු මැනැව්. දනාදී පුණ්‍ය ක්‍රියාහි නොහැලැකිලි නොවන්නේ මැනැව්. වතුස්වක්‍රම සම්පත් සපුරාලනු මැනැව්. රජතුමනි, අධාර්මිකයකු නොවනු මැනැව්. දහම් රකින්නේ මැනැව්.

1136. ඒ මම බුද්ධාදී ආර්යයන් නැවැතැ නැවැතැ පුරුදු කළ මහෙහි ම හැසිරෙන්නෙමි, රහතුන් වහන්සේ දකින්නට මට පිිසි ඇත.

1137. දෙවි වියවජරූපමා
මජ්ඣේ නාරිගණස්ස සොහසි,
කිං කම්මමකාසි හද්දකං
තෙනාසි චණ්ණවතී සුකොසලෙ.
1138. අමබ්බකුලස්ස ඛණ්ඩය
ද්වාරාහං පරපෙසසියා අහුං,
සඤ්ඤාතා ධම්මජීවිතී
සිලවතී ච අපාපදස්සනා.
1139. උඤ්චහත්තං අහං තද
චරමානස්ස අද්ධං භික්ඛුනො,
චිත්තා සුමනා සයං අහං
තස්ස කම්මස්ස ඵලං මමෙදිස'නති.

10. කුමමාසපිණ්ඩජාතකං.

1140. ආගමිස්සති මෙ පාපං ආගමිස්සති මෙ හයං,
තද්ධං චලිතං සාධං මත්තස්සන මිගෙන වා.
1141. භීරුයා නුන මෙ කාමෙ අවිදුරෙ වසනතියා,
කරිස්සති කිසං පණ්ණං සාව සාධං පරත්තපං.
1142. යොවයිස්සති මං කන්තා ගාමෙ වසමනිඤ්ඤා,
කරිස්සති කිසං පණ්ණං සාව සාධං පරත්තපං.
1143. තයා මං හසිතාපඩ්ඨි¹ මිහිතානි² හණිතානි ච,
කිසං පණ්ණං කරිස්සනති සාව සාධං පරත්තපං.
1144. ආගමා නුන සො සමෙද්ද අසංසි නුන සො තච,
අසංඛාතං නුන තං තෙන යොතං සාමමකපෙයි.

1. අසිතා පඩ්ඨ - මජ්ඣං.

2. මිතානි මිතානි - මජ්ඣං.

1137. දේවිය, (කොසොල් රජුගේ දුවක වූ නෙපි) කතූන් මැද අප්සරාවක මෙන් බබළන්නවූ ය. පෙර කිනම් කුශලකර්මයක් කළා ද? කවර කරුණෙකින් වර්ණවත් වූවා ද?

1138. රජකුමනි, මම කෙළෙඹකුලයක පණ්ඩුඩ ගෙනයන දිසියක් වීම. තිදෙවිත් සංවර වූ දහමෙන් ජීවත් වන ආචාරසිල සම්පන්න වූ දකුම්කලු වීම.

1139. එකල මම තමහට ලැබුණු බත්කොටස ගෙනෙනුයේ පිඬුසිහා වඩනා බුන් කෙලෙස් ඇති පසේබුදුන් වහන්සේට සතුටු සිත් ඇති ව දුනිමි. (පිදිමි) ඒ කර්මයේ ඵලය මෙබඳු ය.

10. කුම්මාස පිණ්ඩ ජාතක යි.

1140. අනිෂ්ටවූ දෙයක් මට එන්නේ ය. මට බියක් එන්නේ ය. (යම්හෙයෙකින්) එකල්හි අත්ත මිනියකු විසින් හෝ මෘගයකු විසින් හෝ සෙලැවිණි.

1141. බියවන ස්වභාව ඇති කුණුරෙහි වසන මගේ බැමිණිය නිසා මට කාමසිතුවිලි උපදී ද, පරන්තප දයයා බිය කළ ඒ අත්ත මෙන් මා කෘග වූ පඬු පැහැය ඇත්තකු කරන්නේ ය.

1142. මාගේ ප්‍රිය වූ බිරිඳ ගමේ වසන්නී අනිඤ්ඤ වූවා උතුම් රූ ඇත්තී මා ශෝක කරවා වියළුවන්නී ය. පරන්තපයා බිය කළ ඒ අත්ත මෙන් මා කෘග වූවකු ද පඬුපැහැ ඇත්තකු ද කරන්නේ ය.

1143. කළු ඇස්කෙළවර ඇත්තී ය, කී පවත්වන මනුෂ්මිතය ද මදුර කරා ද පරන්තපයා බිය කළ ඒ අත්ත මෙන් මා කෘග වූවකු ද පඬුපැහැ ඇත්තකු ද කරන්නේ ය.

1144. ඒ භාවා ශබ්දය තා කරා ආශේ යයි සිතමි. ඒ ශබ්දය කොපට දනුවිදෙන ලද්ද යි සිතමි, යමෙක් ඒ අත්ත සෙලැවි ද හේ පියා මැරූ හෙතුව කියන ලද්ද යි සිතමි.

1145. ඉදං ඔබ්බා ජනං සමාගම මම බාලසා විනිතං,
තද්ධි වලිතා සාධා මනුසේන මගෙන වා.
1146. තරෙව ජනං අවෙදෙසි අවසේසි පිතරං මම,
හතථා සාධාති ජාදෙතො ආගමිසිති මෙ හය'නති.

11. පරනාමජාතකං.

ගන්ධාරවග්ගො දුතියො.

තස්සදුතං:

වරගාම මහාකපි හග්ගව ච
දළාධමම සතුඤ්ජර කෙසවරො,
උරගො විධුරො පුත ජාගරතා
අර කොසලාධිප පරනාමජෙන ච.

සන්නිවේදනං නිට්ඨිතං.

තත්‍ර වග්ගදුතං:

අර සත්ත නිපාතමිති වග්ගං මෙ හණතො පුණ්,
කුක්ක ච පුත ගන්ධාරො දෙව ච වුත්තා මහෙසිනා.

1145. බාල වූ මා සිත දෙය තා වෙත පැමිණියේ ය. එකල සෙලවුණු අත්ත මිනිසකු හෝ මාගයකු හෝ සෙලවුණේ දැයි නො පැනිණි.

1146. තෝ මාගේ පියා මැරුයෙහි ය, මරා අතුටලින් වසමින් එබඳු බියක් එත්තේ යයි දනගත්තෙහි යයි.

11. පරන්තප ජාතක යි.

දෙවන ගන්ධාර වර්ග යි.

එහි උද්දතය:

ගණිතජාතක (වරගාම) යැ මහාකපිජාතක යැ කුම්භකාරජාතක (හග්ගව) යැ දළභධම්මජාතක යැ සොමදක්ඛජාතක (කුක්කුර) යැ සුසිමජාතක (කෙස) යැ කොට්ඨිමුලිජාතක (උරග) යැ ඩුමකාරි ජාතක (විචුර) යැ ජාගරජාතක යැ කුම්භකපිණ්ඩජාතක යැ පරන්තප ජාතක යැ යි දසයෙකි.

සත්තක නිපාතය නිමි.

එහි වර්ග උද්දතය:

සත්තකනිපාතයෙහි කුක්කුරවර්ග යැ ගණිතවර්ග යැ යි වර්ග දෙකක් මැ මහර්ම වූ බුදුරජුන් වසින් වදරන ලදහ.

8. අට්ඨක නිපාතො

1147. මද්දවස්සා සුචි අලලකෙසා
කලානි කිං කුමභිමධිස්සධිස්සා,
පිට්ඨා තිලා ධොවසි තණ්හිලානි
තිලොදනො හොතිති¹ කිස්ස හෙතු.
1148. න ඛො අයං බ්‍රාහ්මණ භොජනස්සා
තිලොදනො හොතිති සාධුපඤ්ඤ,
ධම්මො මනො තස්ස බ්‍රහ්මමජ්ජ²
අහං කරිස්සාමි සුසානමජ්ජකි.
1149. අනුච්චිත කලානි කරොති කිච්චං
ධම්මො මනො කොත්තු තවෙතසංඝි,
සහස්සනෙතො අතුලානුභාවො
න ථියති³ ධම්මවරො කදචි.
1150. දළහසමාණං⁴ මම එස්ස බ්‍රහ්ම
ධම්මො මනො නස්මි මමෙස්ස කඛ්ඛා,
යෙ යෙවදති පාපා හවන්ති
තෙ තෙවදති සුඛිතා හවන්ති.
1151. සුඤ්ඤා හි මග්ගං වඤ්ඤා අහොසි
සා මං වධිත්වාන වීජාසි පුත්තං,
සාදති සබ්බස්ස කුලස්ස ඉස්සරා
අහං පනමි අපච්ඡිධා එකිකා.
1152. ජීවාමි වොහං නාහං මනොසී⁵
තවෙව අස්සාය ඉධාගතොසි,
යා තං වධිත්වාන වීජාසි පුත්තං
සභාව පුත්තෙන කරොමි හයමං.
1153. එතඤ්ඤි⁶ තෙ රුච්චිති දෙවරාජ
මමෙව අස්සාය ඉධාගතොසි,
අහංඤ්ඤි පුත්තො සුඤ්ඤා ච නත්තො
සමමොදමානා සරමාවසෙම.

1. හොතිති - මජ්ඣ. සා.

2. බ්‍රහ්මමජ්ජ - බ්‍රහ්මතමජ්ජ - සා. බ්‍රහ්මමජ්ජ - මජ්ඣ.

3. ථියති - මජ්ඣ.

4. දළහ පමාණං - මජ්ඣ.

5. න මනොහමසී - මජ්ඣ. සා.

6. එතඤ්ඤි - මජ්ඣ. සා.

8. අට්ඨක නිපාතය

1147. කච්චානිය, හැඳි සුදුවත් ඇත්තී පරිත්‍ර වූ තෙතකෙස් ඇත්තී මිනීමරුවෙන් කළ උද්දනෙහි පිසින තලිය තබා තලපිටි බහා සහල් දෙවන්නේ කුමට ද? තලබත් කුමට ද?

1148. සොදුරු නුවණැති බමුණ, මේ තලබත අනුභව කිරීම පිණිස නො වේ. ධර්මය (වැඩිහිටියන් සැලැකීම හා ත්‍රිවිධ සුවර්තය) මළේ ය. මම සොහොනමැද සිට ඒ ධර්මයට මතකබත කරන්නෙමි.

1149. කච්චානිය, වීමසා බලා කටයුතු කරව. ධර්මය මළේ යයි නොපට තෙල කීයේ කවරෙක් ද? අසම වූ තෙද ඇති දහසක් තෙත් ඇති (ශත්‍රුසංඛ්‍යාත) ශ්‍රේෂ්ඨ ධර්මය කිසිකලෙක නො මැරේ යයි කී ය.

1150. බමුණ, මෙහි මාගේ දඩ ප්‍රමාණය යි (භෙවත් වීශ්වාසයයි.) මෙහි ලා මට සැකයෙක් නැත. දන් යම් යම් කෙතෙක් පාපියෝ වෙත් ද බඩුහු ම සැප ඇත්තෝ වෙත්.

1151. මාගේ ලෙහෙළි වද වූවා ය. ඇය මා තළා පෙළා පුතකු පුසුත කළා ය. දන් ඕ නොමෝ ගෙදරට අධිපති වූවා ය. ගෙයින් බැහැර කරන ලද මම තනි ව අනාර වීමි.

1152. මම දිවි ඇත්තෙමි, මම නො මළෙමි, කී නිසා මෙහි පැමිණියෙමි, යම් ස්ත්‍රියක් නොපට තිසා කොට පුතකු වැද්වා ද පුතා සමග ඇය අර කරමි යි කී ය.

1153. ශත්‍රුය, මෙය නොපට රූපී වේ. මා නිසා මෙහි පැමිණියෙහි මම ද පුතා ද ලෙහෙළිය ද මුණුමුරා ද සතුටු වෙමින් ගෙවි වසමහ.

1154. එතඤ්ච තෙ රුච්චරි කාතියානි
හතාපි සතතා න ජහාපි ධම්මං,
තුච්ඤ්ච පුත්තො සුභිසා ව නතො
සම්මොදමානා සරමාවසෙරි.
1155. සා කාතියානී සුභිසාය සඤ්ච
සම්මොදමානා සරමාවසිත්තා,
පුත්තො ව නතො ව උපට්ඨතිංසු
දෙවානම්ඤ්ඤා අධිග්ගහිතා'ති.

1. කච්චානිජාතකං.

1156. ඉදං පුරෙ නිත්තමාහු ධහුමච්ඡං මහොදිකං,¹
ආවාසො ධකරාජස්ස පෙත්තකං හවනං මම
තපස් හෙතෙනා² යාපෙම ඔකං³ න ච්ඡහාමසෙ.
1157. තො දුතියං අභිලක්ඛං⁴ බහුරස්සකම්⁵ හෙජ්ඣති,
තො මම පුත්තො කුලාවකං මඤ්ච සොත්ථි⁶ කරිස්සති.
1158. සබ්බො පරික්ඛතා ඵෙග්ගු යාව තස්සා ගති අහු,
ධීර්ගතෙඛා මහාරාජ සාරෙ න රමති සුඤ්ඤා.
1159. සා නුතාහං ඉතො ගතවා රඤ්ඤා මුත්තො නිවෙසනා,
අත්තානං රමයිස්සාමි දුමසාබානිතෙතිති.
1160. සො නුතාහං ඉතො ගතවා රඤ්ඤා මුත්තො නිවෙසනා,
අඤ්ඤා දකානි පිට්ඨස්සාමි⁷ යුජස්ස පුරතො ච්ඡං.
1161. තං මං කාමෙහි සම්පත්තං රත්තං කාමෙසු මුළුඡිතං⁸
ආනාමි හරතො⁹ පුඤ්ඤා ධාතීතො හඤ්ඤානි තෙ
1162. අනිකාරතිමිසායං තුඤ්ඤා උපරිපබ්බතෙ,
යා මං සමුත්තො මුද්දා මා පාදං බණ්ඩසෙති.
1163. අසංසයං ජාතිබයනාදසි
න ගඤ්ඤාසයං පුනරාවර්ථස්සං,
අයං හි මම අතභිමා ගඤ්ඤාසයා
ථිඤ්ඤා මම සංසාරො පුනරුත්ථායා'ති.

2. අට්ඨසද්දජාතකං.

1. මහොදිකං - මජ්ඣං, සා.
2. හෙතෙනා - මජ්ඣං, සා.
3. ඔකං - මජ්ඣං, සා.
4. අභිලක්ඛං - මජ්ඣං.
5. බහුරස්සකම් - මජ්ඣං.
6. පිට්ඨස්සාමි - මජ්ඣං.
7. ච්ඡහාමසෙ - මජ්ඣං.

1154. කවිවානිය, මෙය තොපට රිසි වෙයි, තළනු ලැබූ ද තෙපි පුත්‍රයා කෙරෙහි මෙමන්ත්‍රීය නො තළවූ ය, තෙපි ද පුතා ද ලෙහෙළිය ද මුණුබුරා ද ප්‍රමුදිත ව වසවු.

1155. කවිවාන ගෝත්‍ර ඇති මී ලෙහෙළිය සම්භ සතුවින් ගෙහි වුසුවා ය. දේවෙන්ද්‍ර වූ ගක්‍රයාගේ රැක්ම ලද පුතා ද මුණු-බුරා ද ඇයට උවටත් කළහ.

1. කවිවානි ජාතක යි.

1156. කොක්රජුට වාසභවන වූ මාගේ පියාසතු ගෙය වූ මේ මගුල්පොකුණ පෙර දියසොරොව්වෙන් දිය පිරුණු කලා බොහෝ මසුන් ඇත්තේ ය යි ද, දිය බොහෝ ඇත්තේ ය යි ද කියති. (එහෙත්) අද අපි එක් මැඩියකුගෙන් දිව් රකුමහ. කුස-ගින්නෙන් පෙළෙන්නමෝ නමුදු වාසභාන හැර නො යමහ.

1157. නො හික්මුණු බන්ධුර නමැති ඇත්ගොව්වාගේ දෙවැනි ඇඟ කවරෙක් බිඳී ද, මාගේ පුතුන් ද කුඩුව ද මා ද කවරෙක් රැක දෙන්නේ ද?

1158. යම් පමණ එළය තුඩුගේ ද එළය පියල්ල ම කන ලද, මහරජතුමනි, කන්නට තුඩු දෙය කෂය වූ කලා ගුල්ලා අරවුයෙහි නො ඇලේ.

1159. ඒ මම මේ රජනිවෙසින් මිදී ගොස් රුක්අතු නිවාස කොටගෙන තමා කවද සිත් අලවා වෙසෙමි ද.

1160. ඒ මම මේ රජනිවෙසින් මිදී ගොස් මෘගසමූහයාගේ පෙරමුණෙහි යනුයෙමි ඉඳුල් නො කළ දිය බොන්නට කවද ලබමි ද.

1161. බාහික රටවැසි හරහ නමැති වැද්ද පඤ්ඤාමයම්පන්නි-යෙන් පිරුණු රාගයෙන් රත් වූ කාමයෙන් මුසපත් වූ ඒ මා මෙහි ගෙනාවෙි ය. තොපට සෙසක් වේවා.

1162. සනාත්ධතාරයෙහි උස්වූ පර්වත මුදුනෙහි (සිටි) මාගේ බිරිඳ වූ කිඳුරිය ගලෙහි පය නො පැකිලේවා යි මොළොක් බසින් කීවා ය.

1163. නිවන්දුටු මම ඒකාන්තයෙන් ම මවුකුස වාසයට නැවත නො එන්නෙමි. මෙය මාගේ අවසාන ප්‍රතිසන්ධිය වේ. නැවත ඉපැදීම නම් වූ සසර ගමන ගෙවීගියේ යි.

2. අට්ඨසද්ද ජාතක යි.

1164. ඉදං සුවණ්ණකායුරං මුත්තා වෙථරියා ඛු,
සබ්බං හරස්සු හද්දෙන මඤ්චි දුසිති සාවය.
1165. ඔරොපයස්ස කල්‍යාණි මා¹ ඛුං පරිදෙවසි,
න වාහං අභිජානාමි අහන්ධා² ධනමාහනං.
1166. යතො සරාමි අත්තානං යතො පත්තොස්මි වීඤ්ඤනං,
න වාහං³ අභිජානාමි අඤ්ඤං පියතරං තයා.
1167. එහි තං උපගුහිස්සා⁴ කරිස්සඤ්ච පදකම්මං,
න හි දති පුතා අපී මම තුත්තඤ්ච සබ්බමො.
1168. න හි සබ්බස්ස යානෙස්ස පුරියො හොති පණ්ඩිතො,
ඉත්ථි පණ්ඩිතා හොති තස්ස තස්ස විවක්ඛණා.
1169. න හි සබ්බස්ස යානෙස්ස පුරියො හොති පණ්ඩිතො,
ඉත්ථි පණ්ඩිතා හොති ලහුමත්ථිවිතතිකා.
1170. ලහුඤ්ච වත වීජපඤ්ච නිකමෙධ සමචෙතසී,
මිගං පුණ්ණසය තෙනෙවං සුලසා සත්තුකං වධි.
1171. යොධ උපපතිතං අත්ථං න වීජමනුබුජ්ඣති,
යො හඤ්ඤති මඤ්චති වොරොව ගිරිගඤ්ඤරො.
1172. යො ව උපපතිතං අත්ථං වීජමෙව නිබ්බොධති,
මුච්චිතෙ⁵ සත්තු සම්බොධා සුලසා සත්තුකාමිවාති.

3. සුලසාජාතකං.

1173. භුතං හී⁶ කුදෙධාති අවෙක්ඛියාන
න තාවදණ්ඩං පණ්ණයොග්ග ඉස්සරො,
අවධානොසා අප්පකිරුපමස්සනො⁷
පරස්ස දුක්ඛාති භුතං උදීරයෙ.

1. බාහුං - මජ්ඣං.
2. අහන්ධා - මජ්ඣං.
3. තෙවං - මජ්ඣං.
4. උපගුහිස්සා - මජ්ඣං.
5. මුච්චිතෙ - මජ්ඣං.
6. භුතං - මජ්ඣං.
7. අප්පකිරු - මජ්ඣං.

1164. පින්වත, ගෙලපළදනා මේ ආහරණය ද මුතු රැස ද වෛදුර්වමාණිකාය ද යන සියල්ල ගනු මැනැව්. මා දසියකැ යි අස්වට හෙවත් කියව.

1165. සොදුර, තිගේ පළදනා ගලවා තබව, බොහෝ නො හඬව. (මෙරමා) නො නසා ගෙනා ධනය මම නො දනිමි. හෙවත් නො ගනිමි.

1166. යම් කලෙක සිට තමා සිහි කෙරෙමි ද, යම් කලෙක සිට (හොඳ නරක තේරුම් ගන්නා) නැණැති බවට පැමිණියෙමි ද (ඒකාක්) තව වඩා ප්‍රියතමයකු මම නො දනිමි.

1167. එනුමැන, කොප වැළැඳගන්නෙමි, පැදකුණු කරන්-නෙමි, මාගේ ද කොපගේ ද නැවැත එක්වීමක් නැත.

1168. හැම තැන්හි පුරුෂයා පණ්ඩිත නො මැ වෙයි. විවික්කණ වූ ස්ත්‍රිය ද ඒ ඒ තැන්හි පණ්ඩිත වේ.

1169. හැම තැන්හි පුරුෂයා පණ්ඩිත නො මැ වේ. වහා කරුණු සිතා වටහාගන්නා ස්ත්‍රිය ද පණ්ඩිත වේ.

1170. ඒකාත්තයෙන් ලැයි නො වී පමා නො වී ඔහු මරන්-තට උපක්‍රම සිතී ය, දක්ෂ මුවවැද්දෙක් දුන්නෙන් විද මුවකු මරන්නේ යම්සේ ද එසේ සුලසා කොමෝ සත්තුක නමැති සොරා මැරී ය.

1171. මේ ලෝකයෙහි යමෙක් තමා වෙත පැමිණි කරුණ වහා තේරුම් නො ගනී ද නුවණ මද හේ පර්වත ප්‍රසාදයෙහි සොරා මෙන් විනාශ වේ.

1172. මේ ලෝකයෙහි යමෙක් පැමිණි විපත වහා තේරුම් ගනී ද, හේ සත්තුක නමැති සොරාගෙන් මිදුණු සුලසාව මෙන් සතුරු උවදුරින් මිදේ.

3. සුලසා ජාතක යි.

1173. (මම) අතිශයින් කිසියෙම වෙමි යි (වරදකරු) බලා රජ කෙම සුහුසුලු ව දඩුවම් නො පමුණුවන්නේ ය. කවර හෙයින් යත්: කිසිත් හේතු රහිත ව රජකමට නුසුදුසු අනුන්ව බලවත් දුකට හේතු වන දඩුවම් කියන්නේ ය. හෙවත් නියම කරන්නේ ය.

1174. යනොව් ජානොයා පසාදවිතනො
අත්තං නිසුඤ්ඤාය පරස්ස දුක්ඛතං,¹
තදයමනොති සයං අවෙක්ඛිතං
අරස්ස දණ්ඩං සද්ධං නිවෙසයෙ.
1175. න වාපි කුමාරෙති පරං න අත්තනං²
අමුච්ඡිතො යො නයතෙ නයනායං,
යො දණ්ඩාදාරො හවතිධ ඉක්ඛතො
සවණ්ණභූතො සිරියා න ධංසති.
1176. යෙ ඛක්ඛියා සෙ³ අනිසම්මකාරිනො
පඤ්ඤාති දණ්ඩං සහසා පමුච්ඡිතා⁴,
අවණ්ණසංයුතතා⁵ ජනනති ජීවිතං
ඉතො විමුක්තාපි ව යනති දුක්ඛතී.
1177. ධම්මෙ ව යෙ අරියපට්ටිකො⁶ රතා
අනුක්ඛරා තෙ වච්ඡා මනසා කම්මතා ව⁷,
තෙ සන්තියොරම්මසමාධිපණ්ණිනා
වජනති ලොකං දුග්ගං තරාවිධා.
1178. රාජාහමස්මි නරපමදනා⁸මික්ඛතො
සවෙපි කුජ්ඣාමි යපෙමි අත්තනං⁹,
නිසෙධයනොත්තා ජනනං තරාවිධං
පඤ්ඤාති දණ්ඩං අනුක්ඛං යොනියො,
1179. සිරි ව ලුක්ඛි ව¹⁰ තමෙව ඛක්ඛිතං
ජනාධිප මා විජති කුද්වතං,
අකොකාධනො නිවච්ඡන්තවිකො
අනියො¹¹ තුවං වස්සසනාති පාලය.
1180. භූමෙති එතෙති උපෙත ඛක්ඛිතං
ධිතමරියවතති සුවචො අකොකනො,
සුඛි අනුපසිළ¹² පසාය මෙදිති.
ඉතො විමුක්තාපි ව යාති සුක්ඛතී.

1. දුකාවං - මිත්තං සත්තං.
2. සරඤ්ඤි අත්තානං - මිත්තං.
3. මුඛඤ්ඤි - මිත්තං.
4. චුට්ඨිකං - මිත්තං.
5. අවිජ්ජසුකතා ච - මිත්තං.
6. අවිසසඤ්ජවිලොභ - මිත්තං සත්තං.
7. කමමුත්තං - මිත්තං සත්තං.
8. පමුද්ධං - මිත්තං සත්තං.
9. අත්තානං - මිත්තං.
10. ධිට්ඨංගුට්ඨභිඤ්ඤා - මිත්තං.
11. අභිඤ්ඤා - මිත්තං.
12. භ්‍රාතීදං සත්තං සත්තං මිත්තං.

1174. යම් කලෙකැ තමා කෙරෙහි පැහැදීම ඇතැ යි දන්-
තේ ද, අන්‍යයාගේ වරදට හේතු සොයන්නේ ද මෙය ඔහුගේ
වරද ය යි (සිතා) බලා ඉක්බිති ඔහුට යෝග්‍ය දඩුවම නියම
කරන්නේ ය.

1175. සතර අගනියෙන් අගනියාමී නො වී යමෙක් යුක්තිය
හෝ අයුක්තිය පිරික්සා ද හෙතෙම අන්‍යයා ද තමා ද නො පෙළයි.
යම් රජෙක් වරදට සුදුසු දඩුවම් දෙවන්නේ වේ ද ඒ රජ තෙම
ගුණයෙන් හා පිරිවරින් නො පිරිහෙයි.

1176. යම් රජෙක් නො විමසා ක්‍රියා කරන්නේ ද
(කොපයෙන්) මුසපත් ව වහා දඩුවම් නියම කෙරේ ද හේ කීර්ති
රහිතයෙක් ව ජීවිතය හරහේ ය. (මැරෙන්නේ ය) මෙයින් මැරී
දුගතියට ද යෙයි.

1177. යම් රජ කෙනෙක් ආර්ය වූ දහමීරජුන් විසින්
ප්‍රකාශිත දඬුවම්වලට ඇලුණේ ද, ඔවුහු වචනයෙන් සිතින්
හා ක්‍රියාවෙන් උත්තමයහ. ශාන්තියෙහි සිලයෙහි හා සමාධියෙහි
පිහිටි දහමී රජවරු දෙලොවට ම (දෙවමිනිස් ලෝකදෙක)
පැමිණෙත්.

1178. මම ස්ත්‍රීපුරුෂයන්ගේ ස්වාමි වූ රජ වෙමි, ඉදින්
කිපියේ වුව ද තමා නීතියෙහි පිහිටුවමි, (නීතියෙහි පිහිටා කටයුතු
කරමි.) ජනයා නොමග යාමෙන් වළකා අනුකම්පා සහිත ව
නුවණින් දඩුවම් දෙමි.

1179. ජනපතිතුමනි, පරිවාර සම්පත හා ප්‍රඥව කිසිකලෙක
ඔබ අත් නො හරිවා, කේස නැති ව පහත් සිතැති ව නිදන් ව
හඳුරුදු සියයක් රට පාලනය කෙරේවා.

1180. රජතුමනි, මේ ගුණයන්ගෙන් යුක්ත ව ශ්‍රේෂ්ඨ පැවැතුම්
සහිත ව සුවිච ව නො කීපෙන්නෙක් ව සැපවත් ව ජනයා නො
පෙළා රට පාලනය කරනු මැනැවි. මෙයින් මිදී යුගතියට
සැපත් වනු මැනැවි.

1181. එවං සුනීතෙන සුභාසිතෙන
ධම්මේන ඤායෙන උපායසො නයං,
නිබ්බාපයෙ සංචුචිතං මහාජනං
මහාව මෙසො සලිලෙන මෙදිනිතභි.

4. සුමඬගලජාතකං.

1182. අඛණරජාතො පයථී කුක්කුලානුගතො මභී,
අථ ගායසි වක්කානි න තං තපති ආතපො.
1183. උඬං තපති ආදිජෙචා අධො තපති වාලුකා¹,
අථ ගායසි වක්කානි න තං තපති ආතපො.
1184. න මං තපති ආතපො ආතප්පා² තපයනති මං,
අස්සා භී විවිධා රාජ තෙ තපනති න ආතපො.
1185. අද්දසං කාම තෙ මූලං සංඛාරො කාම ජායසි,
න තං සංඛාරොධිස්සාමි එවං කාම න භොතිසි³.
1186. අප්පාපි කාමා න අලං ඛණ්ඩිපි න තපති,
අභතා බාලලපනා⁴ පටිවිජේකිථ ජණ්ණතො.
1187. අප්පස්ස කම්මස්ස එලං මම සීදං
උදයො අජ්ඣගමා⁵ මහත්තපකං,
සුලභිලාභා වත මාණවස්ස
යො පබ්බජී කාමරාගං පහාය.
1188. තපසා පජහනභි පාපකම්මං
තපසා නභාපිතකුම්භකාරභාවං,
තපසා අභිතුයා ගඬගමාල
නාමෙනාලපසජ්ජ ඉහම්දකං.

1. වාරකා - මිජසං.

2. ආතපා - මිජසං.

3. භෙහිසි - මිජසං, ගතා.

4. අභාතාබාලලපනා - මිජසං, අභාතාබාලානලපනා - සත්තං, අභාතාබාලලපනා - මිජසං.

5. අජ්ඣගමා - මිජසං.

1181. මෙසේ නීතියෙන් ද සුබැසි කරුවෙන් ද සුවර්ත
ධර්මයෙන් ද පරීක්ෂාගයෙන් ද නුවණින් ද යුක්ත ව රාජ්‍යානුශාසනා
කරනුයේ ජලයෙන් පොළොව නිවන මහවැස්සක් සේ මහාජනයා
නිවන්තේ ය. (සතසත්තේ ය.)

4. සුමංගල ජාතක යි.

1182. මහී නම් වූ පොළොව ගිනිඅඟුරු මෙන් උෂ්ණ වෙයි.
උණුඅඵ වැනි වැල්ල ඇත. එහෙත් වෘත්තයන් අනුව ගායනා
කරන්නෙහි ය. අවිච්ඡා නා නො තවන්නේ ය.

1183. උඩින් සුර්යයා තවයි. යටින් වැල්ල තවයි. එහෙත්
ගී ගයන්නෙහි ය. අවිච්ඡා නා නො තවන්නේ ය.

1184. අවිච්ඡා මා නො තවයි. වස්තුකාමක්ලේශකාමයෝ ම
තවති. මහරජතුමනි, වස්තුකාමක්ලේශකාමයන් නිසා කටයුතු දෙය
බොහෝ ය. ඔව්හු මා තවති. අවිච්ඡා මා නො තවයි.

1185. කාමය භාගේ මුල දිවිමි. කාම විතර්ක නිසා තෝ
උපනෙහි ය. එහෙයින් තා ගැන නො සිතන්නෙමි. මෙසේ
කළ කල්හි තා නුපදින්නෙහි ය.

1186. වස්තුකාමක්ලේශකාමයෝ ස්වල්ප වුව ද සුදුසු
නො වේ. වස්තුකාමක්ලේශකාමයන් බොහෝ ලදුවත් පෘථග්ජනයා
සැඟිමට පත් නො වේ. බාලලපන (මගේ රුව මගේ හඬ යනා-
දීන් කෙරෙන නැළැවීම) නම් කාමයෝ විපතට හෙතුවෙති.
විදසුන් වඩනා යොගාවචර තෙමේ (කාමයන්) දුරු කරන්නේ ය.

1187. උදය නමැති මම මහගුහුරක් ලැබුයෙමි ද මෙය
මාගේ ස්වල්ප වූ කර්මයක විපාක වෙයි. යමෙක් වස්තුකාම
ක්ලේශකාමයන්ගේ ආශාව හැරපියා පැවිදි වී ද, එය මහාද්‍රාහයෙක්
විය.

1188. ගංගමාලය, යම් කෙනෙක් තපස නිසා පාපකර්මය
යම්සේ දුරු කෙරෙත් ද, එසේ ම (තෙපි) සිය තපසින් නැහැවිතුඹල්
බවත් දුරු කෙරෙත් ද? තපෝගුණය නිසා තෙපි අප මැඩ අද
'බ්‍රහ්මදත්ත' යැ යි නමින් කරා කෙළෙහි. (එය තොපට
වටනේ ද?)

1189. සන්ධිකමෙව්¹ පසසරි
බන්ති සොරඉඉසස අයං විපාකො,
යො සබ්බජනස්ස වන්දිතො
තං වන්දම සරාජිකා සමච්චා.
1190. මා කිංඤ්චි අවට්ඨස්² ගබ්ගමාලං
මුනිං³ මොනපපෙසු සිකඛමානං,
එසො හි අතරි අණණ්ඩං.
යං තරිකා විචරන්ති විතසොකා'ති.

5. ගබ්ගමාලජාතකං.

1191. ධම්මො හටෙ හතො හන්ති නාහතො හන්ති කිංඤ්චිනං,
තස්මා හි ධම්මං න හතො මා⁴ තං ධම්මො හතො හති.
1192. අලිකං භාසමානස්ස අපසකමන්ති දෙවතා,
සුනිකඤ්ච මුඛං වානි සකට්ඨානා ව ධංසති.
යො ජානං පුච්ඡිතො පඤ්ඤා අඤ්ඤාතා නං වියාකරෙ.
1193. සටෙ හි සච්චං හණ්ඨි හොති රාජ යථා පුරෙ,
මුසා චෙ භාසසෙ රාජ භූමියං තිට්ඨ චෙතිය.
1194. අකාලෙ වසාති තස්ස කාලෙ තස්ස න වසාති,
යො ජානං පුච්ඡිතො පඤ්ඤා අඤ්ඤාතා නං වියාකරෙ.
1195. සටෙ හි සච්චං හණ්ඨි හොති රාජ යථා පුරෙ,
මුසා චෙ භාසසෙ රාජ භූමි පථිය චෙතිය.
1196. ජීවිතා තස්ස ද්විධා හොති උරගසෙසව දිසමපති,
යො ජානං පුච්ඡිතො පඤ්ඤා අඤ්ඤාතා නං වියාකරෙ.
1197. සටෙ හි සච්චං හණ්ඨි හොති රාජ යථා පුරෙ,
මුසා චෙ භාසසෙ රාජ භියොන පථිය චෙතිය.
1198. ජීවිතා තස්ස න හවති මච්ඡසෙසව දිසමපති,
යො ජානං පුච්ඡිතො පඤ්ඤා අඤ්ඤාතා නං වියාකරෙ.

1. අමම් පසසරි - මජ්ඣං.
2. ඉත්ථ - මජ්ඣං.
3. මුනිකං - මජ්ඣං. සතා.
4. භි - මජ්ඣං.

1189. ඉවැසීමෙන් ශීලයෙන් යම් විපාකයක් වේ ද, ඒ දිවුදුම්විපාකය ම බලවු, යමෙක් සියලු දෙනා විසින් වදනා ලද්දේ වී ද, ඔහු රජුන් සහිත වූ ඇමැතියන් සහිත වූ වදිවු.

1190. මොනපරායෙහි (බොධිපාක්ෂිකධර්මයන්හි) නික්මෙන ගංගමාල පසේබුදුරජුනට කිසිවක් නො කියවු. යම් සසර සයුරක් කරණය කොට පහකළ සෝදුක් ඇති ව හැසිරෙත් ද., මෙ තෙම (ඒ) සසර සයුර කරණය කෙළේ ය.

5. ගංගමාල ජාතක යි

1191. (සත්‍ය) ධර්මය බොරු කීමෙන් නසන ලද්දේ ඒකාන්තයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨාපවායනය (වැඩිහිටියන් පිදීම නම් වූ ගුණය) තෙමේ මැ වැනැයේ. ධර්මය නො නටුයේ කිසිත් නො නසා. එහෙයින් සත්‍යධර්මය නො නසන්නේ මැනැවි. ධර්මය නැසුණේ ඔබ නො නසාවා.

1192. (කාරණයක්) විචාරන ලද්දේ, යමෙක් එය දන්නේ ම අත් ලෙසෙකින් කියා ද, දෙවියෝ (ඔහු) අත්හැර යති. (එසේ) බොරු කියන්නාගේ මුඛය ද දුගඳ හමයි. අහසේ තමා සිටි තැනින් ද ගිලිහේ.

1193. මහරජ, ඉදින් සත්‍යය කියෙහි නම් පෙර පරිදි අනුභාව සම්පන්න වන්නෙහි ය. චේතිය රාජය, බොරු කියන්නෙහි නම් බිමට බැස සිටුනෙහි.

1194. යමෙක් දන්නා දෙයක් විචාරන ලද්දේ අත් අයුරෙකින් පවසන්නේ ද ඔහුගේ රාජ්‍යයට නොකල්හි වැසි වසී, සුදුසුකල්හි නො වසී.

1195. චේතිය මහරජ, ඉදින් සත්‍යය බෙණෙන්නේ ද පෙර පරිදි ම අනුභාව සම්පන්න වන්නෙහි ය, බොරු කියන්නේ නම් පොළොවෙහි පිටියෙන්නෙහි ය.

1196. චේතිය මහරජ, යමෙක් විචාරන ලද්දේ දන්නා දෙය අත් අයුරෙකින් පවසන්නේ ද, ඔහුගේ දිව යර්පයකුගේ මෙන් දෙදිව වේ.

1197. රාජය, ඉදින් සත්‍යය බෙණෙන්නේ ද පෙර පරිදි අනුභාව සම්පන්න වන්නෙහි ය. ඉදින් බොරු කියන්නෙහි නම් චේතිය රජතුමනි, වැඩියක් බිමැ පිටියෙහි ය.

1198. මහරජ, දන්නා දෙයක් විචාරන ලද්දේ, යමෙක් එය අත් අයුරෙකින් පවසන්නේ ද ඔහුට, මාලුවාට මෙන් දිව නැති වේ.

1199. සඳු හි සඳු හඬ සිංහ රාජ යථා පුර,
මුසා වෙ හඬ සිංහ රාජ හිසයා පවස වෙනිය.
1200. ඊයොඩා තසස ජායන්ති න පුමා ජායරේ කුල,
යො ජානං පුමිනිනො පසුනං අඤ්ඤාතා නං වියාකරේ.
1201. සඳු හි සඳු හඬ සිංහ රාජ යථා පුර,
මුසා වෙ හඬ සිංහ රාජ හිසයා පවස වෙනිය,
1202. පුසා තසස න හවන්ති පසුකමන්ති දියොදියං,
යො ජානං පුමිනිනො පසුනං අඤ්ඤාතා නං වියාකරේ.
1203. සඳු හි සඳු හඬ සිංහ රාජ යථා පුර,
මුසා වෙ හඬ සිංහ රාජ හිසයා පවස වෙනිය.
1204. සරාජා ඉසිනා සතොඤ්ඤා අනාලිකෙති වරො පුර,
පාවෙසති පඨවිං වෙවෙචා හිතතො අනපරියායං.
1205. තසමාහි ජන්මානං නන්දනංසනති පණ්ඩිතා,
අද්වයවිතො භාසයා ගිරං සවුපසංහිත'නති.

6. වෙනිසජාතකං.

1206. යො ඉන්ද්‍රියානං කාමෙන වසා නාරද ගවන්ති,
යො පරිවිජ්ජහො ලොකෙ ජීවිතොති විසුසසති.
1207. සුමසසානනාරං දුක්ඛං දුක්ඛසසානනාරං සුමං,
යොසි පතොසු සුමං දුක්ඛං පාවිකම්භි වරං සුමං.
1208. කිව්ඤ්ඤාලෙ කිව්ඤ්ඤාලො යො කිව්ඤ්ඤා නානුචක්ඛති.
ස කිව්ඤ්ඤා සුමං ධීරො යොගං සම්බුද්ධිං.
1209. නහව කාමාන කාමා නානාඤ්ඤා නන්දනාරණං,
නා කතඤ්ඤා නිරිතානා ධම්මා වට්ඨමරහස්.

1. ඊයො තසස පජායන්ති - වී. මජ්ඣං.

2. පතොසු - සසා, පතොසු - මජ්ඣං.

3. අනාලිකෙති - මජ්ඣං.

4. පවෙචා - මජ්ඣං.

5. යොසි පතොසු සුමං දුක්ඛං - සසා, යොසි පතොසු සුමං දුක්ඛං, යොසි පතොසු සුමං දුක්ඛං - මජ්ඣං.

6. න කතඤ්ඤා නිරිතානා - නාරද.

1199. මහරජ, ඉදින් සත්‍යය බණන්තෙහි ද පෙර පරිදි අනුභාව සම්පන්න වන්නෙහි ය. බොරු කියන්නෙහි නම් රජතුමනි, වැඩියක් පොළොවැ පිවිසෙන්නෙහි ය.

1200. මහරජ, දන්නා දයක් විවාරන ලද්දේ යමෙක් එය අත් අයුරෙකින් පවසා ද, ඔහුගේ කුලයේ ගැහැනු උපදිත්. පිරිමි නූපදනාහ.

1201. මහරජ, ඉදින් සත්‍යය බණන්තෙහි නම් පෙර පරිදි අනුභාව සම්පන්න වන්නෙහි ය. බොරු කියන්නෙහි නම් වෙකිය රජතුමනි, වැඩියක් පොළොවැ පිවිසෙති ය.

1202. මහරජ, දන්නා දයක් විවාරන ලද්දේ, යමෙක් එය අත් අයුරෙකින් පවසන්නේ ද, ඔහුට පුත්‍රයෝ නො වෙත්. වෙත් නම් උපකාර නො කොට දෙසැ දෙසැ යෙත්.

1203. මහරජ, ඉදින් සත්‍යය බණන්තෙහි ද පෙර පරිදි අනුභාවසම්පන්න වන්නෙහි ය. බොරු කියන්නෙහි නම් වෙකිය රජතුමනි, වැඩියක් පොළොවෙහි පිවිසෙන්නෙහි.

1204. පෙර මේ වෙකිය රජ කපිල මහර්ෂින් කරණ කොට ගෙන රජ වූයේ ආකාශවාරි ව සිට පිරිහී ගිය ස්වභාවය ඇතිදේ කාලානුරූප ව පොළොවැ පිවිසියේ ය.

1205. එහෙයින් ප්‍රාඥයෝ ඡන්ද්‍රියෙන් අගනිශාමී වීම නො පසසත්. දුෂිත නොවූ සිතැත්තේ සාධුන් විසින් පසස්නා ලද සත්‍ය වචන ම කියන්නේ ය.

6. වෙකිය ජාතක යි.

1206. නාරදයෙනි, යමෙක් කාමාශාසෙන් ඉදුරන්ගේ වශයට යේ ද, හෙ තෙම, (දෙව්මිනිස්) දෙලොව හැරපියා (නිරයේ උපදී). ජීවත් වන්නේ නමුදු ඉව්ඡාවිසාත්‍ය නිසා ගොකයෙන් වියළේ.

1207. පංචකාම සම්පත්තියට අනතුරු වූ නිරාදානට ද සිල් රැකීම ආදී විසින් විදුනා දුකට අනතුරු වූ සැපතට ද පැමිණේ. හේ (නාරදර්ෂි) තෙමේ ද සැපත නසා දුකට පැමිණියේ ය. (එබැවින්) ධ්‍යාන සැපත කැමැති වන්නේ මැනැවි.

1208. යමෙක් දුක් පැමිණි කලා දුක් ඉවසා ද දුක මඩින්නේ ද, ඒ ප්‍රාඥයා දුක අවසානයෙහි ලැබෙන සැපය වන ධ්‍යාන සැපත මැනැවින් ලබයි.

1209. අභිවෘද්ධියට කරුණු නො වන බැවින් ද අභිකර නො වන බැවින් ද කාමයනට ආසා නො කටයුතු ය. උපදවන ලද ධ්‍යානය නසා කුසල ධර්මයෙන් ගිලිහෙන්නට සුදුසු නො වේ.

1210. දුක්ඛං ගතපතිං සාධු¹ සංවිහරස්සන්² භොජනං,
අභාසො අත්ථලාගෙසු අත්ථබ්බාපකති අබ්බාපො³.
1211. එකතාව තෙසං⁴ පඤ්චිත්ථං අසිනො දෙවලො බුච්ඡි,
නාසිනො⁵ කිස්සථි පාපියො ඉන්ද්‍රියානං වසං වජ්ජ.
1212. අමිත්තානංව හත්ථස්සං සිව් පසොති මාමිව,
කම්මිං විජ්ජස්සා⁶ දසෙකියං විවාහං සිලමග්ගං.
1213. එතෙ ව යසෙ භාපෙත්වා නිබ්බන්තො⁷ සෙති කම්මෙති,
සොහං යහස්ස ජිනොව අබ්බං අපරායජෙණං.
අරියධම්මා අතික්කන්තො⁸ යථා පෙතො තපෙවහං.
1214. සුඛකාමෙ දුක්ඛාපෙත්වා ආපනෙතාසමි පදං ඉමං,
සො සුඛං නාසිගච්ඡාමි විනො භාක්‍රමතාමිවි⁹ති.

7. ඉන්ද්‍රියජාතකං.

1215. ආදික්කස්මිං අගාරස්මිං යං නීහරති භාජනං,
තං තස්ස භොති අත්ථාය නො ව යං තත්ථ ධය්‍යාති.
1216. එවිමාදිපිනො ලොකො ජරාය මරජෙන ව,
නීහරෙරෙව දනෙන දික්කං භොති සුනීහතං.
1217. යො ධම්මලභස්ස දදති දනං
උට්ඨානවිරියාධිගතස්ස ජන්තුනො¹,
අතික්කම්මෙ සො වෙතරණං යමස්ස
දිබ්බාති යානාති උපෙති මච්චො.
1218. දනස්සා² යුද්ධස්සා³ සමානමාත්‍ර
අපරාපි සන්තා ඛුද්ධෙ ජිනනති,
අපරාපි වෙ සද්දහානො දදති
කෙනෙව සො භොති සුඛි පරත්ථ.

1. දුක්ඛං ගතපතිං - සාධු - මිජ්ඣං.

2. සංවිහරස්සන් - මිජ්ඣං.

3. අබ්බාපො - මිජ්ඣං.

4. එකතාව තෙසං - මිජ්ඣං.

5. නාසිනො - මිජ්ඣං.

6. විජ්ජස්සා - මිජ්ඣං.

7. අපනෙතො - මිජ්ඣං.

8. ධිකො භාක්‍රමතා මිව - මිජ්ඣං.

9. ජන්තු - මිජ්ඣං.

1210. ගැහැටියකුට (වස්තුව ලබාගැනීමේ දී) ඇති වන වේගස මනාප ය. ධනය බෙදා වැළැඳීම මනාප ය. මහත් ඉසුරු ලැබීමෙහි උඩඟු නො වීම මැනව. ධන විනාශයේ දී ක්ලාන්ත නො වීම මැනව.

1211. ඒ දේවලර්ඝ්‍ය යමක් කියේ ද, මේ පාණ්ඩිතය ද මේ පමණෙක් ම ය. යමෙක් ඉඳුරන්ගේ වශයට යන්නේ ද, මෙයට වඩා ලාමක බවෙක් නැත.

1212. සිව් රජතුමනි, සතුරන් අතට පත් කෙනකු බඳු මා මෙන් විනාශයට පැමිණේ ද, දිව් රක්තා කර්මාන්ත ද, හස්තයේවාදී ශිල්ප ද, ධන ඉපැයීමේ දක්ෂ බව ද, ආවාහ විවාහ සම්බන්ධය ද, පංචශීලය හා මෘදු වචන ඇති බව ද යන,

1213. මෙතෙක් අභිවාද්ධිය සලසන කරුණු නසා සිය පාප කර්මයෙන් මනුෂ්‍යප්‍රේත ව උපනිමි. ඒ මම දහසින් පැරදුණකු මෙන් නැයන් නැතිවෙත්, පිළිසරණක් නැත්තෙකිමි.

1214. ආර්ය (සත්පුරුෂ) ධර්මයෙන් පහ වූ මම ප්‍රේතයකු බඳු වෙමි. සුව කැමැත්තන් දුකට පමුණුවා මේ තත්ත්වයට මනුෂ්‍යප්‍රේත බවට පැමිණියෙමි. ඒ මම ගින්නෙහි සිටියකු මෙන් මහත් දහ ඇතිවෙමි කායික වූ ද වෛතසික වූ ද සැපක් නො ලබමි.

7. ඉන්ද්‍රිය ජාතක යි.

1215. ගෙය ගිනිගත් කලා යම් කිසි බඩුවක් ගෙඩින් බැහැර කෙරේ ද එය ගෙහිමියාට වැඩ පිණිස වේ. එසේ පිටතට නො ගත් යමක් වේ නම් එය එහි දැවියෙයි.

1216. මෙසේ ලෝකයා ජරායෙන් ද මරණයෙන් ද ගිනි ගන්නේ වේ. දන් දීමෙන් ම වස්තුව බැහැර කරන්නේ මැනව. දුන් දෑ නො කොට පිටතට ගන්නා ලද්දේ වේ.

1217. යම් සත්ත්ව කෙනෙක් මහන්සියෙන් දහැමින් ලබා ගත් වස්තුවෙන් දන් දේ ද, හේ යම්යාගේ වෙතරණී නදිය ද (අටමහ නිරය ද ඔහුපත් නිරයන් ද) ඉක්මැ දිවාසම්පතට පැමිණේ. (දිවසැපත් ලබා.)

1218. දන් දීම ද යුඬ කිරීම ද සමාන්‍ය යි කියත්. ජීවිතාශා රහිත ව සටන් වත් අය ස්වල්ප වුවත් බොහෝ සතුරන් දිනත්. (කුශලය ස්වල්ප වුව ද බොහෝ අකුශල් දිනිය හැක්කේ වේ). කර්මඵල අදහාගෙන ස්වල්ප වූ ද පරිත්‍යාගයක් කළොත් පරලොව දී එයින් ම හේ සැපවත් වේ.

1219. විවේචනයද නං සුගතපසංඝයං.¹
 යෙ දක්ඛිණෙය්‍යා ඉධ ජීවලොකෙ
 එතෙසු දිනනාති මහපථලාති
 ඩිජාති වුත්තාති යථා සුභෙකෙ.
1220. යො පාණභුතාති අතෙයං වරං.
 පරුපවාද න කරොති පාසං,
 භීරුං පසංඝනති න හි තත් සුරං
 භයා හි සංගො න කරොනති² පාසං.
1221. භීතෙන බ්‍රහ්මවිරියෙන ධනස්සං උපපජ්ජති,
 මජ්ඣිමෙන ච දෙවතං උත්තමෙන විසුජ්ඣති
1222. අද්ධාති දනං ඛුද්ධා පසංඝං.³
 දනා ච ඛො ධම්මපදං ච සෙය්‍යො,
 සුඛෙඛිති සුඛිතරෙ ච සංගො
 නිබ්බානමෙවිජ්ඣිතමුං සපඤ්ඤති.

8. ආදිත්තජාතකං.

1223. ගඬා කුමුදිති සන්තා සංඛවණ්ණං ච කොකිලා,
 ජලේ කාලඵලං දජ්ඣ අථ නුන තද සියා.
1224. යද් කච්ඡපලොමානං පාවාලො තිව්ඛො සියා,
 ගෙමනතිකං පාපුරණං අථ නුන තද සියා.
1225. යද් මකසද්ධානං අච්චාලො සුකතො සියා,
 දළෙහා ච අසකම්පි ච අථ නුන තද සියා.
1226. යද් සසවිසාණානං නිසෙසංති සුකතා සියා,
 සග්ගස්සා රොහණස්සා අථ නුන තද සියා.
1227. යද් නිසෙසංතිමාරුක්ඛා වන්දං බාදෙය්‍යං මුඛිකා,
 රාත්‍රණි පරිපාතෙය්‍යං අථ නුන තද සියා.

1. සුගතපසංඝයං - මජ්ඣං.

2. න කරොති - මජ්ඣං.

3. පසංඝං - මජ්ඣං.

1219. දක්ෂිණාර්ථයෙන් සොයා දන් දීම සුගතයන් වහන්සේ විසින් පසස්තා ලදී. මේ මිනිස් ලොව යම් දක්ෂිණාර්ථ කෙනෙක් වෙද්ද, උන් වහන්සේ විෂයයෙහි දුන් දන් මහත් ඵල ගෙන දේ. සරුකෙනෙක විපුළ බිඳුවට මෙනි.

1220. යමෙක් සතුන් නොපෙළා හැසිරේ ද, පරුපවාද බියෙන් පවී නො කෙරේ ද (එබඳු) පාපභීරූකයා පඩුවෝ පසසක්. පාප ඉරයා නො පසසක්. සත්පුරුෂයෝ (පවට) බිය නිසා පවී නො කරත්.

1221. භීත බ්‍රහ්මවර්යායෙන් රජ පවුලේ උපදී. මධ්‍යම ලෙසින් පුරන බ්‍රහ්මවර්යායෙන් දෙවි බවට පැමිණේ. උතුම් බ්‍රහ්මවර්යායෙන් (මහබලිසරින්) කෙලෙසුන් කෙරෙන් පිරිසිදු වේ.

1222. එකාන්තයෙන් ආමිසදාය බොහෝ පසස්තා ලදී. දනයට වඩා (ගමපරිදර්ශනා නිර්වාණ පර්යාප්ති සංඛ්‍යාත නිව්ධ) ධර්මපදය උතුම් වේ. පෙර සිටි මහත්වණැති කාශ්‍යපාදි බුදුවරයෝ ද වඩාත් පෙර සිටි වෙසාහු ආදි බුදුවරු ද යන සත්පුරුෂයෝ නිවනට ම පැමිණියහ.

8. ආදිත්ත ජාතක සි.

1223. යම්කලෙක ගංගාවෝ තඩාග බවට හැරී සුදුනෙළුමෙන් සැදුණාහු වෙත් ද, කොවුලෝ සක මෙන් සුදුපැහැ වෙත් ද, දඹගස් හල්ගෙඩි දේ ද එකල්හි එකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1224. යම් කලෙක කසුබු ලොමින් කළ තුන්වැදෑරුම් උතුරු සඵවෙක් ද හෙමන්ත කාලයට සුදුසු පොරෝනයක් ද වන්නේ නම් එකල එකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1225. යම් කලෙක මදුරු තුඩුවලින් ගස්නිමත් නො සැලෙන අටල්ලෙක් මනාව කරන ලද්දේ නම්, එකල එකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1226. යම් කලෙක දෙවිලොවට නඟිනු පිණිස සස අභීන් හිණක් මනායේ තනන ලද නම්, එකල එකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1227. යම් කලෙක මියෙක් හිණට නැග හඳ සපා කන්තේ ද, රාහුග්‍රහයා පලවා හරනේ ද, එකල එකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1228. යද සුරාසටං පිඤ්ඤා මකඤ්ඤා ගණවාට්ඨි,
අභිකාරෙ වාසං කප්පෙය්‍යං අරං නුන තද සියා.
1229. යද ඛේමොට්ඨසමපනෙකා ගුණො සුමුට්ඨො සියා,
කුසලො නවවර්ගිකස්ස අරං නුන තද සියා.
1230. යද කාකා උග්ගකා¹ ච මනකයෙය්‍යං රණොගකා,
අඤ්ඤමඤ්ඤං පිහයෙය්‍යං² අරං නුන තද සියා.
1231. යද පුලය පක්ඛානං³ ඡන්තං ථීරතරං සියා,
වික්ඛස්ස පටිසානාය අරං නුන තද සියා.
1232. යද කුළුචෙකා⁴ සකුලො පඬිඛතං ගකිමාදනං,
කුණ්ඩනාදය ගජේජය්‍ය අරං නුන තද සියා.
1233. යද සාමුද්දිකං නාවං සයනං සවිවාකරං⁵,
වේට්ඨො ආදය ගවේජය්‍ය අරං නුන තද සියාති.

9. අට්ඨානජාතකං.

1234. ඛමනියං යාපනියං කවරී මාතුල නෙ සුඛං,
සුඛං නෙ අමො අවච සුඛකාමා හි නෙ මයං.
1235. නඩගුට්ඨං මෙ අවකක්ඛමි⁶ භෙය්‍යඤ්ඤානං⁷ ඵළිකෙ,
සාජ්ජ මාතුලවාදෙන මුඤ්ඤිතඛො නු මඤ්ඤයි.
1236. පුරස්ථාමුට්ඨො නිසිනෙකාසි අහං තං⁸ මුට්ඨමාගකා,
පටිඡ්ඤො කුසුම නඩගුට්ඨං කථං ඛොහං අවකක්ඛමි⁹.
1237. යාවතා වතුරො දීපා සසමුද්දං සපඬිඛතා,
තාවතා මයුහ නඩගුට්ඨං කථං ඛො තං විවජ්ජයි.

1. උග්ගකා - මිජසං.
2. පිහයෙය්‍යං - මිජසං.
3. පලාසමුලාල - මිජසං, ස්‍යා.
4. කුලුචො - මිජසං, කුලාචො ස්‍යා.
5. සවිවාකාරං - මිජසං.
6. අවකක්ඛමි - මිජසං, ස්‍යා.
7. භෙය්‍යඤ්ඤානං - මිජසං.
8. නෙ - මිජසං.
9. අවකක්ඛමි - මිජසං, අවකක්ඛමි - ස්‍යා.

1228. යම් කලෙක මැස්සෝ රා කළයක් බි සමූහ වැ හැසිරෙනුටෝ ගිනිඅඟුරෙහි වසන්තාහු ද, එකල ඒකාන්තයෙන් (මබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1229. යම් කලෙක බිඳුපල (කෙළියෙහි) වැනි තොල් ඇති, සුන්දර මුහුණ ඇති නාකයාට හා ගායනාට දක්ෂ කොටුවෙක් වේ ද, එකල ඒකාන්තයෙන් (මබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1230. යම් කලෙක කවුටෝත් මහමුහුණෙන් රහසිගත ව යාකඩ්‍යා කරන්නාහු ද මවුනොවුනට පියමනාප වන්නාහු ද එකල ඒකාන්තයෙන් (මබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1231. යම් කලෙක පුලසපත්‍රයෙන් කළ කුඩය වැස්ස වළකා ගන්නට ගත්තීමත් වන්නේ ද එකල ඒකාන්තයෙන් (මබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1232. යම් කලෙක කුළුඬුපක්ෂියෙක් ගන්ධමාදන පර්වතය තුඩින් ගෙන යන්නේ ද, එකල ඒකාන්තයෙන් (මබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1233. යම් කලෙක යන්ත්‍රය සහ පලුවක් සහිත මුහුදු නැවක් කුඩා ගම්දරුවෙක් අතින් ගෙන යන්නේ ද, එකල ඒකාන්තයෙන් (මබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

9. අට්ඨාන ජාතක යි.

1234. මයිලණුවෙහි, කෙසේ ද? ඉවැසිය හැකි ද? සුවසේ දිවි පැවැත්විය හැකි ද? අද මබගේ සුවය මව් වීවාළා ය. අපි ද තොපට සැප කැමැත්තමෝ වීමහ.

1235. එළිය, මාගේ නඟට පාගා බලාත්කාර කොට අදම 'මයිලණුවෙහි'යි අමතා මිදිගත හැක්කැ යි හඟිනි ද?

1236. පෙරදිගට මුහුණ ලා හුන්නෙහි ය. මම මුඛ වහන්සේගේ ඉදිරියෙන් ආයෙමි. තොපගේ නඟට පසු පසැ වේ. එය කෙසේ මම මධනෙමි ද?

1237. සාගර සහිත පර්වත සහිත සතර මහ දිවයින යම් තාක් ද ඒතාක් මගේ වලග (පැතිර ගියේ) වේ. එය තෝ කෙසේ නම් නොම මැඩැ හරනෙහි ද?

1238. පුබ්බවමෙතං අසංඝ්ථා මාතාපිතා ච භාතරො,
දීඝං දුට්ඨස්ස නඬගුට්ඨං සමග්ථි¹ වේභාසයාගතා.²
1239. තඤ්ච දීඝවාන ආයතනී අනුතලිසකිකම් ඵළිකෙ³,
මීගසබ්බො පලාසිත්ථ හමෙකං මෙ නාසිතො තයා.
1240. ඉවෙව චිලපතනීයා ඵළිකීයා රුහංසමසා,
ගලකං අනවාචමග්ගී නත්ථි දුට්ඨං සුභාසිතං.
1241. නෙව දුට්ඨං නයො අත්ථි න ධමෙමා න සුභාසිතං,
නිකකමං දුට්ඨං යුජ්ජෙථ⁴ සො ච සබ්බි න රජ්ජතිති.

10. දීපිජාතකං.

කච්චානිචග්ගො පඨමො.

කඤ්ඤානා:

පරිසුඤ්ඤාමනාවිලාචක්ඛරා
බකරාජස්ස කායුරං දණ්ඩාවරො,
අථඅඛකාරවේනියදෙවිලින
අථ ආදික්කගඛකාදසෙළකිනාති.

අට්ඨකනිපාතං නිට්ඨිතං.

1. මග්ගී - මග්ගං.
2. සාමග්ග - මග්ගං, සා.
3. වේභාසයං - මග්ගං.
4. ඵළිකී - මග්ගං, ඵළිකී - සා.
5. යුජ්ජෙථ - මග්ගං, සා.

1238. දුෂ්ටයාගේ වලග දිගය යන මේ කථාව මාපියෝ ද සොහොයුරෝ ද මට කැලෑ මැ කීහ. (වලග ඇක්මෙන නිසා) ඒ මම අහසින් ආවෙමි.

1239. එළිස්සිය, අහසෙහි එන තී දැක මුවසමූහය පැන ගියා ය. මගේ ගොදුර නී වීසින් තහන ලදී.

1240. මෙසේ කියා වලස්තා එළිස්සියගේ ගෙල ලෝහිතපායී දිවි තෙම ඩැගැගෙන ඉරාලී ය. දුෂ්ටයා කෙරෙහි සුභාෂිත බිණුමක් නැත. (දුෂ්ටයා සමග ජීවිත කථාවෙන් බිණුමෙන් පලෙක් නො වේ.)

1241. දුෂ්ටයාට නිකියෙක් නැත. ස්වභාවයෙන් පිහිටි උතුම් ගතියෙක් නැත. හොඳ කථාවක් නැත. දුෂ්ටයා කෙරේ පරා-ක්‍රමය යොදන්නේ ය. දුෂ්ටයා ද සත්පුරුෂයන් හා නො ඇලේ.

10. දීපි ජාතක යි.

පළමුවන කව්‍යානිවග්ගී යි.

එහි උද්දනය:

කව්‍යානිජාතක (පරිපුඤා) යැ අට්ඨසද්දජාතක (බකරාජසස) යැ සුලසාජාතකය (කායුර) යැ සුමධගලජාතක (දණ්ඩාව) යැ ගඬගමාල ජාතක (අඩකාර) යැ වෙතිය ජාතක යැ ඉන්ද්‍රියජාතක යැ ආදිත්ත ජාතක යැ අට්ඨානජාතක (ගණ්ක) යැ දීපි ජාතක (එළක) යැ යන දසය යි.

අට්ඨක නිපාතය නිමි.

9. නවක නිපාත

1242. පරිසබ්බපථො නාම ගිජ්ඣාපකො සනන්තනො,
තත්ත්වා මාතෘපිතරො ගිජ්ඣා පොසෙසි ජිණ්ණකො.
1243. තෙසං අජගරං මෙදං අවිච්ඡාසි ප්ලවකං,
පිතං ව පුතං අවච්ඡාසනං උච්චං¹පපාතිනං
සුපතං පකඛ්²සමපතං තෙජසිං³ දුරගාමිනං.
1244. පරිපුලචනං⁴ පඨවිං යද්ධං විජානති,
සාගරෙන පරිකම්භං වක්ඛංව පරිමණ්ඩලං.
තතො තාත නිවක්ඛායු මාසු ඵණ්ණං පරං ගම්.
1245. උඛං පණ්ණාස⁵ වෙගෙන බලි පකඛි දීප්තමො,
මිලොකයනො වක්ඛංවො පබ්බතානි වනානි ව.
1246. අඤ්ඤා⁶ පඨවිං ගිජ්ඣා යථා සාසි⁷ පිතුසුතං,¹⁰
සාගරෙන පරිකම්භං වක්ඛංව පරිමණ්ඩලං.
1247. තඤ්ඤා සො සමතිකකම පරමෙව පවිත්තරං,
තඤ්ඤා වාතසිඛා තිසා අවිච්ඡාසි බලිං දීපං.
1248. නාසක්ඛාතිගතො පොසො පුනරෙව¹¹ නිවක්ඛිතුං,
දීපො වාසනමාසාදි වෙරමානං වසං ගතො.
1249. තස්ස පුතං ව දුරං ව යෙ වෙදොද්ද අනුජීවිනො,
සට්ඨං වාසනමාසාදි අනොවාදකරෙ දීපෙ.
1250. ඵවච්ඡි ඉධ වද්ධානං¹² යො වාක්ඛං නාවුජ්ඣති,
අතිසීමවරො දීපො ගිජ්ඣාවාතිතසාසනො
ස වෙ¹³ වාසනං පපොති¹⁴ අකථා වුද්ධසාසනානි.

1. ගිජ්ඣාපකං.

1. බ්‍රහ්මාණො - මජ්ඣං. බ්‍රහ්මණො - සා. බ්‍රහ්මණො - සිඬු.
2. උච්චං - සිඬු.
3. ජාමං - මජ්ඣං.
4. තෙජසිං - මජ්ඣං. සා.
5. පරිපුලචනං - මජ්ඣං.
6. විජානාති - මජ්ඣං.
7. උපදග්ගතාසි - මජ්ඣං.
8. අඤ්ඤා - මජ්ඣං. අඤ්ඤා - සා.
9. යථා වාසි - මජ්ඣං.
10. පිතුසුතං - මජ්ඣං.
11. පුනරෙව - මජ්ඣං.
12. වුද්ධානං - මජ්ඣං. සා.
13. සට්ඨං - මජ්ඣං. සා.
14. පපොති - මජ්ඣං. සා.

9. නවක නිපාතය.

1242. උල් අමුතා කළ හෙයින් සංකපට නමැති පැරැණි වූ ගිජුකුළුවුදුනට මාර්ගයෙක් විය. එහි ගිජුළිභිණියෙක් මහලු මාපියන් පෝෂණය කෙළේ ය.

1243. හේ ඔවුනට වුරුණුතෙල් සහිත පිඹුරුමස බොහෝ සෙයින් ගෙනායේ ය. පියා ද දන්නේ ඉහළ පියාභිත ශක්තිසම්පන්න, ඉතා දුර (පියාභි) යන සුපත්ත නමැති පුත්‍රයාට මෙසේ කී ය.

1244. “දරුවා, යම් කලෙක මුහුදෙන් වට වූ මහපොළොව පිරිමවුලු වූ පියසකක් මෙන් (දියෙහි) ඉල්පෙන්නා දැනිති ද (පෙන්නේ ද) එතැනින් නවතින්න. ඉන් ඔබට නොයන්න.”

1245. ශක්තිමත් වූ පියාපත් ඇති, වක් වූ ගෙල ඇති පක්ෂියා රජ තෙම පර්වත ද වනපෙත් ද බලමින් වේගයෙන් අහසට පැන නැංගේ ය. (පියාභි ගියේ ය.)

1246. ‘යව’යි කියා පියාගෙන් යම්සේ අසන ලද ද, එසේ ම සයුරෙන් වට වූ පියසකක් සේ වට වූ පොළොව ගිජුළිභිණිය තෙමේ දිවි ය.

1247. හේ පියාණන්ගේ ඔවා වශයෙන් කී තැනත් ඉක්මැ ඇතට ම ගියේ ය. වාතගිබාව (වේගවත් වේරමඩ වාතය) ඒ ශක්තිමත් පක්ෂියා පැහැර ගත්තේ ය (ඒ වාතයට අසුවිය.)

1248. පියා කී (පිළිවෙළ) මග ඉක්මවා ගිය පක්ෂියා වේරමඩ වාතයට අසු වැ නවතින්නට නො හැකි වූයේ චිතාශයට පැමිණියේ ය.

1249. අවවාද අනුව නො පිළිපත් යම් ඒ ගිජුළිභිණියෙක් වී ද, ඔහුගේ දුදරුවෝ ද භාර්යාවෝ ද, සෙසු පිරිවර පිරිස ද යන භූමදෙතා ම ව්‍යසනයට පැමිණියාහ.

1250. එසේ ම මෙලොවැ යමෙක් වැඩිහිටියන්ගේ කීම වටහා නො ගනී ද, පමණ ඉක්මැ හැසිරෙන්නේ ද, කියන ලද අවවාද ඇති, එහෙත් අනුශාසනා ඉක්මැ ගිය ගිජුළිභිණියා මෙන්, නුවණැති වැඩිහිටියන්ගේ අවවාද නො පිළිගන්නාහු වැනැගෙති.

1. ගිජුකුළු ජාතක යි.

1251. පුපුසදෙඳු සමජනො න බාලො කොච් මඤ්ඤං,
සබ්බස්මිං භිජ්ජමානස්මිං නාඤ්ඤං භියොසා අමඤ්ඤරුං.
1252. පරිවුට්ඨා පණ්ඩිතාභාසා වාචා ගොචරභාණිනො,
යාචිච්ඡන්ති මුඛායාමං යෙන නිකා න කං විදු.
1253. අකෙකාච්ඡ මං අවධි මං අජිනි මං අභාසි මෙ,
යෙ කං උපනායකානි වෙරං තෙසං න සමමිති.
1254. අකෙකාච්ඡ මං අවධි මං අජිනි මං අභාසි මෙ,
යෙ කං න උපනායකානි¹ වෙරං තෙසුපසමමිති.
1255. නභි වෙරෙන වෙරානි සමමනන්ධි කුදුවනා,
අවෙරෙන ච සමමනන් ඵසධිමෙමා සනානානො.
1256. පරෙ ච න විජානකති මයමෙසෙ යමාමසෙ,
යෙ ච කස්ථ විජානකති තතො සමමනති මෙධගා.
1257. අධිච්ඡින්නා පාණහරා ගවංසා ධනහාරිනො,
රට්ඨං විලුමාමානානං තෙසමිති භොති සබ්බන්ති
කස්මා කුමොක නො සියා.
1258. සචෙ ලහෙථ නිසකං සභායං
සඤ්ඤං වරං සාධු විහාරි ධීරං,
අභිභුයා සබ්බානි පරික්ඛයානි
වරෙයා තෙනත්තමනො සත්ථා.
1259. නො චෙ ලහෙථ නිසකං සභායං
සඤ්ඤං වරං සාධු විහාරි ධීරං,
රාජාව. රට්ඨං විජිතං පභාය
ඵකො වරෙ මාතඛරදෙඤ්ඤං නාගො.
1260. ඵකස්ස වරිතං සෙයොසා
නස්සි බාලෙ සභායකා,
ඵකො වරෙ නව පාපානි කජිරා
අපෙපාසුකෙසා මාතඛරදෙඤ්ඤං නාගොති.

2. කොසමධිජාතකං.

1. යෙව නං ඉපනායකානි - මජ්ඣ., සා.

1251. පහළ ශබ්ද ඇති එහෙයින් ම සමාන වූ බහුතර ජන තෙමේ, කිසිවෙක් තමා අනුවණ යැයි නො දන්නේ ය. සංඝ (සාමග්‍රිය) බිඳෙන කලා (තමන් නිසා) බිඳෙති යි යන අතින් කාරණය ද බෙහෙවින් ම නො සිතූහ.

1252. සිහිය මඳ පණ්ඩිතාභාසය ඇත්තෝ (පණ්ඩිතමානිත්‍ර) කටට ආවක් කියන්නාහු වෙති. යම්කාක් කැමැති ද ඒකාක් මුව අයා සිට කියති. යම් විවාදයෙකින් මේ නිර්ලජ්ජී බවට පැමිණුණේ ද එය නො දන්න.

1253. මට ආත්‍රෝශ කෙළේ ය. මට පහර දුන්නේ ය, මා පැරදූ වී ය, මා සතු දෑ පැහැර ගත්තේ යැ යි (සිතමින්) යම් කෙනෙක් වෙර බදිත් ද ඔවුන්ගේ වෛරය නො සන්හිඳේ.

1254. යම් කෙනෙක් මට ආත්‍රෝශ කෙළේ ය, මට පහර දුන්නේ ය, මා පැරදූවීය, මා සතු දෑ පැහැර ගත්තේ යැ යි වෙර නො බදිත් ද, ඔවුන්ගේ වෛරය සන්හිඳේ.

1255. මෙලොව කිසිකලෙකන් වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්හිඳෙති. අවෛරයෙන් (මෙමුත්‍රී කිරීමෙන්) වෛරයෝ සන්හිඳෙති. මෙය බුද්ධාදී උතුමන්ගේ පැරැණි දහමෙකි.

1256. මේ සහමැද විවාද කරන මෝඩ වූ අපි මරුමුවට යම්හ යි නො දනිති. එහි යමෙක් අපි මරුමුවට යම්හ යි දනිත් ද එයින් විවාදයෝ සන්හිඳෙති.

1257. ඇට සිඳුනා, දිවි තොර කරන, ගවයන් අසුන් රන් රුවන් ඇ වස්තුව පැහැර ගන්නා රට කොල්ලකන රජුන්ගේ ද එකතුව වෙයි. කුමක් හෙයින් තොප සමගි නො වන්නේ ද?

1258. නුවණැති, එක්ව හැසිරෙන, මනා පැවැත්ම ඇති, ධෛර්ය සම්පන්න වූ කලාණ මිතුරකු ලබන්නේ නම්, හැම උවදුරු මැඩා සතුටු සිතැති වූ සිහිය ඇති වූ ඔහු හා හැසිරෙන්නේ ය.

1259. නුවණැති, එක්ව හැසිරෙන, මනා පැවැත්ම ඇති. ධෛර්ය සම්පන්න කලාණ මිත්‍රයකු නො ලදෙන් දිනු රට හැර පියා වල් වන් (මහාජනක) රජු මෙන් ද, (රක්ෂිත වනයෙහි හුදෙකලා වූ) ඇත් රජු මෙන් ද, හුදෙකලා වී හැසිරෙන්නේ ය.

1260. හුදෙකලා වී විසුම ශ්‍රේෂ්ඨ වේ. අනුවණයන් හා මිතුරු බවෙක් නැත. වනයෙහි තනි වී හැසිරෙන (පාරිලෝයක) ඇත්රජු මෙන් (පිරිස් පරිහරණයෙහි) උත්සාහ නැති වී හුදෙකලා වී හැසිරෙන්නේ ය. පාපක්‍රියා නොකරන්නේ ය.

2. කොසම්බික ජාතක යි.

1261. දුමො යද හොති ඵලපපසො
 භුක්තනි තං විහරා¹ සමපතනා,
 ධීණනති ඤාතො දුමං ඵලවිලයෙ
 දියොදියං යනති හතො විහරිතො.
1262. වර වාරිකං ලොභිතභුණං මාවරි
 කිං තං සුව සුකඛදුමහි කුසංසි,
 තදිතං මං මුඛි² වසනාසනාති
 කයා සුව සුකඛදුමං න විඤ්චි.
1263. යෙ වෙ සථිතං සමාරො හවිතති
 පාණවිලයො³ සුඛදුකෙසු හංස,
 ධීණං අධීණනති න තං ජහනති,
 සතොසා සතං ධම්මමනුසාරනා.
1264. සොහං සතං අඤ්ඤාතරොසම් හංස
 ඤාති ච මෙ හොති සධා ච රුක්ඛං,
 තං නුසසගෙ ජීවිකජො පහාතුං
 ධීණනති ඤාතො නාගෙසධමො.
1265. සාධු සකතිකතං හොති මෙත්ත⁴ සංසති සඤ්චො,
 සථෙ තං ධම්මං රොවෙසි පාසංසොසි විජානතං.
1266. සො තෙ සුව වරං දම්ම පතයානා විහරිතම,
 වරං වරසු වසතඛං යං කීඤ්චි මනසිට්ඨයි.
1267. වරඤ්ච මෙ හංස හවං දදෙයා
 අයං⁵ හි රුක්ඛං පුතරායුං ලහෙරං,
 සො සාධවා ඵලිමා සංචිරුලොහා
 මධුජීකො තිට්ඨතු සොහමානො.
1268. තං පසා සමම ඵලිමං උලාරං
 සහාච තෙ හොතු උදුම්බරෙන,
 සො සාධවා ඵලිමා සංචිරුලොහා
 මධුජීකො තිට්ඨතු සොහමානො.

1. විහරිතො - මජ්ඣ., සා.
 2. කදිකමුඛි - මජ්ඣ., සා.
 3. පාණං විලයං - මජ්ඣ.,
 4. මිත්ත - මජ්ඣ.,
 5. අයං රුක්ඛං - මජ්ඣ.,

1261. යම් කලෙක ගස පලින් යුක්ත ද, (එ කල) පක්ෂීහු අත්තෙන් අත්තට යන්නාහු පල බුදිති. පල අවසන් කලා ගස එල රහිත යැයි දන, පක්ෂීහු එතැනින් වෙනත් දිසා කරා යති.

1262. ලේපැහැති තුඩක් ඇති පක්ෂිය, වාරිකා කරන්නෙහි. “ගිරවාණෙනි, ඔබ වියැලිගිය මේ ගසේ සිට තුමක් සිතවු දු”යි කියන්නැ. වසන්ත සමයෙහි කැලැරොදෙක පැහැයට සමාන ගිරවාණෙනි, කවර හෙයින් මේ වියැලිගිය ගස අත් නො හරිවු ද?

1263. එළඬා හංසය, යහළුවනට යම් යහළු කෙනෙක් වෙත් ද, ඔව්හු ජීවිත විනාශයෙහි ද දුකසැප දෙක්හි ද වස්තුව පිරිහිණැයි හෝ නො පිරිහිණැයි කියා ද සත්පුරුෂයෝ සත්පුරුෂ ධර්මය සිහි කරන්නාහු සිය මිතුරන් නො හරිති.

1264. එළඬා හංසය, ඒ මම සත්පුරුෂයන් අතර එකෙකිමි, මට මේ ගස නැයෙක් ද යහළුවෙක් ද වේ. මෙය පිරිහිණැයි දන තම ජීවිතය රකිනු සඳහා මෙය හරින්නට වැයම් නො කරමි. පල රහිත යයි (සිතා) එය හැර දැමීම සත්පුරුෂ-ධර්මය නො වේ.

1265. යහළුකම ද මෙමන්ත්‍රිය ද පිරිස ඇසුරු කිරීම ද කරන ලද්දේ මැනවි. ඒ ධර්ම තුන රැස්නෙහි නම් නුවණැත්තන්ගේ පැයැහුමට සුදුස්සෙක් වෙති.

1266. පියාපත් යාන කොට ඇත්තා වූ අහසින් යන්නා වූ වක් ලෙල ඇත්තා වූ ගිරවාණෙනි, ඒ මම ඔබට කැමැති වරයක් දෙමි. යමක් සිතින් කැමැත්තෙහි ද ඒ වරය ඉල්ලන්න.

1267. එළඬා හංසය, ඉදින් තෙපි මට වරයක් දෙන්නාහු නම්, මේ දිඹුල්ලක නැවත ආයුෂ ලබාවා. ගස අතුපතර ඇති මිහිරි පල සහිත වැ මනාව වැඩුණෙක් වැ ශෝභමාන වැ සිටිවා.

1268. මිතුර, මහත් පල ඇති ඒ ගස බලන්න. දිඹුල්ගස හා ම ඔබගේ වාසය වේවා, දිඹුල්ගස අතුපතර සහිත ව මනාව වැඩුණේ මිහිරිපල සහිත ව හොබනේ වේවා.

1269. එවං සකක සුඛි භොති සහ සබ්බෙති සුඛිති,
යරාහමජ්ජ සුඛිතො දිස්වාන ඵලිතං දුමං.
1270. සුචස්ස ච වරං දත්වා කත්වාන සඵලං දුමං,
පකසාමි සහගරියාය දෙවානං නන්දනං වන'නඪි.

3. මහාසුක්කජාතකං.

1271. සනති රුක්ඛා හරිතපත්තා දුමා නොකථලා බහු,
කණ්ණා නු සුපෙඛ කොළාපෙ සුකස්ස නිරතො මනො.
1272. ඵලස්ස උපභුක්ඛිමො නොකචස්සගණෙ බහු,
අඵලමිධි විදිත්වාන සාව මෙත්ත යරාසුරෙ.
1273. සුක්කඤ්ච රුක්ඛං කොළාපං ඔපත්තමඵලං දුමං,
මහාය සතුණා යනති කිං දෙතං පස්සපෙ දිජ'
1274. යෙ ඵලත්වා සමිහජනති අඵලොත් ජහන්ති නං,
අත්තමධි'පඤ්ඤ දුමෙමධා තෙ භොනති පකඛපාතිනො.
1275. සාධු සකති කතං භොති මෙත්ති සංසති සන්ථවො,
සථෙ තං ධම්මං රොවෙයි පාසංසොයි විජානතං.
1276. යොනෙ සුච වරං දමිමි පත්තයාන විහබ්බමි,
වරං වරසසු වක්කබ්බ යංකිඤ්ච මනසිවපයි.
1277. අපි නාම නං පුත පසෙස' සපත්තං සඵලං දුමං,
දළිඤ්ච නිධිං ලද්ධා නන්දෙය්‍යාහං පුතපුත්තං.
1278. තතො අමතමාදුය අභිසිඤ්චි මභිරුහං,
තස්ස සාධා විරුහිංසු' සීතවජායා මනොරමා.

1. දිජා - මජ්ඣං.
2. අත්තන්ති - මජ්ඣං.
3. පසෙසමි - අ. පසෙසමි - මජ්ඣං.
4. විරුක්ක - මජ්ඣං.

1269. ගනුදේවෙන්ද්‍රය, අද මම එල සහිත ගස දක යමිසේ සුවපත් වූයෙමි ද, එසේ ම ඔබ ද සියලු නැයන් සමග සුවපත් වෙත්වා.

1270. දිඹුල්ගස එල සහිත කොට ගිරවාට වරය දී ගනුයා බිරිය සමග දෙවියන්ගේ නන්දනෝද්‍යානයට ගියේ ය.

3. මහාසූත ජාතක යි.

1271. නිල්කොළ සහිත රුක්හු ඇත. ගෙඩි සහිත බොහෝ රුක්හු වෙත්. පවන් හමන කලා හඬන සිඳුරු සහිත වියැළි රුකෙහි ගිරවාගේ සිත කවර හෙයින් ඇලුණේ ද?

1272. අච්චුරු බොහෝ ගණනක් (මේ ගසේ) ගෙඩි බුදිමු. ගසේ පල නැති බව දනා ද පෙර යමිසේ මිතුරු බවක් වී ද, පල නැති කල්හි ද (මිත්‍රකම) එසේ ම වේ.

1273. වියැළි ගියා වූ ද පවතින් හඬන්නා වූ ද හැලුණ කොළ ඇති රුක හැරපියා පක්ෂිහු යෙති. මෙහි ගිරවාණෙනි, කවර වරදක් දක්නහු ද?

1274. යම් කෙනෙක් පල අපේක්ෂාවෙන් සෙවුනාහු ද, පල නැති කලා (එල නැතැ යි) එය හැර දමක් ද, ඒ ආත්මාර්ථකාමී ක්‍රවණ ඇති අසත්පුරුෂ බුද්ධිමතා මිත්‍රපක්ෂය නසයි.

1275. යහළු බව කරන ලද්දේ මැනවි. මෙමන්ත්‍රිය ද පිරිස්හි සමාගමය ද කරන ලද්දේ මැනවි, ඒ ක්‍රීඩාබර්මය රැක්කෙනි නම් පණ්ඩිතයන් ගේ පැහැසුමට සුද්ධයෙහි.

1276. පියාපත් යාන කොට ඇත්තා වූ ද අහසින් යන්නා වූ ද වක් ගෙළ ඇත්තා වූ ද ගිරවාණෙනි, ඒ මම ඔබට කැමැති වරයක් දෙමි. සිතින් කැමැති වන යමක් ඇතොත් එය ඉල්ලන්න.

1277. කොළ සහිත පල සහිත ඒ ගස දක්නෝ නම් ඉතා මැනවි. නිධානයක් ලද දිළින්දකු මෙන් එය නැවැත නැවැත අභිනන්දනය කරන්නේ නම් ඉතා යෙහෙක.

1278. ඒ නදියෙන් දිය ගෙන දිඹුල්ගසට වක්කෙළේ ය. ඒ ගසේ සිහිල් සෙවණ දෙන සිත්කලු අතුපතර වැඩි ගියේ ය.

1279. එවං සකක සුඛී භොගී සහ සබ්බෙහි ඤාතිහි,
යථාහමජ්ජ සුඛිතො දිස්වාන සඵලං දුමං.
1280. සුවසස ව චිරං දක්ඛ කක්ඛාන සඵලං දුමං,
පක්ඛාමී සහ හරියාය දෙවානං නාදුතං චන'තති.

4. චූලලසුකජාතකං.

1281. සුතං මෙනං මහාබ්‍රහ්ම කාමෙ භුඤ්ජති භාරිතො¹,
කච්චෙනං චචනං භූච්ඡං කච්චි සුඤ්ඛා ඉරියාසි.
1282. එවමෙනං මහාරාජ යථා තෙ චචනං සුතං,
කුම්මිග්ගෙ² පටිපනෙතාසමි මොහනෙයොසු මුව්ඪිතො.
1283. ආණ්ණ³ පඤ්ඤා කිම්ඤ්චියා නිපුණං සාධු විජාතනි⁴,
යාය උපතතිතං රාගං කිං මනො න විනොදයෙ.
1284. වක්ඛාරො මෙ මහාරාජ ලොකෙ අතිබලා භූසා,
රාගො දෙයො මදෙ මොහො යත්ත පඤ්ඤා න ගාධති.
1285. අරහං සීලසම්පන්නො සුඤ්ඛා චරති භාරිතො,
මෙධාවි පණ්ඩිතො චෙව ඉති නො සම්මතො හවං.
1286. මෙධාවිනම්පි හිංසතති ඉසිං ධම්මගුණෙ රතං,
විතක්ඛා පාපකා රාජ සුභා රාගුපසංහිතා.
1287. උප්පන්නායං සරීරපො
රාගො විණ්ණවිදුසනො තවං,
තං පජහං හද්දමිත්ථි⁵ තෙ
බහුක්ඛාසි⁶ මෙධාවිසම්මතො.
1288. තෙ අත්ඤාකරණෙ කාමෙ බහුදුකෙඛ මහාවිසෙ,
තෙසං මූලං ගවෙසික්ඛං ඡෙව්ඡං රාගං සබ්බකං.
1289. ඉදං චක්ඛාන භාරිතො ඉසි සච්චපරක්කමො,
කාමරාගං විරාජෙත්වා බ්‍රහ්මලොකුපගො අහුති.

5. භාරිතජාතකං.

1. භාරිතො - මජ්ඣං.
2. කුම්මග්ගං - මජ්ඣං.
3. ආණ්ණ - මජ්ඣං.
4. විජාතනි - මජ්ඣං, ස.නා.
5. හද්දමි - මජ්ඣං.
6. පජහමි - මජ්ඣං.
7. තමසස්ස - සායං.
8. බහුක්ඛාසි - ස.නා. බහුක්ඛාසි - මජ්ඣං.

1279. යක්‍ෂ දේවෙන්ද්‍රය, මම පල ඇති ගස දක යම්සේ සුවපත් වීම් ද, එසේ ම ඔබ ද සියලු තැයන් සමග සුවපත් වෙත් වා !

1280. දිබුල්ගස පල සහිත කොට ගිරවාට වරය දී ගක්‍රයා බිරිය සමග දෙවියන්ගේ නන්දනෝද්‍යානයට ගියේ ය.

4. මුල්ලසුක ජාතක යි.

1281. මහ බමුණ, භාරිත තවුසා කාමසම්පත් අනුභව කරතැයි මා විසින් මෙය අසන ලදී. කීමෙන් ද? මේ වචනය බොරු ද? කීමෙන් ද, පවිත්‍ර වැ වෙසෙහි ද?

1282. මහරජ, ඔබ යම්සේ අසන ලද ද, එය එසේ ම ය. සත්ත්වයන් මුළු කරන පංචකාමගුණයෙහි මුළු වූයෙම් වැරැදි මහ පිළිපත්නෙම් වෙමි.

1283. කෙබඳු සිතක් වුව ද, උපන් රාගය (ඒ සිතැ වූ) යම් ප්‍රඥාවකින් දුරු නො කරන්නේ වී නම්, සියුම් වූ, සර්වාර්ථයන් මැනවින් සිතන, ඒ ප්‍රඥාව කුමට ද?

1284. මහරජ, යමෙක ප්‍රඥාව නො බැස ගනී ද එසේ වූ රාග වෙස මද මෝහ යන මේ සතර ලොවැ අත්‍යරියෙන් ම ඉතා ම ප්‍රබලහ.

1285. පුජාර්භ වූ ශීලසම්පන්න වූ, භාරිත තවුසාණෝ පිරිසිදු වැ හැසිරෙති. නුවණැතියෝ යැ යි පණ්ඩිතයෙකැ යි අප විසින් බ්‍රහ්මන් කරන ලදී.

1286. මහරජ, ගුහ නිමිති ගැනීමෙන් පැවැති, රාග නිශ්ශ්‍රිත වූ, ලාමක කාමච්ඡිකර්මයෝ දහම්ගුණයෙහි ඇලුණු නුවණැති වූ ද තවුසාට පවා හිංසා කෙරෙති.

1287. ඔබට යහපතෙන් වේ වා. ඔබ බොහෝ දෙනා අතුරෙහි නුවණ ඇත්තෙකැ යි ප්‍රසිද්ධ වූවෝ ය. ඔබේ සිරුරේ හටගත් ගුණවර්ණ රූපවර්ණ දෙක අපවිත්‍ර කරන මේ රාගය උපන. එය දුරු කරන්න.

1288. නුවණැය අපුරු කරන, බොහෝ දුකට හේතුවන මහා විෂයක් වැනි ඒ කාමයන් දුරු කරන්නට ඔවුන්ගේ මුල ඥායාන් නෙමි. බැඳුම් සහිත රාගය සිඳින්නෙමි.

1289. සත්‍යය හා පරාක්‍රමය ඇති භාරිත නමැති තවුසා මෙය කියා කාමරාගය දුරු කොට බිඹලොව ගියේ ය.

5. භාරිත ජාතක යි.

1290. බහුසුතං විකතකරී¹ ගබ්බා වහනි පාවලං²,
වුග්ගමානකං³ හද්දනෙත එකං මෙ දෙභි⁴ ගාථකං.
1291. යෙන සිඤ්ඤාති දුක්ඛිතං යෙන සිඤ්ඤාති ආතුරං,
තස්ස මජ්ඣෙ මට්ඨිසාමි ජාතං සරණංතො හයං,
1292. යත්ථ ඛිජානි රුහතති සත්තා යත්ථ පතිට්ඨිතා,
සා මෙ සිසං නිපිළෙති ජාතං සරණංතො හයං.
1293. යෙන හත්තානි පවචතති සීතං යෙන විහංගුකුකි,
සො මං ඩිහති⁵ ගත්තානි ජාතං සරණංතො හයං.
1294. යෙන භුජෙත්තා යාපෙනති පුට්ඨ ප්‍රාහමිණධිතියා,
සො මං භුජෙත්තා වියාපාදි⁶ ජාතං සරණංතො හයං.
1295. ගිමිකානාං පවුසුමෙ මායෙ වාතමිට්ඨතති පණ්ඩිතා,
සො මෙ හඤ්ඤති ගතතානි ජාතං සරණංතො හයං.
1296. යං නිසසිතා ජහති රුහං විහබ්බමා සොයං⁷ අඟ්ගි පමුඤ්ඤති,
දිසා හජට වකතබ්බා ජාතං සරණංතො හයං.
1297. යමානයි⁸ සොමනස්සං මාලිනිං වඤ්ඤාසීදං,
සා මං සරා නිහරති⁹ ජාතං සරණංතො හයං.
1298. යෙන ජාතෙන නන්දිසසං යස්ස ච හට්ඨිවුසං,
සො මං සරා නිවුසුහති ජාතං සරණංතො හයං.
1299. සුණ්ඨානු මෙ ජාතපදං¹⁰ නෙගමා ච සමාගතා,
යතොදකං¹¹ තද්දිත්තං යතො ඛෙමං තතො හයං.
1300. රාජා විදුමධනෙ රට්ඨං ප්‍රියමිණෙ ච පුරොඛිතො,
අත්තගුත්තා විහරට්ඨ ජාතං සරණංතො හයන්ති.

6. පදමාණවකජාතකං.

1. විකතකරී - මජ්ඣං සාය.
2. පාවලිං - මජ්ඣං, සාය.
3. වුග්ගමානකං - මජ්ඣං.
4. දෙභි - මජ්ඣං.
5. ඩිහති - මජ්ඣං.
6. වියාපාදි - මජ්ඣං.
7. සොයං - මජ්ඣං.
8. යමානයි - මජ්ඣං.
9. නිවුසුහති - මජ්ඣං.
10. ජනපද - මජ්ඣං.
11. ගතොදකං - මජ්ඣං, ගතොදකං ව.

1290. නදී කොමෝ බහුමුත වූ ද විසිතුරු කරා ඇත්තා වූ ද පාටල නමැති ගදබා ගෙන යයි. නදී දියෙන් ගෙන යනු ලබන තැනැත්තව, තට සෙත් වෙවා මට එක් ගාරාවක් කියන්න.

1291. දුකට පත් තැනැත්තෙකු යම් ජලයෙකින් තෙමෙද්ද, ආතුරයා යම් ජලයෙකින් තෙමේ ද, ඒ දිය මැද මියයන්නෙමි. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1292. යම් තැනෙක බිජුවට වැඩේ ද, සත්ත්වයෝ යම් තැනෙක පිහිටියෝ ද, ඒ පොළොව මගේ හිස පෙළයි. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1293. යමක් නිසා බල පිසද්ද, යමක් නිසා සිත නසී ද, ඒ ගින්න මාගේ සිරුර දවයි. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1294. අනුභව කළ යම් ආහාරයෙකින් බොහෝ ප්‍රාණමණ-යෝත් ඝෘභ්‍රියයෝත් යැපෙත් ද, අනුභව කරනලද ඒ ආහාරය මා විනාශ කරයි. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1295. ශ්‍රීෂ්ම සතුළුව අවසාන මාසයෙහි පඬිවරු වාතය කැමැති වෙති. ඒ වාතය මගේ සිරුර බිඳී. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1296. පක්ෂිහු යම් ගසක් ඇසුරු කළෝ ද, ඒ ගස ගිනි පිට කෙරෙයි. කුරුල්ලනි, (අන්) දියාවක් ඇසුරු කරවු. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1297. මල්දම් පැළැදී සපුන් ගැල් වූ යමක සොම්නසින් ගෙනාවෙමි ද ඕ කොමෝ මා නිවෙසින් තොරපන්නී ය. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1298. උපන් යමකු නිසා ප්‍රීත වීම ද, යමකුගේ දියුණුව බලාපොරොත්තු වූයෙමි ද, හේ මා ගෙයින් තොරපයි. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1299. රැස් වූ ජනපද වැසියෝ ද නියමිතම වැසියෝ ද මගේ කීම අසත්වා. යම් ජලයෙක් වී ද එය ගිනි ඇවිල ගත්තේ ය. යම් රජකුගෙන් ආරක්ෂාව වී ද ඔහුගෙන් බිය උපනි.

1300. රජතුමා ද පුරෝහිත බමුණා ද රට කොල්ල කනි. පිහිට ඇති තැනින් බිය උපනි. තෙපි කොපගේ ම ආරක්ෂාව ඇත්තේ ව වාසය කරවු.

6. පද්මානවක ජාතක යි.

1301. අසස ඉන්ද්‍ර සමො රාජ අවචන්තං අජරාමරො,
සටෙ තං යඤ්ඤං යාජෙය්‍ය¹ ඉසිං ලොමසකසසපං.
1302. සසමුද්දපරියායං මහිං සාගරකුණ්ඩලං,
න ඉටෙජ් සහ නිත්‍යය එවං සඤ්ඤා විජානති.
1303. ධිරස්ත්‍රී තං යසලාහං ධනලාහං ච ප්‍රාණමිණං,
යා වුක්ඛි විනිපානෙන අධමමවරණෙන වා.
1304. අපි ටෙ පක්කමාදය අනාගාරො පරිබ්බජෙ,
යා එව ජීවිකා සෙයෙය්‍යා යා වාධමෙමින එසනා.
1305. අපි ටෙ පක්කමාදය අනාගාරො පරිබ්බජෙ,
අඤ්ඤං අභිංසයං ලොකෙ අපි රජෙජ්ජන තං වරං.
1306. බලං² චන්ද්‍ර බලං සුරියො බලං සමණප්‍රාණමිණං,
බලං ටෙලා සමුද්දස්ස බලාතිබලමිසරියො.
1307. යථා උග්ගතපං සන්තං ඉසිං ලොමසකසසපං,
පිතු අස්ථා චන්ද්‍රවතී වාජපෙය්‍යං අයාජයි³.
1308. තං ලොහා පකතං කම්මං කට්ඨකං කාමණෙතුකං,
තස්ස මූලං ගටෙයිසිංහං ජෙට්ඨං රාගං සබ්බන්තං.
1309. ධිරස්ත්‍රී කාමෙ සුබ්බුපි ලොකෙ
තපොව සෙයෙය්‍යා කාමඥ්ඤාති රාජ,
තපො කරිස්සාමි පහාය කාමෙ
තටෙව රට්ඨං චන්ද්‍රවතී ච භොතුති.

7. ලොමසකසසපජාතකං.

1310. කායායවතෙත්ථ සකුණෙ වදම්
දුටෙ දුටෙ නන්දිමනෙ⁴ වරතොත,
තං අණ්ඩපං අණ්ඩපං මානුසෙසු
ජාතිං පසංසනති තදිඛික මූලං.

1. යජෙය්‍ය - මජ්ඣං.

2. බලා - මජ්ඣං.

3. අයාජයි - මජ්ඣං.

4. නන්දිමනෙ - මජ්ඣං, සනා.

5. අණ්ඩප - මජ්ඣං, සනා.

1301. ලෝමස කසප තවුසා ලවා පශුසාතක යාගය කර-
වන්නේ නම් ඒකාන්තයෙන් අපරාමර වන්නෙහි ය. ශක්‍රයා හා
සමාන රජෙක් වන්නෙහි ය.

1302. සය්භය, සසුර සීමා කොට ඇති, සයුරෙන් වට වූ
මහපොළොවක් පශුසාතක කර්මය නිසා ලැබෙන නින්දවක්
කැමැති නො වෙමි. මෙසේ මෙය දැනු මැනැවි.

1303. බමුණ, අධර්මයෙන් ලබන යම් කීර්තියෙක් හෝ
ධනයෙක් හෝ වේ ද. අපායොත්පත්තියට හේතුවන යම් දිවි
පැවැත්මක් හෝ වේ ද අධර්ම වර්යාවක් හෝ වේ ද එයට
නින්ද වේවා.

1304. අධාර්මික යම් සෙවීමක් වේ ද, එයට වඩා අනාගාරික
වැ පාත්‍රයක් ගෙන භික්ෂාටනයෙන් දිවි පැවැත්වීම ශ්‍රේෂ්ඨ වේ.

1305. ගෙයක් නැතිමේ නමුදු අන්‍යයන්හට භිංසා නො
කොට පාත්‍රයක් ගෙන පිඩුසිභා හැසිරෙන්නේ නම්, රාජ්‍යයට වඩා
එය උතුම් වේ.

1306. අඳුර නසන හෙයින් වන්ද්‍යා බලයෙකි. සුර්යයා ද
එබඳු බලයෙකි. හොඳ නරක ඉවැසීමට සමත් හෙයින් මහණ
බමුණෝ ද බල නම් වෙති. මුහුද වෙරළ ඉක්මැ නොයන
හෙයින් වෙරළ ද බල නම් වේ. ස්ත්‍රීහු මෙසියල්ලට වඩා බල
වෙති.

1307. යම්මේ උග්‍ර තපස් සහිත වූ ලෝමස කසප තමැති
සෑමිවරයා ලවා වන්දුවැති බිසෝ සිය පියාණනට යහපත පිණිස
වාජපෙයා නම් යාගය කැර වී ද, එසේ හෙයින් මෙකී සියලු
බලයනට වඩා ස්ත්‍රී බලයෙකි.

1308. මා විසින් මේ වන්දුවැතිය කෙරේ ලෝහ උපදවා ඒ
ලෝහයෙන් කළ කාමහේතුක වූ ඒ පාපක්‍රියාව කටුක විපාක
ඇත්තේ ය. ඒ පාපක්‍රියාවෙහි මූල හේතුව සොයන්නෙමි. බැඳුම්
සහිත රාගය සිදු දමන්නෙමි.

1309. රජතුමනි, ලෝකයෙහි ඉතා බොහෝ වූ ද කාමයනට
නින්ද වේවා, මේ කාමසම්පත්තීනට වඩා තපස ශ්‍රේෂ්ඨ වේ.
එහෙයින් කාමයන් හැර දමා තපස්වර්යාව කරන්නෙමි. රට ද
වන්දුවැති කුමරිය ද ඔබට ම වේවා.

7. ලෝමසකස්සප ජාතක යි.

1310. කසටවත් පෙරෙවියන් බඳු රත්වත් පැහැ ඇති ව
යුගළ යුගළ වැ සතුටු සිතැති ව හැසිරෙන පක්ෂීන් වූ තොපට
කියමි. (විවාරම්) එම්බා කුරුල්ලෙනි, මිනිසුන් අතරේ කවර
තමෙකින් තොපගේ ජාතිය පසසන් ද යි කියවු.

1311. අමෙ මනුසේසසු මනුසාහි-ස
අනුබ්බකෙ වක්කවාකෙ වදහති,
කල්‍යාණභාවමෙ දිපෙසු සම්මතා
අභිකරුපා විවරාම අණණුවෙ.
1312. කිං අණණුවෙ කානි ඵලානි භුඤ්ජ
මංසං කුතො බාදට්ඨ වක්කවාකා,
කිං භොජනං භුඤ්ජට්ඨ වො අනොමා
බලඤ්ඤි වණණණ ව අනපරුපො.
1313. න අණණුවෙ සනති ඵලානි ධම්ම
මංසං කුතො බාදිතුං වක්කවාකෙ,
සෙවාලහකම්මින අවාක¹ භොජනා
න සාසහෙතු පකරොම පාපං.*
1314. න මෙ ඉදං රුවිට්ඨි වක්කවාකෙ
අකම්මං හවෙ භොජනසනතිකාසො,
අභොසි මෙ පුබ්බිකතො මෙ අඤ්ඤටා
ඉච්චට්ඨ මෙ විමිති ඵසු ජාතා.
1315. අහමි මංසානි ඵලානි භුඤ්ජ
අහමානි ව ලොභියතෙලියානි,
රසං මනුසේසසු ලහාමි භොතතුං
සුරොව සම්මාම මුඛමිති ජෙත්වා².
න ව මෙ කාදිසො වණණණ
වක්කවාක යථා තථ.
1316. අසුඛබ්බකෙසාසි බණ්ණාපානී
කිට්ඨින තෙ ලබ්භති අහසානං,
න කුසසි රුක්ඛට්ඨෙති ධම්ම
මංසානි වා යානි සුසානමජ්ඣති.
1317. යො සාහසෙන අධිගම්මි භොගෙ
පටිභුඤ්ජති ධම්ම බණ්ණාපානී,
තතො උපකෙකාසති නං සභාවො
උපකඤ්ඤෙය්වා වණණණලං ජනාති.
1318. අපමිට්ඨි වෙ නිඤ්ඤති භුඤ්ජති යදි
අසාහසෙන අපරුපසානී
බලඤ්ඤි වණණණ ව තදස්ස භොති
න හි සමෙධ්වා ආහාරමයෙන වණණණති.

8. වක්කවාකජාතකං.

*. නාසාස හෙතුරි කල්‍යාණි පාපං - සං. මජ්ඣං. ඔරමි ඕහලපොත්තෙසු දිසති.

1. අපාක - මජ්ඣං.

2. සුරොව සම්මාම මුඛමිති ජෙත්වා - මජ්ඣං.

1311. මනුෂ්‍ය භික්ෂකය, ඔවුනොවුන් කෙරේ ප්‍රිය සිතැති ව වසන අප වක්‍රවාකයන් යැයි මිනිස්සු කියති. කුරුල්ලන් අතුරෙහි කලණමිතුරුදම් ඇත්තෝ යැයි සම්මතයෝ වෙමු. බිය රහිත වැ විලෙහි හැසිරෙමු.

1312. සක්වාචෙනි, තොපගේ බලය ද පැහැය ද අලාමක ය. කීමෙන් ද?, මේ විලෙහි කවර එල වර්ග බුද්ධින්නෝ ද? කවරකුගේ මස් කන්නහු ද? කෙබඳු අහරක් බුද්ධි ද?

1313. කවුඩාණෙනි, විලෙහි එලවර්ග නැත. සක්වාචනට කන්නට මස් කොතැනින් ලැබේ ද? අපි පොතු රහිත සෙවෙල් බුද්ධින්නෝ වෙමු. ආහාරය සඳහා පව් නො කරමු.

1314. සක්වාචනි, තෙපගේ ආහාරය මට නො රිසියෙයි. එහෙයින් මේ වක්‍රවාක වර්ගයාගේ ආහාරයට සමාන ආහාර (සෙසු පක්ෂිනට) නැත්තේ යැයි මට 'පෙර මෙසේ විය. එයට පසු අන් අයුරෙකින් වී ය' කියා තොපගේ ශරීර වර්ණය පිළිබඳ යැකයෙක් හටගති.

1315. මමත් මස් ද ගෙඩි ද ලුණු හා තෙල් සහිත ආහාර ද බුද්ධි. සංග්‍රාම භූමියෙහි ඉරයකු පරිදි මිනිසුන් සතු ආහාර පැහැර ගෙන කමි. සක්වාචනි, එසේ වුව ද තොපගේ පැහැයට සමාන පැහැයෙක් මට නැත.

1316. කාකය, ඔබ අපවිත්‍ර දෙය බුද්ධින්නෙහි ය. ප්‍රමාද වූ මොහොතෙහි (සිටි තැනින්) වැටෙන සුළුයෙහි. කන බොන දය තට දුකසේ ලැබේ. රුක්හි එලයෙන් ද සොහොන්මැද යම් මසෙක් වේ නම් එයින් ද තෘප්ත නො වන්නෙහි ය.

1317. මොහොතින් (හුන් තැනින්) වැටෙන ස්වභාවය ඇති කාකය, යමෙක් බලහත්කාරයෙන් ලැබ ගත් ආහාර බුද්ධි ඔහුට ස්වභාවධර්මය නින්දා කෙරේ. එසේ නින්දා කරන ලද (ඔහුගේ) වර්ණය ද බලය ද හරි.

1318. ඉදින් සැහැසිකම් නො කිරීමෙන් ද අනුන් නොනසනුයේ දැනැමින් ලද මද වූ හෝ ආහාර වළඳා (වෙසේ) නම්, ඔහුගේ ශරීර ශක්තිය ද පැහැය ද හටගන්නේ ය. වර්ණය මුළුමනින් ම ආහාරය නිසා හටගන්නේ නො වේ.

8. වක්‍රවාක ජාතක යි.

1319. පුතිතියකිං අරඤ්ඤමිති පනතමිති¹ සයනායනො,
යෙ ච ගාමෙ තිතිසුඛනති තෙ උළාරතරා තයා.
1320. අරඤ්ඤ ගාමමාගමම කිං සිලං කිං චතං අහං,
පුරිසං තාත සෙවෙයාං තඤ්ච අසාඛි පුච්ඡිතො.
1321. යො තෙ² විසාසනෙ³ තාත විසාසකඤ්ච බලෙයාං තෙ,
සුසුඛි ච තිතිකථි ච තං හපෙති ඉතො ගතො.
1322. යසා කායෙන වාචාය මනසා නත්ථි දුක්ඛතං,
උරසිව පතිට්ඨාය තං හපෙති ඉතො ගතො.
1323. යො ච ධම්මෙන චරති චරනොත්තමි න මඤ්ඤති,
විසුඤ්ඤාං සප්පඤ්ඤං තං හපෙති ඉතො ගතො.
1324. හළිඤ්ජරාගං⁴ කපිචිත්තං පුරිසං රාගවිරාගිනං,
තාදිසං තාත මා ඤෙථ නිමිත්තසුඤ්ඤි වෙ සියා.
1325. ආසි⁵චිසංච කුපිතං⁶ මිලාපිත්තං මහාපථං,
ආරකා පරිවපෙජති යානිච විසමං පථං.
1326. අනත්තං තාත චඩ්ඪිතථි බාලං අච්චුපසෙවනො,
මාසු බාලෙන සබ්බඤ්ඤි⁷ අමිතෙතනෙව සබ්බද්.
1327. තං තාගං තාත යාචාමි කරසුඤ්ච චචනං මම,
මාසු බාලෙන සබ්බඤ්ඤි දුක්ඛා බාලෙඨි සබ්බමොති.

9. හළිඤ්ජරාගජාතකං.

1. පනතමිති - මජ්ඣිම, සං.
2. තෙ - ගාම.
3. විසාසනෙ - මජ්ඣිම.
4. හළිඤ්ජ - සං.
5. ආසි - මජ්ඣිම.
6. කුපිතං - මජ්ඣිම.
7. සබ්බඤ්ඤි - මජ්ඣිම, සං.

1319. වනයේ ඉතා දුර පිහිටි සෙතාසනයේ ගීතාදිය ඉවසිය හැකි ය. යම් කෙනෙක් ගමෙහි දී ගීතාදිය ඉවසන් ද ඔවුහු ඒ ඉවසීමෙන් වනවාසිතට වඩා උදර වෙති.

1320. පියාණෙනි, මම වනයෙන් ගමට අවුත් කෙබඳු වූ ශීලයක් කෙබඳු වත් කෙබඳු පුරුෂයකු ඇසුරු කරමි ද? විවාරන ලද ඔබ එය මට කියන්න.

1321. පුත්‍රය, යමෙක් තා හා විශ්වාස කෙරේ ද, තා හා කළ විශ්වාසය බොහෝ කල් රක්ෂිත ද, යමෙක් තාගේ කීම අසන්නට පිටියේ ද, යමෙක් තාගේ කීම ඉවසන්නේ ද, තෝ මේ වනයෙන් ගමට ගියෙහි ඔහු ඇසුරු කරව.

1322. මෙයින් නික්මා ගිය තෝ, යමකුගේ කයින් හා වචනයෙන් හා සිත්තේ දූෂකෘතයෙක් (නොමනා ක්‍රියාවෙන්) නො වේ ද, (මව) ලෙහි භාවා ගත් පුතකු සේ ඔහු සිතින් පිහිටුවා ගෙන (ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසය පිහිටුවා) ඇසුරු කරව.

1323. යමෙක් සුවරිතයෙන් යුතු වූ හැසිරේ ද, එසේ හැසිරෙනුයේත් (මම ප්‍රසිද්ධ පුරුෂයා) මානී නො වේ ද, දසපින්කම් කරන තුවණැති ඔහු, මෙයින් ගමට ගියෙහි, ඇසුරු කරව.

1324. දරුව, දඹදිව මිනිසුන්ගෙන් හිස්ව ගිය ද සථීර පැවැත්ම නැති, කහ පැහැයෙන් පැහැ ගැන්වූවා වැනි, වදුරකුගේ සිත වැනි සිතැති, මොහොතින් ඇලීමත් මොහොතින් නො ඇලීමත් ඇති (වසල) පුරුෂයා ඇසුරු නො කරව.

1325. කීපුණු සපකු සේ, අඟුළු වැනි මාවතක් සේ, යානයෙකින් යන්නාහු විසම මහක් සේ එවැනි මුඛයා දුරින් ම දුරු කරව.

1326. දරුව, මෝඛයා හා වැඩි ඇසුර කරන්නාහුගේ අතර්ථ වැරදි. හැම කල්හි ම සතුරකු සමඟ මෙන් ම මුඛයා සමඟ ද ඇසුරට නො යන්න.

1327. දරුව, මම තාගෙන් ඉල්ලමි. මාගේ වචනය කරව. මුඛයා හා ඇසුරට නො යව. කවර හෙයින් ද? මුඛ ආශ්‍රය දුක් ගෙන දෙන්නේ ය එහෙයිනි.

1328. කුමනා නු ආගව්ථරං භො තයො ජනා
ස්වාගතං එතථ¹ නිසිද්ධාසනෙ,
කව්ච්ඡරං භොතොනා කුසලං අනාමයං
චිරසසමධ්‍යාගමනං හි වෙධා ඉධ
1329. අභවෙව එකො ඉධ මජ්ඣිමසනෙතා
න වාපි මෙ දුක්ඛයො කොච්චි චිත්තනී,
කිංවෙව සන්ධායා තෙ භාසිතං ඉසෙ
කුමනා නු ආගව්ථරං භො තයො ජනා.
1330. කුච්ඡාච එකො හරියා වී තෙ පියා
සමුග්ගපකඤ්ඤානිකිණ්ණමනිකරෙ,
සාරකභිතා කුච්ඡාගතාව තෙ සද්ධ
වායුසස පුත්තොනා සභා තභිං රතා.
1331. සංචිගගරුපො ඉසිතා වියාකමනා²
සො දනවො තත්ථ සමුග්ගමුඝ්ඤිථි,
අද්දකභි හරියං සුචි මාලධාරිනීං³
වායුසස⁴ පුත්තොනා සභා තභිං රතං.
1332. සුද්ධිමරුදුග්ගනපානුවතනිතා.
භිතා නරා යෙ පමද්වසංගතා
යථා හවෙ පාණරිවෙත්ථ රකඤ්ඤා
දුට්ඨා මධි අඤ්ඤමභිපතමොදති.
1333. දිවා ව රතොතා ව මයා උපට්ඨිතා
තපසස්සිතා ජොතිරිවා වනො වසං,
සා ධම්මමොක්කමම අධම්මමාවරි
අකිරියරුපො පමදති⁵ සන්ථවො.
1334. සරිරමජ්ඣමිණි ධිතාති මඤ්ඤිතං⁷
මය්‍යං අයනති අසනිං අසඤ්ඤතං,
සා ධම්මමොක්කමම අධම්මමාවරි
අකිරියරුපො පමදති සන්ථවො.
1335. සුරකඤ්ඤං මෙති කථනානු විසසසෙ
අනොකච්ඡිකසු නාගෙත්ථ රකඤ්ඤා,
එතා හි පාතාලපපාතසන්ධිභා
එතථපමතොතො ව්‍යසනං නිගව්ඤ්ඤි.

1. ස්වාගතං එත - මර්ගය, සභා.
2. පමිද්ධාසනො - සභා, ව්‍යාකමනො - මජ්ඣ.
3. භාරිනී, මර්ගය හරිනී - සභා.
4. හරියස - මර්ගය.
5. අඤ්ඤ රුපො - මර්ගය සභා.
6. පමුදති - මර්ගය, සභා.
7. මඤ්ඤාතං - මර්ගය.

1328. පින්වත්නී, තෙපි තිදෙනා කොභි සිට එන්නාහු ද? ආයේ මැනුවැ. මේ ආසනයෙහි ඉදගනිවු. පින්වත්නී, කිම, දුකක් නැත්තෝ ද? නිරෝගී ද? කලකට පසු ඔබගේ පැමිණීම විය.

1329. තවුසාණෙනී, මම හුදෙකලා වැ මෙහි පැමිණියෙමි. මට කිසි දු දෙවැන්නෙක් නැත. පින්වත, තෙපි තිදෙනා කොභි සිට ආවහු දැ යි තොප විසින් කවර හෙයින් කියන ලද ද?

1330. කරඬුවෙක තැබූ තොපගේ ප්‍රිය බිරිය බඩ තුළ ය. තා විසින් රැකී තාගේ කුසට පත් ඇය වායුපුත්‍ර නමැති විද්‍යාධරයකු හා කුස තුළ ම කෙලෙස් රතියෙන් ඇලී සිටින්නී ය.

1331. තවුසා විසින් මෙසේ කියන ලදු වැ කලකිරුණු දනව අසුරයා කරඬුව වමාළේ ය. එ විට වායුපුත්‍ර නමැති විද්‍යාධරයා ද එහි ඔහුට ඇලී හොත් සුවද මල්දරා සිටී බිරිය ද දිවි ය.

1332. තවුසාණන් වහන්ස, උග්‍ර ලෙස තාපය ධර්මය රක්තා වූ තොප විසින් කාරණය මැනවින් දක්නාලද ස්වභාවය ඇත්තේ ය. යම්සේ ඒකාන්තයෙන් මෙහි ලා මාගේ පණ ලෙස රැකී බිරිය මා කෙරේ ප්‍රොතිණි වූවා අත් පුරුෂයකු වඩා රිසියෙයි. එහෙයින් යම් පුරුෂ කෙනෙක් මාගම් වසයට ගියෝ ද ඔව්හු භීතයෝ වෙති.

1333. වනයෙහි වෙසෙන තවුසකු විසින් ගින්නක් මෙන්, රෑ දවල්හි උවටත් කරන ලද්දේ ද ඔ පතිවත දහමින් ඉවත් වැ අධර්මයෙහි හැසුරුණා ය. එහෙයින් ස්ත්‍රීන් හා ඇසුර නොකළ යුතු ස්වභාවය ඇත්තෙක.

1334. මාගේ කුස තුළ සිටියා යි ද මෝ මාගේ යැයි ද අසත්පුරුෂ වූ, සංයම නැති මැය (ගැන) සිතීමි. එහෙත් ඔ පතිවත දහමින් ඉවත් වැ අධර්මයෙහි හැසුරුණා ය. එහෙයින් ස්ත්‍රීන් හා ඇසුර නො කටයුතු ය.

1335. මෝ මා විසින් මැනවින් රක්තා ලදු යි කුවණැත්තේ කෙසේ නම් ස්ත්‍රීය හදහන්තෝ ද? නානාවිධ සිතුවිලි ඇති ස්ත්‍රීන් විෂයයෙහි රැකීමක් නැත. එය එසේ ම ය. ස්ත්‍රීහු ලොකාස්වාද-රතියෙන් තෘප්තිමත් නොවන හෙයින් මහමුහුදේ ප්‍රපාතයකට සමානාය. මෙසේ වූ ස්ත්‍රීන් කෙරේ ප්‍රමත්ත වූ පුරුෂයා විනාශයට යෙයි.

1336. තඹා හි තෙ පුබිනෝ වීතසොකා
යෙ මාතුගාමෙහි වරතනි නිසසවා,
එතං සිවං උත්තම මාහිපත්ථයං¹
න මාතුගාමෙහි කරෙය්‍ය සත්ථිතනි.

10. සමුග්‍රාජාතකං.

1337. න ටො මෙ රථවනි ආළි පුතිමංසසක පෙකකිණා,
එතාදිසා සබ්බාරසමා ආරකා පරිවජජයෙ.
1338. උම්මකතිකා අයං වෙණි වණ්ණණි පතිනෝ සමිං,
පජ්ඣාති පරිගව්ජනතිං ආගතං මෙළුමාතරං.²
1339. තං ටොසි සමම උම්මකො දුමමිමො අථිවසකිණො
යො තං මතාලයං කතො අකාලෙන විපෙකකිසි.
1340. න අකාලෙ විපෙකකියා කාලෙ පෙකකියා පණ්ඩිතො,
පුතිමංසොව පජ්ඣාති යො අකාලෙ විපෙකකිති.
1341. පියං ටො ආළි මෙ හොතු පුණ්ණපතං දද්ධි මෙ,
පති සංථිවිතො මග්ගං එය්‍යාසි පියපුච්ඡකා.
1342. පියං ටො ආළි තෙ හොතු පුණ්ණපතං දද්ධි තෙ,
මහතා පරිවාරෙන එසසං³ කසිරාහි⁴ හොජනං.
1343. කිදිසො⁵ තුග්ගං පරිවාරො යෙසං කාහාමි හොජනං,
කිංතාමකා ව තෙ සබ්බෙ තං මෙ⁶ අසකිහි පුච්ඡකා.
1344. මාලියො වතුරකෙහි ව පිඩගලො අථ පමුකො,
එදිසො මග්ගං පරිවාරො තෙසං කසිරාහි⁷ හොජනං.
1345. නිකඛිතකාය අගාරසමා හණ්ඩකම්පි විතසසති,
ආරොග්ගං ආළිනෝ වජ්ජං ඉදෙව වස මාගමාති.

11. පුතිමංසජාතකං.

1346. යො තෙ පුත්තකෙ අධාදි⁸ දිත්තහතෙතො අද්දසකෙ
තසමිං දයං නිසානෙහි මා තෙ මුඤ්චිසං⁹ ථිවිතො¹⁰.
1347. ආකිණ්ණඵෙද්ද පුරිසො ධාතිවෙලංව මකඛිතො,
පදෙද්දං තං න පසසාමි යතථ දයං¹¹ නිසාතමෙ.

1. මච්චිපත්ථය - මජ්ඣං.
2. මෙළුමා - මජ්ඣං.
3. එතං - සිද්ධි.
4. කසිරාහි - සිද්ධි.
5. කිදිසො - මජ්ඣං.
6. තෙමෙ - සිද්ධි.

7. කසිරාහි - සිද්ධි.
8. අසකිදි - සත්ථා.
9. පුච්චිසං - සිද්ධි.
10. ථිවිතං - සත්ථා. ථිවිතො - මජ්ඣං.
11. දයං - සත්ථා.

1336. එහෙයින් යම් කෙනෙක් ස්ත්‍රීන්ගෙන් දුරු වූ හැසිරෙද්ද, ඔහු සැප ඇත්තෝ වෙති. ශෝක නැත්තෝ වෙති. උතුම් ධ්‍යාන සුවය පනනුයේ මාගමුන් හා එක්ව හැසිරීම නොකරන්නේ ය.

10. සමුග්ග ජාතක යි.

1337. යෙහෙළිය, පුත්‍රිමාංස නමැති නිගේ සැමියාගේ බැල්ම මට නො රුස්නේ ය. මෙබඳු මිතුරාගෙන් ප්‍රයෝගයෙන් දුරින් ම දුරු වන්නේ ය.

1338. උමතු වූ මේ වේණි තොමෝ සැමියා හමුවේ යෙහෙළියගේ ගුණ කියයි. ආවා වූ මේලමාතෘ නමැති එළිය පෙරළා යන්නිය ගැන ශෝක කෙරේ.

1339. මිතුර, ඔබ මළ එකකුයේ කොට ගෙන නුසුදුසු වෙලාවෙහි බැලූහ. ඒ ඔබ විවාරබුද්ධිය රහිත පිස්සෝ වෙති.

1340. නුවණැත්තෝ, අකාලයෙහි හෙවත් කාමගුණ ගුහ වශයෙන් සිතක් උපන් කල්හි නො බලන්නේ ය, කාලයෙහි හෙවත් අගුහ වශයෙන් සිත් උපන් කල්හි බලන්නේ ය, යමෙක් නුසුදුසු අවස්ථායෙහි බලා ද හේ, පුත්‍රිමාංස හිවලා මෙන් කනස්සලු වේ.

1341. යෙහෙළිය, මට ප්‍රිය තැනැත්තකු වේවා, මට කුටු පඩුරු දෙව, මාගේ සැමියා ජීවත් වේ. ප්‍රියයන් විවාරන්නිය මා සමග එන්න.

1342. යෙහෙළිය මාගේ ප්‍රිය තැනැත්තකු වේවා, ඔබට කුටු පඩුරු දෙමි, මහත් පරිවාර සම්පත් සහිත ව එන්නෙමි. අපට ආහාර පිළියෙළ කරන්න.

1343. යම් කෙනකුන්ට ආහාර පිළියෙළ කරමි ද (ඒ) ඔබගේ පිරිවර කෙබඳු ද? ඒ හැම කෙබඳු නම් ඇත්තෝ ද? විවාරන්නා වූ මට එය කියන්න.

1344. මාලිය, වතුරක්බ, පිංගල හා පමිබුක යන මොව්හු මාගේ පිරිවර සමූහය වේ. ඔවුනට සුදුසු ආහාර පිළියෙළ කරන්න.

1345. ගෙයින් බැහැර ගිය කලා ගෙයි හාණබ ව්‍යාය වෙයි, ඔබගේ මිතුරාට (ඔබේ) සුවදක් කියමි. එහෙයින් මෙහි මැ (ගෙයි මැ) වාසකර, පිටතට නො යන්න.

11. පුත්‍රිමාංස ජාතක යි.

1346. තා විසින් පිය දුන් බන් ලැබූ යමෙක් තොපගේ නිරපරාධ වූ දරුවන් කැයේ ද ඔහුට දළින් පහර දෙව. තාගේ අතින් නො මිදේවා.

1347. ඉතා කැකුළු පැවැතුම් ඇති පුරුෂයා කිරිමවකගේ වස්ත්‍රයක් මෙන් අපවිත්‍ර ය. එහෙයින් සිරුරෙහි යම් කොටසෙක දළ පහර දෙමි ද එයට (යොග්‍ය) ශරීරයෙහි කොටසක් නො දකිමි.

1348. අකතඥදෙසො පොසස්ස නිව්වං විවරදස්සිතො,
සබ්බං වෙ පඨවිං දජ්ජා නෙවි නං අභිරාධයෙ.
1349. කිනත්තු සුඛාත්තු තරමානරූපො
පච්ඡාගතොසි සහ මාණවෙන,
කිං කිච්චමතං ඉධමස්සී තුස්සං
අකඛාහි මෙ පුට්ඨිකො එතමස්සං.
1350. යො තෙ සබ්බා දඤ්ඤා සාධුරූපො
තස්ස වධං පරිභබ්බාමි අජ්ජ,
පුරිසස්ස කම්මායතනානි සුචා
නාහං සුචිං දඤ්ඤං අජ්ජ මඤ්ඤං
1351. කානිස්ස කම්මායතනානි අසු
පුරිසස්ස වුත්තිසමොධානතාය
කං වා පච්ඤං පුරිසස්ස සුචා
පරිසබ්බස්සි දඤ්ඤං මාණවෙන.
1352. විණ්ණං කලිඛ්වා වරිතා වණ්ණජ්ජා¹
වෙකතාවරො සබ්බාපරොපි විණ්ණං,
නටෙහි විණ්ණං සහ වාතුරෙහි²
දණ්ණං යුද්ධමිපි සමජ්ජමජ්ඣං.
1353. ධද්ධාකුලිකා මිතමාළුකෙන
අකඛා ජිතා³ සංයමො අබ්බතීතො,
අප්පභිතං පුප්පකං අබ්බරත්තං
හස්සා දධ්වා පිණ්ඩපට්ඨෙහෙන.
1354. තානිස්ස කම්මායතනානි අසු
පුරිසස්ස වුත්තිසමොධානතාය,
යථා අයං දිස්සති ලොමපිණ්ණා
ගාවො හතා කිං පත දඤ්ඤාතාති.

12. නිත්තිරජාතකං.

තිජ්ඣවග්ගො පඨමො.

තසුදුතා:

වරගිජ්ඣ සමජ්ජනං හංසවරො
නිධිසව්ගය හාරිත පාටලිකො,
අජරාමර ධංක නිතිකකුතො
අට අභාදස පෙක්ඛන දදරිති.

නවකනිපාතං නිට්ඨිතං.

1. වාණ්ණජ්ජා - මජ්ඣං.
2. වාතුරෙහි - අ.
3. ජිතා - සීල.

1348. කළඟුණ නො දන්නා නිතර අනුන්ගේ වරද සොයන පුරුෂයාට සියලු පොළොව ම දුන්නේ නමුදු ඔහු සතුවු කළ නො හැක.

1349. ව්‍යාජය, යුහුන්‍යුගතියකින් මෙන් මාණවකයකු හා කුමක් හෙයින් පෙරළා ආයෙහි ද? මෙහි තොපට කුමන වැඩක් තිබේ ද? මා විසින් විවාරන ලද්දෙහි මේ කරුණ කියව.

1350. මනා පැවැත්ම ඇති තොපගේ මිතුරු වූ යම් වටුවෙන් වේ ද, දන් ඒ පුරුෂයාගේ කටයුතු අයා ඇති හෙයින් සැක කරමි, අද වටුවා සැපයේ ඇතැ යි මම නො සිතමි.

1351. මේ පුරුෂයාගේ දිවි පැවැත්වීමට කෙබඳු වැඩක් (කරන ලද ද යි) ඇසුයේ ද, පුරුෂයාගේ කවර පොරොන්දුවක් අයා මාණවකයා විසින් කිත්තිර පඩිතුමා මරන ලද යි සැක කෙරෙහි ද?

1352. කළිඟු දේශයෙහි හැසිරූ පුරුදු ඇත. වෙළෙඳාම් කොට පුරුදු ඇත. වෙවැලේ උපකාරයෙන් යායුතු කණු සහිත මාර්ගයන්හි ඇවිද පුරුදු ඇත. නළුවන් හා හැසිරෙන ලද වරදල් වැද්දන් හා හැසිරෙන ලද පිරිස්මැද මුගුරෙන් සටන් කොට පුරුදු ඇත.

1353. ඔහු විසින් සියොත්හු ද බඳින ලදහ. නැළියෙන් වී ආදි ධාන්‍ය මනින ලද. දුකෙළියෙන් දිනන ලද. ශීල සංයමය ඉක්මවා ගියේ ය. මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි ලේ වැහිරීම නවතාලී ය. පිඬු සිඟාගිය අවදියෙහි උණු අහර පිළිගැනීමේ දී අත් දූවිණි.

1354. ජීවිතා වෘත්තිය පිණිස (කළ) මේ පුරුෂයාගේ ඒ කටයුතු ඇසීම, වටුවාගේ ලොම්ගලි (පිහාටුරොද) ජවායෙහි යම්යේ දක්නා ලැබේ ද, එහෙයින් ගවයෝ ද මොහු විසින් මරන ලදහ යි (සිතමි). වටුවා ගැන කියනු කවරේ ද?

කිත්තිර ජාතක යි.

පළමුවන ගිණික වර්ග යි.

එහි උද්දතය:

ගිණික ජාතක යැ කොසම්බ ජාතක යැ මහාසුක ජාතක යැ වූලලසුක ජාතක යැ හාරිත ජාතක යැ පදමාණවක ජාතක යැ ලොමසකසංඝ ජාතක යැ වක්කවාක ජාතක යැ හළිද්දිරාග ජාතක යැ සමුග්ග ජාතක යැ පුනිමංස ජාතක යැ නිතතිර ජාතක යැ යි ජාතක දසයෙකි.

නවක නිපාතය නිමි.

10. දසකතිපාඨො

1355. වතුආරම්ඳං නගරං ආයසං¹ දළා පාකාරං,
ඔරුඳා පති²රුඳොක්ඛි කිං පාපං පකතං මයා.
1356. සට්ඨෙ අපිභිතා ආරා ඔරුඳොක්ඛි යථා ආපො,³
කිමාධිකරණං⁴ යකඛි වක්ඛාතිනිතතො අහං.
1357. ලඳා සත්භවස්සානි අතිරෙකානි විසති,
අනුකම්පකානං කුසීනං වචනං සමම නාකරි.
1358. ලඛ්ඛි සම්මුඤ්ඤං පක්ඛන්දි සාගරං අපට්ඨොක්ඛිකං.
වතුඳුනි⁵ අවධිජ්ඣාගමා අවධානිපි සොළක,
සොළකාහි ව ඛතතිංසා⁶ අභිව්ඤ්ඤා⁷ වක්ඛාමාසදෙ;
ඉච්ඡාහතස්ස පෙසස්ස වක්ඛං හමති මතථතො.
1359. ලාපි විසාලා දුසස්සා ඉච්ඡා විසට්ඨාමිති,
යෙ ව තං අනුගිජ්ඣානති තෙ භොතති වක්ඛාධාරිතො.
1360. ඛන්දං හණ්ඩං⁸ අපභායං⁹ මග්ගං අපට්ඨෙවක්ඛිය,
යෙයං වෙතං අසඛ්ඛානං¹⁰ තෙ භොතති වක්ඛාධාරිතො.
1361. කමමං සමෙසෙකං විපුලඤ්ඤි භොගං
ඉච්ඡා නං සෙවෙයා¹¹ අනතථසංභිතං,
කරෙයා වාකයං අනුකම්පකානං
තං නාදිසං නාතිවග්ගෙයා වක්ඛං.
1362. කිච්චි¹² වීරං හු මෙ යකඛි වක්ඛං සිරසි ධ්වසති,
කති වක්ඛසභස්සානි තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො.
1363. අතිසරො අවචසරො මිසාවිඤ්ඤා පුඤ්ඤාහි මෙ,
වක්ඛං තෙ සිරමාවිඳා න තං ජීවං පමොක්ඛසිති.

I. වතුආරජාතකං.

1364. කණ්ණොවතායං පුරිසො කණ්ණං භුඤ්ජති භොජනං,
කණ්ණෙ හුමිතදෙසස්මිං න මග්ගං මනසො පියො.

1. ආයසං - මිත්තං.
2. පති - මිත්තං, සා.
3. ආපො - මිත්තං, සා.
4. කිමධි - මිත්තං.
5. වතුඳු - අ.
6. ඛතතිංසං - මිත්තං.

7. අභිව්ඤ්ඤා - මිත්තං.
8. ඛණ්ඩං - මිත්තං, සා.
9. අපභායං - මිත්තං, විච්ඡි.
10. අසඛ්ඛානං - මිත්තං.
11. සෙවෙ - මිත්තං.
12. කිච්චි - මිත්තං.

10. දසක නිපාතය

1355. ගක්කිසම්පන්න වූ යමුවා තොරණ ඇති මේ නගරයෙහි දෙරටු සතරෙක් ඇත. (නුවර වටා) පවුරෙන් වට කරන ලද්දේ ය. මා කවර පාපයෙක් කරන ලද ද?

1356. යක්ෂය, දෙරටු සියල්ල වසා ඇත. මැදිරියක වෙසෙන පක්ෂියකු සේ ගමනට බාධා ඇත්තෙමි වෙමි, කවර කරුණක් නිසා මම චක්‍රයෙන් පහර ලද්දෙමි ද?

1357. මිතුර, (මවගෙන්) දහසක් ද වෙළෙඳාමෙන් එක්ලක්ෂ විසිදහසක් ද, ලද්දේ නමුදු සානුකම්පික නැයන්ගේ කීම පරිදි නො කෙළේ ය. විනාස බහුල වූ සාගර නමැති මුහුදට පැන්නේ ය.

1358. සතර දෙනාගෙන් සතුවු නො වූ (හේ) අට දෙනකු සම්පයට ගියේ ය. අට දෙනකු සම්පයෙන් සොළොස් දෙනකු සම්පයට ගියේ ය, සොළොස් දෙනකු සම්පයෙන් දෙකිස් දෙනකු සම්පයට ගියේ ය, (එහෙයින්) ඈර චක්‍රයට (ඉතා තියුණු මුවාන ඇති රවුම් අවය) වඩාත් සම්ප විය. තණ්හාව නිසා වනයට පත් පුරුෂයා මතු ඈර චක්‍රය කැරකෙයි.

1359. මතු මත්තෙහි විශාල වන පුරවත්තට නො හැකි පංචකාමයන්හි පැතිරෙන තෘෂ්ණාව කෙරෙහි කෙතෙක් ගිජු වූහු ද ඔව්හු ඈර චක්‍රය දරන්නෝ වෙති.

1360. වස්තු රැසක් හැර දමා (යා යුතු) මග දෙස නො බලා කිසිවෙක් (සිය) සිත පිළිබඳ ව සැලැකිලිමත් නො වෙත් ද, ඔව්හු ඈර චක්‍රය දරන්නෝ ය.

1361. නැණවත් පුරුෂයා කරන දේ සදෙස් ද නිදෙස් ද යි විමසන්නේ ය. දැනුම්ව සපයා ගත් සිය වස්තු සම්හාරය ද විමසා බලන්නේ ය, අනුකම්පා ඇත්තන් කියන ලෙස ක්‍රියා කරන ඔබ ඈර චක්‍රය නො මඩනේ ය.

1362. යක්ෂය, මේ ඈර චක්‍රය මගේ හිසැ මත්තෙහි කෙතෙක් කල් පවත්නේ ද? අවුරුදු කීදහසක් සිටිනේ ද? විවාරන මට එය කියව.

1363. මිහිඬුක, මා කියන්නක් අසව, කෝ ඉතා බලවත් දෙස් (පාපකම්) ඇත්තෙහි. තාගේ හිසැ ඇමිණි කිබෙන ඈරචක්‍රය තාගේ දිවිහිමියෙන් නො හරනේ යි.

1. චතුද්වාර ජාතක යි.

1364. කර පැහැති මේ පුරුෂයා කර පැහැති බොජුන් බුදි. කර පාට බිම් පියෙසකැ (මෙ තෙමේ) වෙසේ. (මෙය) මාගේ සිතට ප්‍රිය නො වේ.

1365. නා කණ්ණො තවසා හොති අනෙකාසාරො ඉහමණො
යසම් පාසානී කම්මානී සථෙ කණ්ණො සුජම්පති.
1366. එතස්මිං තෙ සුලපිතෙ පතිරුපෙ සුභාසිතෙ,
විරං ඉහමණං තෙ දම්මී යං කිංඤ්චි මනසිවත්ඨි.
1367. විරං වෙ මෙ අදෙ සක්ක සබ්බභූතානම්සසර,
සුතීකොකාධං¹ සුතීඥසං නිලොභං වුක්ඛිමසනො.
නියොනහමභිකඛ්ඛාමී එතෙ මෙ වතුරො වරෙ.
1368. කිනත්ථු කොට්ඨෙ ව දෙසෙ වා ලොභෙ සොහෙව ඉහමණං,
ආදීනවං සමපක්ඛාසි² නං මෙ අසකුභි සුවත්තො.
1369. අපපා හුදවා බහු හොති වඩ්ඪතෙ අසා අබ්නතිපො,
ආසඛිති බහුපායාසො තස්මා කොධං නා රොවයෙ.
1370. දුට්ඨස්ස එරුසා වාචා පරාමාසො අනන්තරා,
තනො පාණි තනො දණ්ණො සප්පක්ඛං පරමා ගති³
දෙසො කොධසමුට්ඨානො තස්මා දෙසං නා රොවයෙ.
1371. අලොපසහසාකාරා නිකති වස්ථිනානි ව,
දිස්සනති ලොභධමමිසු තස්මා ලොභං නා රොවයෙ.
1372. සොහෙ සබ්බථිතා ගජො⁴ සෙනති මනොමයා පුට්ඨ,
තෙ භුසං උපතාපෙනති තස්මා සොහං නා රොවයෙ.
1373. එතස්මිං තෙ සුලපිතෙ පතිරුපෙ සුභාසිතෙ,
විරං ඉහමණං තෙ දම්මී යං කිංඤ්චි මනසිවත්ඨි.
1374. විරං වෙ මෙ අදෙ සක්ක සබ්බභූතානම්සසර,
අරඥ්ඤො මෙ විහරතො නිව්වං එකවිතාරිතො.
ආබාධා මා උපපජ්ජයන්තං අනන්තරාසකරා භුසා.
1375. එතස්මිං තෙ සුලපිතෙ පතිරුපෙ සුභාසිතෙ,
විරං ඉහමණං තෙ දම්මී යං කිංඤ්චි මනසිවත්ඨි.
1376. විරං වෙ මෙ අදෙ සක්ක සබ්බභූතානම්සසර
නා මනො වා සරීරං වා මඤ්ඤතෙ සක්ක තස්මා
කදථි උපහඥ්ඤො එතං සක්ක විරං වරෙති.

2. කණ්ණපාඨකං.

1. සුතීකොකං - මජ්ඣං.
2. ආදීනවං සමපක්ඛං - මජ්ඣං.
3. පරාමසති - මජ්ඣං, සා.
4. සබ්බථිතා - සා.

1365. ශක්‍රය, හම කථපැහැය ඇති වීමෙන් (කෙනකු) කර නො වේ. සිලාදී ගුණසාරයන් ඇතුළත පිහිටියේ (නම්) බ්‍රාහ්මණ නම් වෙයි. ඉදින් යමකු කෙරෙහි පාපකම් ඇත්තේ ද හේ එකැතින් කරවෙක් වේ.

1366. බමුණ, තොපට ඔබ්බ යහපත් ප්‍රකාශය නිමිත්තෙන් කැමැති වරයක් තොපට දෙමි.

1367. සර්වභූතයන්ට ඊශ්වර වූ දේවෙන්ද්‍රය, ඔට වරයක් දේ නම්, මෙරමා කෙරෙහි ක්‍රෝධ රහිත වූ, දොෂ රහිත වූ, ලොභ රහිත වූ, ස්තෝත රහිත වූ වරයක් රුස්නෙමි. මේ වර සතර මට දෙනු මැනැවි.

1368. බමුණ, ක්‍රෝධයෙහි, දොෂයෙහි, ලෝභයෙහි හෝ ස්තෝතයෙහි කෙබඳු දොෂයක් දක්නෙහි ද? විවාද මට එය කියවි.

1369. ඉවැසීම නැති බැවින් හටගන්නා කෝපය ස්වල්ප වශයෙන් ඉපිද පසුව වැඩි වේ. නැවත නැවත හටගනී. දොෂයට ලක් වුවහුගෙන් ඉවත් ව යන්නට නො දී ආක්‍රෝෂ කරවයි. බොහෝ සිත් කැවුල් උපදී. එහෙයින් ක්‍රෝධය නො රුස්නෙමි.

1370. ද්වේෂයෙන් දූෂිත වුවහුගේ වචනය එරුෂ වෙයි, අනතුරු ව දැඩි ව ගැනීම වෙයි, පසුව අත්පහර දෙයි. දඩුපහර දෙයි, ආයුධ පහර දෙයි. අවි පහර දී ද්වේෂය මස්තකප්‍රාප්ත කරයි. ද්වේෂය ක්‍රෝධයෙන් හටගනී. එහෙයින් ද්වේෂය නො රුස්නෙමි.

1371. ගම් පැහැරීම, බලාත්කාරයෙන් පැහැර ගැනීම, වංචා කිරීම, යන මේ පාප ක්‍රියා ලෝභය ඇති කරයි (සිදු කරනු) දක්නට ලැබෙති. එහෙයින් ලෝභය නො රුස්නෙමි.

1372. නුලකින් මල් ගොතන්නා සේ නානාච්ච බොහෝ ආරම්භයන්හි කෘෂ්ණයෙන් ඇමිණීම බොහෝ තැවුලි උපදවති, එහෙයින් ස්තෝතය නො රුස්නෙමි ය.

1373. බමුණ, ඔබට ඔබ්බ යහපත් ප්‍රකාශය නිමිත්තෙන් කැමැති වරයක් ඔබට දෙනු කැමැත්තෙමි.

1374. දේවෙන්ද්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දේ නම් නිකර හුදෙකලා ව වනයෙහි වාසය කරන මට තවුස්දම් රැක ගැනීමේ දී අත්කරාය කරන ආබාධයෝ නුපදනාහු නම් එබඳු වරයක් දුන මැනැවි.

1375. බමුණ, ඔබට ඔබ්බ යහපත් ප්‍රකාශය නිමිත්තෙන් කැමැති වරයක් ඔබට දෙනු කැමැත්තෙමි.

1376. සවි සතුටට ඉසුරු වූ ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දේ නම් මා නිසා කිසිවකුගේ සිත, කය හෝ වචනය කිසිකලෙකු අපවිත්‍ර නොවන වරයක් දුන මැනැවි.

2. කණ්ඨ ජාතක යි.

1377. යො කොපනෙයො න කරොති කොපං,
න කුණ්ඩිති සප්පරියො කදචි,
කුණ්ඩාපි යො නාවිකරොති කොපං
තං වෙ නරං සමණං¹ ආහු ලොකෙ.
1378. උනොදරො² යො සහතෙ ජිසව්ජං
දනොතා තපස්සි³ මිත්‍යානාහොජනො,
ආහාරහෙතු න කරොති පාපං
තං වෙ නරං සමණං ආහු ලොකෙ.
1379. බිබ්බං රතිං විපජ්ඣිතං⁴ සබ්බං
න වාලිකං භාසති කිංඤ්චි ලොකෙ,
විභුසනාධිපානා වීරතො මෙරුනසමා
තං වෙ නරං සමණං ආහු ලොකෙ.
1380. පරිග්ගතං ලොහධම්මෙකො සබ්බං
යො වෙ පරිඤ්ඤා පරිබ්බජෙති,
දනතං ධීතකතං අමමං නිරාසං
තං වෙ නරං සමණං ආහු ලොකෙ.
1381. පුට්ඨාම කකතාරං අනොමපඤ්ඤං
ගාරාසු නො විගතහො අප්පි ජාතො,
ජිඤ්ඤා කම්මං විවිකිට්ඨතානි
තසජ්ජ කම්මං විතරෙමු සබ්බෙ.
1382. යෙ පණ්ඩිතා අසද්දසො හවන්ති
භාසන්ති තෙ යොනියො තතථ කාලෙ,
කථං හු ගාරානං⁵ අභාසිතානං
අසං තපෙයස්සං කුසලා ජනිතු.
1383. කථං හවෙ භාසති නාගරාජා
කථං පන ගරුලො වෙනතෙයො,⁶
ගජධම්මරාජා පන කිං වදෙති
කථං පන කුරුනං රාජසෙවෙය්ඨා.
1384. ඔතති හවෙ භාසති නාගරාජා
අප්පාහාරං ගරුලො වෙනතෙයො
ගජධම්මරාජා රතිවිප්පාහාරං
අකිංඤ්ඤං කුරුනං රාජසෙවෙය්ඨා⁷ ති.*
1385. සබ්බානි ඵලානි සුභාසිතානි
නාහෙතථ දුක්ඛාසිතමඤ්චි කිංඤ්චි,
යසම්ඤ්ඤා ඵලානි පතිට්ඨිතානි
අරාව නාහො⁸ සුසමෙ භික්ඛානි,
වතුග්ගි ධම්මෙති සමධිගිහුතං
තං වෙ නරං සමණං ආහු ලොකෙ.

1. සමණොහු - මජ්ඣං, සං.

3. කසිතං - මජ්ඣං.

5. කථානං - මජ්ඣං, සං.

6. ගරුලො පන වෙනතෙයො කිම්බං - මජ්ඣං, සං.

7. නාහො - මජ්ඣං, සං.

* අයං ගාරා ප්‍රිද්ධ ජාත්‍යන්තර-දසකතිපාලන.

2. ඔනොදරො - සං.

4. විපජ්ඣිතං - මජ්ඣං, සං.

1377. සත්පුරුෂ කෙම කිසි කලෙක නො කීපෙයි, යමෙක් කිසියුතු පුද්ගලයා කෙරෙහි කෝප නො කෙරේ ද, යමෙක් කිසියේ නමුදු කෝපය පහළ නො කෙරේ ද, ඒ පුරුෂයා ඒකාන්තයෙන් (ගම්පාස බැවින්) ශ්‍රමණ යැ යි ලෝකයෙහි (පණ්ඩිතයෝ) කීහ.

1378. උන වූ උදරය (අල්පාහාර) ඇති යමෙක් සාහිති ඉවසා ද ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් සමත්වූයෙකු වූයේ තපස් ඇතියේ ප්‍රමාණ කරනලද ආහාරපාන ඇතියේ ආහාර භේදයෙන් පව නො කෙරේ ද ඒ පුරුෂයා ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ යැ යි ලෝකයෙහි (පණ්ඩිතයෝ) කීහ.

1379. ලෝකයෙහි සියලු (කායික, වාචික) ක්‍රීඩා ද (දිව්‍ය කාමගුණ) රතීය ද දුරු කොට අල්පමාත්‍ර වූ ද මුසාවක් නො කියා ද (මාංස, ඡවි විභූෂණයෙන් ද මෙමුද්‍රිත භේදනයෙන් ද වෙන් වූයේ වේද, ඒ පුරුෂයා ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ යැ යි ලෝක-යෙහි (පණ්ඩිතයෝ) කීහ.

1380. යම් කෙනෙක් සියලු වස්තුකාමය ද තෘෂ්ණාව ද (ත්‍රිවිධ පරිඥයෙන්) දුන ඒකාන්තයෙන් හැරපියත් ද දමුණු (මිත්‍යා විතර්කාභාවයෙන්) සමීන ස්වභාව ඇති මමායන නැති (අභිදරුවන් කෙරෙහි) ආශා නැති ඒ පුරුෂයා ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ යැ යි ලෝකයෙහි (පණ්ඩිතයෝ) කීහ.

1381. අලාමකප්‍රඥ ඇති කළයුතු දය කරන කොප පුළුසුම්භ, ගාථාවන්හි අපට උපන් විවාදයක් ඇත. අද අපගේ සැකය ද විවිකිත්සාවන් ද සිදුව. කොප කරණකොටගෙන අපි හැමදෙනාමේ සැක දුරලමහ.

1382. යම් පණ්ඩිත කෙනෙක් අතී දක්නා යමෙකී වෙන් ද ඔහු ඒ විවාදයෙහි (ගුණ්‍යප්‍රසන්න) කාලයෙහි ක්‍රාවණින් කියති. රජවරුනි, ඡෙක වූවාහු නමුදු නො කියනලද ගාථාවන්ගේ අතී කෙසේ නම් එළවා ද? (එහෙයින් කියව)

1383. (වරුණ) නාගරාජ කෙසේ කියා ද? යළි චිත්තානුසුත ගරුධරාජ කෙසේ කියා ද? යළි ගඤ්චිරාජ කුමක් කියා ද? යළි කුරු ජනපදවැසියන්ගේ රාජශ්‍රේෂ්ඨ කෙසේ කියා ද? යි.

1384. (වරුණ) නාරජ කෞන්තිය මැ ධීල යැ යි කියයි. චිත්තානුසුත ගරුධරාජ අල්පාහාර බව (ආහාර භෙදයෙන් පව නො කිරීම) ද ගඤ්චිරාජ (සක්දෙවරන්) පණ්ඩකාම රතී ප්‍රභාණය ද කුරුරජ පළිබොධ නැති බව ද ධීල යැ යි කියා යි.

1385. මෙ හැම සුභාෂිතයෝ යැ. මෙහි කිසි දුර්භාෂිතයෙක් නැත් මැ යි. තවද යම් පුද්ගලයෙක්හු කෙරෙහි තෙල ගුණජාතයෝ පිහිටියාහු චක්‍රනාභියෙහි සමවහිත (එක්රැස්) වූ අරයන් (දව) මෙන් වෙන් ද තෙල සතර දහමින් සමත්වූයෙකු වූ ඒ පුරුෂයා ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ යැ යි ලෝකයෙහි පණ්ඩිතයෝ කීහ.

1386. තුවං¹ නු සෙවෙය්‍යා නිමිත්තකරොසි
නිං ධම්මෙ ධම්මවිදු සුමෙධො
පඤ්ඤා පඤ්ඤාං සම්බුද්ධානෙහි,
අවෙච්ඡිති² ධරො විචිකිච්ඡිතානි
අවෙච්ඡිති³ කඛං විචිකිච්ඡිතානි
වුට්ඨො යථා නාගදන්තං බරෙන..
1387. නිලුප්පලාහං විමලං අනායං
විසං ඉමං⁴ ධුමසමානවණ්ණං,
පඤ්ඤාං වෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨො
දදමි තෙ ධම්මපුජාය ධිර.
1388. සුචණ්ණමාලං සතප්පාදුලං⁵
සකෙසරං රතනසහස්සමණ්ඩිතං
පඤ්ඤාං වෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨො
දදමි තෙ ධම්මපුජාය ධිර
1389. මණිං අනායං රුචිරං පහස්සරං
කණ්ඩාවසන්තං මණිභුසිතං මෙ,
පඤ්ඤාං වෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨො
දදමි තෙ ධම්මපුජාය ධිර.
1390. ගවං සහස්සං උසහස්සා නාගං
ආජ්ඣාසුතො ව රජෙ දස ඉමෙ,
පඤ්ඤාං වෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨො
දදමි තෙ ගාමවිරාජි සොළසාති.

3. චතුසොසට්ඨකජාතකං*.

1391. ඔහුසුතො සුතධම්මොසි සබ්බි
දිට්ඨො නායා සමණ්ණාභරණො ව,
අර්කබණ්ණ දසායසෙ විලාසං
අපඤ්ඤානු කො තෙ පටිමනකකො මයා.
1392. සුබ්බු සුභා සුප්පට්ඨිතකමිත්ථු
පහායානා සොචණ්ණමයාය⁶ පානියා⁷,
භුඤ්ජස්ස භතං ඉති මං වදෙති
සඤ්ඤා⁸ විතො කමහං නොති බුදුමි.

1. තුවං. හි - මජ්ඣ., සා. 1.

2. අවෙච්ඡිති - මජ්ඣ., සා. 1.

3. ඉදං - මජ්ඣ., සා. 1.

4. ධුමවිකං - මජ්ඣ., සා. 1.

5. විචුරුපාදනං - පුණ්ණකාසකෙතිවි වදානි.

6. සොචණ්ණමයා - මජ්ඣ., සා. 1.

7. පානියා - සා. 1.

8. කදං - මජ්ඣ., සා. 1.

1386. තෙපි ශ්‍රේෂ්ඨ වවු, තෙපි (උත්තරීතරයකු නැතියෙන්) අනුත්තර වවු. තෙපි ධර්මගොපක ද ධර්මඥ ද ධර්මවිදු ද සුඤ්ජ-ප්‍රඥ ඇතියහු ද වවු. ප්‍රාඥ තෙම ප්‍රඥයෙන් අපගේ ප්‍රශ්නය යථාභූත කොට දනා විචිකිත්සාවන් සිත්දේ යැ. යම්කෙසේ දත්ත ශිල්පියෙක් කියතින් ඇත්දළක් සිදුනේ ද එසෙයින් සැකය ද විචිකිත්සාවන් ද සිත්දේ යි.

1387. ප්‍රාඥය, (කොපගේ) ප්‍රශ්නවිභාකරණයෙන් තුටු වූයෙමි නිලුපුල් වන් නිමිල වූ අතර්ස වූ බුමයට බදු පැහැ ඇති මේ වස්ත්‍රය ධර්මපුරා පිණිස තොපට දෙමි.

1388. ප්‍රාඥය, ප්‍රශ්නවිභාකරණයෙන් තුටු වූයෙමි දහසක් රුවනින් සෑදු කෙසුරු සහිත පිපි සියපත් (පිටුම්) ඇති රත්මල්දම් ධර්මපුරා පිණිස තොපට දෙමි.

1389. ප්‍රාඥය, ප්‍රශ්නවිභාකරණයෙන් තුටු වූයෙමි මාගේ ගෙලෙහි ලැගුණු මිණිරුවනින් අලංකාර වූ සිත්කපු වූ ප්‍රභාස්වර වූ අනඟි මිණිරුවන ධර්මපුරා පිණිස තොපට දෙමි.

1390. ප්‍රශ්නවිභාකරණයෙන් තුටු වූයෙමි දෙනුන් දහසක් ද පුංගවයකු ද ඇතකු ද ආරාතිය සෛන්ධවයන් යෙදූ මේ රිය දහසක් ද ගම්වර සොළසක් ද තොපට (ධර්මපුරාවට) දෙමි.

3. වතුපොසාසටීක ජාතක යි.

1391. සඬ්ඛ ඔවුණ, තෙපි ඔහුගැන වුවහු ඇසු දහම ඇත්තහු යැ. තොප විසින් ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයෝ ද දක්නා ලදහ. (එහෙත්) නො කල්හි වලථනහු යැ, (මෙහි) මා හැර පිළිවදන් දෙන්නේ (අනෙක් කැනැත්තෝ) කවරෙක් ද?

1392. දුටු දුටුවන්ගේ සිත් ගන්නා මනා බැම ඇති, විසිතුරු රත්අඹරණ පැළැඳි ස්ත්‍රියක් රත්තලියෙක වූ බොජුන් ගෙන ප්‍රීති සිතැති වී බොජුන් බුද්ධිත්තා යි කියතුය, මම (ඊට) නො කැමැතිය යි ඇයට කියමි.

1393. එතදිසං ප්‍රාණමණ දිස්වා යකං
සුචේතයා පොඤා සුඛමාසයානෝ¹
උචෙධති තං පඤ්ඤිකාති සුවත්²
දෙවිනුසි නිං උද මානුසි නු.
1394. යං නිං සුචේතාභිසමෙක්ඛිතෙ මං
භුඤ්ජාසු හත්තං ඉති මං වදෙසි,
සුච්ඡාමි තං නාරි මහානුභාවෙ³
දෙවිනුසි නිං උද මානුසි නු.
1395. දෙවි අභං සඬ්ඛි මහානුභවා
ඉධාගතා සාගරවාටිමජ්ඣති,
අනුකම්පිකා නො ව පද්ධට්ඨිකා⁴
තමෙව අපට්ඨාය ඉධාගතොඤ්ඡි.
1396. ඉධාතපාපානං සයනාසනාඤ්ච
යානානි නානා වීථිධානි සඬ්ඛි,
සඬ්ඛිකා නාහං පටිපාදයාමි⁵
යං කිඤ්චි භුග්ගං මනසාභිපජ්ජිතං.
1397. යං කිඤ්චි ධිට්ඨංව හුතං ව මග්ගං
සඬ්ඛිකා නො ඉක්ඝරා නිං සුගතෙත,
සුභෙදාභි සුඛං සුවිලාසමජ්ඣති
කිසස මෙ කම්මසස අයං වීපාකො.
1398. සමෙව පරෙ ප්‍රාණමණ එකභික්ඛුං
උග්ගට්ඨපාදං තසිතං කිලනතං,
පටිපාදයි සඬ්ඛි උපාහතාහි
සා දක්ඛණං කාමද්‍රහා තවජ්ජි.
1399. සා භොතු නාවා එලකුපපනකා
අනවස්සුතා එරකවාසප්‍රත්තා,
අඤ්ඤාසා යානාසා න භෙත්ත භූමි
අජෙස්ව මං මොලිනිං පාපයස්සු.
1400. සා තත්ථ වීක්ඛා¹ සුමනා පඤ්ඤා
නාවං සුචික්ඛං අභිනිමමිණිඤ්චා,
ආදය සඬ්ඛි පුරිසෙත සඤ්චි²
උපානයි නගරං සාධු රමමි³ තති.

4. සඬ්ඛිජාතකං.

1. දිස්වාන වී. - මජ්ඣං, සතා.
2. මාසසමානො - මජ්ඣං. මාසිකානො - ඔ.
3. සුවත් - මජ්ඣං.
4. මහානුභාවෙන - මජ්ඣං.
5. භුට්ඨිකා - මජ්ඣං, සතා.

1393. බමුණ තමාගේ සැපත රැස්නා වූ පුරුෂ තෙම මෙබදු යක්ෂයා දක (මෙසේ) විචාරන්නේ ය. ඔබ දෙවද්වක් ද නැතහොත් මනුෂ්‍යස්ත්‍රියක් ද යි, නැගීසිටගෙන බඳාඤ්ජලි වැ විචාරව.

1394. මහතෙදුනි ඉතිරිය, මා බලා බත් බුදින්නැ යි මට කියන හි විකාරමි. තෝ දෙවද්වක් ද? නැතහොත් මනුෂ්‍යස්ත්‍රියක් වහු ද?

1395. සඬ බමුණ, මුහුදුදිය මැදට පැමිණි මම මහතෙදුනි දෙවද්වක්මු. සානුකම්පික වූ මම තොපගේ යහපත සලකා මෙහි පැමිණියමු. ප්‍රදුෂ්ට සිතැති ව පැමිණියා නො වෙමි.

1396. සඬ බමුණ, තොප රුවි කරන කෑම බිම් ද ආසන ද නානාවිධ යානාවන් ද යන මේ සියලු දෙය දෙමි.

1397. මහස්කාන්ත වූ සිරුරැති තොපගේ ඉහ, බැම, හා මැදපෙදෙස දුටුවත් ළගන්නා සුලු වෙයි, මාගේ කිසියම් දනයක හෝ ආගන්තුක සත්කාරයක හෝ (විපාක) වෙ ද? එයට ඔබ ඉසුරු ය. මේවා මා කළ කවර කම්යෙක විපාක ද?

1398. දඩ රක්ෂිය පැවැති සමයෙක මහමහා උණුවැල්ලේ කැබු පා ඇති පිපාසායෙන් හා ක්ලාන්තයෙන් විඩා වූ (සිරුරැති) පසේබුදුන් වහන්සේ නමකට වහන්සෙලක් දුන්නේ ය. ඔබ දුන් ඒ දනය අද ඔබට කැමැති කැමැති දෙය දේ.

1399. (නැව හැර) අත් යානාවකට බිමක් (මෙහි) නැත. ඒ නැව දිය ඇතුළු නො වන පරිදි බොහෝ පුවරු යොද සකස් වූවක් මේවා, මා අද ම මෝලිනී නගරයට ගෙනයව.

1400. එහි දී ඔහුගේ ප්‍රකාශයන් අසා අතිශයින් ම ප්‍රමුද්ධ වූ දෙවද්ව විසිතුරු නැවක් මවා සඬ නමැති පුරුෂයා සමග සිත් අලවන මෝලිනී නගරයට ගෙන ගියා ය.

4. සඬ ජාතක යි.

1401. යො තෙ ඉමං විසාලකම්භං පියං සමේලහාසිනි¹,
ආදය ඛලා ගවේයය කිත්තු කසිරාසි ප්‍රාග්මණ.
1402. උසස්ස² මෙ න මුච්චියා න මෙ මුච්චියා³ ජීවතො
රජංව වීදුලා වුට්ඨි ඛිසමෙව නිවාරයො.
1403. යත්තු පුබ්බ විකස්සො⁴ ඛලංඞි ව අපසසිතො,
ස්වාස්ස⁵ කුණ්ඨිකකොදනි⁶ සඬ්ඛාථිං සිබ්බමච්ඡයි.
1404. උසස්ස⁷ මෙ න මුච්චිස්ස⁸ නමෙ මුච්චිස්ස ජීවතො,
රජංව වීදුලා වුට්ඨි ඛිසමෙව නිවාරයිං.
1405. කිත්තො උසස්ස⁹ නො මුච්චි¹⁰ කිත්තො නො මුච්චි ජීවතො,
රජංව වීදුලා වුට්ඨි කතමං ඤං නිවාරයිං.
1406. යමි ජාතෙ න පණ්ණති අජාතෙ සාධු පණ්ණති,
යො මෙ උසස්ස¹¹ නො මුච්චි කොධො දුමමධගොචරො.
1407. යෙන ජාතෙන නන්දනි අභික්ඛා දුක්ඛමෙසිතො,
යො මෙ උසස්ස¹² නො මුච්චි කොධො දුමමධගොචරො.
1408. යසම්ඤ්ඤ ජයමානස්මිං සදස්සං නාවට්ඨස්සකිති.
යො මෙ උසස්ස¹³ නො මුච්චි කොධො දුමමධගොචරො.
1409. යෙනාභිභුතො කුසලං ජහාති
පරස්සතරෙ විදුලඤ්ඤාපි අතරං,
ස භීමසෙතො ඛලවා පමඤ්ඤී
කොධො මහාරාජ න මෙ අමුච්චරං.
1410. කට්ඨස්මිං මන්ධාරානස්මිං පාවතො නාම ජායති,
තමෙව කට්ඨං ධහති යසම්භා යො ජායතෙ ගිනි.

1. සමේලිත හාසිනිං - මජ්ඣං, සංඝිලහාසිනි - සං.
2. උසස්ස, ආ. උසස්ස - මජ්ඣං, සං.
3. මුච්චියා - මජ්ඣං, සං.
4. විකස්සො - මජ්ඣං, සං.
5. ස්වාස්ස - මජ්ඣං.
6. කුණ්ඨිකකො - මජ්ඣං.
7. මුඤ්ඤිස්ස - මජ්ඣං, සං.

1401. බමුණ, යම් කෙනෙක්, විශාල ඇස් ඇති මනුෂ්‍යයෙක් කතා කරන ඔබගේ ප්‍රියාව පැහැරගෙන ගියේ නම් කුමක් කෙරේ ද?

1402. මගේ සිතෙහි හටගත් කෝපය ඇය නො මුදන්තේ ය. යම්කාක් කල් මම ජීවත් වෙමි ද ඒකාක් සිතෙහි කෝපයට දදෙන්නට නො දෙමි. මහවැස්ස වහා ධූලි නව්‍යන්තා සේ කෝපය වළකා ගනිමි.

1403. පෙර ඔබ යමක් ප්‍රකාශ කළේ ද (දන්) බලවතකු සේ තුෂ්ණිමත ව සහළ සිටුව මසමින් සිටී.

1404. මාගේ කෝපය උපන් නමුදු මෙරමානට දනෙන පරිදි නො පහළ විය, ජීවත් ව සිටින තුරු සිතෙහි කෝපය ඉපදීමට ඉඩ නො දෙන්නේ ය. මහවැස්ස ධූලි වළකන්නා සේ කෝපය වැළැකීමි.

1405. තොපගේ සිතෙහි ඉපදුණේ කුමක් ද? ප්‍රකාශ නො වූයේ කුමක් ද? ජීවත් වන තොප කෙරෙහි නො මිදුණේ කුමක් ද? මහවැස්ස ධූලි වළකන්නා සේ තොප වැළැකුයේ කුමක් ද?

1406. යමක් හටගත් කලා ආත්මාර්ථය නො දකී ද. (එය) නො හට ගත් කලා (ආත්මාර්ථය) මනාසේ දකී ද. ඒ ක්‍රෝධය මා සිතා උපතී. මිදුණේ නො වේ. (හෙවත් කොපය හටගත් බව මෙරමානට නො හැඟුණේය.) ක්‍රෝධය මෝඩයන්ට ගෝචර ය.

1407. යමක් හටගැනීම නිසා දුක රුක්තා සතුරෝ සතුටු වෙත් ද එය මට උපතී. නො මිදුණේ ය. ක්‍රෝධය අභ්‍යන්තර ගෝචර වෙයි.

1408. යමක් හටගන්නා කල්හි ආත්මාර්ථය අවබෝධ නො වේ ද. එය මට උපත නො මිදුණේ ය. ක්‍රෝධය අභ්‍යන්තර ගෝචර වෙයි.

1409. මහරජ, කෝපය විසින් මඩනා ලද කලා දශසූක්‍යක්‍රියා දුරු කෙරේ. මහත් වූ දිවුණුව බැහැර කෙරේ. කෙලෙස් සේනාවෙන් බලවත් වූ කෝපය උතුමන් පවා මඩ, එය මාගෙන් නො මිදුණේ ය.

1410. වියැළි ලිය ගවන කලා ගින්න හටගනී. ඒ ගින්න යම් ලියක් නිසා උපදී නම් එය ම දවයි.

1411. එවිං මන්දස්ස පොසස්ස බාලස්ස අවිජානතො
සාරම්මා ජායතෙ කොටො සොපි තෙනෙව ඩග්ගකි¹.
1412. අකඝ්ච කිණ්ණට්ඨකම්. කොටො යස්ස පට්ඨස්සි,
නිභියති තස්ස යසො කාළපකෙඛව චන්දිමා².
1413. අනිජෙධා³ ධුමකෙතුට කොටො යස්සුපසම්මති,
ආසුරති තස්ස යසො සුක්කපකෙඛව චන්දිමාති.

4. චූලබොධිජාතකං.

1414. සත්තාහමෙවාහං පසන්නවිකො
පුඤ්ඤත්තො අවරිං⁴ බ්‍රහ්මවරියං.
අරාපරං යං වරිකං මමයිදං⁵,
වස්සානි පඤ්ඤාස සමාධිකානි
අකාමකො වාපි අහං වරාමි
එතෙන සචේටන සුවත්ථි භොතු
හතං වීසං ජීවතු යඤ්ඤදකො.
1415. යසමා දනං නාභිනාදිං කදචි
දිසවානාහං අතිරිං වාසකාලෙ,
නවාපි මෙ අපජියතං අචේද්දං
බහුසුත්තා සමණං බ්‍රාහ්මණං වං
අකාමකො වා හි අහං දදම්,
එතෙන සචේටන සුවත්ථි භොතු
හතං වීසං ජීවතු යඤ්ඤදකො.
1416. ආසිවිසො තාත පහුතනෙජො⁶
යො තං අදංඝි⁷ ඩිලරා⁸ උදිච්ච
කසම්ඤ්ඤි මෙ අපජියතාය අජ්ජ,
පිතරඤ්ඤි තෙ නත්ථි කොචි විසෙසො
එතෙන සචේටන සුවත්ථි භොතු
හතං වීසං ජීවතු යඤ්ඤදකො,
1417. සත්තා දනායා යෙව පරිබ්බජ්ඣති
අඤ්ඤත්‍ර කණ්ණා අනකාමරුපා,
දීපායන කිස්ස ජිගුච්ඡමානො
අකාමකො වරපි බ්‍රහ්මවරියං.

1. දඤ්ඤි - මජ්ඣං, සායා.
- දඤ්ඤි - මජ්ඣං, සායා.
2. අනිකො - මජ්ඣං.
3. අවරි - මජ්ඣං, සායා.
4. මමයිදං - මජ්ඣං.
5. සමාධිකානි - මජ්ඣං.
6. බහුසුත්තා - මජ්ඣං.
7. අදංඝි - සායා. අදංඝි. - මජ්ඣං.
8. ඩිලරා - මජ්ඣං.

1411. එ පරිදි මන්ද බුද්ධික කිසිත් නො දන් පුරුෂයාගේ සංරම්භයෙන් (එකට එක කීමෙන්) ක්‍රෝධය හටගනී. හෙතෙම එම කෝපයෙන් දවනු ලබයි.

1412. තණකොළ හා දර නිසා හටගන්නා ගින්න ලෙස, යම්කුගේ (සිතා) කෝපය වැඩේ ද කෘෂ්ණ පක්ෂයෙහි වන්ද්‍යයා පරිදි ඔහුගේ යශස පිරිහේ.

1413. යම්කුට හටගත් කෝපය දර නැති ගින්න සේ නිව් සත්තිදේ ද, පුරපසෙහි සඳ සේ ඔහුගේ යශස වැඩේ.

5. චුල්ලබොධි ජාතක යි.

1414. පින් කැමැති මම චිත්තප්‍රසාදය ඇති ව සත් දවසක් බ්‍රහ්මචාරී ව වුසුයෙමි ද, පනස් වසකට වැඩි කලක් තපස් රැක්කෙමි ද, මේ සත්‍ය බලයෙන් යඤ්ඤත්ත කුමාරයා සුවපත් වේවා, නැසුණු චිස ඇති ව ජීවත් වේවා.

1415. දන් දීමට මම කිසි කලෙකත් සතුටු නො වීම් ද, නවාතැන් ගැනීමට පැමිණි ආගන්තුකයා දක සතුටු නො වීම් ද, බහුශ්‍රැත වූ මහණබමුණෝ මා නො කැමැත්තෙන් දන් දෙන බව නො දත්තෝ ද මේ සත්‍ය බලයෙන් යඤ්ඤත්ත කුමාරයා සුවපත් වේවා, නැසුණු චිස ඇති ව ජීවත් වේවා.

1416. දරුවා, මහත් තෙදැයි සෝරවීෂ සහිත යම් ආශීර්වෂයෙක් කුමසින් නැගී හා වැසී ද, ඒ සර්පයා කෙරෙහි ත් ඔබ පියා කෙරෙහි ත් අද විශේෂ ප්‍රිය බවක් නැත. මේ සත්‍ය බලයෙන් යඤ්ඤත්ත කුමාරයා සුවපත් වේවා, නැසුණු චිස ඇති ව ජීවත් වේවා.

1417. කණ්ඨකපායනාය, (ඔබ හැර) සෙස්සෝ සත්සුන් ව දමනා කළ ඉඳුරන් ඇති ව ප්‍රචුණ්ඩ කෙරෙහි කැමැති ව පැවිදි වෙති. කවර කරුණක් නිසා තවුන් දම් රැකීම පිළිකුල් කෙරෙමින් බඩහර විසීමට නො කැමැත්තෙහි ද?

1418. සඤ්ඤා නික්ඛම්ම පුනං¹ නිවිනෙතො
සො ඵලමුග්ගොව ඛාලො²විතායං,
ඵතස්ස වාදස්ස ඵගුව්ඡමානො
අකාමකො වරාමී ප්‍රසම්බරියං.
විඤ්ඤාපසංඝො³ සතඤ්ඤි යානං
ඵවම්පහං පුඤ්ඤකරො භවාමී.
1419. සමංගෙ තුවං ප්‍රාණමංගෙ අභිමෙ ව
සත්තප්පයාසි අත්තපානෙන භික්ඛං,
ඔපානභුතං ව සරං තවධිදං
අනෙතන පානෙන උපෙතරුපං
අථ කිස්ස වාදස්ස ඵගුව්ඡමානො
අකාමකො දනම්මං දදසි.
1420. පිතරො ව මෙ ආසුං පිතාමහා ව
සඤ්ඤා අහු⁴ දනපතී වදඤ්ඤ
තං කුලලවහනං⁵ අනුවහනමානො,
මාහං කුලෙ අතභිමග්ගධිනො අහුං
ඵතස්ස වාදස්ස ඵගුව්ඡමානො
අකාමකො දනම්මං දදමි.
1421. දහරිං කුමාරිං අසමසපඤ්ඤං
යං තානධිං⁶ ඤාතිකුලා සුගමෙතො
න වාපි මෙ අපජියතං අවෙදි,
අඤ්ඤා කාමා පරිවාරයහතී⁷
අථ කෙන වගෙණෙන මයා තෙ⁸ ගොති
සංවාසධමෙමා අහු ඵවරුපො.
1422. ආරා දුරෙ න ඉධි⁹ කද්දරී අතී
පරමපරා නාම කුලෙ ඉමසමිං
තං කුලලවහනං අනුවහනමානා,
මාහං කුලෙ අතභිමග්ගධිනී අහුං
ඵතස්ස වාදස්ස ඵගුව්ඡමානා
අකාමිකා¹⁰ ඛද්ධවරුසමි කුත්තං.
1423. මණ්ඩව්‍ය භාසිස්සං අභාසනෙයයං¹¹
තං ඛම්මතං පුත්තගෙතඤ්ඤ මම්ඤ්ඤ,
පුත්තපෙමා¹² න ඉධි පරතී කිඤ්ඤි
සො නො අයං ජිවති යඤ්ඤදුතෙතාති.

6. කණ්ණදීපායනජාතකං.

1. පුනං - මිජසං, සතා.

2. ඛාලො - මිජසං, - සතා.

3. විඤ්ඤාපසංඝං - මිජසං.

4. අහුං - මිජසං.

5. කුලලවහනං - මිජසං, සතා.

6. ආනධි - මිජසං.

7. පරිවාරයහතා - මිජසං, සතා.

8. ගොති - මිජසං, සතා.

9. ඛි - මිජසං.

10. අකාමිකා - මිජසං.

11. භාසිං සම්භාසමිනෙයං - මිජසං.

12. තං පුත්තපෙමං - මිජසං.

1418. කෙළකොල්ලකු වූ එකැතින් ම මෝඩ වූ නුවණ රහිත වූ මෙනෙම සැදූයෙන් ගිහි ගෙය හැර පියා ගොස් පෙරලා ගිහි බවට පැමිණියේ ය යන මේ වචනයට පිළිතුල් කෙරෙමින් නො කැමැත්තෙන් බඹයර හැසිරෙමි. එතෙකුදුවත්, පැවිද්ද සාධුන්ගේ වාසය යි බුද්ධාදී උතුමෝ පසසති. මෙසේ හෙයින් මම පින් කරන්නෙමි වෙමි.

1419. ඔබ මහණ බමුණන් හා මගියන් හා ගිණුන් ආහාර පානයෙන් යන්තර්පණය කරන්නාව. කන බොන දෑ ඇති ඔබගේ නිවාසය සතරමංසන්ධියෙක (කැණු) පොකුණක් වැන්න. කාගේ බසක් පිළිතුල් කරමින් මෙ දනය නො කැමැත්තෙන් දෙයි ද?

1420. මාගේ වච පිය මුතුන්මිත්තෝ සැදූවත් දනපතියෝ වූහ. ප්‍රතිග්‍රාහකයන්ගේ වචන වටහා ගත්තෝ ය. ඒ පරපුරෙන් ආ සිරිත අනුගමනය කරන මම 'කුලයෙහි අත්තිමයා හිස් පුතුලක් නො වෙවා'යි (සිතන්නෙමි) මේ වචනය පිළිතුල් කරමින් නො කැමැත්තෙන් දන් දෙමි.

1421. හොබනා සිරුරු ඇත්තිය, ඉතා තරුණ වූ ගෘහසංවිධානය කිරීමට තරම් මේරු නුවණ නැති, (ඔබ) තීගේ නැයන්ගෙන් ගෙන ආයෙමි. මට මෙහෙවර කිරීමෙහි ඔබ නුරුස්නා බවක් නො හැඟ විය. මා හා එක් ව වාසය කිරීම කවර කරුණෙකින් මෙසේ වී ද?

1422. ඉතා ඇත සිට අප කුලයෙහි පුරුෂ පරපුරෙක් නො වී ය. කුල සිරිත අනුව පවත්නා වූ මා නිසා කුලය හිස් නො වෙවා යි සිතන්නෙමි. මේ වචනය පිළිතුල් කරමින් නො කැමැත්තෙන් ඔබට පාදපටිවාරිකා වීමි.

1423. මාණ්ඩව්‍යය, නො කියවුතු දෙයක් කීවෙමි. මාගේ ඒ කීම පුතු ගැන සිතා කමා කෙරේවා, පුත්‍ර ප්‍රේමයට වැඩි ප්‍රේමයෙක් මෙ ලොවැ නැත. ඒ අප යඤ්ඤත්ත කුමාරයා ජීවත් වෙවා.

6. කණ්හදිසායන ජාතක යි.

1424. නවාහමෙන. ජානාථී කොවාය. කසස වානි වා,¹
යරා සාබො වදී එවං නිග්‍රොධ කිතති මඤ්ඤපි.
1425. තතො ගලවිනිතෙන පුරිසා නිහරිංසු මං.
දඬා මුඛ පභාරානි සාවසස වව්නං කරා.
1426. එතාදිසං දුමුතිනා අකතඤ්ඤනාදුග්ගිනා,
කතං අනරියං සාවෙන සාවිතා තෙ ජනාධිප.
1427. නවාහ මෙන. ජානාථී නපි මෙ කොථී සංසති,
යමෙමි ඤාං සමම අකඛාපි සාවෙන කධරිතං කතං.²
1428. සථිතං සාරිචකරො මම සාවසස වුහයං,
ඤාං නො ඉක්කරියං දතා මනුසෙසසු මහගගනං.
තයමො ලභිතා ඉඤ්ඤි එසථ මෙ නඤ්ඤි සංසයො.
1429. යරාපි ධජං අනුසම්භං ධංගනි න වීරුහති,
එවං කතං අසප්පරිසෙ නසසති න වීරුහති.
1430. කතඤ්ඤමහි ව පොසමහි සීලවතො අරියවුත්තො,
සුඛෙතෙහ විය ථිජානි කතං තමෙ න නාසසති.
1431. ඉමඤ්ඤි ජමං.³ නෙකකිංකං අසප්පරිසරිතංකං,⁴
හනනතු සාබං සඤ්ඤිති නාසස ඉවජාමි ජිවිතං.
1432. ඛමතකසසං මහාරාජ පාණො දුසාවිඤ්ඤායා,
බම දෙව අසප්පරිසසං නාසස ඉවජාමහං වධං.
1433. නිග්‍රොධමෙව සෙවෙය්‍ය න සාවුසසංචයෙ,
නිග්‍රොධසමං මතං සෙය්‍යො යමෙඤ්ඤි සාවසමි ජිවිතතති.

7. නිග්‍රොධජාතකං.

1. වානි වා - මජ්ඣං.
2. අකතඤ්ඤනා - මජ්ඣං. අකතඤ්ඤනා - සා.
3. කරණං, මජ්ඣං.
4. ඉමං - මජ්ඣං.
5. විහිතං - මජ්ඣං.
6. ඛමතක - මජ්ඣං, සා.

1424. නිශ්‍රෝධ රජුනි, මම මොහු නො දනිමි. මේ තෙම කාගේ කවරෙක් ද සි සාධයා යමයේ කී ද, කෙසේ ද ඔබ ත් එසේ සිතවු ද?

1425. සාධයාගේ වචන කරවූ, සේවකයෝ මුඛප්‍රහාරය දී ගෙල ගැනීමෙන් මා ඉවතට දමූහ.

1426. ජනාධිපය, ඔබ ගේ මිත්‍රයකු වූ නුවණ නැති අකෘතඥ මිත්‍රයෝ සාධයා විසින් මෙබඳු සහත් ක්‍රියාවක් කරන ලද.

1427. මිතුර ඔබ මට යමක් කීවු ද, එය මම නො දනිමි. සාධයා කළ තැළුම් පෙළුම් කිසිවෙක් මට නො කී යැ.

1428. ඔබ මටත් සාධයාටත් එක සමාන ව සංග්‍රහ කළහු ය. මනුෂ්‍යයන් අතරේ ඉසුරු හා දියුණුව ඔබගෙන් අපි ලැබීම. මේ කරුණෙහි සැකයක් නැත.

1429. හීන්තොහි ලු ඩිජය ද දව් යමයේ (යළි) නො හටගත්තේ ද, එසේ අකෘතඥයාට කළ උපකාරය ද නැසේ. (නැවත) නො වැඩේ.

1430. සිල්වත් ශ්‍රේෂ්ඨ පැවැතුම් ඇති කෘතොපකාර දත් සත්-පුරුෂයාට කළ උපකාරය සරුකෙතෙකු වසුළු බිඳුව මෙන් (වැඩේ.) නො නසී.

1431. අසත්පුරුෂ සිහිවිලි ඇති ලාමක වූ කපටි වූ මේ සාධයා තෙබින් (ඇණ) නසත්වා. මොහුගේ ජීවිතය (මම) නො රුස්නෙමි.

1432. මහරජ, අසත්පුරුෂ මොහුට කමා කෙරේවා. මළවුන්ගේ ප්‍රාණයෝ යළි ගෙන්වා ගන්නට නො හැකි වෙති. රජතුමනි, කමා කරනු මනා ය. මම මොහුගේ වධය නො රුස්නෙමි.

1433. නිශ්‍රෝධයා ම ඇසුරු කරන්න. සාධයාගේ ඇසුරට නො යන්න. සාධයා සම්පයේ ජීවත් වීමට වඩා නිශ්‍රෝධයා සම්පයේ මිය යාම උතුම් වේ.

7. නිශ්‍රෝධ ජාතක සි.

1434. න තක්කළා සතඤ්ඤා ආලොභානි
න බිලාලියො න කලමානි තාත,
එකො අරඤ්ඤානි සුසානමජ්ඣකි
කිම්බුකො තාත චණ්ඩි කාසු.
1435. පිතාමහො තාත සුද්ධමො තෙ
අනෙකවිතාදිති දුට්ඨො¹ ඵුට්ඨො,
න මජ්ඣං නිබ්බන්ධාමි සොබ්බො
නතිස්ස තං ජීවිතං රොධියාමි
1436. සධ්ධසාමෙතං පටිලඤ්ඤා පාපං
අවවාහිතං කම්ම කරොසි ලුඤ්ඤං.
මයාපි තාත පටිලච්ඡෙසෙ තුචං
එතාදිසං කම්ම² ජරුපතීනො³,
තං තුලලවත්තං අනුචක්ඛමානො
අහස්සි තං නිබ්බන්ධාමි සොබ්බො.
1437. එරුසාහි වාචාහි පකුඛමානො
ආසජ්ජ මං තුං වදාසෙ තුමාර,
පුත්තො මම මරසකො සමානො
අභිතානුකම්පි මෙ තුංසි පුත්ත.
1438. න තාහං⁴ තාත අභිතානුකම්පි
භිතානුකම්පි තෙ අහංසි තාත,
පාපණ්ණි තං කම්ම පකුඛමානං
අරහාමි නො වාරයිතුං තතො හි.
1439. යො මාතරං පිතරං වා වසිට්ඨො⁵
අදුක්කෙ භිංසති පාපධම්මො,
කායස්ස භෙද අභිසම්පරායං
අසංසයං සො නිරයං පරෙති.
1440. යො මාතරං පිතරං වා වසිට්ඨො
අනෙකන පාතෙන උපට්ඨතාති,
කායස්ස භෙද අභිසම්පරායං
අසංසයං යො සුගතිං පරෙති.
1441. න මෙ තුං පුත්ත අභිතානුකම්පි
භිතානුකම්පි මෙ තුංසි පුත්ත,
අහණ්ණි තං මාතරා චුච්චමානො
එතාදිසං කම්ම කරොමි ලුඤ්ඤං.

1. චණ්ඩි - මජ්ඣං.
2. දුට්ඨො - මජ්ඣං, සතා.
3. කම්ම - මජ්ඣං, සතා.

4. ජරොපතීනො - මජ්ඣං.
5. තාහං - මජ්ඣං.
6. සට්ඨො - මජ්ඣං, සතා.

1434. පියාණෙනි, කුකුළු ද වැල්ලු ද සිරිඳු ද කල්ඳු ද මෙහි නැත. එහෙත් හුදෙකලා වී වනයේ සොහොන මැද වළක් කණනෙහි. පියාණෙනි, කුමක් කැමැත්තෙහි ද?

1435. පුත්‍රය, ඔබ මුත්තණුවෝ නොයෙක් රෝගයෙන් දුකින් පීඩා ලදහු බොහෝ දුබලයහ. අද මම ඔහු වළෙහි දමමි. ඔහුගේ ජීවත් වීම නො කැමැත්තෙමි.

1436. තොප විසින් කෙල පාපසංකල්පයෙන් ලබන ලද යැ. හිතෙහි බව ඉක්මවා ගිය දරුණු පාපකම්යක් කරන්නෙහි ය. පියාණෙනි, ජරාවට පත් කෙපි මෙබදු ක්‍රියාවකින් (සංග්‍රහ) ලබන්නහු ය. පාරම්පරික වාරිත්‍රය අනුව සිරිත් පවත්වන මමත් ඔබ වළට දමමි.

1437. කුමාරය, නුඹ පරොක් බසින් මට ගවා බෙණෙහි. පුත්‍රය තෝ මාගේ ඖරස පුත්‍ර වුවද මා කෙරෙහි අනුකම්පා නැත්තෙහි.

1438. පියාණෙනි, මම තොපට අනුකම්පා නැත්තෙමි නො වෙමි. තොප කෙරෙහි භික්ෂානුකම්පා ඇත්තෙමි. පාපකම්යක් කරන තොප (ඉන්) මුදලත්තට සුදුස්සෙමි.

1439. වසිට්ඨය, පාපි පැවැතුම් ඇති යමෙක් නිරපරාධ මවු-පියනට භිංසා කෙරේ ද හේ මරණින් මතු සැක නැතිව ම නරකයට යන්නේ ය.

1440. වසිට්ඨය, යමෙක් මව්පියන් කැමෙන් ඩීමෙන් උවදැන් කෙරේ ද හේ මරණින් මතු සැක නැති ව ම දෙව්ලොවට යන්නේ ය.

1441. පුත්‍රය, නුඹ මට භික්ෂානුකම්පා නැති නො වෙහි. නුඹ මට භික්ෂානුකම්පා ඇතියව. මම වනාහි තොපගේ මව කියන හෙයින් මේ වැනි දරුණු පාප කර්මයක් කරමි.

1442. යා තෙ සා හරියා අනරියරූපා.
මාතා මමෙසා සකියා¹ ජනෙනති,
නිද්ධාසයෙනං ඝනා අභාරා
අඤ්ඤාමි තෙ සා දුට්ඨාවග්ගයා.

1443. යා තෙ සා හරියා අනරියරූපා
මාතා මමෙසා සකියා ජනෙනති,
දත්තා කරෙණුව චක්ඛන්ති,
සා පාපධම්මා පුනරාවජාතුති.

8. ත්ඤානුජාතකං.

1444. කිනෙත වතං කිමනා බ්‍රහ්මවරියං
කිසස සුච්ඡේදස්ස අයං විසාකො,
අකමාහි මෙ බ්‍රහ්මණ ඵතමස්ස.
කසමා හි අමතං දහරා න මියරෙ.

1445. ධම්මං වරාම න සුසා හණාමි
සාපානී කම්මානී විචජ්ජයාමි,
අනරියං පරිවජෙජ්ඣ සබ්බං
තසමා හි අමතං දහරා න මියරෙ.

1446. සුභණාමි ධම්මං අසතං සතං ච
න වාපි ධම්මං අසතං රොචයාමි
හිස්වා අසනෙත න ජහාමි සනෙත
තසමා හි අමතං දහරා න මියරෙ.

1447. සුභෙබ්ව දතා සුමනා හවාමි
දදමි වෙ අකමනා හවාමි,
දක්වාපි වෙ නාත්තකයාමි² පච්ඡා
තසමා හි අමතං දහරා න මියරෙ.

1448. සමණෙ මයං බ්‍රාහ්මණෙ අද්ධිකෙ ච
චණ්ඩකෙ යාවනකෙ දළිඤ්ඤා,
අනෙකන පානෙන අභිකය්‍යාමා³
තසමා හි අමතං දහරා න මියරෙ.

1. ජාතියා - මිත්තං.

2. දුක්ඛ - භික්ඛු.

3. නාත්ත - කසාමි - මිත්තං.

4. අභිකයාමි - මිත්තං.

1442. උතුම් පැවැතුම් නැති, තොපගේ යම් බිරිඳක් වේ ද, මැය මා ප්‍රසූත කළ මාගේ මව වෙයි. මැය ගෙන් .ඉවත් කළ මැනව. ඔ තොපට වෙනත් කරදර පවුල්වන්නී ය.

1443. උතුම් පැවැතුම් නැති, තොපගේ යම් බිරිඳක් වූ ද, මෝ මා ප්‍රසූත කළ මාගේ මව වෙයි. ඇතිත්තක මෙන් දමනය වූ වසඟ වූ පාප ගති ඇති ඔ නැවත පැමිණේවා!

8. තක්කල ජාතක යි.

1444. තා සමාදන් වූ චිත්තය කුමක් ද? උත්තම වයභාව කුමක් ද? මේ විපාකය කෙබඳු සුවර්තයක් පිරිමෙන් ලද්දේ ද? බමුණ, මේ කරුණු මට කියව. තොපගේ ගෙහි බාලයෝ කවර හෙයින් නො මියන්නෝ ද?

1445. දස පුණ්‍යක්‍රියා ධර්මයෙහි හැසිරෙමි. බොරු නො කියමි. ප්‍රාණඝාතාදී පාපකර්මයන් දුරු කරමි. නින්දා කටයුතු ක්‍රියා සියල්ල දුරු කරමි. එ හෙයින් අප බාලයෝ (අකාලයෙහි) නො මැරෙති.

1446. සත්පුරුෂයන්ගේ ද අසත්පුරුෂයන්ගේ ද ධර්ම අසමිභ. අසත්පුරුෂයන්ගේ ධර්ම රූපී නො කරන්නමෝ වෙමි. අසත් පුරුෂයන් හැර සත්පුරුෂයන් හරින්නමෝ නො වෙමි. එ හෙයින් අප බාලයෝ (අකාලයෙහි) නො මැරෙති.

1447. දනය දෙන්නට පෙර සතුටු සිතැත්තමෝ වෙමි. දෙමිතු ද සතුටු සිතැත්තමෝ වෙමි. දනය දීමෙන් පසුව (සිතා) පසු-තෑවිලි වන්නමෝ නො වෙමි. එහෙයින් අපගේ බාලයෝ නො මැරෙති.

1448. ශ්‍රමණයන් ද බමුණන් ද මගියන් ද ඉණ කියා යඳින්නන් ද යාවකයන් ද දිළින්නන් ද යි හැම දෙන ආහාර පානයෙන් සන්තර්පනය කරමි. එ හෙයින් අපගේ බාලයෝ නො මැරෙති.

1449. මයඤ්ච හරියා නාතික්කමාම
අමෙහ ව හරියා නාතික්කමනති,
අඤ්ඤානු තාහි බ්‍රහ්මචරියං වරාම
තසමා හි අමහං දහරා න මියරෙ.
1450. පාණාතිසාතා වීරමාම සබ්බෙ
ලොකෙ අදින්නං පරිවජ්ජයාම,
අමජ්ජසා නො ව මුසා හණාම
තසමා හි අමහං දහරා න මියරෙ.
1451. එතාසු වෙ ජායරෙ සුක්කමාසු
මෙධාවිනො හොතාහි පසුතපඤ්ඤා¹
බ්‍රහ්මසුතා වෙදගුනො ව² හොතාහි
තසමා හි අමහං දහරා න මියරෙ.
1452. මාතාපිතා ව හභීනී භාතරො ව
පුත්තා ව දරා ව මයඤ්ච සබ්බෙ,
ධම්මං වරාම පරලොකගෙනු.
තසමා හි අමහං දහරා න මියරෙ.
1453. දසා ව දසෙසා³ අනුජීවිනො ව
පරිවාරකා කම්මකරා ව සබ්බෙ,
ධම්මං වරනති පරලොකගෙනු
තසමා හි අමහං දහරා න මියරෙ.
1454. ධම්මො හවෙ රක්ඛති ධම්මචාරිං.
ධම්මො සුචිණ්ණෙණ සුඛමාවහාති
ඵසානිසංසො ධම්මෙ සුචිණ්ණෙණ
න දුගතතිං ගවජති ධම්මචාරිං.
1455. ධම්මො හවෙ රක්ඛති ධම්මචාරිං.
ජත්තං මහනතං විය වස්සකාලෙ,
ධම්මෙන ගුණෙනා මම ධම්මපාලො
අඤ්ඤාසං අධිකිති සුඛි කුමාරොති.

9. මහාධම්මපාලජාතකං.

1. පසුතප - මජ්ඣ., බ්‍රහ්ම., -සනා.

2. වෙදගුණා - මජ්ඣ.

3. දසෙසා - මජ්ඣ., දසී - සනා.

1449. අපි දු භායාච්චන් ඉක්මවා නො යමිහ. භායාච්චෝ ද අප ඉක්මවා නො යති. ඔවුන් හැර අනෙක් ස්ත්රීන් කෙරෙහි බලසර හැසිරෙමිහ. එහෙයින් අපගේ බාලයෝ නො මැරෙති.

1450. අපි හැම දෙන ප්‍රාණඝාතයෙන් වළකිමු. ලොව (හිමියන්) නුදුන් දය දුරු කොට වාසය කරමිහ. මත්පැන් නො බොමු. බොරු ද නො කියමු. එ හෙයින් අපගේ බාලයෝ නො මැරෙති.

1451. සුසිල්වත් මේ අප උතුම් ස්ත්රීන් කෙරෙහි දරුවෝ උපදිත් ද, ඔවුහු ධාරණ ශක්තිය ඇති මහනුවණැත්තෝ වෙති. බහුශ්‍රැත වෙති. වේදයෙහි පාරප්‍රාප්තයෝ වෙති. එහෙයින් අප බාලයෝ නො මැරෙති.

1452. මවුපියෝ ද සහෝදරසහෝදරියෝ ද දරුවෝ ද පිරියෝ ද යි අපි හැම දෙනමෝ පරලොව සලකාගෙන පුණ්‍යක්‍රියාවන්හි හැසිරෙමිහ. එහෙයින් අපගේ බාලයෝ නො මැරෙති.

1453. දසිදසයෝ ද අප නිසා දිව් රැක ගන්නෝ ද පිරිවර ජනයෝ ද කම්කරුවෝ ද යි හැම දෙන පරලොව සලකා පුණ්‍යක්‍රියාවන්හි හැසිරෙති. එ හෙයින් අපගේ බාලයෝ නො මැරෙති.

1454. කුශල ධර්මය, ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නහු ඒකාන්තයෙන් රකි. මනා ලෙස පුරුදු කළ කුශලය සුව ගෙන දෙයි. මනා ලෙස පුරුදු කළ කුශලයෙහි තෙල ආනිශාසය වෙයි. දම්සැරි තෙමේ දුගතියට නො යයි.

1455. කුශල ධර්මය දම්සැරියා වැසි සමයෙහි මහත් කුඩයක් සේ ඒකාන්තයෙන් රකි. කුසල් බෙලෙන් රක්ෂිත වූ මාගේ දම්පල් කුමර සුව ඇත්තේ වෙයි, මෙය අනෙකකුගේ ඇට වෙ යයි.

9. මහාධම්මපාල ජාතක යි.

1456. නාසමසෙ කතසාපමිති නාසමසෙ අලිකවාදිනෙ,
නාසමසතතධාපඤ්ඤමිති¹ අනිසනොති² නාසමසෙ.
1457. භවිතාති හෙකෙ පුරිසා ගොපිපාසකජාතිකා,
සසතාති මඤ්ඤා මිණානි වාචාය න ච කම්මුනා
1458. පුකඤ්ඤාලි පග්ගාතිනා වාචාය පළිගුණිනා,
මනුසසපෙරග්ගා නාසිදෙ සසමි නත්ති කතඤ්ඤානා.
1459. න හි අඤ්ඤාඤා³ විතානං ඉත්ථිනං පුරිසාන⁴ වා,
නානාව කතවා සංසග්ගං තාදිසමිති නාසමසෙ.
1460. අනරියකමමං ඕකතනානං⁵ අපෙක්ඛනං⁶ සබ්බ සාතිනං,⁷
නිසිතං ච පටිච්ඡන්තං තාදිසමිති නාසමසෙ.
1461. මිහරුපෙනිධෙකලෙව සාබ්බලොතං⁸ අවෙතසා,
විවිධෙති උපායෙති⁹ තාදිසමිති නාසමසෙ.
1462. ආමිසං වා ධනං වාපි යත්ත පසසති තාදිසො,
දුග්ගිං¹⁰ කරොති දුලෙමධො තඤ්ඤා ඤාතවානං¹¹ භවිතී.
1463. මිහරුපෙන භගවො ඡන්තා සෙවතාති සත්තවො,
ස්තෙ කාපුරිසෙහෙතෙ කුතඤ්ඤො විය සෙතකං.
1464. යො ව උප්පන්නං අත්තං න ධර්මානුමුඡ්ඤති,
අමිහරුපෙතෙවති පච්ඡා ව මනුසසති.
1465. යො ව උප්පන්නං අත්තං ධර්මානුමුඡ්ඤති,
මුච්ඡිතෙ සත්තසමිධා කුතඤ්ඤො විය සෙතකං.
1466. තං තාදිසං කුටම්භොධිති¹² වනෙ
අධම්මිකං නිවච්චිධංසකාරිනං,
ආරා විචල්ලයා නරො විචක්ඛණො
සෙනා යරා කුතඤ්ඤො වංසකානන්තෙ¹³ති,

10. කුකඤ්ඤාපාතකං.

1. නාසමසෙ අසත්තර පඤ්ඤමිති - සා.
2. අනාසනොති - මජ්.
3. අඤ්ඤාඤා - සා.
4. පුරිසාන - මජ්.
5. පුකඤ්ඤානං - සා.
6. අපෙක්ඛනං - මජ්.
7. සාතිනං - මජ්.
8. සාබ්බලොතං - මජ්., සා.
9. උපායෙති - මජ්., සා.
10. දුග්ගිං - මජ්., සා.
11. ඤාතවානං - මජ්., සා.
12. කුටම්භ - මජ්.

1456. පවු කළ පුද්ගලයා කෙරෙහි විශ්වාස නො කරන්නේ ය. බොරු කියන්නා කෙරෙහි විශ්වාස නො කරන්නේ ය. ආත්මාර්ථයට ම නුවණ යොද ගන්නා පුද්ගලයා කෙරෙහි විශ්වාස නො කරන්නේ ය. අති ශාන්ත පුද්ගලයා කෙරෙහි ද විශ්වාස නො කරන්නේ ය.

1457. සමහර පුරුෂයෝ පිපාසිත ගවයන් වැනියහ. ඔහු මිතුරන් වචනයෙන් කෘදමති, ක්‍රියාවෙන් කිසිත් නො කරති.

1458. කළගුණ නො දත් බොරු ඇදිලි බැදිම පමණක් ඇති නිසරු මිනිසා කරා නො යන්නේ ය.

1459. වහා වෙනස් වන ස්වභාව ඇති ස්ත්‍රී පුරුෂයන් විශ්වාස නො කරන්නේ ය. හිතෙහි නො වුවෙක් නොයෙක් හේතු දක්වමින් (මිතුරකුගේ) එක් වන්නේ ද එ වැන්නා විශ්වාස නො කරන්නේ ය.

1460. අනායාස ක්‍රියාවට බැසගත් සරීර වචන නැති අවකාශ ලද කල්හි හැම දෙන නසන හෙයින් කොපුවක වූ තියුණු කඩුවක් වැනි පුද්ගලයා විශ්වාස නො කරන්නේ ය.

1461. මෙහි (මෙ ලොව) යම් කෙනෙක් මිත්‍රප්‍රතිරූපක ව කද හිතැත්තා නමුදු සිලිටි බසින් බෙණෙමින් නානාථිධ කෙරෙහි පැවැතුම් ඇත්තෝ වෙත් ද එ වැනියන් විශ්වාස නො කරන්නේ ය.

1462. එ බඳු මෝඩයා (මිත්‍ර ප්‍රතිරූපකයා) යම් මිතුරකුගේ නිවෙසක ආහාරයක් හෝ ධනයක් හෝ දුටු වේ නම් මිතුරාට ද්‍රෝහ කොට එය පැහැර ගන්නේ ය. ඔහු ද (මිතුරා) නාසාපියා යන්නේ ය.

1463. බොහෝ සතුරෝ මිත්‍රප්‍රතිරූපකයන් මෙන් ඇසුරු කෙරෙති. මේ වැනි නින්දනීය පුරුෂයන් උකස්සා දුරු වීලිකුළු මෙන් දුරු කරන්නේ ය.

1464. යමෙක් (යමක් පිළිබඳ) හටගත් කරුණු වහා වචනා නො ගනී ද. හේ සතුරන්ගේ වසඟයට පැමිණ පසුව තැවේ.

1465. යමෙක් (යමක් පිළිබඳ) හටගත් කරුණු වහා වචනා ගනී ද. උකස්සාගෙන් මිදුනු වීලිකුළු යේ සතුරු වියවුලෙන් මිදෙන්නේ ය.

1466. වනයේ අටවා තැබූ පාසයක් (මළපුඩුවක්) වැනි නො දහැමි විනාශකාරී වූ ඔහු, උණ වනයේ වෙයෙන පිරික්සුම් නැඟින් හෙබි ඇටිකුළා උකස්සා දුරු කළා සේ දුරු කරන්නේ යි.

10. කුක්කුට ජාතක යි.

1467. අලංකාරො මට්ටකුණ්ඩලි
මාලාහාරි හරිවතුහුසාදෙ,
බාහා පහසාන කතුසි
වනමජ්ඣති කිං දුක්ඛිනො තුවං.
1468. සොවණ්ණමයො පහසානරො
උපපන්නො රථපඤ්ඤරො මම
තස්ස වක්කස්සුගං න විතුම්
තෙන දුක්ඛින ජහාමි ජීවිතං.
1469. සොවණ්ණමයං මණිමයං
ලොහමයං අථ රුපියමයං,
පාවද රථං කාරයාමි තෙ
වක්කස්සුගං පටිපාදයාමි තං.
1470. සො මාණවො තස්ස පාවදි
වතුසුරියා උභයෙත්ථ භාතරො,
සොවණ්ණමයො රජො මම
තෙන වක්කස්සුගෙන සොහති,
1471. බාලො ඛො තවමසි මාණව
යො තවං පත්ථයසෙ අපත්ථියං,¹
මඤ්ඤාමි තුවං මරිස්සසි
න හි තවං² ලව්ඡසි වතුසුරියො.
1472. ගමනාගමනමපි දිස්සති
වණ්ණධාතු උභයෙත්ථ විථියො.
පෙතො පන නෙව දිස්සති
කො තු ඛො කතුතං බාලාතරො.
1473. සච්චං ඛො වදෙසි මාණව
අහමෙව කතුතං බාලාතරො,
වතුං විය දුරකො රුදං
පෙතං කාලකතාභිපත්ථයො.
1474. ආදික්ඛං වත මං සන්තං සතස්සිත්තං ව පාවකං,
වාරිනා විය ඔසිඤ්ඤං සබ්බං නිබ්බාපයෙ දරං.
1475. අබ්බඤ්ඤි වත මෙ සලලං යමාසි හදයතිස්සිතං,³
යො මෙ සොකපරෙතස්ස පුත්තසොකං අපානුදි.
1476. සොහං අබ්බුළුහසලොසාමි විතයොකො අනාවලො,
න සොවාමි න රොදාමි තව සුඤ්ඤාන මාණවාති.

II. මට්ටකුණ්ඩලිජාතකො.

1. අපත්ථියං - මජ්ඣ. - සායා
2. තවං - මජ්ඣ.

3. අබ්බුළුහසං - මජ්ඣ.,
4. යමාසි හදයස්සිතං. - මජ්ඣ. - සායා.

1467. තත් අබරණින් සැරසී මටකොඩොල් පැළැදූ විසිතුරු මල් දරන්නේ, රන්වන් සපුන් ආලෙප කොට ගත් තෙපි මේ වන මැද හිසූ අත් බැඳගෙන කවර හෙයින් අඬන්නාහු ද?

1468. රන්මුවා දීපතිමත් රියමැදිරියක් මට ලැබිණ. ඊට රියසක් දෙකක් නොලබමි. ඒ නිසා උපන් දුකෙන් දිවි හරිමි.

1469. රන්මුවා, මිණිමුවා, ලොහොමුවා වූ හෝ රිදිමුවා රියක් ඔබට සෑදුමි. යම් බඳු රියක් කැමැත්තාහු ද ඒ සක් යුගලය ඔබට ලබා දෙමි.

1470. ඒ මාණවකයා ඔහුට කිය. මාගේ රිය රන්මුවා වෙයි. දීපතිමත් සඳහිරු දෙදෙනා සක් යුගලය (වගයෙන්) මාගේ රියට හොබනේ වේ.

1471. මාණවකය, නොපැතියයුතු දය පතන තෙපි මෝඩයෙකි. තොප මියූ යෙහි යි සිතමි. තෙපි සඳහිරු නොලබන්නාහු ය.

1472. ගමනා ගමන (උදවීම හා බැස යාම) ද හැඩහුරු කම හා පැහැය ද ගමන් මාර්ග දෙක ද පෙනේ. මිය ගිය තැනැත්තා දකින්නට නැත. අඬන්නවුන්ගෙන් කවරෙක් වඩා බාලාතර ද?

1473. මාණවකය, සත්‍යයක් කියෙහි ය. අඬන්නවුන්ගෙන් ඉතා බාලයා මම වෙමි. හඳු ඉල්ලා අඬන ගම්දරුවකු සේ මියූ පරලොව ගියකු පතන්නෙමි.

1474. ගිතෙල් ඉසින ලද ගින්නක් ලෙස ශෝක ගින්නෙන් ඇවිල ගෙන සිටී මා, ජලය ඉසින ලද කලෙක මෙන් සියලු දහය නිවී ගියේ ය.

1475. සොවින් පෙළුණු මාගේ, පුත්‍ර ශෝකය යමෙක් නැති කෙළේ ද, හේ මාගේ හඳුවනේ පැවැති ශොකය නමැති හුලු ද එකාන්තයෙන් උදුරා දුමි ය.

1476. තරුණය, ඒ මම උපුටා හළ ශෝක නමැති උල ඇත්තෙමි. ශෝකය නැත්තෙමි. නොකැළඹුණ සිතැත්තෙමි. තොප ගේ බස් අසා ශෝක නොකරමි. නොහඬමි.

11. මට්ටකුණ්ඩලී ජාතක යි.

1477. අපවිනාසාදි දිව්‍යතනී සමෙතො ලද්ධාන භොජනං,
කීමෙවි සථං පවමානො යං න දජ්ජා න කං සමං.
1478. මමෙව්‍යරං ව පමාද ව ඵවං දනං න දීයති,
පුඤ්ඤං ආකඤ්ඤමානෙන දෙයං භොති විජානනං.
1479. යසෙසව හිතො න දදති මච්ඡරී තදෙව අදදතො භයං,
ඵසච්ඡා ව පිසායා ව යසෙස භායති මච්ඡරී.
තමෙව ඛාලං ථූසති අසමි ලොකෙ පරමෙ ව.
1480. තසමා විනෙයා මමෙව්‍යරං දජ්ජා දනං මලාභීභූ,
පුඤ්ඤාති පරලොකසමි පතිට්ඨා භොතති පාණිනං.
1481. ඥාදං දදමානානං ඉක්කරං කමිමි තුබ්බතං,
අසමෙතො නානුතුබ්බතති සතං ධම්මො දුරතතයො.
1482. තසමා සතඤ්ඤා අසතඤ්ඤා නානා භොති ඉතො ගති,
අසමෙතො නිරයං යනති සමෙතො සත්තපරායනං.
1483. අපපසමකෙ පටෙව්‍යතනී ඛුට්ඨතෙකං න දිව්‍යරෙ,
අපසසමා දකඛිණං දිනනං සහසෙසන සමං මිතං.
1484. ධම්මං වරෙ යොපි සමුඤ්ජකං වරෙ
දුරඤ්ඤා පොසං දදං අපසකමි,
සතං සහසසානං සහසසයාගිතං
කලමිති නායකනති තරාපිට්ඨසං තෙ.
1485. කෙතෙස යඤ්ඤා විපුලො මහග්ගතො
සමෙන දිනකසං න අග්ගමෙති,
කපං සහසසානං සහසසයාගිතං
කලමිති නායකනති තරාපිට්ඨසං තෙ.
1486. දදතති හෙකෙ විසමෙ නිවිට්ඨා
කුසවා' වධිතවා අරං යොවධිතවා,
සා දකඛිණං අඤ්ඤාමිධා සද්දණ්ඩා
සමෙන දිනකසං න අග්ගමෙති
ඵවං සහසසානං සහසසයාගිතං
කලමිති නායකනති තරාපිට්ඨසං තෙ'ති.

12. බිලාරකොයිසජාතකං.

1. අපවිශ්වකාමි - මිත්තං.
2. උත්තංසි - මිත්තං.
3. අපච්ඡේදනං පවිත්තං - මිත්තං.
4. භික්ඛාං උප්පාදං - සත්තං.
5. සම්මාදානං - මිත්තං.
6. ඉත්තංගාරං - මිත්තං.
7. භෙත්තිකං - මිත්තං.

1477. නොපිසන සත්පුරුෂයෝ බොහුන් ලැබූ දෙන්නට කැමැති වෙති. පිසන ඔබ යම් හෙයකින් දෙන්නට කැමැති නොවෙත් නම් සුදුසු නො වේ.

1478. මසුරුකමක් නොසැලකිල්ලක් නිසා දත් නොදෙනු ලැබේ. පින් කැමැති නුවණැත්තා දත් දියයුතු වේ.

1479. දත් දීම නිසා සාපිපාසාවෙන් පීඩා විඳින්නට සිදු වේ ය යන බිය නිසා මසුරු පුභුලා නොදේ ද එය ම ඔහුට බිය වන්නේ ය. සාපිපාසා දෙකට මසුරා බිය වේ ද එය ම (ඔහු) දෙලොවැ දී පෙළයි.

1480. එහෙයින් මසුරුකම මඬින්නේ මසුරුකම දුරු කොට දත් දෙන්නේ ය. කළ පින් ප්‍රාණීන්ට පරලොව දී පිහිට වේ.

1481. මසුරු සිත් මැඩ දියයුතු බැවින් දත් දීම දුෂ්කර ය. අසත්පුරුෂයෝ (දනානිසංස නොදන්නෝ) ඔවුන් ගිය මහෙභි නොයත්. සත්පුරුෂයන් (බෝධත්වරු) ගිය මගැ යාම සෙස්සනට පහසු නොවේ.

1482. එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ද අසත්පුරුෂයන්ගේ ද මෙයින් මතු උපත වෙනස් වේ. අසත්පුරුෂයෝ නිරයට යති. සත්පුරුෂයෝ දෙවිලොව යති.

1483. ඇතැමෙක් මද වස්තුවකින් ද දත් දෙත්. ඇතැමෙක් බොහෝ වස්තුව ඇතත් දත් නොදෙත්. මද වස්තුවෙන් දුන් දන්‍ය ද මහානිසංස ඇති හෙයින් ප්‍රමාණ කොට බැලීමේ දී දහසක් පමණ වැය කොට දුන් දන්‍ය හා සම වේ.

1484. නොදහැමි ව සපයාගත් මුදලින් ඉසුරන් ලක්ෂයක් දෙනා දෙන දන්‍යයෝ ත්‍රිවිධ සුවිධිය පුරමින් අමුදරුවන් ද රැකූ ගනිමින් දිළිත්දකු ස්වල්ප වශයෙන් හෝ කරන පරිත්‍යාගයක සොළොසින් භාගයක් පමණ නොඅගනාහ.

1485. දේය ධර්ම බොහෝ බැවින් විශාල වූ ලක්ෂයක් දෙනා එක් ව දෙන දන්‍යය, දහැමි ව සපයා ගත් දෙයින් දුන් දන්‍යය හා සම නොවන්නේ කවර කරුණකින් ද? දහැමි ව සපයා ගත් දෙයින් දත් දෙන දිළිත්දගේ දන්‍යමය පින්කමේ (සොළොසින්) කොටසක් පමණවත් නොඅගනේ කෙසේ ද?

1486. අනුන් තළා පෙළා අඬවා හිංසා කොට ඇතැම් කෙනෙක් දත් දෙති. එලෙස දුන් දන්‍ය දහැමි ව සපයාගත් වස්තුවෙන් දිළිත්ද දුන් දන්‍යය හා සමාන නොවේ. නොදහැමි වස්තුවෙන් යාග කළ ලක්ෂයක් දෙනාගේ දන්‍යය දිළිත්දගේ දන්‍යයෙහි සොළොස්වෙනි කොටස තරම්වත් නොඅඟී.

12. බිළාර කොසිය ජාතක යි.

1487. වර්ණවත් අභිරුපයෙහි සතො සඤ්ඤාසමාපාදිතො,
වක්කවාක සුරුපයෙහි වීර්‍යසංකල්පිතො.
1488. පාඨිනා¹ පාඨිසං මධ්‍යං වලංගුං මුඤ්ඤාසමාපාදිතං,
භවිතො² තීරං නිසිංහනා³ එවං භුඤ්ඤාසි භොජනං.
1489. න වාගමෙන භුඤ්ඤාසී ජබ්බලා නොදකානි වා,
අඤ්ඤාසු සෙවලපණකා එතං මෙ සම්ම භොජනං.
1490. න වාගමෙන සඤ්ඤාසී වක්කවාකසං භොජනං,
අහං හි⁴ සම්ම භුඤ්ඤාසී ගාමෙ ලොකිකතෙලියං.
1491. මනුසොසු කතං හතං සුචිංසුපසෙවනං,
න ච මෙ තාදිසො වර්ණවත් වක්කවාක යථා තවං.
1492. සමසස්සං අකතනි වෙරං හිංසයං⁵ මානුසිං පජං,
උත්තො සසසි හිතො තෙන වර්ණවත් තවෙදිසො.
1493. සබ්බලොක වීරපඤ්ඤාසී⁶ ධම්ම පාපෙන කම්මනා,
ලඤ්ඤා පිණ්ඩා න පිණ්ඩා නෙන වර්ණවත් තවෙදිසො.
1494. අහමි සම්ම භුඤ්ඤාසී අභිංසා⁷ සබ්බපාණිනං,
අපොසාසුකො නිරාසඤ්ඤා අසොකො අකුතො භයො.
1495. යො කරස්ස අනුභාවං විනිවක්ඛස්ස සිලියං,
අභිංසාය වරං ලොකෙ පියො භොගිසි මම්මිව.
1496. යො න භතති න සාතෙති න ජිනාති න පාපයෙ,
මෙත්තංසො සබ්බභූතෙසු වෙරං තස්ස න කෙනවිති.

13. වක්කවාකජාතකං.

1. පාඨිනා - මිත්තං.
2. භවිතා තීරං නිසිංහනාසි - මිත්තං, සතං.
3. අහංසි - සතං.
4. හිංසයං - මිත්තං, සතං.
5. වීරපඤ්ඤාසී - මිත්තං - සතං.
6. අභිංසා - මිත්තං.

1487. සක්වාලිහිණිය, (ඔබ) වර්ණවත් ශරීර ඇත්තහු ය. රූප සම්පන්න වූවහු ය. සන වූ සිරුරු ඇත්තහු ය. රත්වත් මනා රූ ඇත්තහු ය. පහන් වූ මුහුණ හා ඉදුරන් ඇත්තහු ය.

1488. මෙසේ ගං තෙර සිටා පෙට් මස්, ලූල් මස්, වලා මස්, මොදුව මස් හා රේ මස් බුදින්නහු ද?

1489. මිතුර, මේ සෙවෙල් සහ දියපරඬල් මගේ ආහාරය යි. මම මෙය හැර දියෙහි හෝ වනයෙහි හටගන්නා වූ වෙනත් මාංශයක් අනුභව නො කරමි.

1490. සෙවෙල් සහ දියපරඬල් සක්වාලිහිණියාගේ ආහාර යයි මම විශ්වාස නො කරමි. මිතුර, මම ගමෙහි උණු හා තෙල් මුහු ආහාර අනුභව කරමි.

1491. චක්‍රවාතය, මනුෂ්‍යයන්ට පිළියෙළ කළ මස් සහිත පවිත්‍ර ආහාරය බුදින්න ඔබට මෙන් එ බඳු පැහැයක් මට නැත.

1492. (තෙපි) ක්‍රෝධ සිතින් බලමින් මිනීමුත්තට හිංසා කෙරෙමින් තැනි ගත් සිතින් බුදින්නහු ය. එහෙයින් තොපගේ පැහැය මෙ බඳු වේ.

1493. කාකය, පාපකර්ම බලයෙන් සියලු ලෝකයා (ඔබට) විරුද්ධ ය. ඔබ ලද ආහාරය ඔබ නො පිනව යි. එ හෙයින් ඔබේ පැහැය මෙ බඳු වේ.

1494. මිතුර, මම වනාහි සවිසත්තට හිංසා නො කරන්නෙමි, මද වැයමකින් යුතු ව සැක රහිත ව ශෝක නැති ව බියකු ද නැති ව බුදිමි.

1495. තෙපි, වැයම් කරව, සිය දුසිල් බව ඉක්මවා පවතු ව, (දුසිල් බව අත් හරුව) අහිංසක ව ලොවෙහි හැසිරෙව, මා මෙන් ලොවට ප්‍රිය වන්නහු.

1496. යමෙක් අනුන් නො නසා ද නො නස්වා ද ධන හානි නො කෙරේ ද, නො කරවා ද. යව් සතුන් කෙරෙහි මෙන් කෙරේ ද ඔහුට කිසිවෙක් වෙර නො කෙරේ.

10. වක්කවාත ජාතක යි.

1497. සච්චං කිරි තවමපි භූරිපඤ්ඤා¹
 යා තාදිසි සිරි සිතී මුනී² ච,
 න තායතෙ භාවචසුපතීතං.
 යො යාවකං භුඤ්ජයි අප්පසුපං.
1498. සුඛං දුග්ගතින පරිපාවයනොතා
 කාලාකාලං විචිනං ඡන්ද්‍රජනෙතො,³
 අත්ථස්ස දචාරානි අවාපුරනොතා
 තෙනාහං⁴ තුඤ්ඤාමි යථොදනෙන.
1499. කාලඤ්ච ඤාතො අභිජිහනාය
 මනෙතභි අත්ථං පරිපාවයිතො,
 විජමග්ගිස්සං⁵ සිහවිජමග්ගිතානි
 තායිද්ධියා දග්ගසි මං පුතාසි.
1500. සුචිති ඵකෙ⁶ න කරොතති පාපං
 අවණ්ණණ්ණසංසග්ගහයා පුනෙනෙ,
 පත්‍ර සමානො විපුලස්ථිතභි
 කීං කාරණං මෙ න කරොසි දුග්ගමං.
1501. න පණ්ඩිතා අත්තසුඛස්ස හෙතු
 පාපානි කම්මානි සමාවරනති,
 දුග්ගතින චුට්ඨං ඛලිතතොසි සතතා
 ඡන්ද ච දෙසා න ජහනති ධම්මං.
1502. යෙන කෙනවි වණ්ණණ්ණා මුද්දනා දරුණෙන වා,
 ලභ්බරෙ දීනමනනානං පට්ඨා ධම්මං සමාවරෙ.
1503. යස්ස රුක්ඛස්ස ඡායාය නිසීදෙය්‍ය සයෙය්‍ය වා,
 න තස්ස සාඛං භඤ්ජෙය්‍ය මිත්තදුට්ඨො හි පාපතො.
1504. යස්සාහි ධම්මං⁷ මනුජො විජඤ්ඤා
 යෙවස්ස කම්බං විනයනති සනෙතා,
 තං හිස්ස දීපඤ්ච පරායණඤ්ච
 න තෙන මිත්තං ජරයෙථ⁸ පඤ්ඤා.

1. භූරිපඤ්ඤා - මජ්ඣං.
 2. මුනී - මජ්ඣං.
 3. ඡන්ද්‍රජනෙතො - මජ්ඣං.
 4. තෙනාහං - මජ්ඣං.
 5. විජමග්ගිස්සං - මජ්ඣං.
 6. සුචිති ඵකෙ - මජ්ඣං.
 7. යෙන හි ධම්මං පුරිසො විජඤ්ඤා - මජ්ඣං.
 8. ජරයෙථ - සාං.

1497. මහානුවණැත්ත. යම්බඳු වූ ඔබ වාණිජයන් ස්වල්පයක් සමග යවසාලේ බත් බුදින්නහු ය. ඔබගේ යම් සෞභාග්‍යයක්, ධෛර්යයක් හා සිතියක් වේ ද, එබඳු සෞභාග්‍යය විපතට පත් ඔබ නො රකියි. එ හෙයින් සෞභාග්‍යය උතුම් වෙයි, ප්‍රඥාව උතුම් නො වෙයි (යන) කීම සැබෑ වෙයි.

1498. මම දුකෙන් සැප දියුණු කරන්නෙමි සැහවි විසීමටත් නො සැහවි විසීමටත් (මෙය) යොග්‍ය සමය යයි සිතා සැහවුණෙමි. දියුණුවට දෙර අරිනුයේ යවසාලේ බතින් මුත වෙමි.

1499. වැයම් කරන්නට යෝග්‍ය කාලය දැනු නුවණින් දියුණුව වැඩි කර ගෙන සිංහයකු සේ විජ්‍යාමාන්‍යය කරන්නෙමි. දියුණු වූ මා නැවත දකින්නහු ය.

1500. පණ්ඩිතය, සැප ඇත්තෝ පාපකර්ම නො කෙරෙති. තවත් කෙනෙක් අපකීර්තියට බියෙන් පාපකර්ම නො කෙරෙති. බොහෝ දේ සිතීමේ හැකියාව ඇති තෙපි කවර හෙයින් මට දුක් (කරදර) නො කරන්නහු ද?

1501. පණ්ඩිතයෝ ආත්මාර්ථය සලකා පාපකර්ම නො කරති. දුකට පත් වුවත් සම්පත් ගිලිහී ගියත් ඡන්දය නිසා හෝ දොෂය නිසා හෝ ධර්මය නො හරිත්.

1502. මොළොක් වූ හෝ දරුණු වූ හෝ කිසියම් ආකාර-යෙකින් තමාගේ දිනත්වය උපුටා හරින්නේ ය. ඉක්බිති ව සුවරිතයෙහි හැසිරෙන්නේ ය.

1503. යම් රුකකු සෙවණෙහි හුන්නේ වේ ද හොත්තේ වේ ද ඒ රුකෙහි අතු නො කඩනේ ය. මිත්‍රප්‍රේමී කම දින හෙයින්.

1504. යම් පුරුෂයෙක් පුරුෂයකුගෙන් ධර්මය උගත්තේ ද, සැක දුරු කෙරේ ද එය ඔහුට පිහිටකි. පිළිසරණෙකි. එ හෙයින් ඇදුරු ව සිටියහු සමග වූ මතුරුබව දිරාපත් නො කරන්නේ ය.

1505. අලසො ගිහී කාමහොගී න සාධු
අපඤ්ඤානො පබ්බජිතො න සාධු,
රාජා න සාධු අනිසම්මකාරී
යො පඤ්ඤානො කොධනො නං න සාධු.
1506. නිසම්ම ඛනියො කඨිරා තානිසම්ම දීඝමපති,
නිසම්මකාරිතො රාජ යසො කිසසි ව වඩ්ඪතීති.

14. භූරිපඤ්ඤාජාතකං.

1507. කිං සු තරො ජප්පමධිවුච්ඡාලෙ
කං වා විජ්ජං කතමං වා සුතානං,
සො මට්ඨවා අභිඤ්ඤා පරමේ ලොකෙ
කථං කරො සොජ්ඣානො ඉහෙතො.
1508. යසං දෙවා පිතරො ව සබ්බ
සිරිංසපා¹ සබ්බභූතානි වාපි,
මෙතොය නිව්චං අපචිතානි භොතති
භූතෙසු ටෙ සොජ්ඣානං තද්වු.
1509. යො සබ්බලොකස්ස නිවානවුත්ති
ඉත්ථි පුමානං සහ දරකානං,
මනො දුරුත්තානං අපචික්කුලවාදී
අධිවාසනං සොජ්ඣානං තද්වු.
1510. යො නාවජානාති සභායමනෙත
සිට්ඨෙන කුලායති ධනෙන ජව්වා,
රුචිපඤ්ඤා අත්ථකාලෙ මුතිමා
සභායෙසු ටෙ සොජ්ඣානං තද්වු.
1511. මිත්තානි ටෙ යසං භවන්ති සනෙතා
සංචිත්තස්ථා² අවිසංවාදකස්ස,
න මිත්තස්ස³ සංචිත්තාගි ධනෙන
මිත්තෙසු ටෙ සොජ්ඣානං තද්වු.
1512. යසං භරියා කුලාවයා සමග්ගා
අනුබ්බතා ධම්මකාමා පජානා,⁴
කොලිනියා සීලවතී පතිබ්බතා
දුරෙසු ටෙ සොජ්ඣානං තද්වු.

1. සරිසපා - මජ්ඣ.
2. සංචිත්තස්ථා - මජ්ඣ.
3. න මිත්තස්ස දුට්ඨි - මජ්ඣ.
4. සජානා - මජ්ඣ.

1505. කම්සැප විදින අලස ගිහියා නො මැනැවි. හික්මීම නැති පැවිද්ද නො මැනැවි. විමසීම රහිත ව ක්‍රියා කරන රජ නො මැනැවි. යම් පශ්චාත්තයක් කිපෙන ගතියෙන් යුතු වේ නම් හේ ද නො මැනැවි.

1506. ඤාත්‍රිය තෙම පරිඤ්ඤාකාරී ව වැඩ කරන්නේ ය. නො විමසා නො කරන්නේ ය. රජතුමනි, පරිඤ්ඤාකාරීව වැඩ කරන්නාගේ යහස ද කීර්තිය ද වැඩේ.

14. භූමිපඤ්ඤා ජාතක යි.

1507. අභිවෘද්ධිය රුස්නා පුරුෂයා වේදය හෝ ශ්‍රාතය හදාරා කවර ආකාරයෙකින් ක්‍රියා කිරීමෙන් දෙ ලොව ආරක්‍ෂා කර ගන්නේ වේ ද?

1508. සියලු දෙවියෝ ද බ්‍රහ්මයෝ ද දීර්ඝජාතීහු ද සියලු යන්ත්‍රයෝ ද මෙන් සිතින් පුදන ලද්දෝ ද මිනිසුන්ට එය මඟුලෙකැ යි කියත්.

1509. යමෙක් ලෝකයා කෙරේ නිරහඬකාර පැවැතුම් ඇත්තේ ද, ස්ත්‍රීපුරුෂයන් සහ ළමයින් වරදවා කී බස් කමා කෙරේ ද, ගෞරෝහ්‍ර කථා නැත්තේ ද ඉවැසීම ඇත්තේ ද එය මඟුලෙකැ යි කියත්.

1510. යමෙක් යහළුවන් හා මිතුරන් කෙරේ ශිල්පය නිසා හෝ කුලය නිසා හෝ ධනය නිසා හෝ ජාතිය නිසා හෝ අවමානයට ලක් නො කෙරේ ද මනා සිහිය හා තුවණ ඇත්තේ ද එය මඟුලෙකැ යි කියත්.

1511. රැවැටිලි නැතියන් හා සත්පුරුෂයෝ එකැතින් මිතුරු වෙත් ද වීශ්වාස වෙත් ද මිත්‍රඥාති නො වෙත් ද, සිය ධනය මිතුරන්ට බෙදත් ද, මිතුරන් අතරේ ඒ වීශ්වාසය මඟුලෙකැ යි කියත්.

1512. යමකුගේ බිරිද සමාන වයස ඇත්තී ද සමගි සම්පන්න ද සැමියා අනුව වසා ද ත්‍රිවිධ පුවරිත ක්‍රියාවන් කැමැත්තී ද දරුවන් ලබන්නී ද කුලවත් වී ද පතිව්‍රතා ගුණය ඇත්තී ද එය බිරියන් කෙරේ මඟුලෙකැ යි කියත්.

1513. යසසි රාජා භූතපතී යසසසි
ජානාති සොචෙය්‍යා¹ පරක්කමඤ්චි,
අද්දෙවජ්ඣකාසු² හදයං මමනති
රාජ්‍යස්‍ර චෙ සොඤ්ඤානං තද්‍යු.
1514. අනකඤ්ච පානඤ්ච දදති සද්ධො
මාලඤ්ච ගජධඤ්ච විලෙපනඤ්ච³,
පසකකච්චෙත්තො අනුමොදමානො
සසෙක්කස්‍ර චෙ සොඤ්ඤානං තද්‍යු.
1515. යමරියධචෙමන පුනතති විද්ධා⁴
ආරාධිතා සමවරියාය සනෙතා,
බහුසුඤ්ඤා ඉසයො⁵ සීලවිනා.
අරහතනමජෙකි සොඤ්ඤානං තද්‍යු.
1516. එතාති චො ඤාඤ්ඤානාති ලොකෙ
වීඤ්ඤාපසසඤ්ඤාති⁶ සුබ්බද්‍යාති,
තාතිධ සෙචෙච නරො සපඤ්ඤා
න හි මබ්බලෙ කිඤ්ඤිනමජ්ච⁷ සවචිතති.

15. මහාමඩ්දලජාතකං.

1517. උචෙය්‍යති කණ්ණ කිං සෙසි කො අපෙජා සුපිනෙ තෙන
යොපි කුය්‍ය සකො භාතා හදයං චක්ඛුඤ්ච⁸ දකතිණං
තස්ස වාතා බලියතති සතො ජපතති කෙසව.
1518. තස්ස තං වචනං සුඤ්ඤා රොහිණියාසස්ස කෙසවො,
තරමානරුපො වුට්ඨාසි භාතුසොකෙන අට්ඨිතො.
1519. කිනතු උච්චිතතරුපොව කෙවලං ආරකං ඉමං,
සසො සසොති ලපසි කො නු තෙ සසමඤ්චි.
1520. සොවණ්ණණ්ණමයං මණිමයං ලොහමයං අථ රුපියමයං,
සමිබ්බිලාපවාලමයං කාරයිස්සාමි තෙ සසං.
1521. සතති අඤ්ඤාපි සසකා අරඤ්ඤා වනගොචරා,
තෙපි තෙ ආනාසිස්සාමි කිද්දිසං සසමිච්ඡසි.

1. සොචෙය්‍යා - මජ්ඣ.
2. අද්දෙවජා - මජ්ඣ.
3. විලෙපනඤ්ච - මජ්ඣ.
4. සුභාතති වුද්ධා - මජ්ඣ.
5. ඉසයො - මජ්ඣ.
6. වීඤ්ඤාපසසඤ්ඤා - මජ්ඣ.
7. කිංවිත - සකා.
8. චක්ඛු - මජ්ඣ.

1513. ජනපති වූ පරිවාර ඇත්තා වූ රජ යමකුගේ පවිත්‍රකම, එඩිතරකම, දතී ද (මෙ) මට පක්‍ෂපාතී ය නො වෙනස් වචන ඇත්තේ යයි දතී ද එය රජුන් කෙරේ මඟුලෙකැ යි කියත්.

1514. සැදහැනි ව පහන් සිතැති ව සතුටු සිතීන් කැමිවීම සුවදමල් වීලෙවුන් දේ ද එය ස්වර්ගගාමී මඟුලෙකැ යි කියත්.

1515. ඥානවෘත්ති වූ ප්‍රතිපත්ති ගරුක වූ සත්පුරුෂ වූ බහුශ්‍රාත වූ සිල්වත් වූ සෘෂිවරු ආර්යධර්මයෙන් පවිත්‍ර වෙන් නම් එය රහතන් වහන්සේ කෙරේ ලදමනා මඟුලෙකැ යි කියත්.

1516. මේ මංගලයන් ලෝකයේ නුවණැත්තන් විසින් සැපත් වැඩීමට හේතු වේ යයි පසසන ලද, එ හෙයින් නැණවත් මිනිසා ඒ මංගලයන් ම සොයන්නේ ය. මේ මංගලයන්ගෙන් තොර සත්‍ය වූ වෙනත් මංගල නැත.

15. මහාමහාල ජාතක යි.

1517. කේසවය, ඔබේ හදවත වැනි දකුණුඇස හා සම වූ සන නැමැති සිය සොහොයුරු කෙනෙක් වෙන් ද ඔහුගේ හදවත අපස්මාර වාතයෝ පෙළුත්. කෘෂ්ණය නැඟිටින්න. වැද හෝතේ කීම? තොපගේ නිදහැනීමෙන් කවර ප්‍රයෝජනයක් ද?

1518. රෝහණෙයාගේ කීම අසා ඉක්මන් වූ කේසව තෙම යෝවුරු සොවින් පිඩාවට පැමිණ නැඟිසිටියේ ය.

1519. උමතුඩුවක සේ ආරවතී පුරය පුරා යමින් සාවා සාවා ය යි කුමට කියති? ඔබගේ සාවා ගත්තේ කවරෙක් ද?

1520. රන්මුවා, මිණිමුවා, ලොහොමුවා, රිදීමුවා, සක්මුවා සෙල්මුවා, පබළුමුවා සාවකු ඔබට සාදවමි.

1521. වනයේ හැසිරෙන වෙනත් සාවෝ ද ඇත. තොපට ඔවුන් ද ගෙනෙන්නෙමි. තෙපි කෙබඳු සාවකු කැමැත්තහු ද?

1522. නවාහමෙනං ඉව්ඡාමි යෙ සසා පඨවිං සිතා,
වන්දනො සසම්මන්තාමි තමෙමි ඔහර කෙසවි.
1523. සො නුන මධුරං ඤාති ජීවිතං විජහිස්සයි,
අපඤ්චිං යො සසංයයි වන්දනො සසම්මන්තං.
1524. එවංඤාමි කණ්ණ ජානාසි යදඤ්ඤමනුසාසයි
කසො පුරෙ මතං පුත්තං අජායිමනුසොවයි.
1525. යං න ලබ්බා මනුස්සෙන අමනුස්සෙන වා පුත,
ජාතො මෙ මාමරි පුත්තො ඤාතො ලබ්බා අලබ්බියං.
1526. න මනතා මූලභෙසජ්ජා ඔසධෙහි ධනෙන වා,
සසතා ආනයිතුං කණ්ණ යමෙතමනුසොවයි.
1527. යස්ස එතාදිසා අස්ස අමච්චා පුරිසපණ්ඩිතා,
යථා නිජ්ඣාපයෙ අජස් සතො පුරිසපණ්ඩිතො.
1528. ආදිත්තං වත මං සනතං සතපිත්තං ව පාවිත්තං,
වාරිතා විය ඔසිඤ්ඤං සබ්බං නිබ්බාපයෙ දරං.
1529. අබ්බහි වත මෙ සලලං යමාසි හදයනිසිත්තං,
යො මෙ සොකපරෙතස්ස පුත්තසොකං අපානුදි.
1530. සොහං අබ්බුළාසලොපාසම් චිතයොකො අනාවිලො,
න සොවාමි න රොදමි තව සුචාන මාණවි.
1531. එවං කරොනති සප්පඤ්ඤා යෙ භොනති අනුකම්පකා,
නිවහනයනති සොකමා සතො ජෙට්ඨංව භාතරතති:

16. සතපණ්ඩිතජාතකං.

දසකනිපාතං නිබ්බිතං.

තස්සාද්දනං:

දළාතණ්ණධනණ්ඩියසම්බවරො
රාජා සත්තාහ සසට තසකළිනා,
ධම්මං කුතඤ්චකුණ්ඩලිභොජනද්ද
වසකවාක සුභුරිසයොජ්ඣී සතො.

1522. පොළොවේ වෙසෙන භාවුන් මම නො කැමැත්තෙමි. හදේ භාවා (ලබනු) කැමැත්තෙමි. කේසව, ඒ භාවා මට ගෙන දෙන්න.

1523. ප්‍රිය කෘතිය, හදෙන් භාවා පතන කෙසි එකාන්තයෙන් මධුර වූ ජීවිතය අත් හරින්නාහු ය. යම් බදු තෙසි නො පැතියයුත්තක් පතන්නාහු ද එ හෙයිනි.

1524. කෘෂ්ණය, ඉදින් මෙසේ දත්තේ නම් අනෙකකුට අනුසාසනා කරනුයේ (කීම) පෙර මළා වූ පුත්‍රයාට අදත් ශොක කරන්නේ කවර හෙයින් ද?

1525. උපන් මාගේ පුතා නැවත නො මැරේව යි මනුෂ්‍යයකු විසින් හෝ අමනුෂ්‍යයකු විසින් හෝ ලද නො හැකි ය. එ හෙයින් ලද නො හැකි දෙය කොතැනින් ලැබේ ද?

1526. කෘෂ්ණය, මියගිය යමකු නිසා නැවැත නැවැත ශොක කෙරෙහි ද (මළහු) මන්ත්‍ර බලයෙන් හෝ බෙහෙත්වුල් බලයෙන් හෝ අන් ඔහු බලයෙකින් හෝ ධන බලයෙන් හෝ ගෙනෙන්නට නො හැකි ය.

1527. පුත් සොවින් පෙරණු මට සතපණ්ඩිත තෙම අද කරුණු වටහවා ශොකය නැති කෙළේ ය. සෙස්සනටත් මේ වැනි පණ්ඩිත ඇමැතිවරු වෙන් නම් කවර ශොකයෙක් ද?

1528. ගිතෙල් ඉසින ලද ගින්නක් ලෙස ශොක ගින්නෙන් ඇවිලගෙන සිටි මා, ජලය ඉසින ලද කලෙක මෙන් (මාගේ) සියලු දහ නිව්ගියේ ය.

1529. සොවින් පෙරණු මාගේ පුත්‍රශොකය යමෙක් නැති කෙළේ ද හේ මාගේ හදවතේ පැවැති ශොකය නමැති හුල ද එකාන්තයෙන් උද්‍රාදුමී ය.

1530. ඒ මම උපුටාලූ ශොකය නමැති හුල් ඇත්තෙමි. ශොක රහිතයෙමි. නො කැළඹුණ සිතැත්තෙමි. තොපගේ බස් අසා ශොක නො කරමි. නො හබමි.

1531. යම් කෙනෙක් අනුකම්පා ඇති ප්‍රාඥයෝ වෙන් ද දෙටු සොහොයුරු සතයා මෙන් ජනයා සොවින් දුරු කෙරෙත්.

16. සතපණ්ඩිත ජාතක යි.

දසක නිපාතය නිමි.

එහි උද්දනය :

වතුදවාරජාතක යැ කණහ ජාතක යැ වතුපොසරික ජාතක යැ සඬාජාතක යැ කණදිපායන ජාතක යැ නිග්‍රොධ ජාතක යැ තකකළ ජාතක යැ මහා ධම්මපාලජාතක යැ කුකඤ්චජාතක යැ මට්ට-කුණ්ඩලී ජාතක යැ බිළාරකොසිය ජාතක යැ වකකවාකජාතක යැ භූරිපණ්ණජාතක යැ මහාමඩ්දල ජාතක යැ සතජාතක යි පොළොසකි.

388 ජාතකපාළි- එකාදසකතිපාඨො

1532. තස්ස නාගස්ස විසවාසෙන
විරුද්ධා සලලකි¹ ච කුටජා ච,
කුරුවිඤ්ඤකරවිරා හිසසාමා²
නිවාතෙ පුප්ඵකා ච කණ්ණකුරා.³
1533. කොවිලෙව සුවණ්ණකායුරා
නාගරාජං හරන්ති පිණ්ණකුත,
යත් රාජා රාජකුමාරො වා
කවචමහි හෙසසති අසමභිතො.
1534. ගණ්ණාති නාග කබ්ඳං මා නාග නිසකො හව,
බ්බුති රාජකිව්වානි යානි⁴ නාග කපිසසයි.
1535. සා නුත සා කපණිකා අක්ඛා අපරිනායිකා,
බාණුං පාදෙන සලෙට්ඨති ගිරිං වණ්ණධාරණංපති.
1536. කා නු තෙ සා මහානාග අක්ඛා අපරිනායිකා,
බාණුං පාදෙන සලෙට්ඨති ගිරිං වණ්ණධාරණංපති.
1537. මාතා මම සා මහාරාජ අක්ඛා අපරිනායිකා,
බාණුං පාදෙන සලෙට්ඨති ගිරිං වණ්ණධාරණංපති.
1538. මුඤ්ඤිතං මහානාගං යො යං හරති මාතරං,
සමෙකු මාතරා නාගො සහ සබ්බෙහි ඤාතිහි.
1539. මුඤ්ඤාච බන්ධනා නාගො කාසිරාජෙන පෙසිතො,
මුහුත්තං විසසමිත්තා⁵ අගමා යෙන පබ්බතො.
1540. තතො ඡො නලිනිං⁶ ගන්තවා සිතං කුඤ්ඤරසෙවිතං,
යොණ්ඩාය උදකමාහත්වා⁷ මාතරං අභිසිඤ්චරං.
1541. කොයං අනරියො දෙවො අකාලෙන⁸ පි වසාති,
ගතො මෙ අත්ථපො පුඤ්ඤා යො මයං පරිවාරකො.
1542. උලෙට්ඨති අමම කිං සෙසි ආගතො ත්‍යාගමත්‍රණං,
මුඤ්ඤාමහි කාසිරාජෙන වෙදෙහෙන යසස්සිතා.
1543. වීරං ජීවතු ඡො රාජා කාසිතං රට්ඨවඤ්ඤො,⁹
යො මෙ පුත්තං අමොචෙසි සද්ද වුද්ධාපවායිකතනි.¹⁰

1. මාතුපොසකජාතකං.

1. සලලකියා ච කුටජා - සා.
2. හිසාමාච - සා. විසසමා ච - මජ්.
3. කණ්ණකුරා - මජ්., සා.
4. යානි - මජ්.
5. අසාසිතාන - මජ්.,

6. නලිනං - සා.
7. මාහිත්වා - සා., මජ්.
8. අකාලෙන පවසාති - මජ්.
9. රට්ඨවඤ්ඤො - මජ්., සා.
10. වුද්ධාපවායිකං - මජ්., වුද්ධා - සා.

1532. මාගේ පුත්‍රයා වන ඇතා වෙන් ව ගිය නිසා ඉදුසල් ගස් කෙළිඳ ගස් හා කරුඳු ගස් ද ඉවත් ආදී තෘණ වර්ග ද බොඩහවු ගස් ද වැඩුණහ. කඳු පවුලැ කිණිහිරි ගස්හි මල් පිපී ගියහ.

1533. යම් කිසි තැනෙකැ රන් අබරණ සහිත රාජ රාජමහා-
මාතෘයෝ ඇතා ආහාරයෙන් පෝෂණය කරන් ද. යම් ඇතකු පිට
රජෙක් හෝ රාජ කුමාරයෙක් හෝ හිඳ ගෙන බිය රහිත ව
සතුරන්ගේ සුද ඇඳුම් විනාශ කෙරේ ද,

1534. නාගය, (හස්තිය) ආහාර අනුභව කරව. නාගය, කෘශ
නො වව, රාජ කටයුතු බොහෝ ඇත. ඒ කටයුතු කරන්නෙහි ය.

1535. දුකට පත් වූ අක්ක වූ අසරණ වූ ඒ මාගේ මව ඇතිනි
(හඬමින්) වණ්ණාරණ පව්වෙහි කිළිඟුරන් (දවකඳන්) පයින්
පොළැති සිතමි.

1536. මහානාගය, අක්ක වූ මහ පෙන්වන්නකු නැති ද
වණ්ණාරණ පව්වෙහි කිළිඟුරන් පයින් පොළැන ඔ තොපට කවරක්
වේ ද?

1537. මහරජ, අක්ක වූ මහ පෙන්වන්නකු නැති වණ්ණාරණ
පව්වෙහි කිළිඟුරන් පයින් පොළැන මාගේ මැණියෝ ය.

1538. යම් ඇතෙක් මව පෝෂණය කෙරේ ද ඒ ඇතා මුදවු.
සියලු නැයන් සමග (ගොස්) ඇතා මව හා එක් වේවා!

1539. කසි රජු විසින් බැම්මෙන් මුදවා යැවූ ඇතා මොහො-
තක් විඩා හැර, පව්ව යම් තැනක ද (එතැනට) ගියේ ය.

1540. ඉක්බිති ඒ ඇතා සිහිල් දිය ඇති ඇතුන් ගැවසුන
විලට ගොස් සොඬින් දිය ගෙන මවට ඉස්සේ ය.

1541. නො කල්හි වස්තා මේ නොහොබනා වැස්ස කුමක් ද?
යමෙක් මව උපසාරයක ව සිටියේ ද ඒ මාගේ පුත්‍රයා ගියේ ය.

1542. අම්මෙ, නැගිටින්න. වැනිර සිටිනේ කිම? ඔබේ
පුතා වන මම ආවෙමි. නුවණැති පිරිවර ඇති කසි රජ විසින්
මම මුදුනු ලදිමි.

1543. හැම ද වැඩිහිටියන් සලකන යමෙක් මාගේ පුතා
නිදහස් කෙළේ ද කසි රජයන්ගේ රට දියුණු කරන ඒ රජ
සැරදේවා.

1. මාතුපොසක ජාතක යි.

1544. සුභොති මයං වට්ඨනං ජනිත්තු
අප්පන්න පුණ්ණමිති ඉධානුපසෙතා,
න බ්‍රාහ්මණ අභිකෙ නිට්ඨමානො
ගහනබ්බමානු දිපදන¹ පෙට්ඨ,
1545. සුභොති නිට්ඨමි වදෙති බ්‍රහ්ම
යෙනාසි² අප්පන්න ඉධානුපසෙතා,
කං වා කම්මස්මි මයි පස්සානො
ඉධාගමා බ්‍රහ්ම තදිත්ථ බ්‍රාහ්මි.
1546. දදති මෙ ගාමවරානි පඤ්ඤා
දසීසතං සත්තගවං සත්තානි,
පරොසගස්සඤ්ඤා සුවණ්ණෙනිකෙති
හරියා ව මෙ සාදිසි දෙව දදති.
1547. තපො නු තෙ බ්‍රාහ්මණ භිංසරුපො
මන්තා නු තෙ බ්‍රාහ්මණ වික්ඛරුපා,
යසංඛා ව තෙ අස්සවා සන්ති කෙවි
අස්මං වා මෙ අභිජානාසි කත්තං.
1548. න මෙ තපො අස්මි න වාසි මන්තා
යසංඛා³ මෙ අස්සවා නස්මි කෙවි
අස්මයි තෙ නාභිජානාමි කත්තං
පුට්ඨෙව ච ඛො සංඛාතිමහතමාසි.
1549. පට්ඨමං ඉමං දස්සන් ජාතතො මෙ
න තාභිජානාමි ඉතො පුරස්සා,
අසංඛා මෙ පුට්ඨතො එතම්මස්මි
කද ඤාතිං වා අහු සංඛාගමා නො.
1550. ගජධාරරාජස්ස පුරමිති රමෙමි
අවසිමහසෙ තස්සාසිලාය දෙව,
තස්සාසිලායෙති නිමිසසිකායං⁴
අංසෙන අංසං සමසංචට්ඨිමහ.
1551. තෙ තස්ස ධර්මාන උතො ජනිත්තු
සාරාණියං විකිසාරිමහ⁵ තස්ස,
සායෙව නො සංඛාතිමහතමාසි
තතො න පට්ඨාන පුරෙ අභොසි.

1. දිපදිත්තු - මජ්ඣ., සත්ත.

2. යෙනාසි - මජ්ඣ.,

3. සංඛාති - සත්ත.

4. නිමිසසිකායං - සත්ත.

5. විකිසාරිමහ - මජ්ඣ.

1544. රජතුමනි, මාගේ කීම ඇසුවමනා ය. ප්‍රයෝජනයක් සලකා ගෙන ජුණ්හ (නම්) ඔබ වෙත පැමිණියෙමි. දෙපා ඇත්තන් අතර උතුම් වූ රජතුමනි, බමුණන් ද මගියන් ද පැමිණ සිටිය දී (ඔවුන්) නො බලා යායුතු යයි (පවිවර) නො කියති.

1545. බමුණ, (ඔබ කීම) අයමි. (මෙහි) සිටිමි, කියව. යම් ප්‍රයෝජනයක් සලකා මෙහි ආයෙහි ද? මා කෙරෙහි වූ කුමක් පතමින් මෙහි ආයෙහි ද? බමුණ, එය වහා කියව.

1546. ගම්වර පහක් ද දස්සන් සියයක් ද ගවයන් සත් සියක් ද දහසකට වැඩි ස්වණ නිෂ්ක ද (ජාතිකුලාදීන්) මා හා සමාන බේරියන් දෙදෙනකු ද මට දුන මැනැවි.

1547. බමුණ, ඔබට උසස් වූ තාපස ගුණධර්මයෙන් ඇත් ද නැතහොත් විසිතුරු වූ මන්ත්‍ර තිබේ ද, නැතහොත් සුවච වූ කිසි යක්ෂ කෙනෙක් හෝ සිටිත් ද, නැතහොත් ඔබ විසින් මට කළ කිසියම් හිතකර කිසිවක් දන්නෙහි ද?

1548. මට තපසෙන් නැත, මන්ත්‍ර ද නැත, සුවච යක්ෂයෝ ද නැත. ඔබට කළ යහපතකු දු නො දනිමි. පෙර ඔබ හා සමාගමය පමණෙන් විය.

1549. දන්නා වූ මට මේ පළමු වර දක්මයි. මීට පෙර ඔබ නො හඳුනාමි. කවදා කො නැනෙකැ අප හමුවීම සිදුවී ද? පුළුවස්නා ලද මට මෙය කියව.

1550. දේවයන් වහන්ස, ගන්ධාර රජතුමාගේ රම්‍ය තක්සලා නගරයෙහි විසුමහ. එහි ගනඳුරු (පැවැති) රැයෙකැ අංසයෙන් අංසය ගැටුමු.

1551. මහරජ, අපි එහි දී සිහි කළ මනා කතා කෙළෙමු. අප හමුවීම එ පමණෙකි. ඉන්පසු හමුවීමෙන් නො විය. ඉන් පෙර ද නො විය.

1552. යද් කදථි මනුජේසු ප්‍රඥම
සමාගමො සප්පරිසෙන හොති,
න පඤ්ඤා සංගතිසන්තර්වාති
පුබ්බ කතං වාපි විනාසයනති.
1553. බාලා ච ඛො සංගතිසන්තර්වාති
පුබ්බ කතං වාපි විනාසයනති.
බහුමි බාලෙසු කතං විනාසනති
තථා හි බාලා අකතඤ්ඤරූපා.
1554. ධීරා ච ඛො සංගතිසන්තර්වාති
පුබ්බ කතං වාපි න නාසයනති,
අපමපි ධීරෙසු කතං න නාසනති
තථා හි ධීරා සුක්කඤ්ඤරූපා.
1555. දද්ධි තෙ ගාමවරාති පඤ්ඤ
දසීසතං සත්තගවං සතාති,
පරොසහස්සඤ්ඤා සුවණ්ණනිකෙඛ
හරියා ච තෙ සාද්ධි ඥො දද්ධි.
1556. එවං සතං හොති සමෙව ථ රාජ
නකඛින්නරාජාරිව තාරකානං,
ආපුරති කාසිපති යථා අහං
තයා හි මෙ සංගමො අස්ස ලද්ධාති.

2. පුණ්ණජාතකං.

1557. යමසාකරො පුණ්ණකරොහමසමි
සද්දුට්ඨො සමණ්ඩාහමණානං
මග්ගාරහො දෙවමනුස්සපුරිතො
ධමමො අහං දෙහි අධමම මග්ගං.
1558. අධමමයානං දළාමාරුහිත්වා
අසන්තසනොතා ධලවාහමසමි,
ස කිස්ස හෙතුමි තවස්ස දස්සං
මග්ගං අහං ධමම අදින්නපුබ්බං.
1559. ධමමො හවෙ පාතුරහොසි පුබ්බ
පවස්ස අධමමො උදපාදි ලොකෙ,
ජෙට්ඨො ච සෙට්ඨො ච සනාතනො ච
උය්‍යාහි ජෙට්ඨස්ස කතිට්ඨ මග්ගා.

1552. බමුණ, යම් කලෙක සත්පුරුෂයන් හා හමුවීමෙන් වේ ද මොහොතක් පැවැති එකතුව හෝ බොහෝ කලක් පැවැති එක්වීම හෝ පෙර කළ දය හෝ පඩිවරු විනාශ නො කරත්.

1553. අඟුයෝ මොහොතක් කල් හෝ බොහෝ කලක් හෝ පැවැති එකතුව නසත්, කළ ගුණ ද නසත්. බාලයන් කෙරේ කළ හොඳ වැනැස්. ඒ එසේ මැ යි. අඟුනගේ කළ ගුණ නො දන්නාහු ය.

1554. ප්‍රාඥයෝ හමුවීම හෝ එක්ව වාසය හෝ පෙර කළ උපකාරයන් (දන්නා ගුණය) නො නසත්. නුවණැතියන් කෙරේ කළ හොඳ නො නැස්. ඒ එසේ මැ යි. නැණැත්තෝ කළ ගුණ දන්නාහු ය.

1555. ඔබට ගම්වර පහක් ද දැස්සන් සියයක් ද ගවයන් සත් සියයක් ද දහසකට වැඩි ස්වණ් නිෂ්ක ද සමාන බිරියන් දෙදෙනකු ද දෙමි.

1556. රජතුමනි, සත්පුරුෂයන් හා එකතු වීම නිසා මෙසේ එය වෙයි. කසි රටේ අධිපති රජ, තාරකා මැද සඳුසේ (ක්‍රමයෙන්) පිරෙයි. මම ද අද ඔබතුමා දුන් ගම්වරාදීන් නිසා එසේ වෙමි. දැන් මා විසින් තොප හා සබභමය ලබන ලදි.

2. පුණ්හ ජාතක යි.

1557. මම දෙවිමිනිසුන්ට යශය ගෙන දෙන්නෙක්මි. මම පින් කරන්නෙක්මි. මහණ බමුණන් විසින් නිතර පසස්නා ලද්දෙමි. මාර්ගය ලබන්නට සුදුස්සෙක්මි. දෙවිමිනිසුන්ගේ පිදුම් ලද්දෙමි වෙමි. අධර්ම නම් දිවාසුත්‍රය, මම ධර්ම දිවාසුත්‍රයා වෙමි. මට මහ දුන මැනැවි.

1558. (දහැමි නම් දේවසුත්‍රය,) මම නො දහැමි දෙවියා වෙමි. මම ඔක්කිමත් අධර්ම යානයට නැග ගනිමි. බලවනෙක් වීමි. මිතුර, කිසිවෙකුටත් නුදුන් වීරු මහ කවර හෙයින් අද මම ඔබට දෙමි ද?

1659. ලොවෙහි පළමු වැ ධර්මය පහළ විය. පසු වැ අධර්මය පහළ විය. (එ හෙයින්) ධර්මය ජෝෂ්ඨ වෙයි. ශ්‍රේෂ්ඨ වෙයි. පැරැණි ද වෙයි. අධර්ම දිවා සුත්‍රය, ඔබ කනිටු ය. වැඩි මහලු ධර්ම දිවා සුත්‍ර වූ මාගේ මහෙන් ඉවත් වෙවි.

1560. න යාවනාය නපි පාට්ටුපා
න අරහති¹ තෙහෙ දදෙයා² මග්ගං
සුඤ්ඤානො භොතු උභික්ඛමජ්ජ
සුඤ්ඤානො භොතු උභික්ඛමජ්ජ.

1561. සබ්බා දිසා අනුච්ඡෙදොගමකම්³
මහබ්බලො අමිතයසො අතුලො,⁴
භුග්ගො සබ්බො උපෙතරුපො
ධම්මො අධම්මො කං කපං විජෙසසාසි.

1562. ලොභෙන වෙ භණ්ඩෙති ජාතරූපං
න ජාතරූපෙන හතනති ලොභං,
සචෙ අධම්මො භණ්ඩෙති ධම්මමජ්ජ
අයො සුචරිතං විය දස්සනෙයං.

1563. සචෙ තුවං සුඤ්ඤානො අධම්මො
න තුග්ගා වඤ්ඤා⁵ ව ගරු ව අත්ථි,
මග්ගං ව තෙ දම්ම පියාසපියෙන
වාචා දුරුක්ඛානිපි තෙ බමාමි.

1564. ඉදංගා සුභවා වචනං අධම්මො
අවංසිරො පනිතො උදාසාදො,
සුඤ්ඤානො වෙ න ලොමි සුඤ්ඤා
චක්ඛානො භොති හතො අධම්මො.

1565. බන්ධනලො සුඤ්ඤානො විජෙතවා
හතවා අධම්මො නිහනිති භුමො,
පායාසි වික්ඛානො අභිරුක්ඛා සංඤ්ඤා
මග්ගෙනෙව අතිබලො සම්මනික්ඛමො.

1566. මානාසිකා සමණව්‍යාභිඤ්ඤා ව,
අසම්මානිකා යස්ස සතෙ අගාරෙ,
ඉධෙව නික්ඛිප්ප සරිරදෙහං
කායස්ස හෙද නිරයං වජ්ජනි,⁶
යථා අධම්මො පනිතො අවංසිරො.

1567. මානාසිකා සමණව්‍යාභිඤ්ඤා ව,
සුසම්මානිකා යස්ස සතෙ අගාරෙ,
ඉධෙව නික්ඛිප්ප සරිරදෙහං
කායස්ස හෙද සුගතිං වජ්ජනි
යථාපි ධම්මො අභිරුක්ඛා සංඤ්ඤා.

3. ධම්මජානකං*.

1. අරහතා - සායා	4. අතුලො - මජ්ඣං, සායා
2. දදෙයා - මජ්ඣං.	5. වුඤ්ඤා - මජ්ඣං.
3. අනුච්ඡෙදො - මජ්ඣං, සායා.	6. වජ්ජනි තෙ - මජ්ඣං.

ධම්මදෙවපුත්තජානකං - මජ්ඣං, සායා.

1560. යැදීම නිසා ඔබට මග දෙන්නෙමි නම් යෝග්‍ය නො වේ. සුදුසු වචන කීම නිසා මහ දීම යෝග්‍ය නැත. අද අප දෙදෙනාගේ සටන වේවා ! සටනින් යමෙක් දිනන්නේ ද ඔහුට මහ (හිමි) වේ.

1561. මම සියලු දිසාවන්හි පැතිර ගියෙමි, මහ බලාත්තෙමි, අප්‍රමාණ යශස් ඇත්තෙමි. මා හා සමානයෙක් නැත. හැම ගුණයන්ගෙන් සම්පූර්ණ වූ (මම) ධර්ම දිව්‍ය පුත්‍රයා වෙමි. තෙපි කෙසේ දිනන්නෙහි ද?

1562. අයෝමය මිටියෙන් රන් ඒකාන්තයෙන් නැගේ. රනින් යකඩ නො නැගේ. අධර්මය අද ඔබේ ධර්මය නසයි. යම්විට මිටිය දැකුම්කලු රන් නසන්නා මෙනි.

1563. අධර්ම දේවපුත්‍රය, ඔබ සටන බලය කොට ඇත්තාව. ඔබට වැඩිහිටියෝ ද ගරුකටයුත්තෝ ද නැත. ඔබට මහ දෙනුයේ ප්‍රිය අප්‍රිය දෙදෙනාගෙන් ප්‍රියයකු ලෙසින් දෙමි. නපුරු ලෙස ඔබ කී වචන ද ඉවසමි.

1564. අධර්ම දිව්‍ය පුත්‍රයා මෙ බස් අසා, යුද්ධය රිසි වුවත් යුද්ධය (කරන්නට) නො ලබමි යි හිස යටිකුරු වැ පා උඩුකුරු වැ වැටුණි. මෙ පමණෙකින් අධර්ම දිව්‍ය පුත්‍රයා නවුයේ ය.

1565. යුද්ධය ජය ගෙන, අධර්ම දිව්‍ය පුත්‍රයා නසා බිමැ හෙළා සත්‍යය පරාක්‍රම කොට ඇති ඝණනතී බලය මැ ඇති දෙවි පුත් තෙම සතුටු සිතැති ව දිව්‍ය රජයට නැගී මගින් ම ගියේ ය.

1566. යම් කෙනෙක් සිය නිවෙසෙහි මවුපියන්ට ද මහණ බමුණන්ට ද සැලැකිලි නො කෙරෙත් ද, ඔවුහු අධර්ම දිව්‍ය පුත්‍රයා නිරයට පිවිසියා සේ මරණින් මත්තේ නිරා වදිත්.

1567. යම් කෙනෙක් සිය නිවෙසෙහි මවුපියන්ට ද මහණ බමුණන්ට ද මැනවින් සලකත් ද ඔවුහු, ධර්ම දිව්‍ය පුත්‍රයා දිව්‍ය රජයට නැග ගියා සේ, මරණින් මත්තේ දෙව්ලොවැ උපදිත්.

3. ධම්ම ජාතක යි.

1568. එකා නිසිනනා සුචිස ඤාතුරු
පාසාදමාරුයා අනිනදිතඬි,
යාවාමී තං කිනකරනෙතතවතබු
ඉමෙකරතතිං උහයො වසෙම.
1569. උකකිණ්ණිකාරපරිචං දළහමට්ඨාලකොට්ඨකං,
රකඛිතං ඛග්ගහසෙවති දුපපවෙසමීදං පුරං.
1570. දහරසස සුඛිනො¹ වාසි ආගමො ව න විජ්ජති,
අර කෙන නු විභෙණ්ණන සබ්බමං ඉච්ඡසෙ මයා.
1571. යකෙකාහමසමී කල්‍යාණී ආගතොසමී තවතතිනං²
ඛං මං නන්දය හද්දතොන පුණ්ණිකංසං දදමී තෙ.
1572. දෙවඤ්චි යකඛං අර වා මනුසසං
න පසුසෙ උදයමතිව්වමඤ්ඤං,
ගවෙජ්ච ඛං යකඛ මහානුභාව
මාවසනු ගහඤ්චා පුනරාවජ්ජි.
1573. යා සා රතී උත්තමා කාමගොභිතං
රතීසු සත්තං³ විසමං වරතති,
මා තං රතීං ජිසි තුවං සුචිඤ්ඤ
දදමී තෙ රුපියං කංසපුරං.
1574. නාරිං නරො නිජ්ජාපයං ධනොන
උකසංසති යත්ත කරොති ඡන්දං,
විපව්වණිකො තව දෙව ධම්මො
පච්චිකඛනො රොකතරෙන එසි.
1575. ආයුඤ්චි විණ්ණඤ්චි මනුසසලොකෙ
නිභීයති⁴ මනුජානං සුගතෙහ,
තෙනෙව විභෙණ්ණන ධනච්චි තුඤ්ඤං
නිභීයති ජිණ්ණිකරාසි අජජ.
1576. එවං මෙ පෙකඛමානස්ස රාජපුත්ති යසසසිති,
භායතෙ වත තෙ විභෙණ්ණ අගොරසත්තානම්ච්චියෙ.
1577. ඉමිනා ව ඛං වයසා රාජපුත්ති සුමෙධියෙ,
බ්‍රහ්මචරියං වරෙය්‍යාසි භියොයා විණ්ණෙවති සියා.

1. සුචිනො-සිමු.
2. තවතතිනං-මරසං සත්තං.
3. ගංගෙතු සත්තං-සත්තං.
4. නිභීයති,-මරසං.

1568. පවිත්‍ර වස්ත්‍ර ඇඳ ගත්, මනා දෙව්වෙර ඇති, ඉතා ශෝභාසම්පන්න සිරුරැති, කිසිවු තෙත් වැනි තෙත් ඇති ඔබ පහසුව නැති සිටියෙහි ය. හැරැසු මේ යහන මැද මේ රැය ගත කරමුයයි ඔබෙන් ඉල්ලමි.

1569. මේ පුරය තැනින් තැනැ දිය අගල් ආදිය ඇත. ශක්තිමත් අටල්ලෙන් හා දෙරකොටුවලින් යුක්ත ය. අසිපත් ගත්තත් විසින් රැකවරණ කරනු ලබන හෙයින් පිවිසිය නො හැකි ය.

1570. පුද්ගලවෙකුට හෝ සෙබලෙකුට හෝ (මේ නගරයට) පැමිණිය නො හැකි ය: කවර හෙයින් මේ වේලාවෙහි මා හා සබ්බමයට කැමැත්තෙහි ද?

1571. සොදුර, මම දෙවපුතෙක්මි. දිව්‍යානුභාවයෙන් නිවෙන ආවෙමි, ඔබට සෙත් වේවා! අද මා පිනවන්න. ඔබට රත්මසු පිරුණු රත්තළිය දෙමි.

1572. යක්ෂය, උදය රජතුමා හැර අන් දෙවියකු, මිනිසකු හෝ යකෙකු නො පතමි. ඔබ යව, යළි (වෙහි) නො එව.

1573. රකින් අතුරෙහි කාමභොගීන්හට යම් උක්කමරතියක් වේ ද යමක් නිසා සත්ත්වයෝ විෂමාවාර කෙරෙත් ද, පියකරු සිනා ඇත්තිය තෙහි ඒ රතිය නො දිනව. කොපට රනින් පිරැවූ රිදිතළිය දෙමි.

1574. පින්වත, ඔබ මෝඩ මිනිසෙකි, කෙලෙස් රතියෙන් සන්තර්පණය වන්නෙක් බොහෝ වස්තුවෙන් ස්ත්‍රිය පොළඹවයි. ආසා කරවයි, ඔබේ ස්වභාවය ඊට වෙනස් ය. මද වූ ධනයක් ගෙනවුත් තිබෙන බව ප්‍රත්‍යක්ෂ හෙයිනි.

1575. ශෝභන සිරුර ඇත්තිය, මිනිස්ලොව මිනිසුන්ගේ ආයුෂ ද, පැහැය ද පිරිහේ, එ හෙයින් කොපට දෙන ධනය ද (ක්‍රමයෙන්) පිරිහේ තෙහි අද බොහෝ දිරුවහු.

1576. යසස් ඇති රජ දියණියනි, දිවා රැ ගෙවී යන්නා සමග බලා සිටිය දී ම ඔබ ගේ රූපය පිරිහියයි.

1577. මනා පැහැති රජ දියණියනි, ඔබ මේ වියේ බඹසර කරව. බොහෝ වර්ෂවත් වන්නී ය.

1578. දෙවා න ජීර්ණී යථා මනුසසා
ගහෙත්තස්ස තෙසං වලියො න භොතනී,
පුට්ඨාමී තං යකඛ මහානුභාව
කර්තනු දෙව්න සරීරදෙවො.
1579. දෙවා න ජීර්ණී යථා මනුසසා
ගහෙත්තස්ස තෙසං වලියො න භොතනී,
සුචෙ සුචෙ භියාතරොව තෙසං
දිබ්බො ව වණ්ණණං විසුලා ව භොගා.
1580. කිංසුධ භීතා ජනතා අනෙකා
මගෙතා ව නෙකායතනං පට්ටිකෙතා,
පුට්ඨාමී තං යකඛ මහානුභාව
කප්ථ ධීතො පරලොකං න භායෙ.
1581. වාචං මනඤ්ච පණ්ඩාය සම්මා
කායෙන පාපානී අකුබ්බමානො
බඩ්ඪානපානං¹ සරමාවසනෙතා,
සද්ධො මුද්ද සංවිහාගී වදඤ්ඤ
සඛ්ඛාහතො සධ්ද්වො සඤ්ඤාවො
එතථධීතො පරලොකං න භායෙ.
1582. අනුසාසයි මං යකඛ යථා මාතා යථා පිතං,
උළාරවණ්ණං පුට්ඨාමී කොනු කම්බි සුමුහා.
1583. උදයොහමසුම් කල්‍යාණී සඛරත්ථා ඉධාගතො,
ආමන්ත ටො තංගට්ඨාමී මුක්කෙසුම් තච සඛරා.
1584. සචෙ ටො කචං උදයොසි සඛරත්ථා ඉධාගතො,
අනුසාස මං රාජපුත්ත යථායුසු පුත සඛගමො.
1585. අධිපතති වයො බණො තථෙව
යානං නඤ්චි බුචං² වචනති සකතා,
පරිජියති අඤ්චං සරීරං
උදයෙ මා පමාදං වරස්සු ධම්මං.
1586. කසිණො පඨවී ධනසත පුරා
එකමෙසව සියා අනඤ්ඤවෙය්‍යා,
තඤ්ඤාපි ජහානී අච්ඡරාගො
උදයෙ මා පමාදං³ වරස්සු ධම්මං.
1587. මාතා ව පිතා ව භාතරො ව⁴
හට්ඨො යාපි ධනෙන භොති කීතා,
තෙවාපි ජහානී අඤ්ඤමඤ්ඤං
උදයෙ මා පමාදං වරස්සු ධම්මං.

1. බ්‍රහ්මනපානං - මර්ශ.

2. අභිපතති - යතා.

3. පමාදං, මර්ශං - සතා.

4. මාතා පිතා ව භාතරො ව හභිති - සතා.

1578. මිනිසුන් ලෙස දෙවියෝ නො දිරන්, ශරීරයේ රැළි නො වැටේ. මහානුභාව ඇති යක්ෂය, ඊට හේතු ඔබෙන් අසමි. දෙවියන්ගේ දේහය කවර හෙයින් නො දිරා ද?

1579. මිනිසුන් දිරාපත් වන පරිද්දෙන් දෙවියෝ දිරාපත් නො වෙත්. ඔවුන් සිරුරු රැළි නො වැටේ. දවසක් පාසා දෙවියන්ට බොහෝ දිව්‍ය වර්ණය ද හෝගයෝ ද වැටෙත්.

1580. මේ ලොව ජනයා කුමට බිය වෙත් ද? පඩිවරුන් විසින් නොයෙක් තීක්‍ෂායතන විසින් සහමග කියන ලද, මහ තෙදුනි දෙවි රජාණෙනි, කවර මගෙකැ සිටි කල පරලොවට බිය නො වන්නේ ද?

1581. වචනය ද සිත ද මැනවින් සංවරයෙහි පිහිටුවා ගෙන කයින් පාපක්‍රියා නො කොට ආහාර පාන බොහෝ ඇති ව ගෙහි වසනුයේ, සැදහැවත් වීම, මොළොක් සිතැති වීම, සංවිහාග ගුණය ඇත්තකු වීම, ප්‍රතිශ්‍රාහකයන්ගේ බස් තේරුම් ගැනීම, සිව්සහරාවත් ඇත්තකු වීම, ප්‍රිය බස් ඇත්තකු වීම, මට පිළිවි බසින් කරා කිරීම යන ගුණ ඇත්තේ පරලොවට බිය නො වේ.

1582. මහේශාක්‍ෂ දිව්‍යරාජය, මවක මෙන් පියකු මෙන් මට අනුශාසනා කරන්නෙහි ය. පුණ්‍ය මහිමයෙන් ලද රුවක් ඇති ඔබ කවරෙක් ද?

1583. රුපිකාවෙනි, මම උදය රජ වෙමි. (පෙර) පොරොන්දුවෙන් මිදීමට ආවෙමි. ඔබ අමතා එම පොරොන්දුවෙන් මිදුණෙමි.

1584. ඉදින් ඔබ උදය රජ වේ නම්, ප්‍රතිඥාවෙන් මිදීමට මෙහි පැමිණියේ යළි දු එක්වීම සිදුවන පරිද්දෙන් මට අනුශාසනා කරව.

1585. වයස ඉතා ශීඝ්‍රව (ගෙවී) යයි. ක්ෂණය ද එසේ ගෙවී යයි. සත්ත්වයෝ ව්‍යුත වෙත්. ඔවුනට සිටීමෙන් නැත. සිරුර නො තීරය : දිරාපත් වේ. උදයහස්‍රාවෙනි, සිහි මුළාවට නො පැමිණෙව දශපුණ්‍යක්‍රියාවන්හි හැසිරෙව.

1586. ධනයෙන් පිරුණු මුළු පොළොව එක් රජත්වට අයත් වුවත්, අන් කෙනකුට අයත් නො වුවත්, පහ නො වූ ආසාව ඇති හේ එය ද හැර දමයි. උදයහස්‍රාවෙනි, සිහි මුළාවට නො යව දශපුණ්‍යක්‍රියාවන්හි හැසිරෙව.

1587. මවු ද පියා ද සහෝදරයෝ ද ධනයෙන් මිලයට ගත් යම් භායනාවකුත් වේ ද ඔහු ද ඔවුනොවුන් හැරයති. එහෙයින්, සිහි මුළාවට නො යව දශපුණ්‍යක්‍රියාවන්හි හැසිරෙව.

1588. කායො පරභොජනනති ඤානා¹
සංසාරෙ සුගති ව දුගගති ව,
ඉත්තරවාසොති ජාතියා
උදයො මා පමාදං වරස්සු ධම්මං.
1589. සාධු භාසතයං² යකෙඛා අපං මිළිමාන පීඨිනං,
කසිරඤ්ච පරිත්තඤ්ච කඤ්ච දුකෙඛිත සංයුතං
සාහං එකා පබ්බජිස්සාමි භික්ඛා කාසිං සුරුත්ථිත'නති.

4. උදයජාතකං.

1590. මිත්තො මිත්තස්ස පාතියං අදික්ඛං පරිභුඤ්ජිතං³,
තෙන පච්ඡා විජිගුච්ඡිං තං පාපං පකතං මයා
මා පුත අකරං පාපං තසමා පබ්බජිතො අහං.
1591. පරදරඤ්ච දිඤ්චාන ඡන්දො මෙ උදපජ්ජථ,
තෙන පච්ඡා විජිගුච්ඡිං තං පාපං පකතං මයා.
මා පුත අකරං පාපං තසමා පබ්බජිතො අහං.
1592. පිතරොමෙ මහාරාජ වොරා අගඡන්තං කානානෙ,
තෙසාහං පුළිඡිතො ජානං අඤ්ඤාතා නං වියාකරිං.
1593. තෙන පච්ඡා විජිගුච්ඡිං තං පාපං පකතං මයා,
මා පුත අකරං පාපං තසමා පබ්බජිතො අහං.
1594. පාඤ්ඤානිපාතමකරුං සොමයාගෙ උපට්ඨිතෙ,
තෙසාහං සමනුඤ්ඤාසිං, තෙන පච්ඡා විජිගුච්ඡිං
තං පාපං පකතං මයා මා පුත අකරං පාපං
තසමා පබ්බජිතො අහං,
1595. සුරාමෙරයමධුකා යෙජනා පයමාසු නො
බ්බුහ්නතෙ අනස්සාය මජ්ජපානමකපදස්සං.
තෙසාහං සමනුඤ්ඤාසිං තෙන පච්ඡා විජිගුච්ඡිං
තං පාපං පකතං මයා මා පුත අකරං පාපං
තසමා පබ්බජිතො අහං.
1596. ධිරත්ථි සුබ්බු කාමෙ දුග්ගන්ධෙ බ්බුහ්නත්ථෙ,
යෙ අහං පතිසෙවනො න උභිං තාදිසං සුඛං,
1597. මහස්සාද සුඛා කාමා නජ්ඣි කාමපරං සුඛං,
යෙ කාමෙ පතිසෙවනති සග්ගං තෙ උපපජ්ජරෙ,

1. චීචිතා - මජ්ඣිම-නිකාය.
2. භාසති - සංවාදය, - මජ්ඣිම-නිකාය.
3. පරිභුඤ්ජිතං - මජ්ඣිම-නිකාය.
4. උදයජාතක - පිළි.

1588. උදයහද්‍රාවෙනි, ශරීරය අත් සතුනට ආහාර වන බව දැන, සසරේ සුභේ දුග්භේති කෙටි කලක් චිත්තවට ඇති බව දැන, සිහි මුළාවට නො යව, දඬුණකුටියාවන්හි හැසිරෙව.

1589. සත්ත්ව ජීවිත අල්ප යයි මේ යක්ෂයා සොදුරු දයක් කියයි. එද ආස්වාද රහිත යැ, ස්වල්ප කලක් පවත්නේ ය. සසරදුක හා යෙදී පවත්නේ ය. ඒ මම කසි රට ත් සුරුන්ධන පුරය ත් හැර හුදෙකලා ව පැවිදි වන්නෙමි.

4. උදය ජාතක යි.

1590. මහරජ, මම එකතු හා මිතුරු වූයෙමි, ඒ මිතුරා කුණත් පැත්තේ වෙමි. ඒ පව මා කරන ලදී. පසුව ඒ පව පිළිතුල් කෙළෙමි නැවැත පව නො කරන්නෙමි යි (ඉටා) පැවිදි වීම.

1591. මහරජ, අනෙකකුගේ බිරිඳක් දක මට කාමාශා උපති, ඒ පව මා කරන ලදී. පසුව ඒ පව පිළිතුල් කෙළෙමි. නැවැත පව නො කරන්නෙමි යි (ඉටා) පැවිදි වීම.

1592. මහරජ, සොරු මාගේ පියා වෙනෙහි දී අල්ලා ගත්හ. මා විවාළ ඔවුන්ට දැන දැන ම වෙනත් අයුරෙකින් කීවෙමි.

1593. ඒ පව මා කරන ලදී. පසුව ඒ පව පිළිතුල් කෙළෙමි. නැවැත පව නො කරන්නෙමි යි (ඉටා) පැවිදි වීම.

1594. සෝම යාගය (කරන මොහොත) එළඹ සිටි කලා ප්‍රාණඝාතය කළහ. ඔවුන්ගේ කම්ය අනුදත්තෙමි. (එකඟ වීම.) එය කරණ කොටගෙන පසුව පිළිතුල් කෙළෙමි. නැවැත පව නො කරන්නෙමි යි (ඉටා) පැවිදි වීම.

1595. සුරාවත් මේරයත් මිහිරි (පානයකැ යි) පානය කරන්නෝ අපේ ගමහි වූ ඔහු ද, බොහෝ දෙනාට අවැඩ පිණිස හේතු වන මදා පානය කළහ. මම ඔවුන්ගේ කම්ය අනුදත්තෙමි. එයින් පසුව පිළිතුල් කෙළෙමි නැවැත පව නො කරන්නෙමි යි (ඉටා) පැවිදි වීම.

1596. මම කාම සම්පත් විඳින්නෙමි, නිකෙලෙස් ධ්‍යාන සුවය වැනි සැපතක් නො ලදිමි. දුගඳ වූ සතුරන් නමැති කටු ඇති බහුල වූ කාමයන්ට නින්දා වේවා !

1597. කාමයෝ මහත් වූ ආස්වාදය ත් සැපත ත් ඇත්තාහු වෙති. කාමය හැර අන් සැපතක් නැත. යම් කෙනෙක් කම් සැපත විඳිත් ද ඔවුහු දෙවිලොව උපදිත්.

1598. අසසසාදු දුබා කාමා නක්ඛි කාමාපරං¹ දුබං,
යෙ කාමෙ පනිසෙවනති නිරයං තෙ උපපජ්ජරෙ.
1599. අසි යථා සුනිසිනො නෙත්තිංසොව² සුපාසිකො,³
සත්තිව උරසී බිණෙනා⁴ කාමා දුක්ඛතරා තතො.
1600. අභිකාරානංව ජලිතං කාසුං සාධිකපොටිසං,
ඵාලංව දිවසං තත්තං කාමා දුක්ඛතරා තතො.
1601. වීසං යථා හලාහලං නෙලමුක්ඛධිනි⁵ යථා,
තඬිලොහ විලිනංව කාමා දුක්ඛතරා තතො⁶ති,

5. පානියජාතකං.

1602. මීණාමච්චපරිඤ්ඤාං අහං වඤ්ඤ රථෙසහං,⁷
පබ්බජිසං⁸ මහාරාජ තං දෙවො අනුමඤ්ඤතු.
1603. සථෙව තෙ උභං කාමෙහි අහං පරිසුරයාමි තෙ,
යො තං හිංසනි වාරෙමි මා පබ්බජි⁹ යුධඤ්ජය.
1604. න චක්ඛි උභං කාමෙහි හිංසිතා මෙ න විජ්ජති,
දීපඤ්ඤා කාතු¹⁰මිථාමි යං ජරා නාභිකිරති.
1605. පුණ්ණො වා පිතරං යාථෙ පිතා වා පුත්තමොරයං,
නොගමො යාවතෙ තාත මා පබ්බජි¹¹ යුධඤ්ජය.
1606. මා මං තාත¹⁰ නිවාරෙසි පබ්බජතං රථෙසහ,
මාහං කාමෙහි සමමණ්ණො ජරාය වසමනවගු.¹¹
1607. අහං තං තාත යාථාමි අහං පුත්ත නිවාරයෙ,
විරතං දඬුමිථාමි මා පබ්බජි¹¹ යුධඤ්ජය.
1608. උසසාවොව කිණ්ණෙහි සුරියස්සුග්ගමනං පනි,
ඵමායු මනුස්සානං මා මං අමම නිවාරයෙ.

1. කාමපරං - සිඬු.
2. නෙත්තිංසො - මජ්ඣං, සයා.
3. සුපාසිකො - මජ්ඣං, සයා.
4. බිණනා - මජ්ඣං, සයා.
5. පකුඬ්ඛිත - මජ්ඣං, සයා.
6. උරෙසහ - මජ්ඣං, සයා.
7. පබ්බජිසංගොජ, - මජ්ඣං, සයා.
8. පබ්බජි - මජ්ඣං, සයා.
9. කඤ්ඤා - සයා.
10. පබ්බජ - සිඬු.
11. දෙවි - මජ්ඣං.

1598. කාමයෝ අල්ප ආස්වාද ඇත්තාහු දුක් බහුල වුවාහු වෙත්, කාමයට වඩා දුකක් නැත. යම් කෙනෙක් කම් සැපත විඳිත් ද ඔවුහු නිරයේ උපදිත්.

1599. මුවහත් කළ කඩුව ද, පණපෙවූ සිරියද තෙබ් ද ලෙඹි පහළේ යම්යේ දුක් උපදවා ද, කාමයන් නිසා ලැබෙන දුක එයට වඩා බොහෝ වේ.

1600. පුරුෂ ප්‍රමාණයටත් වැඩි අඟුරු වළත් දවස මුළුල්ලේ ගිනියම් කළ හිවැලත් නිසා යම් දුකක් උපදී ද, කාමයෝ එයට වඩා බොහෝ දුක් සහිත වෙති.

1601. හලාහල වීෂ ද කකියවා ගත් තෙල ද උණු කොට ගත් තඹ ද නිසා යම් පමණ දුක් උපදවා ද කාමයෝ එයට වඩා බොහෝ දුක් සහිත වෙති.

5. පාතීය ජාතක සි.

1602. මම, මිතුරන් හා ඇමතියන් පිරිවරා ගත් පිය මහ රජාණන් වඳිමි. මම පැවිදි වන්නෙමි. දේවයන් වහන්සේ, එය අනුදනිත්වා.

1603. යුධංජය කුමාරය, ඔබට කාම සම්පත අඩුව ගියේ ද? එය ඔබට සපුරා දෙන්නෙමි. යමෙක් ඔබට ගැහැට කෙරේ ද ඔහු වළකාලමි. පැවිදි නො වන්න.

1604. මට කාම සම්පතෙන් අඩු නැත. හිංසා කරන්නෙක් නැත. පරලොව ගමන් සඳහා ආරක්ෂාව සලසා ගන්නට රිස්සෙමි. අමා මහතිවන සොයන්නෙමි.

1605. යුධංජය කුමාරය, පුතා පියා යදි, පියා පුතා යදි, නියම්ගම වැසියෝ ද යදිති. පුත්‍රය, පැවිදි නො වන්න.

1606. පියරජකුමනි, පැවිදිවන මා වළක්වනු නො මනා ය. මම කාමයෙන් මත් වූවෙක් නො වෙමිවා. ජරාවේ වසයට නො යන්නෙක් වෙමිවා

1607. දරුව, මම ඔබ යදිමි, මම ඔබ වළකමි, ඔබ කලක් දකිනු කැමැත්තෙමි. පුතේ යුධංජය, පැවිදි නො වන්න.

1608. මනුෂ්‍යයන්ගේ ආශ්‍රය, හිර උදවන යම්යේ තණ අග පිනිබිදූ වැනි ය, අම්මෙ, මා වැළක්වීම නො මැනැවි.

1609. තරමානො ඉමං යානං ආරොපෙතු රපෙසහ,
මා මෙ මාතා තරනතස්ස අනාරායකරා අහු.
1610. අභිධාවිථ හදුනෙත පුඤ්ඤං හෙසසති රච්චකං,
සුධඤ්ඤයො අනුඤ්ඤානො සබ්බදනෙත රාජිනා.
1611. යොහු සෙට්ඨං සහස්සස්ස¹ සුවා කඤ්චිතසනතිහො,
සොයං කුමාරො පබ්බජිතො කාසායවසනො ඔළි.
1612. උභො කුමාරා පබ්බජිතා සුධඤ්ඤයො සුධිට්ඨිලො,
පහාය මාතෘපිතරො සංඛං ඡෙතොන මච්චුනො²ති

6. සුධඤ්ඤය ජාතකං.

1613. එථ ලක්ඛණං සීතා ච උභො මතරථොදකං,
එවායං හරතො ආහ රාජා දසරථො මනො.
1614. කෙන රාමසභාවෙන³ සොචිතඛං න සොචසී,
පිතරං කාලකතං සුථා න තං පසහතෙ දුඛං.
1615. යං න සක්කා පාලෙතුං⁴ පොසෙත ලපතා⁵ ඔහු,
ස කීස්ස විඤ්ඤ මෙධාවී අත්තානමුපතාපයෙ.
1616. දහරා ච හි යෙ වුද්ධා යෙ බාලා යෙ ච පණ්ඩිතා,
අධිකා වෙච දළිඳු ච සංඛං මච්චුපරායණා.
1617. එලානමීච පසක්කානං නිච්චං පපතනා හයං,
එචං ජාතාන මච්චානං නිච්චං මරණතො හයං.
1618. සායමෙකෙ න දිස්සානති පාතො දිට්ඨා ඔහුජ්ජනා,
පාතො එකෙ න දිස්සානති සායං දිට්ඨා ඔහුජ්ජනා
1619. පරිදෙවියමානො වෙ කඤ්චි⁵දස් උදබ්බහෙ,
සමුච්චො හිංසමක්කානං කසිරා වෙතං විවක්ඛණො.
1620. කීසො විවණ්ණණ හවති හිංසමක්කානමනනා,
න කෙන පෙතා පාලෙතති නිරත්ථා පරිදෙවනා.

1. සහස්සානං - මිණි.
2. උම සභාවෙන - මිණි.
3. නිපාලෙතුං - මිණි.
4. පොසෙතාලපතං - කපා.
5. කීඤ්චි - මිණි, කපා

1609. පියරජතුමනි, මේ මට ඉක්මනින් යානාවට නඟිවා! සසර තරණය කරන මට මගේ මව බාධා කරන්නෙක් නො වේවා!

1610. සබ්බදත්ත රජ යුධංජය කුමරාගේ පැවිද්ද අනුදක්නේ ය. (තෙපි) වහා දිවයවූ, බබට සෙත් වේවා යි කියවූ, රම්ම නගරය හිස් වන්නේ ය.

1611. පුත්‍රයන් දහසකට ශ්‍රේෂ්ඨ ව සිටි තරුණ වූ රන් පැහැති යම් කුමරෙක් වී ද, බලැති හේ කහවත අඳින්නා වූ පැවිද්දෙකි.

1612 යුධංජය, යුධිච්ඡිල යන කුමාරවරු මවුපියන් හැරදමා මරුවාගේ බැම් කපා පැවිදි වූහ.

6. යුධංජය ජාතක යි.

1613. ලක්ඛණ සීතා (යන) දෙදෙනා එව. (මේ) විතුරට බසිවූ. (ඉක්බිති) මේ හරන කුමරා මෙසේ කීය. දහරට රජ මළේ ය.

1614. රාම කුමාරයෙනි, කෙබඳු අනුභාවයක් නිසා දුක් විය යුත්තෙහි දී දුක් නො වන්නෙහි ද? පියා මළ බව ඇසූ ඔබ දුකෙන් නො පෙළා ද?

1615. බොහෝ වලජ්ජා පුරුෂයකුට ද සත්ත්වයන්ගේ පණ රකින්නට නො හැකි ය. අටලෝදහම් දත් නැණවත් තැනැත්තා තමා කුමට තවාද?

1616. ළදරුවෝ ද, වෘඪයෝ ද, මෝඩයෝ ද, පණ්ඩිතයෝ ද ඉසුරෝ ද, දිළින්දෝ ද යන හැම දෙන මියයති.

1617. විලිකුන් පල (බීම) වැටෙයි යන බිය නිතර ඇත්තා සේ, උපන් මනුෂ්‍යයන්ට මරණය නිසා බිය නිතර උපදී.

1618. අලුයම දුටු බොහෝ දෙනකු සවස දකින්නට නැත. සවස දුටු බොහෝ දෙනකු අළුයම දකින්නට නැත.

1619. හඬනු ලබන්නේ කිසි ප්‍රයෝජනයක් උපදවන්නේ නම් නැණවත් පුද්ගලයා මුළාවට පත් වූ තමාට පිඩාව දෙන මේ හැඩීම කරන්නේ ය.

1520. තමා විසින් තමාට හිංසා කිරීම නිසා (සිරුර) කෘශ වේ, දුර්වර්ණ වේ, හැඩීම නිසා මිය ගියාහු නො රැකෙත්. හැඩීමෙන් පලක් නැත.

1621. යථාසරණමාදික්කං වාරිතං පරිතිබ්බයෙ,
එවම්පි ධීරො සුතවා මෙධාවි පණ්ඩිතො තරො
විපටමුපතතිතං සොකං වාතො තුලංව ධංසයෙ.
1622. එකොව මවෙවා අවෙවති එකොව ජායතෙ කුලෙ,
සඤ්ඤාගපරමානෙව සමෙතාගා සබ්බපාණිනං.
1623. තසමා හි ධීරස්ස ඛුද්දානස්ස
සමසක්කතො ලොකමිමං පරණ්ඨි,
අඤ්ඤාය ධම්මං හදයං මනණ්ඨි
සොකා මහනිකාපි න තාපයකති.
1624. සොහං දසසණ්ඨි හොඛකණ්ඨි හරිස්සාමි ච ඤාතතො,
සෙසං සමසාලයිස්සාමි කිව්වමෙතං විජානතො.
1625. දස වස්සසහස්සානි සට්ඨිවස්සසතානි ව,
කම්මභිවො මහාධාතූ රාමො රජ්ජමකාරයිති.

7. දසරම්ජානකം.

1626. ජානෙනො නො මහාරාජ කවි සීලං ජනාධිපො,
ඉමෙ කුමාරෙ පුජෙනො න නං කෙනවි මඤ්ඤිට.
1627. තිට්ඨනො නො මහාරාජෝ ආදු දෙවෙ දිවංගතො,
ඤ්ඤි නං සමනුමඤ්ඤිංසු සමසං අසමනනො.
1628. කෙන සංවරවතොන සඤ්ජානෙ අධිතිට්ඨසි,
තෙන නං නාතිවතනති ඤ්ඤිසංසා සමාගතො.
1629. න රාජපුත්ත උසුයාමි සමණානං මහෙසිනං,
සක්කවටං තෙ නමසාමි පාදෙ වන්දාමි තාදිනං.
1630. තෙ මං ධම්මගුණෙ පුත්තං පුඤ්ඤසමනුසුයාකං,
සමණං සමනුසාසනම්.⁴ ඉසි ධම්මගුණෙ රතා.
1631. තෙසාහං වචනං පුජාමි සමණානං මහෙසිනං,
න කිඤ්චි අතිමඤ්ඤම් ධම්මෙ මෙ නිරතො මනො.
1632. හස්තාරුහා⁵ අභිකට්ඨා රජිකා පත්තිකාරිකා,
තෙසං නසාට්ඨිකාමි නිබ්බානං හත්තවෙනං.⁶

1. കുടുംബം - പിതാവ് മതം മതം - കുടുംബം, കുടുംബം.

2. **అవార్డులు - 10000/-**

3. **අභිනිධිපති - මිත්තං, සතං.**

4. **అనుబంధము.** - **అర్హత.**

5. ஸ்ரீமதுருத் - சிவக. பாட.

6. **ಪಿರಿಯೊ** - ಉಪನಾಮ - ಕೆಳದಿ, ಜಯ.

1621. ගිනි ගත් ගෙය දියෙන් නීවන්නේ යම්සේ ද, එසේ මෙධයා සම්පන්න, බහුශ්‍රැත නුවණැති පණ්ඩිත මනුෂ්‍යයා, සුළඟ පුළුන් පහ කරන්නා සේ හටගත් ගෞකය වහා පහ කරන්නේ ය.

1622. සත්ත්වයා හුදෙකලාව පරලොව යයි. හුදෙකලා ව උපදියි. මව්පිය මිතුරු ආදී වශයෙන් ඇති වන සත්ත්වයන්ගේ එක්වීම කම්ය අනුව සිදුවන්නේ ය.

1623. එහෙයින්, මෙධයා සම්පන්න වූ බහුශ්‍රැත වූ මෙලොවත් පරලොවත් ධර්මයක් දැන සිටියහුගේ හදවත, මහත් ගෞකයෝ ද නො තවත්.

1624. ඒ මම සුදුස්සන්ට යසස ද තනතුරු ද දෙමි. නැයත් පෝෂණය කරන්නෙමි. (වස්තු) සම්පත්තිය ද පාලනය කරන්නෙමි. මෙය නුවණැත්තහුගේ කටයුතු වේ.

1625. රන් මිහිඟු බෙරයක් වැනි ගෙළ ඇති මහබාහු ඇති රාම රජ හවුරුදු සොළොස් දහසක් රාජ්‍යය කැරවී ය.

7. දසරථ ජාතක යි.

1626. මහරජ, පියරජ තෙම කුමාරවරුන් පුදන්නේ ඔබ කුඩා දනව්වකින් හෝ පිදියයුතු යයි නො සිතී ය. එසේ කළේ ඔබට රාජ්‍යය ලැබෙන බව දනෑ ගෙන ද?

1627. මහරජ, හිය අභිවෘද්ධිය දක්නා වූ නැසියෝ ඔබට කැමැති වූහ. එය වූයේ අපේ පියරජාණන් සිටිය දී ද නැතහොත් දෙව්ලොව ගිය පසු ද?

1628. සංවර රජතුමනි, කෙබඳු සිලයක් නිසා (තමාට) සමාන එකුත්තියයක් සොහොයුරු කුමාරවරුන් මැඩිපවත්වා ගෙන සිටිනේ ද? සැකිසිමුහුණයා එකතු වී ඔබ අභිභවනය නො කරන්නේ කවර හෙයින් ද?

1629. රාජපුත්‍රය, මම ඊර්ෂ්‍යා නො කරමි. මහර්මී ගුණයෙන් හා, අටලෝදහම් නිසා කම්පා නො වන (තාදී) ගුණයෙන් හෙබි ශ්‍රමණයන්ගේ පා වදිමි. සකස් කොට උන් වහන්සේ වදිමි.

1630. ගුණදහම් ඇති කීකරුවෙකු යි දනෑගෙන, අනුසාසනා අසන මට සාමිගුණයන්හි ඇලුණු ශ්‍රමණයෝ අනුසාසනා කරති.

1631. මම මහර්මී ගුණ ඇති ශ්‍රමණයන් වහන්සේගේ අවවාද ඉක්මවා නො යමි. මගේ සිත දහමිහි ඇලුණේ ය.

1632. ඇතරුවන්, හමුදා නියුක්තයන්, රටිකයන්, පාබළ හමුදා නියුක්තයන් සඳහා ප්‍රතිපාදිත බත් වැටුප් නො නවත්වා දෙමි.

1633. මහාමත්තා ව මෙ අසී මනනිනො පරිවාරකා,
බාරාණසි වොහරනති බහුමංස* සුරොදකං.
1634. අරොපි වාණිජා චිත්තා නානා රටෙයිති අගතා,
කෙසු මෙ චිත්තා රක්ඛා එවං ජාත්‍යන්තරපාසර.
1635. ධම්මන කිර ඤාතිනං රජං කාරෙහි සංවර,
මෙධාවි පණ්ණිනො වාපි* අරොපි ඤාතිනං තිනො
1636. තං තං ඤාති පරිබ්‍රුහං නානාරතනමොචිතං,
අභික්ඛා නාසසහනති ඉදංව අසුරාධිපොති.

8. සංවරජාතකං.

1637. උච්චිජ්ජනති තිච්චිජ්ජනති මනුස්සා බුරුනාසිකා,
සුපාරකං තං පුට්ඨාම සමුද්දෙකකමො අයං.
1638. හරුකච්ඡා පයාතානං වාණිජානං ධනෙසිනං,
නාවාය විපතට්ඨාය බුරුමාලිති වුච්චති.
1639. යථා අභිච්ඡිද්ධො ව* සමුද්දෙක පතිදික්ඛති,
සුපාරකං තං පුට්ඨාම සමුද්දෙකකමො අයං.
1640. හරුකච්ඡා පයාතානං වාණිජානං ධනෙසිනං,
නාවාය විපතට්ඨාය අභිමාලිති වුච්චති.
1641. යථා අධිංච ඛිංච සමුද්දෙක පතිදික්ඛති,
සුපාරකං තං පුට්ඨාම සමුද්දෙකකමො අයං.
1642. හරුකච්ඡා පයාතානං වාණිජානං ධනෙසිනං,
නාවාය විපතට්ඨාය අධිමාලිති වුච්චති.
1643. යථාකුසොව සංකොච* සමුද්දෙක පතිදික්ඛති,
සුපාරකං තං පුට්ඨාම සමුද්දෙකකමො අයං.
1644. හරුකච්ඡා පයාතානං වාණිජානං ධනෙසිනං,
නාවාය විපතට්ඨාය කුසමාලිති වුච්චති.

1. පරිවාරකා - මහං, සා.

2. බහුමංසං - සා.

3. වාපි - මහං, සා.

4. යථා අභිච්ඡිද්ධො - මහං, යථා අභිච්ඡිද්ධො - සා.

5. පරි - මහං, සා.

6. ව - සා.

1633. මත්ත්‍ර ශාස්ත්‍රයේ පාරප්‍රාප්ත මහඇමැතියන් ද අනෙක් පරිවාර ඇමැතියන් ද මට ඇත. බරණැස් නගරයේ මස් ආදී අවුලු ද සුරා ආදී පානයන් ද බහුල වැ ඇතැයි කියති.

1634. ආස්වා වූ රාජවුයන්හි සිට මෙහි පැමිණි වෙළෙඳහු වෙත් ද ඔවුන්ගේ ආරක්ෂාව සලසන ලදී. උපෝසරය, (මෙය) මෙසේ දැන ගන්න.

1635. සංවර රජතුමනි, නැසියන්ට ද බර්මානුකූල ව පාලන කටයුතු කරන්නේ මනා ය මෙ තැන් සිට ද ඔබ ම රාජ්‍යය කරනු මැනවි. නුවණැති පණ්ඩිත වූ ඔබ ඤාති වර්ගයාට ද හිතෙන්නි ය.

1636. නැයන් විසින් පිරිවරා ගන්නා වූ, රැස් කොට තැබූ බොහෝ රුවන් ඇත්තා වූ ඔබ මැඩලන්නට සතුරෝ සමත් නො වෙති. ශක්‍රයා මැඩ ලන්නට වේපවිත්ති අසුරයා සමත් නො වුවා මෙනි.

8. සංවර ජාතක යි.

1637. දළිපිහියක මුවාත වැනි නායය ඇති මතුණයන් වැනි මත්ස්‍යයෝ මේ සාගරයේ මතු වෙති, ගිලෙති. මේ කිනම් සයුරෙක් ද යි සුප්පාරක පඩිතුමන් විචාරම්හ.

1638. හරුකව්ෂ පටුන්ගමින් නික්මැගිය ධනය සොයන වෙළෙඳුන්ගේ නැවු නැසුණු මේ සයුර බුර්මාළි නමැ යි කියනු ලැබේ.

1639. යම්සේ, ගින්න මෙන් සුර්යයා උෂ්ණවත් වූ සයුර දකින්නට ලැබේ. මේ කවර සයුරෙක් ද යි සුප්පාරක පඩිතුමන් විචාරම්හ.

1640. හරුකව්ෂ පටුන්ගමින් නික්මැගිය ධනය සොයන වෙළෙඳුන්ගේ නැවු නැසුණු මේ සයුර අග්ගිමාළි යයි කියනු ලැබේ.

1641. මේ සයුර දී මෙන් ද කිරි මෙන් ද පෙනේ. මේ කවර සයුරෙක් ද යි සුප්පාරක පඩිතුමන් විචාරම්හ.

1642. හරුකව්ෂ පටුන්ගමින් නික්මැගිය ධනය සොයන වෙළෙඳුන්ගේ නැවු නැසුණු මේ සයුර දධිමාළි යයි කියනු ලැබේ.

1643. මේ සයුර කුසතණ මෙන් ද ධාන්‍ය මෙන් ද පෙනේ. මේ සයුර කවරේ ද යි සුප්පාරක පඩිතුමන් විචාරම්හ.

1644. හරුකව්ෂ පටුන්ගමින් නික්මැගිය ධනය සොයන වෙළෙඳුන්ගේ නැවු නැසුණු මේ සයුර කුසමාළි යයි කියනු ලැබේ.

1645. යථා නළොච චේඤ්ච සමුද්දෙ පතිදිසසති,
සුපසාරකං තං පුට්ඨාම සමුද්දෙ කතමො අයං.
1646. හරුකව්ජා පයාතානං වාණිජානං ධනෙසිනං,
නාවාය විසන්තට්ඨාය නළොළුති වුවචති.
1647. මහාභයො¹ භිංසනකො සමුද්දෙ² සුයානමානුසො³,
යථා සොබ්බො පසාතොච සමුද්දෙ පතිදිසසති,
සුපසාරකං තං පුට්ඨාම සමුද්දෙ කතමො අයං.
1648. හරුකව්ජා පයාතානං වාණිජානං ධනෙසිනං,
නාවාය විසන්තට්ඨාය වළවාමුඛිති වුවචති.
1649. යතො සරාථි අක්ඛානං යතො පනොසමි විඤ්ඤනං.
නාභිජානාමි සඤ්චිච්ච එකපාණමි භිංසිතං.
එතෙන සච්චිච්චෙන සොකං නාවා නිවන්තතුති.

9. සුපසාරකජාතකං.

එකාදසකනිපාතං නිට්ඨිතං.

කඤ්ඤනං:

සිරි මාතුසුපායක නාගවරො
සුන ජුහ්න අධම්ම මුදයවරො,
අථ පාණිසුධඤ්ජයතො ව දස
රථ සංචර පාරගතෙන නවාති.

1. මහාභයො - මිත්තං.
2. සමුද්දෙ - මිත්තං.
3. සුයානමි - මිත්තං.

1645. බටගස් මෙන් ද උණගස් මෙන් ද මේ සයුර පෙතේ. මේ කවර සයුරෙක් ද යි සුප්පාරක පඩිතුවන් විචාරමහ.

1646. හරුකථි පවුන්ගමින් නික්මැගිය ධනය සොයන වෙළෙඳුන්ගේ නැවු නැසුණු මේ සයුර නළමාලී යයි කියනු ලැබේ.

1647. මහත් බිය ඇති බිය උපදවන අමනුෂ්‍යයන්ගේ හඬ ඇසෙයි. හෙබක් මෙන් ද ප්‍රපාතයක් මෙන් ද සයුර පෙතේ. මේ කවර සයුරෙක් ද යි සුප්පාරක පඩිතුවන් විචාරමහ.

1648. හරුකථි පවුන්ගමින් නික්මැගිය ධනය සොයන වෙළෙඳුන්ගේ නැවු නැසුණු මේ සයුර වළවාමුබි යයි කියනු ලැබේ.

1649. යම් කලෙක සිට තමා සිහි කරමි ද යම් කලෙක සිට නුවණැති බවට පත්වූයෙමි ද එ තැන්හි පටන් දැන දැන එක් සතකු දු පෙළු බවක් නො දනිමි. මේ සත්‍ය වචන බලයෙන් නැව සුවසේ ආපසු හැරෙවා !

නවවැනි සුප්පාරක ජාතක යි.

එකොළොස් වැනි නිපානය නිමි.

එහි උද්දනය:

මාතුපෝයක ජාතක යැ පුණ්ණජාතක යැ ධම්මජාතක යැ උදය ජාතක යැ පාතියජාතක යැ සුඤ්ඤායජාතක යැ දසරථජාතක යැ සුප්පාරකජාතක යි ජාතක නවයෙකි.

1650. බුද්ධානං ලුහුච්ඡිකානං අකතඤ්ඤන දුභිතං¹,
නාදෙවසකො පුරිසො ජිනං සඤ්ඤාමරහති.
1651. න තා පජානානි කතං න කිට්ඨං
න මාතරං පිතරං භාතරං වා,
අනරියා සමනිකතනාධමො
සංසාරං විතසංසං වසං වජ්ජති.
1652. විරාහුච්ඡිකාමි² පියං මනාපං
අනුකම්පං පාණසම්මිපි³ සත්තං,
ආවාප්ප කිලෙවසු ව නං ජහතති
කසමාහමිජ්ජිනං න විසසසාමි.
1653. ථිනඤ්ඤි විතතං යථා වානරස්ස
කතතප්පකතතං⁴ යථා රුක්ඛජායා,
විලාවලං හදයං ඉක්ඛියානං
වසංසාරං නෙමි විය පරිවිසතති.
1654. යද් න පසංසනති සමෙකඛමානා
ආදෙයාරූපං පුරිසස්ස විතතං,
සංඝාතී වාචාති තයනති මෙනං
කමෙඛාජ්ඣා පලපෙතොව අසංසං.
1655. යද් න පසංසනති සමෙකඛමානා
ආදෙයාරූපං පුරිසස්ස විතතං,
සමනිකතො නං පරිවජ්ජයනති
නිදෙශංඡඡ නදීපාරගතොව කුලලං.
1656. සිලෙසුපමා⁵ සිඛිරිව සබ්බහකඛා
තිකඛමායා⁶ නදිරිව සිසයොතා⁷,
සෙවනති හෙතා පියමපපියඤ්ඤ
නාගං යථා ඔරකුලං පරකුචං.
1657. න තා එකස්ස න දවිතතං ආපරෙණොව සසාරිතො⁸,
යො තා මඤ්ඤනති මඤ්ඤාදියං වාතං ජාලෙන බාධමෙ.

1. දුභිතං - මජ්ඣං, දුභිතං - සත්තං.
2. විරාහු ච්ඡිකාමි - මජ්ඣං, විරාහු ච්ඡිකාමි - වී.
3. පාණසම්මිපි හතතුං - වී, මජ්ඣං.
4. කතතප්පකතතං - වී.
5. ලෙසුපමා - මජ්ඣං.
6. තිකඛමානා - වී, මජ්ඣං.
7. සිසයොතා - මජ්ඣං.
8. ආපරෙණො සො - මජ්ඣං, වී.

1650. (බඳනා ලද සොරු කෙරෙහි පවා ඇලෙන ස්වභාවය ඇති හෙයින්) ක්ෂුද්‍ර වූ, වහා පෙරළෙන සිත් ඇත්තා වූ, අකෘතඥ වූ, දෝෂි වූ ස්ත්‍රීන්ගේ (සිල්වත්බව) භූතාවේශයෙන් තොර කවර නම් පුරුෂයෙක් අදහන්නට යුග්‍යයේ ද?

1651. ඔවුහු තමහට කළ උපකාරය හෝ තමා විසින් කළ යුතු කාර්යය හෝ නො දනිත්. මා පිය සොහොවුරන් (සියලු නැයන්) හෝ නො දනිති. නිර්ලජ් වූ, ඉක්ම වූ සච්චරිත්‍ර ධර්ම ඇති, ඔවුහු ස්වකීය චිත්තයාගේ ම වසඟයට යෙත්.

1652. ඔවුහු බොහෝ කලක් එක්ව වාසය කළා වූ, ප්‍රිය වූ, මනාප වූ අනුකම්පක වූ, ප්‍රාණ සම් වූ තැනැත්තහු පවා විපත්-නීන්හි ද සෙසු කෘත්‍යයන්හි ද හැරදමත්. එහෙයින් මම ස්ත්‍රීන් විශ්වාස නො කරමි.

1653. ස්ත්‍රීන්ගේ සිත වාතරයකුගේ (සිත) වැන්න. උස් පහත් තැන්වලට වැටෙන රුක්සෙවණක් වැන්න. ස්ත්‍රීන්ගේ සිත (හෘදය) එක් තැනෙකු නො පිහිටියේ යැ. රිය සකෙහි නිම්-වළල්ල මෙන් පෙරළෙයි.

1654. (පුරුෂයන්) විමසා බලන්නා වූ ඔවුහු යම් විටෙක ගතයුතු ස්වභාවය ඇති පුරුෂයකු දකිත් ද, (එකල්හි) කාමිබෝස දේශවාසීන් දියෙහි හටගත් සෙවෙලින් අශ්වයන් (පොළඹවනු) මෙන් මිහිරි වදනින් ඔහු වසඟ කෙරෙත්.

1655. (පුරුෂයන්) විමසා බලන්නා වූ ඔවුහු යම් විටෙක ගතයුතු ස්වභාවය නැති පුරුෂයකු දකිත් ද (එකල්හි) නදිය තරණය කොට පරතෙරට ගියහු පසුර (මෙහි-තරණය සඳහා ගත් යම් කිසිවක්) මෙන් භාත්පසින් ඔවුහු හැරදමත්.

1656. (ස්ත්‍රීහු පුරුෂයන්ගේ සිත් බඳනා හෙයින්) ලහවූ බඳු උපමා ඇතියහ. සියල්ල හඤ්ඤා කරන ගින්නක් වැන්න. වහා ගලන දියපහර ඇති කඳුරැළි මෙන් ශිඝ්‍රමායා ඇතියහ. මෙතෙර හා එතෙර සෙවුනා නැවක් මෙන් ඔවුහු ප්‍රිය වූවහු ද අප්‍රිය වූවහු ද සෙවනය කෙරෙත්.

1657. ඔවුහු විවෘත අවන්හලක් මෙන් එකකුගේ හෝ දෙදෙනකුගේ නො වෙත්, යමෙක් 'ඔවුහු මගේ යැ'යි සිතා ද හේ දැලින් සුළඟ බඳනේ ය.

1658. යථා නදී ව පතො ව පානාගාරං සභා පසා,
එවං ලොකීත්ථියො නාම වෙලා තාසං න විජ්ජති.
1659. සතාසනසමාගහො කණ්ණසංසරා සිරුපමා,
ගාවො ඛිති නිණ්ණසංසරා ඔමසනති වරං වරං.
1660. සතාසනං කුණ්ණසංසරං කණ්ණසංසරං
මුණ්ණසංසරං පමද ව සබ්බා,
එතෙ නරො නිව්වයකො¹ හරෙථ
තෙසං හවෙ දුබ්බිද්ද සබ්බාගාවො².
1661. නාවචනචණ්ණං න ඛුණ්ණං³ කතං
න දකඛිණං පමද සෙවිතබ්බා,
න පරසං හරියා න ධනස්ස හෙතු
එතිත්ථියො පසංගා න සෙවිතබ්බාති.

1. මුලකුණාලජාතකං.

1662. කා කථං සුද්දොති වජ්ජෙති අසෙ වෙහසයං ධීකා,
කෙන තාසංසුති වක්කනති කුතො තං හයමාගතං.
1663. තවෙව දෙව විජිතෙ හද්දසාලොති මං විදු,
සට්ඨං වක්කසහස්සාති තිට්ඨතො සුචිතස්ස මෙ.
1664. කාරයන්තා නගරාති අගාරෙ ව දීපමනති,
විවිධෙ වාසි පාසාදෙ න මනෙත අවචමඤ්ඤිත්ථං.
යථෙව මං තෙ සුචෙත්තං තථෙව කම්මෙ සුචය.
1665. තව අහං න පසසාමි ථුලලං කායෙන තෙ දුමං,
ආරොහපරිණාමෙන අභිරුපොසි ජාතියා.
1666. පාසාදං කාරධික්කාමි එකසමිතං මනොරමං,
තස්ස තං උපනෙස්සාමි වීරං තෙ යක්ඛ ජීවිතං.
1667. එවං වික්කං⁴ උද්දාදි යරිරෙන විනාහාවො,
සුදුසො මං විකතොසො ඛණ්ඩසො අවකන්තථ.

1. නිව්වයකො - මජ්ඣං, සං.

2. සබ්බාගාවො - මජ්ඣං.

3. නාවචනචණ්ණං, ඛුණ්ණං, - මජ්ඣං.

4. එවං තෙසං - වී.

1658. නදිය, මාර්ගය, පානාගාරය, සභාව හා පැත්තල යම් සේ ද, ලෝකයෙහි ස්ත්‍රීහු නම් එබඳු වෙති. ඔවුනට වෙලාවක් හෝ සීමාවක් විද්‍යාමාන නො වේ.

1659. මොවුහු ගින්න හා සමානාසන. කෘෂ්ණ සර්පයකුගේ හිස බදු උපමා ඇතියහ. බැහැර ඇති කෘෂ්ණ සොයන ගවයන් මෙන් වඩ වඩා උසස් පුරුෂයන් (සධන පුරුෂයන්) සොයන්නාහ.

1660. ගින්න ද ඇතා ද කෘෂ්ණ සර්පයා ද අභිෂේක කළ රජ ද සියලු ස්ත්‍රීහු ද යන මොවුන් එළඹ සිටි සිහි ඇති මනුෂ්‍ය තෙම සේවනය කරන්නේ ය. ඔවුන් මැනවින් නො දන්නේ සියලු අතර්ථයනට කරුණු වූයේ වන්නේ ය.

1661. අභිරූපවත් ස්ත්‍රීය, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය මනාප ස්ත්‍රීය, නාත්‍යගීතයෙහි දක්ෂ තැනැත්තිය, අනුන්ගේ භායාංගි, ධනය නිසා සෙවුනිය යන මේ ස්ත්‍රීහු පස්දෙන නො සෙවිය යුත්තාහ.

1. වූළකුණාල ජාතක සි.

1662. පච්ඡු වස්ත්‍රවලින් සැරසි අහසේ සිටින තෙසි කවරහු ද? කුමක් හෙයින් කඳුළු වගුවහු ද? කුමක් හෙයින් බියපත් වූවහු ද?

1663. දේවයන් වහන්ස, ඔබතුමාගේ රාජ්‍යයේ වාසය කරන, පිදුම් ලද මට අවුරුදු හැටදහසක් ගෙවී ගියේ ය. මා හඳුසාලය යි දත්හ.

1664. මහරජ, පැරැණි රජවරු නගර ද නිවාස ද පහයන් ද කරවන්නෝ මා නො වෙහෙසුහ. යම්සේ ඔහු මා පිදු ද එසේ තෙසි ද මා පුදව.

1665. පහයට ගැළැපෙන කඳ මහත් වූ අන් රුකක් මම නො දකිමි. වැඩුණු තැන් සිට මනා පෙනුමැති රුක ආරෝහ පරිණාහ සම්පන්න වෙයි.

1666. සිත් ගන්නා පෙනුමැති එකස්තම්හ මාළිගාවක් කරවන්නෙමි. නොප එහි පමුණුවන්නෙමි, තෙසි (එහි) බොහෝ කල් ජීවත් වන්නහු ය.

1667. (මාගේ) ශරීරය වෙන් කරන්නා වූ මෙබඳු සිතක් (නොපට) පහළ විය. (මේ නිසා) මා කඩ කඩ කොට කපන්නාහු ය.

1668. අනෙක ව ඡෙත්වා මජ්ඣෙකි ව පට්ඨා¹ මූලකඤ්චි ජිත්ථං.
ඵවං මෙ ජිජ්ජමානස්ස න දුක්ඛං මරණං සියා.
1669. භන්තපාදො² යථා ජිත්ථෙ කණ්ණනාසකඤ්ච ජීවිතො³
තතො පට්ඨා සිරො ජිත්ථෙ තං දුක්ඛං මරණං සියා.
1670. සුඛනන්ත ඛණ්ඩසො ජිත්තං⁴ හද්දසාල වනසානි⁵
කිං හෙතු කිං⁶ උපාදය ඛණ්ඩසො ජිත්තමිට්ඨයි.
1671. යකඤ්ච හෙතුං උපාදය හෙතු⁷ ධම්මපසංහිතං
ඛණ්ඩසො ජිත්තමිට්ඨාමි මහාරාජ සුභෙණාහි මෙ.
1672. ඤාති⁸ මෙ සුඛසංවිඤ්ඤා මම පසෙය නිවාතජා
තෙ'පිහං උපභිංසෙය්‍යං පරෙසං අසුඛොච්ඡිතං⁹,
1673. වේතබ්බරූපං¹⁰ වේතෙය්‍යි¹¹ හද්දසාල වනසසනි,
තිතසාමොසි ඤාතිනං අභයං සමම දදමි තෙ'ති.

2. හද්දසාල ජාතකං.

1674. කසතති වපනති¹² තෙ ජනා
මනුජා කම්මඵලපට්ඨිතො,
නයිමස්ස දීපකස්ස භාගිනො
පමුඤ්චිසා ඉදමෙව නො වරං.
1675. තිපඤ්චරතනුපගමනේ වත්තෙ
වේගො මහා භොගිති සාගරස්ස¹³
උපලාපයං දීපමිමං උළාරං
මා වො විධි ගට්ඨප ට්ටෙණමඤ්ඤං.
1676. න ජාතයං¹⁴ සාගරවාට්ටිවේගො
උපපාටයෙ¹⁵ දීපමිමං උළාරං;
තං මෙ නිමිත්තෙති ඛණ්ඩි දිට්ඨං
මා තෙට්ඨ කිං යොවිට් මොදට්ටෙහි¹⁶.

1. පට්ඨා මූලං ව, ඵලිත්ථං. මූලකි ජිත්ථං - මජ්ඣං, සං.

2. භන්තපාදො - මජ්ඣං.

3. ජීවිතො. - මජ්ඣං, ජීවිතො - ව.

4. ජිත්ථං - සං.

5. වනසානි - මජ්ඣං, සං.

6. තං - ව.

7. හෙතු - ව. මජ්ඣං, සං.

8. ඤාති - ව. මජ්ඣං, සං.

9. අසුඛං, අසුඛොච්ඡිතං - ව.

10. වේතෙය්‍ය රූපං - මජ්ඣං.

11. වේතෙයි - නා.

12. වසන - මජ්ඣං.

13. උපලාපං - ව.

14. න ජාතයං - මජ්ඣං, සං.

15. උපලං වසනං - මජ්ඣං, සං.

16. මොදට්ට වො - මජ්ඣං.

1668. (රුකෙහි) අග ද මැද ද සිඳි පසුව මුල සිඳිවු,
මෙලෙස සිඳිනු ලබන (කල) මට මරණය දුක් නො වේ.

1669. පණ ඇත්තනුගේ අත්පා කන්තාසා යමසේ සිඳින්නේ ද
ඉනික්බිති හිස සිඳින්නේ ද (එයින්) මරණය දුක් වන්නේ ය.

1670. වනස්පති වූ හදසාල රුක කඩ කඩ වශයෙන් කැපීම
සැපයෙක් ද? කඩ කඩ වශයෙන් කැපීම කැමැති වන්නේ කවර
කරුණක් නිසා ද?

1671. මහරජ හේතුව කරුණු සහිත වේ. කඩ කඩ වශයෙන්
කැපීම පිළි වෙමි. මා කියන හේතුව අසනු මැනැවි.

1672. මාගේ රැක වරණය ලැබූ ගස ඇහුරේ සුවසේ වැඩුණු
මගේ කැනීනු වෙත්. මම අන්‍ය වූ ඒ ශේතියගේ කඳුව වගුරුවන
ලද්දේම වෙමි.

1673. වනස්පතියකු වූ හදසාලය, සිතුවමනා දෙයක් සිතුවෙහි ය.
නැයන්ට යහපත කැමැත්තෙහි ය. මිතුර නොපට අහය දෙමි.

2. හද්දසාල ජාතක සි.

1674. දඹදිවැ වෙසෙන ඒ ජනයා සි යාති, වසුරුකි. කම්බානු-
රූප ව ජීවත් වන මනුෂ්‍යයෝ මේ දූපතේ සැපතට කොටස්කරුවෝ
නො වෙති. දඹදිවට වඩා අපට මේ දූපත උතුම් වන්නේ ය.

1675. (අද සිට) හද පසළොස් රැස් ඉක්මැ හිස කලු
සයුරේ (රළ) වෙගය වැඩි වෙයි. මේ මහ දූපත යට කරමින්
තොප නො නසාවා! රැකවරණැති අත් තැනකට යවු.

1676. මේ සයුරේ ජල වෙගය, මේ මහ දූපත යට නො කරයි.
බොහෝ නිමිතිවලින් මා එය දැකූ තිබේ. බය නො වවු.
දුක් වනුයේ කුමට ද? සතුටු වවු.

1677. පහුතභක්ඛං¹ බහුඅක්ඛපානං
පක්ඛත්ථ² ආවාසමීමං උළාරං;
න වො භයං පටිපක්ඛාමි තිණ්ඤි
ආපුක්ඛ පුක්ඛෙති පමොදට්ඨෙතා³.
1678. යො තෙවියං දක්ඛිණස්සං දිසායං
බෙමහති පක්ඛකාසති තස්ස සට්ඨං;
න උක්ඛරො වෙදි භයාභයස්ස
මා හෙට්ඨං යොවරි මොදට්ඨෙතා.
1679. යථා ඉමෙ වීජපට්ඨනති යක්ඛා
ඵකො භයං සංසති බෙමමෙකො
තදිඛික මඤ්ඤං වට්ඨනං සුඤ්ඤාථ;
බිජ්ජං උහුං මා විතස්සිමිත්ථ⁴ සබ්බෙ
1680. සබ්බෙ සමාගමම කරොම නාවං
දෙණිං දළහං සබ්බයත්තුපපන්නං;
සථෙ අයං දක්ඛිණො සට්ඨමාහ
මොසං පටික්ඛකාසති උක්ඛරො අයං.
1681. සථෙ වනො හොතිති⁵ ආපදස්වා
ඉමණ්ඤි දීපං න පරිච්චජෙම;
සථෙ ව ටො උක්ඛරො සච්චමාහ
මොසං පටික්ඛකාසති දක්ඛිණො අයං⁶.
තමෙව නාවං අභිරුක්ඛා සබ්බෙ
ඵවං මයං යොජ්ඣ තාරෙමු පාරං,
1682. න වෙ සුගණං පඨමෙන සෙට්ඨං
කතිට්ඨ මාපාරගතං ගහෙත්වා
යො වීධි මජ්ඣං⁷ පච්චෙය්‍ය ගණෙති;
සථෙ නරො සෙට්ඨමුපෙති යානං
1683. යථාපි තෙ සාගරවාටිමජ්ඣං
සකමමුතා⁸ යොජ්ඣ වහිංසු වාණිජා;
අනාගතත්ථං පටිච්ඡක්ඛියාන
අපමිති නාවෙතිස භූරිපණ්ණෙ⁹.

1. බහුතක - මජ්ඣ.
2. පක්ඛත, පක්ඛ - මජ්ඣ.
3. පමොදට්ඨ වො - මජ්ඣ.
4. විත සිමි - වී මජ්ඣ., සා.
5. හොතිති - මජ්ඣ., සා.
6. දක්ඛිණ - මජ්ඣ.
7. තථි - මජ්ඣ.
8. සකමමුතා - සීල.
9. යො - මජ්ඣ.

1677. කැ යුතු බොහෝ දේ නිබන්ධ ආභාරපාන බහුල මේ මහනිවෙසැ සම්පත් ඇත. ඔබට සිදු වන කිසිදු බියෙක් නො පෙනේ. පුතුන්ගේ පුතුන් දක්වා ප්‍රමුදිත වවු.

1678. දකුණු දෙසැ සිට යම් දෙවියෙක් ආරක්‍ෂා සහිතය යි කියා ද ඔහුගේ කීම සත්‍ය වේ. උතුරු දෙසෙහි සිටැ බිය උපදී යයි කී බස සත්‍ය නො වේ. බිය නො වවු, දුක් වනුයේ කුමට ද? ප්‍රමුදිත වවු.

1679. මේ යක්‍ෂයෝ ඔවුනොවුනට වීරුද්ධ ව බෙණෙති. එකෙක් බිය සහිත යයි කියයි. එකෙක් බිය රහිත යයි කියයි. එ හෙයින් මගේ කීම අසවු. හැමදෙන වහා නො නැසෙමින.

1680. හැම දෙන එකතු වැ යන්ත්‍රොපකරණ සියල්ල සම්පූර්ණ ශක්ති සම්පන්න නැවක් යාදමු. ඉදින් දකුණු දිග දේව පුත්‍රයා සත්‍යයක් කියේ නම් මේ උතුරු දිග දේව පුත්‍රයා කියේ හිස් බසෙකි.

1681. අපට ඒ ප්‍රකාශය අවැඩ පිණිස වන්නී ය. මේ දූපත ද අත් නො හරිමු. ඉදින් උතුරුදිග දෙවියා සත්‍යයක් කියේ නම්, දකුණුදිග දෙවියා කියේ හිස් බසෙකි. හැම දෙන ඒ නැවට නැග අපි සුවසේ එතෙරට කරණය කරමු. (එතෙරට යමු.)

1682. ප්‍රථමයා කී දේ ශ්‍රේෂ්ඨ යයි දැඩි ලෙස ගැනීමත්, පශ්චිමයා කී දේ ශ්‍රේෂ්ඨ යයි දැඩි ලෙස ගැනීමත් මනා නො වේ. යමෙක් විමසා සත්‍ය වූවක් නුවණින් ගනී ද, ඒ මනුෂ්‍යයා ඒකාන්තයෙන් උසස් තැනට පැමිණෙයි.

1683. මුහුදු මැද ඒ වෙළෙන්දෝ තම කර්මාන්තය නිසා අභයසාධනයට සුවසේ පැමිණියෝ ද, එසේ නුවණැත්තෝ අනාගත අභිවෘද්ධිය වටහා ගෙන එය ඉක්මවා නො යයි. (ඒ අනුව ක්‍රියා කරයි.)

1684. බාලා ව මොහෙන රසානුගිඳ්වා
අනාගතං අපට්ඨිජ්ඣිතං;
පච්චුප්පානෙ සිද්ධාති අත්ථානෙ'
සමුද්දමජෙකි යථා තෙ මනුසසා.

1685. අනාගතං පටිකඨරාථ කිවං
මාමං කිවං කිවංකාලෙ වාමෙසි,
තං කාදිසං පටිගතං කිවංකාරිං
න තං කිවං කිවංකාලෙ වාමෙති.

3. සමුද්දවාංගිජ ජාතකං.

1686. කාමං කාමයමානස්ස තස්ස වෙ තං සමිජ්ඣති,
අඳ්වා පිනිමනො හොති ලඳ්වා මලෙවා යදිවජති.

1687. කාමං කාමයමානස්ස තස්ස වෙ තං සමිජ්ඣති
තතො නං අපරං කාමෙම සමෙම තණංව විඤ්ඤති.

1688. ගවංව සිඛ්ඛිතො සිඛ්ඛං වඛ්ඛිමානස්ස වඛ්ඛති,
ඵවං මඤ්ඤස්ස පොසස්ස බාලස්ස අවිජානතො,
භිග්ගො තණ්හා පිපාසා ව වඛ්ඛිමානස්ස වඛ්ඛති.

1689. පට්ඨායා සාලියවකං ගවාස්සං¹ දසපාරිසං,
දක්වාපි² නාලමෙකස්ස ඉති විඳ්වා සමඤ්ඤරො.

1690. රාජා පසඤ්ඤා පට්ඨිං³ විජෙත්වා⁴
සසාගරතං මහිමාවසනොතා;
මිරං සමුද්දස්ස අතිත්තරූපො
පාරං සමුද්දස්සපි පඤ්ඤො.

1691. යාව අනුසාරං⁵ කාමෙ මනසා තිත්ති නාජ්ඣගා,
තතො නිවත්තා⁶ පටික්කමම⁷ දිසවා,
තෙ වෙ තිත්තො යෙ පඤ්ඤාය තිත්තො.

1. අපෙ - වී.

2. පටිකතං - මජ්ඣං, පටිකත - යා.

3. ගවස්ස - මජ්ඣං.

4. දක්වා වා - වී.

5. පට්ඨිං - මජ්ඣං.

6. විජෙත්වා - මජ්ඣං.

7. යො ව අනුසාරං - වී. යො ව අනුසාරං - මජ්ඣං.

8. නිවත්තා - වී.

9. පටිකතො.

1684. සයුර මැද නැසුණ ඒ මනුෂ්‍යයන් මෙන්, මෝඩයෝ ද රසයෙහි ඇලී ගිජු වූ අනාගත අභිවෘද්ධිය නො තකා ලද සැපතෙහි මුළාවට පත් වූ නම් පිහිට නො ලබන්නෝ වෙත්.

1685. ආයතනිවෘද්ධිය ගෙන දෙන කායභි පළමු ව කටයුත්තේ ය. එ ලෙස කායභි කරන ප්‍රාඥයා, තමාට භික්ෂුකර කායභිය කරන්නට යෝග්‍ය අවස්ථාව පැමිණි කලා පළමු වූ කළමනා කායභිය පළමුවූ කළ හෙයින් පිඩාවට පත් නො වේ.

3. සමුද්දවාණිජ ජාතක යි.

1686. ඉදින් වස්තුකාමය පතන ඒ පුභුලාට එය සමෘද්ධ වී නම් මනුෂ්‍ය තෙම යමක් කැමති වේ නම් එය ලැබූ ඒකාන්තයෙන් ප්‍රීති සිත් ඇත්තෙක් වේ.

1687. ඉදින් වස්තුකාමය පතන පුභුලාට එය සමෘද්ධ වී නම්, ඉක්බිති හේ ශ්‍රීෂ්ටයෙහි තැවුණු පැත් පවස මෙන් අනෙක් කාමවස්තූන් විදිනේ යැ.

1688. වෑබෙන අඟ ඇති ගවයාගේ සිරුර හා සමග අඟ වෑබෙන්නා සේ මන්දබ්‍රහ්මික වූ කිසිත් නො දත් වෑබෙන මෝඩ පුරුෂයාගේ ආසාව නමැති පිපාසය ද බොහෝ සෙයින් වෑබේ.

1689. පොළොවෙහි සාලියවාදි ධාන්‍ය ද ගවාදි සතුන් ද දසිදසයන් ද එක් කෙනකුට දුන්නත් ඔහු එතෙකිනු දු සැහීමට පත් නොවන බව දැනු නැණැත්තේ සම්මිඤ්ඤයෙහි හැසිරෙන්නේ ය:

1690. රජ තෙම බලාත්කාරයෙන් පොළොව දිනා සාගරය පිමා කොට ඇති පොළොවට අධිපති ව වසනුයේ සයුරෙන් මෙතෙර නො සැහී සයුරෙන් එතෙර ද පතන්නේ ය.

1691. යමෙක් වස්තුකාමයන් සිහි කරන්නේ සිකිත් තෘප්තියට නො යේ ද, (සැහීමක් නො ලබා ද.) කාමාශාවන්ගෙන් මිදෙන ප්‍රතිකර්මය දැනු යම් කෙනෙක් නුවණින් විමසා තෘප්තිමත් වූ නම් ඒකාන්තයෙන් ඔහු මැනවින් තෘප්ත වූහ.

1692. පඤ්ඤාය තිත්තිනං පෙට්ඨං න පො කාමෙහි තපත්ති,
පඤ්ඤාය තිත්තං¹ පුරිසං කණ්ණා න තුරුතෙ වසං.
1693. අපච්ඡෙදොපි කාමානි² අපච්ඡිස්සං³ අලොභුපො,
සමුද්දමකො පුරිසො න යො කාමෙහි තපත්ති.
1694. රථකාරොව චතුම්සක පරිකත්තං උපාහනං,
යං යං වජ්ඣ⁴ කාමානං තං තං සමප්පන්නෙ සුඛං,
සබ්බෙඤ්ච පුබ්බිච්ඡයා සබ්බෙ කාමෙ පරිච්චජෙ.
1695. අට්ඨ තෙ භාසිතා භාථා සබ්බා භොනති සහසුසියො,
පතීගණක මහාබ්ලෙම සාධෙතං තව භාසිතං.
1696. න මෙ අත්ථො සහසෙසති සතෙහි නග්ගතෙහි වා,
පච්ඡිමං භාසතො භාථං කාමෙ මෙ න රතො මනො.
1697. භගෙඤ්ච වතායං මාණවකො සබ්බලොකවිද්ව මුනි,
යො තණ්හං⁵ දුක්ඛජනනිං පරිජානාති පණ්ඩිතොති.

4. කාමජාතකං.

1698. දස බ්ලු ඉමානි⁶ යානානි යානි පුබ්බෙ අකාරිඤ්ඤා,
ස පච්ඡා මනුෂ්ඨසති ඉට්ඨාහ රාජා ජතසංඤ්ඤා.
1699. අලඛා වීක්ඛං තපති⁷ පුබ්බෙ අසමුද්දනිං
න පුබ්බෙ ධනමෙසිස්සං ඉති පච්ඡානුතප්පති.
1700. සක්කාරූපං පුරෙ සත්තං මයා සිත්තං න සික්ඛිතං,
කිච්ඡා වුත්ති අසිත්තං ඉති පච්ඡානුතප්පති.
1701. කුට්ඨෙදී පුරෙ ආසිං පිපුතො පිට්ඨිමංසිකො,
චණ්ණො ච ඵරුයො වාසිං⁸ ඉති පච්ඡානුතප්පති.
1702. පාණාතිපාති පුරෙ ආසිං ලුඤ්ඤා වාසිං⁹ අනාරියො,
භුතානං නාවද්ධස්සං ඉති පච්ඡානුතප්පති.
1703. බහුසු වත සනතිසු අනපාදසු ඉක්ඛිසු,
පරදුරං අසෙවිස්සං ඉති පච්ඡානුතප්පති.

1. පුරිසො - මජ්ඣං.
2. කාමානං - මජ්ඣං.
3. අපච්ඡිස්සං - මජ්ඣං.
4. වජ්ඣ - මජ්ඣං, සතා,
5. භගෙඤ්ච - මජ්ඣං, සතා.

6. යො ඉමං කණ්ණං - වී.
7. දසබ්ලමානි - සතා.
8. අලඛාවිච්ඡං - තප්පති - මජ්ඣං.
9. වී සි - මජ්ඣං.
10. වාසි - මජ්ඣං.

1692. තෘප්ති අතුරෙන් ප්‍රඥා නිසා ලබන තෘප්තිය උසස් වේ. හේ කාමාසා නිසා නො නැවේ. තෘෂ්ණා නොමෝ ප්‍රඥා නිසා තෘප්ත පුරුෂයා වසන නො කරයි.

1693. කාමයන්හි ලොල් නො වූ අල්පේව්‍ය පුද්ගලයාගේ කාමාසා නැසෙන්නේ ම ය. (මහත් ප්‍රඥාවෙන් යුත් බැවින්) සමුද්‍රය වැනි වූ ඒ පුරුෂයා (වස්තුකාම ක්ලෙශකාම) කාමයන් නිසා නො නැවේ.

1694. හම කපමින් වහන් සකස්කරන සම්කරුවකු සේ කාමයන් අතුරෙන් යමක් යමක් හරහේ ද ඒ ඒ (කොටස) සැප එළව යි. ඉදින් පූර්ණ සැපත රැස්නේ නම් කාමයන් සියල්ල අත් හරින්නේ ය.

1695. ඔබ විසින් ගාරා අටක් කියන ලද, (ඒ ගාරා) සියල්ල අහස බැගින් වටනේ ය. පූජා වූ බමුණ, (මේ අටඅහස) පිළිගත මැනවි, ඔබගේ තෙල භාෂිතය මැනවි.

1696. දහසෙකින් හෝ සියසෙකින් හෝ දසදහසෙකින් හෝ මට වැඩෙක් නැත. පැසුරියක කියන මගේ සිත කාමයෙහි නො ඇඳුණේ ය.

1697. මුළුලොව ක්‍රවණින් වටහා ගත් මුනි වූ යමෙක් සියලු දුක් උපදවන තෘෂ්ණාව මනාලෙස දැනී ද, පණ්ඩිත වූ ඒ මේ මාණවක තෙම ඒකාන්තයෙන් යහපත් වේ.

4. කාම ජාතක යි.

1698. පළමු වැ කටයුතු මේ කරුණු දහය නො කිරීම නිසා හෙතෙම පසුතැවේ යයි ජනසන්ධ රජ තෙමේ මෙසේ කීය.

1699. තරුණ කාලයෙහි ධනය රැස් නො කොට ධන රහිත වැ මහලු වියට පත් වැ, (දුකසේ දිවි පවත්වනුයේ) තරුණ කල්හි ධනය රැස් නො කෙළෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1700. බාල වියේ ගුරුන් ඇසුරේ උගන්නට හැකියාව තිබිය දී මා ඉගෙනීම නො කරන ලදී. ශිල්ප රහිතයාට දිවි පැවැත්ම දුක් සහිතය යි සිතමින් පසුතැවේ.

1701. පෙර කුටකම් (කුලාකුට, මානකුටාදිය) දත්තෙකිම වීම්. කේලාම් කීම්, අල්ලස් ගනිම්, වණ්ඩ පරුෂ වීම් යයි (මරණාසන්න-යෙහි) සිතමින් පසුතැවේ.

1702. පෙර පරපණ නැසුයෙමි, පහත් වූ රුද්‍රුකම් ඇත්තෙක් වීම්, සතුන් කෙරේ කාරුණික පැවැත්ම නැත්තෙකිම වීම් යි සිතමින් පසුතැවේ.

1703. සරණෙකු නො ගිය බොහෝ ස්ත්‍රීන් සිටිය දී පර-දරාවන් සේවනය කෙළෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1704. බහුමිති වත සත්තමිති අනතපානෙ උපට්ඨිතෙ,
න පුබ්බෙ අදදිං දතං ඉති පච්ඡානුතපති.
1705. මාතරං පිතරං වාපි ජිණ්ණකෙ ගතයොබ්බතෝ,
පහු සහොතා න පොසිත්තං ඉති පච්ඡානුතපති.
1706. ආචරියමනුසස්සාරං සබ්බකාමරසාතරං,
පිතරං අතිමඤ්ඤිත්තං ඉති පච්ඡානුතපති.
1707. සමමෙක ප්‍රාභමෙක වාපි සීලවතෙත බහුසපුතෙ,
න පුබ්බෙ පඨිරුපාසිත්තං ඉති පච්ඡානුතපති,
1708. සාධු භොති තපො වීරෙණ්ණ සහොතා ව පඨිරුපාසිතො,
න ව පුබ්බෙ තපො වීරෙණ්ණ ඉති පච්ඡානුතපති.
1709. යො ව එතානි යානානි යොනියො පටිපජ්ජති,
කරං පුරිසකිව්වාති ස පච්ඡා නානුතපති'ති.

5. ජනසන්ධි ජාතකං.

1710. කණ්ණො කණ්ණො ව සොරො ව සුක්කදුට්ඨො පතාපවා,¹
බද්ධො පඤ්චති රජස්සි කිං ධිර සුතාවො තව.
1711. නායං මගානං අතථාය උසිතරො ගම්මිසති,
මනුසසානං අනායො හුළා තද කණ්ණො පමොක්ඛති.
1712. පක්ඛනතරා සමෙකකා මුණ්ණ සංඝාට්ඨාරුතා,
නඬගලෙති කසිත්තනති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.
1713. තපසසිනියො පබ්බජිතා මුණ්ණ සංඝාට්ඨාරුතා,
යද ලොකෙ ගම්මිසනති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.
1714. දීප්පකතරොට්ඨා⁴ ජට්ඨා පඬකදනානා රජසසිරා,
ඉණං ඉවාදය ගට්ඨනති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.
1715. අධිවච්ච ටෙට්ඨො⁵ සාවිත්තිං ය ඤාඤානත්‍රණො⁶ බ්‍රාහ්මණා,
හතිකාය යජ්ඣනති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.

1. ජනනකං ගතයොබ්බතං - මජ්ඣ.

2. පතාපවා - මජ්ඣ., සා.

3. උසිතර - සා.

4. දීප්පකතරොට්ඨා - මජ්ඣ.

5. ටෙට්ඨො - මජ්ඣ.

6. යඤ්ඤානත්‍රණො - මජ්ඣ., යඤ්ඤං තත්‍රණො - සා.

1704. පෙර බොහෝ ආකාරයෙන් කිසිය දී පවා දන් නො දුන්නෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1705. වත්කම කිසිය දී, මහලු වූ දිරාපත් වූ මව හෝ පියා හෝ පෝෂණය නො කෙළෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1706. ආචාරධර්මයන් පුහුණු කරවන ආචාර්ය වූ, කැමැති සියලු දේ දෙමින් (නමා) පෝෂණය කළ පියාණන්ගේ අවිවාද නො පිළිගන්නෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1707. සිල්වත් උගත් මහණබමුණන් පෙර ආශ්‍රය නො කෙළෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1708. පෙර ක්‍රිස්තු සුවර්ත සංඝායන තපස පුරුදු කිරීම ද සිල්වතුන් ඇසුරු කිරීම ද කළේ නම් යහපත (එය) නො කෙළෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1709. යමෙක් මේ කරුණු නුවණින් විමසා පිළිපදී ද (පුරුෂයන් විසින් කළයුතු ධාර්මික කාර්යයන් කරන හෙයින්) අප්‍රමාද ගුණය ඇති හෙතෙම නො පසුතැවේ.

5. ජනසන්ධ ජාතක යි.

1710. ප්‍රාඥය, ඉතා කළු පැහැති බියකරු වූ සුදුසු ඇති ප්‍රතාපවත් වූ පස් රැහැනකින් බඳනා ලද තොපගේ බල්ලා කුමක් කෙරේ ද?

1711. උසිතර රජතුමනි, මේ බල්ලා මාගමාස බුද්ධත්වට ආවේ නො වේ. මනුෂ්‍යමාස බුද්ධත්වට ආවෙකි. මනුෂ්‍යයන්ගේ විනාශය කරන්නෙක් ව මේ කණ්හ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1712. පාත්‍රය ගෙන භික්ෂු මුඩු කොට සහළ සිවුර පොරොවා ගත් ශ්‍රමණ ප්‍රතිරූපකයෝ නගුලින් යි සාකි. (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එ කල මේ කණ්හ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය,

1713. පැවිදි වූ භික්ෂුණ්ණ භික්ෂු මුඩු කොට සහළ සිවුර පොරොවා ගෙන පස්කම් සුව විඳිමින් හැසිරෙත්. (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මෙතෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1714. උඩුරැවුල වැඩුනා වූ ජවා සහිත වූ මල සහිත දන් ඇති බුලි සහිත හිස් ඇති තවුසෝ මුදල් පොලි කොට ජීවත් වෙති, (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මේ කණ්හ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1715. බමුණෝ වෙදය ද සාරිත්‍රිය ද යාග වීඩි ද හදාරා කුලිය සඳහා යාග කරති. (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මේ කණ්හ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1716. මාතරං පිතරං වාපි පිණ්ණකෙ ගතයොධ්ධනෝ¹,
පත්ත සන්තා න හරන්ති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.
1717. මාතරං පිතරං වාපි පිණ්ණකෙ ගතයොධ්ධනෝ,
ධාලා තුමෙති වක්ඛන්ති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.
1718. ආවරියහරියං සධාහරියං² මාතුලානිං පිතුච්ඡයං³,
යද ලොකෙ ගම්ඝ්ඝන්ති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.
1719. අසිවත්ථං ගහෙත්වාන ධග්ගං පග්ගස්ස ඩ්වංගම්භා
පත්ථසානං⁴ කරිස්සන්ති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.
1720. සුක්ඛච්ඡරී වෙධවෙරා ථුලලධානු අපාතුහා,
මිථුහෙදං කරිස්සන්ති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.
1721. මායාචීනො නෙකත්තිකා අසප්පරියචී නානකා,
යද ලොකෙ හරිස්සන්ති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.

6. මහාකණ්ණ ජාතකං.

1722. නෙව කිණ්ණම් නපි විකිණ්ණම්
න වාපි මෙ සන්තිවයො ව අත්ථී,
සුක්ඛිච්ඡරුපං වතිදං පරිත්තං
පඤ්චාදනො නාලමයං දුචිත්තං
1723. අපමනා අපමනං දජං අනුමජ්ඣතො මජ්ඣකං,
ධග්ගමො ධග්ගකං දජං අද්දනං නුපපජ්ජති.
1724. තං තං වදමි කොසිය දෙහි දනානි භුක්ඛ්ථ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ නෙකාසි ලහතෙ සුමං

1. පිණ්ණකං ගතයොධ්ධනං - මජ්ඣං.

2. සධං - මජ්ඣං.

3. පිතුච්ඡයං - මජ්ඣං, සායං.

4. පත්ථසානං - මජ්ඣං.

1716. ජරාවටපත් වූ මහලු වූ මව්පියන් වත්කම් තිබිය දී (යම් කෙනෙක්) පෝෂණය නො කෙරෙත් ද, (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මෙතෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1717. ජරාවට පත් මහලු වූ මව්පියන්ට තෙපි බාලයෝ යැයි කියත් ද (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මෙ කණහ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1718. ඇදුරු බිරිඳ, මිතුරු බිරිඳ, මයිලණුවන්ගේ බිරිඳ, සහ පියාගේ සොහොවුරිය යන මොවුන් සමග ලෝකයෙහි ආචාරධර්ම විරෝධී ව යම් කෙනෙක් හැසිරෙත් ද (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මෙ කණහ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1719. බමුණෙක් කඩුව හා පළිහ ගෙන කඩු ගියොවාගෙන ම. පැහැරීම කෙරෙත් ද, (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල කණහ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1720. ආලේපයන්ගෙන් ජව්වර්ණය සකස් කර ගත් ධනවත් වැන්දඹුවන් හා හැසිරෙන සුළු හස්තයන් ඇති ස්ත්‍රී ධූතියෝ (ඒ වැන්දඹුවන් හා) මිත්‍ර හේදයට පැමිණෙත් ද (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මෙ කණහ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1721. ලෝකයා රවටන වංචාකාරී දුර්ජනයෝ යම් කලෙක ලොවෙහි ඇති වන්නාහු ද, (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මෙ කණහ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

6. මහාකණ්ණ ජාතකයි

1722. මම නො මැ මිලයට ගනිමි. නො ද විකුණමි. මා විසින් රැස් කළ ධනයෙක් ද නො ද ඇත. මේ අල්ප ආහාරය ද දුකසේ ලබන ලද මැ යැ. මේ පතක් පමණ වූ බත දෙදෙනකුන්ට පමණ නො වෙයි.

1723. අල්පමාත්‍ර දැකින් අල්පමාත්‍රයක් දෙන්නේ යැ. අණුමාත්‍ර අර්ධයෙන් අඩක් දෙන්නේ යැ. බොහෝ දැකින් බොහෝ දයක් දෙන්නේ යැ. නො දෙනු නො වටනේ යි.

1724. කොසිය සිටාණෙනි, එකරුණෙන් තොපට කියමි; දත් දෙව, වළඳ ද කරව, ආයාමාර්ගයට නැගෙව, එකලා වැ වළඳනුයේ සුව නො ලබා.

1725. මොසඤ්ඤාසු හුතං භොති මොසඤ්ඤාපි සමීභිතං,
අතිරීසමිං යො නිසින්නසමිං ඵකො භුඤ්ජති භොජනං.
1726. තං තං වදමි කොසිය දෙභි දුතානි භුඤ්ජ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ තොකාසි ලභතෙ සුඛං.
1727. සච්චං තස්ස¹ හුතං භොති සච්චං වාපි සමීභිතං,
අතිරීසමිං යො නිසින්නසමිං තොකො භුඤ්ජති භොජනං.
1728. තං තං වදමි කොසිය දෙභි දුතානි භුඤ්ජ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ තොකාසි² ලභතෙ සුඛං.
1729. සරඤ්ච ජුහති පොසො ඛාහුකාය ගයාය ව,
දෙණෙ කිම්බරුතිතට්ඨමි³ සිසසොතෙ⁴ මහාවගෙ.
1730. අත්ථ වස්ස හුතං භොති අත්ථ වස්ස සමීභිතං,
අතිරීසමිං යො නිසින්නසමිං තොකො භුඤ්ජති භොජනං.
1731. තං තං වදමි කොසිය දෙභි දුතානි භුඤ්ජ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ තොකාසි ලභතෙ සුඛං.
1732. ඛළියං හි සො නිසසලකි⁴ දීඝසුක්කං සබ්බකිනං,
අතිරීසමිං යො නිසින්නසමිං ඵකො භුඤ්ජති භොජනං.
1733. තං තං වදමි කොසිය දෙභි දුතානි භුඤ්ජ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ තොකාසි ලභතෙ සුඛං.
1734. උළාරවණණං වත බ්‍රාහ්මණා ඉමෙ,
අයඤ්ච වො සුනංඛො කිසසා හෙතු,
උච්චාවචං වණණනිතං වීතුබ්බති
අක්කංථො නො බ්‍රාහ්මණා කෙ නු තුමෙත.

1. සච්චඤ්ඤා - වී.

2. තොකාසි - මජ්ඣං, සංය.

3. සිසසොතෙ - මජ්ඣං.

4. නිසලකි - මජ්ඣං, සංය.

1725. යමෙක් ආගන්තුකයකු හුන් කල්හි එකලා වැ බොජුන් බුදි නම් ඔහුගේ හෝම සිස් වෙයි. ධනොපායන වියර් ද සිස් වෙයි.

1726. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි. දන් දෙව, වළඳ ද කරව, ආයර්මාර්ගයට නැගෙව, එකලා වැ වළඳනුයේ සුව නො ලබා.

1727. යමෙක් ආගන්තුකයකු හුන් කල්හි එකලා වැ බොජුන් නො බුදි නම් ඔහුගේ දනය සත්‍ය වෙයි. ධනොපායන වියර් ද සත්‍ය වෙයි.

1728. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි: දන් දෙව, තෙමේ ද වළඳ කරව. ආයර්මාර්ගයට නැගෙව, එකලා වැ වළඳ-නුයේ සුව නො ලබා.

1729. යම් පුරුෂයෙක් (ලවණසමුද්‍ර පුෂ්කරණි ආදී) ජලාශයක් කරා එළැඹූ බලිකම් කෙරේ ද, බාහුකා නදී යැ ගයාපුෂ්කරණි යැ ද්‍රෝණ කීජී යැ තිබ්බරු කීජී යැ මහත් වූ ජලප්‍රවාහ ඇති ගිඹු-ශ්‍රොතස් යැ යන මෙහි බලිකම් කෙරේ ද.

1730. යමෙක් අමුත්තකු හුන් කල්හි එකලා වැ බොජුන් නො බුදි නම් ඔහු විසින් තෙල තන්හි දු බලිකර්ම කරනලද වෙයි. තෙල තන්හි දු ධනොපායන වියර් කරනලද වෙයි.

1731. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි: දන් දෙව, තෙමේ වළඳ කරව, ආයර්මාර්ගයට නැගෙව, එකලා වැ වළඳ-නුයේ සුව නො ලබා.

1732. යමෙක් අමුත්තකු හුන් කල්හි එකලා වැ අහර වළඳ කෙරේ ද, හේ දීඝසූත්‍රයක් ඇති බන්ධන සහිත වූ බිලියක් ගිලිසී.

1733. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි: දන් දෙව, තෙමේ ද වළඳ කරව, ආයර්මාර්ගයට නැගෙව, එකලා වැ වළඳ-නුයේ සුව නො ලබා.

1734. මේ බ්‍රාහ්මණයෝ උදරවර්ණ ඇතියාහු මැ යැ. කොපගේ මේ සුනම් තෙම කවර හෙයින් භීත ප්‍රණීත පැහැසටහන් විකුර්වණ (නිමාණ) කෙරේ ද? බ්‍රාහ්මණයෙනි, අපට කියව, තෙපි කවරහු ද?

1735. වජ්ජ ව සුරියො ව උතො ඉධාගතා
අයං පන මානලි දෙව සාරථී,
සකෙතාහමසමි තිදසානමිනෙ
එසො ව ටො පඤ්චයිමොති වුවවති.
1736. පාණිසසරා මුද්ධතා ව මුරජාලමුරාති ව,
සුක්කමෙනං පඤ්චොධෙනති පටිච්ඡෙදො ව නන්ති.
1737. යෙ කෙවිමෙ මච්ඡරිතො කදරියා
පරිභාසකා සමණද්වාරණානං,
ඉධෙව නික්ඛිප සරිරදෙහං
කායසස හෙද නිරයං වජන්ති.
1738. යෙ කෙවිමෙ සුග්ගතිමාසසානා¹
ධමමුඛි ධිතා සංයමෙ සංචිභාගෙ,
ඉධෙව නික්ඛිප සරිරදෙහං
කායසස හෙද සුගතිං වජන්ති.
1739. ඩං නොසි ඤාති පුරිමාසු ජාතිසු
සො මච්ඡරි රොසකො පාපධමෙමා,
තචෙව අස්ථාය ඉධාගතමො
මා පාපධමෙමා නිරයං අපස්.
1740. අඤ්චා නි මං වො භික්කාමා යං මං සමනුසාසථ,
සොහං තථා කරිසසාමි සබ්බං වුත්තං භික්ඛෙසිති.
1741. එසාහමජෙජව උපාරමාමි
නවාපහං කිඤ්චි කරෙය්‍ය පාපං,
නවාපි මෙ කිඤ්චිමදෙය්‍යමත්ථී
නවාපදක්ඛා උදකමෙහං පිබ්බො.
1742. එවඤ්ච මෙ දදතො සබ්බකාලං
භොගා ඉමෙ වාසව ඛිට්ඨස්සනති,
තතො අහං පබ්බජිසසාමි සකකා
හිත්තා කාමානි යරොධිකානීති.

7. කොසියජාතකං.

1. මාසමානා - ටී. මජ්ඣං.

2. කමසි දක්ඛා උදකං පිබ්බං - මජ්ඣං, ටී.

1735. සඳ තිරු දෙදෙන මෙහි ආහ. මේ වූකලී දෙවසාරවී වූ මාතලී වෙයි. මම තිදස්වැඩි දෙවියනට අධිපති සක්දෙවරජ වෙමි. තෙල තැනැත්තේ 'පසච්ඡිබ' යැ යි කියනු ලැබේ.

1736. අත්තල නාදයෝ ද මිහිඟුබෙර හඬ ද මුරජ බෙර හඬ ද පණාබෙර හඬ ද නිදිගත් මොහු පුබුදු කෙරෙති. පිබ්දියේ කුටු වේ.

1737. යම්කිසි කෙනෙක් මසුරු වූවාහු තදමසුරු වූවාහු මහණ බවුණත් පිරිහෙළා කරා කරන්නාහු වෙත් ද, ඔහු ගරීර සංඛ්‍යාත දෙහය මෙලොවහි මැ බහාතබා කායුත් මරණින් මතු නිරයට යති යි.

1738. යම්කිසි කෙනෙක් සුගතිය පතන්නාහු සංයම සංඛ්‍යාත දගඬිටබ්බියෙහි ද සංවිභාග සංඛ්‍යාත දනබ්බියෙහි ද සිටියාහු වෙත් ද, ඔහු ගරීර සංඛ්‍යාත දෙහය මෙලොවහි මැ බහාතබා කායභෙදයෙන් මතු සුගතියට යති යි.

1739. තෙපි පූර්වජාතියෙහි අපගේ ඥාතී වූවාහු යැ. ඒ තෙපි මසුරු වවු. රොස්පරොස් බස් ඇතියහු. පාපබම් ඇතියහු යැ. නොපට වැඩ සඳහා මැ මෙහි ආමහ. පාපබම් ඇතියහු නිරයට නො යව.

1740. යම්හෙයෙකින් තෙපි මට මැනැවින් අනුශාසනා කරවු ද, එහෙයින් එකාන්තයෙන් මැ තෙපි මට හිත කැමැත්තවු යැ. හිත කැමැතියන් විසින් කියනලද සියල්ල ඒ මම එසේ මැ කරන්නෙමි.

1741. තෙල මම අද මැ මසුරු බැවින් වෙත් වෙමි. මම කිසි පවතුනු නො කරමි. (මෙතැන් පටන්) නො දියැයුතු කිසිවක් මට නැත. කිසිවක්හට නො දී මම දියපතකුනු නො බොමි.

1742. සක්දෙවරජුනි, හැම කල්හි දෙන්නා වූ මාගේ මේ භොගයෝ ඝෞර්‍ය වන්නාහ. සක්දෙවරජුනි, එකල්හි මම (වස්තුකාම ක්ලෙශකාම විසින්) ගෞර වැ සිටි කාමයන් හැරසියා පැවිදි වන්නෙමි යි.

7. කොසිය ජාතක යි.

1743. යෙසං න කදවි භුතපුබ්බං¹
සත්තිං සත්තපදම්පි ඉමසම්. ලොකෙ,
ජාතා අමිත්තා² දුට්ඨ සභායා
පටිසන්ධිය වරතති කිසස හෙතු.
1744. යදි මෙ අජ්ජ පාතරාසකාලෙ
පණ්ණං න සත්තකුණොයාරං වතතුමෙතං,
රට්ඨා පබ්බාප්පිසොම් වො සනෙබ්බ
නති මජ්ඣො දුප්පසාදජාතිකෙති.
1745. මහාජනසමාගමමිත්ඤ්ඤායෙ
ජනකොලාහලසබ්බමමිති ජාතෙ,
විකම්බකමනා අනෙකවික්කා
පණ්ණං න සත්තකුණොම වතතුමෙතං.
1746. එකග්ගවික්කා ට එකමෙකා
රහසිගතා අප්ථං නිවිනිතයිත්වා,
පටිච්චකෙ සමමසිත්වාන ධිරා
අථ වසබ්බති ජනිතු අපරමෙතං.
1747. උග්ගපුක්කරාපපුක්කියානං
උරුග්ගමංසං පිසං මනාපං,
න තෙ සුනබ්බස අදෙනති මංසං
අථ මෙණ්ඩසස සුඤ්ඤාන සබ්බමසස.
1748. චත්ථං වීභනනති එළකසස
අසසපිට්ඨත්ථරණසුබ්බස හෙතු,
නච තෙ සුනබ්බස අපරිනතති
අථ මෙණ්ඩසස සුඤ්ඤාන සබ්බමසස.
1749. ආවෙලලිතසිඬ්ඛිකො හි මෙමණ්ඩා
න ට සුනබ්බස විසාණානි³ අප්ථි,
තිණහසෙබ්බා මංසගොජනො ට
අථ මෙණ්ඩසස සුඤ්ඤාන සබ්බමසස.
1750. නිණමාසි පලාසමාසි මෙමණ්ඩා
න ට සුනබ්බා නිණමාසි නො පලාසං,
ගණ්ණයා සුඤ්ඤා සසං බිළාරං
අථ මෙණ්ඩසස සුඤ්ඤාන සබ්බමසස.

1. සුතපුබ්බං - මජ්ඣං, ස.පා.

2. ජාතාමිත්තා - මජ්ඣං.

3. විසානනානි - මජ්ඣං, ස.පා.

1743. මෙලොවැ යම් කෙනෙකුගේ සත්පියවරක් පමණ මිත්‍රසන්ථවයකුදු කිසිකලෙකක් ඇස්හමු නො වූ විට් ද, එබඳු සතුරෝ දෙදෙනෙක් මිත්‍ර වුවාහු කවර හෙයින් සටිත වූ හැසිරෙත් ද?

1744. ඉදින් අද පෙරබත් වෙලෙහි තෙල ප්‍රශ්නය මට කියන්නට නොහැකි වන්නවු නම් තොප හැමදෙණා තෙරනෙම්. නුනුවණ සැහැවී ඇතියන්ගෙන් මට අතීයෙක් නැත් මැ යි.

1745. මහාජනයමාජයෙහි මහත් වූ ජනකලහයමාගම හටගත් කල්හි වීසුළු සිත් ඇතියමෝ නොයෙක් සිතිවිලි ඇතියමෝ තෙල ප්‍රශ්නය කියන්නට නො හැකියමහ.

1746. රජතුමනි, මේ ප්‍රාඥයෝ එකඟසිත් ඇතියාහු එකිනෙකා රහසිගත වූ කායවිඤ්චාවෙකයෙහි සිටියාහු සම්මර්ශන කොට අතී නිශ්චය කොට ඉක්බිති තෙල අතීය කියන්නාහ යි.

1747. එළමය් අමාත්‍යපුත්‍රයනට ද රාජපුත්‍රයනට ද ප්‍රිය මනාප වෙයි. ඔහු ඉනකයාස හඤ්ඤා නො කෙරෙති. එතෙකුදු වත් ඉනකයකු හා සමග එළවෑගේ යහළුවෙක් වන්නේ යැ යි.

1748. අසුපිට අතුරුණු සුව හෙයින් එළවෑගේ සම වෙන් කොට ගනිත්. ඔහු ඉනකයාගේ සම නො අතුරති. එතෙකුදු වත් ඉනකයකු හා සමග එළවෑගේ යහළුවෙක් වන්නේ යැ.

1749. එළවා ඇඟිලුණු අං ඇත්තේ යැ. ඉනකයාට අං නැත. එළවා තණ කන්නේ යැ. ඉනකයා මාංසහඤ්ඤා කරන්නේ යැ. එතෙකුදු වත් සුනඛයකු හා සමග එළවෑගේ යහළු බවෙක් වන්නේ යැ යි.

1750. එළවා තණ කන්නේ යැ. කොළ කන්නේ යැ. ඉනකයා තණ නො කයි. කොළ නො කයි. ඉනකයා සාවා, බළලා අල්වා ගන්නේ යැ. එතෙකුදු වත් ඉනකයකු හා සමග එළවෑගේ යහළු බවෙක් වන්නේ යැ යි.

1751. අබ්බිඨ්ඨපාඨෙ චතුර්දසස්
මෙණෙසා අට්ඨනටො අදිසස්මානො,
ජාදියමාහරති අයං ඉමසස්
මංසං ආහරති අයං අබ්බිසස්.
1752. පාසාදගතො විදෙහසෙට්ඨා
විනිහාරං අඤ්ඤාමඤ්ඤාභොජනානං,
අද්දකඛි කිර සකඛි තං ජනිජෙ
බොහුකඛසස් ච පුණ්ණමුඛසස් වෙනං.
1753. ලාභා වත මෙ අනප්පරුපා
යසස් මෙදියා පණ්ඩිතා කුලමිති,
පඤ්ඤාසස් ගමභිරගතං නිපුණමපටං
පටිච්ඡක්ඛනති සුභාසිතෙන ධීරා.
1754. අසස්තරිරිඤ්ඤා එකමෙකං
වීතං භාමවරඤ්ඤා එකමෙකං,
සබ්බසං වො දමමි පණ්ඩිතානං
පරමපතීතමනො සුභාසිතොනා'ති.

8. මෙණඩකපඤ්ඤා.

1755. නාදිට්ඨා¹ පරතො දෙසං අඤ්ඤාපුලානි සබ්බසො,
ඉසස්සරො පණ්ණයෙ දණ්ඩං සාමං අප්පට්ටෙකඛියං.
1756. යො ච අප්පට්ටෙකඛියො දණ්ඩං කුඛඛති ඛක්ඛියො,
සකණ්ටකං සො ගිලති ජච්චජෙට්ඨාච සමකඛිකං.
1757. අදණ්ඩියං දණ්ඩයති දණ්ඩියඤ්ඤා අදණ්ඩියං
අජෙට්ඨාච විසමං මග්ගං න ජානාති සමාසමං.
1758. යො ච එතානි යානානි අඤ්ඤාපුලානි සබ්බසො,
සුදිට්ඨං චාතුසාසෙය්‍ය සථෙ වොහරිතුමරහති.²
1759. නොකතානුමුද්‍යතා සකකා එකතානතිරිණෙන වා,
අතතං මහතෙන ධාපෙතුං³ තසමා උභයමාවරෙ.

1. නා දිට්ඨා - ඵ.
2. සථෙ වොහාතු - වී.
3. ධාපෙතුං - මජ්ඣං.

1751. පා සතරක් ඇති නිය අටක් ඇති මෙ එළුවා අප්‍රකට වැ තෙල භූතකයාට මස් ගෙන එයි. මේ භූතක තෙම මේ එළුවාට තණ ගෙන එයි.

1752. ප්‍රාසාදතලයට ගිය වෙදෙහ රජ අනෙයානා අභාර වාසිභාරය (හුවමාරුව) දුටුයේ එන. නරෙන්ද්‍ර තෙම භූතකයාගේ ද එළුවාගේ ද තෙල මිත්‍රධර්මය ආත්මප්‍රත්‍යක්ෂ කොට දුටුයේ යැයි.

1753. යම්බදු මාගේ කුලයෙහි මෙවන් පණ්ඩිතයෝ ඇද්ද? ඒ මට එකාන්තයෙන් අතල්ප ලාභයෙකි. ප්‍රාඥයෝ ගැඹුරු වූ නිපුණාකාරී සුභාසිතයෙන් දැන කියති.

1754. පණ්ඩිත වූ තොපට එකෙකි අශ්වතරී රථයක් ද එකෙකි සමාධි වූ ගම්වරයක් ද යන සියල්ල දෙමි. සුභාසිතයෙන් අතිශයින් සතුටු වූ සිත් ඇතියෙමි'යි.

8. මෙණ්ඩකප්‍රශ්න යි.

1755. අන් කෙනෙකුගේ ලොකු කුඩා වැරදි සියලු ආකාරයෙන් නො දක, නො විමසා රජ තෙම දඬුවම් නියම නො කරන්නේ ය.

1756. කිසියම් ක්‍ෂත්‍රියයෙක් (රජෙක්) තුවණින් නො සිතා (කෙනකුට) දඬුවම් නියම කෙරේ ද හේ කවු සහිත ආභාරය ගිලි. මැස්සන් සහිත බොජුන් බුද්ධිනා ජාත්‍යන්ඩයකු මෙන් වෙයි.

1757. යමෙක් දඬුවම් නොදිය යුත්තාට දඬුවම් කෙරේ ද දඬුවම් දිය යුත්තාට දඬුවම් නො කෙරේ ද හේ විෂම මහට පැමිණියා වූ අත්‍යයකු පරිද්දෙන් පාෂාණාදියෙහි පැකිලෙන්නේ සම අසම දෙක නො දනී. (මහත් වූ අපාය දුකට පැමිණෙයි.)

1758. යමෙක් මේ ලොකු කුඩා කරුණු සර්වප්‍රකාරයෙන් මනාකොට දැන (දකු) අනුශාසනා කෙරේ ද හේ එකාන්තයෙන් රාජ්‍යානුශාසනයට සුදුසු වෙයි.

1759. එකාන්ත මොළොක් පැවැත්මෙන් ද, එකාන්ත තියුණු (රථ) පැවැත්මෙන් ද තමා ආධිපත්‍යයෙහි තබවන්නට නො හැකි වෙයි. එහෙයින් (මොළොක් වූ ද, රථ වූ ද, දෙයාකාරයෙන් හැසිරෙන්නේ ය.

1760. පරිභූතො මුදු හොති අතිතීකෙඛං ච වෙරවා,
එතස්මි උභයං ඤාතො අනුමජ්ඣං සමාවරෙ.
1761. බහුමිථ රතෙතො භාසෙය්‍යා දුට්ඨොපි බහුභාසති,
ත ඉත්තිකාරණං රාජ පුත්තං සාතෙතුමරහසි.
1762. සට්ඨො ච ලොකො එකතො¹ ඉත්ති ච අයමෙක්ඛිකා,
තෙනාහං පටිපජ්ඣසං ගවස් පක්ඛිපරෙච නං.
1763. අනෙකතාලෙ නරකෙ ගම්ඝිරෙ ච සුදුකතරෙ,
පාතිතො ගිරිදුග්ගසමී කෙන නං තතථ නාමරි.
1764. නාගො නාගබලො² තතථ ථාමවා ගිරිසානුජො,
පට්ටග්ගමි මං හොගෙහි තෙනාහං තතථ නාමරිං.
1765. එහි තං පටිතොක්ඛාමී රාජපුත්ත සකං සරං,
රජස් කාරෙසි හදාතොති කිං අරහොදා කට්ඨසසි.
1766. යථා ගිලිතො බළිසං උභරෙය්‍ය සලොහිතං,
උභරිතො සුඛි අක්ඛං එවං පක්ඛාමී අත්තනං.
1767. කිනත්ත නං බළිසං මුලි කිං නං මුලි සලොහිතං,
කිනත්ත නං උභතං මුලි තමෙම අකමාහි පුච්ඡිතො.
1768. කාමාහං බළිසං මුලී හත්ථිඅක්ඛං සලොහිතං,
වක්ඛාහං උභතං මුලී එවං ජානාහි බක්ඛි.
1769. වික්ඛාමාණවිකා මාතා දෙවදත්තො ච මෙ පිතා,
දාතොදා පණ්ඩිතො නාගො සාරිපුත්තො ච දෙවතා.
අහං තද රාජපුත්තො³ එවං ධාරෙට ජාතකතති.

9. මහාපද්‍යමජාතකං.

1. එකතො - මජ්ඣං, සො.
2. නාගො ජාතපණො තතථ නා ඵණො - මජ්ඣං.
3. සුඛං පක්ඛාමී අත්තති - මජ්ඣං.
4. රාජපුත්තො අහං ආපිං - වී, මජ්ඣං.

1760. මොළොක් වුවහුට මහජනයා අවමන් කරයි, රජ වුවහුට මහජනයා සතුරු වෙයි. මේ දෙයාකාරය දැනු මධ්‍යස්ථ ව ගැසිරෙන්නේ ය.

1761. රාගයෙන් රත් වූයේ බොහෝ දේ කියන්නේ ය. දොව්සයෙන් දූෂිත වූයේ ද බොහෝ දේ කියන්නේ ය. මහරජ කුමනි, ස්ත්‍රිය නිසා පුත්‍රයා නාසන්නට නො වී.

1762. ලෝ වැස්සා එක් සංඝයක් විය. මේ ස්ත්‍රී හුදෙකලා වූවා ය. එහෙයින්, මම ස්ත්‍රියගේ කීම පිළිපදින්නෙමි. යවු, ඔහු ප්‍රජාතයේ දමවු.

1763. තල්ගස් ගණනක් බහා ලන්නට තරම් ගැඹුණි, එතර වන්නට අපහසු තරායක් වැනි ගිරි දුර්ගයේ දමා වූ ඔබ වහන්සේ නො මළේ කිසිව?

1764. ඒ පර්වත ප්‍රජාතයේ උපන් ශක්ති සම්පන්න වූ නාග-යෙක් මා දරණ-වැළින් පිළිගන්නේ ය. එහෙයින් එහි දී මම නො මළෙමි.

1765. රාජ පුත්‍රය, එව, නොප සිය නිවහට ගෙන යන්නෙමි. පින්වත, රාජාය කරන්න, වනයෙහි කරන්නේ කුමක් ද?

1766. ගිල්ලා වූ බිළිය ලේ සහිතව උදුරා දමන්නේ යම් සේ ද, උදුරායු පසු සුවපත් වනුයේ යම්සේ ද එපරිද්දෙන් මා ද සුවපත් වුවකු ලෙස දකිමි.

1767. තෙපි කුමකට බිළිය යි කියවු ද? කුමකට ලේ සහිතය යි කියවු ද? කුමක් උදුරායු යි කිවහු ද? විකාළ මට එය කියව.

1768. මම කාමයන් බිළිය යි කියමි, ඇතුන් අසුන් (ඇති බව) ලේ සහිත යයි කියමි, හඵවා වූ දෙය උදුරා යු දෙය යයි කියමි ඤාත්‍රියය, එය මෙසේ දැන ගනුව.

1769. එ සමයෙහි මව විංචාමාණවිකා ය. පිය රජ දෙව්දත් තෙර ය. නැණවත් නාගයා ආනන්ද තෙර ය. දිවාපුත්‍රයා සැරිසුන් රහතන් වහන්සේ ය. රාජපුත්‍රයා මම වෙමි. මේ ජාතකය මෙසේ දරා ගනිවු. (සිතා තබා ගනිවු)

9. මහාපද්‍යම ජාතක යි.

1770. කානි කමමානි කුඩානා කපං වීඤ්ඤ පරික්‍ෂකමෙ
අමිත්තං ජානෙය්‍ය මෙධාවී දිස්වා සුඛා ව පණ්ඩිතො.
1771. න නං උමග්ගෙන දිස්වා න ව නං පටිනාදුති,
වසුඛි වසස¹ න දදති පටිලොමං ව වසනති.
1772. අමිත්තෙ තස්ස හස්ති මිත්තෙ තස්ස න සෙවති,
විශ්වභූතාමෙ නිවාලෙති අමෙකාසනෙහි පසංසති.
1773. ගුණගුණි තස්ස නක්ඛානි තස්ස ගුණං න ගුහති,
කමමිං තස්ස න විශ්වභූති පඤ්ඤාය නායසංසති.
1774. අහවෙ නාදුති තස්ස හවෙ තස්ස න නාදුති,
අවිජරියං භොජනං ලභ්වා තස්ස කුසංසුතෙ සති,
කතො නං නානුකම්මති අතො සොපි ලභෙය්‍යධිතො².
1775. ඉච්චිතෙ සොළසාකාරා අමිත්තස්මිං පතිට්ඨිතා,
යෙති අමිත්තං ජානෙය්‍ය දිස්වා සුඛා ව පණ්ඩිතො.
1776. කානි කමමානි කුඩානා කපං වීඤ්ඤ පරික්‍ෂකමෙ,
මිත්තං ජානෙය්‍ය මෙධාවී දිස්වා සුඛා ව පණ්ඩිතො
1777. පවුත්තං³ වසස සරති ආගතං අභිනාදුති,
තතො කෙලාසිතො භොති වාචාය පටිනාදුති.
1778. මිත්තෙ තස්සෙව හස්ති අමිත්තෙ තස්ස න සෙවති,
අමෙකාසනෙහි නිවාලෙති විශ්වභූතාමෙ පසංසති.
1779. ගුණගුණි තස්ස අක්ඛානි තස්ස ගුණගුණි ගුහති,
කමමිං තස්ස විශ්වභූති පඤ්ඤා තස්ස⁴ පසංසති.

1. වසුඛි තස්ස, වී, තිස්ස, - මිත්තං.

2. ලභෙය්‍යතො - වී.

3. පවුට්ඨං තස්ස - මිත්තං, පවුත්තං, නං - වී.

4. පඤ්ඤාය - මිත්තං.

1770. නැණවත් පුරුෂයා ඇසින් දැක, කනින් අසා කවර කමයත් කරන්නෙහි මා සතුරෙකු යි දනගන්නේ ද, එය දන ගැනීමට නැණවතා කෙසේ වැයම් කටයුතු ද?

1771. මිත්‍ර ප්‍රතිරූපකයා, මිතුරා දැක ද සිතා නො වෙයි, සතුටු නො වෙයි. ඇස් ඇර බැලීම ද නො කෙරෙයි. මිතුරා කරන කතාවට ද විරුද්ධ වේ.

1772. ඔහුගේ සතුරන් හඳුනා කෙරෙයි. ඔහුගේ මිතුරන් හඳුනා නො කෙරෙයි. ගුණ කියන්නාවුන් වළකයි. ක්‍රමය කියන්නාවුන් පසසයි.

1773. සැඟවියයුතු දෙය ඔහුට නො කියයි. ඔහුගේ සැඟවිය යුතු දෙය නො සඟවයි. ඔහුගේ වැඩ නො පසසයි. ඔහුගේ ක්‍රමය නො පසසයි.

1774. ඔහුගේ පරිහානියේ දී සතුටු වෙයි. ඔහුගේ දියුණුවේ දී සතුටු නො වෙයි. රසවත් බොජුනක් ලද විටෙක ඔහු සිහිපත් නො කරයි. එයින් ඔහුට සංග්‍රහ කරන්නට තරම් සානුකම්පිත නො වෙයි. මෙයින් නො සතුට ලබන්නේ ය.

1775. මෙසේ, සතුරා කෙරේ පිහිටි මේ සොළසාකාර ලකුණෙන් පණ්ඩිත පුරුෂයා සතුරා දැක ද අසා ද දැන ගන්නේ ය.

1776. කෙබඳු දේ කරන්නකු ඇසින් දැක කනින් අසා මේ මගේ මිතුරෙකු යි නැණවත් පුරුෂයා දැන ගන්නේ ද එය දැන ගැනීමට නැණවත් පුරුෂයා කෙසේ වැයම් කටයුතු ද?

1777. විදේශයට ගිය ඔහුගේ මිතුරා සිහිකරයි. ආපසු පැමිණි මිතුරා දැක ඉතා සතුටු වෙයි. ඉක්බිති මමායනය කරන්නේ වෙයි. ප්‍රිය බසින් සල්ලාපයේ යෙදෙමින් ප්‍රීත වෙයි.

1778. ඔහුගේ ම මිතුරන් හඳුනා කරයි. ඔහුගේ සතුරන් හඳුනා නො කරයි. නින්දා කරන්නන් වළක්වයි. ගුණ කියන්නන් පසසයි.

1779. සැඟවියයුතු දෙය ඔහුට කියයි. ඔහුගේ සැඟවිය යුතු දෙය සඟවයි. ඔහුගේ වැඩට පැයසුම් කරයි. ඔහුගේ ක්‍රමයට පැයසුම් කරයි.

1780. හට්ඨ ව නානුකි තසස අහට්ඨ තසස න නානුකි,
අවුජ්ජිං භොජනං ලභ්වා තසස උසාජ්ජතෙ සති,
තතො තං අනුකම්පති අභො සොපි¹ උභෙසමිතො.
1781. ඉට්ඨවතෙ සොළසාකාරා මිත්තසමිං සුපතතිධිතා,
යෙති මිත්තං ව ජානොයා දිස්වා සුත්වා ව පණ්ඩිතොති.

10. මිත්තාමිත්තජාතකං.

ච්චාදයකනිපාථො නිවර්තො.

තසසුද්දානං:

ලහුරිත්ත සාසාල කසනති පුන
අර කාම දසබ්බුට්ඨානවරො,
අර කණ්ණ සුභාසිය මෙණ්ඩවරො
පදුමො පුන මිත්තවරෙ දස.

1. භොජනං - භක්තං. සහ,

1780. ඔහුගේ දියුණුවෙහි සතුටු වෙයි. ඔහුගේ පරිහානියෙහි නො සතුටු වෙයි. රසවත් බොජුනක් ලද විටෙක ඔහු සිහිපත් කරයි. එයින් ඔහුට සංග්‍රහ කරන්නට තරම් සාත්‍යකම්පක වෙයි. මෙයින් සතුටක් ලබන්නේ ය.

1781. මෙසේ මිතුරා කෙරේ පිහිටි මේ සොළසාකාර ලකුණෙන් පණවිත පුරුෂයා මිතුරා දක ද අසා ද දැනූ ගන්නේ ය.

10. මිත්තාමිත්ත ජාතක යි.

දෙලොස්වැනි නිපාතය නිමි.

එහි උද්දනය:

ලහුචිත්ත (විලකුණාල) ය, හඳුසාල ය, කසතනී (සමුද්දවාණීජ) ය, කාම ය, දස බල (ජනයන්) ය, කණ්ණ (මහාකණ්ණ) ය, කොයිය ය, මෙණ්ඩක ය, මහාපද්ම ය, මිත්තාමිත්ත ය යි දශ ජාතකයෝ වෙත්.

තෙරසක නිපාතො

1782. අභාසි මෙ අබ්බෙලානි පුබ්බෙ
අඤ්ඤානි ධුලානි ච බ්‍රහ්මචාරී,
තෙසෙව මනෙතභි නදනි තුඤ්ඤා
දුමපථලා පාතුහවනති බ්‍රහ්ම.
1783. නකඛික්ඛයොගං පටිමානායාමී¹
බණ්ඩු චූඤ්ඤානං න මං නොසයනතී,²
නකඛික්ඛයොගඤ්ඤා බණ්ඩු ලද්ධා
අරාහරික්ඛබ්බෙථලං පහුනං.³
1784. නකඛික්ඛයොගං න පුරෙ අභාණි
බණ්ඩු චූඤ්ඤානං න පුරෙ අසංසි,
අරාහරි අබ්බෙථලං පහුනං
විමණ්ණින ගජෙධන රසෙත්තපෙතං.
1785. මනාතාභිජපෙතන පුරස්ස⁴ තුඤ්ඤා
දුමපථලා පාතුහවනති බ්‍රහ්ම,
සමාස්ස න පාරෙසි ජපමි මනෙතා⁵
අයං සො නො නාම කථස්ස ධම්මො.
1786. විණ්ඩාලපුත්තො මම සම්පදසි
ධම්මෙන මනෙත පකතීඤ්ඤා සංසි,
මා වසසු මෙ පුච්ඡිතො නාමගොතො
ගුණිකො මා තං විජගෙය්ස⁶ මනෙතො.
1787. සොගං ජනිතො ජනමහි පුට්ඨො
මකඛාභිභූතො අලිකං අභාසි,
මනාතා ඉමෙ බ්‍රාහ්මණස්සානි මිට්ඨා
පභිනමනොතො කපණො රුද්ධි.
1788. ඵරණො පුච්ඡිමංඤ්ඤා වා අරවා පාළිගද්දකා,
මධුං මධුසථිතො විතො සො හි තස්ස දුමුත්තමො.

1. පටිමානායාමි - වී, මජ්ඣ.

2. බණ්ඩු චූඤ්ඤානං මනෙතන පයං - මජ්ඣ.

3. අද්ධා - මජ්ඣ, යා.

4. චූඤ්ඤානං - මජ්ඣ, පා.

5. අයං හමි - මජ්ඣ.

6. පුරෙහි - මජ්ඣ, යා.

7. සමාස්ස න පාලෙහි ජපමි මනෙතං - මජ්ඣ.

8. විජගෙය්ස - පා.

තෙරසක නිපාතය

1782. බඹසැරිය, ලොකු කුඩා අඹ පෙර (තෙපි) මට ගෙනාවහු ය. තොපගේ ඒ මන්ත්‍ර බලයෙන් දෑන් අඹ පහළ නො වෙයි. (අඹ නො සැදේ.)

1783. නැකැත් යොගය ගරු කරමි. හෙවත් පරික්ෂාවෙන් සිටිමි. ක්ෂණය (නැකැත්) සුභ මොහොත මා කුටු නො කෙරේ. නැකැත් යොගයත් සුභ මොහොතත් ලැබ නැවත බොහෝ අඹ ගෙනෙන්නෙමි.

1784. නැකැත් යොගයක් (එහි අවශ්‍යතාව) පෙර නො කිය. සුභ මොහොත නිබියයුතු යයි නො කිය. එහෙත්, පැහැයෙන් සුවඳින් හා රසයෙන් යුතු අඹරසක් ගෙනාවෙ ය.

1785. බමුණ, මන්ත්‍ර ජල්පනයෙන් පෙර තොපට අඹ ගසේ එලයේ පහළ වූහ. ඒ තෙපි අද මතුරු දපන්නේ නමුදු ගස පල ගන්වන්නට අපොහොසත් වූහ. අද තොපට මේ වුයේ කුමක් ද?

1786. සැබොල් පුතෙක් දැනමින් හෙවත් පාරිකොමිකයක් හෝ නො ගෙන මට මන්ත්‍රය දිනි. (ඉදින්) මතුර දුන්නහු (කවුරුත් හෝ) පිළිවිසියේ නො සහවා කියව. (එය) මතුරු තා නො හරින්නට ගෙනු ය.

1787. රජතුමා විසින් ජනයා මැද මා විතාළේ ගුණමකු වැ මම බොරු කීවෙමි. මේ මතුර බමුණකුගෙන් ඉගෙන ගත්තේ යයි කීම බොරු ය. මන්ත්‍ර නැති ව ගියෙන් අසරණ ව අබිමි.

1788. මි සොයන්නෙක්, එරවු ගසෙහි හෝ කොහොඹ ගසෙහි හෝ එරබු ගසෙහි හෝ බඳනා ලද මියක් ලබා ද ඒ ගස ඔහුට උතුම් වේ.

1789. ඔක්කියා බ්‍රාහ්මණා වෙසසා සුඤ්ඤ වණ්ඛාලපුඤ්ඤායා,
යසමා¹ ධම්මා විජානෙය්‍ය සො හි තස්ස නරුක්කමො.

1790. ඉමස්ස දණ්ඨෙඤ්ච වධකඤ්ච දක්වා
ගලෙ ගඟෙත්වා බලයාරා ජම්මිං,
සො උක්කමත්ථ කසිරෙන ලඤ්ඤා
මානානිමානෙන විනාසයිත්ථ.

1791. යරා සමං මහඤ්ඤාමානො පතෙය්‍ය
සොඛිතං ගුහං නරකං පුනිපාදං,
රජ්ජුති වා අක්කමෙ කණ්ණසප්පං
අනෙයා යරා ජොතිමධිවංගෙය්‍යා²
ඵවම්මි මං තුං බලිතං සපඤ්ඤා³
පභිනමනස්ස පුනරුධිද්⁴.

1792. ධම්මෙත මනෙත්ථ තච සමපදස්සිං
කුචම්මි ධම්මෙත පටික්කහෙසි
පකතිම්මි තෙ අත්තමනො අසංසිං⁵
ධම්මෙ ධීතං තං න ජහෙය්‍ය මනෙත්වා.

1793. සො බාල මනාං කසිරෙන ලඤ්ඤා
යං දුලභං අස්ස මනුස්සලොකෙ,
කිච්ඡා ලඤ්ඤා ජිවිතං අසපඤ්ඤා⁶
විනාසයි අලිකං භාසමානො.

1794. බාලස්ස මූලභස්ස අඤ්ඤාකතනො ව
මුසා භණ්ණාස්ස අසඤ්ඤාතස්ස,
මනෙත් මයං තාදිසකෙ න දදම
කුතො මනාං ගච්ඡ න මය්‍ය රුච්චි⁷ති.

1. අමබජාතකං.

1. යසමා - මජ්ඣං, ස්‍යා.

2. අනෙයා යරා ජොතිං පටිවංගෙය්‍යා - මජ්ඣං.

3. සපඤ්ඤා - වී.

4. පුනරුධි - මජ්ඣං, සමාදම් - ස්‍යා.

5. මනාං - මජ්ඣං.

6. අසංසි - වී, මජ්ඣං, ස්‍යා.

7. කිච්ඡාසි ලඤ්ඤා ජිවිතං අසපඤ්ඤා - මජ්ඣං, වී, කිච්ඡාසි ලඤ්ඤා ජිවිතං අසපඤ්ඤා - ස්‍යා.

1789. කෂත්‍රිය, බ්‍රාහ්මණ, වෙඩිහිටි, ඉන්ද්‍ර, වජ්‍රාල, හෝ පුක්කුස යන මොවුන්ගේ කාලයන් හෝ දහමක් දත්තේ නම් හේ ඔහුට උත්තමයෙක් වේ.

1790. යමෙක් දුක්ඛයේ ලද උතුම් වස්තුව (මතුරු) අධික මානය නිසා නසාපී ද, ඔහුට දඩුවම් හා නිසා කොට බොවු-වෙන් ගෙන ඇද දමයි.

1791. වළ, ගුහාව, ප්‍රසාදය, නරාවළ යන තැන් සම වූ තැන් යයි සිතන්නේ වුවද ද රහුන යන ගැහිමෙන් සර්පයකු මඩ ද අක්කියෙක් හින්න මඩ ද එ පරිදි (සිතා) සප්‍රාභු වූ මබ වහන්සේ, නටුවහුට නැවත මතුර දෙන්නේ මැනවි.

1792. දහුම් පරිදි තොපට මතුර දුනිමි. තෙපි ද එසේ එය ගත්තහු ය. සතුටු සිතැතියාගේ ප්‍රකෘතිය තොපට කිමි. ධර්මයේ පිහිටියේ නම්, මන්ත්‍රය තොප අත් නො හරින්නේ ය.

1793. මේ කලා මිනිස් ලොව දුර්ලභ වූ දුක්ඛයේ ලද මතුරක් මහන්සි ව ගෙන ගිය දිව්‍යාවාසයක් දුෂ්ප්‍රාභු තෙමේ බොරු බස් කියමින් වැනැසී ය.

1794. නුවණ රහිත වූ කළඟුන් නො දන්නා වූ බොරු කියන සංයමයක් නැත්තා වූ එ බඳු නුගුණයකුට මතුර නො දෙමි. තොප මට නුරුස්සේ ය. මොන මතුරක් ද? (මෙතැනින්) යව.

1. අම්බ ජාතක යි.

1795. කුයාරිහසො පුරිසො වනමොගග්ග නිට්ඨසි¹,
සුට්ඨො මෙ සමම් අකාභි කිං දරුං ඡෙතුම් වජසි.
1796. ඉසෙසා² වනාති වරසි සමාති විසමාති ව,
සුට්ඨො මෙ සමම් අකාභි කිං දරුං නෙමියා දළාං.
1997. නෙව සාලො න ඛදිරො නාසසකඡෙණ්ණකුතො ධට්ඨො³,
රුකෙඛාව එතුතො නාම නං දරුං නෙමියා දළගහති.
1798. කිද්දිසාතිසස පසානාති ඛෙසො වා පන කිද්දිසො,
සුට්ඨො මෙ සමම් අකාභි යරා ජානොමු එතුතං.
1799. යසස සාමා පලමුනති නමනති න ව හඤ්ජරෙ,
සො රුකෙඛා එතුතො නාම යසස මුලෙ අහං⁴ ධිතො.
1800. අරානං වසකනාහිනං ඊසානෙමි රථසස ව,
සසුබ්බස තෙ කමමනියො අයං හෙසසති එතුතො.
1801. ඉති එතුතරුකෙඛාසි තාවදෙ අජ්ඣාසාසර,
මසහමසි වචනං අසී භාරද්වාජ සුඡොති මෙ.
1802. ඉසසසස⁵ උපබන්ධිතා⁶ ඔසසව වතුරඤ්ඤා,
තෙන නෙමිං පරිහරෙසි⁷ එවං දළගතරං සියා
1803. ඉති එතුතරුකෙඛාසි වෙරං අපොසි⁸ තාවදෙ,
ජාතානඤ්ඤා අජාතානං ඉසසානං දුක්ඛමාවහි⁹.
1804. ඉච්චව¹⁰ එතුතො ඉසසං ඉසෙසා¹¹ ව පන එතුතං
අඤ්ඤමඤ්ඤං විවාදෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමසානසුං.
1805. එවමෙව මනුසෙසසු විවාදෙ යස ජායති,
මසුරනව්වං න චිත්තති යරා තෙ ඉසසඑතුතා¹².

1. නිට්ඨති - වී.
2. ඊසො - සයා, ඉසො - සිඳු.
3. නසස කඡෙණ්ණ කුතොයො - මජ්ඣං.
4. සවාහං - මජ්ඣං.
5. ඉමසො - මජ්ඣං, සයා.
6. උපබන්ධිතො - මජ්ඣං.
7. පරාහරෙසි - මජ්ඣං.
8. අපොසි - මජ්ඣං, කපොසි - සයා.
9. දෙවතා - සයා.
10. ඉච්චවං - වී., මජ්ඣං, සයා.
11. ඊසානං රුකමොවහති - මජ්ඣං.
12. ඊස - සයා.

1795. පොරොවක් අතින් ගත් පුරුෂයෙක් වන වැදූ සිටි. මිතුර, විතාළ මට කියව, කෙබඳු දෑවයක් (ගසක්) කපන රිස්සේ ද?

1796. වලක් වූ තෝ සම විසම වනයන්හි හැසිරෙන්නෙහි. මිතුර, විතාළ මට කියව. නිම්වළල්ලක් තැනීමට ශක්තිමත් දෑව (වර්ගය) කුමක් ද?

1797. නිම්වළල්ල තැනීමට සල්, කිහිරි අස්කන් (අශ්ව-කර්ණ) ගස් සුදුසු නො වේ. කිහිරි ගස කෙසේ යෝග්‍ය වේ ද? නිම්වළල්ල තැනීමට කොළොම්දෑව ශක්ති සම්පන්න වේ.

1798. මිතුර, ඒ (කොළොම්) ගසේ කොළ කෙබඳු ද? කඳ කෙබඳු ද? කොළොම්ගස (අසි) යම්සේ හඳුනා ගනිමු ද, එසේ විතාළ මට කියව.

1799. යම් ගසක ශාඛාවෝ එල්බූ සිටීන් ද නැගමන් ද (එහෙත්) නො කැබෙක් ද ඒ ගස එන්දන නම් වේ. ඒ ගසා මුල මම සිටිනේ වෙමි.

1800. රියෙහි අර, සක්නැව, රියහිස්, නම්වළ යන මේවා තැනීමට මේ කොළොම්ගස කර්මණ්‍ය හෙවත් යෝග්‍ය වේ.

1801. මෙසේ කී මොහොතේ ම කොළොම්ගස අරක් ගත් දෙවියා ද මෙලෙස කිය. භාරආර්ථය, මගේ කීමෙන් ද ඇත. එය ද අසව.

1802. වලසාගේ ගෙලෙන් සතරඟුලක් (හම) ගෙන නිම් වළල්ලේ යොදා ගනුව හෙවත් සවි කරව. එයින් ඉතා ශක්තිමත් වන්නේ ය.

1803. එකෙණෙහි කොළොම් ගස ද වෙර ඉපැද විය. උපන්නා වූ ද නූපන්නා වූ ද වලසුන්ට දුන් ගෙන දුන්නේ ය.

1804. මෙසේ කොළොම් ගස වලසාව ද වලසා කොළොම් ගසට ද ඔවුනොවුන් කළ වාදයෙන් ඔවුනොවුන් නස්වාලූහ.

1805. එසේ මනුෂ්‍යයන් අතරේ විවාදයක් හටගනී ද, එය, වලසා හා කොළොම්ගස පරිදි මොනරනැටුම් නවත්. (හෙවත් විවාදපන්නයෝ උතුන් කුලමල කියා බැණ ගැනීම නිසා තමන්ගේ උනතා හෙළිකර ගනිත්.)

1806. තං වො වදුමි හද්දං¹ වො යාවචෙනත්ථ සමාගතා,
සමෙමාදුට මාවිවදිත්ථ මා හොරං ඉක්ඛස්ථන්දනා.
1807. සාමක්ඛමෙව සිකෙඛරං බුද්ධෙහෙතං පසංසිතං,
සාමක්ඛරතො² ධම්මවෙණා යොගසෙකමා න ධංසතිති.

2. ඵන්දනජාතකං.

1808. ඉඳෙවි හංස නිපත පියං මෙ තව දක්ඛනං,
ඉක්ඛාරොසි අනුපතතො යං ඉධත්ථි පවෙදය.
1809. සවණෙන වෙකක්ඛං පියා හවිනති
දිස්වා පනෙකක්ඛ වියෙති³ ජනෙ,
දිස්වා ච සුත්වා ච පියා හවිනති.
කච්චිත්තා⁴ මෙ පියාසි දක්ඛනෙන.
1810. සවණෙන පියො මෙසි භියො වාගමුච දක්ඛනං,
ඵවං පියදක්ඛනො සමානො වස හංස මම සතතිකෙ.
1811. වසෙය්‍යාම තවායාරෙ නිවුං සක්ඛතපුරිතා,
මතනා ච ඵකද වජ්ජා⁵ හංසරාජං පවනතු මෙ.
1812. ධිරස්සු තං අත්තපානං යමෙම පියතරං තයා,
න වාපි මජ්ජං පායාමී යාව මෙ වච්ඡසි සරෙ.
1813. සුවිජානං සිගාලානං සකුණානංච වසසිතං,
මත්‍රස්සවසසිතං රාජ දුබ්බිජානතරං තතො.
1814. අපි වෙ මඤ්ඤති පොසො ඤාති මිත්තො සමාති වා,
යො⁶ පුච්චෙ සුමනො සුත්වා පච්ඡා සමපජ්ජතෙ දිසො.
1815. යසම් මනො නිවිසති අවිදුරෙ සහාපි සො⁷,
සතතිකෙපි භි සො දුරෙ යස්මා විවසතෙ මනො.

1. හද්දනො - මජ්ජං.
2. සාමග්ග - මජ්ජං.
3. ඵක්ඛනං - සතා, නෙත්තං - මජ්ජං.
4. වච්ඡති - වී., වච්ඡති - මජ්ජං, සතා.
5. කච්චි නු මෙ පියසි - සතා,
6. වච්ඡ - මජ්ජං, වජ්ජ - සතා.
7. සො - මජ්ජං.
8. යො - වී.

1806. තොපට කියමි, යම්තාක් දෙන මෙහි රැස් වූ ද ඒ හැමට යෙක් වේවා. තෙපි වලසා සහ කොළොම් ගස් සේ නො වවු, ප්‍රිත වවු. වාද නො කරවු.

1807. සමඟියෙහි ම හික්මෙවු. මෙය බුදුවරයන් විසින් පසස්නා ලද. සමඟියෙහි ඇළි සුවරිත ධර්මයෙහි පිහිටි තැනැත්තෝ නිර්වාණ සම්පන්න නො පිරිසේ.

2. එන්දන ජාතක යි.

1808. භංසය, මෙහි (මේ රත්පුටුවෙහි ම) හිඳුව. තොපගේ දැකීම මට ප්‍රිය වේ. තෙපි මෙහි ඉසුරු බවට පත් වූහු. යමක් කැමැති ද එය කියන්න.

1809. ගුණ ඇසීම නිසා කෙනෙක් කෙනකුට ප්‍රිය වෙති. සමහරුන් දැකීම නිසා සමහරකුගේ ආසා පහව යයි. දැකීමත් ඇසීමත් නිසා සමහරු ප්‍රිය වෙති. කීමෙන් ද, දැකීම නිසා ප්‍රිය බව උපදී ද?

1810. භංසය, තොපි මට ඇසීමෙන් ප්‍රිය වූහු දර්ශනයට පැමිණ වඩා ප්‍රිය වූහු ප්‍රිය දැකුම් ඇතියේම මා සම්පයේ වෙසෙව.

1811. නිතර සැලැකිලි හා පිදුම් ලබමින් තොපගේ නිවෙසේ (අපි) වසමු. දවසෙකු සුරාමදයෙන් මත් වූ මට භංසරාජයා (මස් පිණිස) පිසත්වා (යි කියන්නහු ය.)

1812. තොපටත් වඩා මට යම් ආභාරපාතයක් ඉතා ප්‍රිය ද ඊට නින්ද වේවා. යම්තාක් තෙපි මාගේ නිවෙසේ වෙසෙන්නහු ද ඒ තාක් මත්පැන් නො බොමි.

1813. රජකුමනි, සිවලුන්ගේ ද පක්ෂීන්ගේ ද හඬ සුවසේ දන හැකි ය. මිනිසුන්ගේ හඬ දෑන ගැනීම ඊට වඩා බෙහෙවින් දුෂ්කර ය.

1814. යම් පුරුෂයෙක් පළමු සතුටු සිතැති වූ (මේ) නැයෙක, මිතුරෙක යහළුවෙකු යි සිතා ද හේ පසුව සතුරු වෙයි.

1815. යමකු කෙරේ සිත බැසැගනී ද හේ දුරවුව ද සම්පයේ එක්වූ වාසය කරන්නේ වේ. බැඳුණු යමකු කෙරෙන් සිත පහව යේ ද හේ සම්පයේ වෙසෙන්නේ ඇත වාසය කරන්නේ වේ.

1816. අනෙකාපි යොජා හොති පසන්න වීතො
පාරං සමුද්දස්ස පසන්නවීතො,
අනෙකාපි යො හොති පද්ධවීතො
පාරං සමුද්දස්ස පද්ධවීතො.
1817. සංවසනාපි විවසනාමි යෙ දියා¹ තෙ රජෙසහ,
ආරා සතො සංවසනා² මනසා රඳව්විසින.
1818. අතිච්ඡරං නිවාසෙන පියො හවති අප්පියො,
ආමනාත ඛො තං ගච්ඡාමි³ පුරා තෙ හොමි⁴ අප්පියා⁵.
1819. එවං චෙ යාවමානානං අඤ්ඤිං නාවමුණ්ඩසි,
පරිවාරකානං සක්කානං වචනං න කරොසි නො,
එවං තං අභියාචාමි පුන කසිරාසි පරියායං.
1820. එවං චෙ නො විහරතං අනාරායො න හෙසසති,
තුඤ්ඤාං වාසි මහාරාජ මඤ්ඤාං වා රඳව්විසින⁶,
අපෙට්ඨනාම පසෙසමි⁷ අභොරකකානාමිච්චියෙති.

3. ජවනභංසජාතකං.

1821. න තෙ කඳ්ධානි භික්ඛානි න තෙ උදකමාහතං,
අහති භෙ න භාසිතො⁸ කිනතු මනෙදව කඩායසි.
1822. න උසසහෙ වනෙ වස්ත්‍රං කසසපාමනායාමි තං,
දුග්ගඛා වායො අරඤ්ඤස්මි⁹ රඳව්වි ඉච්ඡාමි ගතොචෙ.
1823. යථා අහං ඉතො ගතො යසමි¹⁰ ජනපදෙ වසං,
ආචාරං මුහමි¹⁰ සිකෙඛයාං තං ධම්මං අනුසාස මං.
1824. සචෙ අරඤ්ඤං භික්ඛාන වතමුලඵලානි ව,
රඳව්වි රොවයසෙ වාසං තං ධම්මං කියාමෙති මෙ.

1. චෙ - සතා.
2. කාදියා - මිත්තං.
3. ආරාධිතා සංවසනා - මිත්තං.
4. ගච්ඡාමි - සතා.
5. හොමි - මිත්තං, සතා.
6. අප්පියො - සතා.
7. රඳව්විසින.
8. පමුදස්ස - මිත්තං.
9. භාසිතො - මිත්තං.
10. ආචාරං මුහමි - මිත්තං.

1816. පහන් සිතැත්තෙක් මුහුදෙන් එතෙර වෙසෙතත් හේ ඇතුළත (සිතැ) වෙසෙන්නේ වේ. නො පහන් සිතැත්තෙක් ඇතුළත වෙසෙතත් හේ මුහුදෙන් එතෙර වෙසෙන්නේ වේ.

1817. මහරජ, යම් කෙනෙක් සතුරු ද ඔහු එක්වැ වසන්තාහු නමුදු වෙන් වැ වෙසෙන්නෝ වෙති. සත්පුරුෂයෝ දුර වෙසෙතත් මෙන් සිත් නිසා ළං වැ වෙසෙන්නෝ වෙති.

1818. දිගු කල් එක් වැ විසීම නිසා ප්‍රියයා ද අප්‍රිය වේ. අප්‍රිය වන්නට පෙරාතුව ව තොපට කියා අවසර ගෙන යමු.

1819. මෙසේ දෙහොත් මුදුන් දී කරන ඉල්ලීම නොපිළිගන්නේ නම්, ආශ්‍රිතයන් කියන පරිදි නො කරන්නේ නම් නැවත තොප යදිමු. මෙලෙස නැවත ද ගමනාගමනය කරව.

1820. රට වඩන රජතුමනි, මෙසේ වෙසෙන තොපගේ ද මාගේ ද ජීවිතාත්තරායෙක් නොවන්නේ නම් අහොරාත්‍රයන් දිවිහිමියෙන් ඔවුනොවුන් දකින්නෙමු නම් ඉතා මැනැවි.

3. ජවනාභංග ජාතක සි.

1821. තා විසින් දර නො පලන ලද ය. තා විසින් දිය නො ගෙනෙන ලද ය. තා විසින් ගිහි නො දල්වන ලද අක්‍රී බාලයකු ලෙස සිත සිතා ඉන්නේ කිම?

1822. කාශාපයන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේ අමතමි. වනයෙහි වාසය කරන්නට උත්සාහයක් නැත. වන වාසය දුක් සහිත ය රටට යන්නට කැමැත්තෙමි.

1823. පියාණෙනි, මම මම තැනින් ගොස් යම් දැවවෙක වසම ද ඒ දැව සිරිත් පුහුණුවනු සඳහා මට ධර්මයෙන් අනුශාසනා කරනු මැනැවි.

1824. ඉදින් වනයක් වනමුදුත් පලාපලත් හැර පියා රටේ විසුම රැස්නේ නම් ඒ දහම් සිරිත් අසව.

1825. වීසං මා පතියෙව්වෙතා පපාතං පරිවජ්ජය,
පථෙකිං¹ ව මා විහිදිද්දං² යථෙතා ආසිව්සෙ³ වරෙ
1826. කිනත්ථ වීසං පපාතො වා පථෙකිං වා බ්‍රහ්මචාරිනා,
කං කං ආසිව්සං බ්‍රාහ්මී තමෙම අකකාහි පුට්ඨිකො.
1827. ආසථො තාන ලොකසමිං සුරා නාම පට්ඨවන්ති,
මනුෂ්‍යාදි⁴ සුරග්චි වග්ග මධුමුද්දරසුපමා⁵
වීසං තද්දු අරියා බ්‍රහ්මචරියස්ස නාරද.
1828. ඉස්සියො තාන ලොකසමිං පමත්තං පමථෙතනි තා,
හරන්ති යුච්ඡිනො⁶ විත්තං තුලහඨ්ථං⁷ මාථතො
පපාතො ඵයො අකකාතො බ්‍රහ්මචරියස්ස නාරද.
1829. ලාහො සිලොකො සකකාතො සුජා පරතුලෙසු ව,
පථෙකිං ඵයො⁸ අකකාතො බ්‍රහ්මචරියස්ස නාරද.
1830. ස සත්ථ⁹ තාන රාජානො ආවසන්ති මහිං ඉමං,
තෙ තාදිසෙ මනුෂ්‍යස්සෙද මහෙත්ත තාන නාරද.
1831. ඉස්සරානං අධිපතිනං න තෙසං පාදනො වරෙ,
ආසිව්සො භො අකකාතො බ්‍රහ්මචරියස්ස නාරද.
1832. හත්තපෙත්ථං¹⁰ හත්තකාලෙ යං යං ගෙහං උපසඬ්ඨමෙම,
යථෙතං තුසලං ජ්ඣෙද්දං තතං ඝාතෙසන්තං වරෙ.
1833. පච්ඡිස්සො පරතුලං පානාත්ථං¹¹ ගොරනාය වා,
මිතං බාදෙ මිතං භුජෙද්දං න ව රුපෙ මනං කරෙ.
1834. භොට්ඨං¹² මජ්ඣං කිරාසස්සථි¹³ සභාති කිරණති ව,
ආරකා පරිවජ්ජහි යානිව්¹⁴ විසමං පථන්ති.

4. දුලලනාරදජාතකං.

1835. දුතෙ තෙ බ්‍රහ්මෙ¹⁵ පාහෙසිං ගඬ්ඨාතීරසමිං¹⁶ න්ඩායතො,
තෙසං පුට්ඨො න ව්‍යාකාසි¹⁶ දුක්ඛං භුග්ගං මතනත්ථු තෙ.

1. පථෙකිං - වී. මජ්ඣං.
2. විහිදිද්දං - මජ්ඣං.
3. ආසිව්සෙ - වී., මජ්ඣං.
4. මනුෂ්‍යාදි - මජ්ඣං.
5. සාධුමුද්දරසුපමා - මජ්ඣං.
6. යච්ඡිනො - මජ්ඣං, චුච්ඡිනො - සං.
7. තුලහං - මජ්ඣං, තුලං - සං.
8. ඵයො ව - මජ්ඣං.

9. මහත්තං - මජ්ඣං, සං.
10. හත්තපෙත්ථං - මජ්ඣං.
11. පානෙත්ථං - වී.
12. භොට්ඨං - සං.
13. කිරාසස්සථි - මජ්ඣං.
14. යානිව් - මජ්ඣං, යානි ව - වී.
15. බ්‍රහ්මෙ - මජ්ඣං.
16. ව්‍යාකාසි - මජ්ඣං.

1825. විෂය සෙවීම නො කරව. ප්‍රපාතය දුරුකරව. මඩෙහි නො ගිලෙව. සර්පයා දුරු කරව.

1826. බබ්බැරියන්තට විෂය කුමක් ද? ප්‍රපාතය කුමක් ද? මඩ නම් කුමක් ද? සර්පයා යයි කියන්නේ කුමකට ද? විතාළ මට එය කියනු මැනව.

1827. පුතණුවෙනි, ලොකයේ සිත් ගන්නා වූ සුවිදැනී භිතට ප්‍රිය වූ දඬුවැල් බැ මරස වැනි රස ඇති ආසව සුරා නම් වේ. එය බ්‍රහ්මවර්යාවට විෂ (වේ) යයි ආර්යයෝ කියති.

1828. පුතණුවෙනි, ලොවෙහි ස්ත්‍රීහු සිහි මුළාවුවන් මහිනි. සුළඟ රුකින් ගිළිහුණු පුළුන් රොදක් සේ ස්ත්‍රීහු, තරුණයාගේ සිත පැහැර ගනිති. නාරදය තෙල බ්‍රහ්මවර්යාවට ප්‍රපාතය යි කියන ලදී.

1829. නාරද, ලාභය, කීර්තිය. සැලැකිල්ල හා අන්‍යා කුලයන්හි පිදුම් ද යන මේ බ්‍රහ්මවර්යාවට පඩක (මඩ) යයි කියන ලදී.

1830. දරුවා නාරද, මහ තෙදුනි රජවරු පොළොවට අධිපති ව වෙසෙති. ඉසුරෙන් මහත් වූ ඒ රජවරුන් ද සේවනය නො කරව.

1831. ආස්‍ය වූ අධිපති වූ ඒ රජුන් සමීප වූ ඇසුරු කොට නො හැසිරෙව. මෙය බ්‍රහ්මවර්යාවට ආශීර්විෂ යයි කියන ලදී.

1832. ආහාර කැමැත්තේ, ආහාර වේලායෙහි යම් මැනවිසකට එළැඹේ ද එහි යම් තැනක් නිරවද්‍ය යැ යි දන්නේ නම් ආහාර සෙවීම කරන්නේ ය.

1833. ආහාරයාන සඳහා අන් නිවේසකට ගොස් පමණ දුන කන්නේ ය. පමණ දුනු අනුභව කරන්නේ ය. ස්ත්‍රී රූපයෙහි භිත නො යොදන්නේ ය.

1834. ගව භාල ද මත්පැන් හල ද ධූර්තයන් හා කපටියන් වෙසෙන තැන් ද ජනයා රැස්වන තැන් ද රන්රුවන් විකුණන තැන් ද, ගිතෙල් තලුතෙල් බදුන් පුරවා ගත් වාහන විෂම මහ හැර යන්නා සේ දුරින් ම දුරු කරව.

4. වුල්ලනාරදජාතක යි.

1835. බමුණ, ග- ඉවුරට වී සිතමින් හිඳින කොස වෙත දුකයන් එවීමි. බවුන් විතාරන ලද්දේ නමුදු සැඟවී ඇති දුක් සහිත ඉපිත සිතුවිලි හෙළි නො කෙළේ ය.

1836. සචෙ තෙ දුක්ඛං උපපජ්ජ කාසීනං රට්ඨවධ්දන,
මා ඛො තො¹ තස්ස අක්ඛාභි යො කං දුක්ඛා න මොචියෙ.
1837. යො තස්ස දුක්ඛජාතස්ස එකන්තං අපි භාසනො,
විප්පමොචෙය්‍ය ධම්මෙන කාමං තස්ස පච්චෙදයෙ.
1838. සුච්ඡානං සිගාලානං සකුන්තානංච² වසස්සිතං
මිත්‍රස්සවසස්සිතං රාජ දුබ්බිජානතරං තතො.
1839. අපි චෙ මඤ්ඤති පොසො ඤාති මිත්තො සමාති වා,
යො පුබ්බෙ සුමනො හුඤ්ඤා පච්ඡා සම්පජ්ජතෙ දිසො.
1840. යො අක්කතො දුක්ඛමනානුපුච්චා
පච්චෙදයෙ ජනතු අකාලරූපෙ,
අනාඤ්ඤො³ තස්ස භවජාතමිත්තා⁴
භිතෙසිතො තස්ස දුබ්⁵ භවන්ති.
1841. කාලංඤා ඤාතාන තරාඨධස්ස
මෙධාවිතං එකමනං විදිඤා,
අකෙඛය්‍ය භිප්පානි පරස්ස ධිරො
සංඝං හිරං අත්ථවතිං පමුඤ්ඤෙ.
1842. සචෙ ච ජඤ්ඤ අවිසංගමකතො
නායං නීති⁶ මය්‍යාසුඛාගමාය,
එකොපි තිප්පානි⁷ සමගය්‍ය ධිරො
සචිං භිරොක්කප්පමපක්ඛමානො.
1843. අහං රට්ඨානි විචරතො නිගමෙ රාජධානියො⁸,
භික්ඛමානො මහාරාජ ආචරියස්ස⁹ ධනාසීකො.
1844. ගහපති රාජපුරියෙ මහාසාලෙ ච බ්‍රාහ්මණෙ,
අලඤ්ඤා¹⁰ සන්න නික්ඛානි සුවණ්ණස්ස ජනාධිප
තෙ මෙ නට්ඨා මහාරාජ තස්මා සොවාමහං භුසං.
1845. පුරිසා තෙ මහාරාජ මනසා අනුච්චිනාතිතා
නාලං දුක්ඛා පමොචෙතුං තස්මා තෙසං න ව්‍යාහරි-
1846. ඤං ච ඛො මෙ මහාරාජ මනසා අනුච්චිනාතිතො,
අලං දුක්ඛා පමොචෙතුං තස්මා තුය්‍යං පච්චෙදසී.
1847. තස්සාදුසි පසංගතෙතො¹¹ කාසීනං රට්ඨවධ්දනො.
ජාතරූපමයෙ නිසෙඛි සුවණ්ණස්ස වතුදාසාති

5. දුක්ඛජාතකං.

1. කං - මජ්ඣං.
2. සකුන්තා - මජ්ඣං.
3. අනාඤ්ඤො - මජ්ඣං, සත්ථා.
4. භවජාත මිත්තා - මජ්ඣං, සත්ථා.
5. දුබ්බි - මජ්ඣං, සත්ථා.
6. කාලං - පෙති මය්‍යං - මජ්ඣං, නතෙති මය්‍යං - සත්ථා.
7. එකොපි තිප්පානි - මජ්ඣං, එකොපි - වී.
8. රාජධානියො - මජ්ඣං.
9. ආචරිය - මජ්ඣං.
10. අලඤ්ඤා - මජ්ඣං.
11. පසංගතෙතො - මජ්ඣං, සත්ථා.

1836. කසි රටවාසීන්ගේ රට වඩන රජතුමනි, ඉදින් ඔබතුමාට උපන් දුක යමෙක් දුරු නො කෙරේ ද ඔහුට ඒ දුක නො කියනු මනා ය.

1837. හටගත් දුක් ඇති (එය) කියන්නා වූ ඔහුගේ දුක යමෙක් ඵකාන්තයෙන් දැනුම්වැඩුනම් ඔහුට ඵකාන්තයෙන් (එය) කියන්නේ ය.

1838. සිව්ලුන්ගේ ද පක්ෂීන්ගේ ද හඬ මැනැවින් දක හැකි වේ. මහරජ (එහෙත්) මිනිසුන්ගේ හඬ දැනැගැනීම ඊට වඩා බොහෝ දුෂ්කර වේ.

1839. යම් පුරුෂයෙක් පළමු සතුටු සිතැති වූ නැයෙක, මිතුරෙක, යහළුවෙකු යි සිතා ද හේ පසුව සතුරු වෙයි.

1840. යමෙක් තම දුක නැවත නැවත විචාරන ලද්දේ අයෝග්‍ය අවස්ථාවක කියන්නේ ද ඔහුගේ සතුරෝ (එය අසා) සතුටු වෙත්. ඔහුගේ හිතකැමති මිතුරෝ දුක් වෙත්.

1841. (රහස් කීමට) සුදුසු කාලය දැනු තමා හා සමාන අදහස් ඇති නුවණැත්තකුට දුක් වීමට හේතු වූ කරුණු කියන්නේ ය. නුවණැත්තේ අර්ථවත් දෙය මොළොක් බසින් කියන්නේ ය.

1842. ඉදින් තම දුක ඉවසා ගන්නට අපහසු බව දන්නේ ද (එකල) ලෝක ධර්මයෝ (අටලෝඳහම්) මට සැප ලබා දෙන්නට කිබෙන්නාහු නො වෙති යි සිතන නැණවතා හිරි මතප් උපදවා ගැනීමෙන් නිසුණු දුක් ඉවසන්නේ ය.

1843. රජතුමනි, ඉරුකුමාට දුනමනා ධනය දෙනු කැමැති වූ රටෙහි ද දනවුවල ද රාජධානිවල ද සිහමින් ඇවිදින්නෙමි.

1844. ජනපතිතුමනි, ගැහැටියන්, රාජපුරුෂයන් මහාභාර බමුණන් යැද රන් නිෂ්ක සතක් ලදිමි. මගේ ඒ ස්වර්ණ නිෂ්කයෝ නටහ. එහෙයින් මම බොහෝ දුක් වෙමි.

1845. මහරජතුමනි, ඔබගේ දුක පුරුෂයෝ සිතින් සිතුවාහු නමුදු මා දුකින් මුදන්නට සමත් නො වෙති. එහෙයින් ඔවුනට නො කිමි.

1846. මහරජතුමනි, තෙපි මාගේ දුක සිතින් සිතුවහු මා දුකින් මුදන්නට සමත් වුහ. එහෙයින් හොපට කීවෙමි.

1847. කසිරට වාසීන්ගේ රට වඩන රජ තෙම පහන් සිතින් ස්වර්ණ නිෂ්ක තුදුසක් ඔහුට දුන්නේ ය.

5. දුකජාතක යි.

1848. රාජා කාලිඛො¹ චක්කවත්තී
ධම්මෙන පට්ඨිමනුසාසං,
අගමා² ඛොධිසම්පං
නාගෙන මහානුභාවෙන.
1849. කාලිඛො හාරද්ධාපො
රාජානං කාලිඛං සමණකොලඤ්ඤං,
චක්කං චක්කයනො පරිත්තභෙත්වා
පඤ්ඤි ඉදමවොච³.
1850. පච්චාරොහ මහාරාජ
භූමිභාගො යථා සමනුගීනො⁴,
ඉධ අනාධිවරා බුද්ධා
අභිසම්බුද්ධා විරොචනති.
1851. පදක්ඛිණනො ආවට්ඨා⁵
තිණලතා අසුං භූමිභාගසුමිං,
පුට්ඨවියා අයං⁶ මණෙඛා
ඉති නො සුතං මහාරාජ⁷.
1852. සාගරපට්ඨප්පාය
මෙදිනියා සබ්බභුතධරණියා,
පුට්ඨවියා අයං මණෙඛා
ඔරොගිත්වා නමො කරොගී.
1853. යෙ තෙ හවන්ති නාගා
අභිජාතා⁸ මාතිනො ච පිතිනො ච,
එත්තාවතා පදෙසං
තෙ නාගා නෙවමුපයන්ති.
1854. අභිජාතො තෙ නාගො
කාමං පෙසෙහි කුඤ්ඤරං දන්තිං,
එත්තාවතා පදෙසො
සක්කා නාගෙන මුපගන්තුං⁹.

1. රාජා කාලිඛො - ඉජයං, ඩි.
2. අගමා - ඉජයං, සරා.
3. මනුසාසි - සරා.
4. සමනුගීනො - ඉජයං.
5. ආවට්ඨා - ඩි.
6. පට්ඨවියා අයං - හරා, පට්ඨවියා නාභියං අරච්චියාය - මජ්ඣ.
7. ඉති නො සුතං මණෙඛා මහාරජ - ඉජයං.
8. අභිජාතා ච කුඤ්ඤරං - මජ්ඣ.
9. එත්තාවතා පදෙසො ච න සක්කා නාගෙන මුපගන්තුං - මජ්ඣ.

1848. කාලිංග නමැති සක්විති රජ තෙම බොහුකුල වැ රාජ්‍යානු-
ශාසනා කරන්නේ මහානුභාව සම්පන්න ඇතා පිටින් ශ්‍රී මහා
බෝධිය වෙත ගියේ ය.

1849. කාලිංග භාරඥාජ නමැති පුරොහිත බමුණා බිම විමසා
බලා සක්විති වූ තාපස පුතකු වූ කලිඟ රජුට දෙහොත් මුදුන්
දී ගෙන මෙය කීය.

1850. රජතුමනි, මේ බිම බුදුවරයන් වහන්සේ වර්ණනා
කළහ. ඇතාගේ පිටෙන් බසින්තේ මැනැව්. මෙහි අප්‍රමාණ
බුදුවරු බුදුබව ලබා බබළති.

1851. මේ බිමෙහි තණ හා වැල් දකුණු දෙසට නැම් කැරැකී
සිටිති. මේ බිම පොළොවට අලංකාර (දෙන) තැනකි. මහරජ,
අප විසින් මෙසේ අයන ලද ය.

1852. සයුර අවසන් කොට පවතින සව් සතුන් දරා සිටින
මේ පොළොවට මේ තැන අලංකාරයකි. මහරජ, ඇතු පිටින්
බැඳූ නමදිනු මැනැව්.

1853. මව්පිය දෙ පසින් අභිජාතවූ (ලපොසට කුලයේ ඉපදුනු
සක්විති රජහට පහළ වන) යම් ඇත්තු වෙත් ද ඒ ඇත්තු මේ
පෙදෙසට මේ දක්වා නො පැමිණියානු ය.

1854. තොපගේ ඇත් තෙම (ලපොසට කුලයෙහි) අභිජාතය.
[ප්‍රැති ඒ උතුම් ඇතා (තමා) රැස්නා පරිද්දෙකින් මෙහෙයව.
මෙතෙක් පෙදෙස ඇත්ව්‍යාහනයෙන් එළැඹෙන්නට හැක්ක.

1855. කං සුඛං රාජා කාලිංගො
වෙයාඤ්ඤිකවිච්චා¹ නිසාමෙත්තං
සංපෙසසි නාගං
ඤ්ඤාමං මයං යථා ඉදං වචනං.
1856. සංපෙසිතො ව රඤ්ඤා
නාගො කොකේච්ච ව අභිනදිත්තං,
පටිසංකතිත්තං නිසිදි
ගරුභාරං අසහමානො.
1857. කාලිංගොභාරආචං
නාගං ධිංගුසුකං විදිත්තං,
රාජානං කාලිංගං
තරමානො අජ්ඣාභාසිතං
අඤ්ඤං සංකම නාගං
නාගො ධිංගුසුකො මහාරාජ.
1858. තං සුඛං කාලිංගො තරමානො
සංකමි නාගං සංකමෙන ව රඤ්ඤා,
නාගො තපෙට්ඨ පති භූමියා
වෙයාඤ්ඤිකවිච්චො යථා තථා අහු නාගො.
1859. කාලිංගොආචං
කාලිංගො ආභමිණං ඉදමවොච²
ත්වමෙවංසි සමුද්ධො
සංකඤ්ඤා සංකදස්සාවි.
1860. කං වචනං අනධිවාසෙනො
කාලිංගො ආභමිණො ඉදමවොච,
වෙයාඤ්ඤිකා හි මයං
බුද්ධා සංකඤ්ඤානොව මහාරාජ.
1861. සංකඤ්ඤා සංකද්විද ව
බුද්ධා න ලංකානො ජාතනති*,
ආගමබ්බසාහි මයං
බුද්ධා සංකං පජානනති.

1. වෙයාඤ්ඤික - වී.

2. උසසාම - මජ්ඣිම, උසසාම - සංය.

3. පටිසංක - වී., මජ්ඣිම.

4. රඤ්ඤා - මජ්ඣිම.

* න අනධිවාසෙනො කාලිංගො ආභමිණො - සංයා
ඉදමවොච - මජ්ඣිම, තං අනධිවාසො කලිංගො ආභමිණො,

1855. කලිඟු රජ එය අසා, ලක්ෂණ ශාස්ත්‍ර දන් බමුණාගේ කීම පරිදි එය එසේ වන්නේ ද යි අපි දන ගනිමු යි (කියා) ඇතා මෙහෙයැවී.

1856. රජතුමා විසින් මෙහෙයැවුණු ඇතා කොස්වා ලිහිණියකු සේ නාද කොට මහ බරක් දරන්නකු ලෙස පසුබැස සිටියේ යැ.

1857. කාලිංග භාරද්වාර බමුණා ඇතා මළ බව දනැ කලිඟු රජුට වහා කිය. මහරජ, ඇතා මළේ ය. අන් ඇතකු පිට නැගෙනු මැනැව.

1858. කලිඟු රජ එය අසා වහා අන් ඇතකු පිට නැගුනේ ය. රජ මාරු වූ කලා මළ ඇත් තෙම එ තැනැ ම බිමට වැටිණි. ලක්ෂණශාස්ත්‍රය දන් බමුණාගේ කීම යමසේ ද එසේ ඇතා මළේ ය.

1859. කලිඟු රජ කාලිංග භාරද්වාර බමුණාට මෙය කිය. තෙපි ම සියල්ල දන්නා වූ සියල්ල දන්නා වූ සම්බුදු වෙවයි.

1860. ඒ කීම නො ඉවසන කලිඟු බමුණා මෙසේ කිය. මහරජ, අපි ලකුණු සතර දන්නෝ වෙමු. බුදුවරයෝ ම සියල්ල දන්නෝ ය.

1861. බුදුවරු ලකුණු සතරින් නොව සර්වඥතාඥනයෙන් හැම දේ දනිත්, ශිල්ප බලයෙන් අපි එකදෙශයක් දනිමු. බුදුවරයෝ සියල්ල මැනැවින් දන්නෝ ය.

1862. මහාසිංහාන¹ සමූහයා
නානා කුරියෙහි වස්තූන්,
මාලාගන්ධවලපනා.²
ආහාරිකා පාකාරපටියෙකි.³ කාරෙයි.
1863. සමූහයා සහ සහායක පුද්ගලයන් සහතිකයක්,
පුද්ගලයා රාජා කාලියෙහි බොධිමණ්ඩපරික්ෂණයක්.

6. කාලියෙහි බොධිමණ්ඩය.

1864. අතිශයින් දිව්‍යාන සමූහයා සමූහයා හුණු වූ,
කිසිදු සමූහයෙහි එකම සමූහය සමූහය.
1865. දුකෙහි පුනරුත්ථාපය සහ සමූහය වූ හෙයින්,
සමූහයෙහි මරණය දුකෙහි තසම සමූහය විය.
1866. එකසමයෙහි මෙ සමූහයෙහි පරිණාමය සමූහයෙහි,
වර්ෂයෙහි මෙ දුකෙහි ය. කිසිදු මනසින්.
1867. වර්ෂයෙහි මෙ අද සහ සමූහයානාමයෙහි,
යන පුද්ගලයා වූ දුකෙහි වූ ධර්මයෙහි පියාණි වූ
ලෝකය නැත නම් සමූහයෙහි මෙ විය.
1868. එකසමයෙහි මෙ සමූහයෙහි පරිණාමය සමූහයෙහි,
වර්ෂයෙහි මෙ දුකෙහි ය. කිසිදු මනසින්.
1869. වර්ෂයෙහි මෙ අද සහ සමූහයානාමයෙහි,
බොධියෙහි වූ ධර්මයෙහි මනසින් දුකෙහි විය.
යන ජාතයෙහි විය යුතුය මෙ දුකෙහි නම් විය.
1870. එකසමයෙහි මෙ සමූහයෙහි පරිණාමය සමූහයෙහි,
වර්ෂයෙහි මෙ දුකෙහි ය. කිසිදු මනසින්.
1871. වර්ෂයෙහි මෙ අද සහ සමූහයානාමයෙහි,
බාලයා නම් සමූහයෙහි නම් වූ බාලයා සමූහයෙහි
බාලයා අලංකාරයෙහි නම් කෙරෙහි වූ රෝගය.

1. සමූහයා - සමා.

2. මාලාගන්ධය - මහා, සමා.

3. ආහාරික - මහා.

1862. නානාථිධ තුර්යයන් වාදනය කරනු ලබද්දී සුවදැති මල් ද විලෙවුන් ද ගෙන්වා බෝගිය සුදු පවුරෙකින් පිරිකෙව් කැරැව් ය.

1863. කළුතු රජ තෙම ගැල් සැටදහසක් මල් රැස් කැරැව් ය. උතුම් බෝමැඩ මළින් පිදී.

6. කාළිංගබෝධි ජාතක යි.

1864. භූතාධිපති ශක්‍ර තෙම, අකිකි තවුසා දකෑ තවුසා-ණෙනි, ග්‍රීෂ්ම කාලයෙහි හුදෙකලා ව කවර සම්පතක් පතා තපස් රක්තේ ද යි ඇසී ය.

1865. ශක්‍රය, පුනර්භවය දුකෙකි, ගර්ථ හෙදනය (මරණය) දුකෙකි, සම්මොහ මරණය දුකෙකි, එහෙයින් තපස් රකිමි යි කීය.

1866. කාශ්‍යපය, තොප කී මනා සුභාෂිතය නියා තොපට වරයක් දෙමි. (බබ) යම් වරයක් කැමැත්තෝ ද (එය ගන්නේ මැනවි).

1867. භූතාධිපති ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දෙවු නම්, 'පුතුන්, බිරියන්, ධන ධාන්‍ය හා අනෙක් ප්‍රිය වස්තූන් ලැබූ ද සැඟිමකට පත් නො වන ලොහය මට නුපදිවා' යන මේ වරය කැමැත්තෙමි (යි කීය.)

1868. කාශ්‍යපය, තොප කී මේ මනා සුභාෂිතය නියා තොපට වරයක් දෙමි. තෙපි යම් වරයක් කැමැත්තවු ද (එය ගන්නේ මැනවි.)

1869. භූතාධිපති ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දෙවු නම්, 'කෙත්, වතු, රන්. ගවයන්, දසයන්, කම්කරු පුරුෂයන් යන මොවුන් නියා හටගත් කෝපයෙන් සිය පිරිහීම වේ ද ඒ ක්‍රෝධය මට නුපදිවා' යන මේ වරය කැමැත්තෙමි (යි කීය.)

1870. කාශ්‍යපය, තොප කී මේ මනා සුභාෂිතය නියා තොපට වරයක් දෙමි. (බබ) යම් වරයක් කැමැත්තවු ද (එය ගන්නේ මැනවි.)

1871. භූතාධිපති ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දෙවු නම්, 'බාලයකු නො දකිවා, ඔහු ගැන අසන්නට නො ලැබේවා, බාලයකු සමග එක් ව වාසයක් නො ලැබේවා, බාලයන් හා ප්‍රිය බස් (හෝ) බණන්තට නො ලැබේවා, එය පිසි නො වේවා, (යි කීය.)

1872. කීනත්තු තෙ අකරං බාලො වද කසසප කාරණං,
තෙන කසසප බාලසස දසසනං නාභිකඛිබ්බි.
1873. අනගං නගති දුමෙමධො අඬුරාගං නිදුඤ්ජති,
දුක්ඛගො සෙය්‍යගො හොති සමමාචුත්තො පකුප්පති
චිතගං සො න ජානාති සාධු තස්ස අදසසනං.
1874. එතස්මිං තෙ සුලපිතෙ පතිරුපෙ සුභාසිතෙ,
වරං කසසප තෙ දමමි යං කිඤ්චි මනසිවජ්ජි.
1875. වරං වෙ මෙ අදෙ සක්ක සබ්බභූතානම්සසරං,
ධිරං පමෙස්ස සුඤ්ඤං ධිරං ධිරෙන සහ සංවපෙ.
ධිරෙන අලලාපසලලාපං තං කතෙ තං ව රොවයෙ.
1876. කීනත්තු තෙ අකරං ධිරො වද කසසප කාරණං,
තෙන කසසප ධිරස්ස දසසනං අභිකඛිබ්බි.
1877. නගං නගති මෙධාවී අඬුරාගං න පුඤ්ජති,
සුතගො සෙය්‍යගො හොති සමමා චුත්තො න කුප්පති
චිතගං සො පජානාති සාධු තෙන සමාගමො.
1878. එතස්මිං තෙ සුලපිතෙ පතිරුපෙ සුභාසිතෙ,
වරං කසසප තෙ දමමි යං කිඤ්චි මනසිවජ්ජි.
1879. වරං වෙ මෙ අදෙ සක්ක සබ්බභූතානම්සසරං,
තතො රත්තා චිවසනෙ¹ සුරියසසුඤ්ඤමනං පති
දිබ්බා භක්ඛා පාකුභවෙය්‍යසුං සිලවනොතා ව යාවකා.
1880. දදතො ව මෙ න ධියෙථ දඬා නානුතපෙය්‍යහං,
දදං චිත්තං පසාදෙය්‍යං එතං සක්ක වරං වරෙ.
1881. එතස්මිං තෙ සුලපිතෙ පතිරුපෙ සුභාසිතෙ,
වරං කසසප තෙ දමමි යං කිඤ්චි මනසිවජ්ජි.
1882. වරං වෙ මෙ අදෙ සක්ක සබ්බභූතානම්සසරං,
න මං සුත උපෙය්‍යාසි එතං සක්ක වරං වරෙ.

1. චිවසනෙ - මජ්ඣං.

1872. කාශ්‍යපය බාලයා තොපට කුමක් කෙළේ ද කාශ්‍යපය, බාලයා දැකීම නො රුස්නේ කවර කරුණක් නිසා ද? ඒ හේතුව මට කියව.

1873. බාලයා (ආශ්‍රිතයන්) අනභිවෘද්ධියට පමුණුවයි. අකට සුභ දෙයෙහි යොදයි. උපිළිවෙළ උසස් සේ ගනී. ළෙන්ගතුව කී දෙයින් දු තදින් කිපෙයි. ආචාර චිත්‍ය නො දනි යි. එ හෙයින් ඔහුගේ දසුන නො මැනැවි.

1874. කාශ්‍යපය, තොප කී මේ මනා සුභාශිතය නිසා තොපට වරයක් දෙමි. (තෙපි) යම් වරයක් කැමැත්තවු ද (එය ගන්නේ මැනැවි.)

1875. භූතාධිපති ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දෙවු නම් නැණවතා දැකීමවා, නැණවතා ගැන අසමවා, නැණවතා හා එක් වැ වෙසෙමවා, නැණවතා හා ප්‍රිය බස් බෙණෙමවා, එය පිසි වෙමවා, (යි කිය.)

1876. කාශ්‍යපය, නැණවතා තොපට කුමක් කෙළේ ද? කාශ්‍යපය, නැණවතා දැකීම රුස්නේ කවර කරුණක් නිසා ද? ඒ හේතුව මට කියව.

1877. නැණවතා (ආශ්‍රිතයන්) අභිවෘද්ධියට පමුණුවයි. කටසුභ දෙයෙහි යොදවයි. මනා පිළිවෙළ උසස් සේ ගනී. ළෙන්ගතුව කී දෙයින් නො කිපෙයි. ආචාර චිත්‍ය දනි යි. එ හෙයින් ඔහුගේ එක්වීම මනා ය.

1878. කාශ්‍යපය, තොප කී මේ මනා සුභාශිතය නිසා තොපට වරයක් දෙමි. (මබ) යම් වරයක් කැමැත්තෝ ද (එය ගන්නේ මැනැවි.)

1879. භූතාධිපති ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දෙවු නම්, රාත්‍රිය ගෙවී ගොස් සූර්යෝදය වෙලෙහි දිව බොසුන් පහළ වෙවා, එය පිළිගන්නට පිල්වත් පිළිගාවෝ පැමිණෙත්වා.

1880. මා දෙන්නා වූ දන වස්තුව අඩු නො වෙවා. දනය දී පසුව නො තැවෙමවා. දෙමිනු දු සිත පහදවමවා. සත් දෙවිඳුනි මේ වරය ඉල්ලමි.

1881. කාශ්‍යපය, තොප කී මේ මනා සුභාශිතය නිසා තොපට වරයක් දෙමි. (මබ) යම් වරයක් කැමැත්තෝ ද (එය ගන්නේ මැනැවි.)

1882. භූතාධිපති ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දෙවු නම්, තෙපි යළිත් මා වෙතැ නො පැමිණෙවු. ශක්‍රය මේ වරය ඉල්ලමි.

1883. බහුභි වත්තවරියාහි නරා ව අථ නාරියො,
දසසනං අභිකඛ්ඛනාහි කිනත්‍රු මෙ දසසනෙ භයං.
1884. තං නාදිසං දෙවවණ්ණං සබ්බකාමසම්භිතං,
දිස්වා තපො පමසෙස්සයා¹ එතං තෙ දසසනෙ භයනති.

7. අතිපතිජාතකං.

1885. අභමෙව දුඛොසිතං භාසි බාලො
තෙමකා ව අරණෙඤ අභිමව්භයානෝ,
තක්කාරියො සොඛ්ඛමිමං⁴ පතාමි
න කිරෙව සාධු අතිවෙලභංණි.
1886. පපෙසාති මචේවා අතිවෙලභංණි
බන්ධං වධං සොකපරිද්දවණ්ණේ,
අතතානං යෙව්⁵ ගරභාසි එතෙතා⁶
ආවෙර යං තං නිබණ්නති⁷ සොකෙතා.
1887. කිමෙවාහං කුණ්ඨිල මත්‍රුපුරිඡං⁸
කරෙයා⁹ සං භාතරං කාළි කායං¹⁰,
නාගොචාහං වස්සුගණ්ණේ ජිනො
අයමපි අතෙතා බහුතාදියොව.
1888. යො යුජ්ඣමානානං අයුජ්ඣමානො
මෙණ්ඛනාතරං අච්ඡපති කුලිඤ්ඤා,
යො පිංසිනො මෙණ්ඛසිරෙහි තස්ස
අයමපි අතෙතා බහුතාදියොව.
1889. චතුරො ජනා පොස්සකං අග්ගහෙසුං
එකණ්ණේ පොසං අනුරක්ඛමානා
සබ්බෙව තෙ භික්ඛසිරා සධිංසු
අයමපි අතෙතා බහුතාදියොව.
1890. අජා යථා වෙඵලමෙකං බද්ධා
අවෙකතිපතති අසිම ජ්ඣග්ගතී¹¹,
තෙතෙවි තස්සා ගලකාවකතා¹²
අයමපි අතෙතා බහුතාදියොව.

1. පමසෙස්සයා - මජ්ඣං.
2. අතිපති ජාතකං - මජ්ඣං.
3. සත්ථිභායමානො - මජ්ඣං.
4. සොඛ්ඛමිති අසං - මජ්ඣං.
5. අතතාමෙව - මජ්ඣං.
6. එතං - මජ්ඣං.

7. ආවරියතං නික්ඛන්තානි - මජ්ඣං, සත්ථා.
8. මාත්‍රුපුරිඡයානං - වී, මජ්ඣං.
9. කරෙයාසං - සත්ථා, කාමෙ - මජ්ඣං.
10. කලිකායන - මජ්ඣං, කාලිකාය - සත්ථා.
11. අසිමකස්ථගණ්ණං - වී, මජ්ඣං, සත්ථා.
12. ගලකං වික්ඛන්තා - සත්ථා, වික්ඛන්තං - මජ්ඣං,
(භිලා කතං - මජ්ඣං.)

1883. බොහෝ ප්‍රිතයන් පුරා පුරුෂයෝ ද ස්ත්‍රීහු ද මගේ දසුන කැමැති වෙති. මගේ දැකීම නිසා ඔබට කවර බයක් ඇති වේ ද?

1884. එබඳු දිව්‍යවර්ණ සහිත සියලු සැපයින් පිරුණු නොස දැක තවුස්දම් රැක්මෙහි පමා වෙමි. එහෙයින් නොස දැකීන්තට බය වෙමි.

7. අකිත්ති ජාතකය.

1885. තක්කාරිය, වනයෙහි සපුන් කැඳවන මැඩියකු සේ නාද කරන අඤානයකු වූ මම වැරැදි ලෙස විණිමි. (එහෙයින්) මේ වළෙහි වැටෙමි, පමණ ඉක්මවා බෙණෙන පුද්ගලයා භූස්සු ස.

1886. ඇඳුරැකුමනි, පමණ ඉක්මවා බෙණෙන පුද්ගලයා සිරගෙයි වැටීමට, හිංසා පීඩා ලැබීමට, දුක්චීමට හා වැළැපීමට පැමිණේ. යම් හෙයකින් (ඔබ) මේ වළෙහි තමා හෙළන් ද, ඔබ කමට ම අපහාස කරගන්නෝ ය.

1887. සිය සොහොයුරු තුණ්ඩට පිළි නො දෙනුයේ කිමදැ යි මම කාළිය විතාළෙමි. එ හෙයින් පිළි යුග්මය ද නැති වූ මම නග්න වීමි. මේ කරුණ ද බොහෝ සෙයින් ඊට සමාන යැ.

1888. සටන් වැදුණු බැටළුවන් සටනින් මුදන්නට උත් අතරට ගිය හේ කුරුල්ලා බැටළුව පහර ලැබ තැළී ගියේ ය. මේ කරුණ ද බොහෝ සෙයින් ඊට සමාන යැ.

1889. සතර දෙනෙක් සන රෙද්දක කොන් සතර අල්ලා මිනිසකු රකිනුවෝ හිස් පැළි ඔවුහු හැම හොත්තාහ. මේ කරුණ ද බොහෝ සෙයින් ඊට සමාන ය.

1890. හුණ ලැහැබෙක බදින ලද එළඳෙන කෙළි දෙළෙන් පා ගසන්නී සහවා නැබු අවියක් පෙරළී ය. එම අවියෙන් ම ඇගේ ගෙල කපාදු ය. මේ කරුණ ද බොහෝ සෙයින් ඊට සමාන ය.

1891. නයිමෙ¹ දෙවා නපි² ගජඛබ්බසුත්තං,
මිභා ඉමෙ අතථවසාහතා ඉමෙ³
එකඤ්ච නං සායමාසෙ පවතතු.
එකඤ්ච සුන පාතරාසෙ⁴ පවතතු.
1892. සතං සහස්සානං දුක්ඛාසිත්තානං⁵
කලම්පි නායොනති සුභාසිතස්ස,
දුක්ඛාසිතං සඬක්ඛානො කිලෙසො
තස්මා තුණ්හි කිලුප්පියො න බාලො.
1893. යා මෙයා ව්‍යාකාසි පමුඤ්චරෙතං
ගිරිඤ්ච⁶ නං හිමවතං නයනතු,
ඉමඤ්ච ඛො දෙනතු මහානසාය
පාතොව නං පාතරාසෙ පවතතු.
1894. පඤ්ඤානනාථා පසවො පසුනාථා අයං පජා,
කං නාථොකම් මහාරාජ අමුහනාථා මම හරියා⁷,
විහගමඤ්ඤතරං ඤායා මුත්තො ගවෙජයා පබ්බතං.
1895. න වෙ නිඤ්ඤ සුපරිවජ්ජයෙථ
නානා ජනා සෙවිතබ්බා ජනිඤ්ඤ,
යෙනෙව එකො ලහතෙ පසංසං
තෙනෙව අඤ්ඤා ලහතෙ නිඤ්ඤතරං.
1896. සබ්බො ලොකො පරවිකේතන අවිකේතා⁸
සබ්බො ලොකො වික්ඛවාසමිති විකේත,
පචෙවකච්ඡිත්තා පුද්ධසබ්බස්සතා
කස්සිධි වික්ඛස්ස වසෙන වත්තති.
1897. තුණ්හි අහු කිලුප්පියො සහරියො
යොදනි ව්‍යාකාසි හයස්ස හිතො,
යොදනි මුත්තො සුඛිතො අරොගො
වාචා කිරෙවතථවතී නරානන්ති.

8. තක්කාරියජාතකං.

1. ඉමෙත - මජ්ඣං.
2. නාපි - සයා, මජ්ඣං.
3. අතථවසාහතා මෙ - මජ්ඣං.
4. සුනපාතරාසෙ - මජ්ඣං, සයා.
5. සහස්සානං දුක්ඛාසිත්තානං - මජ්ඣං.
6. ගිරිවජ් - මජ්ඣං.
7. නාථොකං හරියාය මෙ - මජ්ඣං.
8. අවිකේතන - මජ්ඣං.

1891. මොවුහු දෙවියෝ නො වෙති. ගතවී පුත්‍රයෝ නො වෙති. මොවුහු මෘගයෝ වෙති. වස්තු ලෝභයෙන් මොවුහු මා වෙත ගෙනෙන ලද හ. එකතු සවසට පිසත්වා. එකතු උදේට පිසත්වා.

1892. දුබ්බි බස් ලක්ෂයක්, සුබ්බි බසක (සොළොස් වැනි) කලාව තරමවත් නො අගනේ ය. දුබ්බි බිණුමෙන් කිලිටි වේ යන සාකයෙන් කිදුරා නිහඩ විය. මෝඩ නිසා නො වේ.

1893. මා හා කතා කළා වූ මැය මුදවු. ඇය හිමවත් පව්වට පමුණුවත්වා. මොහු මුළුතැන් ගෙට දෙත්වා. ඔහු උදසන්හි උදේ ආහාරයට පිසත්වා.

1894. රජතුමනි, තෘණභක්ෂක චතුස්පදිකයන්ට වර්ෂාව පිහිට වෙයි. මනුෂ්‍ය ප්‍රජාවට සිව්පාවෝ පිහිට වෙති. මම කොප පිහිට කොට ඇත්තෙමි. මගේ බිරිඳ මා පිහිට කොට ඇත්තිය. අපගෙන් එකතු මළ පසු මරණයෙන් මිදුණු අනිකා පර්වතයට යන්නේ ය.

1895. රජතුමනි, නින්දාව පහසුවෙන් ඉවත් කළ නො හැකිය. නොයෙක් දේ රුස්නා පනයා ඇසුරු කළ යුතු වේ. යමක් නිසා එකෙක් ප්‍රශංසා ලබා ද එයින් ම අනෙකා නින්දා ලබයි.

1896. රජතුමනි, හැම ලෝ වැසියා මෙරමා සිත් ඉක්ම සිටි සිත් ඇත්තේ ය. හැම ලෝ වැසියා හිතොත්කෘෂ්ට විසින් සිය සිත්හි සිත් ඇතියේ නම. හැම සත්ත්වයෝ වෙනස් වෙනස් සිත් ඇතියෝ ය. ඔවුනතුරෙහි කවර එකක්හුගේ සිත් වශයෙන් පවතී ද?

1897. බිරිඳ සහිත කිදුරා තුෂ්ණිමතූත වැ මරණ බය නිසා දුන් බිණිය. දුන් හේ මරණින් මිදුණේ ය. සුවපත් ය. නිරෝග ය. සත්ත්වයන්ට විවිධය ම හිත සැප ගෙන දේ.

8. තත්කාරිය ජාතක යි.

1898. කස්ස ගාමවරං දමම නාරියො ව අලඛකතා,
කො මෙ තං මිගමකඛාති මිගානං මිගමුක්කමං.
1899. මඤ්ඤං ගාමවරං දෙහි නාරියො ව අලඛකතා,
අභං තෙ මිගමකඛාති මිගානං මිගමුක්කමං.
1900. එතස්මිං චන්ද්‍රසංඝසමිං අඛො සාලා ව පුප්ඵිකා.
ඉඤ්ඤොපකසංජන්තං එතෙට්ඨො තිට්ඨති මිගො.
1901. ධිත්‍රං අදෙජ්ඣං¹ කඤ්ඤානං උසුං සන්ධායුපාගමී,
මිගො ව දිස්වා රාජානං දුරතො අජ්ඣාභාසථ.
1902. ආගමෙහි මහාරාජ මා මං චිජ්ඣං රථපසභ,
කො නු තෙ ඉදමකඛාසි² එතෙට්ඨො තිට්ඨති මිගො.
1903. එස පාපවරො පොසො සම්මි තිට්ඨති ආරකා,
මො හි මෙ ඉදමකඛාසි එතෙට්ඨො තිට්ඨති මිගො.
1904. සච්චං කිංචලි මානංසු නරා එකච්චියා ඉධ,
කට්ඨං විපලාචීනං³ සෙයොනං නතෙට්ඨො තිට්ඨියො තරො.
1905. කිංචලි රුරු ගරහසි මිගානං
කිං පකඤ්ඤං කිං පන මානුසානං,
භයං හි මං චිජ්ඣති නපරුපං
සුඤ්ඤානං නං මානුසිං භාසමානං.
1906. යමුඤ්ඤං චහතෙ⁴ වුඤ්ඤාමානං
මහොදකෙ සලිලෙ සීසකොතෙ,
තතො නිදනං භයමාගතං මම
දුගොඛො හෙව රාජ අසබ්බිසඛොමො.
1907. යොහං චතුස්සතමිදං විහරාමං
නනුච්ඡිදං හදයෙ ඔස්සජාමි,
හතාමි මිඤ්ඤාමකිච්චකාරිං
මො කාදිසං කම්මකතං න ජාතෙ.

1. ධිත්‍රං සරජ්ජං - මජ්ඣං.

2. සන්ධායුපාගමී - මජ්ඣං.

3. ඉධං - මජ්ඣං.

4. කට්ඨං නිපාටිතං - ඝො, කට්ඨං නිපාටිතං - මජ්ඣං.

5. චහතෙ - මජ්ඣං, සන්ධා.

1898. ගම්වර හා සැරසුණ ස්ත්‍රීන් කාහට දෙම ද? කවරෙක් මුවන්ගෙන් උතුම් වූ රන්වන් මුවා (ගැන) කියන්නේ ද?

1899. ගම්වර ද සැරසුණ ස්ත්‍රීන් ද මට දෙව. මම නොපට මුවන්ගෙන් උතුම් වූ රන්වන් මුවා (ගැන) කියමි.

1900. මේ වන පැහැටෙහි පිසුණ අඹගස් ද සල් ගස් ද ඇත. රකිප්පොව පැහැය ඇති තෘණ ගැවසුණ මේ බිමෙහි ඒ රන්වන් මුවා සිටී.

1901. රජතෙම දුනුදිය නගා දුන්න සරහා ගෙන පැමිණියේය. මුවා ද එලෙස එන රජු දකෑ දුර සිට මෙලෙස කිය.

1902. රජතුමනි, බලාපොරොත්තු වනු මැනැව්. මා නොවිඳින්නේ මැනැව්. ඒ රන්වන් මුවා මෙහි සිටියයි නොපට කවරෙක් කියේ ද?

1903. චිත්‍රය, ලාමක ගති ඇති ඒ පුරුෂයා ඇත සිටියි. ඒ රන්වන් මුවා මෙහි සිටී යන පුවත හේ මට කිය.

1904. මේ ලෝකයේ ඇතැම් මනුෂ්‍යයෝ “දියෙහි පා වී යන වියළි දඬුකඩ ගොඩ ලීම මැනැව්. (එහෙත්) ඇතමකු ගොඩ ගැනීම නො මනාය යි සත්‍යයක් ම බිණුණු.”

1905. රුරු මාගය, කිමෙක් ද, තෙපි මාගයන්ට නින්ද කරන්නහු ද, පක්ෂීන්ට නින්ද කරන්නහු ද, මනුෂ්‍යයන්ට නින්ද කරන්නහු ද? මිනිස් බයින් බෙණෙන ඒ බස් අසා මට මහත් බියක් උපදී.

1906. වෙගයෙන් ගලන මහ දිය කඳෙහි පා වී යන යමකු ගොඩට නගාලීම ද ඒ හේතුවෙන් මට බිය පැමිණියේ ය. රජතුමනි, අසත්පුරුෂයන් හා එක්වීම ඒකාන්තයෙන් දුකෙකි.

1907. ඒ මම පියාපත් සතරක් තිබෙන, අභසින් යා හැකි, සිරුර සිඳ ලන, මේ තීය ඔහුගේ හදවතට යවන්නෙමි. යමෙක් කළ උපකාර නො දනී ද එ බඳු චිත්‍රප්‍රේමියා නසමි.

1908. බරණැස් බාලසූර හට පිනිඳු
සතොතා වධිං නපසංසනති ජාතු,
කාමිං සරං ගවිජතු පාපධම්මො
යඤ්ඤිසස හට්ඨං තදෙතසස දෙහි
අතඤ්ඤි නෙ කාමකරො හවාමි.
1909. අද්ධා රුරු අඤ්ඤිතරො සතං සො
යො දුඛොතො මානුසසස න දුඛි,¹
කාමිං සරං ගවිජතු පාපධම්මො
යඤ්ඤිසස හට්ඨං තදෙතසස දෙහි
අතඤ්ඤි නෙ කාමවාරං² දදමි.
1910. සුචිජාතං සිගාලාතං සකුන්තානඤ්ඤි වසනිතං,
මනුසසවසනිතං රාජ දුඛිජාතනරං තතො.
1911. අපි වෙ මඤ්ඤති පොසො ඤ්ඤති මිකොතා සමාති වා,
යො පුබ්බෙ සුමනො හුඤ්ඤා පච්ඡා සමපජ්ජතෙ දිසො.
1912. සමාගතා ජාතපදො නෙගමා ව සමාගතා,
මිගා³ ධඤ්ඤති බාදනති තං දෙවො පටිසෙධතු⁴.
1913. කාමිං ජනපදො⁵ මාසි රට්ඨංවාපි විනසසතු,
නතෙච්චාහං රුරු දුබ්බෙ දඤ්ඤා අභයදකම්මං.
1914. මා මෙ ජනපදො ආසි රට්ඨංඤ්ඤාපි විනසසතු,
නතෙච්චි⁶ මිග රාජසස වරං දඤ්ඤා මුසා ගණෙති.

9. රුරුමිගජාතකං.

1915. ආසිංසෙපෙච්ච⁷ පුරිසො න නිබ්බිකෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පසාසම් වොහං අනතානං යථා ඉච්ඡිං තථා අහු.
1916. ආසිංසෙපෙච්ච පුරිසො න නිබ්බිකෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පසාසම් වොහං අනතානං උදකා ඵලමුඛිතකං.
1917. වායමෙපෙච්ච⁸ පුරිසො න නිබ්බිකෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පසාසම් වොහං අනතානං යථා ඉච්ඡිං තථා අහු.

1. සතං සො - මජ්ඣං.
2. දුඛොතො - වී., දුඛිකොතො - සතා.
3. මාමිච්චං - මජ්ඣං, සතා.
4. ජනපද - මජ්ඣං.
5. මිගාසසානි - මජ්ඣං.

6. පටිසෙධතු - මජ්ඣං.
7. ජනපද - මජ්ඣං.
8. නතෙච්චාහං - වී.
9. ආසිංසෙපෙච්ච - මජ්ඣං.
10. වායමෙපෙච්ච - මජ්ඣං.

1908. ජනපතිතුමනි, පණිවිසයාගේ ද මෝඩයාගේ ද විනාශය සත්පුරුෂයෝ ඒකාන්තයෙන් ප්‍රශංසා නො කෙරෙති. පාප පැවැතුම් ඇති (හේ) කැමැති පරිදි ගෙදර සේවා. යමක් මොහුට දෙමි යි කියේ ද එයත් ඔහුට දෙන්නේ මැනවි. මම ද තොප කැමැති පරිදි කරන්නෙක් වෙමි.

1909. ද්‍රෝහි මිනිසාට යමක් ද්‍රෝහ නො කෙළේ ද මේ රුරු මෘගයා ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයන්ගෙන් කෙනෙකි. පාප පැවැතුම් ඇති (හේ) කැමැති පරිදි ගෙදර සේවා. 'යමක් මොහුට දෙමි' යි කියෙමි ද එයත් මොහුට දෙමි. මම ද තොපට කැමැති පරිදි වාසය කරන්නට වර දෙමි.

1910. රජතුමනි, සිව්පුත්තේත් පක්ෂීන්ගේත් තාදය පහසුවෙන් තේරුම් ගත හැකිය. මනුෂ්‍යයන්ගේ තාදය තේරුම් ගැනීම ඊට වඩා අපහසු ය.

1911. ඉදින් පුරුෂයෙක් (මේ) නෑයෙක, මිතුරෙක, යහළුවෙක කියා දනී ද, හේ පළමු සතුටු සිතැති වූ පසු වූ සතුරු වන්නේ ය.

1912. රජ වූ දහවු වැසියෝ ද නියමිත වැසියෝ ද "රජතුමනි, මුළුවේ බාහ්‍ය කන්තාහ. රජතුමා, එය වළකන සේක්වා" යි කීහ.

1913. ජනපදය ඒකාන්තයෙන් වැනැසේවා. රට ද වැනැසේවා. රුරු මුවාට අභය දනය දී (යළිත්) මම ද්‍රෝහ නො කරන්නෙමි.

1914. මගේ ජනපදය වැනැසේවා. රට ද වැනැසේවා. මම මුවරජහට වර දී බොරු නො කියමි.

9. රුරු මෘග ජාතක යි.

1915. නැණවත් පුරුෂයා බලාපොරොත්තු (ඇත්තෙක්) වන්නේ ම ය. නො කලකිරෙන්නේය. මම යම් සේ කැමැති වීම ද එසේ සිදු විය. මම තමා දකිමි.

1916. නැණවත් පුරුෂයා බලාපොරොත්තු (ඇත්තෙක්) වන්නේ ම ය. නො කලකිරෙන්නේ ය. දියෙන් ගොඩට පැමිණි මම තමා දකිමි.

1917. නැණවත් පුරුෂයා වෑයම් කරන්නේ ම ය. නො කලකිරෙන්නේ ය. මම යම් සේ කැමැති වීම ද එසේ සිදු විය. මම තමා දකිමි.

1918. වායමෙට්ඨ පුරිසො න නිබ්බිදෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පසස්සාමි චොතං අසකානං උදකා ඵලමුඛතං.
1919. දුසක්ඛපනීතොපි නරො සපයෙඤ්ඤ
ආසං න ඡිදෙය්‍ය පුට්ඨාගමාය,
බහුභි ඵසස්ස අභිතා භිතා ච
අවිතකතිතා මච්ඡුමුපබ්බජන්ති.
1920. අවිතතිතමපි භවති චිතතිතමපි චිතස්සති,
නභි චිතාමයා භොගා ඉත්ථිසා පුරිසස්ස වා.
1921. සරහං ගිරිදුග්ගසමිං යං නවං අනුසරී පුරෙ,
අලිනචික්ඛස්ස තුචං චික්ඛනාතමනුජිවසි.
1922. යො තං විදුග්ගා නරකා සමුඤ්චි
සිලාය යොග්ගං සරහො ඤාතිනා,
දුසක්ඛපනීතං මච්ඡුමුඛා පමොච්ඤි
අලිනචික්ඛං තමිතං වදෙසි.
1923. තුචං නු තතෙට්ඨ තද අභොසි
උදුග්ග තෙ කොචි නං ඵතදක්ඛා,
චිවික්ඛච්ඡෙදං තුඤ්ඤ සබ්බදස්සි
කුණ්ණනු තෙ බ්‍රාහ්මණ භිංසරුපං.
1924. න චෙට්ඨං තත් තද අභොසිං
න වාපි මෙ කොචි නං ඵතදක්ඛා,
ගාථාපදනඤ්ච සුභාසිතානං
අකථං තද නොනති ජනීඤ්ඤ ධීරා.
1925. ආදය පතතිං පරවිරියසාතිං
වාපෙ සරං කිං විචිකිච්ඡෙස තුචං,
නුග්ගෙණං සරො සරහං හතානු ටිසං
අතතං හි ඵතං වරපඤ්ඤ රඤ්ඤ,
1926. අඤ්ඤා පජානාමි අභමපි ඵතං
අතතං මිගො බ්‍රාහ්මණ ඛන්ධස්ස,
පුට්ඨං කක්ඛඤ්ඤ අපවායමානො
තක්ඛා මිගං සරහං නො හනාමි.

1. චිවික්ඛච්ඡෙදං - මජ්ඣ, චිවික්ඛච්ඡෙදං - ඤානා.

2. නුග්ගෙණං - චි.

1918. තැණවත් පුරුෂයා වැයම් කරන්නේ ම ය. නො කල කිරෙන්නේ ය. දියෙන් ගොඩට පැමිණි මම තමා දකිමි.

1919. දුකට පැමිණියේ නමුදු තැණවත් පුරුෂයා සැපතට පැමිණීමේ රිස්ස නො සිදින්නේ ය. නො සිතු හිතානිත ස්පර්ශයේ සත්ත්වයා වෙත පැමිණෙති.

1920. නො සිතු දය සිදු වෙයි. සිතු දය නො සිදු වෙයි. ස්ත්රියකට හෝ පුරුෂයකුට සිතු ලෙස වස්තුව නො ලැබේ.

1921. පෙර ඔබ යම් ගිරි දුර්ගයෙක සරඟ මුවකු ලුහුබැඳ ගියෝ ද, කරුණා සිතැති උගේ වැයම් නිසා තෙපි ජීවත් වට.

1922. යම් සරඟ මුවෙක් හලෙන් උපක්‍රම යොදා, ගොඩ පැමිණිය නො හැකි නරාවළින් තොප ගොඩ ගත්තේ ද දුකට පත් වැ පිටි තොප මරු මුවෙන් මිදී ද, දෙවර්ග සම්පන්න සිතැති ඒ මුවාගේ ගුණ කිහු ය.

1923. බමුණ, තෙපි එද එහි සිටියහු ද? නැතහොත් කිසිවෙක් එය නොපට කීවේ ද? (නැතහොත්) දුරු කළ කෙලෙස් ඇති සර්වඥ චූඡු ද? තොපගේ තුවණ බලවත් පැවැතුම් ඇත්තේ ය.

1924. ජනපති කුමනි, මම එද එහි නො වීමි. කිසිවෙකුත් මට එය නො කීය. (එහෙත්) මනා කොට කී ගාරා පදයන්ගේ අර්ථය තුවණැත්තෝ සොයති.

1925. අන්‍යයන්ගේ වැයම් තසන ඊතලය දුන්නෙහි බහාගෙන ඔබ සැක කරන්නේ කිම? ඊය වීද වහා සරඟයා තසන්නා. එය උතුම් පැණැති රජගේ ආහාර යි.

1926. බමුණ, මුවා ඤාත්‍රියයාගේ ආහාර යි. එය මම ද ඒකාන්තයෙන් දනිමි. පෙර කළගුණය පුදන්නෙමි, මම සරඟමුවා නො මරමි.

1927. නොසො මිගො මහාරාජ අසුරෙසෝ දිසම්පති,
එතං භග්ගො මනුසසිඤ්ඤ භවස්ස අමරාධිපො.
1928. සචෙට්ඨ රාජා වීචිකිච්ඡසෙ තුචං
භන්තං මිගං සරහං සභායකං මෙ
සපුන්තදුරො තාරවීරියසෙට්ඨ¹
ගන්තා තුචං චෙතරණිං² යමස්ස.
1929. කාමං අහං ජානපද ව සමබ්බ
පුත්තා ව දුරා ව සභායසඤ්ඤා,
ගච්ඡන්ති නං චෙතරණිං යමස්ස
නඤ්ඤා භග්ගෙසු³ යො මමපාණදස්ස⁴.
1930. අයං මිගො කිච්ඡගතස්ස මඤ්ඤා
එකස්ස කක්කා වීචිකාසීං සොරෙ
තං කාදිසං පුබ්බකිත්ථං සරණො
ජානං මහාබුද්ධෙහි කථං භනොය්සං.
1931. මික්කාභිරාදී⁵ චිරමෙව ජීවි
රජ්ජං ඉමං ධම්මඉඤ්ඤ පසාය,⁶
තාරිගඤ්ඤාති පරිවාරයනො
මොදස්සු රටෙට්ඨ තදිච්ච වාසචො.
1932. අසකකාධනො නිව්ච්ඡසනනවිකො
සබ්බානිථියාවයොගො භවිත්ථි⁷
දත්වා ච භුත්වා ව යථානුභාවං
අනිඤ්ඤො සංගමුපෙති යානන්ති.

10. සරහමිගජාතකං.

තෙරසකතිපාතං. නිට්ඨිතං.

කඤ්ඤාදානං:

විරකමු⁸කුට්ඨාරිසභංවරො
අථරඤ්ඤාසමිං දුතකපඤ්ඤාකො
අථමොධි අකිකතිස්සනකරිනා
අථරුරුමිගෙන පරොසරහොති.

1. අසුරෙසො - වී.
2. රාජා - වී. මී.
3. තාරවීරසෙට්ඨං - මජ්ඣං, ස්ථා.
4. වසතරණි - මජ්ඣං.
5. භග්ගෙසු - මජ්ඣං, ස්ථා.
6. මම පාණං - මජ්ඣං.
7. මික්කාභිරාදී - මජ්ඣං.
8. රජ්ජමිච්ඡං පඤ්ඤාසංසං - මජ්ඣං.
9. සබ්බානිථි පානුතකෙ කරිනි - ස්ථා, සබ්බානිථි යාවයොගෙ වීදිත්ථි - මජ්ඣං.
10. වරමමු - ස්ථා.

1927. දිශාධිපති රජතුමනි, මෙතෙම මුවෙක් නො වේ. මෙතෙම අසුරයා ය. තරදෙවුව, මොහු මරා ඔබ ගනු වන්නේ මනාය.

1928. රජතුමනි, මේ සරභයා මාගේ මිතුරා යයි (යන හැඟීම නිසා) නසන්නට සැක උපදවා ද (එහෙයින්) තරදෙවුව, අඹු දරුවන් සහිත තෙපි යමයාගේ වෙතරණී නම් නිරයට යන්නාහුය.

1929. බමුණ, මම ද දනවු වැසියෝ ද පුත්‍රයෝ ද භාර්යාවෝ ද මිතුරෝ ද යන හැමදෙන යමයාගේ වෙතරණී නිරයට ඵකාන්තයෙන් යමිම. (එහෙත්) යමෙක් මට පණ දුන්නේ ද හේ නො මැරිය යුතු ය.

1930. බමුණ, මේ මුවා මහවනයෙහි හුදෙකලා ව සිටී මට නරාවළෙන් ගොඩ එන්නට උපකාර කෙළේ ය. පෙර කළ ඒ උපකාර සිහි කරන්නොම දැන දැන ම ඔහු කෙසේ නසම ද?

1931. මිතුරන් සතුටු කරන ඔබ බොහෝ කල් වෙසෙන්නවා. (දඹ)රාජ ධර්මයෙහි පිහිටා රාජ්‍යානුභාසනා කෙරෙන්නවා. ස්ත්‍රී සමූහයා පිරිවරා ගෙන වෙසෙන ගනුයා මෙන් රටෙහි ප්‍රීතියෙන් වෙසෙන්නවා.

1932. නො කීපෙන සතුටු සිතැති (ඔබ) අමුත්තන්ගේ යාවන යට සුදුසු වෙන්නවා. හැකි පමණින් දීමත් බිදීමත් කොට නින්ද රහිත වෑ සැපතින් අග්‍රයානය වන දෙවලොවට පැමිණෙන්නවා.

10. සරභමිග ජාතක සි.

තේරුපක නිපාතය නිමිශේ සි.

එහි උද්දනය:

අම්බජාතකය, කුයාරි (වැඳුන) ජාතකය, ජවන භංස ජාතකය, වුලලනාරද ජාතකය, පස්වැනි දූත ජාතකය ද, යළි කාලිංග බොධි ජාතකය, අකිසා ජාතකය, තකකාරිය ජාතකය, රුරුමිග ජාතකය හා සරභමිග ජාතකය දැයි (ජාතක දශය වේ.)

1933. සමසනං සාලිකෙදරං සුවා භුක්ඛන්ති කොසිය,
පට්ඨෙදෙමි තෙ ඉහෙමි න නං¹ වාරෙතු මුසසතෙ
1934. එකො ච තත්ථ සකුණො සො තෙසං² සබ්බසුද්දරො,
භුන්වා සාලිං යථාකාමං තුණ්ණචනාදය ගච්ඡති.
1935. ඔඤ්ඤිතභු³ වාළසාසානී යථා බ්‍රහ්මකර්ම සො දිජජා,
ඒවිඤ්ඤා නං ගගෙත්වාන ආනායෙථ මම්මන්තිකෙ.
1936. එකෙ භුන්වා පිච්චවා ච පසාකමන්ති වීභංගමා,
එකො බ්‍රහ්මසාමී පාසෙන කිං පාපං පකතම්භයා.
1937. 'උදරං නුන අභ්‍යන්තරං සුව අපේචාදරං නව,
භුන්වා සාලිං යථාකාමං තුණ්ණචනාදය ගච්ඡති.
1938. කොට්ඨන්තූ තත්ථ පුරෙසි සුව චේරන්තූ තෙ මයා
පුට්ඨො මෙ සමම අක්ඛාති කභිං සාලිං නිධියසි.
1939. න මෙ චේරං තයා සඤ්ඤා කොට්ඨො මහං න විජාති,
ඉණං මුක්ඛාමිණංදමි⁴ සමපතො කොට්ඨිමිච්චිං⁵
නිධිමිච්චි තත්ථ නිදහමී එවං ජානාති කොසිය.
- 1940 කිදිසං තෙ ඉණදනං ඉණමොපෙක්ඛා ච කිදිසො,
නිධිං⁶ නිධානං අක්ඛාති අථ පාසා පමොක්ඛසි.
1941. අජාතපක්ඛා තරුණො පුත්තකා මහං⁷ කොසිය,
තෙ මං හතා හරිස්සන්ති තස්මා තෙසං ඉණං දදෙ.
1942. මාතා පිතා ච මෙ වුද්ධා ඒණ්ණකා ගතයොධ්ධනා,
තෙසං තුණ්ණචන භාතුන මුණ්ණො පුට්ඨො කතං⁸ ඉණං.
1943. අභ්‍යන්තරං තත්ථ සකුණං බ්‍රහ්මකර්ම සුදුබ්බලා,
තෙසං පුණ්ණස්සිකො දමමි තං නිධිං ආහු පණ්ඩිතා.

1. තතෙ - මර්ගං, තතෙ - සතා.
2. සො තෙසං - මර්ගං, සතා,
3. උද්භවනං - මර්ගං, සතා,
4. කොට්ඨිමිච්චි - මර්ගං.
5. නිධිමිච්චි මක්ඛාති - මර්ගං.
6. මහං - මර්ගං.
7. පුත්තකං - වී, මර්ගං.

1933. කෝසිය ගොත්ති උපත් බමුණ, ඇල් කෙත සම්පූර්ණයෙන් පැසි තිබේ. කෙත හිරවූ කනි. එය වළකන්නට නො හැක්කෙමි. එය ඔබට දන්වමි.

1934. එහි හිරවුන් අතර අංගොපාංග සම්පූර්ණ බැවින් සර්ව සුන්දර වූ හිරවෙක් වෙයි. හේ රිසි සේ ඇල් වී රස විදා වී කරල් රැගෙන යයි.

1935. ඒ පක්ෂියා බැඳෙන පරිදි පුඩු අටවා තබන්නා. ජීව-ග්‍රහයෙන් ම ඔහු අල්ලා මා සම්පයට ගෙනෙව.

1936. මේ පක්ෂිහු වී බිදූ පැත් බී ඉවත් වූ යනි. හුදෙකලාව මම පුඩුවෙන් බැඳුනෙමි. මා කෙබඳු පාපයක් කරන ලද ද?

1937. ගිරා පෝතකය, පෙසු හිරවුන්ගේ බඩට වඩා තොපගේ බඩ ඉතා මහත් යයි සිතමි. රිසි සේ ඇල් වී කා තුඩෙකු දු ගෙන යන්නෙහිය.

1938. ගිරවාණෙනි, එහි කොටුගලක් පුරවන්නෙහි ද? නැත-හොත් මා හා වෛරයක් පවතී ද? මිතුර, විතාරන මට කිය. ඇල් වී කොහි තැන්පත් කරන්නෙහි ද?

1939. කෝසිය බමුණ, තොප හා මාගේ වෛරයක් නැත. මට කොටුගලකුත් නැත. ඉඹුල් රුකට පැමිණ ණයක් මුදමි. ණය ද දෙමි. එහි නිධානයක් ද නිදන් කරමි. (මෙය) මෙසේ දනුව.

1940. ගිරවාණෙනි, තොපගේ ණය දීම කෙබඳු ද? ණයෙන් මිදීම කෙබඳු ද? නිදන් කිරීම කෙබඳු ද? එකලා තෙපි පුඩුවෙන් මිදෙන්නාහුය.

1941. කෝසිය බමුණ, පියාපත් නො සැදුණු මාගේ පුත්‍ර පැටවු සිටිති. මා විසින් පෝෂණය කරනු ලැබූ ඔවුහු යළිත් මා පුස්තාන. එ හෙයින් ඔවුනට ණය දෙමි.

1942. මගේ මවුපියෝ වෘද්ධයහ. ජරාවෙන් යුක්තහ. යොවුන් බව පහව ගොස් ඇත. තුඩින් ගෙන ගොස් (ඇල් වී කරල්) ඔවුනට දී මම පෙර ගත් ණය මුදමි.

1943. එහි ඉතා දුබල නැසුණ පියාපත් ඇති තවත් පක්ෂිහු වෙසෙති. පින් සඳහා ඔවුනටත් දෙමි. එය අනුගාමික නිධානයයි නුවණැත්තෝ කියති.

1944. එදිසං¹ මෙ ඉණදනං ඉණමොසෙකො මෙ එදිසො,
නිධිං නිධානං අකකිතං² එවං ජානාහි කොසිය.
1945. හදුකො වතයං³ පකඛි ඒජො පරමධම්මකො,
එකච්චසු මනුසෙසසු අයං ධම්මො න චිජජති.
1946. භුඤ්ජ සාලිං යථාකාමං සහ සමෙකච්චි කුරුති,
පුනාපි සුච පමෙසසු පියං මෙ තච දක්ඛනං.
1947. භුතකඤ්ච පිතකඤ්ච තච සසමමඤ්ච
රතීව නො කොසිය නෙ සකාපෙ,
නිකඛිතදණ්ණසු දදති දනං,
ජිණ්ණභව මාතාපිතරො හරස්සු.
1948. ලකඛි වත මෙ උදසාදි අජ්ජ
යො අද්දසාසිං⁴ පචරං දිජානං,
සුචසස සුඤ්ඤාන සුභාසිතානි
කාතාමි පුඤ්ඤානි අනප්පකානි.
1949. යො කොසියො අකතමනො උදග්ගො
අකතකඤ්ච පානකඤ්චිසබ්බරීතවා⁵,
අනෙකන පානෙන පසන්නච්චෙකො
සන්නප්පයි සමග්ගෙ බ්‍රාහ්මණෙවාති.

1. සාලිකෙදරජාතකං⁶.

1950. උපතීයතිදං මඤ්ඤ
වජ්ඤ ලොභිතමදෙන මජ්ඣාමි,
චිජ්ඣාමි ජීවිතං පාණං
මෙ වජ්ඤ නිරුජ්ඣකිකඤ්ච.
1951. ඔසධි මෙ දුක්ඛං මෙ
හදයං මෙ දග්ගතෙ නිතම්මාමි,
තච වන්දියා සොචතකියා
න නං අග්ගෙඤ්චි යොගකභි.

1. ටිදිසං - මිජසං.
2. නිධිනිධානමකකාමි - මිජසං.
3. වතයං - සතා, වී.
4. යොහං අද්දසං - මිජසං, සතා.
5. හරිකවා - වී, කරී - මිජසං.
6. කෙරජාතකං - මිජසං.
7. උපතීයතිදං - මඤ්ඤ - වජ්ඤ ලොභිත මදුකො.
අජ්ජ ජභාමි ජීවිතං - පාණං මෙ වජ්ඤ නිරුජ්ඣකිකඤ්ච - මිජසං.
අසාසි චිජ්ඣාමි ජීවිතං, සතා.

1944. කෝසිය බමුණ, මාගේ ණය දීම මෙබඳු වෙයි. මාගේ ණය මිදීම ද මෙබඳු වේ. කියන ලද නිදන් කිරීමත් මෙලෙස දැන ගනුව.

1945. පියාපත් ඇති මේ පක්ෂියා යහපත් ය. ඉතා දහැමිය. ඇතැම් මිනිසුන් අතර ද මේ ගුණ දහම විද්‍යාමාන නො වේ.

1946. සියලු නැයන් සමග කැමැති පරිදි ඇල් වී අනුභව කරව. යළිදු (තොප) දකිමු. තොපගේ දෘක්ම මට ප්‍රිය ය.

1947. කෝසිය බමුණ, තොපගේ නිවෙසෙහි කැවෙමි. බිවෙමි. තොප කෙරෙහි ඇල්ම ද ඇති විය. බහා ලූ දඩු ඇත්තන්ට දන් දෙව. ජරපත් මවුපියන් පෝෂණය කරව.

1948. පක්ෂිත්ගෙන් උතුම් ගිරවා මම දුටුයෙමි ද ඒ මට ශ්‍රී කාන්තාව ඒකාන්තයෙන් පහළ වූවා ය. ගිරවාගේ සුභාෂිත අසා බොහෝ පින් කරමි.

1949. ඒ කෝසිය බමුණා මුදිත වූයේ ප්‍රමුදිත වූයේ, කැම බීම පිළියෙළ කොට පහන් සිතින් ආහාරපානයෙන් ග්‍රමණ-බ්‍රාහ්මණයන් සතුටු කරවී ය.

1. සාලිකේදර ජාතක යි.

1950. චන්ද්‍රාවෙනි, මේ ජීවිතය විනාශය කරා පැමිණියේය යි හඟිමි. (වැගිරෙන) ලෙසෙහි ගිලෙමි. ජීවිතය අත් හරිමි. ප්‍රාණයෝ නිරුඳු වෙති.

1951. මාගේ පණ නවතී. මට දුකෙකි. මාගේ හදවත දවේ. ඉතා ක්ලාන්ත ඇත්තේ වෙමි. මේ මාගේ දුක ශෝක කරන චන්ද්‍රාව නිසා උපතී. අත් කරුණ නිසා නො වේ.

1952. තිණමිච්ච වනමිච්ච මිඝාමිඝා
නදී අපරිපුණ්ණියාව සුසංඝාමි,
තච්ච වජ්ඣයා සොච්ඡානියා
න නං අභේදිභි සොකෙහි.
1953. වසංච සරෙ පාදෙ
ගුමානි මසුනි වසනෙර මය්හං,
තච්ච වජ්ඣයා සොච්ඡානියා
න නං අභේදිභි සොකෙහි.
1954. පාපොසි ඔවා රාජපුතන
යො මෙ ඉච්ඡිතපතිං වරාකියා,
විසංඝි වනමුලසමි.
සො යං විදොධා ඡමා සෙත්ති.
1955. ඉමං මය්හං හදයසොකං
පටිමුඤ්ඤා රාජපුතන තච්ච මානා,
යො මය්හං හදයසොකො
කිම්පුරිසං අවෙක්ඛමානාය.
1956. ඉමං මය්හං හදයසොකං
පටිමුඤ්ඤා රාජපුතන තච්ච ජායා,
යො මය්හං හදයසොකො
කිම්පුරිසං අවෙක්ඛමානාය.
1957. මා ච පුතෙත² මා ච පතිං
අද්දකම් රාජපුතන තච්ච මානා,
යො කිම්පුරිසං අච්චි
අද්දකං³ මය්හංකාමාහි.
1958. මා ච පුතෙත මා ච පතිං⁶
අද්දකම් රාජපුතන තච්ච ජායා,
යො කිම්පුරිසං අච්චි
අද්දකං මය්හංකාමාහි.⁴
1959. මා කුචං වජ්ඣ රුත්ථි⁵
මා සොච්චි වනානිමිච්චමසනකම්,
මම ඤං භොතිසි හරියා
රාජකුලෙ පුරිතා නාමි.

1. මිඝාමිඝා - මිඝං,

2. මා ච පුතං - මිඝං, හතං

3. අද්දකං - ඊ,

4. මය්හං කාමා වී, මය්හංකාමාහි-මිඝං.

5. රොද්ධි-මිඝං.

6. නාමිමි - මිඝං.

1952. රත් වූ ගලෙහි වූ තණ මෙන් ද මූලසුන් කැලෑ ගසක් මෙන් ද මලානික වෙමි. දිය නො පිරුණු නදියක් මෙන් වියළෙමි. එය ශෝක කරන වන්දා නිසා උපතී. අන් කරුණු නිසා නො වෙයි.

1953. පර්වත පාදයෙහි වැසි දිය මෙන් මගේ කදුළු ධාරා නො සිඳී ගලයි. එය ශෝක කරන වන්දා නිසා උපතී. අන් කරුණු නිසා නො වේ.

1954. රාජපුත්‍රය, යමෙක් දුක්පත් මා කැමැති මාගේ සැමියා වනයෙහි විද්දේ ද (ඒ නූඹ) පාපියෙක් වෙති. විදුම් ලද හෙතෙම බිමැ හෝතේ ය.

1955. රාජපුත්‍රය, කිඳුරා බලන මාගේ සිත්හි යම් දුකක් වේ ද, මාගේ සිත්හි හටගත් දුක තොපගේ මව ද ලබාවා.

1956. රාජපුත්‍රය, කිඳුරා බලන මාගේ හිතෙහි යම් දුකක් වේ ද, මාගේ හිතෙහි හටගත් දුක තොපගේ බිරිඳ ද ලබාවා.

1957. රාජපුත්‍රය, යමෙක් අභි-සක වූ මව ප්‍රිය වූ කිඳුරා මැරී ද (ඒ) තොපගේ මව ද දුරුවන් නො දකිවා. සැමියා ද නො දකිවා.

1958. රාජපුත්‍රය, යමෙක්, අභි-සක වූ මව ප්‍රිය වූ කිඳුරා මැරී ද (ඒ) තොපගේ බිරිඳ දරුවන් නො දකිවා. සැමියා ද නො දකිවා යි ඝාප කළා ය.

1959. වන්දාවෙනි, නො හඬන්න. දුක් නො වන්න. තී මානෙල් මල් බදු ඇස් ඇත්තිය. තෙපි රජතුලයේ ස්ත්‍රීන්ගෙන් පිදුම් ලබන්නී මාගේ භාර්යාව හෙවත් අගමෙහෙසිය වන්නහු ය.

1960. අප්‍රිකානු-මර්කස්.
නවතමාන රාජ්‍යය නව මහජන
යො කිසිවිසි අවධි
අදායක මහජනාධිපති.
1961. අප්‍රිකානු අප්‍රිකානුකාරීකරණ
කිසිවිසි ගවස් හිමිවනා,
තාලිකානගරයෝදනෝ
අරමුණු සං මහා රමණිකය.
1962. මහ පව්වතා සාම කන්දරා
සා වී හිරිගුණයෝ,
තත් සං අපසන්නය
කිසිවිසි සං අහං කාසං.
1963. මහ පව්වතා සාම කන්දරා
විලම්ගෙහි අනුචිතයෝ,
තත් සං අපසන්නය
කිසිවිසි සං අහං කාසං.
1964. මහ පව්වතා සාම කන්දරා
විලම්ගෙහි අනුචිතයෝ,
තත් සං අපසන්නය
කිසිවිසි සං අහං කාසං.
1965. අවස්ථා සවිතා හිරිවර්තනෝ
කුසුමානිති-මහජනාධිපති,
තත් සං අපසන්නය
කිසිවිසි සං අහං කාසං.
1966. නිලානි හිරිවර්තනෝ
පව්වතා සාම කන්දරා,
තත් සං අපසන්නය
කිසිවිසි සං අහං කාසං.
1967. පිතානි හිරිවර්තනෝ
පව්වතා සාම කන්දරා,
තත් සං අපසන්නය
කිසිවිසි සං අහං කාසං.

1. සං. වී. කුසුමාන-මහජන.
2. කාසං-මහජන.
3. තාලිකානගරයෝදනෝ-මහජන, සං.
4. තත් සං - වී. මහජන.
5. කාසං - වී. මහජන.
6. හිරිවර්තනෝ - මහජන, වී.

1960. රාජපුත්‍රය, අභියාන වූ මට පිය වූ කිඳුරා යමක් මැරී ද, මම මිය යන්න (ඒ) තොපගේ භාරයා නො වෙමි.

1961. කළු පතුරු හා කුටුරු ආහාර කොට ගන්නා බියසුරු කිඳුරිය, පිටත් වන්නට කැමැති නම් හිමවතට යව. වනයෙහි මාගයෝ තී රමණය කරන්නාහ.

1962. කිඳුරාණෙනි, ඒ පර්වත ද ඒ කඳුදළු ද ඒ පර්වත ගුහා ද ඇත. එහි තොප නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1963. කිඳුරාණෙනි, ව්‍යාල මාගයන් හැසිර පුරුදු කොළ ඇතිරී ඇත. එහි තොප නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1964. කිඳුරාණෙනි, ව්‍යාල මාගයන් හැසිර පුරුදු රමණීය වූ මල්ඇතිරී ඇත. එහි තොප නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1965. කිඳුරාණෙනි, පිරිසුදු දිය ඇති කුසුම් විසුරුණු දියදහර ඇති ගිරිතදිහු මෙහි ගලා බසිති. එහි තොප නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1966. කිඳුරාණෙනි, හිමවතෙහි දර්ශනය වූ නිල්පැහැති පර්වත-කුටයෝ වෙති. එහි තොප නො දක්නා මම කුමක් කරමි ද?

1967. කිඳුරාණෙනි, හිමවතෙහි දකුම්කලු රන්වන් පර්වත-කුටයෝ වෙති. එහි තොප නො දක්නා මම කුමක් කරමි ද?

1968. ත්‍රස්තවාදී හිමවන
පව්වකසය කුටුම්භ දහසයයානි,
තස් තං අපසන්නති
කිලිපුරිස කපං අහං කාසං.
1969. ත්‍රස්තවාදී හිමවන
පව්වකසය කුටුම්භ දහසයයානි,
තස් තං අපසන්නති
කිලිපුරිස කපං අහං කාසං.
1970. සෙත්තවාදී හිමවන
පව්වකසය කුටුම්භ දහසයයානි,
තස් තං අපසන්නති
කිලිපුරිස කපං අහං කාසං.
1971. වික්‍රාන්ති හිමවන
පව්වකසය කුටුම්භ දහසයයානි,
තස් තං අපසන්නති
කිලිපුරිස කපං අහං කාසං.
1972. සත්ත්වසංඝසභාවන
ගතච්ඡාදනෙ ඔසධෙහි සන්තප්තො,
තස් තං අපසන්නති
කිලිපුරිස කපං අහං කාසං.
1973. කිලිපුරිසසංඝසභාවන
ගතච්ඡාදනෙ ඔසධෙහි සන්තප්තො,
තස් තං අපසන්නති
කිලිපුරිස කපං අහං කාසං.
1974. වජ්‍ර භූමි පාදෙ අධිර භූමි
යො මෙ ඉන්ද්‍රියපතිං වරාකියා,
අමතෙන අභිසිංහ
සමාගතස්මිං පියතමෙන.
1975. විවරාම දති ගිරිවරනදියො
කුසුමාභිකිංශයොසානායො,
නානාදුම්බකායො
පියංවද අභිසිංහසානි.

2. වජ්‍රකිත්තරජාතකං.

1. වජ්‍ර භූමි පාදෙ අධිර භූමි - මජ්ඣං.

1968. කිඳුරාණෙනි, හිමවතෙහි දර්ශනය වූ තඹපැහැති පර්වත-
කුටයෝ වෙති. එහි ඔබ නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1969. කිඳුරාණෙනි, හිමවතෙහි දර්ශනය වූ උස් වූ පර්වත-
කුටයෝ වෙති. එහි ඔබ නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1970. කිඳුරාණෙනි, හිමවතෙහි දර්ශනය වූ සුදුපැහැති පර්වත-
කුටයෝ වෙති. එහි ඔබ නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1971. කිඳුරාණෙනි, හිමවතෙහි දර්ශනය වූ විසිතුරු පර්වත-
කුටයෝ වෙති. එහි ඔබ නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1972. කිඳුරාණෙනි, ඔසුයෙන් ගැවැසුණු බුමාටුදෙවියන් සෙවුනා
ගඳමහන් පව්වෙහි ඔබ නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1973. කිඳුරාණෙනි, ඔසුයෙන් ගැවැසුණු කිඳුරන් සෙවුනා
ගඳමහන් පව්වෙහි ඔබ නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1974. උකුම් බමුණාණෙනි, යමෙක් දුක්පත් මාගේ සැමියා
අමාදියෙන් ඉස්සේ ද, (එ හෙයින්) ප්‍රියතම සැමියා හා එක්වීම
ලදිමි. ඒ ඔබ වදිමි.

1975. අපි දැන් මලින් ගැවැසුණු දියදහර ඇති නන්වැදැරැම්
තුරුසෙවණ නැමැති වස්ත්‍ර ඇති ගිරිමතින් ඇද හැලෙන නදීන්හි
ඔවුනොවුනට ප්‍රිය බස් බෙණෙමින් හැසිරෙමිහ.

2. වන්දනාන්තර ජාතක යි.

1976. උසස්වූ මිලාවා බෙදාහැර දීමට
පසු මම¹ බාදිතුං පසුපසින්,
මිනිසා සහයයෙකු වශයෙන්² සෙවනක
ආවේණික සතුන්වශයෙන් දිනන.
1977. දිනේ දිනන පවරොයි පසුව
උසස්වූ පසුව³ සරණං තං උපෙමි,
පසු මම බාදිතුං පසුපසින්
පුද්ගල මිලාවා හව මෙ සුඛය.
1978. මිනිසා සහයයෙකු කෙරෙහි පවතින
කාලය අකාලය සුඛමයමයා⁴,
කෙරෙහි මෙ සෙවනක එතමන්.
අවිශ්‍යා හි අවිශ්‍ය කෙරෙහි කිව.
1979. යං හොති කිවං අනුකූලයෙන්
අවිශ්‍ය අවිශ්‍ය කතං තවයිදං⁵,
අනුකූලයෙන් හව මා අවිශ්‍ය
ලවණය පුනත තයි ජීවමාන.
1980. තවෙව්⁶ රසායනික කෙරෙහි
සර්වභෞමික න සත්‍යයාමි,
කෙරෙහි මෙ සෙවන සවිතං සවරො
පාණං වජ්‍යනි⁷ සතං⁸ මෙයවමෙය.
1981. සුදුසුකරං කවමකා⁹ අණුකයං විභවයමා
අණුකය කුරුමා¹⁰ පුනත අවිශ්‍ය අනුකූලය.
1982. වූතාපි එකෙ චලිතා සකම්පිතා,
මිනිසානුකූලයා පතිට්ඨතා,
පුනතා මමවං ගතිමාගතොසමි
අනුං වරෙථ මම වාචිකතා.
1983. බෙදන බෙදන ව අනුකූල ව
මිනිසා සහයයෙකු කෙරෙහි පවතින,
කෙරෙහි මෙ සෙවන එතමන්.
අවිශ්‍යා හි අවිශ්‍ය කෙරෙහි කිව.

1. පුද්ගල - මරණ, වී.
2. මම - සතා.
3. පෙමි - වී.
4. උසස්වූ - වී.
5. මායායා - වී.
6. තවයිදං - මරණ, සතා.

7. තවෙව් - මරණ, සතා.
8. භෞමික - මරණ.
9. වජ්‍යන - මරණ, සතා.
10. සතං හොති මරණ, ආකාශය - වී.
11. කවමකා - මරණ, සතා.
12. කුරුමා - මරණ, සතා.

1976. උතුස්සාණෙනි, මාගේ දරුවන් කන්නට රිසිඇති දනවු වැස්සෝ අප වසන දුපතෙහි හුළු බිඳිති. එක් වැ හැසිරෙන මිතුරකුට කියව. පක්ෂි වූ අපගේ කෑති ව්‍යාපනය උතුසුරුපුට කියනු මැනැවි.

1977. උතුසුරුපාණෙනි, ඔබ පක්ෂීන් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ පක්ෂි වෙති. මම ඔබ සරණ යමි. රුදුරු ජනපද වාසිය මාගේ දරුවන් කන්නට රිසි වන්නාහ. ඔබ මට යැප පිණිස වෙත්වා.

1978. උතුස්සාණෙනි, ප්‍රාභයෝ කල්හි දු නො කල්හි දු යැපය යොයන්නාහු උපකාර කරන මිතුරන් සභායයන් ඇති කර ගනිති. එහෙයින් මම ඔබට මේ උපකාරය කරමි. ආචාරසම්පන්න පුද්ගල ආචාරසම්පන්න පුද්ගලයාට කටයුතු දැ කෙරෙයි.

1979. අනුකම්පා ඇති ආචාරසම්පන්න ඔබ විසින් කටයුතු යමක් ඇත් ද, ආචාරශූණ ඇති මට මේ උපකාරය කරන ලදී. තමා රැකෙන්නේ මැනැවි. නො දැවෙන්නේ මැනැවි. ඔබ ජීවත් වන කලා (අපි) දරුවන් ලබන්නමු.

1980. (මිතුරු) ඔබගේ ම රැකවරණ සඳහා ක්‍රියා කරන මම මැරෙතු ද සන්ත්‍රාසයට පත් නො වෙමි. ඇතැම් මිතුරෝ මිතුරන් නිසා සිය පණ ද අත් හරිති. මෙය සත්පුරුෂ ධර්ම යි.

1981. ආකාශවාසී මේ උතුසු පක්ෂි තෙමේ අඛණ්ඩයක් ගෙවෙන තාක් මිතුරාගේ පුතුන් සඳහා ඉතා දුෂ්කර කාර්යයක් කෙළේ ය.

1982. දියෙහි වසන මාගේ මිත්‍රය, ඇතැම් කෙනෙක් යසසින් හා ධනයෙන් පිරිහෙත් නමුදු මිතුරනට අනුකම්පාවෙන් පිහිට වෙති. මාගේ පුත්හු කරදරයට පත් වැ සිටිති. පිළිසරණ භොයා පැමිණියෙමි. හිතවර්යායෙහි යෙදෙනු මැනැවි.

1983. නුවණැත්තෝ ධනධාන්‍යයට ද ජීවිතයට ද වඩා මිතුරාට සභායයාට උදව් කෙරෙති. උතුස්සාණෙනි, ඔබගේ මේ කාර්යය කරමි. ආචාරසම්පන්නයා ආචාරසම්පන්නයාගේ කාර්යය ඉටු කෙරෙයි.

1984. අප්‍රේමයාගේකෘතියා නාම කුඩා නිසිද¹
පුතෙකා පිතු වරක් අත්වරිය,
අහං වරියකාමී තවෙතමන්.²
සෙනසුන් පුතෙක පරිත්‍යාගමාමනා.
1985. අදාමා හි නාම සතමෙස ධර්මයා
පුතෙකා පිතු යං වරෙල්³ අත්වරිය,
අප්‍රේම මං දියවා පවිත්‍රකායං.⁴
සෙනසුන් පුතෙක න වීරෙත්තෙයයන්.⁵
1986. පසු මනුෂ්‍යා මිග්ගිරියෙත්ත⁶
හයඤ්ඤා⁷ සෙත්තමුප්පත්ත⁸,
පුතකා මමච්චා ගතිමාගතොසමී
නං නොසි රාජා හව මෙ සුඛාය.
1987. කපුරාමී තෙ සෙනක එතමන්.
ආයාම⁹ තෙ නං දිසනං වධාය,
කපං හි වීසාදු පුත්¹⁰ සමප්පාතො
න වායමෙ අත්තප්පාසු ගුණිකාය.
1988. මිත්තඤ්ඤා¹¹ කපුරාම පුත්තඤ්ඤා¹²
අතිරඤ්ඤා කපුරාම පුත්තඤ්ඤා¹³,
නිවත්තකොප්පා ව සරෙහිහතාය
මොදම පුතෙක හි සමඛිහතාය.
1989. සකම්මකාසු¹⁴ කපුරාම සහාය සොප්පායො,
කුප්පාසුප්පාසු¹⁵ ලොමසා හදයඛම.
1990. මිත්තං සහායං අධිගම්ම පඤ්ඤාතො
සො භුඤ්ඤාති පුත්තප්පා¹⁶ ධනං වා,
අහඤ්ඤා පුත්තං ව පතී ව මත්තං
මිත්තානුකම්පාය සමඛිහතාය.
1991. රාජාවතා පුරවතා ව අප්‍රේමා
සමප්පාත සකම්මකා¹⁷ හවනති හෙතෙ,
සො මිත්තවා යසවං උගතතෙත්තා
අසම්මකා¹⁸ ලොකෙ මොදති කාමකාමී.

1. නිසිද - මිත්තං.
2. කපුරාම - මිත්තං, සහා, වී.
3. පිතුනං වරෙල් - මිත්තං.
4. පවිත්‍රකායං පවිත්‍රකායං - මිත්තං, සහා, වී.
5. න පුත්තෙයයන් - වී. නි. පුත්තෙයයන් - මිත්තං.
6. වීරෙත්තෙයයන් - මිත්තං, සහා.
7. හයඤ්ඤා - මිත්තං, සහා.
8. ප්‍රත්තම - මිත්තං.
9. ආයාම - මිත්තං.

10. පුත්ත - මිත්තං, වී.
11. මිත්තං - මිත්තං.
12. සහායප්පා - වී.
13. පුත්තෙයයන් - මිත්තං, සහා.
14. සහා වී. සහා - මිත්තං.
15. කුප්පාසු - මිත්තං, වී.
16. මිත්තං මිත්තං, පුත්ත වී.
17. සකම්මකා - මිත්තං.
18. අසම්මකා - මිත්තං.

1984. පියාණෙනි, ඔබ වෙහෙස නො වනු මැනවි. පුත්‍රයා පියාගේ කාර්යයෙහි නියුක්ත ව හැසිරෙයි. උකුස්සාගේ දරුවන් රකිමින් මම ඔබගේ මේ කාර්යයෙහි හැසිරෙන්නෙමි.

1985. දරුව, පියාගේ කාර්යයෙහි පුත්‍රයා නියුක්ත වීම ඵකාත්තයෙන් සත්පුරුෂ ඉණයෙකි. බොහෝ වැඩි ගිය මා දකු දකව වැසියෝ උකුස්සාගේ පුතුන් වෙහෙස නො කරන්නාහු නම් මැනවි.

1986. මාගයන් අතරේ වීර්යය ඇති ශ්‍රේෂ්ඨ රජතුමනි, තිරිසන්තු ද මනුෂ්‍යයෝ ද බියට පත් වූවෝ ශ්‍රේෂ්ඨයකු කරා එති. මාගේ දරුවෝ පිඨිතයහ. පිළිසරණ සොයා ආයේ වෙමි. ඔබ අප රජ වෙති. මාගේ සැපත පිණිස උපකාර වුව මැනවි.

1987. උකුස්සාණෙනි, ඔබගේ මේ කාර්යය කරමි. ඔබගේ ඒ සතුරන් නසන්නට යමි. නුවණැත්තේ සතුරු බිය දකු මිතුරන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා කෙසේ නම් වැයම් නො කෙරේ ද?

1988. යමෙක් සැපත සඳහා මිතුරකු හෝ තිතෙකියකු හෝ ස්වාමියකු හෝ ඇති කරන්නේ ද හේ සන්නාහය පැළැද ගත්තෙක් ඊපහර වළකන්නා සේ සතුරු කරදර වළකා ගනියි. (දකුණා වූ) අපි දරුවන් හා එක්ව ප්‍රීත වෙමු.

1989. ස්වකීය මිත්‍රයා වූ, බියෙන් පැන නොයන්නා වූ සිංහයාගේ චිත්‍රමය නිසා, අපේ කුරුළු පැටව් අපේ සිත් තුටු කරමින් නාදයට අනුව නාද කරති.

1990. ප්‍රාඥයා තිතෙකි මිත්‍රයකු ලබා ද හේ පුත්‍රයන් ද සිවුපාවන් ද ධනය ද ලැබූ පරිහරණය කරයි. මම ද මගේ පුත්‍රයෝ ද සැමියා ද යන අපි මිතුරන්ගේ අනුකම්පාව නිසා එක් වැ වසමු.

1991. රාජබලය ද සුරබලය ද ඇති මිතුරන්ගෙන් ප්‍රයෝජන ඇත. මිත්‍රධර්ම ඇත්තාට මෙබඳු මිතුරෝ වෙත්. මිතුරන් සහ යසස් ඇති උසස් ගතිපැවැත්වලින් යුතු හේ මෙලොව දී ද ප්‍රීත වේ.

1992. කරුණාන්ති¹ මිත්‍යානි දළදාදාසිය සෙනෙක,
පසු මිත්‍යානුකම්පාය සමගගමන සංකෘතන.
1993. සුරත බලවරණන යො මෙතනි² කරුණ දිප්පා,
එවං යො සුරතන හොති යථාතං තිසරි සෙනකාති.

3. මහාඥානසාරාංගය.

1994. බරාතීනා ජලිලා පඬ්ඨනා
දුමුක්ඛරාජා³ යෙ මෙ ජපතනි⁴,
කථිතානු⁵ තෙ මානුසකෙ පයොගෙ
ඉදං විදු පරිමුක්තා අපායා.
1995. පාපානි කම්මානි කරොට්⁶ රාජ
බහුසුක්කො වෙ න වරෙය්‍ය ධම්මං,
සහස්සවෙද්දි න තං පටිච්ච
දුක්ඛං පමුච්චි වරණං අපජා.
1996. සහස්සවෙද්දි න තං පටිච්ච
දුක්ඛං පමුච්චි වරණං අපජා
මඤ්ඤම් වෙද අඵලා භවතනි
සසංයමං වරණඤ්ඤව සච්චං.
1997. නහෙව වෙද අඵලා භවතනි
සසංයමං වරණඤ්ඤව සච්චං,
කිංකි⁷ හි පපොති අධිච්ච වෙදෙ
ස තනිං පුණ්ණාති⁸ වරණෙන දෙතො.
1998. භවතා මාතා පිතා බ්‍රහ්ම යෙන ජාතො⁹ සයෙව¹⁰ යො,
උද්භවකො අහං හොතො¹¹ සොඤ්ඤා¹²කුලංසකො.
1999. කථං හො බ්‍රාහ්මණො හොති කථං භවති කෙවලී,
කථංකි පරිනිබ්බානං ධම්මවෙදං කිංකි වුච්චති.
2000. තිරං කතො අනම්මාදය බ්‍රාහ්මණො
ආපොසිජං¹³ යජමුණ්ණි යුජං,
එවං කරො බ්‍රාහ්මණො හොති ධම්ම
ධම්මෙ ධීනං තෙන අමාසධිංසු.

1. කරුණාන්ති - වී,
2. යොමිත්තං - මිත්තං.
3. දුමුක්ඛරාජා සහ, දුමුක්ඛරාජා, රුක්මිකරාජා සහ, අපොසිකං - මිත්තං.
4. මිත්තංජපතනි - මිත්තං,
5. කථිතානු - මිත්තං, සහ, වී,
6. කරොට් - මිත්තං, සහ, වී,
7. කිංකි - වී,
8. සහස්සවෙද්දි - මිත්තං,
9. ජාතෙ - මිත්තං,
10. භව - සහ,
11. හොති - මිත්තං,
12. සොඤ්ඤා - මිත්තං,
13. ආපොසිකං - මිත්තං.

1992. උකුස්සාණෙනි, දිළින්දු විසිතුදු මිතුරෝ කටයුත්තාහ. (හෙවත් මිතුරෝ සෙවිය යුතුවෙති.) මිතුරන්ගේ අනුකම්පාව නිසා සිය දරුවන් හා එක්විමු. එය බලනු මැනැවි.

1993. උකුස්සාණෙනි, යම් පක්ෂියෙක් සුරයකු සමග ද බල-වනකු සමග ද මිතුරුකම් කෙරේ ද, හේ මාත් ඔබත් සුවසත් වූ සේ සුවසත් වෙයි.

3. මහා උක්කුස ජාතක යි.

1994. රථ අඳුන්ද්විසම් පොරොවාගත් මැලියම් සහිත දත් ඇති අපචිත්‍ර මුහුණත් පෙනුමත් ඇති යම් දුර්ලඳෝ මන්ත්‍ර පිරුවහත් ද, මිනිසුන් කටයුතු දෙයෙහි ව්‍යාවෘත වූ, ඔවුහු කිම අවාදකින් මිදුණෝ ද?

1995. මහරජකුමනි, බහුශ්‍රැත වූවත් කුසල් දහම්හි නො හැසිරේ නම් පවිකම් කරන්නේ නම් දහසක් වේද දතවත් අෂ්ට සමාපත්ති නො ලබා අපාදකින් නො මිදෙන්නේ ය.

1996. දහසක් වේද හදලේ නමුදු වරණ ධර්මයට නො පැමිණ ඒ වේද නිසා දුකින් නො මිදෙන්නේ යි. හදල වේද (නිවන් මග නොවන හෙයින්) නිෂ්ඵල යයි හඟිමි. සංයම සහිත වරණ ධර්ම ම සත්‍ය වෙයි.

1997. වේද හැදෑරීම නිෂ්ඵල යයි නො කියමි. සංයමය සහිත වරණධර්ම ම සත්‍ය වේ. වේදය හදරා කීර්තියට පැමිණෙයි. වරණ ධර්මයෙන් දන්ත වූයේ නිවනට පැමිණේ.

1998. මව ද පියා ද නෑයෝ ද පෝෂණය කටයුතු වෙත්. යමකු නිසා උපන්නේ ද හේ ද හේ මෑ යෑ. උද්දලක නමැති මම ඔබගේ කුලවංශය ඇත්තෙමි වෙමි.

1999. පින්වත, බ්‍රාහ්මණ වන්නේ කෙසේ ද? කේවලි (සියල්ල සම්පූර්ණ වූවෙක්) වන්නේ කෙසේ ද? පරිනිර්වාණය කෙසේ වේ ද? කුමකින් ධම්මට (ධර්මයේ පිහිටියේ) යි කියනු ලැබේ ද?

2000. බමුණ, නිතර ගිනි පුද ද ස්නාන කෙරේ ද යාගස්තමනය ඔසොවා ද මෙසේ කරන්නේ බ්‍රාහ්මණ වෙයි. බෙමි (කෙසේ ඇති) වෙයි. එහෙයින් ඔහු ධර්මයෙහි සිටියහු කොට කිහු.

2001. න සුඛි සෙවනෙන්නරී නයි¹ කෙවලී බ්‍රාහ්මණො,
න බතනි නයි සොරවමං² නයි සො පරිනිබ්බුතො.
2002. කථං සො බ්‍රාහ්මණො හොති කථං හවති කෙවලී,
කථංඤ්ච පරිනිබ්බානං ධම්මදෙධා කිනති දුට්ඨති.
2003. අකෙඛන්තබ්බධු³ අම්මො නිරාසො
නිලොත්තපාපො හවලොහබ්මණො,
එවං කරො බ්‍රාහ්මණො හොති ඛෙම්
ධම්මෙ ධීතං තෙන අමාපයිංසු.
2004. බතනියා බ්‍රාහ්මණො වෙස්සා සුඤ්ඤ වණ්ඤාල පුක්කසා,
සබ්බෙව සොරතා දනතා සබ්බෙව පරිනිබ්බුතා,
සබ්බසං සිතිභුත්තානං අත්ථී සෙයොගාච පාපියො.
2005. බතනියා බ්‍රාහ්මණො වෙස්සා සුඤ්ඤ වණ්ඤාල පුක්කසා,
සබ්බෙව සොරතා දනතා සබ්බෙව පරිනිබ්බුතා,
සබ්බසං සිතිභුත්තානං නත්ථී සෙයොගාච පාපියො.
2006. බතනියා බ්‍රාහ්මණො වෙස්සා සුඤ්ඤ වණ්ඤාල පුක්කසා,
සබ්බෙව සොරතා දනතා සබ්බෙව පරිනිබ්බුතා.
2007. සබ්බසං සිතිභුත්තානං නත්ථී සෙයොගාච පාපියො,
පනඨං වරයි බ්‍රහ්මඤ්ඤං සොත්ථියා කුලවංසනං.
2008. නානාරහෙතති වජෙඨිඨි වීමානං හවති ඡාදිතං,
න තෙසං ඡායාවන්තානං සො රාගො අපනුස්සරං.
2009. එවමෙව මනුස්සසු යද්ද⁴ සුඤ්ඤානති මානවා,
න තෙසං ඡාතිං පුට්ඨනති ධම්මමඤ්ඤය සුබ්බතා⁵ති.

4. උද්දලකජාතකං.

1. නයි - ටි,
2. නමෙව බතනිසොරගං - මජ්ඣං.
3. අකෙඛන්ත - මජ්ඣං, සා. ටි,
4. යද් - ටි,

2001. ස්නානයෙන් පිරිසුදුවෙත් නැත. ගිනි පිදීම ආදියෙන් කේවලී නො වෙයි, බ්‍රාහ්මණ නො වෙයි, ඉවසීම නො වෙයි, සුරත බව ද නො වෙයි, පිරිනිව්‍යෝ ද නො වේ.

2002. හේ කෙසේ බ්‍රාහ්මණ වන්නේ ද? කෙසේ කෙවලී (සියල්ලෙන් පිරිසුන්) වන්නේ ද? පරිනිර්වාණය වන්නේ කෙසේ ද? කුමකින් ධම්මය (ධම්මයෙහි පිහිටියේ) යි කියනු ලැබේ ද?

2003. යමෙක් කෙත් හා නෑයන් නැත්තෙක් වේ ද මමායනය හා ලාභයෙහි නිරපෙක්ෂකයෙක් වේ ද, භවිරාගය ඝෞර්වය කළ කෙනෙක් වේ ද මෙසේ කළා වූ බමුණු ආරක්ෂා සහිතයෙක් වේ, එහෙයින් ඔහු ධර්මයේ පිහිටියේ යයි කීහ.

2004. ඝෞර්වය, බ්‍රාහ්මණය, චෛත්‍යය, ඥාණය, වණ්ඤාල සහ පුක්කුස යන සියල්ලෝ සුරත වූ දමිත වූ පිරිනිව්‍යාහු වෙත් නම්, මේ සියල්ලන්ගෙන් මෙ ශ්‍රේෂ්ඨය මෙ භීත යයි වෙනසක් වේ ද?

2005. ඝෞර්වය, බ්‍රාහ්මණය, චෛත්‍යය, ඥාණය, වණ්ඤාල සහ පුක්කුස යන සියල්ලෝ සුරත වූ දමිත වූ පිරිනිව්‍යාහු වෙත් නම් මේ සියල්ලන්ගෙන් මෙ ශ්‍රේෂ්ඨය මෙ භීත යයි වෙනසක් නැත.

2006. ඝෞර්වය, බ්‍රාහ්මණය, චෛත්‍යය, ඥාණය, වණ්ඤාල සහ පුක්කුස යන සියල්ලෝ සුරත වූ දමිත වූ සියල්ලෝ ම පිරිනිව්‍යෝ ය.

2007. සැනැස්සුණ සියල්ලන්ගෙන් මෙ ශ්‍රේෂ්ඨය මෙ භීතය යි වෙනසක් නැත්තේ නම් බමුණන්ගේ කුලපරපුරෙන් පැවැත ආ බමුණු බව නැති කොට සැබොලුන් සමාන ව හැසිරෙන්නේ ය.

2008. නොයෙක් පාට ඇති වස්ත්‍රයෙන් ගෙයක් වසන ලද්දේ වේ ද, වැසූ වස්ත්‍රයෙහි පැහැය සෙවනැල්ලට යම්සේ නො වේ ද.

2009. මෙසේ මනුෂ්‍යයන් අතර මනුෂ්‍යයෝ යම් කලෙකැ පිරිසුදු වෙත් ද (එකල) සිල්වත්තු දහම් දැනැ ඔවුන්ගේ ජාතිය නො වීවාරති.

4. උද්දල ජාතක යි.

2010. අසසිං ගවං රජතං ජාතරූපං
හරියඤ්ඤා යො ඉධ උභතං මනාපං,
පුතෙනහි දුරෙහි සමඛ්ඤ්ඤා හොතු
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2011. මාලඤ්ඤා යො කාසිකවිඤ්ඤා
ධාරෙතු පුතෙසස ඛෙසු හවිනතු,
කාමෙසු තිබ්බං කුරුතං අපෙකං
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2012. පහුතධෙසුකු කසිමා යසසසි
පුතෙත ගිහි ධනිමා සබ්බකාමෙ,
වයං අපසංසං සරමාවසාතු
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2013. යො ඛන්ධො හොතු¹ පසඤ්ඤාකාරී
රාජාභිරාජා බලවා යසසසි,
සවාතුරන්තං මහිමාවසාතු
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2014. යො බ්‍රාහ්මණො හොතු අච්ඡරාගො
මුහුත්තනකඛන්තපථෙසු යුතොතො,
පුප්පතු තං රට්ඨපතී යසසසි
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2015. අජ්ඣායනං සබ්බසමන්තවේදං²
තපසසිනං මඤ්ඤතු සබ්බලොකො,
පුප්පතු³ තං ජාතපද සමෙව්ච
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2016. චතුසස්සදං ගාමචරං සමීදධං
දිනතං හි භුඤ්ජතු වාසවෙන,
අච්ඡරාගො මරණං උපෙතු
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2017. යො ගාමණි හොතු සහායමජ්ජනි
නාවෙවහි ගිතෙහි පමොදමානො,
මා රාජතො වාසනමලක්ඛිඤ්ඤා
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.

1. හොති - ටි.

2. සමන්තවේදං - මජ්ඣිම, සකා,

3. පුප්පතු - ටි.

2010. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම අශ්වයකු ගවයකු සහ රන්රිදී ද මනවයෙකු බිරිඳක ද ලබාවා. පුත්‍රයන් සමගත් බිරියන් සමගත් එක්වේවා.

2011. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම මල්දම් ද කසියඳුන් ද දරාවා. ඔහුට දරුවෝ ද බොහෝ වෙත්වා. හෙතෙම කාමයන්හි තීව්‍ර වූ අපේක්ෂා කෙරේවා.

2012. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම බොහෝ ධාන්‍ය ඇති, සී යාන, පිරිවර ඇති පුතුන් ද, හැම කමසුවයක් ම ලබන ධනවත්, වයස නො පෙනෙන ගිහියෙක් ව වාසය කෙරේවා.

2013. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම රජුන්ටත් රජ වූ පිරිවර ඇති බලාත්කාරකම් කරන ඝෞර්වයෙක් වේවා. සිවු මුහුදු හිමි කොට තිබෙන පාර්වියට අධිපති ව වෙසේවා.

2014. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම (ඉහ) මුහුර්තයන්හි හා නක්ෂත්‍රයෙහි පහ නො වූ ආශා ඇති බමුණෙක් වේවා. පිරිවර ඇති රජතෙම ඔහු පුදවා.

2015. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද, හෙ මන්ත්‍ර හදාරන වේදය සම්පූර්ණයෙන් හඳුනා නොගත් සි ලෝවැසියා සිතවා. දනවුරුවියෝ එක් වූ ඔහු පුදත්වා.

2016. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම කරුණු සතරෙකින් උත්සන්න වූ ශක්‍රයා දුන්නා වැනි සමාධි වූ ගම්වරය අනුභව කෙරේවා. පහ නො කළ ආශා ඇත්තෙක් ව මරණයට පැමිණේවා.

2017. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම චිත්තය මැද නැටුම් ගැසුම් වලින් ප්‍රීතවන ගම්දෙව්වෙක් වේවා. රජුගෙන් විපත් කිසිත් නො ලබාවා.

2018. යං එකරාජා පඨවීං විජේඤ්ඤා¹
ඉත්ථි සහසසසසස² යථෙතඤ්ඤා
සිමනතිනිතං පවරා හවාතඤ්ඤා³
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යා අහාසි.
2019. ඉසිනං⁴ හි සා සබ්බසමාගතානං
භුඤ්ජයාසා සාදුං අවිකම්පමානා,
වරාතඤ්ඤා ලාභෙන විකම්පමානා
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යා අහාසි.
2020. ආවාසිකො හොතඤ්ඤා මහාවිහාරෙ
නවකම්පිකො හොතඤ්ඤා කප්පයලායං,
ආලොකසන්ධිං⁵ දිවසා කරොතඤ්ඤා
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2021. යො ඛජ්ඣකිං⁶ පායසතෙති ජලිනි*
රජිමා වනා නියතඤ්ඤා රාජධානිං,
තුතෙතති යො හඤ්ජතඤ්ඤා පාවනෙති
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2022. අලකම්පමාලි නිපුකණ්ණවිද්දො⁷
ලඤ්ඤානො සසාමුඛං උපෙතඤ්ඤා,
සසාමුඛවිද්දො⁸ විසිඛං⁹ වරාතඤ්ඤා
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2023. යො ටෙවි¹⁰ අනට්ඨං නට්ඨනති වාහ¹¹
කාමෙවි යො ලහනං භුඤ්ජනඤ්ඤා¹²,
අගාරමජ්ඣෙති මරණං උපෙතඤ්ඤා
යො වා හොතෙතො සබ්බති කඤ්ඤිදෙව.
2024. යඤ්ජමානා විචරතති ලොකෙ
ඉට්ඨස්සඤ්ඤා කතස්සඤ්ඤා ඛණ්ඩකමෙතං,¹³
පියං මනුස්සඤ්ඤා ඉධ ජීවිලොකෙ
කම්මා ඉසයො නපසංසතති කාමෙ

1. ජිනි - මජ්ඣං, සා.
2. සහසසසසස - මජ්ඣං, වි.
3. හවාත - මජ්ඣං.
4. දසින - මජ්ඣං.
5. ආලොකසන්ධි - මජ්ඣං.
6. ඛජ්ඣකි - මජ්ඣං.
7. ජලිනි සබ්බසමා

7. නිපුකණ්ණා පිට්ඨං - වි.
8. සසාමුඛවිද්දො - මජ්ඣං.
9. විසිඛං - නා.
10. යො ටෙවි - මජ්ඣං.
11. ආහ - සා.
12. ලහන භුඤ්ජන - මජ්ඣං, සා.
13. ඛණ්ඩක - මජ්ඣං, සා.

2018. බමුණාණෙනි, යම් ස්ත්‍රියක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කළා ද ඇය ප්‍රධාන රජෙක් පොළොව දිනා ස්ත්‍රීන් දහසකට ප්‍රධාන තනතුරෙහි තබවා, ඊ ස්ත්‍රීන්ගෙන් උතුම් තැනැත්තියක් වේවා.

2019. බමුණාණෙනි, යම් ස්ත්‍රියක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කොට කැවා නම් ඊ තොමෝ රැස් වූ අධිපතින් (ස්වාමීවරුන්) මැද හිඳ පැකිලිම් රහිතව රසය බුද්ධි, ලාභය සඳහා කුහකම් කෙරේවා.

2020. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම කපංගල නගරයේ මහ වෙහෙරෙක නවාම් කරන තෙර කෙනෙක් වේවා. දවසකින් එක් කවුළුවක් කෙරේවා.

2021. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙ ස තැනෙකැ සිය ගණන් බැම් වලින් බැඳේවා. රමා වූ චතයෙන් රාජධානියට ගෙන යේවා. හෙතෙම කවුසැමිටියෙන් හා කෙටිටින් පෙළුනු ලබාවා.

2022. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම වරාමල් මාලාවක් ගෙල පැළඳූ රියම් කන් පළඳුනා පැළඳූ යටියෙන් පහර දෙමින් සපුන් ඉදිරියට පමුණුවාවා. මනා කොට බඳින ලද්දේ මාර්ගයේ හසුරුවාවා.

2023. යමෙක් නැති නො වූ දෙය නැති වී යයි කී ද, යමෙක් තොපගෙන් කෙනකු සැක කෙළේ ද හේ පංචකාමය ලබාවා. එය අනුභව කෙරේවා. ගිහිගෙහි දී මරණයට පැමිණේවා.

2024. ලෝකයෙහි සක්‍රියයන් යමක් සොයමින් නැසිරෙද්ද මේ සම්පත බොහෝදෙනාට ඉෂ්ට ද කාන්ත ද ප්‍රිය ද කැමැති ද වෙයිද, කවර හෙයින් ඉසිවරයෝ (ඒ) කම්පුට නො පසයන් ද?

2025. කාමෙසු වෙ හඳුන්වන බැංකුවේ ව
කාමෙසු දුකටුණු හඳුන්වන ජාත,
කාමෙසු හුනාඩිපති පමණක
පාපාති කමොති කරොනති මොනා.
2026. තෙ පාපධම්මා පසවෙකි¹ පාප.
කායසංහේද නිරයං වජ්ජනි,
ආදීනවං කාමගුණෙසු දිසවා
තඤ්ඤා ඉසයො නපසංසනති කාමෙ.
2027. වීමංසමානො ඉසිනො භිසාති
නිරෙ ගහෙචාන ඵලෙ නිබ්බිසිං,
සුද්ධා අපාපා ඉසයො වසනති
එතානි තෙ බ්‍රහ්මචාරී භිසාති.
2028. න තෙ නවා නො පන කීළනෙය්‍යා
න බන්ධවා නො පන තෙ සභායා,
කිසම්. පරජාමිඤ්ඤා සහසංනෙතන
ඉසිති නි. කීළසි දෙවරාජ.
2029. ආචරියො මෙසි පිතා ව මඤ්ඤා
එසා පතිට්ඨා බලිතස්ස බ්‍රහ්මෙ,
එකාපරාධං ඛම භුරිපඤ්ඤා
න පණ්ඩිතා කොධබලා හවිතති
2030. සුචොසිතං ඉසිනං² එකරතනං
යං වාසවං භුතපතිං අද්දසාම,
සංඛේදව භොගෙය්‍යා සුමනා හවිතනු
යං බ්‍රහ්මඤ්ඤා පට්ඨපාදී භිසාති.
2031. අහඤ්ඤා සාරිපුත්තො ව මොග්ගල්ලානො ව කසපපො,
අනුරුද්ධො පුරුෂො ආනන්දො කදම්බං සත්ත භාතරො.
2032. හභිති උපපලවණ්ණො දසි බුජ්ජනතරා තද,
විනෙතා ගහපති දයො යකෙකා සාතාභිරො තද.
2033. පාරිලෙය්‍යො³ තද නාගො මධුදෙ සෙට්ඨවානරො,
කාචදසි තද සකෙකා එවං ධාරෙථ ජාත්තකති.

5. භිසජාතකං.

1. පසවෙකි - ඩී.
2. බ්‍රහ්මචාරී - මජ්ඣං.
3. පට්ඨපාදී - මජ්ඣං.
4. පාරිලෙය්‍යො - මජ්ඣං, සත්ත.

2025. ශක්‍රය, කාම සම්පත් නිසා සන්තියෝ නසනු ලබත්. බදිනු ලබත්. කාමයන් නිසා දුක හා බිය හට ගනී. කාම සම්පත නිසා පමාවුවෝ මෝහය නිසා පව කරති.

2026. ඒ පාපස්වභාවය ඇත්තෝ පව කොට මරණයෙන් පසු නිරා වදිති. මෙසේ කම්සැපයේ දෙස් දකු ඉසිවරයෝ කාමයන් නො පසසති.

2027. බබ්සැරියාණෙනි, ඉසිවරයන් වීමසන්නා වූ මම ඉවුරෙහි වූ නෙළුම් අල ගොඩ සැහවිමි. ඉසිවරු පවිත්‍ර වූ පව රහිත වූ වෙසෙත්. මෙය නොපගේ නෙළුම් අල වේ.

2028. යහපුන්නේත්‍රයාණෙනි, අපි තොපගේ නළුවෝ නො වෙමු, ක්‍රීඩකයෝ නො වෙමු, නෑයෝ ද නො වෙමු, මිතුරෝ ද නො වෙමු, දෙව රජුනි, තෙපි තවුසන් සමග කුමක් නිසා ක්‍රීඩා කරවූ ද?

2029. මහාප්‍රාඥය, තෙපි මාගේ ගුරුතුමා වවු. මාගේ පියා ද වවු. මා කළ වරදට ඔබ වහන්සේගේ සා සෙවණ පිහිට වේවා. මා කළ වරදට කමා කරන්නේ මැනවි. නුවණැත්තෝ ක්‍රෝධය බලය කොට ඇත්තෝ නො වෙති.

2030. තවුසන්ගේ මේ වනයෙහි එකරැස් වීසීම නිසා භූතාධිපති ශක්‍රයා දුටුවු. එහෙයින් යහපත් වීසීමකි. ඔබගේ ඇදුරු බවුණා නෙළුම් අල පසුව ලදුයෙන් පින්වත් ඔබ හැම සතුටු සිත් ඇත්තෝ වෙත්වා.

2031. මම ද සැරියුත් මුගලන් කසුප් අනුරුදු පුණ්‍ය සහ අනඳ යන මොහු ද එකලා යන් සොහොයුරෝ වූමහ.

2032. එකලා නැගැණියෝ උපුල්වන් වූහ. දසිය බුද්ධත්තරා වූවා ය. එකලා දසයා විත්ත ගහපතියා විය. එකලා යණ ව සිටියේ සාතාගිර ය.

2033. එකලා ඇත් තෙම පාරිලය ඇතා ය. වදුරා නම් මී දුන් වදුරා ය. එකලා ශක්‍රයා කාළදි තෙරණුවෝ ය. ජාතකය මෙලෙස දරා ගතිවු.

5. හිස ජාතක සි.

2034. මහෙස් රුවිනෝ හරියා ආනිතා පටමං අතං,
දසවසන්තසන්තානි යං මං සුරුවිමානයි.
2035. සාහං බ්‍රාහ්මණ රාජානං වෙදෙහං මිටිලග්‍රහං
නාභිජානාමි කායෙන වාචයා උදවෙතසා
සුරුවිං අතිමඤ්ඤිමො ආච්චා¹ යදිවා රතො.
2036. එතෙන සම්මවිජේජන පුතො උපපජ්ජතං ඉසෙ,
මුසා මෙ භණ්ඩානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.
2037. හතතුමනාසසන් පිතා මාතා වාපි සුවාමිනො²,
තෙ මං බ්‍රහ්ම විනේනාරො යාච අට්ඨංසු ජිවිතෙ.
2038. සාහං අභිංසාරතිති කාමයො ධම්මවාරිණි,
සත්තවට්ඨං තෙ උපට්ඨාසිං රත්තජීවමනජීනා.
2039. එතෙන සම්මවිජේජන පුතො උපපජ්ජතං ඉසෙ,
මුසා මෙ භණ්ඩානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.
2040. ගොළුසිංහසන්තානි සහගරියානි බ්‍රාහ්මණ,
තාසු ඉසන්තා වා කොටො වා නාහු මඤ්ඤං කුද්වතං.
2041. තිතෙන කායං නාහුමි නව මෙ කාචී අපට්ඨයා
අත්තානං වාහුකමසාමි සද්ද සබ්බා සපත්තියො.
2042. එතෙන සම්මවිජේජන පුතො උපපජ්ජතං ඉසෙ,
මුසා මෙ භණ්ඩානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.
2043. දසෙ කම්මකරෙ පෙපෙසා³ යෙ වෙඤ්ඤ අනුජිවිනො,
පොසෙමි සහධමෙමිත සද්ද පමුදිතිඤ්ඤා
2044. එතෙන සම්මවිජේජන පුතො උපපජ්ජතං ඉසෙ,
මුසා මෙ භණ්ඩානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.
2045. සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වාපි අඤ්ඤා වාපි වණ්ඨකො,
තපෙසමි අත්තපානෙන සද්ද පයතපාණිනි.

1. අච්චා - මජ්ඣං.

2. හතතු මම සසු මාතා පිතා වාපිවණ්ණො සහ, හතතු මනාසා සසු පියා මාතා පිතාව සඤ්ඤා - මජ්ඣං.

3. යාච අට්ඨංසු ජිවිතං - මජ්ඣං.

4. දසකම්ම කරා පෙපෙසා - ටී.

2034. සෘෂිකුමනි, සියලු දෙනාට පළමු වූ ගෙනෙන ලද මම සුරුවී රජුගේ බිරිඳ වන අගමෙහෙසිය වෙමි. යම් කලෙක මා සුරුවී රජ ගෙනායේ ද එ තැන් සිට දසදහසක් අවුරුදු තනි ව මෙහි විසිමි.

2035. සෘෂිකුමනි, ඒ මම විදේහ රට මියුලු නුවර සුරුවී රජතුමා කසින්, වචනයෙන් හෝ සිතින් ඉදිරියේ හෝ රහසිගත ව ඉක්මවා සිතුවට නො දනිමි.

2036. සෘෂිකුමනි, මේ සත්‍ය වචනයේ බලයෙන් මට පුතෙක් උපදිවා. බොරු කියන්නී නම් මාගේ හිස සතට පැළේවා.

2037. සෘෂිකුමනි, මන වඩන මාගේ සැමියාගේ මවපියන් මා හික්මවමින් යමනාක් කල් ජීවත් ව සිටියාහු ද, (ඒ තාක්)

2038. ඒ මම අභිසාවෙහි ඇලුණි කුශල ධර්මයන්හි හැසිරෙන්නී දිවා රැයේ ලැසි නො වී සකසා ඔවුන්ට උවචැන් කෙළෙමි.

2039. සෘෂිකුමනි, මේ සත්‍ය වචනයේ බලයෙන් මට පුතෙක් උපදිවා. බොරු කියන්නී නම් මාගේ හිස සතට පැළේවා.

2040. සෘෂිකුමනි, සමාන බිරියේ සොළොස් දහසක් වෙන්. කිසිකලෙක ඔවුන් කෙරේ ඊර්ෂ්‍යාවක් හෝ ක්‍රෝධයක් මට නො විය.

2041. ඔවුන්ට හිත සිතින් සතුටු වෙමි. මට කිසිවකුත් අප්‍රිය නො විය. හැම ද සියලු සපත්තීන්හට මට මෙන් අනුකම්පා කරමි.

2042. සෘෂිකුමනි, මේ සත්‍ය වචනයේ බලයෙන් මට පුතෙක් උපදිවා. බොරු කියන්නී නම් මාගේ හිස සතට පැළේවා.

2043. දසයන් කම්කරුවන් පණිවිඩ කරුවන් සහ තමා නිසා ජීවත්වන සෙස්සන් ද හැම කල්හි සතුටු ඉඳුරන් (ප්‍රිය බැල් ම හා කතා) ඇති වූ (ඔවුන්ගේ) සත්‍යභාවය දැනු පොෂණය කරමි.

2044. සෘෂිකුමනි, මේ සත්‍ය වචනයේ බලයෙන් මට පුත්‍රයෙක් උපදිවා. බොරු කියන්නී නම් මාගේ හිස සතට පැළේවා.

2045. ශ්‍රමණයන් ද බ්‍රහ්මණයන් ද සෙසු යාවකයන් ද පිරිසුදු සිතැති ව හැම කල්හි ආහාර පානයෙන් සංග්‍රහ කරමි.

2046. එතෙන සව්වච්ඡෙජන පුතො උපපජ්ඣං ඉසෙ,
මුසා මෙ භණ්ඩානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.
2047. වාතුද්දසි පණ්ණරසි යාච පකඛ්ඝ්ඤ අට්ඨමි,
පාච්ඡාරියපකඛ්ඤ අට්ඨබ්බසුසමාහිතං.
උපොසථං උපවසාමි සද්ධිසෙසු සංවුතා.
2048. එතෙන සව්වච්ඡෙජන පුතො උපපජ්ඣං ඉසෙ,
මුසා මෙ භණ්ඩානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.
2049. සබ්බෙව තෙ ධම්මගුණා රාජපුත්ති යසසුසිති,
සංචිජ්ජනති තස්මි භද්දෙ යෙ ත්වං කිංකෙයි අත්තනි.
2050. ඛෙත්තියො ජාතියම්භතොනො අභිජාතො යසසුසිමා,
ධම්මරාජා වීදෙහානං පුතො උපපජ්ජතෙ¹ තචං².
2051. රුම්ම³ රජොජලාධරො අසෙ වෙහාසයං යිතො,
මනුඤ්ඤං භාසයි⁴ වාචං යං මය්හං හදයබ්බමං.
2052. දෙවතානුසි සභාමහා ඉසිවාසි⁵ මහිද්ධිකො,
කොවාසි ත්වං අනුප්පතො අත්තානං මෙ පවෙදය.
2053. යං දෙවසඤ්ඤා විදුතති සුධම්මායං⁶ සමාගතා,
යොහං සංකොසා සහසාරිකො ආගතොසම් තචතතිකෙ.
2054. ඉසීයො ජීවලොකසම් යා හොතති සමචාරිනී,
මෙධාවිනී සිලවතී සසුදෙවා පතිබ්බතා.
2055. තාදිසාය සුමෙධාය සුචිකම්මාය නාරියා,
දෙවා දස්සනමායනති මානුසියා අමානුසා.
2056. ත්වං භද්ද පුරිඡෙණ්ණන පුබ්බෙ සුවරිතෙන ව,
ඉධ රාජතුලෙ ජාතා සබ්බකාමසම්භිතී.
2057. අයඤ්ඤා තෙ රාජපුත්ති උභයස්ස කට්ඨගෙහො,
දෙවලොකුපපත්ති ව කිත්ති ව ඉධ ජීවිතෙ.
2058. චීරං සුමෙධෙ සුධිනී ධම්මං පාලයමත්තනි⁷,
එසාහං කිදිවං යාමි පියමම්ම තච දස්සනානති.

6. සුරුච්ජාතකං.

1. උපජ්ජතෙ - සා.
2. තච - චි.
3. දුසී - මජ්ඣං, සා.
4. භාසෙ - මජ්ඣං, සා.
5. ඉසිවාසි ඉසිවාසි - මජ්ඣං, සා.
6. සුධම්මාය - මජ්ඣං, සා.
7. ධම්මං මත්තනී, පාලක - චි.

2046. සෘෂිතුමනි, මේ සත්‍ය වචනයේ බලයෙන් මට පුතෙක් උපදිවා. බොරු කියන්නී නම් මගේ හිස සතට පැළේවා.

2047. දිනපතා පන්සිල්හි පිහිටි මම, කුසුවක, පසළොස්වක, අටවක සහ ප්‍රාතිහාර්ය පක්ෂය යන දවස්හි අංග අටකින් යුතු පෙහෙවස් සමාදන් වෙමි.

2048. සෘෂිතුමනි, මේ සත්‍ය වචනයේ බලයෙන් මට පුතෙක් උපදිවා. බොරු කියන්නී නම් මගේ හිස සතට පැළේවා.

2049. යසස් ඇති රාජපුත්‍රිය, (රාජදේවිය) ඔබ යම් ගුණ රැසක් ප්‍රකාශ කළෝ ද ඒ සියලු ගුණයෝ ඔබ කෙරේ විද්‍යමාන වෙති.

2050. ඝෘත්‍රිය වූ කුලීන වූ අතිජාත වූ පිරිවර සහිත වූ විදේහ රචවාසීන්ට ධර්මරාජ වූ (දෑහැමිව රාජ්‍යය කරන) පුත්‍රයෙක් ඔබට උපදින්නේ ය.

2051. තවුස් වෙස් ගත් රජස්දැලි සහිත වූ සිරුර ඇති ව හිස් වූ අභයේ සිටැ යමෙක් මගේ සිත් ගන්නා මනහර බස් බෙණේ ද.

2052. ඔබ දෙවිලොවින් පැමිණි දෙවියෙක් ද? මහත් සාඳ්ඛී ඇති සෘෂිවරයෙක් ද, මෙහි පැමිණි ඔබ කවර කෙනෙක් ද යි තමා මට කියව.

2053. සුධම්මා දිව්‍ය සභාවට රැස් වූ දේව සමුහයා යමකු වදිත් ද දහසක් ඇස් ඇති ඔහු නම් වූ ඒ මම නොප වෙත ආවෙමි.

2054. මේ ලෝකයෙහි දෑහැමි පැවතුම් ඇති ව නුවණින් හා සිලයෙන් යුතුව නැදිමසිලන් දෙවියන් ලෙස සිතා බුහුමන් දක්වන පතිව්‍රතා ගුණයෙන් යුක්ත ඒ ස්ත්‍රීහු වෙත් ද.

2055. ඒ බඳු ගුණ ඇති නැණවත් පවිත්‍ර ක්‍රියා ඇති මනුෂ්‍ය ස්ත්‍රිය දැකීමට අමනුෂ්‍ය වූ දෙවියෝ පැමිණෙත්.

2056. සොදුර ඔබ ද පෙර පුරුදු කළ සුවරිත ධර්ම නිසා මේ ලොවැ රජ කුලයේ ඉපිද සියලු සම්පත්න් දියුණු වුවාහු ය.

2057. රාජපුත්‍රිය, ඔබ දෙවිලොවෙහි ඉපදීම ද මෙලොවැ මනුෂ්‍ය වැ කීර්තිධර වීම ද යන මෙය දෙ ලොවැ ජයග්‍රහණය වේ.

2058. නැණවතිය, ඔබ සැපවත් ව තම ගුණදම් බොහෝ කල් රකුව. ඒ මම දෙවිලොව යමි. ඔබෙ දැක්ම මට ප්‍රිය ය.

6. සුරුවි ජාතක යි.

2059. අපෙසාසසුනෙතාදති තුවං කපොත
විහබ්බම න තව භොජනජෝ,
බුද්ධං පිපාසං අධිවාසයනො
කස්මා භවං පොසථිකො කපොතො¹.
2060. අහං පුරෙ ගිඤ්ඤො කපොතියා
අසමිං පදෙසසමිං උභො රමාම,
අථංගහි සාකුණිකො කපොතිං
අකාමකො තාය වීනා අභොසිං.
2061. නානාභවා² විප්පයොගෙන න සසා
මනොමයං වෙදනං වෙදියාමි³,
තස්මා අහං පොසථං⁴ පාලයාමි
රාගො මමං මා පුනරාගමාසි.
2062. අනුජ්ජගාමි උරග්⁵ විජිවහ
දයාචුඬො සොරවිසොසි සප්ප,
බුද්ධං පිපාසං අධිවාසයනො
කස්මා භවං පොසථිකො නු දිසො.
2063. උසභො අහු බලවා ගාමිකසස
වලඝ්ඝකතු වණ්ණබද්ධපපකො
මං අසතමි නං කුපිතො අධංසිං⁶,
දුස්සාහිතුණො මරණං උපාගමි⁷
2064. තතො පනා නික්ඛමිඤ්ඤා ගාමා
කද්දිඤ්ඤා රොද්දි අපඝ්ඝමිංසු,
තස්මා අහං පොසථං පාලයාමි
කොඬො මමං මා පුනරාගමාසි.
2065. මිත්තානං⁸ මංසානි බහු සුසානෙ
මතු ඤාදිඤ්ඤා තව භොජනෙතං,
බුද්ධං පිපාසං අධිවාසයනො
කස්මා භවං පොසථිකො සිගාලො⁹.

-
1. කපොත - වී.
 2. නානාභවා - සසා.
 3. වෙදයාමි - මජ්ඣං, සසා.
 4. පොසථං - මජ්ඣං, සසා.
 5. උරග දුජිවහ මජ්ඣං, උරගා දුජිවහ - සසා.
 6. අධංසිං - වී.
 7. උපාගා - මජ්ඣං, සසා.
 8. මිත්තානං - මජ්ඣං, වී.
 9. සිගාලො - වී.

2059. පරෙවිය, දැන් ඔබ ආහාරයට ආසා නැත්තෝ ය. ඔබට ආහාරයෙන් ප්‍රයෝජනයක් නැත්තේ ද? පින්වත් පරෙවියා සා පිසාසා ඉවසමින් පෙනෙවිය් රක්තේ කීම?

2060. තවුසාණෙනි, මම පෙර පරෙවි දෙනක හා බැඳී ගියෙමි. මේ පෙදෙසේ අපි දෙදෙනා ප්‍රේමයෙන් වුසුමු. එකලා කුරුල්ලෙක් (උකුස්සෙක්) පරෙවි දෙන අල්ලා ගනී. නො කැමැත්තෙන් මම ඇගෙන් වෙන් වීමි.

2061. ඇගේ නැතිවීම නිසා උපන් විරහ දුකින් සිත් වේදනා විඳිමි. එහෙයින් මම පෙනෙවිය් රකිමි. රාගය මට නැවත නො පැමිණේවා.

2062. සෘජුව ගමන් නො කරන උරගයකු වූ දෙ දිව් ඇති සර්පය, ඔබ දළ අවි කොට ඇති දරුණු විෂ ඇත්තෙහි ය. පින්වත් සර්පයා සා පවස් ඉවසමින් පෙනෙවිය් රක්තේ කවර හෙයින් ද?

2063. චලනය වන මොල්ලියක් ඇති වර්ණයෙන් හා බලයෙන් යුක්ත වූ වෘෂභයෙක් ශ්‍රාමභෝජකයාට විය. උෟ මා මැඩ පි හෙයින් කිපුණු මම උෟ බැසීමි. දුකට පැමිණි ගවයා මරණයට පත් විය.

2064. ඉක්බිති ගම්වැසියෝ නික්ම අවුත් හඬා වැලැපූ ගියාහු ය. එහෙයින් මම පෙනෙවිය් රකිමි. මට නැවත ක්‍රොධය නො පැමිණේවා.

2065. සොහොනෙහි මළවුන්ගේ මස් බොහෝ ඇත. මේ ආහාරය තොපගේ සිත් ගන්තේ ය. පින්වත් ශෘගාලය, සා පවස් ඉවසමින් පෙනෙවිය් රක්තේ කීම?

2066. පව්සා¹ කුළී² මහතො ගජසස
කුණපෙ රතො හස්තිමංසෙ පභිදො,³
උදෙණා ව වාතො තිබ්ණා ව රසමියො
තෙ සොසයං තසස කරිසමග්ගං.
2067. කියො ව පමුච්ච ව අහං හදනො⁴
න මෙ අහු නිසකමනාය මග්ගො,
මහා ව මෙසො සහසා පවසසි
සො තෙමයි තසස කරිසමග්ගං.
2068. නතො අහං නිකම්භිසං හදනො
විදෙසු යථා රාහුමුඛා පමුතො,
තසමා අහං පොසථං පාලයාමී
ලොහො මම මා පුනරාගමාසි.
2069. වමෙකපුපසම් කිලිලිකානි
නිපෙසාථයනො කුචං පුරෙ වරාසි,
මුදං පිපාසං අධිවාසයනො
තසමා හවං පොසථිකො කු අවෙණ.
2070. සකං නිකෙතං අනිභිලයානො⁵
අත්ථිව්ජනාය මලනං⁶ අගඤ්ඤි,
තතො ජනා නිකම්භිකානා ගාමා
කොදණ්ඩකෙන පරිපොථයිංසු මං.
2071. සො භින්නසියො රුහිරමකඛිතඛො
පච්චාගමාසි සකං⁷ නිකෙතං,
තසමා අහං පොසථං පාලයාමී
අත්ථිව්ජනා මා පුනරාගමාසි.
2072. යං නො අපුච්ඡිත කුචං හදනො
සබ්බෙව ව්‍යාකරිතෙ යථාපජානං,⁸
මයමපි පුච්ඡාමි තවං හදනො⁹
තසමා හවං පොසථිකොකු බුහෙමි.
2073. අහුපලිතො මම අසසමමඤ්ඤි
පචෙවකබුදො මුහුතං නිසිදි,
සො මං අවෙදි ගතිමාගතිඤ්ඤි
නාමඤ්ඤි ගොතං වරණඤ්ඤි සබ්බං.

1. පව්ස-මජ්ඣ.

2. කුළුණ - මජ්ඣ.

3. පිංඤ්ඤ - මජ්ඣ, සා.

4. අනිකෙතයානො - මජ්ඣ, සා.

5. මලයකං - මජ්ඣ.

6. සකං - මජ්ඣ, සා.

7. ජාතනං - වී.

8. කුචං ම, හදනං - මජ්ඣ, වී.

2066. ඇත්තුණට තදින් ඇලුණේ ඇත් මයට ඉතා හිඳු වූ මහත් ඇත්තුසට වැදුණෙහි. උණුසුම් වාතයත් දැඩි රශ්මියත් ඇතාගේ ඒ මල මහ වියළී.

2067. ස්වාමීනි, මම කෘත වීම්. පටු පැහැ වීම්. නික්මෙන්නට එහි මට මගෙක් නො වී ය. මහ වැස්සක් හදිසියේ වැස්සේ ය. එය උගේ මලමහ කෙමි ය.

2068. ස්වාමීනි, ඉක්බිති මම රාහු මුවෙන් මුත් සඳු සේ එයින් පිටවීම්. එ හෙයින් මම පෙහෙවස් රකිමි. ලොහය නැවැත මට නො පැමිණේවා.

2069. පෙර කෙසි හුඹස් වෙයන් බුද්ධිමත් හැසිරුණවු ය. පින්වත් වලසාණෙනි, දැන් සා පවස් ඉවසමින් පෙහෙවස් රක්තේ කීම?

2070. සිය නිවෙස වූ වන ලැහැබට නිශා කරමින් ආශා අධික හෙයින් මලය පෙදෙසට ගියෙහි. ගම්වැසියෝ එයින් නික්මූ අවුත් දුනු දඩුවලින් හා මුගුරුවලින් මට තැළූහ.

2071. බිදුණු හිසත් ලේ තැවැරුණ සිරුරත් ඇති මම සිය නිවෙසට ආපසු ආවෙහි. එහෙයින් මම පෙහෙවස් රකිමි. අධික ආශාව මට නැවැත නො පැමිණේවා.

2072. ස්වාමීනි, ඔබ වහන්සේ අපෙන් යමක් විතාලෝ ද අපි හැම දන්නා පරිද්දෙන් හෙළි කෙළෙමු. ස්වාමීනි, අපි ද ඔබ වහන්සේ විතාරමු. පින්වත් ඔබ වහන්සේ පෙහෙවස් රක්තේ කීම?

2073. කෙලෙස් නො වැකුණ පසේ බුදුන් වහන්සේ නමක් මගේ අසපුවෙහි මොහොතක් වැඩහුන් සේක. උන් වහන්සේ මට යායුතු තැන ද පැමිණි තැන ද නම් ගොත් ද වරණ දහම් ද යන සියල්ල දෙසූ සේක.

2074. එවමසහං නගගහෙ තසස පාදේ
න වාසි නං මානගතෙන පුච්ඡිං,
තසමි අහං පොසථං පාලයාමි
මානො මම මා පුනරාගමාසිති.

7. පඤ්චපොසථඡාත්‍යකං.

2075. සථෙ හි තභාහං ධනහෙතු ගතිතො
මා මං වධි ජීවිහාහං ගහෙකො,
රඤ්ඤා ව මං සත්ථ උපෙතති නෙහි
මඤ්ඤා ධනං උච්ඡිති නාසරුපං.
2076. න මෙ අයං තුමහං¹ විධාය අජ්ජ
සමාහිතො වාපවරෙ බුරුපෙසා,
පාසඤ්ඤා තභාහං අධිපාතධිස්සං
යථා සුඛං ගච්ඡතු මොරරාජා.
2077. යං සත්ත වස්සානි මමානුබන්ධි
රතනිඤ්චං බුරුපිපාසං සහනෙතා,
අථ කිස්ස මං පාසවසුපනීතං
පමුක්ඛතෙව ඉච්ඡසි බන්ධනසමා.
2078. පාණාතිපාතා විරතොත්ථසරජ
අභයං නු තෙ සබ්බභූතෙසු දින්නං,
යං මං තුවං පාසවසුපනීතං,
පමුක්ඛතෙව ඉච්ඡසි බන්ධනසමා.
2079. පාණාතිපාතා විරතස්ස බුරුහි
අභයඤ්ච යො සබ්බභූතෙසු දෙනි,
පුච්ඡාමි හං මොරරාජෙනමත්ථං
ඉතො වුතො කිං උභතෙ සුඛං සො.
2080. පාණාතිපාතා විරතස්ස බුරුහි
අභයඤ්ච යො සබ්බභූතෙසු දෙනි,
දිට්ඨංච ධම්මෙව උභතෙ පසංසං
සග්ගඤ්ච යො යාති සරිරහෙද.
2081. න සන්ති දෙවා ඉච්චානු එකෙ
ඉඬෙව ජීවො චිහවං උපෙනි,
තථා එලං සුක්කදුක්කතානං
දතතු²පඤ්ඤානඤ්ච වදන්ති දනං.
තෙසං වථො අරහතං සද්දහානො
කසමා අහං සකුණෙ බාධයාමි.

1. තුය්‍ය - මජ්ඣ., වී.

2. දතසු - මජ්ඣ.,

2074. මෙසේ වුවත් මම උන්වහන්සේගේ පා නො වැන්දෙමි. උඩඟු සිතින් උන්වහන්සේ නො විකාළෙමි. එහෙයින් මම පෙහෙවස් රකිමි. මානය මට යළිත් නො පැමිණේවා.

7. පංචුපොසථ ජාතක යි.

2075. මිතුර, මා වස්තුව ලබාගනු සඳහා අල්ලා ගත්තේ නම්, මා නො මරා ජීවග්‍රාහයෙන් රජු සම්පයට ගෙන යව්. එ කලා බොහෝ වස්තුව ලබන්නෙහිය යි හඟිමි.

2076. මොනර රජුනි, මේ ඊය බබ නසන්නට දුන්නෙහි තැබුයෙමි නො වෙමි. බබ අසු වැ සිටින මලපුඩුව සිඳින්නට තැබුවෙමි වෙමි. මොනර රජ සුවසේ යේවා.

2077. සත් වසක් මුළුල්ලේ දිවායෙහි යා පවස් ඉවසමින් යම් හේතුවක් නිසා මා ලුහුබැන්දෙහි. පුඩුවෙ බැඳුණ මා ඉන් මුදත් නට කුමට කැමැති වෙහි ද?

2078. තෙපි ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළකුණවු ද? සවිසත්තට අභය දෙන ලද්දවු ද? පුඩුවට අසු වී සිටින මා බැමමෙන් මුදන්නට කැමැති වන්නවු ද?

2079. මොනර රජුනි, යමෙක් ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළැකුණේ ද, සියලු සතුන්හට අභය දනය දේ ද, හේ මෙ ලොවින් ව්‍යුත වූ පසු කෙ බිඳු සැපතක් ලබා ද? මේ කරුණ විචාරමි.

2080. යමෙක් ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළකුණේ ද සවිසත්තට අභය දනය කෙරේ ද හෙතෙම මේ ජීවිතයේදී ම පැයසුම් ලබයි. මරණින් මත්තේ දෙවිලොවට යයි.

2081. ඇතැම් කෙනෙක් දෙවියෝ නැතැ යි කියති. ප්‍රාණය මේ ලොව ම නැසෙය යි ද පින් පවති විපාක නැතැ යි ද දනය මෝඩයන් පනවා ගන්නකැ යි ද කියති. රහතුන්ගේ ඒ කීම අදහන මම පක්ෂින් මරමි.

2082. වජ්ඣ ව සුරියො ව උහො සුදස්සනා
ගච්ඡන්ති ඔහාසයමනාලිකෙකි,
ඉමස්ස ලොකස්ස පරස්ස වා තෙ
කථනානු තෙ ආහු මනුස්සලොකෙ.
2083. වජ්ඣ ව සුරියො ව උහො සුදස්සනා
ගච්ඡන්ති ඔහාසයමනාලිකෙකි,
පරස්ස ලොකස්ස න තෙ ඉමස්ස
දෙවාති තෙ ආහු මනුස්සලොකෙ.
2084. එකේච තෙ නිහතා භීතවාද
අහෙතුකා යෙ න වදන්ති කම්මං,
තථා එලං සුකතදුක්ඛතානං
දත්තු¹ පඤ්ඤිතං යෙ ව වදන්ති දනං.
2085. අඛා භි සඬ්ඛං වචනං තවෙතං
කථං භි දනං අඵලං වදෙයා,
තථා එලං සුකතදුක්ඛතානං
දත්තුපඤ්ඤිතානෙති කථං භවෙයා
2086. කථං කරො කිත්තිකරො කිමාවරං
කිං සෙවමානො කෙන තපොගුණෙන,
අසකාති මෙ මොරරාජෙනමස්මි²
යථා අහං නො නිරියං පතෙයාං.
2087. යෙ කෙව් අස්මි සමණා පථව්‍යා³
කාසාවචස්මි අනගාරියා⁴ තෙ,
පානොව පිණ්ඩාය වරන්ති කාලෙ
විකාලචරියා වීරතා භි සහොතා.
2088. තෙ තස්ම කාලෙහුපසඬ්ඛමිත්වා
පුච්ඡස්මි⁵ යතොත මනසො පියං පියා,
තෙ තෙ⁶ පවක්ඛන්ති යථා පජානං
ඉමස්ස ලොකස්ස පරස්ස වස්මි.
2089. තචංච ජිණ්ණං උරගො පුරාණං
පඤ්චුපලාසං හරිතො දුමොව,
එසපසභිනො මිම ලුඤ්ඤාචො
පජහා⁷මහං ලුඤ්ඤකභාවමස්මි.

1. දත්තු - මිජසං.

2. අසකාති තං දති - මිජසං.

3. රාජ-තමස්මි - මිජසං.

4. පථව්‍යා - මිජසං.

5. කාසාය වස්මි අනගාරියං වරන්ති - මිජසං, සඤා.

6. පුච්ඡති - මිජසං.

7. තං - මිජසං, සඤා.

8. පජා - මිජසං, සඤා.

2082. දකුම් කළු වූ සඳ හිරු දෙදෙන බබළමින් අහසේ ගමන් කරති. ඔව්හු මෙ ලොවට අයිති වෙත් ද නැතහොත් පරලොවට අයිති ද? ඒ විමන්හි දිව්‍ය පුත්‍රයෝ කෙසේ වෙත්දැයි මිනිස්ලොවැ කියත් ද?

2083. දකුම් කළු වූ සඳ හිරු දෙදෙන බබළමින් අහසේ ගමන් කරති. ඔව්හු පරලොවට අයත් වෙති. මෙ ලොවට අයත් නො වෙති. මිනිස්ලොවැ ඔව්හු දෙවියෝ යයි කියති.

2084. යම් කෙනෙක් අහේතුකවාදී වෙත් ද පුණ්‍ය පාප කර්මයන්ගේ විපාකය හෙවත් පිරිසුදු අපිරිසුදු බවට හෙතු වන කම් නැතැ යි කියත් ද, දන් දීම මෝඩයන් විසින් පැනැවූවකැයි කියත් ද ඒ මහණ බමුණෝ මේ කරුණෙහි නැසුණෝ වෙත්.

2085. තොපගේ මේ කීම ඒකාන්තයෙන් සත්‍යයෙකි. දනය විපාක නැතැ යි කියන්නේ කෙසේ ද? එසේ පුකෘත දුෂ්කෘත-යන්ගේ පල විපාක මෝඩයන් පැනැවූවක් වන්නේ කෙසේ ද?

2086. මොනර රජුනි, කුමක් කරන්නේ කෙසේ කරන්නේ කුමක හැසිරෙන්නේ කුමක් සේවනය කරන්නේ කෙබඳු තවුස් ගුණයක් නිසා නිරයේ නො වැටෙමි ද එයට උපදෙස් කියව.

2087. මෙ ලොවැ යම් ශ්‍රමණ කෙනෙක් වෙත් ද කසාවක දරන අනාගාරික වූ නො කල්හි හැසිරීමෙන් වැළැකී ඒ සත්පුරුෂයෝ (පසේ බුදුවරු) උදයන්හි සුදුසු කාලයෙහි පිටුසිහා වඩිති.

2088. සුදුසු කලැ උන්වහන්සේ වෙතැ එළඹූ තොප කැමැති යමක් වේ නම් එය අසව. උන් වහන්සේ මෙලොව පරලොව දියුණුව දන්නා ආකාරයෙන් ප්‍රකාශ කරත්.

2089. සර්පයකු දිරාපත් වූ පැරැණි හැවය හරනා සේ, රුක තැනින් තැන ඇති පවුලින් පැහැති සත් ඉවත් කරන්නා සේ මම ද අද මගේ රුදුරු ගතිය හරිමි. මේ මගේ රුදුරු ගතිය ප්‍රතීණ ය.

2090. යෙ වාපි මෙ සතුණා අපි බඳවා¹
සනානි නොකානි නිවෙසනසම්,
තෙසංපතං² ජිවිතං අජ්ජ දමි
මොඤ්ඤො තෙ පතො³ සකං නිකෙතං.

2091. සුදෙව් වරි පාසහනෙවා අරඤ්ඤං
බාධෙතුං⁴ මොරාධිපතිං යසසිං
බන්ධිතං⁵ මොරාධිපතිං යසසිං
දුක්ඛං පමුච්චි⁶ යථාහං පමුකොනි.

8. මහාමොරජාතකං.

2092. යදෙසමානා විවරිතා පබ්බතානි වනානි ව,
අනෙවසං විවරි⁷ ඤාති⁸ තෙමෙ අධිගතා මයා.

2093. බහුං ඉදං මූලජීලං හතෙතො වායං අනාපාතො,
රමිතා විමා ගිරි නදියො එය්‍ය වාසො හවිසසනි.

2094. ඉධෙවාහං වසිස්සාමි සහ සබ්බෙහි ඤාතිහි,
අපෙසාසුතෙකා නිරාසධිති අසොකො අතුතොහයො.

2095. අඤ්ඤං හි ලෙතං⁹ පරියෙස සතතු නො ඉධ විජ්ජති,
සො තච්ඡ සුකරෙ¹⁰ හතති ඉධාගණ්ඨා වරං වරං.

2096. කොනමිතාකං ඉධ සතතු කො ඤාති සුසමාගතෙ,
අපටංසෙ පටංසෙති තමෙම අකඛාට පුට්ඨිතා.

2097. උඤ්ඤාරාජී මිගරාජා බලි දයාවුධො මීගො,
සො තච්ඡ සුකරෙ¹¹ හතති ඉධාගණ්ඨා වරං වරං.

2098. න නො දයා න විජ්ජනති බලං කායෙ සමුහතං¹²,
සබ්බෙ සමග්ගා හුත්වානා වසං කාහාම එතකං.

2099. හදයධගමං කණ්ණිසුඛං වාචං භාසයි තච්ඡක,
යොපි සුදෙව් පලායෙට්¹³ තමෙ පච්ඡා හනාමයෙ.

1. මනවා - මරණං, සනා.

2. තෙසං අතං - මරණං, සනා.

3. පතො - මරණං.

4. බාධෙතුං - මරණං, සනා.

5. බන්ධිතං - මරණං, සනා.

6. දුක්ඛං පමුච්චි මරණං, අපමොච්චි - සනා, වී.

7. විවුලෙ - මරණං, සනා.

8. ඤාති - මරණං, වී.

9. බහුඤ්ඤං - මරණං, වී.

10. තෙමෙ - මරණං, සනා.

11. සුකරං - වී.

12. සමග්ගතං - මරණං, සනා.

13. පලායෙය්‍ය, සනා. පලායෙට් - මරණං.

2090. මා විසින් බඳින ලද සිය ගණන් පක්ෂීන් නිවෙසේ ඇද්ද ඔවුනටත් මම අද ජීවිත දනය දෙමි. මම නිවනට පැමිණියෙමි. ඒ සත්‍ය බලයෙන් සියලු සත්ත්වයෝ තමන් වසන තැන්වලට යෙත්වා.

2091. යසස් ඇති මොනර රජ බැඳ ගන්නව, පුඩු අතැති වැද්දෙක් වනගෙහි හැසුරුණේ ය. යසස් ඇති මොනර රජ බැඳ යමියේ දුකින් මිදුණේ ද, එසේ මම ද දුකින් මිදුණෙමි.

8. මහාමෝර ජාතක යි.

2092. යම් ඤාති සමූහයක් සොයමින් අපි පර්වතයන්හි ද වනාන්තරයන්හි ද හැසුරුණෙමු ද (යම්) කෙනෙකු ඤාතින් සොයමින් හැසුරුණෙමිද? මා විසින් ඔවුහු ලබන ලදහ.

2093. මේ අල වර්ග ද ගෙඩි වර්ග ද බොහෝ ය. කෑ යුතු දෙය ද බොහෝ ය. මේ පර්වත නදීහු මනරම් වෙති. වාසයට පහසු තැනක් වන්නේ ය.

2094. වැයම් රහිත වෑ නිසැක වෑ ශෝක රහිත වෑ බියක් නැති වෑ සියලු ඤාතින් සමග මම මෙහි ම වසන්නෙමි.

2095. තව්ජ සුකරය, වෙන ලෝකක් භෝයව. මෙහි අපට සතුරෙක් සිටී. හේ මෙහි අවුත් වැඩුණු මසැති භොද භොද උරන් මරයි.

2096. මෙහි අපගේ සතුරා කවරෙක් ද? නැසිය නොහැකි ලෙස එක්වූ ඤාතින් කවරෙක් නසා ද? විවාරන ලද මට එය කියව.

2097. තව්ජය, උඩට ගිය ඉරි සහිත මෘගාරාජයකු වූ බල ඇත්තා වූ දළ මෑ අටි කොට ගත් ව්‍යාඝ්‍රයෙක් වේ. හේ මෙහි අවුත් වැඩුණු මසැති භොද භොද උරන් මරයි.

2098. අපි දළ නැත්තෝ නො වෙමු. බලය සිරුරේ ඇත. හැම දෙන එකතු වූ තනි වූ ඔහු යටත් කරමු.

2099. තව්ජකය, හිතට වදින කනට මිහිරි වචනයක් කියති. සටනෙහි අපෙන් යමෙක් පලා ගියොත් පසුව ඔහුත් නසන්නෙමු.

2100. පාණාතිපාතා විරතො භු අජ්ජ
අභයං භු තෙ සබ්බභූතෙසු දිග්ගං,
දයා භු තෙ මිග චිරියං න සනති
යො සඤ්ඤාපඤ්ඤා කපඤ්ඤා ඤායසී.
2101. න මෙ දයා න විජ්ජනති
බලං කායෙ සමුහතං,
ඤ්ඤා ච දිස්වාන සමබ්බි¹ඵකතො
තස්මා ඤායාමි වනමිති ඵකතො
2102. ඉමස්සුදං යනති දිසොදිසං පුරෙ
භයඤ්ඤා² ලෙනගවෙසිනො පුට්ඨ,
තෙදනි සබ්බමිච්ච වසනති³ ඵකතො
යත්ථසීතා දුප්පසභජ්ජ තෙ මයා.
2103. පරිණායකසමුප්පන්නා සහිතා ඵකවාදිනො⁴
තෙ මං සමග්ගා නිංසෙය්‍යං තස්මා තෙසං න පජ්ඣයෙ⁵.
2104. ඵකොච ඉංද්‍ර අසුරෙ ජිනානි
ඵකොච සෙතො හනති දිජෙ පසංගා,
ඵකොච ව්‍යග්ගො⁶ මිගසබ්බපතො
විරං විරං හනති බලං හි තාදිසං.
2105. නතෙව ඉංද්‍ර න සෙතො නපි ව්‍යග්ගො මිගාධිපො,
සමග්ගෙ සහිතෙ ඤ්ඤා⁷ ව්‍යග්ගෙ⁸ ච කුරුතෙ වසෙ.
2106. කුමිතිලකා සකුණිකා⁹ සබ්බිනො ගණවාටිනො,
සමෙමාදමානා ඵකජ්ඣං උප්පත්තති ධයනති ව¹⁰
2107. තෙසංඤ්ඤා ධයමානානං ඵකෙකං අපවිතතති¹¹,
තඤ්ඤා¹² සෙතො නිතාලෙති වෙය්‍යග්ගියෙව සා ගති.
2108. උසංසාහිතො පටිලෙන¹³ ලුද්දෙනාමිසවක්ඛනා,
දධි දධිසු පක්ඛන්දි මඤ්ඤමානො යථාපුරෙ.
2109. සාධු සමබ්බුලා ඤ්ඤා අපි රුක්ඛා අරඤ්ඤජා,
සුක්ඛරෙහි සමග්ගෙහි ව්‍යග්ගො ඵකායනො¹⁴ භතො

1. සමිගි - මජ්ඣ., වී.

2. භයඤ්ඤා - මජ්ඣ., සං.

3. සරනති - වී.

4. වාරිකො - අ.

5. තෙතං අපජ්ඣෙව - වී.

6. මිගග්ගො - මජ්ඣ., සං.

7. නව්‍යග්ගො සං., ව්‍යග්ගොන - මජ්ඣ.,

8. සකුණිකා - මජ්ඣ., සං.

9. දමනතිව - වී.

10. අපසංගාති - මජ්ඣ.,

11. තං - වී.

12. පටිලකෙන - වී.

13. ඵකායානො - මජ්ඣ.,

2100. අද ප්‍රාණසාතයෙන් වැළකුණෙකි ද? සවිසන්තට අහස දෙන ලද ද? නුමේ දළ නැද්ද? මෘග බල නැද්ද? සුකර සමූහයා මැදට පැමිණ කුමක් සිතන්නේ ද?

2101. මගේ දළ නැත්තේ නො වෙයි. සිරුරේ ශක්තිය ඇත. සමගි සමපන්නව එක් වූ නැයන් දුටු හෙයින් තනි ව වනයෙහි කල්පනා කරමි.

2102. පෙර මොහු බියපත් වූ වෙන් වෙන් වූ ලෙන් සොයා දිසාවෙන් දිසාවට යති. දන් ඔහු එක්තැන් ව වෙසෙති. මා විසින් අද ඔවුන් මැඩැලන්නට හැකි නො වේ.

2103. නායකයකු ඇති ව එක්සත් වූ සමගි කතා ඇති ඒ සියල්ලෝ මට භියා කරන්නාහ. එහෙයින් අද මම ඔවුන් නො පතමි.

2104. හුදෙකලා ව ශක්‍රයා අසුරයන් දින යි. හුදෙකලාව උකුස්සා පක්ෂින් තස යි. හුදෙකලා ව ව්‍යාඝ්‍රයා මෘග සමූහයා වෙත පැමිණ වැඩුණු මසැති හොඳ හොඳ උරා මර යි. බලය නම් එබඳු ය.

2105. සමගි වූ නැයන් ඇති ව ව්‍යාඝ්‍රයන් බඳු වූවන් ශක්‍රයා ද වසඟ නො කරන්නේ ය. උකුස්සා ද වසඟ නො කරන්නේ ය. මෘගාධිපති ව්‍යාඝ්‍රයා ද වසඟයෙහි පවත්වා ගන්නට නො හැක්කේ ය.

2106. පිරිවරා ගත් සමූහය සමග හැසිරෙන කුමිභිලක පක්ෂිහු ප්‍රිත වෙමින් එක් වූ ගොඳුරු සොයමින් අහසින් යති.

2107. අහසින් යන ඔවුන්ගෙන් (යම්) කුරුල්ලෙක් ඉවත්ව යේ ද උකුස්සා උෟ පැහැර ගනී. ව්‍යාඝ්‍රයන්ගේ ස්වභාවයන් මෙය යි.

2108. ආමිෂ ලෝලයකු වූ රොදු ඇස් ඇති ජටිලයා විසින් උනන්දු කරන ලද දළ සහිත ව්‍යාඝ්‍රයා පෙර යේ සිතමින් දළ ඇති උරන් වෙත පැත්තේ ය.

2109. නැයන් බොහෝ වීම යහපත් වේ. වනයෙහි රැක් බොහෝ වීම යහපත් වේ. සමගි වූ උරන් විසින් එක් වරකින් ම ව්‍යාඝ්‍රයා තසනු ලැබී ය.

2110. බ්‍රාහ්මණයෙකුට ව්‍යංග්‍යයෙන් උභයා භවතො සුකරා,
ආනන්දනො පමුදිතා¹ මහානාදකු නාදිසු.

2111. තෙස්ස උදුමෙරමුලසමි² සුකරා සුසමාගතා,
තප්පකං අභිසිංහමිංසු³ නිං නො රාජාසි ඉක්කරොති.

9. තප්පසුකරජාතකං.

2112. වාණිජා සමිතිං කන්ධා නානාරවධනො ආගතා,
ධනාහාරා පක්කමිංසු⁴ එකං කන්ධානා ගාමණිං.

2113. තෙ තං කන්ධාරමාගමිම අප්පහක්කං අනොදකං,
මහානිග්‍රොධමදුක්ඛං සිතව්‍යායං මනොරමං.

2114. තෙ වතස් නිසිදිතා තස්ස රුක්කස්ස ඡාදියා⁵,
වාණිජා සමවිනොසු බාලා මොහෙන පාරුතා.

2115. අභ්‍යයතෙ⁶ අයං රුක්කො අපි වාරි වං සතුති,
ඉක්කස්ස පුරිමං සාධං මයං ඡිත්‍රම වාණිජා.

2116. සා ව ඡිත්තාව පඤ්ච අව්ඡං වාරිං⁷ අනාවිලං,
තෙ තස් නාහතා ව පිවිතා ව යාවතිවිමිංසු වාණිජා.

2117. දුතියං සමවිනොසු බාලා මොහෙන පාරුතා,
ඉක්කස්ස දක්ඛණං සාධං මයං ඡිත්‍රම වාණිජා.

2118. සා ව ඡිත්තාව පඤ්ච යාලිමංසොදනං බහුං,
අප්පොදවණෙණි කුම්මාසෙ⁸ සිඛං⁹ ධිදල සුපියො.

2119. තෙ තස් භුතා ආදිතා¹⁰ යාවතිවිමිංසු වාණිජා,
තනියං සමවිනොසු බාලා මොහෙන පාරුතා.

2120. ඉක්කස්ස පඡිමං සාධං මයං ඡිත්‍රම වාණිජා,
සා ව ඡිත්තාව පඤ්ච නාරියො සමලඛනතා.

2121. වීරිත්‍රවණොභරණං¹¹ ආමුත්තමණිකුණබලා,
අපිසු වාණිජා එකා නාරියො පණ්ණවිසති.

2122. සමනතා පරිකරිංසු¹² තස්ස රුක්කස්ස ඡාදියා,
තෙ තාහි පරිවා රෙසුං¹³ යාවතිවිමිංසු වාණිජා.

1. පමුදිතා - මජ්ඣං, සයා.

2. තෙ - මජ්ඣං, සයා.

3. ඡායාය - මජ්ඣං.

4. අප්පොදනො - මජ්ඣං, සයා.

5. වාරිව - මජ්ඣං, සයා.

6. වාරි - මජ්ඣං, සයා.

7. කුම්මාසෙ - මජ්ඣං.

8. සිඛවිපරං ලසුපියො මජ්ඣං. - සිඛවිලද සුපියො - සයා.

9. පිවිතා - වී.

10. වීරිත්‍ර මජ්ඣං, වීරිත්‍රා - සයා.

11. පරිවාසිංසු - මජ්ඣං.

12. පරිවාසෙතො - සයා, පරිවාසෙතො - අට්ඨකරා

2110. බ්‍රාහ්මණයා ද ව්‍යාසයා ද යන දෙදෙනා නමා උපරේ සතුටු වූ ඉතා සතුටු වූ මහානාද පැවැත්වූහ.

2111. දිගුල්ගස මුලා උපරේ රැස් වූ තෙව් අපගේ අධිපති රජ වට්ටි කට්ටක උපරා දඬුමක කළහ.

9. තව්ස්සකර ජාතක යි.

2112. නොයෙක් රටවලින් පැමිණි වෙළෙන්දෝ රැස් වූ එකතු ප්‍රධානතා ලෙස පත් කොට ධනය ගෙන වෙළඳාමට ගියහ.

2113. ඒ වෙළෙන්දෝ ආහාරයත් ජලයත් නැති කාන්තාරයකට අවුත් මනරම් සිහිල් සෙවණ සහිත මහනුගරුකක් දුටහ.

2114. අවිද්‍යාවෙන් වැසුණ (මනසැති) මෝඩ ඒ වෙළෙන්දෝ නුගරුක් සෙවණෙහි තිද මෙසේ සිතුහ.

2115. වෙළෙඳුනි, මේ ගස තෙත් සහිත සේ ය. ජලය ද වැගිරේ. එහෙයින් ගසේ පළමුවන අත්ත අපි කපමු යි.

2116. ඒ අත්ත කැපීමත් සමග පවිත්‍ර වූ බොර නො වූ ජලය වැගිරුණේ ය. ඒ වෙළෙන්දෝ කැමැති තාක් ජලය නතා බී සතුටු වූහ.

2117. මෝහයෙන් වැසුණ (මනසැති) මෝඩ ඒ වෙළෙන්දෝ දෙවන වර මෙසේ සිතුහ. අපි ගසේ දකුණු අත්ත කපමුයි.

2118. ඒ අත්ත කැපීමත් සමග මස් සහිත ඇල්හාලේ බත් ද දිය නුමුසු කිරිබත් වැනි කොමුපිඩු ද අවුරපත් ද මුළු ආදි සුප ද වැගිරුණේ ය.

2119. මොහයෙන් වැසුණ මෝඩ ඒ වෙළෙන්දෝ කැමැති පමණ අනුව කොට තෙවනු ව මෙසේ සිතුහ.

2120. වෙළෙඳුනි, අපි මේ ගසේ බටහිර දෙසට ගිය අත්ත ද කපමු යි. ඒ අත්ත කැපීමත් සමග සැරසුණ ස්ත්‍රීහු වැගිරුණහ.

2121. එක් එක් වෙළඳකුට විසිතුරු වත් පැළෑඳි, මිණි කොඩොල් ආදි අබරණින් සැරසුණ එක් එක් ස්ත්‍රියක් ද ගැල් නායකයාට පස්විසි ස්ත්‍රී කෙනෙක් ද ලැබිණි.

2122. ඒ රුක් සෙවණ වටා රැස් වූ ඒ වෙළෙන්දෝ ස්ත්‍රීන් සමග විසි සේ සතුටු වූහ.

2123. චතුස්සං සමවිනොත්තං ඛාලා මොහෙන පාරුතා
ඉඛිකස්ස උත්තරං සාධං මයං ජිත්තුම වාණිජා.
2124. සා ව ජිනොව පඤ්ච මුත්තා වෙච්චියෙ බහු,
රජතං ජාතරුපඤ්ච කුතන්යො පාවියානි ව.
2125. කාසිකානි ව චක්ඛානි උඤ්ඤානෙ ව කම්බලෝ,
තෙ තස්ස හාතෙර බන්ධිතො යාවතිවිත්තංසු වාණිජා.
2126. පඤ්චමං සමවිනොත්තං ඛාලා මොහෙන පාරුතා,
ඉඛිකස්ස මූලං ජිත්තුම අපි තියොයා උභාමයෙ.
2127. අට්ඨධම්මි සසුවාහො යාවමානො කතඤ්ඤලී,
නිග්‍රොධෙ කිං අපරජ්ඣිත් වාණිජා හග්ගමත්ති තෙ.
2128. වාරිද පුරිමා සාධා අත්තපානං ව දක්ඛිණා,
තාරිද පච්ඡිමා සාධා සබ්බකාමෙ ව උත්තරා.
නිග්‍රොධෝ කිං අපරජ්ඣිත් වාණිජා හග්ගමත්ති තෙ.
2129. යස්ස රුක්ඛස්ස ජායාය නිසීදෙය්‍ය සයෙය්‍ය වා,
න තස්ස සාධං හඤ්ජය්‍ය මිත්තදුගේනා හි පාපතො
2130. තෙ ව තස්ස අනාදිතා එකස්ස වචනං බහු,
නිසිකාහි කුයාරිහි මූලතො තං උපසක්ඛිං.
2131. තතො නාගා නික්ඛමිංසු සත්තාද්ධා පණ්ණවිසති,
ධිත්තාහතානං කිසකා ජසහස්සා ව වම්මිනො.
2132. එතෙ හනථ බන්ධු මා වො මුඤ්ඤිත් ජීවිතං,
ධිපෙත්වා සසුවාහං සඤ්ච හසම්මකරොථ තෙ.
2133. කපමා හි පණ්ණිතො පොසො සම්පස්සං අත්ථමත්තො,
ලොහස්ස න වසං ගච්ඡිත් හන්තොය් දිසතං මනං.
2134. එකමාදිනවං ඤාතො තණ්හා දුක්ඛස්ස සම්භවං,
විතතණ්හො අනාදතො සතො භික්ඛු පරිබ්බපෙති.

10. මහාවාණිජජාතකං.

1. කම්බලා - මජ්ඣ., සූ.,
2. නිග්‍රොධො කිං අපරජ්ඣිති - මජ්ඣ., සූ., ව.
3. නිග්‍රොධො - මජ්ඣ.
4. මිත්තදුගේනා - මජ්ඣ.
5. හන්තොයාධිසකං - මජ්ඣ.

2123. මෝහයෙන් වැසුණ මෝඩ වෙළෙන්දෝ සතරවෙනු ව මෙසේ සිතූහ. මේ ගසේ උතුරු දෙසට ගිය අත්ත ද අපි කපමුයි.

2124. ඒ අත්ත කැපීමත් සමග මුතු වෙරළමිණි රන්, පිඳි, ඇතුන් පිට අතුරන පලස් හා ලොම්මුවා පසතුරුණු ද වැහිරුණේ ය.

2125. තවද කපි සඵල ද්විතීයාන නමැති කම්බිලි (පොරෝනා) ද වැහිරුණේය. ඒ වෙළෙන්දෝ කැමැති පමණ එහි බැඳ (තබා) සතුටු වූහ.

2126. මෝහයෙන් මුළු වැනුවණ රහිත වුවෝ අපි මේ ගසේ මුල කපමු. වැඩියක් වස්තුව ලබන්නෙමු යි සිතූහ.

2127. වෙළෙඳුනි, ඔබට යහපතක් වේවා යි ඇඳිලි බැඳූ යදිමින්, කවර හෙයින් කුහරුකට අපරාධ කරන්නාහු ද යි (අසමින්) සාර්ථවාහන තෙම (ඊට පිරුද්ධ ව) නැගී සිටියේ ය.

2128. වෙළෙඳුනි, ඔබට යහපතක් වේවා. මේ ගසේ පෙර දිග අත්ත ජලය ද දකුණු දිග අත්ත කෑම බීම ද පැසුළු දිග අත්ත ස්ත්රීන් ද උතුරු දිග අත්ත කැමැති හැම දේ ද දුන්නා ය. මේ කුහරුකට කවර හෙයින් අපරාධ කරමු ද?

2129. යම් රුකක්හුගේ සෙවණෙහි නිදුනේ ද හෝනේ ද (සත්පුරුෂයා) ඒ ගසේ අතු නො කඩන්නේ ය. මිත්‍රද්‍රෝහිකම් ලාමක ය.

2130. බොහෝ වෙළෙන්දෝ ඔහුගේ කීම නො පිළිගෙන මුවහත් පොරෝවලින් ඒ ගස මුලින් ම කපන්නට පටන්ගත්හ.

2131. ඉක්බිති සටන් සඳහා සැරසී ගත් නාගයෝ විසිපස් දෙනෙක් ද දුනු ඊ ගත්තෝ තුන්සිය දෙනෙක් ද යුද්ධසෑවට ඇඳ ගත්තෝ සය දහසක් ද තික්මුණහ.

2132. මොවුන් නසවූ, බිඳිවූ, මොවුන්ගේ ජීවිත නො හරිවූ, ගැල් නායකයා හැර ඔවුන් හැම අළු කරවූ.

2133. එ හෙයින් කුටිකැති පුරුෂයා කමාගේ අභිවාදනය දක්නේ ලොහයේ වසනයට නො යන්නේ ය. ලොහ යහිත සතුරු සිත නසන්නේ ය.

2134. තණ්හාව නියා දුක් හටගන්නේය යි මේ දොෂය දැන, පහ කළ තණ්හාව ඇත්තේ. තණ්හාවෙන් කිසිවක් නො ගන්නෙක් ව සිහි ඇති භික්ෂු තෙම වසන්නේ ය.

10. මහාවාණිජ ජාතක යි.

2135. අඛණ්ඩතා වත ලොකසම් උපපත් ලොමගංසනො,
දිබ්බො රජො පාතුරු වෙදෙහසස යසසසිනො.
2136. දෙවපුතො මහිඤ්ඤො මානලී දෙවසාරී,
නිමනනයිසු රාජානං වෙදෙහං මීරීලග්ගහං.
2137. එහිමං රථමාරුග්ග රාජසෙට්ඨ දිසමපති,
දෙවා දස්සනකාමා නෙ නාවතීංසා සග්ගකා.
සරමානා හි නෙ දෙවා සුඛමායං සමච්ඡරෙ.
2138. තනො ව රාජා සාධිතො පමුඛො රථමාරුහි,
සහස්සසුත්තං අභිරුග්ග අගා දෙවානසනතිනෙ
තං දෙවා පටිනන්දිංසු දිසවා රාජානමාගතං.
2139. යවාගතං නෙ මහාරාජ අපො නෙ අදුරාගතං,
නිසීදදති රාජීසි දෙවරාජස්ස සතතිනෙ.
2140. සතෙකාසි පටිනන්දිසු වෙදෙහං මීරීලග්ගහං,
නිමනනයි ව කාමෙහි ආසනෙන ව වාසවො.
2141. සාධු ඛොසි අනුපසන්නො ආවාසං වසවකතිනං,
වස දෙවෙසු රාජීසි සබ්බකාමසමීඤ්ඤ
තාවතීංසෙසු දෙවෙසු භුක්ඛා කාමෙ අමානුසෙ.
2142. අහං පුරෙ සග්ගගතො රමාමී
නවෙවහි ගීතෙහි ව වාදිතෙහි,
සොදති අජ්ජ න රමාමී සග්ග
ආයුං නු ඛිණං මරණං නු යනතිනෙ
උද්භු මුලෙහාස්ථ ජනිතූසෙට්ඨ.
2143. නවාසු ථිණං මරණං නෙ දුරෙ
නවාසි මුලෙහා නරචිරිය¹ සෙට්ඨ,
තවස්ඤ්ඤා පුඤ්ඤාති පරික්කකාති
යෙසං විපාකං ඉධ වෙදයිතො.
2144. වස දෙවානුභාවෙන රාජසෙට්ඨ දිසමපති,
තාවතීංසෙසු දෙවෙසු භුක්ඛා කාමෙ අමානුසෙ.

1. නරචිර - මජ්ඣ.

2. නව - මජ්ඣ.

2135. ලෝකයෙහි ඵ්කාන්තයෙන් ම ලොමුදහ ගන්වන්නා වූ පුදුම උපදවන්නා වූ දෙයක් උපන්නේ ය. (පහළවිය) යසස් ඇත්තා වූ වෙදෙහ රජුට දිව්‍ය රථයක් පහළ විය.

2136. දිව්‍ය රථාවාය්‍ය වූ මහත් සාද්ධී ඇත්තා වූ මාතලි දිව්‍ය පුත්‍රයා මියුලු නුවර අධිපති වූ සාධිත රජුට ආරාධනා කෙළේ ය.

2137. දිසාධිපති වූ ශ්‍රේෂ්ඨ රජතුමනි, එතු මැනැවි. මේ රියට නඟින්නේ මැනැවි. ශක්‍රයා සහිත තවතිසා දෙවි ලොවැ දෙවියෝ ඔබ දකින්නට කැමැත්තෝ ය. ඒ දෙවියෝ (ඔබ) සිහි කරමින් ම සුදුම දෙවි සබෙ සිටිති.

2138. ඉක්බිති සාධිත රජ තෙමේ උතුම් රියට නැංගේ ය. දහසක් අසුන් යෙදූ රියට නැග දෙවියන් වෙත ගියේ ය. දෙවියෝ පැමිණි රජු දක සතුටු වූහ.

2139. මහරජ ඔබේ යහපත් පැමිණිමකි. තවද අපේ සම්පයට පැමිණිමකි. ශ්‍රේෂ්ඨ රජතුමනි, දෙවරාජයා සම්පයේ සුන මැනවි.

2140. මියුලු නගරයට අධිපති වෙදෙහ රජ (සමග) ශක්‍රයා ද සතුටු විය. ශක්‍රයා කාමසම්පත්තියෙන් ද ආසනයෙන් ද (රජු) පැවැරී ය.

2141. රජතුමනි, කාම සම්පත් සිය වසභයෙහි පවත්වන දෙවියන් වසන කැනට පැමිණිම යහපත් වෙයි. කාමසම්පත් සියල්ල දියුණුව පවතින දෙවියන් අතර වාසය කරව. තවතිසා දෙවියන්ට ඇති මිනිසුන්ට නො ලැබෙන කාමයන් අනුභව කරන්න.

2142. සක්දෙවිඳුනි, පෙර මම දෙවිලොවට පැමිණ නාභ්‍ය ගීතයෙන් හා වාද්‍යයෙන් සිත රමණය කෙළෙමි. ඒ මම අද දෙවිලොව නො ඇලෙමි. (මගේ) ආයුෂ ගෙවුණේ ද මරණය ළංවුයේ ද නැතහොත් මුළු වූයෙමි ද?

2143. උතුම් නරවිරුවාණෙනි, ඔබගේ ආයුෂ ගෙවුණේ නො වෙයි. ඔබේ මරණය දුර ය. ඔබ මුළු වූයෙහි ද නො වේ. යම් පුණ්‍ය කම්යක් නිසා මෙහි කැප වින්දුයුතු ද ඔබගේ ඒ පින් මද වූහ.

2144. දිසාධිපති රජතුමනි, දේවානුභාවයෙන් මෙහි වාසය කරව. තවතිසා වැසි දෙවියන්ට අයිති වූ මිනිසුන්ට නො ලැබෙන කාමයන් අනුභව කරන්න.

2145. යථා යාවිතකං යානං යථා යාවිතකං ධනං,
එවිං සමිපදමෙවෙනං යං පරතො ද්‍යාපවටියා.
2146. නවාහමෙතං ඉවජාමි යං පරතො ද්‍යාපවටියා,
සයං කතානි පුඤ්ඤානි තමෙම ආවේණිකං ධනං.
2147. සොහං ගතාධා මත්‍රසෙසසු කාහාමි කුසලං බහුං,
දනෙන සමවටියාය සංයමෙන දමෙන ව.
යං කතා සුඛිතො හොති න ව පවිජානුනසාති.
2148. ඉමානි තානි ධෙක්ඛාති ඉමං නිකඛං සුකුණ්ඩලං¹,
ඉමා තා හරිතා නුපා² ඉමා නජජා සවනතිසො.
2149. ඉමා තා පොක්ඛරණිසො රමමා වසක්ඛාකුපකුජිතා,
මන්දලකෙහි³ සඤ්ජනනා පද්මුපලකෙහි ව
යසසිමානි මමාසිංසු කිත්තු තෙ දිසතං ගතා.
2150. තානිධි⁴ ධෙක්ඛාති සො භුමිභාගො
තෙ ආරාමා තෙ වන මෙ පවාරා⁵,
තමෙව මග්ගං ජනතං අපසසතො
සුඤ්ඤව මෙ නාරද බායතෙ දිසා.
2151. දිට්ඨා මයා විමානානි භිභාසෙහතා⁶ වතුඤ්ඤා,
සමමුඛා දෙවරාජසස නිදසානඤ්ඤා සමමුඛා.
2152. වුත්ථං මෙ භවතං දිබ්බං⁷ යුක්තා කාමා අමානුසා,
තාවතිංසෙසු දෙවෙසු තිබ්බකාමසම්භිසු.
2153. සොහං එතාදිසිං දිස්වා⁸ පුඤ්ඤා⁹මිති ඉධාගතො,
ධම්මමෙව වරිඤ්ඤාමි නාහං රජේජන අක්ඛිකො.
2154. අදණ්ඩාවටරං මග්ගං සම්මාසම්මුඛිදෙසිතං,
තං මග්ගං පටිපජ්ඣං යෙන ගව්සනති සුඛධතා¹⁰ති.

11. සාධිනජාතකං.

1. සුකුණ්ඩලං - මිජසං, යයා.

2. නොපා - වී.

3. මිණ්ඩල - සයා.

4. තානිව - මිජසං.

5. තෙ යෙව ආරාම වනානි සඤ්චරා - මිජසං. තෙ යෙව ආරාම වසුපවාරා - සයා.

6. භිභාසනතං - මිජසං, යයා.

7. දිබ්බං - මිජසං, සයා.

8. භිස්වා - මිජසං.

9. සාධින රාජ - සයා.

2145. ඉල්ලා ගත් යානය යම්සේ ද ඉල්ලා ගත් ධනය යම්සේ ද, අනුන් දුන් පිනෙන් යමක් ලබා නම් එද මෙසේ දකුණු ය.

2146. අනුන් දුන් නිසා යමක් ලැබේ ද එය මම නො කැමැත්තෙමි. නමා කළ පින් වේ ද එය මට උරුම ධනය යි.

2147. ඒ මම මිනිසුන් අතරට ගොස් දන් දීමෙන් ද කායාදි ආරක්ෂයෙන් කරන පාපයෙන් වැළැකී සිත්මෙන් ද ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් ද යුක්ත වූ යමක් කොට සැපවත් වෙමි ද පසුව නො කැවෙමි ද එබඳු බොහෝ කුසල් කරන්නෙමි.

2148. මේ ඒ භූමිභාගයෝ වෙති. මනා බිසෝකොටු සහිත දිය සොරොව් ද වෙයි. මේ ඒ නිල්පැහැති දිය සහිත බිම් ය. මේ ගලායන නදී ද වෙත්.

2149. සක්වා ළිහිණින් පවත්වන මධුර නාද නිසා මනරම් වූ හෙල්මැල්ලෙන් හා පියුම් උපුල් වලින් ගැවැසි මේ පොකුණු වෙත්. මා හා හැසුරුණු යම් කෙනෙක් මේ තැනට ප්‍රිය කළෝ ද ඔහු කවර දෙසකට ගියාහු ද?

2150. මේ උයනේ කෙන් ද බිම් කොටස් ද උයන් වතු ද වෙත්. මේ වනයේ වාසයාන ද වෙත්. ඒ පිරිවර ජනයා නො දක්නා මට සියලු දිසාවන් හිස් වූ සේ වැටහේ.

2151. සක්දෙවරප හමුවේ ද අනෙක් දෙවියන් හමුවේ ද සතර දිසාවන්හි ද බබළන විමානයෝ මා විසින් දක්නා ලදහ.

2152. සියලු කාමසම්පත්තියෙන් සමෘද්ධ වූ තවතිසා දෙව් ලොව දිව්‍යවිමානයෙක මාගේ විසීම විය. මනුෂ්‍යයන්ට අයත් නො වූ කම්සැප අනුභව කරන ලදි.

2153. ඒ මම මේ බඳු දෙවියැප දක පින් කරනු සඳහා මෙහි ආවෙමි මම කුලලධම්මයන්හි හැසිරෙමි. රාජ්‍යයෙන් ප්‍රයෝජන නැත්තෙක්මි.

2154. යම් මගෙකින් සම්මා සම්බුදුවරු ගමන් කෙරෙත් ද පරිවඤ්ඤා වහන්සේ දෙසු, බහා තැබූ දඩු හා යන් ඇතියන් යායුතු ඒ ආයුධ අභ්‍යාංගික මාර්ගය මමත් පිළිපදින්නෙමි.

11. සාධිත ජාතක යි.

2155. රාජා අවොච චිද්ධරා¹ ධම්මකාමො සුඛිධිලො,
 ප්‍රාභමණො චිද්ධර පරියෙස සීලවනො ඛුසස්සනෙ.
2156. චීරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජයස්ස² හොජනං,
 දක්ඛණං සමමි දස්සාම යත් දිනනං මහපථං.
2157. දුලලහා ප්‍රාභමණා දෙව සීලවනො ඛුසස්සනා,
 චීරතා මෙථුනා ධම්මා යෙ තෙ භුඤ්ජයස්ස³ හොජනං.
2158. දස ඛුසස්ස මහාරාජ යා නා ප්‍රාභමණජාතියො,
 තෙසං චිත්තං විවිධං විජාරෙන සුභංගි මෙ.
2159. පසිඛමකෙ ගහෙඤාන පුණ්ණං මූලසං සංවුතෙ,
 ඔසධියො⁴ ගජේනති නභායනති ජපනති ච.
2160. තිතිව්ඡකසමා රාජ තෙපි වුව්චනති ප්‍රාභමණා,
 අසකාතා තෙ මහාරාජ තාදියෙ නිපතාමසෙ.
2161. අපෙතා තෙ ප්‍රභමණො⁵ (ඉතිරාජාකොරවො)
 න තෙ වුව්චනති ප්‍රාභමණා
 අඤ්ඤපි චිද්ධර පරියෙස
 සීලවනො ඛුසස්සනෙ.
2162. චීරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජයස්ස⁶ හොජනං,
 දක්ඛණං සමමි දස්සාම යත් දිනනං මහපථං.
2163. කිංකිණිකායො⁷ ගහෙඤාන සොසෙතති පුරකොපි තෙ,
 පෙසනානිපි ගව්ඡනති රථවරියාසු සික්කරෙ.
2164. පරිවාරකසමා රාජ තෙපි වුව්චනති ප්‍රාභමණා,
 අසකාතා තෙ මහාරාජ තාදියෙ නිපතාමසෙ.
2165. අපෙතා තෙ ප්‍රභමණො⁸ (ඉතිරාජා කොරවො,)
 න තෙ වුව්චනති ප්‍රාභමණා
 අඤ්ඤ චිද්ධර පරියෙස
 සීලවනො ඛුසස්සනෙ.

1. චිද්ධරං - මජ්ඣං, සං.

2. භුඤ්ජයස්ස - සං.

3. කායෙ - මජ්ඣං, සං.

4. ප්‍රාභමණො - සං, ප්‍රාභම - මජ්ඣං.

5. කිංකිණිකායො - චි, කිංකිණිකා - සං.

2155- 2156. පින් කැමැති සුබිසිල රජ තෙම විදුර පඬි-
කුමාර මෙසේ කීය. විදුර පඬිකුමාණෙනි, යමෙක් මගේ බොජුන්
බුදින් ද, මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණේවේ ද, සිල්වත් බහුශ්‍රැත
බ්‍රාහ්මණයන් සොයව. යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන්
දෙය මහත් පල වේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2157. දේවයන් වහන්ස, යම් කෙනෙක් ඔබේ බොජුන්
බුදින් ද එසේ වූ සිල්වත් බහුශ්‍රැත මෙවුන්දම් සෙවීමෙන්
වැළැකුණ බමුණෝ දුලබ වෙත්.

2158. මහරජ, යම් බමුණකුල දහයක් වේ ද ඔවුන්ගේ
විභාගය මා විසින් සොයන ලදී. එය විස්තර විශයෙන් අසනු
මැනැවි.

2159. ඇතැම් බමුණෝ අවුරන ලද මුදල් පිඬ වූ පසුම්බි
ගෙන බෙහෙත් ද්‍රව්‍ය ඔතා දෙති. නාවිති, මතුරු ජප කිරීම ද
කරති.

2160. මහරජ, වෙදුන් හා සමාන වුව ද ඔවුහු බමුණෝ
යයි කියනු ලබත්. මහරජ, ඔවුහු වෙද බමුණෝ වෙති යි
කියන ලද ය. එබඳු බමුණන් වෙත එළඹ ආරාධනා කරමු ද?

2161. ඔවුහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ
තෙම කීය. ඔවුහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. මිත්‍රය,
සිල්වත් බහුශ්‍රැත වූ වෙනත් බමුණන් සොයව.

2162. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුදින් ද මෙවුන්දම් සෙවීමෙන්
වැළැකුණු ද යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන් දෙය
මහත් පල වේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2163. ඔවුහු රජු සහ ඇමැති ආදීන් ඉදිරියේ කුළුනාලම්
වසති. පණිවිඩ ගෙන යත්. රජු ශිල්ප ආදියෙහි පුහුණු කරවත්.

2164. රජකුමනි, සේවකයන් සමාන ඔවුහු බමුණෝ යයි
කියනු ලැබෙති. මහරජ, ඔවුහු සේවක බමුණෝ වෙති. එබඳු
බමුණන් වෙත ආරාධනා පිණිස යමු ද?

2165. ඔවුහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ තෙම
කීය. ඔවුහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විදුර පඬිකුමනි,
සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2166. වීරතෙ මෙටුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජය්‍යං භොජනං,
දකඛිණං සමම දක්ඛාම යඤ්ඤිතං මහපථං.
2167. කමණ්ඩුං ගහෙතාන වංකණ්ඩඤ්ච බ්‍රාහ්මණා,
පට්ඨපෙක්ඛනාති රාජානො ගාමෙසු නිගමෙසු ච.
තාදිනො වුවධිතික්ඛාම ගාමනි ව වනම්භි ව.
2168. නිග්ගාහකසමා රාජ තෙපි වුවවනති බ්‍රාහ්මණා,
අකබ්බානා තෙ මහාරාජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.
2169. අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤ (ඉති රාජාකොරවොයා),
න තෙ වුවවනති බ්‍රාහ්මණා
අඤ්ඤා විධුර පරියෙස සීලවනො ඛුසස්සුතෙ.
2170. වීරතෙ මෙටුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජය්‍යං භොජනං,
දකඛිණං සමම දක්ඛාම යඤ්ඤිතං මහපථං.
2171. පරුළාකවජ්ඣ නබ්බොමා¹ පඤ්ඤානං රජසස්සරා,
ඔක්ඛිණං රජරෙණුභි යාවතා විවරනති තෙ.
2172. බාණ්ඩුසාකසමා රාජ තෙපි වුවවනති බ්‍රාහ්මණා,
අකබ්බානා තෙ මහාරාජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.
2173. අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤ (ඉති රාජාකොරවොයා),
න තෙ වුවවනති බ්‍රාහ්මණා
අඤ්ඤා විධුර පරියෙස සීලවනො ඛුසස්සුතෙ.
2174. වීරතෙ මෙටුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජය්‍යං භොජනං,
දකඛිණං සමම දක්ඛාම යඤ්ඤිතං මහපථං.
2175. හරිටකං² ආමලකං අඹං³ ජම්බුවිභිටකං,
ලබ්බජ්ඣ දන්තපොණාති බෙලුවා බදරාති ව.
2176. රාජායතනං උච්ඡුට්ඨං ධුමනෙත්තං මධුඤ්ජනං.
උච්චාවචාති පණ්ඩාති විපණ්ණනති⁴ ජනාධිප.
2177. වාණිජකසමා රාජ තෙපි වුවවනති බ්‍රාහ්මණා,
අකබ්බානා තෙ මහාරාජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.
2178. අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤ (ඉති රාජාකොරවොයා),
න තෙ වුවවනති බ්‍රාහ්මණා
අඤ්ඤා විධුර පරියෙස සීලවනො ඛුසස්සුතෙ.

1. නබ්බා - මිස්ස.

2. හරිතකං - සයා.

3. අඹං ජම්බු. විහෙදකං - මිස්ස, සයා.

4. විඤ්ඤානති - මිස්ස, සයා.

2166. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුද්ධි ද මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව.) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයෙකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එ ලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2167. මහරජ ඇතැම් බමුණෝ කෙණ්ඩියක් හා වක්දණ්ඩක් ගෙන ගම් නියමගම්හි ද රජුන් වෙත ද එළඹෙත්. (යැදී දෙය) නුදුන් කලැ, ගමෙහි වුව ද වෙනෙහි වුව ද නො නැගිටිවු යයි ඉඳ ගනිති.

2168. මහරජ. (නමාව) නිසා කර ගන්නා ඔවුහු ද බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. මහරජ, ඔවුහු ද මා විසින් කියන ලද ය. එබඳු බමුණන් වෙත එළඹ ආරාධනා කරමු ද.

2169. ඔවුහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ තෙම කීය. ඔවුහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විධුර පඬිතුමනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2170. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුද්ධි ද මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව.) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයෙකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එ ලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2171. බෙහෙවින් වැඩි ගිය කිසිලි ලෝම සහ නිය ඇති මැලියම් සහිත දත් ඇති දුර්විලෝන් ගැවැසි තීස් ඇති දුලි සහිත ඒ බමුණෝ යදීමින් හැසිරෙති.

2172. මහරජ අපවිත්‍ර සිරුරු ඇති හෙයින් දගිය කණු සමාන ඔවුහු බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. මහරජ, ඔවුහු යාවක ප්‍රාභ්මණ යයි කියති. එ බඳු ඔවුන් වෙත එළඹ ආරාධනා කරමු ද?

2173. ඔවුහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ කීය. ඔහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විධුර පඬිතුමනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2174. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුද්ධි ද. මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව.) යම් තැනෙක (යම් පුද්ගලයෙකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එ ලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2175. (මහරජ) යමෙක් අරථ නෙල්ලි අඹ දඹ බුරු දෙල් දහැටි බෙලි හා වෙබර ද,

2176. කිරිපලු ද උක් හා එම් පැණි ද දුම්කෝව ද මි හා අඳුන් ද යන ලොකු කුඩා වෙළෙඳ බඩු විකුණත් ද.

2177. මහරජ, වෙළෙඳුන් සමාන ඔවුහු බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. මහරජ, ඔවුහු වෙළඳ බමුණෝ යයි කියන ලද. එබඳු ඔවුන් වෙත එළඹ ආරාධනා කරමු ද?

2178. ඔහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ කීය. ඔවුහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විධුර පඬිතුමනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2179. වීරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජයප්පං භොජනං,
දක්ඛිණං සමම දක්ඛාම යත් දින්නං මහපථලං.
2180. නික්ඛන්තතිකම්¹ භුඤ්ජනානි ගාමෙසෙවතෙ පුරොභිතා,
බ්‍රහ්ම තෙ² පටිපුට්ඨන්තී අභිච්චෙද නිලඤ්ජකා³
පසුපි තත් තඤ්ඤානති මහිසා සුකරා අජා.
2181. ගොසාතකසමාචාරා තෙපි වුව්වන්ති බ්‍රාහ්මණා,
අක්ඛාතා තෙ මහාරාජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.
2182. අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤ (ඉති රාජා කොරවොයා)
න තෙ වුව්වන්ති බ්‍රාහ්මණා
අඤ්ඤා විධුර පරියෙස සිලවතො බ්‍රහ්මසුතෙ.
2183. වීරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජයප්පං භොජනං,
දක්ඛිණං සමම දක්ඛාම යත් දින්නං මහපථලං.
2184. අසිවම්මං ගහෙත්වාන බ්‍රහ්මං පහෙත්වා බ්‍රාහ්මණා,
වෙසසපරෙසු නිට්ඨන්ති සත්ථං අබ්බාහයන්තිපි.
2185. සමා ගොපනිසාදෙහි තෙපි වුව්වන්ති බ්‍රාහ්මණා,
අක්ඛාතා තෙ මහාරාජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.
2186. අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤ (ඉති රාජා කොරවොයා,
න තෙ වුව්වන්ති බ්‍රාහ්මණා
අඤ්ඤා විධුර පරියෙස සිලවතො බ්‍රහ්මසුතෙ.
2187. වීරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජයප්පං භොජනං,
දක්ඛිණං සමම දක්ඛාම යත් දින්නං මහපථලං.
2188. අරඤ්ඤා කුට්ඨං කත්වා කුට්ඨානි කාරයන්ති තෙ,
සසම්මාදරෙ බාධෙත්ති ආගොධා මච්ඡන්තිපං.

1. නික්ඛන්තතිකම් - මජ්ඣ.

2. බ්‍රහ්ම - මජ්ඣ.

3. අභිච්චෙදනි ලඤ්ජකා - මජ්ඣ.

2179. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුදින් ද, මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව.) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2180. ගම්වල පුරොහිතයෝ වී නිරන්තර භික්ෂාව ලබා ගෙන බුදින්. බොහෝ දෙනා නැකැත්, සුබ මොහොත් සහ මඟුල් පුරොහිතයන් විවාරත්. ඔවුහු කුලී ගෙන හරකුන්ගේ අණවිවේද කිරීමත් උන්ගේ වෙරැ ලකුණු තැබීමත් කරති. ඔවුන්ගේ නිවාසයන්හි මී උරු, එළු යන සිවුපාවෝ මරනු ලැබෙත්.

2181. ගවසානකයන් සමාන හැසිරීම ඇති ඔවුහු ද බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. කියන ලද එබඳු බමුණන් වෙත ආරාධනා පිණිස යමු ද?

2182. ඔවුහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ කීය. ඔහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විධුර පඩිකුමනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2183. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුදින් ද මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව.) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2184. මහරජ, ඇතැම් බමුණෝ කඩු පළඟ දරා කඩුව අතින් ගෙන වෙළෙඳුන් යන මාර්ගයන්හි සිටිති. වෙළෙඳුන්ගෙන් මුදල් ගෙන සොරුන් වෙසෙන වනයෙන් ගැල් තරණය කරවති.

2185. ගෝපාලයන් ද ගම් පහරන සොරුන් ද සමාන ඔහු බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. මහරජ කියන ලද එබඳු බමුණන් වෙත ආරාධනා පිණිස යමු ද?

2186. ඔහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ කීය. ඔහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති, විධුර පඩිකුමනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2187. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුදින් ද, මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව.) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2188. ඇතැම් බමුණෝ වනයෙහි කුවියක් තනාගෙන වෙසෙමින් මලප්පු අටවත්. ගොයින් ඇතුළු සාවුන් බළලුන් සහ මස්කැස්බන් පෙළුන්.

2189. පුද්ගලා නෙ මහාරාජ නෙපි වුවනති ප්‍රාණමණ,
අක්කානා නෙ මහාරාජ තාදියෙ නිපතාමසෙ.
2190. අපෙනා නෙ ප්‍රාණමණ (ඉති රාජා කොරවොයා,) න
නෙ වුවනති ප්‍රාණමණ
අපෙනා විධුර පරියෙස සිලවනො ධනසුතෙ.
2191. වීරනෙ මෙදුනා ධම්මා යෙ මෙ භුද්දෙය්‍යං භොජනං,
දක්ඛණං සමම දක්ඛාම යත් දිනං මහපථං.
2192. අපෙනා ධනසුත කාමාති හෙට්ඨමනෙ පසක්ඛිතා,
රාජානො උපරි නතායනති සොමයාගෙ උපවිසිතෙ.
2193. මලමජ්ඣිමා රාජ නෙපි වුවනති ප්‍රාණමණ,
අක්කානා නෙ මහාරාජ තාදියෙ නිපතාමසෙ.
2194. අපෙනා නෙ ප්‍රාණමණ (ඉති රාජා කොරවොයා,) න
නෙ වුවනති ප්‍රාණමණ
අපෙනා විධුර පරියෙස සිලවනො ධනසුතෙ.
2195. වීරනෙ මෙදුනා ධම්මා යෙ මෙ භුද්දෙය්‍යං භොජනං,
දක්ඛණං සමම දක්ඛාම යත් දිනං මහපථං.
2196. අපි ප්‍රාණමණ දෙව සිලවනො ධනසුතා,
වීරනා මෙදුනා ධම්මා යෙ නෙ භුද්දෙය්‍යං භොජනං.
2197. එකකුච්ඡි හතං භුද්දෙය්‍යං න ච මජ්ඣං පිටතති නෙ,
අක්කානා නෙ මහාරාජ තාදියෙ නිපතාමසෙ.
2198. එතෙ වො ප්‍රාණමණ විධුර සිලවනො ධනසුතා,
එතෙ විධුර පරියෙස බ්‍රහ්මනෙ නිමනායාති.

12. දසප්‍රාණමණජාතකං.

2189. මහරජ, ඔවුහු වැද්දෝ වෙති. (එහෙත්) බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. කියන ලද එබඳු බමුණන් වෙත ආරාධනා පිණිස යමු ද?

2190. ඔහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ කීය. ඔහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විදුර පඬිතුමනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙතත් බමුණන් සොයව.

2191. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුද්ධි ද, මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2192. ධනය කැමැති වෙතත් බමුණෝ රනින් ඇඳන් තනවා එහි යවැ හොඳිනි. සෝම යාගය පැමිණි කලා රජවරු ඇඳ මත්තේ සිටැ ජලජනානය කරති. (ජලජනානයෙන් පසු ඇඳන් බමුණන් සතු වෙ.)

2193. මහරජ, නැහැවියන් වැනි ඔහු බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. කියන ලද එබඳු බමුණන් වෙත ආරාධනා පිණිස යමු ද?

2194. ඔහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ කීය. ඔහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විදුර පඬිතුමනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙතත් බමුණන් සොයව.

2195. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුද්ධි ද, මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2196. දේවයන් වහන්ස, යම් කෙනෙක් ඔබගේ බොජුන් වළඳන් ද මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණු සිල්වත් බහුශ්‍රැත වූ බමුණෝ ඇත්තාහු ය.

2197. (උන්වහන්සේ) එක් බතක් (එක වෙලක්) පමණක් බුද්ධි. මත් පැන් පානය නො කරති. කියන ලද එබඳු ඒ උතුමන් වෙත ආරාධනා පිණිස යමු ද.

2198. විදුර පඬිතුමනි, මුත් වහන්සේ සිල්වත් වූ බහුශ්‍රැත වූ බමුණෝ වෙති. විදුර පඬිතුමනි, මොවුන් වහා සොයව. උන්-වහන්සේ ආරාධනා කරව.

12. දසබ්‍රාහ්මණ ජාතක යි.

2199. සුමුමාලරූපං දිසමාන¹ රට්ඨා විවතමාගතං,
කුටාගාරවරූපෙනං මහාසයනමුපාසිකං,²
2200. තසස්ස තෙ පෙමකෙනාහං අදසිං බ්‍රහ්මෝමොදනං,
සාලිතං විවිතං හතතං සුචිං මංසුපසෙවනං.
2201. තං තං හතතං පටිග්ගංගා බ්‍රාහ්මණස්ස අපාපසි,³
අනානාං අනාසිතානා කොසං ධම්මො නමස්සු තෙ.
2202. ආචරියො බ්‍රාහ්මණො මග්ගං කිව්වාකිවේවසු ව්‍යාවචො,
ගරු ව ආමනනතියො දකුමරහාමී භොජනං.
2203. බ්‍රාහ්මණඤ්ඤි පුච්ඡාමි ගොතමං රාජසුඡිතං,
රාජා තෙ හතතං පාදසි සුචිං මංසුපසෙවනං.
2204. තං තං හතතං පටිග්ගංගා ඉසිස්ස භොජනං අද,
අබ්බතඤ්ඤසි දුතස්ස කොසං ධම්මො නමස්සු තෙ.
2205. හරාමී පුතො දුරෙ ව සරෙසු ගටිතො අහං,
භුංඤ්ඤ මාත්‍රසකෙ කාමෙ අනුසාසාමී රාජිතො.
2206. ආරඤ්ඤිකස්ස ඉසිතො විරරතං තපස්සිතො,
වද්ධස්ස⁴ භාවිතතස්ස දකුමරහාමී භොජනං.
2207. ඉසිඤ්ඤි පුච්ඡාමි කිසං ධම්මසම්මතං,
පරුළාකච්ඡනබ්‍රොමං පඤ්ඤානං රජසිඤ්ඤං.
2208. එකො අරඤ්ඤ විහරසි⁵ නාවකඝ්ඛසි ජීවිතං,
භික්ඛු තෙනා කයා සෙය්‍යො යස්ස තං භොජනං අද.
2209. බණ්ඩානාදු⁶කලමනාති බ්‍රාහ්මණස්සානාති ව,
ධුතං සාමාකනිවාරං සඤ්ඤාපියං⁷ පසාරියං,
සාරියං⁸ මජ්ඣං, තං සංභාරියං, පසාරියං - සතං.

1. දිසමා - මජ්ඣං.

2. මුද්ධාපිකං - මජ්ඣං.

3. වද්ධ - මජ්ඣං.

4. අදසි - මජ්ඣං.

5. වුඛිසා - සතා, වුඛිසා - මජ්ඣං.

6. විහාර - මජ්ඣං.

7. බණ්ඩානාදු - මජ්ඣං.

8. සාරියං - මජ්ඣං, තං සංභාරියං, පසාරියං - සතං.

2199. මහභූමි කුළුණෙහි වූ මහභූමි සිරි යහන් ඇසුරු කළ (යහනය කළ) රජතුමා රාජ්‍යය හැර දමා ප්‍රත්‍යාන්තයට පැමිණි බව දැක,

2200. ඒ ඔබ වහන්සේට ප්‍රේමයෙන් මම සොයාබලා පවිත්‍ර කළ ඇල් යාලෙන් පිසූ, රසමසවුලෙන් යුතු උතුම් බත දුන්නිමි.

2201. ඔබ වහන්සේ ඒ බත පිළිගෙන අනුභව නො කොට බමුණාට දුන්හ. රජතුමනි, ඔබට නමස්කාර වේවා. මේ කිනම් ධර්මයක් ද?

2202. මේ බමුණා මාගේ ආවායථිවරයා වේ. මාගේ කුසු මහත් කටයුතුවල යෙදුණෙකි. ගරු කටයුත්තෙකි. මා දුන් දෙය ගන්නට සුදුස්සෙකි. එසේ හෙයින් හෝජනය දෙන්නට සුදුසු වෙමි.

2203. දන් මම ගෞතම ගෝත්‍රයෙහි වූ රාජ පුජිත බමුණා විවාරමි. රජතුමා ඔබට රසමසවුලෙන් යුතු ව පවිත්‍ර බත දුන්නේ ය.

2204. ඔබ ඒ බත පිළිගෙන ඉසිවරයාට දුන්හ. ඔබ දනයට කෙත නො වේ යයි දන්නෙහි ද? ඔබට නමස්කාර වේවා, මේ කිනම් ධර්මයක් ද?

2205. ගිහිගෙයි බැඳුණු මම අඹුදරුවන් පෝෂණය කරමි. මිනිසුනට අයත් කම්සුව විඳින්නා යි රජතුමාට අනුසාසන කරමි.

2206. වෙනෙහි වෙසෙන බොහෝ කල් වැඩු තවුස්දම් ඇති ගුණයෙන් වැඩුණු දියුණු කළ සිත් ඇති ඉසිවරයාට හෝජනය දෙන්නට සුදුසු වෙමි.

2207. දන් මම කෘෂි වූ, නහර ඉල්පිහිය ගරිරය ඇති වැඩුණු කිසිලිලොම හා නිය ද ඇති මැලියම් බැඳුණ දන් ඇති බුළි සහිත හිසැති ඉසිවරයා විවාරමි.

2208. (සවාමිනි,) හුදෙකලා ව වනයෙහි වෙසෙන්නෙහි ය. ජීවත් වීම නො කැමැත්තෙහි ද? යමකුට තෙපි හෝජනය දුන්නහු ඒ හිඤ්ඤා වහන්සේ කුමකින් තොපට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ ද?

2209. මම අල වර්ග ද තල් අල ද බිලාලි අල ද තක්කළ අල ද සාරා ගනිමින් බොඩහවු හා උරුහැල් පොලමින් රැස් කරමින්,

2210. සාකං භිසං මධුං මංසං ඛදරාමලකානි ව,
තානි ආහන්ති¹ භුක්ඛාමි අත්ථි මෙ සො පරිභ්භො.
2211. පවිනොතා අපවනකස්ස අමමස්ස අකිංකුතො,
අනාදනස්ස සාදනො දුතුමරහාමි භොජනං.
2212. භික්ඛුක්ඛද්දති පුට්ඨාමි තුණ්හිමාසින පුබ්බතං.
ඉසි තෙ භක්තං පාදයි සුථිං මංසුපයෙවනං.
2213. තං තං භක්තං පරිභ්භාසා තුණ්හි භුක්ඛාමි ඵකකො,
තාඤ්ඤං කඤ්ඤි නිමනොසි කොයං ධම්මො නමස්සු මහ.
2214. න පට්ඨාමි න පාවෙමි න ජිත්ථමි න ඡෙදයෙ,
තං මං අකිංකුතං ඤාතො සබ්බපාපෙහි ආරතං.
2215. වාමෙන භික්ඛමාදය දක්ඛිණෙන කමණ්ඩුසු,
ඉසි මෙ භක්තං පාදයි සුථිං මංසුපයෙවනං.
2216. එතෙ හි දුතුමරහනි සමමා සපරිභ්භො,
පට්ඨංකමහං මඤ්ඤා යො දුතාරං නිමනායෙ.
2217. අස්සාය වත මෙ අස්ස ඉධාගඤ්ඤි² රටෙසභො,
ඉතො පුබ්බෙ න පජානාමි³ යත්ථ දික්ඛං මහස්සලං.
2218. රටෙඨසු භිද්ධා රාජානො කිට්ඨාකිට්ඨෙසු බ්‍රාහ්මණා,
ඉසි මුලඵලෙ භිද්ධා වීසම්මනා ව භික්ඛවොති.

13. භික්ඛාපරමපරජාතකං.

පකිණ්ණකනිපාතං නිට්ඨිතං.

කඤ්ඤාදනං:

සුථි කිත්තාරමුක්ඛකරාජින සො,
භිසජාත මහෙසි කපොතවිරො,
අථ මොර සතච්ඡක වාණිජකො
අථ රාජ දසබ්‍රාහ්මණා භික්ඛපරනි.

1. ආහන්ති - වී. මජ්ඣං.
2. ඉධාගඤ්ඤි - වී. මජ්ඣං.
3. යොසං අපජ පජානාමි - මජ්ඣං.

2210. පලා වර්ග ද නෙළුම් අල ද මීමස් ද බෙබර සහ නෙල්ලි ද ගෙනවුත් වළඳමි. මට එය අයිති ව ඇත.

2211. පිසන්නෙක් වූ මම, නො පිසන මමායනය රහිත පළිබෝධ නැති නුදුන් දෙය නො ගන්නා වූ පසේබුදුරජාණන් වහන්සේට ගන්නා වූ භෝජනය දෙන්නට සුදුසු වෙමි.

2212. දන් මම නිහඬ ව වැඩ සිටින සිල්වත් භික්ෂුන් වහන්සේ විචාරමි. පච්ඡ ලෙක යකස් කළ රසමසවුලෙන් යුතු බත ඉසි වරයා ඔබ වහන්සේට දුන්නේ ය.

2213. ඔබ වහන්සේ ඒ බත පිළිගෙන නිහඬ ව නුදෙකලා ව වළඳති. අන් කිසිවකුට කැඳවීමක් නැත. ඔබ වහන්සේට නමස්කාර වෙවා. මේ කිනම් ධර්මයක් ද?

2214. මම නො පිසමි. නො පියවමි. නො සිඳිමි. නො සිඳවමි. පළිබෝධ රහිත මා සියලු පාපයන්ගෙන් දුරු වැ සිටින බව දනැ,

2215. ඉසිවරයා, වමනින් ආහාර (බඳුන) ගෙන දකුණතින් පැත්තෙකෙහිය ගෙන මට රසමසවුල් සහිත පච්ඡ බත පිළිගැන්නුවෙ ය.

2216. මමායනය සහිත අයිතිය ඇති මොව්හු මා වැන්නවුන්ට දෙන්නට සුදුස්සෝ වෙති. යමෙක් දෙන්නාහුට පවරා ද එය විරුද්ධ ප්‍රතිපදාව යි මම හභිමි.

2217. ඒකාන්තයෙන් මට වැඩ පිණිස අද රජතෙම මෙහි පැමිණියේ ය. යමකුට දුන් දෙය මහත් පල ද එය මීට පෙර නො දැනිමි.

2218. රජවරු රටවල් (ලබා ගැනීමට) ගිජුවූහ. බමුණෝ රජවරුන්ගේ කුදු මහත් කටයුතු කිරීමට ගිජුවූහ. ඉසිවරයෝ අල වර්ග සහ ගෙඩිවර්ග වලට ගිජුවූහ. පසේ බුදුවරයෝ සියලු භවයන්ගෙන් මිදුණෝ වෙති.

13. භික්ෂාපරමපර ජාතක යි.

පකිණික නිපාතය නිමි.

එහි උද්දනය:

සුවජාතක යැ වන්දනීන්තර ජාතක යැ මහා උක්කුස (උක්ක) ජාතක යැ උද්දාලක (බරාජිත) ජාතක යැ භිස ජාතක යැ සුරුවි (මහෙසි) ජාතක යැ පඤ්චපොසට යැ (කපොත) ජාතකයැ මහමොර ජාතක යැ තච්ඡකපුතර ජාතක යැ මහාවාණිජ ජාතක යැ සාධිත (රාජ) ජාතක යැ දසබ්‍රාහ්මණ ජාතක යැ භික්ෂාපරමපර ජාතක යි.

ජාතක ගාථාදීපාදනුක්කමණිකා

අ	පිටුවකො
අකකකසං අඵරුයං	250
අකතඤ්ඤස්ස පොසස්ස	30, 346
අකක්ඛා අපරක්කස්ස	240
අකරමහසතෙ කිව්වං	168
අකාලෙ වසසති තස්ස	90, 312
අකාසි යොගං ධුවම්පමනො	100
අකිත්තිං දිස්වාන සම්මනං	460
අකිලාසුනො විණ්ණුපපෙ ඛණ්ණං	2
අකෙසාවුත්ති මං අවධි මං	326
අකෙසාධනො නිව්වපසනඤ්ඤො	258
අකෙසාධනො මිත්තවා වාගවා ව	244
අකෙසාධෙන ජිනෙ කොධං	62
අකෙසාසති යථාකාමං	204
අකම් භික්ඛා පටො නටෙධං	56
අට්ඨකකඛ්ඛු අමමො නිරුසො	492
අභාරා පච්චපෙනස්ස	228
අභාරිනො අනනදපානවත්ථ	234
අභතිව තිණකට්ඨස්මිං	360
අභග්ග ව ඡෙත්වා මජ්ඣෙති ව	416
අභ්ගහති මච්ඡා අධිකං සහස්සං	150
අඛයමෙතං මනුස්සානං	174
අඛාරජාතා පඨවි	310
අඛාරානාඤ්ඤි ජලිතං	402
අචිතතිමපි හවති	472
අචෙනනං ප්‍රාග්මණ අසුඤ්ඤානං	168
අච්චුග්ගකා අතිබලකා	48
අච්ඡා සවිතති ගිරිවරනදියො	482
අජ්ඣංගං ජඤ්ඤාසම්බන්ධං	154
අජාතපක්ඛා තරුණා	476
අජා යථා ථෙව්ථගම්බියම් ඛණ්ඩං	464
අජ්ජසුචෙති පුරිසො	242
අජ්ජාපි මෙ තං මනසි	124
අජ්ජාපි මෙ ජං මනසි	222
අජ්ජායකං සංඛ්ඛාමත්තථෙදං	494
අඤ්ඤාමඤ්ඤාති නිත්තෙති	10
අඤ්ඤං හණති වාචාය	246
අඤ්ඤං හි ලලනං පරිසෙස	512
අඤ්ඤාපි තස්ස සකුණා	476
අඤ්ඤා සොචතති ඉරාදතති	210
අඤ්ඤා උපරිමො විමණ්ණො	100

අ

පිට්ඨකයා

අට්ඨ ධුරං බරාදිසෙ	6
අට්ඨිච්ඡිකතා පාණහරා	326
අට්ඨිතං මෙ මනස්සිං මෙ	118
අතිකරමකරාවරිය	48
අතිකතම රමණකං	226
අතිපිරං තිවාසෙන	450
අතිණ්ණං යෙව යාවසසු	234
අතිසාරො අවචසරො	348
අත්තනා කරුනෙ ලක්ඛිං	244
අත්ථරසසු පලායාති	216
අත්ථාය වත මෙ අජ්ජ	534
අත්ථං වරතතා අපවා අනත්ථං	244
අත්ථි මුහුණං දෙව	530
අත්ථි මෙ පුට්ඨො දෙව	108
අත්ථො අත්ථි සරිරසම්ථි	92
අත්ථිවජා අතිලොභෙන	114
අත්ථිවසි සත්ථායො	518
අත්ථාපි වාණිජො චිතා	408
අදණ්ඩාවරං මණං	522
අදමන තෙ වාරි පසුතරුපං	76
අදසසනෙන මොරසස	194
අදසි දනාති පුරෙ විසය්‍ය	194
අදෙයොසු දදං දනං	162
අද්දසං කාමි තෙ මුලං	310
අද්දසා පට්ඨිං ගිජ්ජකා	324
අද්දසෙන අයං රුකෙකං	516
අද්ධා කුචං පණ්ඩිතකොසි රාධ	186
අද්ධා පජානාමි අහමි එතං	472
අද්ධා පාදණ්ණි සබ්බෙ	120
අද්ධා මං යකඛ ජානාසි	258
අද්ධා රුරු අණ්ණිකරො සතං මස	470
අද්ධා හටෙ සෙව්විතඛිං සපණ්ණි	258
අද්ධාති තාත සතමෙස ධම්මො	488
අද්ධාති දනං බුද්ධා පසත්ථං	318
අද්ධාති නුත මිගරාජා	144
අද්ධා හි සජ්ජං වචනං තවෙනං	510
අධමො මිගජාතානං	76
අධමමයානං දළහමාරුහිත්වා	392
අධිපතති වයො බණ්ණා තවෙව	398
අනඛණ්ණස පොසසස	258
අනත්ථා තාත වඩ්ඪිතති	340
අනන්තපාසි සකුණො	156

අ	පිටුවක
අනාඛිතො කතො ආග	210
අනායං නායකී දුලබමධො	462
අනාරියමරියොන සහසානෙන	194
අනලං මුදුසමහාසා	132
අනවධිත වීක්‍රාසා	180
අනිකකායාවො කාසාවො	106
අනිච්ඡා වත සංඛාරා	38
අනිෂෙධා බුමකෙතුව	360
අනුජ්ඣගාමී උරග දවිජිවහ	504
අනුක්‍රමෙර කාමගුණෙ සම්පෙදා	164
අනුපායෙන යො අත්ථං	20
අනුසාසයි මං යක්ඛ	398
අනුපලිකො මම අසාමමහි	506
අනෙකාපි යො හොති පසනනවිකො	450
අනන්තඤ්ච පානඤ්ච දදති සපෙදා	384
අනන්තච්චා ව හච්චා ව	140
අපචන්දාපි දිව්ජනී	376
අපණ්ණකං ධානමෙකෙ	2
අපරමපී සමම තෙ බාලාං	250
අපාදකෙහි මෙ මෙකං	94
අපාධිමක අනවචිමක	34
අපි අකරමානානං	4
අපි කසාප මන්දියා	172
අපි ටෙව පක්‍රමාදය	150, 170, 336
අපි ටෙවි දුබ්බලො මිකො	64
අපි ටෙව මණ්ඩපි පොසො	448, 454, 470
අපි දිවෙබ්බු කාමෙසු	128
අපි නාම නං පුන පසෙස	330
අපි නුනාහං මරිසාං	482
අපි නු හනුකා සන්ධා	58
අපි පසෙසන සෙමානො	10
අපි භීරුකෙ අපි ජිවිතුකාමිකෙ	482
අපි වීරක පසෙසයි	96
අපි හතචා හතො මුතී	188
අපෙතයං වක්ඛමා එකරාජා	66
අපෙතා තෙ මුභමණ්ණ	524, 526, 528, 530
අපෙති එතො තං කාළි	242
අපකෙතාපි මෙධාවි	2
අපතචා පදවීණ්ණණං	180
අපමාණං හිතං විතං	74
අපමාණො බුද්ධො	94
අපමපි ටෙව නිබ්බුතිං භුණ්ණති යදි	76, 338

අ	පිටුවක
අපභෂ්මකෙ පටෙව්වන්නී	376
අපසස කම්මසස ඵලං මමසීදං	310
අපසසාද දුබා කාමා	402
අපසං පිච්චාන නිභිතජවෙචා	82
අපසාපි කාමා න අලං	310
අපපිච්ඡසස හි පොසසස	260
අපපිච්ඡා අපපච්ඡාය	260
අපපච්ච බහුකිච්චානං	78
අපපසාසසුකෙකා තාන තුවං නිසීදං	488
අපපසාසසුකෙකාදනී තුවං කපොන	504
අපපො හුඤා බහු හොති	350
අඵලං මධුරං වාචං	240
අබ්බා තත්ථ ඛණ්ඩතති	48
අබ්බතී වත මෙ සලලං	228, 374, 386
අබ්බුලහං වත මෙ සලලං	208
අබ්බාසකති අභුතෙන	204
අබ්බානාරං නාම දුමො	146
අබ්බුතො වත ලොකසමිං	520
අභිජාතො තෙ මහානාමො	456
අභිජ්ජමානො වාරිකම්	138
අභිජ්ජනාය පජ්ජනං	30
අභිධාවථ හඳුනන	404
අභිධාවථා ච පතථා ච	110
අභුඤා භික්ඛා භික්ඛා	72
අමානාපිකරී සංවිදො	48
අමානානා යත්ථ සියා	238
අමිත්තමජ්ඣෙකං වසතො	260
අමිත්තහත්ථගතා	224
අමිත්තානං ච හත්ථං	316
අමබ්පකෙකාදකං සිතං	176
අමෙහා කො නාමයං රුකෙකං	98
අමෙහා න කිර සද්ධෙයං	176
අමෙහා රුහක ජිනකපි	88
අමහාකමපජී පුරිසො	108
අමෙක න කිර සද්ධෙයං	176
අමෙක මනුසොසු මනුසොතිංස	338
අයමසසකරාජෙන	98
අයමෙව සා අහවි සො අනෙකෙක	88
අයමෙව සො පිඬ්ඛය ධොනසාමො	208
අයං ච තෙ රාජපුත්ති	502
අයං පුරිසො මම අත්ථකාමො	254
අයං මණි වෙථරිසො	148

අ	පිටුවක
අයං මිගො කිට්ඨගතස්ස මය්ගං	474
අයාන නං න ජග්ගිසාමි	134
අරඤ්ඤා ගාමමාගමම	202, 340
අරඤ්ඤාකුට්ඨං කන්ධා	528
අරඤ්ඤා ධනස්ස කාමාභි	530
අරහං සිලසම්පන්නො	332
අරානං වත්තනාභීනං	446
අරියො අනරියං කුබ්බානං	124
අලක්කමාලී තිපුකණ්ණවිදේධා	496
අලබ්ධතා සුවසනා	198
අලව්කතො මට්ඨකුණ්ඩලී	374
අලඤ්ඤාං ලද්ධානං	74
අලමමතෙහි අමෙකිහි	98, 196
අලසො ගිහී කාමමොගි න සාධු	188, 206, 382
අලං හි තෙ ජග්ගිකායෙ	232
අලීකං භාසමානස්ස	312
අලීකං වත මං සමම	222
අලීනවිත්තං නිසසාය	64
අලොපසහසාකාරා	350
අවධි වත අත්තානං	102
අවසිමිකා තවාගාරෙ	198
අවාරියපිතා නාම	234
අසකභිං වත අත්තානං	196
අසත්තං යො පග්ගෙණාති	60
අසපුත්තං මං වීරසපුත්තෙන	178, 230
අසබ්බසංගාමීනිං වාචං	50
අසමකභීතකමමනං	62
අසමපදනෙතිතරිතරස්ස	54
අසාතං සාතරුපෙන	40
අසාදුං යදිවා සාදුං	200
අසාලොකිකීයො නාම	26
අසිවමමං ගහෙත්වාන	528
අසි තිකෙධාච මංසමඤ්ඤා	202
අසි යථා සුනිසිතො	402
අසිහො සිහමානෙන	190
අසුවී පුනිලොමොසි	62
අසුඛබ්බකොසි භෙදානුපාති	338
අසුඤ්ඤාමො රාජ	336
අසුඤ්ඤා ගවං රජතං ජාතරූපං	494
අහනානාමසාතෙනානං	224
අහනානාමහනාතරං	224
අහමෙව එකො ඉධ මජ්ඣපට්ඨකො	342

අ

පිට්ඨකා

අභමෙව දුකියා භූතභතා	214
අභමෙව දුක්ඛාසිතං භාසි බාලො	464
අභමපි ධො තං ජානාමි	242
අභමපි මංසානි ඵලානි භුඤ්ජ	338
අභමපි සමම භුඤ්ජාමි	378
අභං කපිකම් දුමමධො	138
අභං ච සාරිපුත්තො ච	498
අභං තං තාත යාචාමි	402
අභං තං සරණං සමම	118
අභං නටොසමි හද්දනො	100
අභං පුරෙ ගිණිගතො කපොතියා	504
අභං පුරෙ සග්ගගතො රමාමි	520
අභං රට්ඨානි විචරතො	454
අභං රහො න පස්සාමි	166
අභං හිමං යාගර සෙවිත නාං	212
අභාසි මෙ අබ්බඵලානි පුබ්බ	442
අසු අතීතමඤ්ඤානං	172

ආ

ආකිණ්ණපුද්ගො පුරිසො	258, 344
ආගමෙහි මහාරාජ	468
ආචරිතායං විතුදං වනානි	98
ආචරියො බ්‍රාහ්මණො මහං	532
ආචරියො මෙ'සි පිතා ච මහං	498
ආදය පතං පරවිරියසානි	472
ආදිත්තං වත මං සතං	208, 228, 316, 374, 386
ආදිත්තසමි අගාරසමි	316
ආදු පඤ්ඤා කිමඤ්ඤා	332
ආපාසු මෙ යුදධපරාර්ථකසං	130
ආථිසං වා ධනං වා පි	372
ආයති දෙසං නාඤ්ඤාය	34
ආයුඤ්ඤා විණ්ණඤ්ඤා මනුස්සලොකෙ	396
ආරඤ්ඤකසං ඉසිනො	138, 502
ආරා දුරෙ න ඉධ කදපී අත්ථි	362
ආරොග්‍යමිවෙජ්ජ පරමං ච ලාභං	34
ආචම්බනි මහාමායා	132
ආචසිමො තවාගාරෙ	198
ආචාසිකො හොතු මහාවිහාරෙ	496
ආචෙධඤ්ඤා න පස්සාමි	124
ආසථො තාත ලොකසමි	452
ආසාවතී නාම ලතා	238

ආ

පිට්ඨකයා

ආසිංසෙව කුචිං රාජ	238
ආසිංසෙවෙව පුරිසො	22, 470
ආසිවිසං මමං සන්තං	116
ආසිවිසං ච කුපිතං	340
ආසිවිසො තාත පහුතතෙජො	360

ඉ

ඉඛ්ඤ ඵකපදං තාත	116
ඉඛ්ඤ විදුමියං පාසං	96
ඉඛ්ඤාසා පවුසුමං සාධං	516
ඉචෙව ඵඤ්ඤො ඉසිසං	446
ඉචෙව විලපනතියා	322
ඉති ඵඤ්ඤාරුකෙඛාපි	446
ඉතො දුනි පතායනති	250
ඉතො ඛහුතරා භොගා	226
ඉතො සත්ථානි ගවජනති	250
ඉත්ථිසො ජිවලොකසමිං	502
ඉත්ථිසො තාත ලොකසමිං	452
ඉත්ථි සියා රූපවති	88
ඉදං ඉදං සුභා වචනං අධිමො	394
ඉදං ඛො සා න ජානාති	158
ඉදං තදවරියවචො	106, 208
ඉදං වන්තා භාරිතො	332
ඉදං වන්තා මහාරාජා	146
ඉදං සුවණ්ණකායුරං	306
ඉදනි ඛො මං භායති	226
ඉදනි ඛොමහි සුඛිතො අරොගො	232
ඉදනි සො ඉධාගහන්තො	150
ඉධ චෙති නං විරොධෙයි	2
ඉධිකපාතං සයනාසනං	356
ඉධ සීහා ච ව්‍යග්ගා ච	238
ඉධාගමා බ්‍රහ්මචාරී	192
ඉධුරගානං පවරො පච්චෙධා	62
ඉධෙව භංස නිපත	448
ඉධෙවාහං වසිසාමි	512
ඉමං ජමං මුසලෙන හන්තො	88
ඉමං දණ්ඩං වධංකො දන්තො	444
ඉමං සුදුං යනති දිසො දිසං පුරෙ	514
ඉමං ච ජමං නොකනිකං	364
ඉමං ච තෙ පිතා හරෙ	252
ඉමං තුණ්ණෙති පඤ්ඤා	248

ඉ	පිටුව වගා
ඉමං තෙරුනති ජානනති	238
ඉමං මග්ගං හදයසොකං	480
ඉමං සො සයනං සෙති	202
ඉමා තා පොසකිරණියො	522
ඉමානි තානි බෙහොනි	522
ඉමානි මං දදුරු තාපයනති	164
ඉමෙ සුදං යතති දිසොදිසං පුරෙ	146
ඉසිඤ්ච දති පුට්ඨාමි	532
ඉසිනමනිතරං කඨවා	100
ඉසිනං හි සා සඤ්චසමාගතානං	496
ඉසසරානං අධිපති	452
ඉසසසස උපබන්ධිමො	446
ඉසෙසා වනානි වරසි	446

උ

උසකට්ඨෙ සුරම්ච්ඡනති	38
උසකා මිලාවා බන්ධනති දිපෙ	486
උසකිණ්ණෙනතරං පරිබං	396
උච්චි වීච්චමාරුග්ග	84
උච්චි සකුණං ධම්මාන	158
උච්ඡබ්බෙ දෙව මෙ පුතො	28
උච්චෙති අමම කිං සෙසි	388
උච්චෙති කණ්ණ ඩිං සෙසි	384
උච්චෙති වොර කිං සෙසි	172
උධ්ධිග්ගතෙ න රමති	166
උසකමසං උභිභවාන	250
උදකථලවරසස පකඨිතො	96
උදයොහමසමි කල්‍යාණි	398
උදරං නුන අඤ්ඤාසං	476
උදුමරා විමෙ පකසා	158
උදෙතයං චක්ඛුමා ඵකරාජා	66
උදෙති ආපුරති වෙති වජ්‍රෙ	206
උද්ධිග්ගරාජී මිගරාජා	512
උද්ධං තපති ආදිවෙලා	310
උද්ධං පතො ස වෙගෙන	324
උපතීයතිදං මඤ්ඤ	478
උපරිවිසාලා දුප්පරා	226, 348
උපසාලුග්ග නාමානං	72
උපපජ් මෙ න මුච්චෙය්‍ය	358
උපපජ් මෙ න මුච්චිත්ථ	358
උපපතකයං සරිරපො	332

උ

පිටප්පිටා

උභයං මෙ න ඛමිති	92
උභොකුමාරා පබ්බටිතා	404
උභො ඛෙඤ්ජා උභො කුණි	32
උභො පි පලපතොතන	132
උමමතනිකා අයං වෙණි	344
උමමුජ්ජනනි නිමුජ්ජනනි	408
උරගොවි තථිං ජිණ්ණං	210
උසහසෙසව නෙ ඛෙණ්ඩා	156
උසහා රුකං ගාථියො ගාථා ව	32
උසභො අහු ඛලවා ගාමිකසා	504
උසාභාවො නිණ්ණමහි	402
උසාහිතො ජට්ඨෙත	514
උන්තොදරො යො සහනෙ ජිහව්ථං	352
උරට්ඨිහග්ගා පතීතො ඛාරිභාරො	182

ඵ

ඵකචිතනිතො ව අයමජො	112
ඵකපණ්ණං අයං රුකංඛා	60
ඵකපුත්තකො හවිසාසි	122
ඵකසස වරිතං සෙයොසා	326
ඵකං ව හත්තං භුඤ්ජනා	530
ඵකා ඉච්ඡා පුරෙ ආසී	28
ඵකා නිසින්නා සුචියඤ්ඤාකුරු	396
ඵකො අරඤ්ඤා විහරසි	532
ඵකො අරඤ්ඤා ගිරිකඤ්ඤායං	212
ඵකො ව තස්ස සකුණො	476
ඵකො ව ඉඤ්ඤා අසුරෙ ජිනාති	514
ඵකො ව මචේවා අචේවති	406
ඵතදෙව හි මෙ නාමං	240
ඵතමාදීනවං ඤානං	518
ඵතමපි දිස්වා නරවිරියසෙවධ	102
ඵතසමිං නෙ සුලපිතෙ	350, 460, 462
ඵතසමිං වණ්ණණ්ඩසමිං	468
ඵතසස කිලේවන ඉධානුපකො	130
ඵතං දළහං ඛන්ධනමාහු ධීරා	94
ඵතං හි නෙ දුරාජානං	58
ඵතාදියං දුමමතිනා	364
ඵතාදියං බ්‍රාහ්මණ දිස්ව යකං	356
ඵතානි මො සොස්වානානි ලොකෙ	384
ඵතාහු නෙ ජායමෙ සුත්තමාහු	370
ඵතෙ මො බ්‍රාහ්මණා විධුර	532

T 35

එ	පිටුවකින
එතෙ වී යසෙ හාපෙතො	316
එතෙන සවිච්චිජේන	500, 502
එතෙ හටිනති ආකාරා	90
එතෙ භුතො පිච්චො ව	476
එතෙ භුයොස සමායනති	172
එතෙසු යො අඤ්ඤිතරං ලභිතො	244
එතෙ හතර ඛන්ධ	518
එතෙ හි දතුමරහනති	534
එතොව තෙසං පඤ්චිච්චි.	316
එතෙව තෙ නිහතා භීතවාද	510
එර ලක්ඛණ සිතා ව	404
එර ව්‍යග්ගා නිවසනවෙහා	138
එරණ්ඩා පුච්චිකු වා	442
එවඤ්ඤා කණ්ණ ජානාසි	386
එවඤ්ඤා ම. විහරන්තා	218
එවමාදීපිතො ලොකො	316
එවමෙතං තද ආසි	134
එවමෙතං මහාරාජ	332
එවමෙතං ථේරාරාජ	232
එවමෙව ඉදෙකමෙව	144
එවමෙව තුවං බ්‍රහ්ම	136
එවමෙව දුක්ඛලිතො අනරියො	112
එවමෙව නුත රාජානං	68
එවමෙව මනුසෙසසු	94, 190, 222, 446, 492
එවමෙව මයං රාජ	78
එවමෙව යො ධනං ලභ්වා	154
එවමෙව. ඉදෙකමෙව	160
එවමෙව. ඉමෙ කාමෙ	222
එවමෙව. මනුසෙසසු	118
එවමෙහං නිශ්ශතෙ තසස පාදෙ	508
එවමෙ අනුපායෙන	220
එවමෙ ඉධ වුද්ධානං	240, 324
එවමෙ වතුරා නාරි	246
එවමෙ ලොකාථිසං ඔපකතෙහා	112
එවමිහුතසස තෙ රාජ	228
එවමිහුතසස මෙ තාත	228
එවං කරොන්ති සප්පඤ්ඤා	208, 386
එවං චලිතං අසඤ්ඤිතං	176
එවං චිත්තං උද්පාදි	414
එවං ටෙ නො විහරන්තං	450
එවං නිසසයසමපනෙහා	64
එවං ටෙ ම. විහරන්තං	218

එ

පිලව්වකා

එවි. ඉව යාවමානානං	450
එවි. ධම්මං නිරංකඤ්ඤා	80
එවි. මන්දසං පොසසං	360
එවි. මිත්තෙහි දුලෙහෙහි පණ්ඩිතො	264
එවි. මෙ පෙකඛමානස්ස	396
එවි. ලුද්දක නන්දසු	216
එවි. සකක සුචි හොති	330, 332
එවි. සතං හොති සමෙවෙ රාජ	392
එවි. සමෙකෙහි කුණ්ණෙහි	122
එවි. සුනිකෙන සුභාසිකෙන	310
එවි. සො නිභතො සෙති	182
එවි. සො සුභිතො හොති	158
එවෙතං හොති කතකඛං	192
එස උපපලසනානාහො	158
එස ධම්මො සිගාලානං	138
එස පාපවරො පොසො	468
එස භියොනං පචේක්ඛාමි	182
එසකමාකං කුලෙ ධම්මො	192
එසො හි උක්ඛරිතරො	172
එහි ගොධ නිවික්ඛසු	182
එහි තං උපගුහිස්සං	306
එහිමං රජමාරුස්සං	520

ම

මග්ග රහදං අකද්දමං	252
මධෙධිකතු වාලපාසානි	476
මද්දහිස්සාමහං පස්සං	248
මමද්දබ්බසං පළිසං	82
මරොපයසසු කල්‍යාණි	306
මසධි මෙ දුක්ඛං මෙ	478

ක

කච්ඡපා කසපපා හොනති	138
කච්ඡසො පාවිසි වාරිං	96
කච්ඡසම්මං මන්දමානසම්මං	358
කණ්ණාහි දුට්ඨස්ස කරොතෙහිහෙකෙ	110
කණ්ණො විතායං සුරිසො	348
කතඤ්ඤාමි ච පොසමි	364
කතමො රහදො අකද්දමො	252
කතස්ස වෙච්ච කතො ච	198
කතා මෙ රක්ඛා	96

ක	පිටුවක
කථංකරො කීනකීකරො කිමාවරං	510
කථං හො බ්‍රාහ්මණො හොති	490
කථං සමුද්ගමනරී	184, 216
කථං සො බ්‍රාහ්මණො හොති	492
කථං හතෙව භාසති නාගරාජා	352
කමණ්ඩුලං ගහෙකාන	526
කමසම්මිභිසකිය	142
කමමිං සමෙකෙකි විජුලකුභොගං	348
කරණියාති මිත්තාති	490
කරෙ සරිකකවා අථවාපි සෙට්ඨො	50
කරොමි තෙ සෙනක ඵතමසං	488
කල්‍යාණධම්මොති යද ජනිතු	76
කල්‍යාණරූපො චතයං චතුසසදෙ	182
කල්‍යාණමෙව මුකේඛියා	36
කසනන් චපනති තෙ ජනා	416
කසිණො පඨවී ධනස්ස පුරා	398
කස්ස ගාමවරං දමමි	468
කාකකුචි පස්ස ලවුකිකං	214
කාකො තද දෙවදකො අහොසි	254
කාකොලා කාකසකිං ච	238
කා කං පුද්ගලිති විකේඛි	414
කානායං ලොණකොයසමිං	156
කානිස්ස කම්මායතනාති අස්ස	346
කා නු කාලෙන විණේණන	242
කා නු තෙ යා මහානාග	388
කා නු දිට්ඨෙන විණේණන	242
කාමං අහං ජනපදෙ ච සට්ඨෙ	474
කාමං කතුකතු කුමණ්ණසං	202
කාමං ජනපදෙ මාසි	470
කාමං පතාමි නිරයං	16
කාමං යතිං ඉච්ඡමි තෙන ගච්ඡ	112
කාමෙසු චෙ හණ්ණෙරෙ ඛණ්ණෙරෙ ච	498
කායං ඵලගලා ගුමෙකි	230
කායං බලාකා රූචිරා	140
කායං බලාකා සිට්ඨිති	140, 232
කායෙන යො නාවහරෙ	182
කාරයතො න රාති	414
කාලකුචි කුචො අභිජිහනාය	380
කාලකුචි කුචොන තරාවිධස්ස	454
කාලං වොහං න ජානාමි	72
කාලිකා භාරණාජං	458
කාලිකා භාරණාජො	456, 458

ක	පිටුවකිකා
කාලෙ නිකඛමණා සාධු	108
කාලො සසති භුතානි	120
කාසාය වජෙ සකුණෙ වදුමි	336
කාසිකානි ව වජානි	518
කාළා මිගා සෙනදනා මම ඉමෙ	70
කිච්ඡකාලෙ කිච්ඡසහො	314
කිනතු උමමිනරුපොව	384
කිනතු කොටෙ ව දෙසෙ ව	350
කිනතු තෙ අකරං ධිරො	462
කිනතු තෙ අකරං බාලො	462
කිනතු රුරු ගරභසි මිගානං	468
කිනතු වීසං පපාතො වා	452
කිනතු සතාරමානොව	206
කිනතු සුබාහු කරමානරුපො	346
කිමගසකි තණ්ඩුලනාළිකාය	4
කිමෙවාහං තුණ්ඩිලමනුපුට්ඨං	464
කිමපුරිසසෙවිතෙ	484
කිසො ව පණ්ඩු ව අහං හදනෙත	506
කිසො වීවණේණං හවති	404
කිං අණ්ඩකා ඉමෙ දෙව	166
කිං අණ්ණේවෙ කානි ඵලානි භුක්ඛෙ	338
කිංකිණිකායො ගහෙතාන	524
කිං තෙ උපපජ්ඣි නො මුට්ඨි	358
කිං තෙ ජවාහි දුමෙමධ	56, 182
කිං තෙ වතං කිමපන මුහමවරියං	368
කිං සිලෙ කිංසමාවාරෙ	242, 244
කිංසු නරො ජපාමධිච්චිකාලෙ	382
කිංසුධ භීතා ජනතා අනෙකා	398
කිදිසං තෙ ඉණ්දනං	476
කිදිසානිසං පතතානි	446
කිදිසො තුඤ්ඤං පරිවාරො	344
කීව චිරං නු මෙ යකඛ	348
කුකකුටමණයො දණ්ඩා	148
කුඨාරිහපො සුරිසො	446
කුතො නු ආගවජට හො තයො ජනා	342
කුමභීලකා සකුණිකා	514
කුලපුතෙතාව ජාතානි	156
කුලාවකා මාතලී සිමබ්ලිසමි	14
කුසලුපදෙසෙ ධිනියා දළභාය ව	54
කුභිං ගතා කන්ධතා	230
කුටසාහි සතති කුටකුටා	104
කෙන රාමපභාවෙන	404

ක	පිටුවකයා
කෙනෙක සංවර වනෙකන	406
කෙනෙක සංකෙසු වීපුලො මහගසනො	376
කොව්දෙව සුවණ්ණකායුරා	388
කොට්ඨං නු තත් පුරෙසි	476
කො තෙ සුතො වා දිවෙය්වා	76
කොධනා අකතඤ්ඤ ව	26
කොධනො උපනාහී ව	242
කොනමහානං ඉධ සතතු	512
කොනායං ලොණතොයසමිං	156
කොනු උදිතහතො ව	138
කො නු ඔවා හගවා හෙතු	114
කො නු සන්තමහි පජ්ජානෙ	220
කො නු සද්දෙන මහතා	76
කොමාරිකා තෙ හෙසසාමි	246
කොයං අනරියො දෙවො	388
කොයං ධිත්තසසරො වගගු	156
කරාහං දෙවනාමකරං	226

ඛ

ඛණං තාල කලමිනි	532
ඛනකියා බ්‍රාහ්මණා වෙසසා	218, 444, 492
ඛනකියො ව අධමමියො	210
ඛනකියො ජාතිසම්පන්නො	502
ඛනකිඛලො සුඤ්ඤං විජ්ජන්තො	394
ඛනකිං හවෙ භාසකී නාගරාජා	352
ඛමනියං යාපනියං ව	320
ඛමා තසස මහාරාජ	364
ඛරතතවං මෙලලං යථාපි සත්වා	264
ඛරාජනා ජට්ඨා පඤ්ඤානා	234
ඛානුසාතසමාරාජ	490, 526
ඛිඩ්ධං රතිං විපජ්ජන්තො සබ්බං	352
ඛුඤ්ඤානං ලහුචිත්තානං	412
ඛෙමං යතිං තත් අරි උදිරිතො	54

ග

ගබ්භා කුමුදිනී සන්තා	318
ගජග්ගමෙසෙති හසග්ගමාලිනී	110
ගණතාහි නාග කබලං	388
ගථිතො ව රතො අධිමුච්ඡිතො ව	236
ගමනාගමනාමි දිස්සති	374

ග

පිටුබැඳියා

ගජධාරණජසා පුරමිති රමෙම	390
ගවං ටෙ තරමානානං	170
ගවං සහසසං උසහං ව නාගං	190, 354
ගහපතී රාජපුරියෙ	454
ගාමෙ වා යදිවාරණෙඤ්ඤ	80, 212, 234
ගිමිනානං පවිත්‍රමෙ මාසෙ	334
ගුණෙහි එතෙහි උපෙත ඛනිය	308
ගො සාතකසමාවාරා	528
ගොඨං මජ්ඣං කිරාසඤ්ඤ	452

ඝ

ඝනාසනසමාහෙතා	414
ඝනාසනං කුඤ්ඤං කණ්ණසප්පං	414
ඝමෙම පපෙට්‍රාමුණං එකභික්ඛුං	356
ඝරා නානිභමානසස	114

ච

චජෙ චජනතං චණ්ඨං න කධිරා	106
චණ්ඩලපුණ්ණා මම සමෙදසි	442
චක්කාරො මෙ මහාරාජ	332
චතුස්සකණ්ණං ච කෙදරං	240
චතුස්සං සමච්චිනොසුං	518
චතුස්සාරමිදං නගරං	348
චතුස්සදී සං කල්‍යාණං	246
චතුස්සි අට්ඨජ්ඣගමා	42, 226
චතුස්සදං ගාමවරං සමිඤ්ඤ	494
චතුරො ජනා පොසංකං අග්ගහෙසුං	464
චන්දන රසානුලිතා	214
චන්ද්‍රහං සුරියාහං ච	54
චන්ද්‍ර ච සුරියො ච උභො සුදස්සනා	510
චර වාරිකං ලොකිකුණ්ඩමාවරි	328
චාතුරුසි පඤ්ඤසි	
චාලෙහි කණ්ණං හකුට්ඨං කරොති	186
චිණ්ණං කලිඬං චරිතා චණ්ණං	346
චිත්‍රාණි භිමවිනො	484
චිරස්සං චත පස්සාම	262
චිරස්සං චත පස්සාමි	156
චිරං ජීවතු සො රාජා	388
චිරං සුමෙධෙ සුමිතී	502
චිරානුච්ඡිකාමසි පියං මනාපං	412
චුතාපි එතෙ ඛලිතා සකමුච්ඡිනා	486
චෙතබ්බරූපං චෙතෙසි	416

ප	පිටුවක
ජගත්තා ව ආජඤ්ඤරථං	152
ජ	
ජනිතං මෙ භවිතං මෙ	78
ජපෙතා මනෙතා සුභාසිතෙත	224
ජයො කලිඛකානං අසංගායාසීනං	162
ජරුදපානං ඛණ්ඩානා	126
ජානනොනො නො මහාරාජ	406
ජානාම තං න මයමසම්මුලහා	142
ජිව්හා තස්ස ද්විධා භොති	312
ජිව්හා තස්ස න භවති	312
ජිනො රථස්ස මණිකුණ්ඩලෙව	206
ජිවකඤ්ච මතං දිස්වා	40
ජිව වස්ස සතං ගගන	64
ඤ	
ඤායකො නො නිසිනෙතාති	178
ඤාතමෙනං කුරුඛකස්ස	10
ඤාතීනඤ්ච පියො භොති	152
ඤාතී මෙ සුඛසංවද්ධා	416
ඛ	
ඛග්ගමානො න ජානාති	210
ක	
කචං ව ජිණ්ණං උරගො සුරාණං	510
තඤ්ච අපාඤ්ච උච්ඡිට්ඨං	80
තඤ්ච දිස්වානා ආයතනී	322
තඤ්ච හදෙ මහෙසිසි	146
තඤ්ච සො සමතික්කමම	324
තනො අමතමාදය	330
තනො අහං නික්ඛමිස්සං හදනො	506
තනො ගල වීතීතෙන	364
තනො ව රාජා සාධිතො	520
තනො ජනා නික්ඛමිස්වානා ගාමා	504
තනො නාගා නික්ඛමිස්සු	518
තනො සො නලිනිං ගගාවා	388
තත්තන්ති වතප්පදෙධි	184
තපෙව තිට්ඨති සීසං	206

ක	පිටුවක
කපථව පුණ්ණසානියො	22
කපථවෙකසා කලාණං	52
කදෙව මෙ ඤං වීදිනො	188
කපසා පජභනාති පාපකම්මං	310
කපො තු තෙ බ්‍රාහ්මණ භිංසරුපො	390
කම්බානි හිමවතො	484
කයා සම්මුද්ගමකරිං	184
කයො ගිරිං අනාරං කාමයාමී	110
කරමානො ඉමං යානං	404
කව අභං ත පසාමී	414
කව සද්ධං ව සීලං ව	140, 414
කවෙව දෙව වීජිතෙ	414
කවෙව රක්ඛාවරණං කරොනෙතො	486
කසසි හමසි ලොණමිවජසි	252
කසො කාලෙ අකාලෙ ව	188
කසො පණ්ඩිතජාතියො	188
කසො මහණ්ණදානා සාධු	126
කසො වීනෙය්‍ය මචෙජරං	376
කසො සබ්බවාටසා	136
කසො සතං ව අසතං ව	80, 376
කසො සමෙබ්බෙ ලොකෙන	146
කසොහං පොසෙ වීජුලා හවාමී	244
කසො හි ඡන්දගමනං	100, 314
කසො හි තෙ සුඛිනො විතසොකා	344
කසො හි ධීරසා ඛනුසසුතසා	406
කසො හි පණ්ඩිතො පොසො	518
කසා කම්මසා ඵරුසසා	174
කසා වාසා සමිජ්ජකිත්ථ	238
කසා තං චිචනං සුඤ්ඤා	384
කසා තෙ පෙමකෙනාහං	532
කසා දෙහළුනී හරියා	154
කසා නාගසා වීරවාවසෙන	388
කසා පුත්තා ව දුරා ව	240, 324
කසා සංකතා වත සද්දෙය්‍ය	160
කසාදාසි පසන්නතො	454
කසොහං මද්දං පසා	248
කසොචං වීලපනසා	256
කං ව හදෙ මහෙසිසි	146
කං කසෙඤ අනුසොවෙය්‍යං	184
කං තං ගාමිපති බ්‍රුමී	92
කං තං චෙ අනුසොවෙය්‍යං	184
කං තං කුතිපරිබ්බුලහං	408

ක	පිටුවකා
කං කං හසනං පටිග්ගයන	532, 534
කං කාදියං දෙවිවණණං	464
කං කාදියං කුට්ඨිවොඩ්ඞිනං වනෙ	372
කං කාහං කාත යාවාථී	340
කං පසස සමම ඵලිමං උලාරං	328
කං මං වධිතුමාගඤ්ථි	248
කං ලොභාපකතං කමමං	336
කං වචනං අනධිවාසෙනො	458
කං වො වදථී හද්දං වො	448
කං සුඤ්චා රාජා කාලිබො	458
කං සුඤ්චා කාලිබො තරමානො	488
කාත මාණවකො ඵයො	76
කාතාති පුතො වදමානො	174
කාදියාය සුමෙධාය	502
කානිසස කම්මායතනානි අසසු	346
කානිසස ධෙක්කානි සො භුමිභාගො	522
කාහං සරං දුක්ඛසෙය්‍යං	222
කිකිව්‍යකයමා රාජ	524
කිට්ඨනො නො මහාරාජ	406
කිණං කිණනති ලපසි	192
කිණම්ච වනම්ච මීයාමී	480
කීපඤ්ච රතකුපගමමිඤ්ච වජ්‍ර	416
කුඛ්ඤානි තිම්චකො	484
කුණති අහු කිම්පුරිසො සහරියො	466
කුමෙහ සිභානං වාග්‍යානං	260
කුච්ඤ්ඤ ඵකො හරියා ච කෙ පියා	342
කුචං භු තපෙව තද අභොසි	472
කුචං භු සෙවෙධා කුචමහුත්තරොසි	354
කෙ අකිකරණෙ කාමෙ	332
කෙ ච තසස අනාදිඤ්චා	518
කෙ ච තෙන අසනකුට්ඨං	126
කෙ ජනා සුඛමෙධනති	204
කෙ තප් කාලොක්‍රපසබ්බමීඤ්චා	510
කෙ තප් ධක්ඛාන උභො ජනිඤ්ච	390
කෙ තප් භුඤ්චා බාදිඤ්චා	516
කෙ තං කන්තාරමාගමෙ	516
කෙ දුනි වකකඛන කිම්ප්‍රියසුකා	143
කෙ දෙසා කානි වජ්ඣනි	52
කෙන පච්ඡා විජිගුච්ඡි	400
කෙ පණ්ණසස්සා රමණියා	482
කෙ පබ්බතා තා ච කඤ්ඤා	482
කෙ පාපධමො පසවෙති පාපං	498

ක	පිටුවකා
තෙ පුප්ඵසන්තා රමණියා	482
තෙ මං ධම්මගුණෙ සුක්කං	406
තෙසං අජගරං මෙදං	324
තෙසං ව ඩයමානානං	514
තෙසාහං පභිනො දුතො	154
තෙසාහං චචනං සුක්කං	406
තෙසු උදුම්බරමූලස්මිං	516
තිශෙණ්දිව මණිනා ජනෙතා	262
තිමෙව දුතී මකර	114
තිමසි වස්සසනං ජීව	64
තිං ඛො සි සමම උමමිනො	344
තිං ව ඛො මං පජානාසි	126
තිං ව ඛො මෙ මහාරාජ	454
තිං ව හදෙදු සුච්ඡේදන	502
තිං නු ඛො සමම බාලොසි	250
ටියො ව තස්ස ජායනති	314
ටීනං හි ටීක්කං යථා වානරස්ස	412

ද	
දමෙකියොකපදං තාත	116
දඩ්ඪා වාහසගමෙසති	116
දදන්තො ව මෙ න ඛියෙථ	462
දදන්ති හෙතෙ වියමෙ නිව්ට්ඨා	376
දද්දහායති හද්දන්ත	180
දද්මි තෙ ගාමවරානි පඤ්ච	392
දද්මි තෙ බ්‍රාහ්මණ රොහිණිනං	130, 182
දද්ති මෙ ගාමවරානි පඤ්ච	390
දද්මි චො බ්‍රාහ්මණ නාගමෙනං	142
දරියා සක්කවස්සානි	148
දව්පපුලෙද්ධා පුටියො	242
දස බලු මහාරාජ	524
දසවස්ස සහස්සානි	406
දහරස්ස සුඛිනො වාපි	396
දහරා ව හි යෙ වුද්ධා	404
දහරිං කුමාරිං අසමන්තපඤ්ඤං	362
දහරො වා පි දුමෙමධ	230
දළහං දළහස්ස ඛිපති	62
ආයං යාවනකො තාත	100, 180
ඉච්ච ඉච්ච ගහපතයො	104
දනාඤ්ච යුද්ධඤ්ච සමානුමාහු	316
දසා ව දසෙසා අනුජීවිනො ව	370
දසෙ කම්මිකරෙ පෙසෙස	500

ද	පිටපතකා
දිජො දිජානං පවරොසි පකඛි	486
දිට්ඨං මයා චනෙ රුක්ඛං	90
දිට්ඨං මයා වීමානානි	522
දියඨිඨකකං උදයෙන කණ්ණිකා	264
දිවා ච රතනං ච මයා පට්ඨිතං	342
දිසවා ධුරතෙන ඛණ්ඩවෙනුනෙන	134
දිසවා පදමනුක්කණ්ණං	8
දිසවා වදුම් න හි අඤ්ඤතො සචං	238
දීපං ගඨ්ඨකු අභ්ඛානං	198
දුක්ඛං ගහපතිං සාධු	316
දුක්ඛපතීනොසි නරො සපඤ්ඤා	472
දුක්ඛං පුනඛගථො සසන	460
දුක්ඛමෙව ච සුඡවෙච ච	166
දුට්ඨස්ස ඵරුසා වාචා	350
දුතියං සමච්ඡෙතස්සං	516
දුග්ගං දදමානානං	80, 376
දුබ්බණ්ණරූපං කුචමරියවණ්ණි	256
දුමො යද් හොති ඵලුපපතො	328
දුමෙමධානං සහසෙසන	20
දුට්ඨො ඛණ්ඩමණා දෙව	524
දුස්ස මෙ ඛෙත්තපාලස්ස	174
දුතෙ තෙ ඛුසෙමි පාහෙසිං	452
දුතො අහං රාජිධ රක්ඛයානං	200
දුරෙ සුතො වෙච ඛුභා ච රුක්ඛවා	168
දුසිතො ගිරිදත්තෙන	82
දෙවඤ්ඤා යකඛං අථවා මනුස්සං	396
දෙවතානුසි සග්ගමිහා	502
දෙවපුත්තො මහිඤ්ඤො	520
දෙවමනුස්සං වතුපපද	176
දෙවා න ජීරතනි යථා මනුස්සං	398
(ගාථා අංක 1578, 1579)	
දෙවාමුසාවාදමුසානිවක්ඛා	162
දෙවී අහං සඨිඛි මහානුභාවා	356

ධ

ධජමපරිමිතං අනන්තපාරං	110
ධනුග්ගහො අසද්ධො	82
ධනුග්ගකලාපෙති	75
ධනුං අද්දේසිං කච්චාන	465
ධතොත ධඤ්ඤෙන ච අත්තනා ච	486
ධමෙ ධමෙ නාතිධමෙ	24

ද

පිට්ඨකයා

ධම්මං වරථ ඤාතයො	246
ධම්මං වරාම න මුසාහණාම	368
ධම්මං වරෙ යොපි සමුඤ්ජනං වරෙ	376
ධම්මෙ ව යෙ අරියපච්චේදිනෙ රතා	308
ධම්මෙන කීර ජාතස්ස	192
ධම්මෙන කීර ඤාතීනං	408
ධම්මෙන මනෙතා නව සමපදසිං	444
ධම්මෙන චිත්තමෙසෙයා	184
ධම්මො රහදෙ අකඤ්චො	252
ධම්මො හවෙ රකඛතී ධම්මවාරිං	370
(ගාරා අංක 1454, 1455)	
ධම්මො හවෙ හතො හතති	312
ධිරඤ්ඤා කණ්ඩිතං සලලං	6
ධිරඤ්ඤාකාමෙ පුබ්බසි ලොකෙ	336
ධිරඤ්ඤං අනන්තපානං	448
ධිරඤ්ඤං ආතුරං පුත්තිකායං	154
ධිරඤ්ඤා මං මහාකායං	184
ධිරඤ්ඤා තං යසලාහං	150, 170, 336
ධිරඤ්ඤා තං වීසංවජනං	28
ධිරස්ස ඛාලස්ස හවෙ ජනිතු	470
ධීරා ව ඛො සංඛතීසජ්චාතී	392
ධීරො ව භොගෙ අධිගමම	256
ධීරො ව වීධි විධානඤ්ඤා	108
ධුතො ඛනුතරා භොගා	226
ධුතො යොණ්ඩා අකතා	176
ධුතොග්ගි සමම පුමුට්ඨ	222

න

න අකාලෙ වීජෙකෙඛියා	344
න අණ්ණෙවෙ ඵලාන ධම්මා	338
න ඉදං දුක්ඛං අදුං දුක්ඛං	60
න ඉදං වීසමසීලෙන	64
න උසස්සෙ වනෙ වඤ්ඤා	450
න කහාපණ් වසෙසන	128
නකඛන්තයොගං න පුරෙ අහාණි	442
නකඛන්තයොගං පටිමානයාමි	442
න කමෙසන තවයා භොති	350
න කතස්ස ව කත්තා ව	198
න කතායාසතමුත්තෙන	124
න කීරත්ථී රසෙහි පාපියො	6
න ඛො පනෙනං පුහණං	92
න ඛො මෙ රුච්චතී ආළි	344

න	පිටුවකින
නඩගුට්ඨං මෙ අවසනමි	320
න චන්ද්‍ර උභං කාමෙහි	402
න වා පි ක්‍රියාපෙති පරං න අක්කනං	308
න වා යමකි තපනි	102
න වාසු ධිණං මරණං තෙ දුරෙ	520
න වාහමෙතං ඉච්ඡාමි	386, 522
න වාහමෙතං ජානාමි	364
න වාහමෙතං භුඤ්ජාමි	378
න වාහමෙතං සඤ්භාමි	378
න වෙච්ච සා කාලකතා	176
න වෙච්චං තත්ත තද අහොයිං	472
න ජාතයං සාගර වාරි වෙහො	416
නාඤ්ඤං සුචරිතං රාජ	228
නත්ථි අනෙතා කුතො අනෙතා	174
නත්ථි ලොකෙ රහො නාම	166
න තං අසසත්ත ජානාමි	170, 172
න තං රාධ වීජානාමි	58
න තත්තලා සතනි න ආලුපානි	366
න තස්ස චුඬ්ඨි කුසලසංසාරා	226
න තං දළහං බන්ධනමාහුධිරා	94
න තං පාද වධිස්සාමි	108
න තං යාවෙ යස්ස පියං පිඨිංසෙ	126
න තා එකස්ස න ද්විතං	412
න තා පජානතනි කතං න කිච්චං	412
න තාහං තාත අභිනානුකම්පි	366
න තෙ කට්ඨානි භික්කූනානි	450
න තෙ නටා නො පන කිළිනෙය්‍යා	498
න තෙ පියමද්ධිමිකා	192
නන්දනභි සරිරසානිනො	252
න නාමගොසානං ගණනානි රාජ	256
න නු ජීවිතෙ න රමයි	124
න නු තෙ සුභං බ්‍රාහ්මණ භඤ්ඤමානෙ	162
න නු පස්සයි මං කාළිං	136
න නු මං සම්ම ජානාමි	140
න නු මං හදයෙති මඤ්ඤයි	122
න නො ද්‍යා න වීජ්ජනනි	512
න නං උමහයතෙ පිසවා	90
න පවාමි න පාවෙමි	534
න පණ්ඩිතා අත්තසුබ්බො හෙතු	380
න පාපජනසංසෙවි	58
න මන්ත්‍රී සම්මානං සමාගතානං	148
න මනතා මුලභෙසජ්ජා	386

න	පිටුවක
න මාතරං වා පිතරං වා	128
න මෙ අයං තුමෙක වධාය අජ්ජ	508
න මෙ ඉදං රුච්චිති වසනවාතෙ	338
න මෙ ත්ඨං පුත්ත අභිතානුකම්පී	366
න මෙ තපො අත්ථි න වාපි මනතා	390
න මෙ දයා න චිජ්ජනති	514
න මෙ නමනතස්ස හපෙ හජනනං	106, 108
න මෙ පිතා වා මාතා වා	144
න මෙ පියං චෙති ජනිඤ්ඤ තාදිසං	250
න මෙ පියො ආසි අකණ්ණ නෙතෙතො	116
න මෙ රුච්චිති හග්ගං චො	136
න මෙ රුච්චී මිගාලොප	240
න මෙ චෙරං තයා සද්ධිං	476
න මෙ සුතං වා දිට්ඨං වා	216
න මං තපති ආතපො	310
න මං සීතං න මං උණ්ණං	14
න යං නයති මෙධාවී	462
න යාවනාය නපි පාරිරුපා	394
නයිදං චික්ඛවතො ලොමං	128
නයිදං නිච්චං හච්ඡිකං භුභුද්ධං	208
නයිමං මහිං අරහති පාණිකපං	212
නයිමස්ස චිජ්ජාමයමත්ථි කිඤ්චි	128
නයිමෙ දෙවා නපි ගතඛිකපුත්තා	466
න රාජපුත්ත උසුයාමී	406
නරානමාරාමකරාසු නාරිසු	196
නච ඡන්දකෙදති දියති	252
න වායසං නො පන සප්පරාජං	254
න වික්ඛයෙ අවික්ඛයෙ	38
න වෙ අනත්ඤ්ඤාසලෙන	18, 20
න වෙද සමපරායාය	218
නවෙන සුඛ දුක්ඛෙන	98
න වෙ තිඤ්ඤ සුපරිවජයෙට	466
න වෙ පියං මෙති ජනිඤ්ඤ තාදිසො	250
න සතති දෙවා ඉම්මාහු එතෙ	508
න සතති දෙවා පච්ඡන්ති නුත	88
න සන්චිතො පරමත්ථී සෙයො	70
න සන්චිතො පරමත්ථී පාපියො	70
න සන්චි. කාපුරියෙන කසිරා	70
න සමාධි පරො අත්ථි	186
න සසස්ස තිලා අත්ථි	176
න සුද්ධි සෙවනෙ නත්ථි	492
න සො අච්ඡාදනං හත්තං	256

න	පිටුවකයා
න සොවනාය පරිදෙවනාය	224
න සො මිනෙතා යො සද අසමනෙතා	218, 220
න තං ජිතං සාධුජිතං	28
න හ නුනිමසස රණෙකු	214
(ගාථා අංක 754, 755)	
න හරාමී න හඤ්ජාමී	258
න හි අඤ්ඤාදි විතානං	372
න හි අනෙතන පානෙන	206
න හි විමොක්ඛන සමපනෙතා	136
න හි වෙරෙන වෙරානි	228, 326
න හි සසං සුනිසිතං	188
න හි සබ්බසු ධාතෙසු	306
න හෙව ඉතෙදු න සෙතො	514
න හෙව කාමාන කාමා	314
න හෙව ධීතං නාසිතං	184
න හෙව වෙද අච්චා හවතභි	236, 490
න හෙව සබ්බසු බලෙන කිව්වං	214

නා

නාවචනං නිකතිපඤ්ඤා	16
නාවචනාවණ්ණං න බහුතං කච්ඡා	414
නාවිතායතෙතා පුරිසො	48
නාදෙයොසු දදං දනං	162
නානාලිකඛි හවනෙනාහං	230
නානාච්ඡන්ද මහාරාජ	152
නානා භාවා විසංයොගෙන තස්සා	504
නානා රතෙතභි වතෙතභි	492
නානුමමනෙතා නාපිසුතො	150
නාබ්භතීතභාරො සොකො	212
නායං ඉසි උපසම්පංයමෙ රතො	122
නායං ධම්මං අධම්මං වා	120
නායං නෙරු විහජති	238
නායං පුරෙ උත්තමති	74
නායං රුකෙකා දුරාරුණො	22
නායං සරානං කුසලො	128
නායං සිංහා පුඤ්ඤහෙතු	52
නාරී නරො නිජ්ඣාපයං ධනෙන	396
නාලං කබලං පදනවෙ	12
නාසසඛාති ගතො පොසො	324
නාසමසෙ කතපාපමහි	372
නාසස සිලං විජානාථ	78, 114, 246
නාහං තුමෙහ පසංසාමී	260

නා	පිට්ඨකයා
නාහං තුමෙහ වීනිඤ්ඤි	136
නාහං පුනං න ච පුනං	60
නාහං බලාකා පිබිති	140
නාහං සරං දුක්ඛසෙය්‍යං	222

නි

නිකඛනන භික්ඛං භුංඤ්ජනති	528
නිකමාකාය අගාරසමා	344
නිකුතාහකසමා රාජ	526
නිග්‍රොධමෙහි සෙවෙය්‍ය	6, 364
නිව්චං උබ්බන්ත හදයා	56
නිව්චං උබ්බධිතො කාකා	260
නිරං කත්වා අඤ්චාදය මුහුම්මෙණ	490
නිසමම බන්ධනො නධිරා	188, 206, 382
නිලානි හිමවතො	482
නිලුසාලාහං වීමලං අනගසං	354
නෙතං සිහසං නදිතං	86
නෙව ඉත්ථිසු සාමඤ්ඤං	202
නෙව තං උපජීවාම	258
නෙව දුට්ඨ නයො අත්ථි	322
නෙවය්‍යකසස සීසං වා	208
නෙව සාලො න බද්ධො	446
නෙවාහිසස්සාමී නවාපි තුසෙ	192
නෙ සො මිගො මහාරාජ	474
නො චෙ ලහෙථ නිපකං සභායං	326

ප

පක්ඛිද්දිතා පගබොන	66
පබ්බතා ච කාමා පලිපො ච කාමා	236
පච්චෙතො අපච්චතසස	534
පච්චාරොහ මහාරාජ	456
පඤ්චමං සමච්චෙතසසුං	518
පච්චිව කමමං න පුප්ඵ	178
පඨමං ඉමං දසසනං ජානතො මෙ	390
පණ්ණෙදො නාම සො රාජා	132
පණ්ණං භුංඤ්ජෙස භතං	260
පදකම්මෙතො ආච්චවා	456
පද්ධත්ථිතසස න ඵාති භොති	152
පඤ්ඤා දුක්ඛන සුඛං ජනිඤ්	164
පඤ්ඤන නාටා පසවො	466
පසෙසානි මචෙවා අනිවෙලහාණි	464

ප

පිටුවනිකා

පබ්බතපක්ඛරෙ රමෙමි	90
පරදරඤ්ච දිසවාන	400
පරපාණරොධා ජීවිනොතා	160
පරිග්ගහං ලොහබම්මඤ්ච සබ්බං	352
පරිවාරකසමා රාජ	524
පරිදෙවියමානො වෙ	404
පරිනායකසමපතනා	514
පරිප්ප්ලවනං පයථි.	324
පරිබ්බජ මහාලොකො	170
පරිමුඛො පණ්ඩිතා භාසා	326
පරිසංඝකපරො නාම	324
පරුළුභකච්ඡන්ධලොමා	262, 526
පරෙව න විජානනං	326
පරොසතං වෙපි සමාගතානං	42
පරොසහස්සමිපි සමාගතානං	40
පවාසං ආගතො තාන	90
පථිවෙක රසං පිඤ්ඤා	220
පථිස්ස කුට්ඨං මහතො ගජස්ස	506
පථිසිඤ්ඤා පරකුලං	452
පස්ස කායෙන වාචාය	340
පස්ස සංඛාරාය සිලස්ස	86
පසිබ්බකෙ ගතෙතොන	524
පසුත ධර්මෙස්ස කසිමා යසස්සි	494
පසු මනුස්සා මිහවිරිය සෙට්ඨ	488
පාඨිනං පාඨුසං මච්ඡං	378
පාණාතිපාතමකරුං	400
පාණාතිපාතා විරතස්ස චූමි	508
පාණාතිපාතා විරතො නු අජ්ජ	514
පාණාතිපාතා විරතො නු සජ්ජ	508
පාණාතිපාතා විරමාම සබ්බං	370
පාණි වෙ මුද්දකො වස්ස	132
පාපානි කම්මානි කරිඤ්ඤා රාජ	236
පාපානි කම්මානි කරොරාජ රාජ	490
පාමොජ්ජකරණං යානං	220
පාපොසි ඛො රාජපුත්ත	480
පාපිලෙයොතා තද නාගො	498
පාසාදං කාරයිස්සාමි	414
පිඬ්ඪියානි සබ්බලොකිස්සරස්ස	196
පිතරමෙමි මහාරාජ	400
පිතරො ව මෙ ආස්සං පිනාමිතා ව	362
පිනාමිතො තාන සුද්ධබ්බලො තෙ	366
පියං ඛො ආළි තෙ හොතු	344

ප

පිටුකඛකා

පියං බො ආළි මෙ භොතු	344
පිටිනති වෙ මහාරාජ	90
පිතානි හිමවතො	482
පුට්ඨිකු පරිවාරො	84
පුට්ඨාම කකතාරං අනොමපඤ්ඤං	352
පුන පාපජජසී සම්ම	140, 232
(ගාථා අංක 429, 432)	
පුණ්ණං නදීං යෙන ච පෙය්‍යමාහු	100
පුකකදුරමෙ වෙ හත්ථා	120
පුකතා තසස න හටිනති	314
පුකතාතයාහං මහාරාජ	4
පුටුසඤ්ඤ සමජනො	326
පුකතො වා පිතරං යාවෙ	402
පුබ්බෙව බතා ච තපො ච මය්‍යං	164
පුබ්බෙව දනා සුමනා හවාමි	368
පුබ්බෙව මළ්ඛං විජහනති භොගා	206
පුබ්බෙව මෙතං අසකංසු	322
පුබ්බෙව සනනිවාසෙන	114
පුරුකාමුඛො නිසිංකකාසි	320
පුරාණකසකරො අයං	98
පුරාණවොරාන වෙවා නිසම්ම	10
පුරිසා තෙ මහාරාජ	454
පුරිසුසහං මඤ්ඤමානා	112
පුරෙ තුවං සිලවතං සකාසෙ	158
පුරෙ සුතො වෙවි බ්‍රහ්මා ච රුකෙකිං	168

ඵ

ඵලානම්ච පසතානං	404
ඵලසස උපභුක්ඛිමකා	330
ඵලධසස මෙ අඤ්ඤතරෙන වාසාසීනා	154
ඵරුසා වත තෙ වාටා	174
ඵරුසාති වාටාති පකුබ්බමානෙ	366

ඛ

බකසස ච පාචාරිකසස රඤ්ඤ	196
බද්ධාකුලිකාමිත මාළුහතෙන	346
බලං වරෙකු බලං සුරියො	336
බලඤ්ච වත මෙ ඩිණං	240
බහුංඉදං මුලඵලං	512
බහුවිතති අපචිතති ච	46
බහුතතං විජජති භොති	184

බ	පිටුවනො
බහුමෙතනං අසඬගී ජාතවෙද	58
බහුං පෙතං වතො කට්ඨං	42
බහුමපියො වීකතෙට්ඨා	50
බහුසසුතං විතතකරී	334
බහුසසුතො සුත ධම්මොසි සඬබ්බ	354
බහුං හණ්ඩං අපභාය	348
බහුනි රුක්ඛජිඤ්ඤි	200
බහුනි නරසීසානි	120
බහු හි වතතවරියාහි	464
බාලසස චූළහසස අකතඤ්ඤතො ව	444
බාලා ව ටො සඬනති සඤ්චානි	392
බාලො ටො තවමසි මාණව	374
බාලො වතායං සුතටො	118
බාලො වතායං දුමසාබගොවරො	78
බාරාණසසං මහාරාජ	154
බෙලුවං පතීතං සුඤ්ඤා	180
බ්‍රහ්මා පවඬඨකායො සො	190
බ්‍රාහ්මණංදනි පුට්ඨාමි	532
බ්‍රාහ්මණං ටෙව වාගසං ව	516
බ්‍රාහ්මණො ව කථං ජහෙ	166
බ්‍රාහ්මණසස ගාමවරං දෙජ	152

භ

භගීනී උපපලවණණං	498
භව්වා මාතා පිතා බන්ධු	490
භණ් සමම අනුඤ්ඤතො	136
භතතතො භතතකාලොයං	452
භතතං හීනතං හතා හරියා	234
භතතමනාපසස පිතා	500
භතතරතො පරසකතො	146
භග්ගො වතයං පකඨි	246, 478
භරුක්ඛවජා පයාතා නං	216, 408, 410
භවන්ති හෙතෙ පුරියා	372
භික්ඛං ව දනි පුට්ඨාමි	534
භුතං ව පිතං ව තවසසමමහි	478
භුතො මයා නිවාපානි	248
භුඤ්ඤා නිණ්පට්ඨාසං	126
භුසං හි කුද්දොති අවෙකඨියාන	306

	පිටුවකිනා
මහති පලාපි සාරමිති	242
මච්ඡානං භොජනං දැඩා	150
මච්චෙස්සරා ච පමාද ච	376
මච්චෙස්සරා භොජනෙස්සරා රාසි	16
මච්චං අනාගතං රුචිරං පහස්සරං	354
මච්චෙස්සරා භාසිස්සං අභාසනෙය්ගං	362
මනමනමෙව රොදරං	176
මනං මරිස්සං රොදනති	228
මනාති මංසාති බහු පුසානෙ	504
මධු ඉති මඤ්ඤමානා	222
මධුවිණිණි මධුරසං	222
මනුස්සෙස්සරා භාසෙය්ගං	12
මනුස්සං පුටුමාලානං	262
මනුස්සෙස්සරා නෙ සිසං	180
මනුස්සෙස්සරා මෙ සිසං	180
මනුස්සස්සරං ජනිතං	200
මනුස්සස්සරං කතං හතං	378
මනො වෙ මන න පනමති	178
මනාතාභිජජෙනා පුරස්සං තුස්සං	442
මමස්ස දිස්වානා පටිච්ඡිකායං	254
මමනාපානං විපුලං උළාරං	124
මම ලොහිතභක්කස්ස	168
මමෙවායං මඤ්ඤමානො	142
මයං ච හරියා නාතිස්සමාම	370
මයං ගාමවිරං දෙති	468
මලමජ්ඣකස්සමා රාජ	530
මහති චත තෙ බොහදි	98
මහස්සාද පුටා කාමා	400
මහාභයො හිංසනකො	410
මහාමහතා ච මෙ අත්ති	408
මහාසිස්වානා සලොධිං	460
මහාරාජස්සහං සීතා	242, 244
මහෙසි රුචිනො හරියා	500
මා කිස්සි අවුට්ඨා ගතොමාලං	312
මා බො නං තාන පකෙස්සාසි	76
මා ච පුකෙස්ස මා ච පතිං	480
මානා ච පිනා ච භාතරො ච	398
මා කාන කුප්පි න හි සාධු මකාමො	234
මානා පිනා ච හතිති භාතරො ච	370
මානා පිනා ච මෙ වුට්ඨා	476
මානා පිනා සමභ්වොගමිණි ච	394
මානා මෙ සා මහාරාජ	388

ම

පිටපතක

මා තුච්චං වතෙදු රුජ්ඣි	480
මා තෙ මිත්තො අමිත්තො වා	232
මා ත්ථි නදී රාජපුත්ත	86
මා බාලියං විසංලපි න හිසස කාදිසං	110
මා බ්‍රාහ්මණ ඉත්තර දසසතෙන	182
මාමග්ගසංසු රොදනතං	180
මා මං අපාදකො හිංසි	94
මා මං තාත නිවාරෙසි	408
මා මුනිකසස පිහසි	12
මා මෙ ජනපද ආසි	470
මාලං ව යො කාසික වතුනං ව	494
මාලියො වතුමිත්තො ව	344
මා සාලකසස පිහසි	150
මා සු නන්දි ඉච්ඡසි මං	26
මාසසු කුජ්ඣි හුමිපති	234
මිහරාජා පුරෙ ආසිං	248
මිගං කිපලලකුමනකමායං	6
මිගානං කොස්ථිකො අනෙතො	156
මිත්තරුපෙනිධෙකලෙව	372
මිත්තරුපෙන බහලො	372
මිත්තං ව කසිරාජ සුහග්ගං ව	488
මිත්තං සහායං අධිගමි පණ්ඩිතො	488
මිත්තං සහායං ව කරොනති පණ්ඩිතා	486
මිත්තානි වෙ යසස හවතති සමනො	382
මිත්තාහිරාසි විරමෙව ජීව	474
මිත්තාමච්චපරිබ්බුලහං	402
මිත්තො මිත්තසස පානියං	400
මිත්තො හවෙ සත්තපදෙන හොති	34
මිලොහන ලිහතා රුහිරෙන මකතිතා	236
මුඤ්චෙට්ඨං මහානාගං	388
මුත්තො ව බන්ධනා නාගො	388
මමාසා ජාති ව විමොක්ඛං ව	218

ය

යකඛගණපෙවිතෙ	484
යමකඛාහමසම් කල්‍යාණි	396
යඤ්චි ජඤ්ඤා කුලෙ ජාතං	222
යඤ්චි හෙතුං උපාදය	416
යමඤ්ඤාග සමෙතාග විසෙසදසසනං	164
යමො ව ටො පණ්ඩිතො ආපදස්ස	224
යමො ව ටො බහුතරං	126

ය	පිටුවකයා
යනො ව ජානෙයා අලබ්භනොයො	224
යනො ව ජානෙයා පසාදමනනො	308
යනො මිං සරත් රාජා	100
යනො යනො ගරුධිරං	12
යනො විලුභො ව භතා ව ගාවො	32
යනො සරාමී අත්තානං	306, 410
යත් පොසං න ජානානි	126, 166
යත් බිජානි රුහනි	334
යත් වෙරි නිවසනි	42
යත්ථාලයො ව දණ්ඩො ව	238
යත්තොකො ලහතෙ බබ්බු	56
යථනොනා පුරිසො හොති	44
යථා අහං ඉතො ගන්තො	450
යථා උත්තතපං යනාං	336
යථා කුසො ව සංසො ව	408
යථා කෙසො ව මයස්ස ව	132
යථා දධිං ව බිරං ව	408
යථා නදී ව පඤ්චො ව	26, 414
යථා නළො ව වෙලු ව	410
යථා පංසුමුට්ඨිං පුරිසො	224
යථාපි උදකකුමො	210
යථාපි කිතා පුරිසස්සපාහනා	112
යථාපි දරකො වතුං	210
යථාපි බීජං අඤ්ඤමිං	364
යථා මාණවකො පඤ්ච	144
යථා වාචා ව භුක්ඛස්ස	52
යථා යාවිතකං යානං	522
යථා සමං මඤ්ඤමානො පනෙයා	444
යථා සරණමාදිත්තං	406
යථා සාරදිකං බීජං	132
යථෙතං ඉතිවිති ව	230
යථොදකෙ අචෙත් වීරසසනෙ	84
යථොදකෙ ආවිලෙ අපාසනෙ	84
යද කච්ඡපලොමානං	318
යද කදවි මනුජපසු බ්‍රහෙම	392
යද කාකා උලුකා ව	320
යද කුළුමෙකා සකුණො	320
යද තා පසසනති සමෙකබ්බමානා	412
යද න පසසනති සමෙකබ්බමානා	412
යද නිසෙසණි මාරුත්ථා	318
යද පරාභවො හොති	72
යද පුලසපත්තානං	320

ය	පිටුවකා
යද බිමෙකොටස් සමපනො	320
යද මකසද්ධානං	318
යද මහො ව දිහො ව	154
යද යද යඤ්ඤ යද	10
යද සර සමපනො	194
යද සස විසාණානං	318
යද සාමුද්දිකං නාවං	320
යද සුරාසං පිකා	320
යදි හෙසොති දසසාම	194
යදෙසමානා වීවරනති ලොකෙ	496
යම සමානා වීවරිමහ	512
යනාං වසනාසමයෙ	176
යනානු ගීජෙකා යොජනසතං	72
යනානු චොරං ගහෙසකති	172
යනානු පුට්ඨෙ විකකිට්ඨො	358
යනානු සමම අහං බාලො	250
යමරියධමෙමන පුනානති වදා	384
යමානසිං සොමනසං	334
යමුඛාරිං වහනෙ වුග්ගමානං	468
යමෙතං පටිසසාසි	192
යමෙතං වාරිජං පුජාං	258
යමිති ජාතෙ න පසසති	358
යමිති සච්චං ව ධමෙතො ව	72
යසසසිනො උග්ගමපුග්ගලසස	190
යසසසිනං කුලෙ ජාතං	134
යසං ලභාන දුමෙමධො	50
යසොකරො පුණ්ණකරොහමසම්	392
යසො දනං නාභිනාදිං කදවි	360
යසම්මං ව ජායමානසම්මං	358
යසම්මං මනො නිවිසති	28
යසස ඵතාදියා අසු	386
යසස ඵතෙ තයො ධමො	24
යසස කායෙන වාචාය	202
යසස ගාමෙ සධා නාභි	174
යසස විතං අභාලිද්දං	184
යසස වෙතෙ න විජ්ජනති	108
යසසතො නාලමෙකොව	212
යසසසො දුරමායනති	130
යසස දිවා ව රහො ව	130
යසස දෙවා පිතරො ව	382
යසස හරියා කුලාවයා සමග්ගා	382
යසස මධුලා සමුහතා	36

යසස රාජා භූතපති යසසසී	384
යසස රුක්කසස ජායාය	380, 518
යසස සමුද්ධ වීරෙණෙණ	168
යසස සාධා පලබ්ධනී	446
යසසා හී ධම්මං මනුජො විජ්ඣා	380
යසෙසනෙ වතුරො ධම්මා	24 · 108
යසෙසව හීතො න දදාති මධ්වරී	376
යං අනාපානසස පුරෙ ලහාම	186
යං උසසුකා සබ්බරනති	148
යං එතා උපසෙවනති	182
යං කිඤ්චි ධිට්ඨං ව පුතං ව මග්ගං	356
යං ව අපෙඤ්ඤා න රක්කනාති	4
යං ව ජ්ඣාඤා කුලෙ ජාතං	222
යං වෙ දිසවා කණ්ණරී කිනතරානං	196
යං තෙ පවිකස්සිතං පුරෙ	32
යං කථං අධ්වනසම් වධෙහිසි	228
යං කථං සුබ්බනාථියමෙකධසෙ මං	356
යං කෙඨවී ජ්ඣාඤා සද්ධසො මිමනති	70
යං ඉද්ධසචකා වදානති	502
යං න ලබ්බා මනුජසසන	386
යං න සකතා පාලෙතුං	404
යං නිසසිතා ජගතිරුහං විහබ්බමා	16
යං නු ලොමං අභාරෙසි	262
යං නො අපුට්ඨස්ස කුටං හදන්ත	506
යං පසසති න කං ඉච්ඡති	118
යං පුට්ඨන්තො න කං අකඛා	96
යං බ්‍රාහ්මණො අවාදෙසි	26
යං ලඛං තෙන කුට්ඨබ්බං	56
යං ලහති න තෙන කුසසති	120
යං වනෙජො වනෙජසස	158
යං සකතවසසානි මමානුබ්බධි	508
යං සුපරෙණෙණ සුපරෙණෙණ	84
යං හී කසිරා කං හි වදෙ	178, 220, 240
යං හොති කිව්වං අනුකම්පකෙන	486

යා

යාවනං රොදනං ආහු	180
යා කිංසති සාරමයා අනුජස්සකා	264
යා තෙ සා හරියා අනරියරූපා	368
යා දළිද්දී දළිද්දසස	178
යානි කරොති පුරිසො	106, 206

යා	පිටුවසිංහ
යානි පුරෙ නිං දෙවි	166
යා මනිතනා අරඤ්ඤසමිං	192
යා මෙ යා ව්‍යාකාසි පමුඤ්ඤපථනං	466
යා යඤ්ඤමනුස්සාසනි	46
යා යෙ වානුසාසනියා	234
යාවතා චතුරො දීපා	320
යාවතා චන්ද්‍රමසුරියා	128
යාව දෙවසසුත්‍ර කිඤ්චි	186
යාව නුපාජ්ජති බුද්ධො	194
යාව යාව නීසංසාම	148
යාව සො මහතමඤ්ඤසි	126
යා සා රතී උත්තමා කාමගොගිනං	396

යෙ	
යෙ කුඤ්ඤරා රාජතුලමහි වදා	10
යෙ කුළිරා සමුද්දසමිං	134
යෙ කෙවි අත්ථි සමණා පථව්‍යා	510
යෙ බන්ධියාසෙ අනිසම්මකාරිනො	308
යෙ ච බො නං පසංසනති	144
යෙ ච බො පටිසම්බ්බාය	222
යෙ ච සිලෙන සමෙතනා	180
යෙ වාසි මෙ සකුණා අත්ථි බද්ධා	512
යෙ තෙ භවකතී නාගා	456
යෙන ඵකො රජො යානි	194
යෙන කාමං පණාමෙති	64
යෙන කාහනතී ඔවාදං	90
යෙන කෙනවි වරණණන	380
යෙන ජාතෙන නන්දිසං	334
යෙන ජාතෙන නන්දිසං	358
යෙන භතතනි පථව්‍යා	334
යෙන භුතෙන යාපෙනති	334
යෙන මිතෙන සංසතො	138
යෙන සතකු බිලබ්බා ව	46
යෙන සිඤ්ඤානි දුක්ඛිනං	334
යෙනාභිභුතො කුසලං ජහාති	358
යෙනාසි කිසියා පණ්ඩු	134
යෙ පණ්ඩිතා අකාදසො භවතී	352
යෙ ඵලකා සමෙතනති	330
යෙ ප්‍රාහමණස්ස සමණස්ස	260
යෙ ප්‍රාහමණා වෙදගු සබ්බධමෙම	66
යෙ වදාමපවායනති	16

යෙ	පිට්ඨකයා
යෙ වෙ සබ්බං සබ්බරො හවිතනි	328
යෙ සඤ්ඤිතො තෙපි දුග්ගතා	54
යෙසං වො ඵද්දිසො ධම්මො	138, 144

යො	
යො අත්තනො දුක්ඛමනානු ථුට්ඨො	454
යො අත්තකාමස්ස භික්ඛානුකම්පිනො	18, 236
යො අපපද්ධස්ස නරස්ස දුස්සනි	224
යො අලිතෙන විතෙතන	22
යො ඉන්ද්‍රියානං කාමෙන	314
යො කොපතෙයො න කරොති කොපං	352
යො ච උප්පතිනං අත්තං	196, 246, 306, 372
යො ච කාලෙ මිනං භායෙ	188
යො තෙ සබ්බා දඤ්ඤො සාධුරුපො	346
යො ච ධම්මෙන වරති	340
යො ච ව්‍යාපායාචරස්ස	106
යො වා පි පිතෙ අථවාපි උණෙක	244
යො වීඨි කම්මං කුරුතෙ පවාය	190
යො වෙ අනට්ඨං නට්ඨනති වාහ	496
යො වෙ කතෙ පටිකතෙ	198
යො වෙ ධම්මං ධරං කත්වා	52
යො තස්ස දුක්ඛජාතස්ස	454
යො නිත්තුරුක්ඛස්ස පරො පිලක්ඛු	168
යො තෙ පුත්තකෙ අබ්බද්ධි	344
යො තෙ ඉමං වීජාලක්ඛිං	358
යො තෙ වික්ඛස්සතෙ තාත	340
යො තෙ හත්ථෙ ච පාදෙ ච	172
යො තං විදුග්ගා නරකා සමුඤ්චි	472
යො තං වික්ඛාසයෙ තාත	202
යො දැඩිකාලෙ තරති	200
යො දැඩිකාලෙ දැඩිති	200
යො දීඝවා හික්ඛුං වරණුපපන්නං	256
යො දුක්ඛථුට්ඨාය හවෙය්‍ය තාණං	42, 102
යොධි උප්පතිනං අත්තං	306
යො ධම්මෙ ලභ්බස්ස දදති දනං	316
යො න හනති න සාතෙති	378
යො නාවජානාති සත්ථායමනෙත	382
යො නිලියං මණ්ඩයති	198
යො පරෙස්සං වචනානි	218
යො පහට්ඨන විතෙතන	22
යො පාණභූතානි අහෙය්‍යං වරං	318

යො	පිට්ඨකයා
යො පුට්ඨක කතකලයාණො	36, 164
යො පුට්ඨක කරණියානි	30
යො මාතරං වා පිතරං වා වසිට්ඨං	366
යො මෙ භතො ව පාදෙ ව	172
යො යං භියානි ඛණ්ඨි	258
යො යුජ්ඣමානානං අයුජ්ඣමානො	464
යො ටෙ උපානිතං අත්ථං	246
යො ටෙ කාලෙ අසමපන්න	188
යො ටෙ මෙහෙන්න විහෙන්න	74
යො ටෙ සබ්බසමෙතානං	136
යො සබ්බලොකස්ස නිවානවුත්ති	382
යො සාහසෙන අධිගම්මි හොගෙ	338
යො භූමෙ මත්තිකං ථාලං	232
යො හු සෙට්ඨං සහස්සස්ස	404
යවායං සාලියජාපොති	224

ර

රජට්ඨස්ස ගිඤ්ඤා රාජානො	534
රාජපුත්ත නමොත්තස්සු	178
රාජා අට්ඨොව විධුරං	524
රාජා කාලිඤ්ඤා වක්කවිත්ති	456
රාජායතනං උච්ඡුප්පට්ඨං	526
රාජාවතා සුරවතා ව අත්ථො	488
රාජා විලුප්පෙන රට්ඨං	334
රාජාහමසම් නරපමදනම්සසරො	308
රුදං මනුෂ්ඤං රුපිරා ව පිට්ඨි	14
රුමි රජොපලලිධරො	502
රොදිතෙන හට්ඨ භුගෙමි	228

ල

ලක්ඛි වත මෙ උදපාදි අජජ	258, 478
ලඛ්ඛිං සමුද්දං පක්ඛන්දි	348
ලඤ්ඤා සතසහස්සානි	348
ලඞ්ඞි ව තෙ නිප්පලිතා	58
ලභ්භං ව වත ඛිප්පං ව	306
ලාභො අලාභො අයසො යසො ව	186
ලාභො සිලොභො සකකාරො	482
ලිහ්ඨං පරමෙන තෙජසා	38
ලුඤ්ඤා වරි පාසහත්ථො අරඤ්ඤා	512
ලුබ්භාති කිණ්ඤිජාති	260
ලොභෙන ටෙ හඤ්ඤාති ජාතරූපං	394

ව	පිට්ඨකයා
වඩ්ඪිකුමෙව නිග්ගාමො	226
වණණුගඤ්ඤ රජුපෙතො	84
වණණුවා අභිරුපොසි	378
වණණුරොහෙන ජාතියා	218
වඩ්ඪසාමී තෙ ලුට්ඨකිකෙ පුත්තකානි	214
වනං යදඝ්ඤ දහනී	200
වන්දුමී නං කුඤ්ඤරසට්ඨිභායනං	214
වන්දු තෙ පාදෙ අධිර බ්‍රහ්ම	484
වමමික පුප්පමි කිපිලුකානි	506
වරණ්ඨ මෙ භංස භවං දදෙය්‍ය	328
වරණ්ඨ මෙ අදෙ සකක	350, 460, 462
වරං වරං ඤං නිභනං පුරෙ වරි	146
වස දෙවානුභාවෙන	520
වසසංච සරෙ පාදෙ	480
වසසානි පඤ්ඤස සමාධිකානි	142
වාවං මනං ව පණ්ඩාය සමමා	398
වාවාය කිර තෙ ආසි	36
වාවාය සබ්බෙලා මමනා විදුන්තො	248
වණ්ණපකසමා රාජ	526
වණ්ණජා සමීනිං කඤ්ඤා	516
වානි ගජෙධා නිමිරානං	216
වානි වායං තතො ගජෙධා	184
වාමෙන භික්ඛමාදය	534
වායමෙට්ඨ පුරිසො	22, 50, 472
වාරිද පුරිමා සාමා	518
වාළොදකං අපාරසං නිහිනං	82
විකක්ඛං සුකරං දිසවා	150
විකක්ඛ මෙ මහාමිග	216
විකක්ඛාමී න පාරෙමී	216
විවරාමී දනි ගිරිවරනදියො	484
විවේය්‍ය දනං සුගතප්පයඤ්ඤ	318
විසමානාසු මරුවාසු	88
විදිනං පුසං උතුරානං	192
විදෙසවාසං වසතො	166
විනිල දුග්ගං භජසි	68
විරතෙ මෙට්ඨනා ධම්මා	524, 526, 528, 530
විරූපකෙඛනී මෙ මෙත්තං	94
විලුච්ඡතෙව පුරිසො	116
විවරට්ඨ ඉමාසං ඤාරං	162
විවිඨධනි උපායෙහි	220
විසං මා පතිසෙවිසො	452
විසං යථා හලාහලං	402

ව

පිටුවක

විමංසමානෝ ඉසිනෝ හිසානි	498
විසං වා පඤ්චිසං වා	198
වුසං මෙ භවනං දිබ්බං	522

ස

සකම්භනස්ස කමෙවන	488
සකංනිමෙතනං අතිභීලයානෝ	506
සකා රට්ඨා පබ්බාපිතෝ	166
සකුණාදීන ලොහිතපෙ	246
සකුණො මය්ගතො නාම	256
සකෙකාපි පටිනාදිසු.	520
සබ්බන් සාර්ථකරො	364
සබ්බසමෙතං පටිලෝඨපාපං	366
සබ්බසාරථව අමිත්තසම්මං	72
සබ්බසායා සබ්බිතබ්බානි	172
සබ්බිත්තරූපෙන භවං මමසුං	212
සබ්බාලාවචරො සුරො	82
සච්චං බො වදෙසි මාණව	374
සච්චං කිරි සුච්චි භූමිපඤ්ඤා	380
සච්ච කිරෙව මාහංසු	30, 250, 468
සචෙ අයං භූතධරං න සකෙකා	212
සචෙ අරඤ්ඤං හිත්තාන	450
සචෙ බො සුං උදයොසි	398
සචෙ ව ජඤ්ඤා දව්සයා මහානෝ	454
සචෙ ව මං රකඛති දෙවරාජා	202
සචෙ ව රාජ විවිකිච්ඡසෙ තුවං	474
සචෙ තස්ස හෙතුමෙ උභො ගභීනා	254
සචෙ තුවං සුඤ්ඤාලො අධම්ම	394
සචෙ තෙ උනං කාමෙහි	402
සචෙ තෙ දුක්ඛං උපපජ්ජ	454
සචෙ පඤ්ඤාදිනෙතෙව	134
සචෙ පි මං පිහසයි	262
සචෙ පි සතොතා විවිදතති	172
සචෙ පි සෙලසම්මං චපෙය්‍ය ධීරං	160
සචෙ ප්‍රාග්මණ ගව්ජයි	248
සචෙ පුට්ඨෙ පෙව්ව පුට්ඨෙ	8
සචෙ රොදෙ කිසා අස්සං	210
සචෙ උභෙථ නිපකං සභායං	326
සචෙ ව තනුජො පොසො	82
සචෙ හි නායාහං ධනහෙතු ගභීනෝ	508
සචෙ හි සච්චං හණ්ඩි	312, 314
සඤ්ඤාග සමෙකාග විසෙසදස්සනං	164

සයසස සාමයගමීදං සුවිතතිනං	102
සට්ඨිවසස සහසකානි	174
සට්ඨිවාහ සහ සසානං	460
සත්තතනනිං සුමධුරං	118
සත්ත මෙ රොහිතා මච්ඡා	174
සත්තවසසා පබ්බජිකා	260
සත්තාහමෙවාහං පසන්නවිජෙනා	360
සත් සහසසානං දුක්ඛාසිකානං	466
සද්දහාමි මහාරාජ	88
සද්දහාසි සිගාලසස	46
සද්ධාය නිකමම පුතං නිවසෙනා	362
සත්තා දනතායෙව පරිබ්බජනා	360
සතති අපෙක්ඛාසි සකුණං	240
සතති අපෙක්ඛාසි සයකා	384
සතති රුක්ඛා හරිතපත්තා	330
සතති පතඛා අපතනා	14
සන්දිට්ඨිකමෙව පසසරං	312
සන්ධං කතවා අමිසෙතන	72
සපං පමොක්ඛාමි න තාව කාකං	254
සබ්බකාමදදං කුමහං	154
සබ්බඤ්ඤ සබ්බච්ඡි ව	458
සබ්බමීදං වරිමවතං	170
සබ්බලොකචීරදොසි	378
සබ්බසංභාරකො නත්ථි	44
සබ්බසස කතපුඤ්ඤසස	148
සබ්බං කිරෙව පරිනිට්ඨිතානි	164
සබ්බං හණ්ඩං සමාදය	230
සබ්බං සුත මධියෙරං	230
සබ්බා දියා අනුච්ඡමොහමසමි	394
සබ්බානි එතාන සුභාසිතානි	352
සබ්බාමිසෙත රණං කතවා	82
සබ්බායසං කුටමතිසමාණං	200
සබ්බෙ අපිභිතා ආරා	348
සබ්බෙ තෙ ධම්මගුණා	502
සබ්බෙහි කිර ඤාතිහි	136
සබ්බෙහි කිංසුකො දිට්ඨො	120
සබ්බෙ සත්තා සබ්බෙ පාණං	94
සබ්බෙසං සිතිහුතානං	492
සබ්බෙසු කිර භූතෙසු	78
සබ්බො ජනො භිංසිතො පිඛගලෙන	116
සබ්බො ලොකො අත්තමනො අහොසි	102

ය	පිටපිවකා
සබ්බකා ලොකො පරච්ඡෙදනා අච්ඡෙදනා	466
සබ්බකිරෙව සමාසෙථ	86
සමණෙ තුවං බ්‍රාහ්මණෙ අද්ධිකෙ ච	362
සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වාපි	500
සමණෙ මයං බ්‍රාහ්මණෙ අද්ධිකෙ ච	368
සමණං තං මඤ්ඤිමානො	182
සමනිඤ්ඤං අනවසෙසං	40
සමනානා පරිකරිංසු	516
සමාගතා ජාතපද	470
සමා ගොපනිසාදෙහි	528
සමපන්නං සාලිකෙදරං	476
සමපසං අත්තනි වෙරං	378
සමෙපසි ටො මං වාචාය	240
සමෙපසිකො ච රඤ්ඤ	458
සමමුඛා වා පරොක්ඛා වා	184
සමමොදමානා ගවජනා	14
සරහං හිරිග්‍රහකම්	472
ස රාජා ඉසිනා සතො	314
සරිරදව්‍යං වද්ධව්‍යං	92
සරිරමජ්ඣමිකි ධිතානි මඤ්ඤිහං	342
සවණෙන චෙකස්ස පියා හවනති	448
සවණෙන පියො මෙසි	448
සසමුද්ද පරියායං	170, 336
සහස්ස කණ්ඨං සහගණසු	134
සහස්ස වෙදෙ පි න තං පටිඵම	236, 490
ස සස්සා තාන රාජානො	452
සංකප්පරාගධොකෙන	124
සංචිකජායාපි විචසන්නි	450
සංචාසෙන හවෙ සස්ස	228
සංචියාරුපො ඉසිනා වියාකතො	342
සාකං හිසං මධුං මංසං	534
සාගර පරියන්තාය	456
සා ව ජිහ්සාව පග්ගරි	516, 518
සා කසථ විත්තා සුමනා පතීනා	356
සාධු ටො පණ්ඨිතො නාම	40
සාධු ටොසි අනුපපන්නො	520
සාධු භාසකයං යසෙඤ්ඤ	400
සාධු සකඨි කතං හොති	328, 330
සාධු සම්මහුලා සුඤ්ඤි	30
සාධුති රමණියානි	200
සා නුත සා කපණිකා	388

ස	පිටුවකිනා
සාමකෂිමෙව සිකෙකථ	448
සාමාපි ටො වැනනලිකකගනා	208
සා ම. අනෙගන පානෙන	216
සා ම. සමෙකන මුද්දනා	216
සායමෙකෙ න දිස්සනති	404
සායං සමඤ්ඤ ඉධ ම'ජ්ජ පතනා	76
සාලිනං හොජනං භුඤ්ජ	170
සාහං අභිංසා රතීති	500
සාහං බ්‍රාහ්මණ රාජානං	500
සා හොතු නාවා පිලකුපපනනා	356
සිකෙකියා සිකතීතබ්බානි	44
සිගාල බාල දුමමධ	230
සිගාලො මානස්සද්ධාව	118
සිඬ්ඪි මිගො ආයතවඤ්ඤ නෙතෙතා	134
සිඬ්ඪගන නිහනාහෙතං	142
සිරි ව ලකඛි ව තමෙව බහ්ඨිය	308
සිලෙසුපමා සිඬ්ඪිව සබ්බහක්ඛා	412
සිලවිජෙනා න කුබ්බනති	192
සිලං තිරෙව කල්‍යාණං	36, 152, 186
සිලං සෙයොයා සුතං සෙයොයා	218
සිහඬුලි සිහනාබො	84
සිහො ව සිහනාදෙන	62
සුකස්ස හාසමානස්ස	260
සුකඬ්ඤ්ච රුක්ඛං කොලාපං	330
සුකඬ්ඤ්ච පගගභිතා	372
සුබකාමෙ දුක්ඛාපෙත්වා	316
සුබතනු බණ්ඩසො ජිනහං	416
සුබස්සානානාගරං දුක්ඛං	314
සුබං ජිවිතරූපොසි	104
සුබං ජිවිතාරූපොසි	104
සුබං දුග්ගතින පරිපාවයනෙතා	380
සුබං නිරාසා සුපති	186
සුබං සරා වච්ඡනධ	114
සුබ්බි ඵලෙක න කරොතති පාපං	380
සුබ්බමාලරූපං දිස්වාන	532
සුච්චරං වත නච්චරී	178
සුචිත්තපක්ඛව්ජන	246
සුඤ්ජානු මෙ ජානපද	334
සුඤ්ජාම ධම්මං අසංසං සකං ව	368
සුඤ්ජාමි තිට්ඨාමි වදෙහි බ්‍රහ්ම	390
සුඤ්ජාමි මග්ගං වචනං ජනිත	390

ස	පිටපතකා
සුතං මෙනං මහාබ්‍රහ්ම	332
සුතා හි මය්‍යං පරමා විසුද්ධි	158
සුනිතිකං අරක්කමහි	340
සුදස්සං චජ්ජං අසේසං	230
සුද්ධිරුපුග්ගතපානුවත්තනා	342
සුදුක්කරං කමමකා	486
සුනහානො සුචිලිකොංසි	232
සුබ්බු සුභා සුපච්ඡිකකමබ්බු	354
සුමජ්ජඤ්ඤි සුපායඤ්ඤි	250
සුරත්තං මෙනි කට්ඨනු විස්සසෙ	342
සුරාමෙරය මධුකා	400
සුවණ්ණමාලං සතපතනුපුලං	354
සුවස්ස ච වරං දතා	328, 332
සුවිජානං සිගාලානං	448, 454, 470
සුචොසිතං ඉසිතං එකරත්තං	498
සුසුඛං වත ජීවතති	260
සුසුඛං වත ජීවාමි	178
සුසුඛං වත මං ජීවතාං	44
සුසු යථා සකබ්‍රධොතපාණි	124
සුචිං කමමාරගාමසම්	252
සුරෙන බලවනෙනත	490
සුරො සුරෙන සඩ්ධමම	108
සෙණි මොකෙබ්‍රාජලාහෙන	220
සෙතානි හිමවතො	484
සෙතො බලසා පතමානො	74
සෙයොයා අමීකොතා මනියා උපෙතො	18
සෙයොයා අමීකොතා මෙධාවි	18
සෙයොයො සෙයොයො හොති	146
සො කරසසු අනුභාවං	180, 378
සො කොසියො අත්තමනො උදගො	478
සො බත්තියො හොතු පසයාකාරි	494
සො ගාමණි හොතුසතාය මජ්ඣෙකි	494
සො සොරරූපං තීරයං උපෙති	236
සොචං පණ්ණිකියො හොති	212
සො තෙ කරිස්සාමි යථානුභාවං	168, 190
සො තෙ සුචි වරං දමෙ	328
සො නුත මධුරං ඤාති	380
සො පස්සයනොගා මහතා එඤ්ඤා	254
සො බජ්ඣතං පාස්සනෙති ජමණි	496
සො බාලමනාං කසිරෙන ලඤ්ඤා	444
සො බ්‍රහ්මගුණො වීරමෙව ජීව	64
සො බ්‍රාහ්මණො හොතු අච්ඡරාගො	494
සොහති මධෙජා ගඩොයො	96

ස

පිටවඩා

සො භික්ඛාසීසො රුහිරමකඛිතබෙයා	506
සො මාණවො කයස පාවදි	374
සො මං දහනි රාගසති	102
සොවණ්ණමයො පහස්සරො	374
සොවණ්ණමයං මණිමයං	374, 384
සො වෙදජාතො අජ්ඣාතවිං අමිතෙත	134
සොසනෙතා සොසීනො	38
සොහං අබ්බුද්ධ සලොසමි	208, 230, 374, 386
සොහං එතාදිසිං දිසවා	522
සොහං ගතවා මත්තසෙසසු	522
සොහං චතුර්ගතමිදං විහබාමං	468
සොහං ජනිතො ජනමි පුට්ඨො	442
සොහං දසසක්ඛි ගොකඛක්ඛි	406
සොහං නයෙන සමපතො	74
සොහං නුත ඉතො ගතවා	174
සොහං සතං අක්කන්තරොසමි හංස	328
සොහං සීලං සමාදිසං	152
සොළසිති සහස්සාති	500
සොතහ සබ්බජිතා ගජො	350
සවාගතං තෙ මහාරාජ	520
සවායං සාළියජාපොති	224
සවායං භායති වෙව	156
සවාස්ස ගොමයවුණ්ණාති	220

හ

හස්පාදං යථා පිතෙ	416
හස්පාරුහා අණ්ණිකට්ඨා	406
හදයබාමං කණ්ණසුඛං	512
හතති හතෙති පාදෙති	204
හතවා කඛවා වයිතවා ව	120
හරාමි පුතෙත දරෙ ව	532
හරං අත්තක්ඛි පානක්ඛි	204
හරිටකං ආමලකං	526
හළිද්දිරාගං කපිවිතං	202, 340
හංසා කොක්ඛා මයුරා ව	94
හංසි තිං එව මංකුකුසි	46
හංසො පළාසමච්ච	226
හිතෙන තායං නක්ඛමි	500
හිරක්කං මෙ සුවණ්ණං මෙ	104
හිරිඬතප්ප සමපතො	4
හිරිං තරතං විජිග්ච්ඡමානං	220
හිතෙන බුහමචරියෙන	318
හොති සීලවතං අතො	6
හොතති හෙතෙ මහාරාජ	168

සඤ්ඤා නාමානුකූල නිකාය

අ	පිට්ඨකය	ක	පිට්ඨකය
අකිකති	460	කකණ්ටකො	74
අග්ගික	52	කච්චානි	302
අග්ගිමාලි	408	කප්ඛයල	232, 496
අට්ඨසෙන	274	කටාහක	50
අද්ධවසිල	166	කණ්ඩරි	196
අධම්ම (දෙවනුක)	392	කණ්ණ	12, 384, 386
අනුරුඳ්ධ	498	කණ්හදීපායන	360
අපෙතසනතු	74	කප්ප	280
අප්පට්ඨනී	46	කරණචු	284
අබ්භතාරං (දුම)	146	කලණ්ඩක	52
අරිකුම	282	කලිඛක	162, 284
අරුණ	162	කසසප	172, 462, 498
අලිනාවික	65	කංස	146
අවාරියපිතු	234	කාකානී	184
අසිකාහු	114	කාරණධිය	212
අසිනො	316	කාලකණ්ණි	34
අසසක	162	කාලිඛක	458, 460
		කාලිඛකාරද්වාර්	458
ආ		කාසි	400
ආනතු	498	කාසිරාජ	172, 174, 388
ආසාවනී	238	කාළ	6
		කාළබාහු	186
ඉ		කාළදිවි	498
ඉතු	520	කිහාරා	196
ඉතුසමානගොතන	70	කුතුලි	134
ඉලලිස	32	කුරු	110
		කුරුඛක	10
උ		කුසනාළි	50
උදය	310, 396	කුසමාලි	408
උදයා	398	කෙකක	110
උද්දලක	490	කෙකුක	184
උද්දියාන	518	කෙසව	384, 386
උපාසාලනක	72	කොට්ඨිමබ්ලි	292
උපොසථ	408	කොණ්ඩ ආතු	20
උපලවණණා	498	කොමාය පුකක	158
උසිතර	424	කොරව්හ	524
		කොසල	64
එ		කොසිය	52
එකරාජ	164		
එකි (කුල)	278	ඔ	
ඔ		බරාදිය	6
ඔට්ටිව්හායි	286	බුද්ධකරා	498
		බුරමාලි	408

ග	පිටපටිකා	ද	පිටපටිකා
ගගන	65	දඳුර	164
ගඬුමාල	310, 312	දඩිමාලී	408
ගඬා	134	දඩිවාහන	84
ගැඩිමාදන	320, 484	දබ්බසෙන	164
ගැඩාර	282, 284, 390	දරිමුඛ	238
ගයා	428	දසරථ	404
ගිරිදහන	82	දළුත බමුණ	286
ගුමනියො	222	දුප්පුම	166
ගොනම	278, 532	දුමුමුඛ	284
		දෙවල	316
		දෙණ	428
ස		ආරවතී	384
සත	210, 384, 386		
		බ	
ව		බනසුරය	186
වණ්ණවාරණ	388	බනපාලී	40
වතුච්ඡි	336	බමු (දෙවපුත)	392
වතු	484		
විහගහපති	498	න	
විහලතාවන	238		
වෙන	20	නග්ගරී	284
වෙනිය	312, 314	නතු	166
		නතුසෙන	162
		නමුද	134
ජ		නාරද	314, 522
ජනන	152	නිග්‍රොධ	6
		නිමිරාජ	284
ජ			
ජනක	274	ප	
ජනසැඬ	128, 422	පඤ්චාල	110, 180, 284
ජිවක	40	පණාද	132
ජුණක	390	පණ්ඩව	82
		පනථක	40
ක		පාටල	334
කකකපිලා	390	පාපක	40
කච්ඡ		පාරාසරිය	106, 208
කච්ඡක	512, 516	පාරිලොයා	498
කමු	216	පාවාසික	196
කාවතිය	520, 522	පිඬාල	116, 186
කිපලලක	6	පිඬියානි	196
කිබ්බරුතික	428	පුණ්ණ	498
කිරිවච්ඡ	128, 130	පුණ්ණක	152
කුණ්ඩල	252	පුණ්ණකා	152
		පොට්ඨපාද	186

ස	පිටියක	ස	පිටියක
සාධන	520	සුඛානු	218
සාම	82	සුරුච්ඡි	500
සාමා	70, 178	සුරුච්ඡින	400
සාරිපුත්ත	498	සුලසා	306
සාලක	122	සුසිම	70, 290
සාලක	150	සුභනු	64
සිංහල	180	සෙගු	102
සිව	316	සෙනකෙතු	234
සිතා	404	සෙනක	250, 274
සුඛවච්ඡක	166	සෙපණ්ණි	10
සුච්ච	166	සෙරිවා	2
සුද්ධ	218	සොණ	64
සුධම්මා	520	සොමදත්ත	100, 288
සුපත්ත	154		
සුපාරක	408	හ	
සුච්ඡා	154	හාරිත	332

විසෙසපද්‍යා කතමණිකා

අ	පිටුවකයා	අ	පිටුවකයා
අකත ඥාණය	30	අනුරං	214
අකිලාසු	2	අනුරො	188
අකිලාසුනො	2	අත්තිවං	42, 226
අකුතුහලං	38	අදණ්ඩවචරං	522
අකුනොහයො	512	අදණ්ඩියං	434
අකඛං	38	අදෙජ්ඣං	248, 468
අකඛණ්ඩෙයි	82	අදෙජ්ඣං	162
අකඛපරාජිනො	222	අභිකෙ	390
අකඛාසිනො	188	අධිවච	382
අකෙකතඛනු	492	අධුරායං	462
අඛනිතක ණ්ණකො	104	අනාඛණං	54
අසෙ	414	අනා ඥාණවෙය්‍යා	398
අච්ඡං	516	අනාධිවරා	456
අච්ඡා	482	අනාපාදසු	422
අජකාණො	192	අනාපෙට්ඨා	4
අජගරං	324	අනාරියරූපා	368
අජිනාසාවියා	182	අනාවසසුතා	356
අජියා	18	අනාසිත්තා	532
අඤ්ඤාදානු	204	අනානාපාදියසකුණො	156
අට්ඨා	486, 488	අනාදනාසා	534
අට්ඨාලකොට්ඨකං	396	අනාදනො	518
අට්ඨාලො	318	අනාමතං	72
අට්ඨමුරං	6	අනාමයා	242
අට්ඨනාමො	434	අනිග්ගානාසු	196
අට්ඨකතො	134, 254	අනිජෙය්‍යා	360
අඛණ්ඩපාදෙ	434	අනිසම්මකාරිනො	308
අඛණ්ඩො	54	අනිසම්මකාරී	188, 206, 380
අඛණ්ඩරක්ඛාටපායී	6	අනිතිතං	50
අණ්ඩකට්ඨා	406	අනුච්ඡාණං	482
අණ්ඩං	2	අනුස්මිතං	190
අණ්ඩවෙරුද	528	අනුපාදනො	224
අණ්ඩවෙරන	72	අනුබ්බතා	382
අණ්ණං	312	අනුබ්බාහයං	26
අතරමානානං	4	අනුච්ඡියානො	276
අතිධනං	24	අනුච්ඡිකො	394
අතිපණ්ඩිතො	40	අනුච්ඡිකො	70
අතිවෙලහාණි	464	අනුසාරං	424
අතිච්ඡියානො	506	අනොමදසසිසු	296
අකුලෙලා	394	අනම්මගන්ධිනී	362
අතතට්ඨප ඥාණ	330	අනම්මගන්ධිනො	362
අතට්ඨාපතනි	316	අනම්මතා	26
අතට්ඨාපකුසුමානි	284	අනාහවච්ඡා	140
අතට්ඨාපභාරා	34	අපණ්ණකං	2

අ	පිට්ඨකයා	අ	පිට්ඨකයා
අපතනා	14	අව්‍යාගතනා	162
අපරාධිනී	286	අව්‍යායනං	58
අපරිනායකො	112	අව්‍යායනො	464
අපසස්සිනො	76	අව්‍යාධිකා	234
අපාකච්ඡදනං	32	අසං	66
අපාකුභා	426	අසන්තසංචාරා	392
අපුනාපුනනං	60	අසන්තිනං	178, 230
අපාච්ඡායී	46	අසම්මිතිනං	422
අපෙපාදවිමුණ්ණො	516	අසමකම්මනකමුණ්ණො	62
අපෙපාසස්සකො	504	අසංඝායානිනං	162
අබ්බුළහසංලො	288	අසා	26
අබ්බිතො	210	අසිවමො	426
අබ්බිද	18	අසුරාධිපො	408
අබ්බාපො	316	අසමා	278
අභිජිහනාය	380	අසමාකමරසං	248
අභිජුමානො	132	අසසක මුණ්ණො	98
අභිජුතදස්සනා	12	අසසතරස්ස	46
අභිනිබ්බුතතො	142	අසසවා	390
අභිසාරියා	198	අභ්‍යාතරං	224
අභිසෙවනං	136	අභ්‍යා	310
අභුමිං	68	අභාලිඤ්ඤං	184
අමතකඤ්ඤං	126	අභි	96
අමමස්ස	534	අභිංසා	72
අමමො	492	අලාරකම්මි	26, 28
අමිත්තහස්සගතො	18		
අමබ්බ	196	ආ	
අමබ්බකුලස්ස	298	ආකාරකො	22
අමබ්බිති	98	ආගමබ්බසා	458
අධිර	484, 488	ආවාමකුණ්ඩකං	126
අරියචුතතිනො	364	ආජ්ඣක්ඛං	68
අරියෙන වෙදෙන	246	ආපාසු	130, 162
අලං	52	ආපොසිජං	490
අලංකමාලි	496	ආමිසවකුණා	514
අලංකම්මා	242	ආමුත්තමිකුණ්ඩලො	516
අලංකතොයො	224	ආයතවකුණෙනො	134
අලිකං	44, 442	ආරතං	534
අලිකවාදිනං	62	ආරාමතරාසු	196
අලින	22	ආරොග්ගං	34
අලිනමනසො	22	ආලපානි	366
අලලපිඨං	288	ආලොකසන්ධිං	496
අවජියති	28	ආවට්ඨනිමායො	132
අවස්ථිතා	14	ආමන්තරාසො	532
අවභොගභං	248	ආවාසු	412
අවංසිරො	394	ආවෙණිකං	520
අවිසංවාදකස්ස	382	ආවෙධං	124

අ	පිටුවනිකා	උ	පිටුවනිකා
ආලේලලිකයි ඩයි කො	432	උඩුවහ කො	298
ආසජ්ජ	72	උඩුපාද	394
ආසසානා	430	උඩුතුං	196
ආසසානො	356	උතුරානං	192
ආසාවතී	238	උපකුලිතො	40
		උපකුසිතො	92
ඉ		උපබ්භිමො	446
ඉඛ්ඤ	96	උපයාවිතො	20
ඉණං	476	උපාහනානි	356
ඉණදනං	476, 478	උපොයථං	502
ඉණමොකො	476, 478	උප්පානා	36
ඉත්තරවාසො	398	උමකතං	22
ඉත්ථිපට්ඨායිකා	6	උභයො	396
ඉත්ථියානං	412	උඡේ	244
ඉඤ්ඤං	408	උරසි (පුතො)	218, 220
ඉඤ්ඤොපකසඤ්ජනා	468		
ඉඤ්ජමානගොත්තං	70		
ඉසස්සුකී	242	උ	
ඉසෙසා	446	උභනං	78
ඊ			
ඊසාමුඛෙන	14	උ	
		උකව්වියා	30
උ		උකත්මහං (පාසාදං)	414
උකසා	486	උකාසී	426, 428
උකතිණ්ණනාරපරිචං	396	උතො	324, 464
උග්ගට්ඨපාදං	356	උරකවාතයුත්තං	356
උග්ගසුත්තං	432	උසානො	222
උච්ඡේධං	28	උසිකානි	82
උච්ඡුප්පටං	526	උළගලාදුමෙඛ	230
උඡ්ඡුභූතා	162	උළමුගං	274
උණ්ණනාහි	96	උළමුගො	18, 362
උත්තමධරුහා	4	උළිකියා	322
උද්	356		
උද්ධගණ	2	ඔ	
උද්ඤ්ඤි	44	ඔකං	304
උද්දානං	138	ඔධිකං	372
උද්දානො	230	ඔධිකානි	286, 430
උදුක්ඛලං	152	ඔපකතං	330
උදුමෙරං	196	ඔවජ්ජමානො	18, 236, 242
උදුමෙරා	158	ඔසධි	478
උදුමෙරො	98	ඔසධියො	524
උද්දිතහතො	138	ඔහව්ව	226
උද්ධගරාජී	512	ඔහාරිතං	94

ක	පිට්ඨකයා	ක	පිට්ඨකයා
කකණ්ණිකා	74	කාපුරිසෙන	70
කකණ්ණිකා	58	කාපුරිසෙනි	372
කකාරා	182, 184	කාමකාමිනී	196
කඩගු	44	කාමදුගා	356
කටග්ගහො	502	කාරුපු	86
කට්ඨකරුපෙබ්බු	98	කාලකණ්ණිකා	34
කඩ්ඪිනා	364	කාලිකා	292
කණ්ණිකරෙසු	176	කාලො	70
කණ්ණිකාව	44	කාසා	482
කණ්ණිකාරා	388	කාලෙ	8
කණ්ණිකාවාටො	242	කිකි	76
කණ්ණිකා	6	කිච්ච	314
කණ්ණිකාවකනී	200	කිකිසකාරකා	172
කණ්ණිකාපට	32, 224, 274	කිකිසෙ	198
කතා	390	කිමසකා	34
කදරියා	62	කිමසුරියා	480
කදරෙ	92	කිලොම	174
කතාපකානා	412	කිසියා	134
කපිවිතා	202	කිකිණිකායො	524
කපිකා	158	කිලනෙය්‍යා	498
කපානකසස	18	කුකකුටපොටිනී	246
කබ්බ	12, 388	කුකකුරා	10
කමණ්ණිකු	78, 526	කුකකුරෙ	12
කමබ්බෙ	518	කුකකුලානුගතා	310
කමබ්බිටො	406	කුකුරි	414
කමබ්බාජකා	412	කුට්ඨා	388
කමමාරගාමසමි	250, 252	කුට්ඨාපිහසෙයා	446
කමමුතා	372	කුට්ඨාපිහි	518
කරණියො	200	කුණි	32
කරවර	388	කුකුණියො	518
කලමානි	366, 532	කුකුණි	496
කලි	58	කුදවනා	12
කව්ව	388	කුකුණිනී	198
කසියා	398	කුමුදිනී	318
කසිමා	494	කුමුදිකා	514
කසසපා	138	කුමුකසපිණ්ඩියා	296
කලාය	78	කුමුකසෙ	516
කංසපාලං	232	කුරරො	486
කංසමලලක	166	කුරුමො	96
කංසො	32	කුරුච්ඡ	388
කපාන	226	කුලලා	102
කාකනිලසමි	140	කුලාවකා	14
කාකකාලා	238	කුලිසෙයා	464
කානියානී	304	කුලානි	382
කිච්ච	70	කුලලං	412

ප්‍ර	පිටුවකිනා	ත	පිටුවකිනා
ජන-භූගාරිකා	287	තකකලා	366
ජමාසාසයනෙතා	6	තකකලානි	532
ජමෙ	496	තකතිකා	2
ජවං	88	තවසාරසමපජිතා	224
ජාදියා	516	තණ්ඩුලනාලිකා	4
		තදුපිකා	98
ජ		තඬුඩුළු	246
ජගසිතායෙ	232	තඬුලොහවිලිනං	402
ජකකලා	378	තයොධමමා	24
ජමිමා	290, 382	තරමානරුපො	384
ජනාධිප	4	තරෙසිනො	234
ජනිතනං	78, 80	තවෙනසංසි	302
ජනිඤ	164	තසිතං	356
ජනිඤ සෙට්ඨ	520	තායිතා	42
ජපං	442	තාරකා	20
ජපොන	224	තාලි සසතගරහොජන	482
ජමෙ	196	තාලු	532
ජමෙක	190	තිණපරිසා	126
ජමෙහි	98	තිතා	420
ජමෙ.	76, 78, 88, 186, 364, 442	තිතති	128
ජමෙ.	18	තිඤ්ඤං	78
ජමෙ	152	තිපුකණ්ණවිද්දො	496
ජමෙමා	86, 122	තිපුසියං	126
ජලාබුජ	72	තිබ්බකාමසමිඤ්ඤ	522
ජාතවෙද	14, 58, 132, 220	තිමිරාතං	216
ජාතු	26, 36	තිමිසසිකායං	390
ජාරං	184	තිරිටිනො	188
ජිහංසං	212	තිලොදනො	302
ජිමහං	190	තුට්ඨබ්බං	56
ජිනො	206, 230	තුරිතාහිනිපාතිනං	62
ජිවකං	40	තුලාචයා	382
ජිවගාහං	64, 508	තුලා	164
ජුලෙණ	8	තුණ්ණං	146
ජුතිජධිරා	136	තෙදණ්ඩිකො	128
		තෙලඬොතෙ	134
		තොරණගෙහ	74
		තඤ්ඤ	304
		තායාසසුනි	414
		තායාහං	356
කුකිසමසංසුරකකිතං	6		
ඨ		ථ	
ධීතමරියවනති	308	ථසං	192

ද	පිට්ඨකයා	ධ	පිට්ඨකයා
දකඛියං	24	ධර්මය	212, 378
දමකඛියං	316	ධර්මාදි	134
දණ්ඩධාරො	308	ධර්මසූත්තං	222
දණ්ඩියං	434	ධනපාලිං	40
දත්තපක්කසනං	510	ධනිමා	494
දද්දහ	180	ධනුග්ගො	82
දද්දරං	62, 76	ධනුහස්සලාපෙති	78
දධිවාරකං	174	ධනොත්ත	24
දමො	72	ධමෙ	24
දධිතඛං	184	ධමෙගු	354
දරං	288	ධමෙසුභය	354
දරියා	148, 212	ධමෙවිරො	302
දවපපුදො	242	ධමෙවිදු	354
දළහපමාණං	302	ධමෙමා	72, 302
දයාචුටො	512	ධිකතිනා	6
දයීනී	64	ධුතනී	44
දයීනො	148	ධුරං	76
දයසමිං	248	ධුමකෙතු	360
දය්‍යාහං	298	ධුමනෙත්තං	526
දිව්‍යනති	376	ධොනසාධො	208
දිට්ඨපදෙ	212		
දිත්තරූපං	244		
දිත්තො	154		
දිසනං	448, 518, 522		
දිසමපති	206, 414	න	
දිසොදියං	146, 328	නකඛිත්තං පරිමානෙන නිත්තං	20
දිසප්ඛකා	256	නකඛිත්තයොගං	442
දීපං	380	නටා	498
දුක්ඛාභිකුණ්ණො	504	නානාකවාසිනී	166
දුක්ඛමපරෙතො	130	නදිරිව	412
දුතියනා	212	නරපමදනං	308
දුපසනා	514	නරවිරියසෙට්ඨ	520
දිබ්බිදු	414	නභාපිතකුමහකාරභාවං	310
දුභයං	308	නලෙන	8
දුමුක්ඛරූපා	234	නාගද නිත්තං	354
දුරතකයො	376	නාගො	12
දුතවිප්පතිනානි	286	නාතිධමෙ	24
දුහකං	34	නානාදුමවසනායො	484
දුහි	42	නාවජියනි	28
දුරෙපානි	82	නිකටෙට්ඨ	188, 306
දෙණ්ඩිමං	32	නිකණ්ණිකා	192
දෙවදුතා	4	නිකත්‍යා	104, 184
දෙවධමො	4	නිකෙත්තං	512
දෙවො (රාජා)	4	නිකෙත්තවෙ	248
දෙසෙසා	126	නිකෙත්තනෙතො	80
දෙහළුනි	146	නිකඛං	522
		නිකඛනාභිකඛං	528

න	පිටුව මනා	ප	පිටුව මනා
නිගුලෙහා	52	පජ්ජං	192
නිග්ගාහක සමා	526	පජ්ජනන	30
නිව්වියනෙහා	414	පජ්ජනනනාථ	466
නිජ්ඣපයං	396	පඤ්චමියසම්මි	48
නිද්දරං	220	පච්චිකතෙ	198
නිද්ධාපිතං	186	පච්චිකිඤ්ඤා	198
නිද්දිතාරං	466	පච්චිජ්ඣායාන	418
නිද්දෙහාගෙ	210	පච්චිසන්තාරවුත්තං	6
නිමිතෙය්‍ය	230	පච්චිසෙධිකාරො	88
නිමිතනි	230	පච්චිසාහාසෙය්‍ය	66
නියාමනං	2	පච්චිසානි	526
නියයමො	100	පච්චිසාකුටිං	70
නිරංකඤ්ඤා	80, 250, 314, 490	පච්චිසානෙතනං	20
නිරබ්බුද්ධං	278	පච්චිසාන	158, 240, 328
නිරුද්ධකා	528	පච්චිසානිකා	406
නිරුද්ධාහසාපො	492	පච්චිසානො	40
නිව්ඤ්ඤාපො	488	පච්චිසාදනො	426
නිසිතානි	518	පච්චිසා	214, 242
නිසසයසමපදෙහා	64	පච්චිසාද්දිකං	180
නිසෙසං	318	පච්චිසා	98, 196
නිහතො	18	පච්චිසා	40
නිහිතපච්චො	82	පච්චිසා	26
නිලියං	198	පච්චිසා	2, 26, 414
නිවාරං	532	පච්චිසා	112
නුකතා	282	පච්චිසාපඤ්ඤා	90
නුපා	522	පච්චිසාධො	132
නෙකකිකං	364	පච්චිසායා	180
නෙකකිකා	426	පච්චිසායා	298
නෙකනිසං	78	පච්චිසා	38
නෙකනිසංසවරධාරිනි	78	පච්චිසා	380
නෙකනිසංසො	402	පච්චිසා	422
නෙකෙන	190	පච්චිසා	190
		පච්චිසා	314
		පච්චිසා	514
පකකා	188	පච්චිසා	488
පකකිකා	66	පච්චිසා	178
පගඤ්ඤා	26	පච්චිසා	324
පගඤ්ඤා	66	පච්චිසා	402, 408
පඤ්ඤානා	234	පච්චිසා	228, 450
පච්චානා	44	පච්චිසා	324
පච්චාරා	522	පච්චිසා	274
පච්චිග්ගං	154	පච්චිසා	276
පච්චිකා	224	පච්චිසා	390
පච්චිකා	102	පච්චිසා	216
පච්චිකා	382		

බ	පිට්ඨකයා	භ	පිට්ඨකයා
බහුතං	302	භූමිමා	394
බළියං	428, 436	භූසං	12, 54
බළියානි	250	භූසා	332
බාළියෙන	248	භූසාමිව	150
බාලං	250	භූතධරං	212
බාලා	466	භූතපතිං	498
බාලෙරුං	194	භූතාධිපති	498
බාහියා	44	භූතහතා	214
බිඳලසුපියො	516	භූමා	60
බිඳුසුසරො	156	භෙදසංඛි	218
බිලෙඛාට්ඨසම්පනෙනා	318	භොසංඛි	406
බිලරා	360	භොජනං	10
බිළාලියො	366		
බිළාලී	532		
බිරුණුත්ථිහකසම්.	100		
බුහුකමිනො	62	මකරෙහි	216
බොධියා	66	මකසං	18
බොඤ්ඤි	98	මකාමො	192
බුහනං	30	මකභි	242
බුහා	190	මසුලදෙසවිතිවනො	36
බුහමුදනො	64	මව්ඡග්ගි	84
බුහමිවණ්ණං	64	මව්ඡරී	242
බුහම	228, 302	මච්ඡි	14
බුහමණං	66, 218	මව්ඡ්ඤා	150
		මසුප්පා	246
		මසුප්පාණිනො	194
		මණ්ඩලො	82
		මණ්ඩුකියො	32
හකුට්ඨං	186	මතමතමෙව	176
හකුච්ඡං	34	මතිවිප්පහිනො	18
හව්වා	140, 490	මතකපුප්පසම්.	208
හඤ්ඤං	276	මතං	40
හණ්ඩු	166	මනුකුකු	12
හතිකාය	424	මනුසංකයා	278
හතතවෙනනං	406	මනුසංසරේගග්ග	372
හඤ්ඤා	22	මනුසංවසස්සිතං	448, 454
හරුකච්ඡා	216	මනොවිදුගෙනා	248
හරුරාජා	100	මනොභිජ්ජෙනා	442
හව්නං	78, 80	මඤ්ඤකෙහි	522
හසනං	250	මනොන	224
හාගිනෙයො	6	මමොනි	226
හානුමිකා	316	මමෙව	378
හියසාමා	388	මසහකො (සකුණො)	256
හිසං	534	මරිසසං	228
හිසානි	494, 498	මරුවාසු	86
හිමසෙනො	358		

ම	පිටුවකිනා	ය	පිටුවකිනා
මලමජ්ඣිමා	530	යවොදනෙන	380
මහනන්දනං	310	යාවන ජීවානො	276
මහස්සියං	282	යාදිසකිදියං	44
මහානසාය	460	යුචිනො	452
මහානසෙ	154	යුප්පතිං	214
මහාවනෙ	428	යුප	132, 490
මහොදිකං	304	යොගකෙකම්භස	22, 64
මාතකේඛා	288	යොගකෙකම්	136, 448
මාතාලයං	68		
මාලාභාරි	374		
මාලුනො	8		
මායු	26	රක්ඛසානං	200
මිගමාතුකා	38	රක්ඛසීනං	54
මිගවිරියසෙට්ඨං	488	රජරේණුහි	526
මිගාධමා	238	රජොජලලධරො	502
මිගාධිහු	76	රට්ඨවඩ්ඪන	450
මිතං	188	රත්තාවිවසනෙ	462
මිතවිතහි	46	රජිකා	406
මිත්තකො	18	රජෙසහ	198, 234
මිත්තදුලේභා	380	රහදං	252
මිට්ඨහෙදං	426	රාජායනනං	526
මිලාවා	486	රාජිසි	520
මිලෙහන	236	රාහුමුඛා	506
මුඛායාමං	326	රුක්ඛාසෙ	292
මුඤ්ඤ	378	රුචායං	50
මුද්දිකා	430	රුප්පනං	282
මුඛා	246	රුමමි	502
මුරජාලබ්ඞරානි	430	රුහංසසො	322
මුසලුත්තරං	150	රෙ	38
මුහුත්තන කම්මත්තපජෙට්ඨ	494	රොමන	142
මෙණ්ඩවරො	182	රොහිණිනං	182, 276
මෙමණ්ඩා	434	රොහිතං	378
මෙධාවි	2	රොහිතා (මධ්වා)	174
මොරවජාපො	156		
මොරරාජා	508		
මොරස්ස	194		
මොරාධිපතිං	512	ලකඛි	244
මොරුපසෙවිනා	124	ලඛ්ඛිපිනාමහා	140 232
		ලට්ඨකිකෙ	214
		ලට්ඨියා	124
		ලට්ඨිහනො	496
		ලාසගොවරයාධිනං	74
		ලාසං	74
		ලාපුනි	32
		ලෙණං	416
		ලොකාමිසං	112
		ලොභියතෙට්ඨියං	378
යකෙකා	396		
ය ඤාදිං	130, 336		
ය ඤාදිතනත්‍රං	424		
ය ඤාදිඤ්ඤ	20		
ය ථොධිං	256		

උ	පිට්ඨකයා	ච	පිට්ඨකයා
ලොමසා	488	වාරුණිං	20
ලොලො	112	වාසවි	194
ලොභිතපෙ	246	වාසවිං	498
		වාළොදකං	82
		විකණ්ණකෙනා	112
වකා	32	විකල්පමානා	496
වස්තඛය	142, 328	විකක නාභවාරිනී	286
වස්තඛයා	324	විවස්සකා	96
වඩ්ඤාණිකං	526	විජ්ජාමයං	128
වඩ්ඤානිවඩ්ඤිතං	6	විකුමනං	284
වටුමං	296	විදෙසකා	274
වට්ටනං	232	විපකකඛ්ඛමවරියො	4
වණ්ඩකො	274, 368	විපව්වණිනො	396
වණ්ණපපේ	2	විපලාවිතං	30
වහ්නානි	310	විපරියාසො	32
වද්ධා	10, 394	විභිංසකා	202
වද්ධානං	324	විභිට්ඨකං	98
වනං	190	විභිට්ඨකං	526
වනනිමිරමිත්තකකි	480	විභෙදකො	242
වනහුතානි	166	විභෙදිකා	26
වනසපනි	416	විශායනං	284
වනසපනිං	30	විජුළො	134
වම්බිකං	182	විරියබ්බුපපකො	2
වම්බිකො	518	විලිනං	402
වරණකට්ඨගකො	30	විලුත්තං	32
වරාකියා	180, 484	විලුමපමානානං	326
වලපං	378	විලුත්තං	232
වලිමුඛො	128	විවක්ඛවස්සො	274, 472
වසා	56	විවනං	104
වස්සපනිනා	368	විවනකමි	130
වස්සිතං	448, 454	විවරදසස්සිනො	30
වළවා	10	විවසනො	462
වංසකානනො	372	විසදගාමිනී	226
වාකාං	324	විසසට්ඨකුතො	282
වාජපෙය්‍යං	336	විහරිතො	126
වාණිජා	408	විහරෙය්‍යං	32
වාණිජො	2	විතං (මකං)	184
වාතජානි	8	විතිහාරං	434
වාතසිඛා	324	වුද්ධානුමතං	34
වාමුරුං	158	වෙගසා	216
වායසසස	194	වෙනනං	234
වායසො	60	වෙදං	134
වාරකකිකං	216	වෙදගු	66
වාරිජ (කුමභිල)	196	වෙදජානො	134
වාරිජනා	486	වෙදකො	20
වාරිසයො	134, 254	වෙද	236

ව	පිටුවකිනා	ස	පිටුවකිනා
වෙදෙහි	68	ස නාරාභාගිරි	4
වෙඩවෙරා	426	ස නාරාමානො	206
වෙයාගසියා	514	ස නාමසොරව ව සමාධිසංඝාතා	308
වෙයාඤ්ඤානිකවිජ්‍යා	458	සන්දානං	394
වෙයාඤ්ඤානිකා	458	සන්දානාදිනා	66
වෙරඤ්ඤානං	324	සන්ධිමං	2
වෙලා	26	සපරිග්‍රහණා	534
වෙසස පටේඪු	528	සබ්බකාමදදං	154
වෙසසා	218	සබ්බසංඝා	26
ව්‍යාග්‍රා	238	සබ්බභූතධරණියා	456
ස		සබ්බසංයොජනකයං	22, 64
සකියා	368	සභා	26
සකුණිකා	514	සමණකොලඤ්ඤා	456
සකඛරධොතපාණි	124	සමත්තනිකං	40
සකාරුපං	422	සමනුගීතො	456
සකාරො	480	සමාධිපරො	186
සබ්බලො	244, 398	සමෙකකං	76
සබ්බං	148	සමපරෙතෙ	278
සසච්චා	10	සමිලලහාසිනිං	358
සබ්බව ඡණ්ණං	318	සමුච්චවේදීනො	26
සබ්බානිසත්ථවානි	392	සරණං	406
සබ්බරුපා	398	සරදසනං	64
සබ්බාහතො	398	සරඬු	96
සබ්බපතො	514	සරහා	292, 294
සබ්බිකො	514	සරිකො	244
සච්චං	72	සරිකො	50, 256
සච්චනිකමො	394	සරිතං	156
සච්චපසංහිතං	314	සරිරිදවා	92
ස ඤ්ඤාම නානසා	194	සලලකී	388
සංඝිහායනං	214	සලං	6
සංයො	242	සලලිකතො	10
සංඝායනො	198	සච්චාකරං	320
සංඝායාදවා	244, 398	සච්චණ්ණදුකො	308
සත්තකො	96	සච්චානෙත	112
සත්තදී	96	සච්චානං	96
සත්තපොරිසං	182	සසාකායං	54
සත්තභෙදාදි	134	සසාගිසමා	240
සත්ති	402	සසාදෙවා	502
සත්තු	46	සහ සත්ත ඡණ්ඩං	134
සත්තුහසනං	274	සහ සත්ත කො	502
සත්තුසංඝාධා	196	සහ සත්ත නෙතො	194, 302
සත්තො (ඉසිනා)	314	සහ සත්ත වේද	236
සද්දුට්ඨො (සද්දුට්ඨො)	392	සාබාමිග්‍ර	186
සද්දානො	508	සාගරකු ඡණ්ඩං	236
සද්ධම්ම සත්තියාමනං	2	සාදනො	584
සන නිකො	392	සාදුච්චො	22

ස	පිටියක	ස	පිටියක
සාධුසිලියං	92	සුඛා	354
සානි	62	සුමනා	398
සානුනි	212	සුරාමෙරයමධුකා	400
සාපනෙයං	152	සුරොදකං	408
සාපදනි	90	සුව ණණකායුරං	306
සාමාක	532	සුව ණණකායුරා	388
සාමාකනිවාරං	200	සුව ණණනිකෙඛ	390
සාරතතා	26	සුව ණණා	32
සාරමහි	242	සුවාමිනී	252
සාලිකෙදරං	476	සුවාමිනො	500
සාලියවකං	420	සුවිලාකමජෙකි	356
සාවිත්තං	424	සුවොසිතං	498
සාළිකා	46	සුප්පි	124
සාළියජාපො	224	සුභද්දං	488
සිඛිට්ඨ	412	සුභනෙතන	44
සිඛි	26	සුරියං	24
සිගාලා	238	සුරියො	206
සිඛිං	516	සෙණිමොකොබාපලාගෙන	220
සිඛි	134, 254	සෙතො	74
සිප්පකං	44	සෙයාපසො	242
සිප්පිකානංසනං	46	සෙයාං සො	146
සිප්පියමධුකං	84	සෙරුමං	216
සිඤ්චි	184	සෙලං	284
සිරි	244	සෙව්වලප ණකං	378
සිතපකො	98	සොප්චං	92
සිමනනිනිනං	496	සොප්ථානං	382
සිලමඤ්චං	316	සොප්ථානෙන	382
සිලියං	180, 378	සොඤ්චියා	490
සිහා	238	සොදරියං	28
සුකිව්චරුපං	426	සොඤ්ඤා	366
සුකුණ්ඩලං	522	සංසාරියං	532
සු සකව්ච්චි	426	සංතිරංකථා	294
සුකකධම්මසමාහිතා	4	සංයමො	7
සුබ්බද්දානි	384	සංවිහාගි	398
සුචිත්තපත්තව්ච්චන	246	සංවිසුඤ්ඤා	382
සුචිමුතෙන	396		
සුජමපති	202	හ ඤාරුහා	406
සුඤ්ඤා	302	හ ඤාලොඤ්ඤා	60
සුඤ්ඤා	218	හරිතාමයො	134
සුධම්මොයං	502	හරි සංවිද්දෙණණ	66
සුනිසිතං	188	හරිටකං	526
සුත්තො	232	හරිපද	216
සුපඤ්ඤා	188	හලාහලං	188
සුපාසිකො	402	හළිඳුරාගං	202
සුපාසියං	250	හිරිමත්තපස මපකතා	4
සුපාටිමුත්තකමධු	354	හෙමජාලාභිජනනං	142